

**REGIONÁLNY ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA
SO SÍDLOM V NITRE**

VÝROČNÁ SPRÁVA

za rok 2017

1. Identifikácia úradu.

Názov: Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre

Sídlo: Nitra, Štefánikova 58, 949 63 Nitra

územná pôsobnosť: územný obvod okresov Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce

IČO: 17 336 031

DIČ: 202 12 05 208

kontakt: tel. č. 037/6560412
fax 037/6460457
e-mail nr.riaditel@uvzs.sk

Rezort: Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

Forma hospodárenia: rozpočtová organizácia

Štatutárny zástupca: MUDr., Mgr. Katarína Tináková, MPH, MHA
regionálna hygienička, generálna tajomníčka služobného úradu

Členovia vedenia organizácie :

Vedúca osobného úradu a oddelenia HTČ: Ing. Mária Dobišová

Vedúca úseku regionálneho hygienika: JUDr. Nadežda Senešiová,

Vedúca odd. hygieny životného prostredia: RNDr. Mária Kraváriková

Vedúca odd. hygieny výživy: Ing. Darina Pintová

Vedúca odd. hygieny detí a mládeže: PhDr. Alena Gregušová, PhD.

Vedúca odd. epidemiológie: MUDr., Mgr. Katarína Tináková, MPH, MHA

Vedúca odd. preventívneho prac. lekárstva: Ing. Eleonóra Halzlová, MPH

Vedúci odboru laboratórných činností: PhDr. Eva Barátová

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre je orgánom verejného zdravotníctva. Zabezpečuje svoje činnosti pre územný obvod okresov Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce v zmysle zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (výkon štátneho zdravotného dozoru, plnenie špecializovaných úloh verejného zdravotníctva, vrátane zabezpečovania činnosti Národného referenčného centra pre zdravotnú problematiku vláknitých prachov), zák.č. 152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov (výkon úradnej kontroly potravín), zák.č. 377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov v znení neskorších predpisov, zák.č. 131/2010 o pohrebníctve a iných všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich ochranu verejného zdravia.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre ako regionálny úrad v sídle kraja vykonáva objektivizáciu, referenčné a špecializované testovanie a kvalitatívne a kvantitatívne zisťovanie faktorov životného prostredia a pracovného prostredia a biologického materiálu na účely posudzovania ich možného vplyvu na verejné zdravie pre Nitriansky kraj.

RÚVZ so sídlom v Nitre v územnom obvode Nitrianskeho kraja je príslušným orgánom verejného zdravotníctva vo veciach radiačnej ochrany.

Národné referenčné centrum pre zdravotnú problematiku vláknitých prachov je špecializovaným pracoviskom, ktoré zabezpečuje analýzy vzoriek ovzdušia a pevných vzoriek na prítomnosť vláknitých prachov vo vnútornom a vonkajšom prostredí metódou elektrónovej analýzy a optickej mikroskopie s fázovým kontrastom v rámci územia celej SR.

Výmera územia a demografia dozorovaného územia:

okres	výmera územia	počet obyvateľov	hustota obyv. /km ²	počet obcí	počet miest
Nitra	871	160 793	185	62	2
Šaľa	356	52 358	147	13	1
Zlaté Moravce	521	40 797	78	33	1

2. Poslanie a strednodobý výhľad organizácie.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre je právnická osoba zriadená zákonom. Výkon štátnej správy a iných špecializovaných činností uskutočňovaných regionálnym úradom verejného zdravotníctva riadi a kontroluje Úrad verejného zdravotníctva SR a Ministerstvo zdravotníctva SR.

Snahou Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre je zlepšovať činnosť vo všetkých oblastiach pôsobenia, zvyšovaním profesionality a odbornosti zamestnancov vybudovať dôveryhodnú inštitúciu; zabezpečovať výkon činnosti s cieľom dosiahnuť zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva regiónu a predĺženie produktívneho života pozitívnym ovplyvňovaním determinantov zdravia.

Strednodobý výhľad organizácie:

V nadväznosti na aktuálne uznesenia vlády SR, Strategický rámec v zdravotníctve pre roky 2013 – 2030 a Programové vyhlásenie vlády SR Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre bude zabezpečovať:

- a) efektívny a účinný výkon štátneho zdravotného dozoru a kontroly v oblasti ochrany verejného zdravia, vrátane objektivizácie faktorov životného a pracovného prostredia,
- b) posilňovanie prevencie prenosných ochorení a výkon imunizačných prehľadov v populácii,
- c) posilňovanie prevencie neprenosných ochorení, monitorovanie zdravotného stavu obyvateľstva a jeho skupín vo vzťahu k životným a pracovným podmienkam, spôsobu života a práce a zdravotnému uvedomeniu ľudí, vrátane monitorovania determinantov zdravia a hodnotenia dopadov na verejné zdravie.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre by mal aj v budúcnosti:

- a) Monitorovať zdravotný stav, identifikovať zdravotné problémy obyvateľstva, vykonávať prevenciu, surveillance a kontrolu prenosných a neprenosných ochorení.
- b) Diagnostikovať a vyšetrovať riziká pre zdravie obyvateľstva a jeho skupiny vyplývajúce z expozície fyzikálnym, chemickým, biologickým, psychologickým a sociálnym faktorom a riešiť ich.
- c) Informovať, vzdelávať a posilňovať obyvateľstvo v oblasti ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia.
- d) Vypracovať a plánovať politiku, ktorá podporí individuálne úsilie a úsilie komunity pre lepšie zdravie.
- e) Vymáhať plnenie zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany verejného zdravia, podieľať sa na tvorbe legislatívy na úseku verejného zdravotníctva
- f) Prepájať obyvateľov k potrebným zdravotníckym službám.
- g) Zabezpečiť kompetentnú pracovnú silu a manažment verejného zdravotníctva.
- h) Vyhodnocovať efektívnosť, dostupnosť a kvalitu zdravotníckych služieb z pohľadu ochrany verejného zdravia
- i) Uskutočňovať výskum vo verejnom zdravotníctve, skúmať nové pohľady a inovačné riešenia zdravotných problémov a problémov súvisiacich so zdravím.

3. Kontrakt organizácie s ústredným orgánom a jeho plnenie.

Regionálne úrady verejného zdravotníctva nie sú povinné vypracovávať kontrakty s ústredným orgánom v zmysle uznesenia vlády SR č. 1370.

4. Činnosti /produkty organizácie a ich náklady, v členení:

a/ Výkon ŠZD v rozsahu pôsobnosti vymedzenej zákonom č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v znení neskorších predpisov.

RÚVZ so sídlom v Nitre vykonáva štátny zdravotný dozor v zmysle zákona č. 355/2007 o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich ochranu verejného zdravia na úseku zásobovania obyvateľstva pitnou vodou, v ubytovacích zariadeniach, v zariadeniach spoločného stravovania, nad kozmetickými výrobkami, v zariadeniach pre deti a mládež, v zariadeniach pre zotavovacie pobyty detí, telovýchovno-športových zariadeniach, v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo, na umelých kúpaliskách, krytých plavárňach, v zariadeniach sociálnych služieb, u poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, na úseku pohrebníctva a ochrany nefajčiarov .

b/ Výkon úradnej kontroly potravín v zmysle platnej legislatívy v oblasti ochrany verejného zdravia.

Výkon úradnej kontroly potravín prebiehal v súlade s Viacročným národným plánom pre úradnú kontrolu v Slovenskej republike na rok 2015-2017 vykonávanú orgánmi verejného zdravotníctva - aktualizovaného na rok 2017 a rozpracovaného na podmienky RÚVZ so sídlom v Nitre. Kontroly sa týkali zabezpečenia hygienických podmienok a zdravotnej bezpečnosti potravín a pokrmov v súlade s požiadavkami ustanovenými v:

- zákone č. 152/1995 Z. z. o potravinách v platnom znení,
- nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 z 29. apríla 2004 o hygiene potravín,
- Potravinovom kódexe SR,
- ďalších súvisiacich predpisoch pre výrobu potravín, manipulácii s nimi a ich umiestňovanie na trh z hľadiska požiadaviek zachovania ich zdravotnej bezpečnosti

V územnom obvode RÚVZ so sídlom v Nitre bolo v roku 2017 registrovaných 2239 potravinárskych prevádzok, v ktorých v zmysle zákona 152/1995 Z.z. vecne a miestne príslušným orgánom úradnej kontroly je Regionálny úrad verejného zdravotníctva .

V týchto zariadeniach bolo v sledovanom období vykonaných podľa zákona 152/1995 Z.z. celkom 1084 kontrol a 8 auditov. Za rok 2017 bolo v súlade s plánom úradnej kontroly odobratých 599 vzoriek potravín a materiálov prichádzajúcich do styku s potravinami. Z celkového počtu vyšetrených vzoriek bolo celkovo 72 vzoriek nevyhovujúcich, čo predstavuje 12,02 %. Z celkového počtu 72 nevyhovujúcich vzoriek 57 vzoriek bolo nevyhovujúcich z dôvodu mikrobiologickej závadnosti , 9 vzoriek z dôvodu inej kontaminácie a 6 z dôvodu označenia v rozpore s legislatívou. Iná kontaminácia bola zistená v 7 vzorkách hotových pokrmov a u 1 vzorky pekárskeho výrobku z dôvodu prekročenia maximálne prípustnej hodnoty pridanej soli a u 1 vzorky kovovej kanvice na mlieko u ktorej bolo chemickou analýzou vo výluhu simulantov zistené čierne znečistenie.

c/ Výkon práce v ohniskách nákaz

Na evidenciu prenosných ochorení hlásených v zmysle § 12 ods. 2 písm. b) v spojení s § 52 ods. 5 písm. a) zák.č. 355/2007 Z.z. slúži program EPIS do ktorého bolo zaevidovaných spolu 4239 prenosných ochorení podliehajúcich hláseniu. Z nich bolo vykonané epidemiologické vyšetovanie v 2720 ohniskách nákaz (okrem nozokomiálnych nákaz) a 35 krát v epidemických ohniskách. V rámci práce v ohnisku nákazy bol nariadený:

- lekársky dohľad alebo zvýšený zdravotný dozor podozrivým z nákazy v 186 prípadoch,
- nariadené profylaktické očkovanie 21 osobám v riziku vzniku ochorenia,
- bol vykonaný odber vzoriek potravín na odhalenie faktorov prenosu 7 krát,
- bol vykonaný odber biologického materiálu v ohnisku nákazy na odhalenie pôvodcu nákazy 136 krát.

Počas chrípkovej sezóny boli vyšetované SARI (prípady akútnej respiračnej nedostatočnosti) v zmysle pokynov UVZ SR a boli zabezpečované odbery vzoriek na izoláciu cirkulujúcich respiračných vírusov u sentinelových lekárov (48 vzoriek, z toho 40 krát dokázaný vírus chrípky).

Naviac sa vykonávali epidemiologické vyšetrenia u hospitalizovaných pacientov infekčného a detského oddelenia vo Fakultnej nemocnici v Nitre, Špecializovanej nemocnici Zobor v Nitre, Nemocnici v Zlatých Moravciach a v Psychiatrickej nemocnici vo Veľkom Záluží.

d/ Monitoring.

Monitoring kvality pitnej vody

U verejných vodovodov bol v priebehu roka 2017 vykonávaný preverovací a kontrolný monitoring kvality pitnej vody v súlade s vypracovaným harmonogramom kontroly kvality vody z verejných vodovodov v mestách a obciach okresu Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce v zmysle Nariadenia vlády SR č. č.354/2006 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu v znení neskorších predpisov rozbormi v rozsahu vyšetrení, ktoré zabezpečuje odbor laboratórnych činností RÚVZ so sídlom v Nitre.

V roku 2017 bolo v uvedených okresoch odobratých spolu 325 vzoriek.

Údaje z monitoringu pitnej vody verejných vodovodov boli počas roka spracovávané v Informačnom systéme o pitnej vode.

Monitoring kvality vody na kúpanie

Monitoring kvality vody na kúpanie je vykonávaný v zmysle Vyhlášky MZ SR č. 308/2012 o požiadavkách na kvalitu vody, kontrolu kvality vody a o požiadavkách na prevádzku, vybavenie prevádzkových plôch, priestorov a zariadení na prírodnom kúpalisku a na umelom kúpalisku.

V okresoch Nitra, Zlaté Moravce a Šaľa evidujeme kúpaliská s celoročnou aj so sezónnou prevádzkou. : v okrese Nitra 8 kúpalísk (3 kúpaliská boli mimo prevádzky), v okrese Šaľa 2 kúpaliská a v Zlatých Moravciach sú to 3 kúpaliská (v kúpacjej sezóne 2017 nebolo v prevádzke Letné kúpalisko v Zlatých Moravciach).

V roku 2017 bolo v okrese Nitra odobratých spolu 226 vzoriek bazénových vôd, v okrese Šaľa 99 vzoriek a v okrese Zlaté Moravce 44 vzoriek.

Údaje z monitoringu kvality vody na kúpanie boli počas roka spracovávané v Informačnom systéme o kvalite vody na kúpanie a počas kúpacjej sezóny 1 x týždenne zadávané do IS.

V rámci laboratórnych analýz sa aj v roku 2017 pokračovalo vo vyšetrení vzoriek vôd z vodných atrakcií na TK Diakovce na prítomnosť legionell – v odobratých vzorkách nebola zistená ich prítomnosť, vodné atrakcie na letnom kúpalisku v Nitre v KS 2017 neboli v prevádzke.

e/ Skúšky odbornej spôsobilosti a vydávanie osvedčení o odbornej spôsobilosti.

RÚVZ so sídlom v Nitre zriaďuje komisie na preskúšanie odbornej spôsobilosti a vydáva osvedčenia o odbornej spôsobilosti:

- podľa § 15 ods. 2 zák.č. 355/2007 Z.z.
- a) v úpravovniach vody a pri obsluhu vodovodných zariadení
- b) v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo
- c) pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov
- d) pri výrobe kozmetických výrobkov
- e)

§ 15 ods. 2	Počet preskúšaných	Počet vydaných osvedčení	Počet vydaných duplikátov
písm. a)	17	17	0
písm. b)	18	18	1
písm. c)	548	547	19
písm. d)	4	4	0
SPOLU:	587	586	20

- podľa § 15 ods. 3 zák.č. 355/2007 Z.z.
- a) na prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami
- b) na prácu s dezinfekčnými prípravkami na profesionálne použitie a na prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne použitie
- c) na nákup, predaj a spracúvanie húb
- d) na prevádzkovanie pohrebiska, pohrebnej služby a krematória

§ 15 ods. 3	Počet preskúšaných	Počet vydaných osvedčení	Počet vydaných duplikátov
písm. a)	11	31	1
písm. b)	0	5	0
písm. c)	0	0	0
písm. d)	12	12	0
SPOLU	23	48	1

f/ Posudková činnosť.

Posudková činnosť bola vykonávaná v zmysle § 13 zák.č. 355/2007 Z.z. pričom v rámci posudkovej činnosti bolo vydaných 1909 rozhodnutí a 470 záväzných stanovísk.

g/ Národné referenčné centrá.

V RÚVZ so sídlom v Nitre je zriadené Národné referenčné centrum pre zdravotnú problematiku vláknitých prachov.

Problematika NRC je bližšie rozpracovaná v čiastkovej výročnej správe za odbor laboratórnych činností.

h) Plnenie programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR

1. HYGIENA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

- 1.1. Plnenie akčného plánu pre životné prostredie a zdravie obyvateľov SR IV (NATIONAL ACTION PLAN FOR ENVIRONMENT AND HEALTH – NEHAP IV.)
- 1.7. Zhodnotenie dodržiavania hygienických požiadaviek v prevádzkach solárií
- 7.2. Legionely a améby v zdravotníckych zariadeniach, nebytových budovách a oddychových zónach
- 9.5. Populačná stratégia - Aktivity pri príležitosti významných dní s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané Svetovou zdravotníckou organizáciou

2 PREVENTÍVNE PRACOVNÉ LEKÁRSTVO

- 2.1. Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce .
  - 2.1.1. Rizikové práce
  - 2.1.2. Znižovanie zdravotných rizík z veľmi toxických a toxických látok a prípravkov
  - 2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu a z látok poškodzujúcich reprodukciu a narúšajúcich endokrinný systém.
  - 2.1.5. Znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia
- 2.2 Intervencie na podporu zdravia:
  - 2.2.1. Zdravé pracoviská
  - 2.2.2. Európska informačná kampaň Európskej agentúry pre BOZP (OSHA Bilbao) „Zdravé pracoviská - Spolupráca pri prevencii rizík“
- 2.5 Úroveň ochrany zdravia na chránených pracoviskách

3. HYGIENA VÝŽIVY, BEZPEČNOSTI POTRAVÍN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

- 3.2 Problematika plastifikátorov v materiáloch a predmetoch určených na styk s potravinami
- 3.3. Monitoring probiotík v potravinách na osobitné výživové účely a vo výživových doplnkoch
- 3.4. Monitoring príjmu jódu
- 3.5 Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách
- 3.6. Monitoring príjmu kuchynskej soli

4. HYGIENA DETÍ A MLÁDEŽE

- 1.4 Sledovanie vplyvu škodlivých látok vo vnútornom ovzduší škôl na zdravie detí v rôznych regiónoch Slovenska
- 4.1. Aktivity prevencie detskej obezity v kontexte plnenia Národného akčného plánu prevencie obezity na roky 2015-2015 (NAPPO)
- 4.2. Zneužívanie návykových látok (alkohol, tabak, drogy) u detí a mládeže na Slovensku
- 4.3 Monitoring úrazovosti u detí predškolského a školského veku
- 6.9. Zvýšenie povedomia budúcich matiek o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania

5. OCHRANA ZDRAVIA PRED ŽIARENÍM

- 5.1. Príprava a spracovanie vecných podkladov a textu návrhu zákona o radiačnej ochrane a vykonávacích predpisov zákona, v súlade so smernicou EK č. 2013/59/Euratom
- 5.2: Monitorovanie rádioaktivity v ŽP pre účely plnenia požiadaviek odporúčania EK a zabezpečovanie činnosti komunikačného IS medzi ÚVZ SR a EK

6. ODDELENIE EPIDEMIOLOGIE

- 6.1 Národný imunizačný program
- 6.2 Surveillance infekčných chorôb
- 6.3 Epidemiologický informačný systém
- 6.4 Nozokomiálne nákazy (NN)
- 6.5 Surveillance chronických ochorení
- 6.6 Mimoriadne epidemiologické situácie
- 6.7. Environmentálna surveillance poliomyelitídy
- 6.8. Prevencia HIV/AIDS - *testovanie, poradenstvo, sledovanie*
- 6.9. Poradne očkovania
- 9.10 Organizácia zdravotno-výchovných akcií pre obyvateľov s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané SZO

7. Oddelenia chemických a fyzikálnych analýz, MŽP, NRC pre zdravotnú problematiku vláknitých prachov

- 1.3 Ľudský biomonitoring – sledovanie záťaže skupín obyvateľstva vybraným chemickým faktorom v životnom prostredí a pracovnom prostredí
- 1.4 Sledovanie vplyvu škodlivých látok vo vnútornom ovzduší škôl na zdravie detí v rôznych regiónoch Slovenska
- 3.4. Monitoring príjmu jódu
- 3.5. Monitoring spotreby vybraných prídavných látok a aróm v potravinách
- 3.8. Monitoring príjmu kuchynskej soli
- 6.5. Mimoriadne epidemiologické situácie
- 7.2 Legionelly a améby v zdravotníckych zariadeniach, v nebytových budovách a oddychových zónach
- 7.3 Mimoriadne epidemiologické situácie
- 7.10. Peľová informačná služba (PIS) – Monitoring biologických alergénov v ovzduší
- 7.18. Skúsenosti pri stanovení a monitorovaní arzénu v potravinách
- 7.20. Optimalizácia odberu a stanovenia minerálnych olejov vo vzorkách pracovného prostredia

9. PODPORA ZDRAVIA

- 9.1 Národný program podpory zdravia
  - 9.1.1 Sledovanie a hodnotenie zdravotného stavu obyvateľstva SR
- 9.2. Národný akčný plán v prevencii obezity na roky 2015 - 2025
  - 9.2.1. vyzvi srdce k pohybu – Celonárodná medzinárodne koordinovaná kampaň na zvýšenie pohybovej aktivity dospelaj populácie
- 9.4 Národný akčný plán pre problémy s alkoholom v SR
- 9.5 Národné a regionálne aktivity v oblasti plnenia úloh národného programu aktívneho programu aktívneho starnutia.
- 9.7 CINDI program SR
- 9.8 Akčný plán realizácie Národnej protidrogovej stratégie na obdobie rokov 2017-2020

i/ Ostatné úlohy.

Činnosti jednotlivých oddelení sú podrobne rozpracované v prílohe č. 1 tejto výročnej správy.

j/ Laboratórne činnosti

Odbor laboratórnych činností (OLČ) RÚVZ so sídlom v Nitre je akreditované pracovisko vykonáva chemické, fyzikálne, fyzikálnochemické, mikrobiologické a biologické skúšanie akosti, pitných, povrchových, odpadových a závlahových vôd, požívatín, predmetov bežného používania, vzoriek ovzdušia a skúšanie fyzikálnych parametrov pracovného a životného prostredia ako aj chemických parametrov pracovného prostredia, mikrobiologickú kontrolu sterilizačných prístrojov.

Analýzy zabezpečuje pre celý Nitriansky kraj (v špeciálnych analýzach aj pre iné kraje), v prípade NRC pre celú SR.

Výkony OLC

Pracoviská (úseky)	Počet		
	vzoriek	ukazovateľov	analýz
Chemické analýzy	3155	26077	41135
Fyzikálne analýzy	441	1378	1378
Mikrobiologické analýzy	10392	30915	52964
Biologické analýzy	2638	13310	19755
NRC pre vlákňité prachy	324		345

5. Rozpočet organizácie

Záväznú ukazovatele bežných výdavkov a kapitálových výdavkov na rok 2017

Rozpis záväzných limitov a ukazovateľov platných pre rok 2017 bol RÚVZ so sídlom v Nitre rozpisovaný MZ SR. Schválený štátny rozpočet 2017 bol rozpočtovaný v plnom programovom rozpočtovaní podľa programu 0790203 Ochrana zdravia.

Schválený a následne upravený rozpočet bežných výdavkov pre rok 2017 bol nasledovný:

- zdroj 111 – štátny rozpočet
- funkčná klasifikácia – 0740 – Štátne zdravotné ústavy
- program – 0790203 – Ochrana zdravia
- program - 07B0103 - Ostatné činnosti v zdravotníctve
- program - 0EK0G01 – Informatizácia - systém vnútornej správy
- ekonomická klasifikácia (EK) je v nasledovnom prehľade

<i>Položka EK</i>	<i>Názov položky</i>	<i>Schválený rozpočet</i>	<i>Upravený rozpočet</i>
600	Bežné výdavky	1 317 388,-	1 372 324,20
610	Mzdy, platy..	819 104,-	855 103,00
620	Poistné a príspevok do poisťovní	286 276,-	296 748,51
630	Tovary a služby	193 008,-	202 245,53
640	Bežné transfery	19 000,-	18 227,16

Položka 630 – tovary a služby bola rozpočtovaná v troch programoch, upravený rozpočet k 31.12.2017 bol nasledovný:

SPOLU – 630 Tovary a služby, zdroj 111 štátny rozpočet	202 245,53 EUR
z toho: program 0790203 – ochrana zdravia	178 745,53 EUR
program 07B0103 – ostatné činnosti v zdravotníctve	10 000,- EUR
program 0EK0G01 – Informatizácia - systém vnútornej správy	13 500,- EUR

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre na rok 2017 nemal k 1.1.2017 schválený rozpočet kapitálových výdavkov na žiadnu investičnú akciu.

Prostriedky pridelené v roku 2016 na nákup spektrofotometra boli na konci roka 2016 viazané z rozpočtu RÚVZ so sídlom v Nitre v zmysle §8 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov do nasledujúceho rozpočtového roka 2017. Tieto finančné prostriedky boli uvoľnené rozpočtovým opatrením do rozpočtu RÚVZ so sídlom v Nitre vo februári 2017 na spektrofotometer vo výške 9 500,- EUR, investičná akcia č. 34517. Rozdiel medzi pridelením a čerpaním rozpočtu bol vo výške 700,- EUR viazaný v mesiaci október 2017.

v EUR

r. 2017	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet (uvoľnený z r.2016)	Upravený rozpočet/koniec roka
spektrofotometer	0,-	9 500,-	8 800,-

Bežné výdavky - čerpanie

Limit rozpočtu bežných výdavkov na rok 2017 bol rozpísaný v rámci programov na podprogramy a prvky a podľa rozpisu na položky a podpoložky podľa platnej ekonomickej klasifikácie.

Skutočné čerpanie rozpočtových výdavkov z výdavkového účtu Štátnej pokladnice bolo k 31.12.2017 vo výške 100%.

Rekapitulácia prideleného rozpočtu a skutočného čerpania bežných výdavkov v roku 2017 zdroj 111 – štátny rozpočet podľa položiek ekonomickej klasifikácie:

v EUR

<i>Položka</i>	<i>Názov položky</i>	<i>Schválený rozpočet</i>	<i>Upravený rozpočet</i>	<i>Skutočnosť čerpania</i>	<i>Čerpanie v %</i>
600	Bežné výdavky	1 317 388,-	1 372 324,20	1 372 322,19	100,00
610	Mzdy, platy..	819 104,-	855 103,00	855 103,00	100,00
620	Poistné a príspevok do poisťovní	286 276,-	296 748,51	296 748,51	100,00
630	Tovary a služby	193 008,-	202 245,53	202 243,52	100,00
640	Bežné transfery	19 000,-	18 227,16	18 227,16	100,00

Rekapitulácia prideleného rozpočtu a skutočného čerpania bežných výdavkov v roku 2017 zdroj 111 – štátny rozpočet na položke ekonomickej klasifikácie 630 – Tovary a služby podľa jednotlivých programov:

	Rozpočet	Čerpanie v Eur	Čerpanie v %
<i>Spolu 630, zdroj ŠR - 111</i>	<i>202 245,53</i>	<i>202 243,52</i>	<i>100,00</i>
0790203 – Ochrana zdravia	178 745,53	178 745,53	100,00
0EK0G01- Informatizácia vnútorná správa	13 500,-	13 499,60	100,00
07B0103 – Ostatné činnosti v zdravotníctve	10 000,-	10 000,-	100,00

Rekapitulácia prideleného rozpočtu a skutočného čerpania bežných výdavkov v roku 2017, zdroj mimorozpočtový:

	Rozpočet	Čerpanie v Eur	Čerpanie v %
Úrad práce (zdroj 72h) EK 610 mzdy, 620 poistné	7 703,40	7 703,40	100,00
Poistné plnenie (zdroj 72e) EK 630 opravy vozidiel	628,85	628,85	100,00

Prehľad čerpania finančných prostriedkov položka 630 na tovaroch a službách k 31.12.2017 za tri rozpočtované programy je v nasledujúcej tabuľke:

v EUR

<i>Položka</i>	<i>Text</i>	<i>Schválený rozpočet 2017</i>	<i>Upravený rozpočet 2017</i>	<i>Skutočnosť k 31.12. 2017</i>	<i>% plnenia k upravenému rozpočtu</i>
630	Tovary a služby –spolu (111 – ŠR)	193 008,-	202 245,5 3	202 243,52	100,00
631	Cestovné náhrady	3 500,-	4 006,70	4 006,70	100,00
632	Energie, voda, komunikácie	59 500,-	49 023,80	49 023,80	100,00

633	Tovary a služby	42 868,-	43 816,55	43 816,15	100,00
634	Dopravné	12 500,-	12 648,42	12 648,42	100,00
635	Rutinná a štand. údržba	6 750,-	9 507,86	9 507,86	100,00
636	Nájomné za nájom	500,-	606,87	606,87	100,00
637	Služby	67 390,-	82 635,33	82 633,72	100,00

Stagnujúca tendencia pridelovania finančných prostriedkov pri súčasnom zvyšovaní cien komodít potrebných pre činnosť úradu obmedzuje zabezpečovanie plynulého chodu prevádzky a plnenie stanovených úloh.

Plnenie rozpočtu príjmov

Schválený limit príjmov na rok 2017 pre RÚVZ so sídlom v Nitre bol 237 667,- EUR.

Úprava rozpočtu v priebehu roka 2017 bola uskutočnená na základe rozpočtového opatrenia zo strany MZ SR.

Upravený rozpočet bol k 31.12.2017 vo výške 195 670,- EUR.

Skutočné plnenie príjmov k 31.12.2017 bolo vo výške 196 178,15 EUR, čo predstavuje plnenie na 100,26%.

Tabuľkový prehľad plnenia jednotlivých položiek príjmov k 31.12.2017 zdroj štátny rozpočet 111 a mimorozpočtové zdroje:

v EUR

Názov	rozpočet schválený 2017	rozpočet upravený 2017	Skutočnosť k 31.12.2017	rozdiel (skut.- uprav.rozp.)	%
SPOLU - PRÍJMY:	237 667,-	195 670,-	196 178,15	508,15	100,26
- za predaj výrobkov, tovarov a služieb (111)			148 885,68		
- za porušenie ostatných predpisov (111)			34 202,07		
- dobropisy z minulých rokov (111)			4 758,15		
- poisťné plnenie (72e)			628,85		
- transfer z Úradu práce (72h)			7 703,40		

V roku 2017 bolo/i :

- vystavených 1 269 odberateľských faktúr v celkovej hodnote 148 102,24 EUR
- vydaných 24 rozhodnutí – pokút (zák.č.355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia...) v celkovej čiastke 22 000,- EUR
- udelených blokových pokút v sume 11 220,- EUR

Výsledok hospodárenia

Výsledok hospodárenia k 31.12.2017:

v EUR

	Suma
Náklady (5)	1 631 608,97
Výnosy (6)	1 627 512,03
Výsledok hospodárenia (6-5)	- 4 096,94

Závazky a pohľadávky

Závazky k 31.12.2017 po lehote splatnosti neboli vykázané. RÚVZ so sídlom v Nitre mal splnené všetky povinnosti voči dodávateľom, zamestnancom, sociálnej poisťovni a zdravotným poisťovniam. Závazky z dodávateľských vzťahov v lehote splatnosti k 31.12.2017 boli vo výške 467,35EUR.

Pohľadávky k 31.12.2017 boli vo výške 20 002,21 EUR, z toho do lehoty splatnosti 3 390,92 EUR a po lehote splatnosti 16 611,29EUR, čo je podrobne rozpísané v nasledujúcej tabuľke:

v EUR

<i>Pohľadávky k 31.12.2017</i>	Odberateľské faktúry	Náhrada nákladov	Pokuty	Trovy konania	Spolu k 31.12. 2017	Spolu k 31.12. 2016
Spolu za rok 2017	5 777,68		1 850,00		7 627,68	
do lehoty splatnosti	3 190,92		200,00		3 390,92	
po lehote splatnosti	2 586,76		1 650,00		4 236,76	
Spolu za predchádzajúce roky tj. po lehote splatnosti	3 413,83	22,64	8 938,06		12 374,53	
CELKOM pohľadávky k 31.12.2017	18 152,21		1 850,00		20 002,21	22 397,64
do lehoty splatnosti	3 190,92		200,00		3 390,92	4 463,21
po lehote splatnosti	6 000,59	22,64	10 588,06		16 611,29	17 934,43

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre sa zameriava na vymáhanie pohľadávok po lehote splatnosti a na ich vymożenie využíva všetky právne prostriedky. Písomnými výzvami na úhradu (I. resp. II. urgenciou) upozorňuje dlžníkov na skutočnosť, že eviduje voči nim splatnú pohľadávku a upozorňuje ich na následky neuhradenia pohľadávky.

V prípade, že ani po zaslaní výziev na úhradu nedošlo zo strany dlžníkov k úhrade, bola v jednom prípade podaná žaloba na príslušný okresný súd v sume 36,85 EUR. V štyroch prípadoch boli podané súdному exekútorovi návrhy na vykonanie exekúcie v sume 850,52EUR a tri pohľadávky v sume 2 500,- EUR sú vymáhané prostredníctvom Slovenskej konsolidačnej a.s. Bratislava.

6. Personálne obsadenie.

a. stav zamestnancov RÚVZ so sídlom v Nitre k 31.12.2017

Zamestnanci zaradení podľa zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov (vo fyzických osobách)	
Kategória	Počet zamestnancov
Lekár	
Sestra	1
Verejný zdravotník	4
Zdravotnícky laborant	15
Fyzik	
Laboratórny diagnostik	6
THP – VŠ	2
THP – ÚSV	7
Robotníci	10
Spolu	45

Zamestnanci zaradení podľa zákona č. 55/2017 Z. z.

o štátnej službe (vo fyzických osobách)

Katégória	Štátny radca	Hlavný radca	Odborný radca	Samostatný radca	Radca	Hlavný referent	Odborný referent	Samostatný referent	Spolu
Lekár	1								1
Sestra									
Verejný zdravotník		4	2	13	14				33
Zdravotnícky laborant									
Fyzik									
Laboratórny diagnostik									
THP – VŠ		2	1	3					6
THP – ÚSV							1		1
Robotníci									
Spolu	1	6	3	16	14		1		41

V sledovanom období sú v mimoevidenčnom stave (spolu verejná aj štátna služba):

materská dovolenka	
rodičovská dovolenka	1
neplatené voľno	1

Prehľad počtu zamestnancov za r. 2017

Počty zamestnancov	Plán rok 2017	Skutočnosť rok 2017
Evidenčný poč. zam. vo fyz. osobách k poslednému dňu sled. Obdobia	91	88,00
Priemerný ev. poč. zam. vo fyz. osobách v sledovanom období	91	88,00
Evidenčný počet zam. prepočítaný k poslednému dňu sled. Obdobia	91	85,97
Priemerný evidenčný počet zam. prepočítaný v sledovanom období	91	85,97
SPOLU		

7. Ciele a prehľad plnenia (krátke zhrnutie v členení podľa jednotlivých odborov príslušného RÚVZ v SR).

Ciele RÚVZ vyplývajú zo zákona č. 355/2007 Z.z., iných všeobecne záväzných predpisov upravujúcich ochranu verejného zdravia, z koncepcií jednotlivých odborov a z Programov a projektov RÚVZ v SR.

RÚVZ so sídlom v Nitre sa v r. 2017 podieľal na plnení Programov a projektov uvedených v časti 4. písm. h/ tejto výročnej správy. Všetky úlohy boli priebežne plnené a podľa aktuálnej potreby vyhodnocované, výsledky boli v stanovených termínoch zasielané na ÚVZ SR Bratislava.

Oddelenie	HŽP	HV	PPL	HDM	Epidem.	Spolu
Počet kontrolovaných prevádzok	4520	2714	5579	631	545	13989
Počet podaní	2030	1580	1222	0	359	5191
Počet kontrol	1374	2561	1493	865	436	6729
Počet rozhodnutí	483	372	412	254	228	1749
Počet záväzných stanovísk	368	47	103	31	0	549
Počet iných stanovísk	288	297	203	131	71	990
Počet ohnísk	0	0	0	0	2720	2720
Počet odberov vzoriek	788	740	33	222	630	2413
Počet konzultácií	1113	1538	3098	1000	3015	9764

8. Hodnotenie a analýza vývoja organizácie

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre je štátna rozpočtová organizácia, finančnými vzťahmi napojená na rozpočet kapitoly Ministerstva zdravotníctva SR.

Má celospoločenské poslanie a plní úlohy štátu na úseku ochrany, podpory a rozvoji verejného zdravia.

V roku 2017 boli zdrojom financovania prostriedky štátneho rozpočtu v sume 1 372 324,20 EUR na bežné výdavky, ktoré boli vyčerpané na 100%. Tieto prostriedky boli použité na bežnú činnosť úradu, čo sú predovšetkým mzdy a odvody zamestnancov úradu, ktorí pracujú priamo v teréne podľa svojej pôsobnosti ako aj zamestnancov na odbore laboratórnych činností resp. pri zabezpečovaní chodu organizácie ÚRH a HTČ. Náklady na tovary a služby boli priebežne uhrádzané v lehote splatnosti. Išlo najmä o výdavky na energie, výdavky na zabezpečovanie stravovania zamestnancov, prídely do sociálneho fondu, platby za poštovné predovšetkým za písomnosti týkajúce sa výkonu štátnej správy (záväzné stanoviská a rozhodnutia), úhrada benzínu a opráv vozového parku používaného zväčša pre prácu zamestnancov v teréne. Odbor laboratórnych činností ako jediný v kraji na svoju činnosť spotrebuje značnú časť z rozpočtu výdavkov na špeciálny materiál a tovary. Vysoké sú aj výdavky na dohľad nad akreditáciou, kalibrácie a rôzne posudzovania prístrojovej techniky využívanej pri vyhodnocovaní vzoriek zo štátneho zdravotného dozoru a tiež v rámci požiadaviek objednávok od obyvateľstva a podnikateľských subjektov.

Tieto bežné výdavky však neriešia problém úradu t.j. neinvestovanie do obnovy prístrojovej techniky už viac ako 10 rokov. Väčšina používaných zariadení je stará, morálne a technicky opotrebovaná. Pre väčšinu prístrojov už nie sú na trhu náhradné diely a tým sa znemožňuje ich oprava. Premieta sa to do vysokých nákladov na údržbu a opravy. Kapitálové výdavky boli poskytnuté na nákup spektrofotometra v sume 8 800 eur s DPH.

V súvislosti so zabezpečovaním úloh na úseku verejného zdravotníctva RÚVZ so sídlom v Nitre pri plnení úloh sa využívajú služobné vozidlá. Vzhľadom na to, že automobilový park je značne zastaraný, je potrebné vykonávať časté a finančne náročné opravy vozidiel.

V posledných rokoch dochádza i k znižovaniu počtu zamestnancov čo môže negatívne ovplyvniť kvalitu vykonávaných úloh na úseku verejného zdravotníctva.

9. Hlavné skupiny odberateľov (v členení podľa jednotlivých odborov príslušného RÚVZ v SR).

U oddelení vykonávajúcich ŠZD hlavnú skupinu užívateľov (odberateľov) výstupov tvoria fyzické osoby – podnikatelia a právnické osoby, ktorým sú poskytované výstupy z posudkovej činnosti formou rozhodnutí a záväzných stanovísk. Taktiež im je poskytovaná konzultačná činnosť a poradenstvo v oblasti ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia.

Ďalšími užívateľmi sú fyzické osoby, ktorým sú vydávané osvedčenia o odbornej spôsobilosti podľa § 15 ods. 2 a 3 zák.č. 355/2007 Z.z. .

RÚVZ spolupracuje tiež s orgánmi štátnej správy a samosprávy (obce, stavebné úrady, orgány veterinárnej starostlivosti, ÚVZ SR, MZ SR ...).

Na oddelení podpory ku zdraviu sú užívateľmi výstupov hlavne fyzické osoby, ktorým je poskytovaná konzultačná a poradenská činnosť. Dôležitou skupinou odberateľov sú aj školské a predškolské zariadenia, v ktorých je vykonávaná prednášková a vzdelávacia činnosť. Odberateľmi výstupov laboratórnych činností sú fyzické osoby – podnikatelia, právnické osoby a fyzické osoby približne v rovnakom zastúpení.

10.Prílohy:

Príloha č. 1: Analýza činnosti jednotlivých odborov za rok 2017.

VÝROČNÁ SPRÁVA ZA ROK 2017

ČASŤ

KONTROLA, DOZOR A SŤAŽNOSTI

V Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre úlohy na úseku vnútornej kontroly a vybavovania sťažností a petícií zabezpečuje úsek regionálneho hygienika.

1. Prehľad petícií a sťažností za rok 2017

Počet prijatých petícií: 0

Počet prijatých sťažností: 0

2. Zamerania opodstatnených sťažností

Na RÚVZ so sídlom v Nitre v roku 2017 nebola zaevidovaná žiadna sťažnosť

3. Prijaté opatrenia

Vzhľadom na skutočnosť, že v roku 2017 nebola na RÚVZ so sídlom v Nitre zaevidovaná žiadna sťažnosť, neboli prijaté žiadne opatrenia.

4. Podania

Údaje o počte iných podaní – rok 2017		
1	Celkom	155
1.1.	z toho z r. 2016	-
1.2.	z toho za rok 2017	155
1.3.	vybavených v r. 2017	150
1.4.	Nevybavené (k 31.12. 2017)	5

RÚVZ so sídlom v Nitre riešil v roku 2017 celkom 155 podaní. Podania boli prešetrované v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru podľa zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa zák. č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov, zák. č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov v znení neskorších predpisov v spojitosti s inými právnymi predpismi upravujúcimi ochranu verejného zdravia.

Podania sa týkali najmä prevádzkovania priestorov bez rozhodnutia RÚVZ na uvedenie priestorov do prevádzky, nevyhovujúcich hygienických podmienok v zariadeniach spoločného stravovania, v zariadeniach pre deti a mládež, nesprávneho označovania potravín (hlavne výživových doplnkov), nevyhovujúcej kvality vyrábaných a podávaných jedál, nevyhovujúcej osobnej hygieny zamestnancov zariadení spoločného stravovania, nezabezpečenia opatrení proti pedikulóze, nevyhovujúcej kvality vody vo verejnom vodovode, hluku v životnom a pracovnom prostredí, nevyhovujúceho pracovného prostredia, prekračovania hmotnostných limitov pri ručnej manipulácii s bremenami, neplnenia povinností zamestnávateľov pri ochrane zdravia pri práci, nedodržania zákazu fajčenia .

V prípade zistenia porušenia resp. nedodržania príslušných právnych predpisov RÚVZ prijímal opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov. Vo viacerých prípadoch bola uložená pokuta podľa § 57 zák. č. 355/2007 Z. z. a zák. č. 152/1995 Z.z. resp. boli uplatnené blokové pokuty.

5. Protispoločenská činnosť

6. Oznámenia z podozrenia zo spáchania trestného činu prijímania úplatku podplácania, nepriamej korupcie

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre má v zmysle § 11 ods. 8 zákona č. 307/2014 Z.z. o niektorých opatreniach súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov vydanú vnútornú Smernicu o podávaní a preverovaní podnetov, týkajúcich sa oznamovania protispoločenskej činnosti, platnú od 01.06.2015. V súlade s § 11 ods. 2 zák. č. 307/2014 Z. z. je určená zodpovedná osoba, ktorá plní úlohy podľa § 11 ods. 4 až ods.7 a § 12 cit. zák. Na webovej stránke úradu je zverejnená e-mailová adresa zodpovednej osoby, na ktorú možno podať sťažnosť kedykoľvek.

V roku 2017 RÚVZ so sídlom v Nitre neobdržal žiadny podnet súvisiaci s oznamovaním protispoločenskej činnosti.

Na RÚVZ so sídlom v Nitre nebolo doručené žiadne oznámenie, ktoré by poukazovalo na podozrenie zo spáchania trestného činu prijímania úplatku, podplácania, nepriamej korupcie zamestnancom RÚVZ a RÚVZ taktiež nepodal orgánom činným v trestnom konaní žiadne oznámenie z podozrenia zo spáchania trestného činu prijímania úplatku, podplácania, nepriamej korupcie.

7. Prehľad riešených podaní (petície, sťažnosti, podnety, protispoločenská činnosť) v tabuľke

	Nevybavené v roku 2016	Doručené v roku 2017	Vybavené v roku 2017	Nevybavené k 31.12.2017
Petície	0	0	0	0
Sťažnosti	0	0	0	0
Podnety	0	155	150	5
Protispoločenská činnosť	0	0	0	0

8. Vnútoraná kontrolná činnosť

A. Vnútoraná kontrola v zmysle zák. č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov – v zmysle plánu kontrolnej činnosti na rok 2017 – uskutočnených 5 kontrolných akcií.

- apríl 2017

Vykonávaním kontroly dodržiavania lehôt na vydanie rozhodnutia podľa § 13 ods. 4 zák.č. 355/2007 Z. z. – dodržiavania § 49 zák.č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov.

Kontrolovaný subjekt – oddelenie preventívneho pracovného lekárstva

Kontrolované obdobie: január – jún 2016

Kontrola bola uskutočnená formou preverenia náhodne vybraných spisových dokumentácií – rozhodnutí vydaných podľa § 13 ods. 4. zák.č. 355/2007 Z. z.. Bola zameraná na dodržiavanie lehôt na vydanie rozhodnutí podľa § 49 zák.č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov.

Preverených 39 spisových dokumentácií

Kontrolou bolo zistené, že vo všetkých prípadoch, okrem konania pod č. PPL/A/2016/01114, bolo rozhodnuté v 30 dňovej lehote. V konaní číslo PPL/2016/01114 bola zaslaná výzva na doplnenie podania a rozhodnutím zo dňa 31.03.2016 prerušené konanie. Lehoty v zmysle § 49 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov boli pri vydaní kontrolovaných rozhodnutí dodržané.

- máj 2017

Kontrola dodržiavania 30 – dňovej lehoty na vydanie osvedčení o odbornej spôsobilosti na epidemiologicky závažné činnosti pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov- § 16ods. 32 zák.č. 355/2007 Z. z.

Kontrolovaný subjekt: skúšobná komisia pre vykonanie epidemiologicky závažných činnosti
úsek regionálneho hygienika - podateľňa

Kontrolované obdobie: január – marec 2017

Kontrola uskutočnená formou preverenia náhodne vybraných spisových dokumentácií týkajúcich sa vykonania skúšky a vydania osvedčenia na o odbornej spôsobilosti na epidemiologicky závažné činnosti pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov u osôb, ktoré vykonali skúšky odbornej spôsobilosti v kontrolovanom období.

Preverených bolo 59 osvedčení .

Kontrolou bolo zistené, že všetky vyššie vydané osvedčenia boli vydané do 30 dni odo dňa vykonania skúšky v zmysle § 16 ods. 32 zák.č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Kontrolou nebolo zistené porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov.

- jún 2017

Kontrola dodržiavania § 13 ods. 6 zák.č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov – doklady k rozhodnutiam vydávaných podľa § 13 ods. 4 zák.č. 355/2007 Z. z.

Kontrolovaný subjekt: oddelenie hygieny detí a mládeže

Kontrolované obdobie: január - marec 2017

Kontrola bola uskutočnená formou preverenia náhodne vybraných spisových dokumentácií týkajúcich sa vydania rozhodnutia podľa § 13 ods. 4 zák. č. 355/2007

Preverených: 31 spisových dokumentácií

Kontrolou bolo zistené , že pri všetkých vyššie uvedených rozhodnutiach boli doložené podklady podľa § 13 ods. 6 zák. č. 355/2007 Z. z. Kontrolou nebolo zistené porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov.

- **september 2017**

Vykonávaním kontroly dodržiavania ochrany osobných údajov v zmysle zák. č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov a Bezpečnostného projektu – ochrana osobných údajov v RÚVZ so sídlom v Nitre.

Kontrolovaný subjekt : všetci zamestnanci

oddelenie hygieny výživy a preventívne pracovné lekárstvo

Kontrolované obdobie – september

Kontrola vstupu do objektu a chránených priestorov:

Vykonanou kontrolou dodržiavania ochrany osobných údajov nebolo zistené porušenie zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov ani z Bezpečnostného projektu na ochranu osobných údajov na RÚVZ so sídlom v Nitre.

- **november 2017**

Kontrola dodržiavania lehôt na vybavenie žiadostí podľa zák. č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám v znení neskorších predpisov.

Kontrolovaný subjekt: ÚRH a dotknuté organizačné útvary RÚVZ so sídlom v Nitre

Kontrolované obdobie: 01.01.2017 – 31.06.2017

Za kontrolované obdobie bolo v centrálnej evidencii žiadostí o poskytnutie informácií zaevidovaných päť žiadostí o poskytnutie informácie podľa zák. č. 211/2000 Z. z.

Lehota na vybavenie žiadosti podľa § 17 zák. č. 211/2000 Z.z. bola dodržaná pri všetkých kontrolovaných žiadostiach.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre

V Ý R O Č N Á   S P R Á V A

Oddelenia hygieny životného prostredia a zdravia

okres Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce

za rok 2017

Výročnú správu spracovala z podkladov pracovníkov oddelenia
RNDr. Mária Kraváriková – vedúca oddelenia

Február 2018

I. Analýza zložiek životného prostredia a životných podmienok

1. Pitná voda

1.1 Zásobovanie pitnou vodou

Prehľad počtu obyvateľov zásobovaných pitnou vodou z verejných vodovodov v jednotlivých okresoch podáva tab.č.1.1.

K 31.12.2017 evidujeme tieto vodovody :

- skupinový vodovod Nitra ktorý zásobuje spotrebiská : Nitra a Čechynce
- skupinový vodovod Nitra – Šaľa zásobuje spotrebiská Cabaj -Čápor, Mojmírovce, Ivanka pri Nitre, Lužianky, Svätoplukovo, Lehota, Branč, Veľké Zálužie, Jarok, Zbehy, Šaľa, Diakovce, Kráľová n/Váhom, Dlhá n/Váhom, Trnovec n/Váhom, Močenok a Horná Kráľová
- diaľkovod Gabčíkovo – zásobuje spotrebiská Vráble, Melek, Veľké a Malé Chyndice, Telince, Nová Ves nad Žitavou, Tajná, Čifáre, Žitavce, Lúčnica nad Žitavou, Paňa, Vinodol, Klasov, Vieska n/Žitavou, Slepčany, Tesárske Mlyňany, Čierne Kľačany, Volkovce, Choča, Beladice, Čaradice, Sľažany, Zlaté Moravce, Veľčice, Zlatno, Nemčiňany, Topoľčianky, Žitavany, Tekovské Nemce, Červený Hrádok, Malé a Veľké Vozokany, Nevidzany, Selice, Vlčany, Neded, Žihárec a Tešedíkovo, Veľký a Malý Cetín
- skupinový vodovod Koliňany – zásobuje spotrebiská Koliňany, Host'ová, Dolné Obdokovce, Čeladice, Golianovo, Malý a Veľký Lapáš, Babindol
- skupinový vodovod Radošina – Veľké Ripňany zásobuje spotrebiská Kapince, Malé Zálužie
- Ponitriansky skupinový vodovod – zásobuje spotrebiská Výčapy-Opatovce, Ľudovítová, Čakajovce, Nitrianske Hrnčiarovce, Horné a Dolné Lefantovce a Jelšovce
- vodovody zásobované z vlastných vodných zdrojov v obciach Alekšince, Štefanovičová, Nové Sady, Nitra – mestská časť Drážovce, Lukáčovce, Podhorany, ktorý v súčasnosti zásobuje aj obec Bádice, Veľká Dolina, Poľný Kesov, Jelenec, Rumanová, Báb, Žirany, Rišňovce, Pohranice, Štitáre, Hruboňovo, ktorý zásobuje aj obec Šurianky, Nové Sady - Sila, ktorý zásobuje aj obec Čab, Hostie, Mankovce,

Jedľové Kostolany, Lovce, Machulince, Martin nad Žitavou, Skýcov, Obyce, z časti obec Topoľčianky a Hájske.

Pre vodárenské účely sú vo všetkých troch okresoch využívané len zdroje podzemných vôd väčšinou v správe ZsVSA.s, Nitra, ZsVs OZ Galanta, ZsVS OZ Topoľčany. Prevádzku vodovodov zabezpečujú pre obce tiež Ekostaving Nitra, spoločnosť Cedron s.r.o. Mojmírovce, AquaVita Plus, s.r.o. Žarnovica v 1 prípade – obec Mankovce, pre obec Dolné Obdokovce – Michel Service s.r.o., Dolné Obdokovce. V úprave a dezinfekcii vody neboli oproti minulému roku zaznamenané zmeny.

V okrese Nitra bolo v roku 2017 z celkového počtu obyvateľov okresu 162341 z verejných vodovodov zásobovaných 151 096 obyvateľov, čo je 93,07 %. Konštatuje sa že v zásobovaní obyvateľov došlo k miernemu nárastu počtu zásobovaných obyvateľov. Prevádzkovateľom sú ZsVSA.s. Nitra OZ Nitra, ZsVS OZ Topoľčany, Ekostaving Nitra, spoločnosť Cedron s.r.o. Mojmírovce a Michel Service s.r.o., Dolné Obdokovce.

V uplynulom roku v okrese Nitra boli dané záväzné stanoviská či už k umiestneniu stavieb alebo kolaudácií stavieb týkajúce sa rozšírenia a predĺženia už existujúcich vodovodných potrubí. Aj keď v r roku 2015 bolo skolaudované prírodné potrubie do obce Jelšovce, zatiaľ neboli zrealizované vodovodné prípojky pre spotrebiteľov.

V okrese Šaľa v uplynulom roku nenastali v rámci zásobovania obyvateľov pitnou vodou zmeny oproti predchádzajúcemu obdobiu, nakoľko všetkých 13 obcí okresu Šaľa má vybudovaný verejný vodovod. Z celkového počtu obyvateľov okresu 52 381 je z verejného vodovodu a vlastného vodného zdroja v obci Hájske zásobovaných 51 394 obyvateľov, čo je 98,12 %. Prevádzkovateľom je ZsVSA.s. Nitra odštepny závod Galanta a odštepny závod Nitra.

Okres Zlaté Moravce má zabezpečené zásobovanie obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov napojením obcí na diaľkovod Gabčíkovo a využívaním vlastných vodných zdrojov určených pre hromadné zásobovanie pitnou vodou. V roku 2017 bolo z celkového počtu obyvateľov okresu 41 641 zásobovaných z verejných vodovodov 36 332 obyvateľov, čo predstavuje 87,25 %. Je možné konštatovať, že došlo k nárastu v počte zásobovaných obyvateľov pitnou vodou. Prevádzkovateľom vodovodov je ZsVSA.s., Nitra, AquaVita Plus, s.r.o. Žarnovica v obci Mankovce, OcÚ v obci Hostie, v obci Dolné Obdokovce je to Michel Service, s.r.o. Dolné Obdokovce. V uvedenom okrese boli dané záväzné stanoviská či už k umiestneniu stavieb alebo kolaudácií stavieb týkajúce sa rozšírenia a predĺženia už existujúcich vodovodných potrubí.

1.2 Zhodnotenie zásobovania pitnou vodou verejnými vodovodmi

V okrese Nitra z počtu obcí 62 majú verejný vodovod vybudovaný dve mestá, 60 obcí okresu, prímestská časť mesta Nitry –Dražovce a časť obce Nové Sady – Sila. V obci Jelšovce, kde žije 1022 obyvateľov je v súčasnosti vybudované prívodné potrubie, zatiaľ neboli zrealizované vodovodné prípojky pre spotrebiteľov.

- Zdravotná bezchybnosť:

Z tabuľkového prehľadu 1.2 a 1.3 je možné konštatovať, že v rámci hodnotenia kvality vody dodávanej verejnými vodovodmi v obciach a mestách okresu Nitra v roku 2017 bolo v rámci monitoringu odobratých a vyšetrených 199 vzoriek, z toho 31 vzoriek vykazovalo nevyhovujúcu kvalitu vody, čo predstavuje 15,58 % (v 20 prípadoch boli prekročené limity fyzikálno - chemických ukazovateľov a v 11-tich prípadoch v mikrobiologických ukazovateľoch), v rámci ŠZD bolo odobratých a vyšetrených 78 vzoriek, z toho 17 vzoriek vykazovalo nevyhovujúcu kvalitu, čo predstavuje 21,79 % závadnosť (v 9 prípadoch boli prekročené limity fyzikálno-chemických ukazovateľov a v 8-ich prípadoch v mikrobiologických ukazovateľoch).

V okrese Šaľa má vybudovaný verejný vodovod jedno mesto a 12 obcí okresu, čo predstavuje 100 %.

- Zdravotná bezchybnosť:

Z tabuľkového prehľadu 1.2 a 1.3 v rámci hodnotenia kvality vody dodávanej verejnými vodovodmi v obciach a meste okresu Šaľa je možné konštatovať, že v roku 2017 v rámci monitoringu bolo odobratých a vyšetrených 35 vzoriek vôd, z toho 3 vzorky vykazovali nevyhovujúcu kvalitu, čo predstavuje 8,57 % (v 3 vzorkách boli prekročené limity v mikrobiologických ukazovateľov). V rámci ŠZD bolo odobratých a vyšetrených 9 vzoriek vôd, z toho 3 vzorky vykazovali nevyhovujúcu kvalitu vody, čo predstavuje 33,33 % a to v mikrobiologických ukazovateľoch.

V okrese Zlaté Moravce z počtu obcí okresu 33 má verejný vodovod vybudovaných jedno mesto a 28 obcí, čo činí 87,9 %. Vodovod nemajú vybudovaný v obciach Host'ovce, Ladice, Kostolany pod Tribečom a Neverice, v ktorých žije spolu 2 530 obyvateľov.

- Zdravotná bezchybnosť:

Z tabuľkového prehľadu 1.2 a 1.3 v rámci hodnotenia kvality vody dodávanej verejnými vodovodmi v obciach a meste okresu Zlaté Moravce je možné konštatovať, že v roku 2017 v rámci monitoringu bolo odobratých a vyšetrených 91 vzoriek vôd, z toho 10 vzoriek vykazovalo nevyhovujúcu kvalitu vody, čo činí 10,99 % závadnosť (6 vzoriek

vykazovalo prekročenie limitu vo fyzikálnych a chemických ukazovateľoch a 4 vzorky v mikrobiologických ukazovateľoch). V rámci ŠZD boli odobratých a vyšetrených 7 vzoriek vôd, z toho 2 vzorky vykazovali nevyhovujúcu kvalitu vody, čo činí 28,57 % závadnosť (2 vzorky vykazovali prekročenie limitu v mikrobiologických ukazovateľoch).

Počas roku 2017 nebola ani v jednom okrese zaznamenaná dlhodobá nevyhovujúca kvalita vody dodávaná z verejných vodovodov, v okrese Zlaté Moravce v obci Hostie boli v letných mesiacoch prevádzkovateľom ver.vodovodu oznámené výpadky v dodávke vody, z dôvodu sucha a zvýšenej spotreby vody odberateľmi. Prevádzkovateľ zabezpečil náhradné zásobovanie obyvateľov pitnou vodou formou dovážania pitnej vody do vodojemu z verejného vodovodu obce Topoľčianky cisternou a pracovníkmi Západoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s. OZ Nitra.

1.2.1 Výnimky udelené na používanie vody, ktorá nespĺňa hygienické limity ukazovateľov kvality pitnej vody

V roku 2017 nebola ani v jednom prípade udelená výnimka na používanie vody, ktorá nespĺňa hygienické limity ukazovateľov kvality vody.

1.3 Zhodnotenie zásobovania pitnou vodou z hygienicky významných individuálnych vodovodov a verejných studní

Kvalita vody z verejných vodných zdrojov bola sledovaná jednak v obciach, v ktorých zatiaľ nie je vybudovaný verejný vodovod, jednak zo zdrojov, ktoré sú obyvateľmi v značnej miere využívané na pitné účely. V roku 2017 bola v okrese Nitra vykonaná kontrola a odber vzoriek z prameňov nachádzajúcich sa v mestskej časti Nitra-Zobor, v obci Nová Ves nad Žitavou, Báb, Horné Lefantovce, Podhorany, Bádice a z art. studní v obciach Vinodol a Svätoplukovo a vrtanej studne autokempingu Remitáž v obci Jelenec. Celkovo bolo odobratých 18 vzoriek, z ktorých 10 vzoriek vykazovalo nevyhovujúcu kvalitu vody najmä po stránke mikrobiologickej. V prípade nevyhovujúcej kvality vody po stránke chemickej išlo o prekročenie medznej hodnoty v ukazovateľoch: mangán, pH a dusičnany, farba. V hodnotenom období neboli zistené u týchto zdrojov iné závažné nedostatky. Nakoľko v okrese je obec, kde obyvatelia využívajú aj individuálne zdroje pre zásobovanie vodou, bez sledovania ich počtu nie je možné určiť % takto zásobovaných obyvateľov.

V okrese Šaľa evidujeme 21 verejných vodných zdrojov. Jedná sa o artézské studne v meste Šaľa, v obci Tešedíkovo, Žihárec, Dlhá nad Váhom, Vlčany, Selice, Trnovec nad Váhom, Močenok, Diakovce, Neded a Kráľová nad Váhom. V roku 2017 bolo odobratých a vyšetrených 14 vzoriek, z toho 5 vzoriek vykazovalo prekročenie limitu v chemických ukazovateľoch ako mangán, železo, farba, vápnik a horčík a absorbancia a v mikrobiologických ukazovateľoch ako koliformné baktérie a kultivovateľné mikroorganizmy. Na uvedenú skutočnosť bol prevádzkovateľ upozornený listom s požiadavkou označenia art. studní nápisom nepitná voda. Vykonaným ŠZD bolo zistené, že uvedené art. studne boli označené nápisom voda nepitná. Vzhľadom k tomu, že vo všetkých obciach okresu Šaľa je verejný vodovod, nie je sledovaný počet obyvateľov využívajúcich verejné studne.

V okrese Zlaté Moravce v roku 2017 bola vykonaná kontrola verejných vodných zdrojov a to prameňov v obci Kostol'any pod Tribečom – Vaškopecký I. a II., Barinská, v obci Ladice a vrtanej studne Arboréta Mlyňany – Vieska nad Žitavou. Celkovo bolo odobratých 11 vzoriek, z toho 10 vzoriek vykazovalo prekročenie limitu v mikrobiologických ukazovateľoch (koliformné baktérie, kultivovateľné mikroorganizmy pri 37 °C, abiosestón) a v chemickom ukazovateli - železo. Nakoľko v okrese sú obce, kde obyvatelia využívajú aj individuálne zdroje pre zásobovanie vodou, bez sledovania ich počtu nie je možné určiť % takto zásobovaných obyvateľov.

1.4 Zhodnotenie monitoringu a štátneho zdravotného dozoru nad hromadným zásobovaním pitnou vodou

Monitoring

U verejných vodovodov bol v priebehu roka 2017 vykonávaný preverovací a kontrolný monitoring kvality pitnej vody v súlade s vypracovaným harmonogramom kontroly kvality vody z verejných vodovodov v mestách a obciach okresu Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce v zmysle Nariadenia vlády SR č. č.354/2006 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu v znení nariadenia vlády č. 496/2010 Z.z. rozbormi v rozsahu vyšetrení, ktoré zabezpečuje odbor laboratórnych činností RÚVZ so sídlom v Nitre.

V roku 2017 bolo v uvedených okresoch odobratých spolu 325 vzoriek, *výsledky kvality vody sú zrejmé podľa jednotlivých okresov z tab. č. 1.2.*

Údaje z monitoringu pitnej vody verejných vodovodov boli počas roka spracovávané v Informačnom systéme o pitnej vode.

Štátny zdravotný dozor

V opodstatnených prípadoch sa v roku 2017 vykonával cielene štátny zdravotný dozor v rámci šetrenia oznámení obyvateľov, mimoriadnych situácií a pod.. Laboratórne analýzy boli vykonávané v rozsahu minimálneho rozboru. V rámci výkonu ŠZD boli zamestnankyňami RÚVZ na základe podnetov odobraté vzorky vôd z verejného vodovodu v meste Nitra. Laboratórnymi analýzami nebola zistená nevyhovujúca kvalita vody.

V rámci ŠZD bolo vo všetkých troch okresoch odobratých 94 vzoriek.

Výsledky kvality vody za jednotlivé okresy sú zrejmé z tab. č. 1.3.

1.5 Zhodnotenie prevádzkovej kontroly kvality pitnej vody

Prevádzkovú kontrolu kvality vody zabezpečovanú prevádzkovateľom vodovodov Západoslovenská vodárenská spoločnosť a. s Nitra možno hodnotiť dobre. Schválený harmonogram odberov vzoriek vôd prerokovaný na spoločnom rokovaní na RÚVZ bol dodržiavaný a výsledky sledovania kvality vody boli pre informáciu RÚVZ Nitra priebežne doručované, taktiež spolupráca s ostatnými prevádzkovateľmi je na dobrej úrovni.

V okrese Šaľa prevádzkovú kontrolu kvality vody z verejných vodovodov zabezpečuje Západoslovenská vodárenská spoločnosť OZ Galanta so sídlom v Šali podľa spracovaného harmonogramu, ktorý bol prerokovaný na spoločnom rokovaní na RÚVZ Nitra. U vodovodov Hájske, Močenok a Horná Kráľová túto činnosť vykonáva Západoslovenská vodárenská spoločnosť a.s., OZ Nitra. Výsledky sledovania kvality vody sú pre informáciu RÚVZ Nitra priebežne doručované.

Prevádzku vodovodov v okrese Zlaté Moravce taktiež zabezpečuje Západoslovenská vodárenská spoločnosť a.s., OZ Nitra, v obci Hostie prevádzku zabezpečujú odborní pracovníci, v obci Mankovce je prevádzkovateľom verejného vodovodu AquaVita Plus, s.r.o. Žarnovica, v obci Dolné Obdokovce je prevádzkovateľom verejného vodovodu Michel Servis s.r.o., Dolné Obdokovce 332. Ich prevádzková kontrola kvality vody je riešená formou objednávok. Rozsah a početnosť vyšetrení je v súlade s platnou legislatívou.

1.6 Zhodnotenie dôsledkov nevyhovujúcej kvality pitnej vody na zdravie obyvateľstva

V roku 2017 neboli zaznamenané dôsledky nevyhovujúcej kvality pitnej vody na zdravie obyvateľov a ani nebolo z okresov Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce hlásené ochorenie na alimentárnu dusičnanovú methemoglobinémiu.

2. Voda na kúpanie

2.1 Prírodné kúpacie oblasti

Na základe dlhodobého sledovania v dozorovaných okresoch nevidujeme prírodné rekreačné lokality s vyhlásenou a nami povolenou rekreáciou a kúpaním a to z dôvodu, že vodné plochy, ktoré boli zaradené v projekte „Sledovanie prírodných rekreačných lokalít“ a to VN Vráble, Jelenec a štrkovisko Veľký Cetín nespĺňali požiadavky vo vybavenosti ako i v kvalite vody. Z terénneho prieskumu ako i laboratórnych analýz vzoriek vôd z uvedených vodných plôch bolo zistené, že tieto opakovane za sledované obdobie nevyhovovali požiadavkám pre vodu na kúpanie. Vzhľadom k uvedenému RÚVZ Nitra ani v roku 2017 nepokračoval v sledovaní kvality vody nádrží a štrkoviska. *Tab č. 2.1 a 2.2.*

2.2 Umelé kúpaliská

2.2.1 Kúpaliská s celoročnou prevádzkou

S celoročnou prevádzkou je v okrese Nitra prevádzkovaných 5 zariadení a to:

- Krytá plaváreň v Mestskom kúpeľi Nitra, ktorú prevádzkuje Mesto Nitra v zastúpení správcu Službyt Nitra, s.r.o. s dvomi bazénmi (plavecký a neplavecký) s kapacitou 137 návštevníkov. Zdrojom bazénovej vody je verejný vodovod mesta Nitry. Prevádzkovateľ plavárne zabezpečuje pravidelne ako i počas odstávky potrebnú údržbu všetkých priestorov a zariadení plavárne.
- ThermalPark NITRAVA v obci Poľný Kesov v areáli, ktorého je krytý bazén (termálny oddychový) v Hoteli Thermal Kesov, vonkajší neplavecký termálny bazén, bazénová hala s dvomi vnútornými bazénmi s recirkuláciou (detský a oddychovo-relaxačný) tretí bazén je termálny vonkajší (neplavecký) s recirkuláciou. Zariadenie má kapacitu 182 návštevníkov (40 návštevníkov v časti hotela a 142 v novej bazénovej hale), zdrojom vody je termálny vrt a vítaná studňa. Prevádzkovateľom uvedeného zariadenia je Slovak Tourism, s.r.o., Samova 11, Nitra.
- Krytý bazén (plavecký) – časť wellnesu v zariadení Kaštieľ v obci Mojmírovce s kapacitou 80 návštevníkov. Prevádzkovateľom zariadenia je Kaštieľ s.r.o., Mojmírovce.

- Krytý bazén (neplavecký) v prevádzke Relax Fantasy Nitra s kapacitou 10 návštevníkov. Prevádzkovateľom je Joty Slovakia, s.r.o. Beniaková 2, Nitra.
- Krytý bazén (plavecký) v prevádzke hotela Capital, Farská ul. 16 v Nitre s kapacitou 5 návštevníkov. Prevádzkovateľom je Hotel Capital, s.r.o., Farská 16, Nitra.

Plavecký bazén v hoteli Capital je v súčasnosti mimo prevádzky vzhľadom k tomu, že od júla 2015 prebieha jeho rekonštrukcia. Hodnotenie kvality vody na kúpanie bolo vykonávané v zmysle vyhlášky MZ SR č. 308/2012 Z.z. o požiadavkách na kvalitu vody, kontrolu kvality vody a o požiadavkách na prevádzku, vybavenie prevádzkových plôch, priestorov a zariadení na prírodnom kúpalisku a na umelom kúpalisku. V uvedených zariadeniach bolo v roku 2017 odobratých 196 vzoriek, z toho v 41 prípadoch došlo k prekročeniu medznej hodnoty, čo predstavuje 20,92 % závadnosť. Spolu bolo vyšetrených 2197 ukazovateľov, z toho 45 bolo s prekročenou medznou hodnotou a to 26 mikrobiologických a 19 fyzikálno-chemických ukazovateľov. Najvyššiu závadnosť po stránke mikrobiologickej je možné konštatovať v bazénoch zariadenia ThermalPark NITRAVA (30,68%). V súčasnosti v areáli Thermalparku NITRAVA prebieha výstavba novej tobogánovej haly a ďalších bazénov.

V okrese Šaľa s celoročnou prevádzkou evidujeme:

- Krytú plaváreň Dusla Šaľa s kapacitou 300 návštevníkov a dvomi bazénmi (plavecký a neplavecký). Prevádzkovateľom tohto zariadenia je Aquasport, záujmové združenie právnických osôb, Šaľa. Celkovobolo odobratých vzoriek 48, z toho v 6 prípadoch došlo k prekročeniu medznej hodnoty, čo predstavuje 12,5 %. Spolu bolo vyšetrených 534 ukazovateľov, v 6 prípadoch došlo k prekročeniu medznej hodnoty a to v 4 prípadoch v mikrobiologických ukazovateľoch a v dvoch prípadoch fyzikálno – chemických ukazovateľoch.

V okrese Zlaté Moravce evidujeme kryté plavárne:

- v hoteli ViOn Zlaté Moravce s kapacitou 16 návštevníkov a jedným plaveckým bazénom, prevádzkovateľom je ViOna.s., Zlaté Moravce a v Park hoteli Tartuf v obci Beladice s kapacitou 40 návštevníkov a jedným plaveckým bazénom, prevádzkovateľom sú Ekostavby Nitra. V uvedených zariadeniach bolo odobratých 44 vzoriek vôd, z toho v 11 prípadoch došlo k prekročeniu medznej hodnoty, čo predstavuje 25 % závadnosť. Spolu bolo vyšetrených 407 ukazovateľov, z toho v 11 ukazovateľoch došlo k prekročeniu MH (v mikrobiologických ukazovateľoch – 10, v chemických ukazovateľoch - 1) .

Prehľad umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou je uvedený v Tabuľke č. 2.3

Prehľad kvality vody umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou je uvedený v Tabuľke č. 2.4.

2.2.2 Kúpaliská so sezónou prevádzkou

So sezónnou prevádzkou evidujeme v okrese Nitra tieto zariadenia:

- Letné kúpalisko v Nitre s kapacitou návštevnosti 3000 so 6 bazénmi. Rozhodnutie k uvedeniu priestorov do prevádzky bolo vydané dňa 16.6.2017. Prevádzkovateľom LK je Mesto Nitra v zastúpení správcu Službyt Nitra, s.r.o.
- Penzión Fortuna v obci Jelenec s jedným bazénom s kapacitou 20 návštevníkov – zariadenie nebolo ani v sezóne 2017 v prevádzke.

V priebehu KS 2017 bolo z bazénov Letného kúpaliska v Nitre odobratých 30 vzoriek, z toho v 5 prípadoch došlo k prekročeniu medznej hodnoty (16,67%), spolu bolo vyšetrených 322 ukazovateľov, z toho v 5 prípadoch došlo k prekročeniu medznej hodnoty, v 2 prípadoch po stránke biologickej a v 3 prípadoch po stránke fyzikálno-chemickej.

v okrese Šaľa evidujeme :

- RetroThermal (termálne kúpalisko) v obci Diakovce s tromi termálnymi bazénmi a kapacitou 1600 návštevníkov, prevádzkovateľom je Vektor EU,s.r.o., Železničarska 1422/24, Galanta. Rozhodnutie k uvedeniu priestorov do prevádzky bolo vydané dňa 6.7.2017.

Ide o účelové rekreačné zariadenie pozostávajúce z bazénovej časti, chatovej osady a autocampingu. V areáli sa nachádzajú štyri termálne bazény – detský, detský bazén do štyroch rokov, oddychovo-relaxačný a plavecký bazén napájané vodou z termálneho vrtu a verejného vodovodu. Bolo odobratých 51 vzoriek a vyšetrených 451 ukazovateľov. Prekročenie medznej hodnoty bolo zistené v 27 vzorkách. Z mikrobiologických ukazovateľov to boli : Pseudomonasaeruginosa, kultivovateľné mikroorganizmy pri $36^{\circ}\text{C} \pm 1^{\circ}\text{C}$ a producenty. Aj na tomto kúpalisku evidujeme vodné atrakcie, analýzou nebola zistená prítomnosť Legionellysp.

Nakoľko vzorky bazénových vôd z oddychového bazéna opakovane nevyhovovali Vyhláske MZ SR č. 308/2012 Z.z., orgán na ochranu verejného zdravia dňa 04.08.2017 zakázal kúpanie vo vode v oddychovom bazéne. Na základe vyhovujúcich vzoriek bol zákaz kúpania v oddychovom bazéne zrušený dňa 10.08.2017. V kúpacjej sezóne 2017 sme riešili tri podnety týkajúce sa kvality vody z bazénov TK RetroThermal Diakovce.

v okrese Zlaté Moravce to bolo zariadenie :

- Letné kúpalisko Zlaté Moravce s tromi bazénmi a kapacitou 720 návštevníkov, prevádzkovateľom zariadenia je Mestské stredisko kultúry a športu v Zlatých Moravciach. V KS 2017 toto zariadenie nebolo v prevádzke.

Počas KS 2017 boli týždenne zasielané hlásenia o situácii na všetkých kúpaliskách cestou informačného systému vody na kúpanie.

V rámci laboratórnych analýz sa aj v roku 2017 pokračovalo vo vyšetrení vzoriek vôd z vodných atrakcií na TK Diakovce na prítomnosť legionell – v odobratých vzorkách nebola zistená ich prítomnosť, vodné atrakcie na letnom kúpalisku v Nitre v KS 2017 neboli v prevádzke.

Prehľad umelých kúpalísk so sezónnou prevádzkou je uvedený v Tabuľke č. 2.5

Prehľad kvality vody umelých kúpalísk so sezónnou prevádzkou je uvedený v Tabuľke č. 2.6

3. Kvalita ovzdušia uzatvorených priestorov

3.1 Zhodnotenie stavu kvality ovzdušia uzatvorených priestorov budov nevýrobného charakteru

Kvalita ovzdušia uzatvorených priestorov budov nevýrobného charakteru z pohľadu viditeľnej prítomnosti plesní, vlhkosti a mikrobiologických faktorov v roku 2017 v okresoch Nitra, Zlaté Moravce a Šaľa bola vyhovujúca.

Zhodnotenie problematiky je v tabuľke č. 3.1.

4. Pôsobenie zdrojov hluku v životnom prostredí

4.1 Zdroje hluku v životnom prostredí

Medzi najdôležitejšie stacionárne zdroje hluku v okresoch Nitra, Zlaté Moravce, Šaľa, ktoré sú v prevádzke alebo sa uvažuje s ich umiestnením a prevádzkou sa zaraďujú: veterné parky (Šurianky, Veľké Zálužie, Zbehy, Horná Kráľová), bioplynové stanice (Malý Cetín, Čab, Trnovec n/V), kotolne tepelného hospodárstva (Nitra, Vrábľa, Šaľa) a povrchové

ťažobné práce kameňa a štrkopieskov (Jelenec, Žirany, Pohranice, Nemčiňany, Žitavany, Branč). Mobilné zdroje hluku tvorí hlavne cestná doprava a s tým spojená realizácia nových rýchlostných komunikácií, rekonštrukcia regionálnych a miestnych komunikácií, napr. v roku 2017 sa riešil v okrese Nitra podnet na nadmernú hlučnosť, ktorá vzniká pri výstavbe strategického parku Nitra, nadmerný hluk zo strelnice, nadmerný hluk z obecného rozhlasu v obci Rišňovce, rušenie nočného klľudu živým hudobným vystúpením z dôvodu konania hudobného podujatia Europa 2 Welcomesummerr na Amfiteátri v Nitre. V okrese Zlaté Moravce bol riešený podnet na nadmerný hluk pri intenzívnej stavebnej činnosti a ukladaní odpadov na skládku v obci Čaradice. Celkovo bolo vykonaných 7 meraní hluku (28 ukazovateľov a analýz) v životnom prostredí a vnútornom prostredí budov. Na základe meraní boli s prevádzkovateľmi jednotlivých zariadení a organizácií riešené opatrenia na odstránenie nedostatkov. V rámci prípravy stavieb a povoľovania prevádzok boli vyžadované hlukové štúdie, napr. u obchodných centier, obytných súborov, bytových domoch a pod.

Tab. č. 4.1: Podnety obyvateľov k problematike hluku v životnom prostredí riešené v rámci výkonu ŠZD

4.2 Opatrenia na zníženie hlučnosti

Opatrenia smerujúce k zlepšeniu zdravotného stavu obyvateľstva z dôvodu zvýšenej hlučnosti v dotknutých okresoch Nitra, Zlaté Moravce, Šaľa hlavne v oblasti dopravy (nadmerná hlučnosť výstavbe strategického parku Nitra, nadmerný hluk pri intenzívnej stavebnej činnosti a ukladaní odpadov na skládku), v oblasti hluku z hudobnej produkcie (rušenie nočného klľudu živým hudobným vystúpením z dôvodu konania hudobného podujatia Europa 2 Welcomesummer, akcie poriadané pri rôznych podujatiach organizované buď obecnými alebo mestskými úradmi) a z náhodných zdrojov hluku (nadmerný hluk zo strelnice, nadmerný hluk z obecného rozhlasu) možno zhrnúť do niekoľkých bodov: preukázanie zníženia dopadu hluku objektívnym meraním, rokovania s jednotlivými prevádzkovateľmi, taktiež komunikácia so správcom pozemnej cestnej komunikácie, prevádzkovateľmi rôznych zariadení produkujúcich hluk.

II. Analýza hygienickej problematiky v objektoch, v ktorých je vykonávaný štátny zdravotný dozor

Zariadenia občianskej vybavenosti

- **Zariadenia cestovného ruchu**

Ubytovacie zariadenia – v rámci regiónu evidujeme spolu 160 zariadení s kapacitou 5623 lôžok, z toho je 6 ubytovacích zariadení súvisiacich s výkonom práce v spádovom území s kapacitou 246 lôžok. V priebehu roku 2017 bola v prevádzke bez zmeny Chatová osada a autocampingový tábor v TK Diakovce a chatová osada v Jelenci. Do prevádzky bolo daných desať ubytovacích zariadení s kapacitou 390 lôžok. V rámci výkonu ŠZD neboli v ubytovacích zariadeniach zistené nedostatky, ktoré by bránili ich prevádzke alebo by boli príčinou ochorenia návštevníkov. Boli šetrenépodnety v meste Nitra – týkajúce sa nehygienických podmienok v ubytovacom zariadení, výskyt ploštic a pod.. Štátnym zdravotným dozorom bolo zistené, že sa jedná o neopodstatnené podnety.

Rozdelenie ubytovacích zariadení na jednotlivé druhy je uvedené v tab. č. 5.1

- **Zariadenia starostlivosti o ľudské telo**

V okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce evidujeme 1013 prevádzok zariadení starostlivosti o ľudské telo, v sledovanom roku sme zaznamenali nárast počtu zariadení (kaderníctva, kozmetiky, manikúry – nechťový dizajn, pedikúry, masáže, sauny a iné). Evidujeme : 340 kaderníctiev, 216 zariadení starostlivosti o pleť, 76 prevádzok pedikúr, 111 prevádzok manikúry a nechťového dizajnu, 34 prevádzok solárií, 12tetovacích salónov, 153 masáží, dva erotické masážne salóny, 22 sáun a 44 iných (zariadenia na regeneráciu a rekondíciu – fitness centrá a pod.).

V spolupráci s oddelením hygieny výživy bola v súvislosti s oznámením hlavného hygienika SR o výskyte nebezpečných kozmetických výrobkov v EÚ nahlásených v systéme RAPEX vykonaná aj v roku 2017 previerka zariadení starostlivosti o ľudské telo – kozmetikách a tetovacích salónoch v meste Nitra v počte 21 - nebol zistený výskyt hlásených nebezpečných kozmetických výrobkov.

V rámci schvaľovacieho procesu prevádzok zariadení starostlivosti o ľudské telo sú predkladané aj prevádzkové poriadky. Pri vydávaní rozhodnutia na uvedenie priestorov do prevádzky v zariadení, kde sa používa aj laserový prístroj sa spolupracovalo s oddelením žiarenia RÚVZ. V rámci výkonu ŠZD neboli zistené vážnejšie nedostatky ani sme nezaevidovali ohrozenie resp. poškodenie zdravia návštevníkov uvedených zariadení.

V roku 2017 bol šetrený podnet na prevádzku solária týkajúci sa používania trubíc, na ktorých nebolo vykonané meranie UV žiarenia. Voči prevádzkovateľovi solária bolo v zmysle zákona č. 355/2007 Z.z. začaté správne konanie a uložená pokuta vo výške 500.- Eur.

V roku 2017 bolo zabezpečené v rámci komisie pre epidemiologicky závažné činnosti preskúšanie pracovníkov pre získanie osvedčenia odbornej spôsobilosti pracovníkov pre prácu v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo, túto získalo 16 pracovníkov.

Tabuľka č. 5.2 : Prehľad zariadení starostlivosti o ľudské telo v spádovom území RÚVZ

- **Zariadenia sociálnych služieb**

V rámci sledovaných okresov sme evidovali v roku 2017 v dozore HŽP a HDM 62 zariadení sociálnych služieb s kapacitou 2552. Z celkového počtu zariadení 62 je v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce 38 zariadení pre seniorov, domovov sociálnych služieb, špecializovaných zariadení a zariadení opatrovateľskej služby s kapacitou 1910. V okrese Nitra evidujeme 2 zariadenia núdzového bývania, v jednotlivých okresoch je 11 denných stacionárov s kapacitou 339, 4 krízové strediska s kapacitou 65, 3 nocľahárne s kapacitou 48 a 2 útulky s kapacitou 65.

Prehľad jednotlivých zariadení je uvedený v prílohe v tab. č. 5.3

V tabuľkovom prehľade sú uvedené aj zariadenia v dozore oddelenia HDM.

- **Zdravotnícke zariadenia**

Aj v roku 2017 boli zdravotnícke zariadenia v dozore oddelenia preventívneho pracovného lekárstva RÚVZ, zamestnanci oddelenia HŽP sa podieľali na posudzovaní v rámci prípravy nových zariadení na úseku zásobovania vodou, odkanalizovania, režimu prania a pod..

- **Telovýchovno-športové zariadenia**

V regióne Nitra sa nachádzajú futbalové štadióny v každej obci – približne sa jedná o 115 zariadení. V meste Nitra sa nachádza aj zimný štadión. Okrem týchto aj v priebehu roku 2017 boli využívané jestvujúce zariadenia napr. fitness centrá a relaxačno – regeneračné zariadenia vo všetkých troch okresoch.

- **Pohrebníctvo**

V rámci okresov Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce evidujeme 20 RÚVZ schválených pohrebných služieb a 160 pohrebísk v mestách a obciach uvedených okresov. Možno konštatovať, že všetky pohrebné služby majú schválené prevádzkové poriadky. Čo sa týka odbornej spôsobilosti, túto majú zabezpečenú všetci prevádzkovatelia pohrebných služieb a krematórií. V priebehu roka si odbornú spôsobilosť cestou Regionálneho vzdelávacieho centra zabezpečovali aj prevádzkovatelia pohrebísk. Zo strany zamestnancov oddelenia bola prevádzkovateľom pohrebných služieb a pohrebísk naďalej poskytovaná metodická pomoc pri riešení problémov z problematiky pohrebníctva. V rámci posudzovania územnoplánovacích dokumentácií, územných plánov miest a obcí, ako aj projektových dokumentácií na umiestnenie stavieb boli prejednávané možnosti dodržania ochranného pásma jednotlivých pohrebísk.

V roku 2017 osvedčenie o odbornej spôsobilosti pre prevádzkovanie pohrebných služieb a pohrebísk získalo 12 žiadateľov.

V tab. č. 5.4. je uvedený prehľad zariadení pohrebných služieb a krematórií v SR v roku 2017.

III. Poskytovanie informácií verejnosti

Informácie verejnosti boli poskytované zamestnancami oddelenia HŽP prostredníctvom :

1. internetovej stránky RÚVZ príspevkami z činnosti oddelenia a aktuálnymi informáciami z problematiky HŽP
2. informačných panelov z činnosti oddelenia pri príležitosti významných dní ako bol Svetový deň vody, životného prostredia, dňa bez tabaku a pod.
3. v rámci konzultačnej činnosti k problematike pitných vôd a vôd na kúpanie, ovzdušia, hluku v ŽP, ktorú možnosť využívali najmä projektanti, dodávatelia technologických zariadení, investori stavieb a pod.
4. v rámci environmentálnej poradne zdravia – poskytovanie údajov o kvalite pitných vôd, ovzdušia pre obyvateľov, študentov v rámci SOČ a ŠVOČ, diplomových prác a pod.

5. v rámci spolupráce s médiami príspevkami do rozhlasu, regionálnej TV a tlači k aktuálnym témam z problematiky hygieny životného prostredia - zásobovanie pitnou vodou, letná turistická sezóna a iné.

V roku 2017 boli poskytované aj informácie podľa zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám.

IV. Ďalšie činnosti odboru

Medzi ďalšie činnosti oddelenia v roku 2017 patrili:

- činnosť environmentálnej poradne zdravia – boli poskytované odborné konzultácie a poradenstvo obyvateľom regiónu v oblasti kvality pitnej vody, vody na kúpanie, investorom a projektantom v rámci prípravy výstavby zariadení občianskej vybavenosti – obchodné centrá, služby, oblasť pohrebníctva a pod. Celkovo bolo v rámci poradne zaevidovaných 355 výkonov.
- spracovávanie údajov do informačného systému o pitnej vode a do informačného systému o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie
- spracovávanie správ o pripravenosti a priebehu letnej sezóny v zariadeniach cestovného ruchu vo všetkých troch okresoch
- vykonávanie skúšok odbornej spôsobilosti pracovníkov vykonávajúcich epidemiologicky závažnú činnosť v úpravniach vody a pri obsluhu vodovodných zariadení a v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo – 2 zamestnankyne oddelenia
- vykonávanie skúšok odbornej spôsobilosti pracovníkov zabezpečujúcich prevádzku pohrebiska, pohrebnej služby, krematória - ved. oddelenia a 2 zamestnanci
- účasť vedúcej oddelenia a zamestnancov oddelenia na činnosti krajskej povodňovej komisie a povodňovej komisie pri Okresnom úrade v Nitre, Šali a Zlatých Moravciach, spolupráca s krízovým štábom Okresného úradu v Šali, zamestnanci sú členmi technického štábu povodňových komisií v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce. 31.5.2017 sa uskutočnilo cvičenie krízového štábu pri vyhlásení mimoriadnej situácie – únik anilínu v chemickom závode Duslo Šaľa
- účasť vedúcej oddelenia na Celoslovenskej porade ved. oddelení HŽPaZ – v Senici, účasť vedúcej oddelenia na pracovnom stretnutí na ÚVZSR v Bratislave k novele nariadenia vlády SR 355/2007Z.z. a vyhláske č. 247/2017 Z.z., účasť vedúcej na pracovnom stretnutí na ÚVZSR v Bratislave k akreditácii odberov pitných vôd, účasť vedúcej na konferencii- Vnútorňa klíma budov 2017 v Novom Smokovci

- účasť zamestnancov oddelenia na odbornom seminári RÚVZ so sídlom v Nitre, účasť zamestnancov na vzdelávacej akcii na ÚVZSR v Bratislave
  - zabezpečovanie odbornej praxe študentov Trnavskej univerzity katedry verejného zdravotníctva na oddelení HŽP
  - V rámci Svetového dňa vody, ktorý sa v roku 2017 niesol v znamení motta „Odpadová voda“ bolo zabezpečené:
    - vyšetrenie vzoriek vôd z individuálnych vodných zdrojov obyvateľov v laboratóriu RÚVZ N-testom na prítomnosť dusičnanov a dusitanov v 355 vzorkách z okresov Nitra, Šaľa, Zlaté Moravce, Nové Zámky a Topoľčany.
    - obyvateľom bolo poskytované odborné poradenstvo v oblasti zabezpečenia ochrany vlastných vodných zdrojov a kvality vody verejných vodovodov a verejných vodných zdrojov, jej úpravy v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce, k problematike čistenia odpadových vôd a ich vypúšťania do podzemných a povrchových vôd a pod.
    - na webovú stránku RÚVZ a oddelenia HŽP boli dané aktuálne príspevky k Svetovému dňu vody a aktivitách RÚVZ
  - kontroly dodržiavania zákona o ochrane nefajčiarov v zariadeniach v dozore HŽP – zariadenia starostlivosti o ľudské telo, predajne, športové zariadenia, zariadenia sociálnych služieb, kultúrne zariadenia, kiná, divadlá, galérie, verejné budovy a ďalšie
  - vydávanie rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky, záväzných stanovísk k územnoplánovacím dokumentáciám, k umiestneniu stavieb, ku kolaudácii stavieb, k zmene v užívaní priestorov vo všetkých troch okresoch. V roku 2016 bolo vydaných 507 rozhodnutí, 301 záväzných stanovísk a 290 iných stanovísk.
  - posudzovanie zámerov investorov z hľadiska vplyvu na životné prostredie pre Okresné úrady odbor starostlivosti o životného prostredie a Ministerstvo ŽP
  - šetrenie podnetov občanov ako boli napr. hluk z výstavby strategického parku, hlučnej hudobnej produkcie rôznych podujatí, nevyhovujúce bytové podmienky, nedostatky v kvalite pitnej vody a pod.. Šetrené boli aj podnety postúpené oznámením od ObÚ oddelenia živnostenského podnikania na prevádzkovanie obchodných prevádzok bez súhlasu orgánu verejného zdravotníctva
  - Uplatňovanie procesu HIA v praxi
- Implementácia HIA v posudkovej činnosti - v roku 2017 nebola HIA zo strany RÚVZ vyžiadaná ani v jednom prípade.

V Tabuľkách č. 6.1, 6.2 a 6.3 je uvedený prehľad uplatňovania procesu HIA v praxi za rok 2017.

- Ohrozenie verejného zdravia v dôsledku mimoriadnych udalostí - v roku 2017 v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce nebola žiadna mimoriadna udalosť (povodne, privalové dažde).
- Hromadné podujatia pre verejnosť – jedná sa hlavne o hromadné podujatia, ktoré sú spojené s podávaním pokrmov a občerstvenia a tie sú riešené oddelením hygieny výživy.

V rámci spolupráce s médiami oddelením hygieny životného prostredia boli poskytnuté:

- reportáž pre TV Central na tému „Kvalita vody v prameňoch v meste Nitra“
- reportáž pre TV Nitrička na tému „Kvalita vody v prameňoch v meste Nitra“
- reportáž pre TV Markíza „Aktivity k Svetovému dňu vody“
- reportáž pre TASR „Aktivity k Svetovému dňu vody“

Účasť na odborných podujatiach a školiacich akciách:

1. Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre konaný dňa 13.11.2017 v Nitre s aktívnou účasťou zamestnancov (dve prednášky na témy: Svetový deň vody a Prehľad o kvalite vody verejných vodných zdrojov – prameňov na území mesta Nitry za roky 2013 - 2017

RÚVZ so sídlom v Nitre
Okres: Nitra
Rok:2017

Tab.č.1.1: Počet zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov

Obec	Počet obyvateľov	Počet zásobovaných obyvateľov	Percento zásobovanosti %
Alekšince	1 700	1 700	100,00
Babindol	749	749	100,00
Branč	2 218	1 534	69,16
Báb	1 103	880	79,78
Bádice	344	317	92,15
Cabaj-Čápor	4 181	3 648	87,25
Dolné Lefantovce	586	324	55,29
Dolné Obdokovce	1 158	988	85,32
Golianovo	1 668	1557	93,35
Horné Lefantovce	883	273	30,92
Host'ová	376	376	100,00
Hruboňovo	592	592	100,00
Ivanka pri Nitre	2 613	1 840	70,42
Jarok	2 002	1 900	94,91
Jelenec	2 123	1 586	74,71
Jelšovce	1 022	0	0
Kapince	187	95	50,8
Klasov	1 373	983	71,60
Kolíňany	1 596	1 360	85,21
Lehota	2 216	2 200	99,28
Lukáčovce	1 250	1 250	100,00
Lužianky	2 973	2 973	100,00

Lúčnica nad Žitavou	931	680	73,04
Malé Chyndice	381	371	97,38
Malé Zálužie	270	120	44,44
Malý Cetín	402	174	43,28
Malý Lapáš	814	766	94,10
Melek	493	493	100,00
Mojmírovce	2 910	2 910	100,00
Nitra	77 374	77 374	100,00
Nitrianske Hrnčiarovce	2 086	1 615	77,42
Nová Ves nad Žitavou	1 345	1 168	86,84
Nové Sady	1 283	1 283	100,00
Paňa	371	350	94,34
Podhorany	1 109	1 109	100,00
Pohranice	1 093	1 093	100,00
Poľný Kesov	800	800	100,00
Rišňovce	2 100	2 100	100,00
Rumanová	900	900	100,00
Svätoplukovo	1 361	1 361	100,00
Tajná	290	290	100,00
Telince	419	301	71,84
Veľká Dolina	651	639	98,16
Veľké Chyndice	332	332	100,00
Veľké Zálužie	4 300	4 300	100,00
Veľký Cetín	1 592	657	41,27
Veľký Lapáš	1 363	1 246	91,42
Vinodol	1 985	1 828	92,09
Vráble	9 302	9 302	100,00
Výčapy-Opatovce	2 186	1 428	65,32
Zbehy	2 248	1 227	54,58

Čab	785	550	70,06
Čakajovce	1 159	998	86,11
Čechynce	1 160	1 025	88,36
Čeľadice	965	850	88,08
Čifáre	599	573	95,66
Ludovítová	245	225	91,84
Štefanovičová	345	309	89,57
Štitáre	1 100	1 100	100,00
Šurianky	630	630	100,00
Žirany	1 367	1 289	94,29
Žitavce	382	205	53,66
Spolu:	162 341	151 096	93,07

Vinodol	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Čechynce	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Veľký Cetín	1	2	1	33,33	1	33,33	0	0	0	0
Pohranice	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Podhorany	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Štitáre	1	4	0	0	0	0	0	0	0	0
Bádice	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Hruboňovo	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Nitrianske Hrnčiarovce	1	2	1	33,33	0	0	1	33,33	0	0
Čakajovce	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Kapince	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Rišňovce	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Rumanová	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Zbehy	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0
Šurianky	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Jelenec	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Ludovítová	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Alekšince	1	2	3	100	3	100	0	0	0	0
Báb	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Lukáčovce	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Jarok	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Veľké Zálužie	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Nové Sady	1	3	2	50	2	50	0	0	0	0
Čab	1	2	3	100	3	100	0	0	0	0
Lehota	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Host'ová	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Čeľadice	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Dolné Obdokovce	1	2	1	33,33	1	33,33	0	0	0	0

Nová Ves nad Žitavou	1	2	1	33,33	0	0	1	33,33	0	0
Kolíňany	1	2	2	66,67	2	66,67	0	0	0	0
Veľký Lapáš	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Žitavce	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Malý Cetín	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Výčapy - Opatovce	1	2	1	33,33	0	0	1	33,33	0	0
Horné Lefantovce	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Dolné Lefantovce	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Štefanovičová	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Svätoplukovo	1	2	1	33,33	0	0	1	33,33	0	0
Mojmírovce	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Ivanka pri Nitre	0	2	1	50	0	0	1	50	0	0
Cabaj – Čápor	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Branč	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Malé Zálužie	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu:	50	149	31	15,58	20	10,05	11	5,53	0	0

Zbehy	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Alekšince	2	2	100	2	100	0	0	0	0
Báb	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Šurianky	3	1	33,33	1	33,33	0	0	0	0
Rumanová	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Rišňovce	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Čab	2	2	100	2	100	0	0	0	0
Jarok	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Lehota	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Lukáčovce	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Dolné Obdokovce	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Žirany	6	2	33,33	0	0	2	33,33	0	0
Paňa	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Svätoplukovo	2	1	50	0	0	1	50	0	0
Mojmírovce	1	1	100	0	0	1	100	0	0
Ivanka pri Nitre	3	1	33,33	0	0	1	33,33	0	0
Veľké Zálužie	2	1	50	1	50	0	0	0	0
Poľný Kesov	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Štefanovičová	1	1	100	0	0	1	100	0	0

Cabaj - Čápor	3	1	33,33	0	0	1	33,33	0	0
Hosťová	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Veľký Cetín	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Vráble	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Klasov	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Veľký Lapáš	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu:	78	17	21,79	9	11,54	8	10,26	0	0

RÚVZ so sídlom v Nitre

Okres: Nitra

Rok 2017

Tab. č. 2.1: Prehľad prírodných kúpalísk

	Názov kúpaliska	Typ vody	Plocha		Štatút	Rekreácia	Stav kúpaliska
			Kúpaliska a pláže (m ²)	Vody (km ²)			
1.	VN Jelenec	VN	-	-	Nevyhlasený	Neorganizovaná	Neuvedené
2.	VN Vráble	VN	-	-	Nevyhlasený	Neorganizovaná	Neuvedené
3.	Štrkovisko Veľký Cetín	VN	-	-	Nevyhlasený	Neorganizovaná	Neuvedené

Tab. č. 2.3: Prehľad umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou

P.č.	Názov kúpaliska	Dátum zahájenia prevádzky	Prerušená	Kapacita	Bazény		spolu
					termálne	netermálne	
1.	Kaštieľ Mojmirovce	31.5.2006		80	0	1	1
2.	Krytá plaváreň Nitra	22.6.1994		137	0	2	2
3.	Plavecký bazén Hotel Capital	16.7.2013		5	0	1	1
4.	Relax Fantasy Nitra	16.8.2005		10	0	1	1
5.	Hotel Thermal Kesov	22.4.1996		40	1	0	1
6.	ThermalPark NITRAVA	13.10.2015	nie	400	2	2	4

Okres: Nitra

Rok 2017

Tab. č. 2.4: Prehľad kvality vody umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou

P.č.	Názov kúpaliska	Vzorky			Ukazovatele				
		spolu	počet prekročených MH	% nevyhovujúcich	spolu vyšetrených	s prekročenou MH spolu	mikrobiol.	biolog.	fyz.-chem.
1.	Kaštieľ Mojmírovce	23	2	8,7	265	2	2	0	0
2.	Krytá plaváreň Nitra	38	8	21,05	454	9	0	0	9
3.	Plavecký bazén Hotel Capital	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Relax Fantasy Nitra	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	Hotel Thermal Kesov	47	4	8,51	557	4	2	0	2
6.	ThermalPark NITRAVA	88	27	30,68	921	30	22	0	8
	spolu	196	41	20,92	2 197	45	26	0	19

RÚVZ so sídlom v Nitre
 Okres: Nitra
 Rok 2017

Tab. č. 2.5: Prehľad umelých kúpalísk so sezónnou prevádzkou

P. č.	Názov kúpaliska	Dátum		Prerušenia	Mimo prevádzky	Kapacita	Bazény		
		začatia sezóny	ukončenia sezóny				termáln.	netermáln.	spolu
1.	Letné kúpalisko Nitra	16.6.2017	4.9.2017	nie	nie	3000	0	6	6

RÚVZ so sídlom v Nitre
 Okres: Nitra
 Rok 2017

Tab. č. 2.6: Prehľad kvality vody umelých kúpalísk so sezónnou prevádzkou

P.č.	Názov kúpaliska	Vzorky			Ukazovatele				
		spolu	počet prekročených MH	% nevyhovujúcich	spolu vyšetrených	s prekročenou MH spolu	mikrobiol.	biolog.	fyz.-chem.
1.	Letné kúpalisko Nitra	30	5	16,67	322	5	0	2	3

RÚVZ: Nitra

Okres: Nitra

Tab. č. 3.1. Prehľad kvality uzatvorených priestorov budov nevýrobného charakteru, rok 2017

Priestor – účel využitia	Celkový počet vyšetrení	Ukazovatele kvality vnútorného prostredia											
		Viditeľná prítomn. plesní		Viditeľná prítomn. vlhkosti		Mikrobiologické faktory		Z toho nevyhovujúce		Chemické faktory		Z toho nevyhovujúce	
		počet	%	počet	%	škodlivina	počet meraní	počet	%	škodlivina	Počet meraní	počet	%
Bytový	0	0	0	-	-		0	0	0	-	-	-	-
Nebytový	0	-	-	-	-		0	0	0	-	-	-	-

Tab. č. 4.1: Podnety obyvateľov k problematike hluku v životnom prostredí riešené v rámci výkonu ŠZD v Nitrianskom okrese, rok 2017.

Okres		Zdroj hluku									
		Doprava			Stacionárne zdroje						
		cestná	železničná	letecká	priemysel, výrobné prevádzky	pohostinské zariadenia, obchodné prevádzky a pod.	stavebná činnosť	technolog. zariadenia, vzducho-technika a pod.	mimopracovné aktivity ľudí	Iné stacionárne zdroje	
Nitra	Počet podnetov spolu:	8	-	-	-	1	1	3	-	-	3
	z toho: opodstatnených	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1
	neopodstatnených	7	-	-	-	1	1	3	-	-	2

Tab. č. 5.1 Prehľad ubytovacích zariadení v spádovom území RÚVZ v roku 2017

Okresy	DRUH UBYTOVACIEHO ZARIADENIA																	
	Hotel		Motel		Penzión		Turistická ubytovňa		Kemping		Chatová osada		Krátkodobé ubytovanie v súkromí		Iné		Spolu	
	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita
Nitra	19	1314	1	24	35	727	-	-	2	60	2	150	4	20	25	1235	88	3530
Zlaté Moravce	4	259	2	23	5	86	4	77	-	-	2	250	-	-	14	302	30	977
Šaľa	1	24	-	-	6	130	-	-	1	25	1	28	2	21	25	639	36	867
Spolu	24	1597	3	47	46	943	4	77	3	85	5	428	6	41	64	2176	154	5374

Tab. č. 5.1.2 Prehľad ubytovacích zariadení súvisiacich s výkonom práce v spádovom území RÚVZ, rok 2017.

Okresy	Ubytovacie zariadenia súvisiace s výkonom práce (§ 1 ods. 2 písm. n) vyhl MZ SR č. 259/2008 Z. z.)					
	Robotnícka ubytovňa		Ubytovňa pre brigádnikov		Spolu	
	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita
Nitra	2	45	-	-	2	45

Zlaté Moravce	1	17	-	-	1	17
Šaľa	2	141	1	46	3	187
Spolu:	5	203	1	46	6	249

Tab. č. 5.2 Prehľad zariadení starostlivosti o ľudské telo v spádovom území RÚVZ v roku 2017

Okresy	Druh zariadenia														Spolu
	Kader- níctva	Holičstvá	Kozme- Tiky	Pedikúry	Nechtový dizajn, manikúry	Solária	Tetovacie salóny	Klasické masáže	Erotické masážne salóny	Sauny	Piersing	Myosti- mulácie	Nastreľov. náušnic	Iné	
Nitra	200	2	133	47	65	21	7	109	2	12	1	-	-	35	634
Zlaté Moravce	69	-	26	10	21	2	4	19	-	4	-	-	-	3	158
Šaľa	71	-	57	19	25	11	1	25	-	6	-	-	-	6	221
Spolu	340	2	216	76	111	34	12	153	2	22	1	-	-	44	1013

Tab. č. 5.3 Prehľad zariadení sociálnych služieb v spádovom území RÚVZ, rok 2017.

Okresy	Druh zariadenia																			
	Zariadenia podporovaného bývania, zariadenia pre seniorov, domovy sociálnych služieb, špecializované zariadenia, zariadenia opatrovateľskej služby, rehabilitačné strediská		Zariadenie núdzového bývania		Domov na polceste		Zariadenia sociálnych služieb pre fyzické osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek uvedené v § 1 ods. 2 písm. m) vyhl. MZ SR č. 259/2008 Z.z.		Resocializačné stredisko		Krizové stredisko		Nocľaháreň		Útulok		Iné		Spolu	
	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita
Nitra	23	1300	2	40	-	-	5	89	0	0	3	50	2	34	2	65	1	80	38	1658
Zlaté Moravce	5	160	-	-	-	-	1	60	0	0	0	0	-	-	-	-	1	5	7	225
Šaľa	10	450	-	-	-	-	5	190	0	0	1	15	1	14	-	-	-	-	17	669
Spolu:	38	1910	2	40	-	-	11	339	0	0	4	65	3	48	2	65	2	85	62	2552

Tab. č. 5.4 Prehľad zariadení pohrebných služieb a krematórií v SR v roku 2017

Okres	počet prevádzkovaných		počet		počet pohrebných vozidiel		
	pohrebných služieb	krematórií	chladiace zariadenia*/kapacita	mraziace zariadenia*/kapacita	vyrobené pohrebné vozidlo	upravené pohrebné vozidlo	vozidlo len pre miestnu prepravu
Nitra	9	1	11/34	1/8	-	9	-
Zlaté Moravce	4	-	10/10	-	-	4	-
Šaľa	7	-	26/30	-	-	7	-
Spolu	20	1	47/74	1/8	-	20	-

6.1 Vyžiadanie HIA v rámci procesu SEA, rok 2017

Okresy	Názov strategického dokumentu pre ktorý sa HIA vyžiadala	Mini HIA/ Maxi HIA	Meno hodnotiteľa
Nitra	-	-	-
Zlaté Moravce	-	-	-
Šaľa	-	-	-
Spolu	-	-	-

6.2 Vyžiadanie HIA v rámci procesu EIA, rok 2017

Okresy	Názov zámeru navrhovanej činnosti pre ktorý sa HIA vyžiadala	Mini HIA/ Maxi HIA	Meno hodnotiteľa
Nitra	-	-	-
Zlaté Moravce	-	-	-
Šaľa	-	-	-
Spolu	-	-	-

6.3 Vyžiadanie HIA v rámci posudkovej činnosti mimo procesu EIA/SEA

Rok: 2017

Okresy	Názov HIA	Na aký účel sa HIA vyžiadala (vid'.§ 13 odsek 3 zákona 355/2007)	Mini HIA/ Maxi HIA	Meno hodnotiteľa
Nitra	-	-	-	-
Zlaté Moravce	-	-	-	-
Šaľa	-	-	-	-
Spolu	-	-	-	-

RÚVZ so sídlom v Nitre
Okres: Šaľa
Rok: 2017

Tab.č.1.1: Prehľad zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov

Obec	Počet obyvateľov	Počet zásobovaných obyvateľov	Percento zásobovanosti %
Diakovce	2 246	2 196	97,77
Dlhá nad Váhom	880	870	98,86
Horná Kráľová	1 879	1 811	96,38
Hájske	1 331	1 331	100
Kráľová nad Váhom	1 776	1 745	98,25
Močenok	4 305	4 154	96,49
Neded	3 320	3 234	97,41
Selice	2 842	2 712	95,43
Tešedíkovo	3 711	3 667	98,81
Trnovec nad Váhom	2 707	2 681	99,04
Vlčany	3 258	3 203	98,31
Šaľa	22 464	22 192	98,79
Žihárec	1 662	1 598	96,15
Spolu:	52 381	51 394	98,12

RÚVZ so sídlom v Nitre
Okres: Šaľa
Rok: 2017

Tab. č. 1.2: Prehľad kvality vody verejných vodovodov podľa výsledkov monitoringu

Obec	Celkový počet vyšetrených vzoriek		Z toho nevyhovujúcich		Nevyhovujúce vzorky					
	PM	KM			Fyzikálne a chemické		Mikrobiologické a biologické		Rádiologické	
			počet	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Hájske	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Diakovce	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Tešedíkovo	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Žihárec	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Šaľa	1	3	1	25	0	0	1	25	0	0
Kráľová nad Váhom	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Močenok	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Vlčany	1	2	1	33,33	0	0	1	33,33	0	0
Selice	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Dlhá nad Váhom	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0
Trnovec nad Váhom	1	2	1	33,33	0	0	1	33,33	0	0
Neded	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Horná Kráľová	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu:	8	27	3	8,57	0	0	3	8,57	0	0

RÚVZ so sídlom v Nitre
 Okres: Šaľa
 Rok: 2017

Tab. č. 1.3: Prehľad kvality vody verejných vodovodov podľa výsledkov v ŠZD

Obec	Celkový počet vyšetrených vzoriek	Z toho nevyhovujúcich		Nevyhovujúce vzorky					
				Fyzikálne a chemické		Mikrobiologické a biologické		Rádiologické	
		počet	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Šaľa	6	1	16,67	0	0	1	16,67	0	0
Vlčany	2	2	100	0	0	2	100	0	0
Trnovec nad Váhom	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu:	9	3	33,33	0	0	3	33,33	0	0

RÚVZ so sídlom v Nitre

Okres : Šaľa

Rok 2017

Tab. č. 2.3: Prehľad umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou

P. č.	Názov kúpaliska	Dátum zahájenia prevádzky	Prerušenia	Kapacita	Bazény		spolu
					termálne	netermálne	
1.	Krytá plaváreň Duslo Šaľa	10.10.2003	nie	300	0	2	2

RÚVZ so sídlom v Nitre

Okres: Šaľa

Rok 2017

Tab. č. 2.4: Prehľad kvality vody umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou

P.č.	Názov kúpaliska	Vzorky			Ukazovatele				
		spolu	počet prekročených MH	% nevyhovujúcich	spolu vyšetrených	s prekročenou MH spolu	mikrobiol.	biolog.	fyz.-chem.
1.	Krytá plaváreň Duslo Šaľa	48	6	12,5	534	6	4	0	2

RÚVZ so sídlom v Nitre
Okres: Šaľa
Rok 2017

Tab. č. 2.5: Prehľad umelých kúpalísk so sezónnou prevádzkou

P. č.	Názov kúpaliska	Dátum		Prerušenia	Mimo prevádzky	Kapacita	Bazény		
		začatia sezóny	ukončenia sezóny				termáln.	netermáln.	spolu
1.	Termálne kúpalisko Retro Thermal Diakovce	6.7.2017	15.9.2017	nie	nie	1600	4	0	4

RÚVZ so sídlom v Nitre
Okres: Šaľa
Rok 2017

Tab. č. 2.6: Prehľad kvality vody umelých kúpalísk so sezónnou prevádzkou

P.č.	Názov kúpaliska	Vzorky			Ukazovatele				
		spolu	počet prekročených MH	% nevyhovujúcich	spolu vyšetrených	s prekročenou MH spolu	mikrobiol.	biolog.	fyz.-chem.
1.	Termálne kúpalisko Retro Thermal Diakovce	51	27	52,94	451	40	34	4	2

RÚVZ : so sídlom v Nitre
Okres: Zlaté Moravce
Rok: 2017

Tab.č.1.1: Prehľad zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov

Obec	Počet obyvateľov	Počet zásobovaných obyvateľov	Percento zásobovanosti %
Beladice	1 621	1 404	86,61
Choča	513	381	74,27
Hostie	1 222	960	78,56
Host'ovce	753	0	0
Jedľové Kostoľany	928	928	100
Kostoľany pod Trábečom	338	0	0
Ladice	736	0	0
Lovce	686	686	100
Machulince	1 121	972	86,71
Malé Vozokany	289	289	100
Mankovce	541	456	84,29
Martin nad Žitavou	539	539	100
Nemčiňany	708	708	100
Neverice	703	0	0
Nevidzany	602	602	100
Obyce	1 505	1 459	96,94
Skýcov	988	988	100
Slepčany	822	821	99,88
Sľažany	1 692	1 050	62,06
Tekovské Nemce	1 068	640	59,93
Tesárske Mlyňany	1 792	1 635	91,24
Topoľčianky	2 751	2 751	100
Velčice	840	591	70,36
Veľké Vozokany	466	444	95,28
Vieska nad Žitavou	452	437	96,68
Volkovce	1 025	1 025	100
Zlatno	217	215	99,08
Zlaté Moravce	12 233	12 233	100
Čaradice	501	474	94,61
Červený Hrádok	426	426	100
Čierne Kľačany	1 124	1 071	95,28
Žikava	521	309	59,31
Žitavany	1 918	1 838	95,83
Spolu:	41 641	36 332	87,25

RÚVZ so sídlom v Nitre
Okres: Zlaté Moravce
Rok: 2017

Tab. č. 1.2: Prehľad kvality vody verejných vodovodov podľa výsledkov monitoringu

Obec	Celkový počet vyšetrených vzoriek		Z toho nevyhovujúcich		Nevyhovujúce vzorky					
					Fyzikálne a chemické		Mikrobiologické a biologické		Rádiologické	
	PM	KM	počet	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Martin nad Žitavou	1	2	1	33,33	1	33,33	0	0	0	0
Mankovce	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Zlatno	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Skýcov	1	4	2	40	2	40	0	0	0	0
Hostie	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Topoľčianky	1	4	2	40	1	20	1	20	0	0
Machulince	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Zlaté Moravce	2	4	1	16,67	0	0	1	16,67	0	0
Žitavany	1	2	1	33,33	1	33,33	0	0	0	0
Beladice	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Volkovce	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Tesárske Mlyňany	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Tekovské Nemce	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Jedľové Kostoľany	2	4	1	16,67	0	0	1	16,67	0	0
Obyce	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Červený Hrádok	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Malé Vozokany	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Slepčany	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0
Čierne Kľačany	1	2	1	33,33	1	33,33	0	0	0	0
Veľké Vozokany	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Sľažany	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Veľčice	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Nevidzany	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Choča	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Lovce	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Čaradice	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Nemčiňany	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Žikava	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Vieska nad Žitavou	1	2	1	33,33	0	0	1	33,33	0	0
Spolu:	25	66	10	10,99	6	6,59	4	4,4	0	0

RÚVZ so sídlom v Nitre
Okres: Zlaté Moravce
Rok: 2017

Tab. č. 1.3: Prehľad kvality vody verejných vodovodov podľa výsledkov v ŠZD

Obec	Celkový počet vyšetrených vzoriek	Z toho nevyhovujúcich		Nevyhovujúce vzorky					
				Fyzikálne a chemické		Mikrobiologické a biologické		Rádiologické	
		počet	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Tekovské Nemce	4	2	50	0	0	2	50	0	0
Obyce	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Zlaté Moravce	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Malé Vozokany	1	0	0	0	0	0	0		
Spolu:	7	2	28,57	0	0	2	28,57	0	0

RÚVZ so sídlom v Nitre

Okres : Zlaté Moravce Rok 2017

Tab. č. 2.3: Prehľad umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou

P.č.	Názov Kúpaliska	Dátum zahájenia prevádzky	Prerušenia	Kapacita	Bazény		spolu
					termálne	netermálne	
1.	Hotel Tartuf Beladice	28.12.2006	nie	40	0	2	2
2.	Hotel ViOn Zlaté Moravce	28.12.2006	nie	16	0	1	1

RÚVZ so sídlom v Nitre

Okres: Zlaté Moravce

Rok 2017

Tab. č. 2.4: Prehľad kvality vody umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou

P.č.	Názov kúpaliska	Vzorky			Ukazovatele				
		spolu	počet prekročenýc h MH	% nevyhovujúcich	spolu vyšetrených	s prekročenou MH spolu	mikrobiol.	biolog.	fyz.- chem.
1.	Hotel Tartuf Beladice	14	0	0	170	0	0	0	0
2.	Hotel ViOn Zlaté Moravce	30	11	36,67	294	11	10	0	1
	spolu	44	11	25	407	11	10	0	1

HYGIENA DETÍ A MLÁDEŽE

VŠEOBECNÁ ČASŤ:

1. Celkové zhodnotenie činnosti oddelenia HDM

Činnosť oddelenia HDM bola zameriavaná na plnenie činností v súlade s platnou koncepciou odboru, na riešenie národných programov a projektov ochrany verejného zdravia detí a mladistvých, na plnenie Programového vyhlásenia vlády na úseku verejného zdravotníctva v oblasti hygieny detí a mládeže, ale aj hygieny výživy, podpory zdravia a politiky kontroly tabaku. Odbor HDM sa zameriava na rozvoj a zlepšovanie zdravia mladej generácie a zahŕňa systémové opatrenia zamerané na vylúčenie, príp. zníženie rizika výskytu ochorení a iných porúch zdravia prostredníctvom starostlivosti o zdravé životné a pracovné podmienky, podpory správneho životného štýlu detí a mládeže, výkonu štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín.

V súvislosti s plnením úloh Programového vyhlásenia vlády SR na zefektívnenie cieleného ŠZD boli vykonané štyri mimoriadne cielené kontroly, so zameraním na monitoring obsahu kuchynskej soli v hotových pokrmoch v školských jedálňach, so zameraním na pôvod a vysledovateľnosť mäsa, mäsových prípravkov a vnútorností pôvodom z Brazílie, so zameraním na dodržiavanie legislatívnych požiadaviek v priestoroch určených na výučbu telesnej výchovy na základných a stredných školách a na zber dotazníkových údajov o názoroch žiakov na vyučovanie telesnej výchovy a o priestoroch na jej vyučovanie.

Činnosť oddelenia HDM bola ďalej cielená na podporu a rozvoj školského stravovania v súlade so zásadami zdravie podporujúcej výživy a postupné zlepšovanie súčasného štandardu zariadení školského stravovania. Pri výkone ŠZD v školských jedálňach a výdajných ŠJ pri školách všetkých typov sledujeme dodržiavanie režimu stravovania v súlade s § 8 vyhl. č. 527/2007 Z.z. a zabezpečenie zachovania výživovej a zmyslovej hodnoty pokrmov a nápojov podľa odporúčaných výživových dávok pre jednotlivé vekové skupiny detí v súlade s § 26 zák. č. 355/2007 Z. z. a § 10 vyhl. č. 533/2007 Z. z. Ďalej sledujeme zostavovanie jedálnych lístkov z hľadiska časovej a obsahovej štruktúry so zameraním na správne zloženie podávanej stravy v zmysle zásad zdravie podporujúcej výživy a v súlade so zásadami na zostavovanie vzorových jedálnych lístkov. Dlhodobo podporujeme aj výchovnú funkciu školského stravovania a podporu zabezpečenia zdravého vývoja detí a mládeže. V rámci ŠZD v školských bufetoch sme overovali zloženie sortimentu z hľadiska výživovej hodnoty a prítomnosti alkoholických, kofeínových, chinínových nápojov

a tabakových výrobkov. V školách sledujeme rozvíjanie projektu „Školské mlieko“ a spolupracujeme pri podpore a praktického uplatňovania projektu „Školské ovocie“. Zameriavali sme sa na zabezpečenie pitného režimu deťom, najmä podávanie zdravotne vhodných nápojov hygienicky vyhovujúcim spôsobom.

Podporujeme napĺňanie bodov vládneho Programu boja proti drogám a drogovým závislostiam realizáciou celoeurópskych epidemiologických prieskumov zameraných na zisťovanie situácie ohľadom zneužívania návykových látok u žiakov, študentov i učiteľov základných, stredných a vysokých škôl s cieľom mapovania trendov v tejto oblasti. V roku 2017 sme spolupracovali na realizácii národného prieskumu TAD na základných a stredných školách.

V oblasti hygieny výživy sme zabezpečovali v súlade s aktuálnou legislatívou podľa platných nariadení Európskeho parlamentu a rady, ako aj platného vnútroštátneho práva nezávislý a objektívny výkon štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín v zariadeniach spoločného stravovania pri školách a v školských bufetoch so snahou o dosiahnutie vysokého štandardu bezpečnosti potravín, pokrmov a vysokej úrovne ochrany ľudského života a zdravia. Naším cieľom je udržiavať predmetné zariadenia na primeranej technickej a technologickej úrovni, súčasne s primeraným štandardom prevádzkovej hygieny zariadenia a osobnej hygieny personálu, v súlade so zásadami správnej výrobnéj praxe. Zamestnankyne oddelenia HDM aktívne participujú na informačnom systéme v hygiene výživy o školských účelových zariadeniach a o školských bufetoch. Osobitne sme sa venovali zlepšovaniu praktického uplatňovania systému správnej výrobnéj praxe v školských jedálňach.

Na úseku výchovy k zdraviu a činnosti poradne pre deti a mládež sme realizovali aktivity formou individuálneho a skupinového poradenstva a organizovaním zdravotno – výchovných aktivít. Našu intervenciu sme zameriavali predovšetkým na chronické neinfekčné ochorenia hromadného výskytu súvisiace s nadhmotnosťou a obezitou s cieľom znížiť incidenciu týchto ochorení, ovplyvňovať rizikové faktory týchto ochorení súvisiace s nesprávnym spôsobom životného štýlu. Klientom sme poskytovali vyšetrenie vybraných parametrov. Na základe zhodnotenia zistených somatických a antropometrických meraní a po posúdení stravovacích zvyklostí, úrovne pohybovej aktivity a ďalších ukazovateľov životného štýlu boli klientom navrhnuté možnosti intervencie, kontrolné vyšetrenie v poradni, príp. odporúčenie do starostlivosti odborného lekára.

Ďalej sme pripravovali prednášky, vykonávali merania vybraných ukazovateľov, spojené s individuálnou poradenskou činnosťou a konzultáciami.

Personálna situácia na oddelení k 31.12.2017: PhDr. Alena Gregušová, PhD. - vedúca oddelenia (hlavný radca), Ing. Petra Fikselová (samostatný radca), Alena Hupková, DAHE (radca), Ľudmila Maceková, DAHE (radca).

2. Činnosť presahujúca rámec ŠZD, osobitná činnosť a agenda

(tab. č. 1)

Úlohy vyplývajúce z požiadaviek MZ SR, ÚVZ SR

- 1 - odpočet plnenia Programov a projektov ÚVZ SR k 31.12.2017,
- 4 - mimoriadne cielené kontroly,
  - 1 - správa z RASFF,
  - 1 - správa z úradnej kontroly potravín,
  - 1 - informačný systém v hygiene výživy,
- 2 - výkazníctvo,
  - 1 - správa krajskej odborníčky pre odbor HDM - podklady k porade na ÚVZ SR,
  - 1 - správa krajskej odborníčky pre odbor HDM - závery z porady pracovníkov oddelení HDM v Nitrianskom kraji,
  - 1 - Žiadosť ÚVZ SR o odborné usmernenie k listu Slovenskej spoločnosti primárnej pediatrickej starostlivosti k vydávaniu rôznych potvrdení pediatrami,
  - 1 - Žiadosť ÚVZ SR o odborné usmernenie pre zariadenia definované v § 1 ods. 2 písm. m) vyhl. MZ SR č. 259/2008 Z. z. vo veci výkladu prechodných ustanovení uvedených v § 15a ods. 3 pre zariadenia sociálnych služieb podľa § 1 ods. 2 písm. m),
  - 1 - Žiadosť ÚVZ SR v spolupráci s MPSVaR SR o odborné usmernenie k problematike služby na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života

Zamestnankyne odd. HDM v roku 2017 vykonali nasledovné mimoriadne kontroly:

1. Výkon mimoriadnych cielených kontrol od 22.03.2017 do 05.05.2017 so zameraním na pôvod a vysledovateľnosť mäsa, mäsových prípravkov a vnútorností pôvodom z Brazílie. Celkovo bolo zamestnankyňami odd. HDM RÚVZ v Nitre vykonaných 230 kontrol v zariadeniach školského stravovania. Mäso, výrobky alebo vnútornosti pôvodom z Brazílie boli zistené v 16-tich zariadeniach školského stravovania (6,08 %). Na laboratórne mikrobiologické vyšetrenie sme odobrali 3 vzorky výrobkov, všetky boli vyhovujúce. Všetky

zariadenia predložili doklady o výsledovateľnosti potravín živočíšneho pôvodu podľa platnej legislatívy.

2. Výkon mimoriadnych kontrol vo vybranom zariadení školského stravovania pri MŠ zameraný na monitoring obsahu kuchynskej soli v pokrmoch. Mimoriadne kontroly boli vykonané v Školskej jedálni pri Materskej škole, Piaristická ul. v Nitre v termíne 20.03.-31.03.2017. Odobraté porcie obedov obsahovali od 0,601 g do 1,241 g soli. Priemerné percento prekročenia obsahu jedlej soli v desiatich odobratých obedoch oproti OVD bolo 135,64 %, teda v absolútnych číslach 0,9495 g jedlej soli na 1 porciu obeda u dieťaťa v MŠ.

3. Výkon mimoriadnych kontrol so zameraním na dodržiavanie legislatívnych požiadaviek v priestoroch určených na výučbu telesnej výchovy na základných a stredných školách a na zber dotazníkových údajov o názoroch žiakov na vyučovanie telesnej výchovy a o priestoroch na jej vyučovanie. Štátny zdravotný dozor bol vykonaný na vybraných základných a stredných školách v rámci 22 kontrol. Celkovo bolo skontrolovaných 48 vnútorných a vonkajších priestorov na výučbu TV, z toho 30 vnútorných priestorov (telocviční, posilňovní, atletických, stolnotenisových hál, ďalších priestorov určených pre fitnes, aerobik, stolný tenis, tanec, gymnastiku, kryté bazény) a 18 vonkajších športových plôch pri školách (pri každej škole sme počítali iba jeden vonkajší areál, nezapočítavali sme zvlášť každé ihrisko futbalové, basketbalové, apod., bežeckú dráhu, plochu pre hody, doskočiská atď.).

4. Na základe výstražného oznámenia RASFF č. 2017.01283 – Salmonella enteritidis v slepačích vajciach z ČR vykonali odborné zamestnankyne odd. HDM RÚVZ v Nitre kontrolu zariadení spoločného stravovania podľa priloženého distribučného zoznamu. Kontaminované vajcia L a M s označením 3 CZ 9079, 05.09.2017 a 07.09.2017, pôvod: Česká republika, DS: 07/09/2017, výrobca: AG MAI boli dodané celkovo do 13 školských jedální pri MŠ v meste Nitra. Celkovo bolo dodaných 1230 kusov vajec. Z tohto množstva bolo 1176 kusov vrátených spoločnosti INMEDIA, s.r.o., prevádzka Prievidza, Košovská 28. Ďalších 18 kusov bolo spotrebovaných. Celkovo 36 kusov vajec sa ešte nachádzalo nespotrebovaných v školských jedálňach, boli okamžite vyradené z používania.

Odborné stanoviská, expertízy

Zamestnankyne oddelenia spracovali 131 iných odborných stanovísk.

Riešené úlohy, programy a projekty/počet vyšetrených detí

Realizovali sa projekty, ktoré sú súčasťou Programov a projektov ÚVZ SR pre odbor HDM, HŽP a odbor epidemiológie a ďalšie projekty, ktoré nepatria medzi Programy a projekty ÚVZ SR. Celkový počet riešených projektov bol 6, počet zapojených detí 425.

1.4 Sledovanie vplyvu škodlivých látok vo vnútornom ovzduší škôl na zdravie detí v rôznych regiónoch Slovenska

Projekt realizovali odborné zamestnankyne oddelenia hygieny detí a mládeže a odboru laboratórnych činností RÚVZ v Nitre. V rokoch 2014 a 2015 boli do projektu zapojené 4 ZŠ (ZŠ, Beethovenova ul., Nitra; ZŠ, Nábrevie mládeže, Nitra; ZŠ s MŠ Trnovec nad Váhom; ZŠ, Litoměřická ul., Topoľčianky). Na všetkých školách bol zabezpečený dotazníkový prieskum. Environmentálny monitoring zrealizoval odbor laboratórnych činností na dvoch školách. V roku 2016 zabezpečilo odd. HDM štatistické spracovanie získaných údajov, analýzu a vyhodnotenie výsledkov s formuláciou záverov a odporúčaní na regionálnej úrovni. V roku 2017 pripravilo oddelenie HDM publikovanie výsledkov na regionálnej úrovni – na Celoslovenskej konferencii s medzinárodnou účasťou Dni hygieny detí a mládeže a Jesennom seminári RÚVZ v Nitre.

4.1 Aktivity prevencie detskej obezity v kontexte plnenia Národného akčného plánu prevencie obezity na roky 2015 – 2025 (NAPPO)

Zamestnankyne RÚVZ Nitra sa venujú pravidelne aktivitám v oblasti plnenia NAP prevencie obezity, najmä pri realizácii priorít v bodoch b) - Podpora zdravšieho prostredia na školách a c) - Poskytovanie nutričného vzdelávania odborným zamestnancom školského stravovania v rámci projektov profesijných združení. Zabezpečujeme vzdelávacie a zdravotno-výchovné aktivity, ktoré sú cielené predovšetkým na vykonávanie edukácie na dosiahnutie zdravšieho spôsobu života všetkých, ktorí v škole pracujú, učia alebo s ňou prichádzajú do styku.

Zneužívanie návykových látok (alkohol, tabak, drogy) u detí a mládeže na Slovensku

Zamestnankyne oddelenia HDM zabezpečili zber dotazníkových údajov prieskumu TAD na vzorke 236 respondentov vo vybraných základných a stredných školách u žiakov aj u učiteľov na ZŠ, Benkova, Nitra a na Obchodnej akadémii, Bolečkova, Nitra. Cieľom prieskumu je na základe dlhodobých štúdií zneužívania alkoholu, tabaku a nelegálnych drog

u detí a mládeže v našej republike zistiť trendy v danej oblasti, porovnať výsledky našich štúdií s výsledkami štúdie vybraných európskych krajín, ktoré sa zrealizovali porovnateľnou metodikou

4.3 Monitoring úrazovosti u detí

V roku 2017 sa uskutočnilo len celkové vyhodnotenie projektu a príprava záverečnej správy, vypracovanie intervenčných opatrení, zameraných na zníženie detskej úrazovosti.

Dotazníkový prieskum na zistenie informovanosti študentov stredných škôl o účinkoch ultrafialového žiarenia a návštevnosti solárií

V roku 2017 sme vykonali dotazníkový prieskum, ktorý bol zameraný na zistenie informovanosti študentov stredných škôl o účinkoch ultrafialového žiarenia a návštevnosti solárií. Zamestnankyne oddelenia hygieny detí a mládeže RÚVZ so sídlom v Nitre zabezpečili zber a spracovanie dotazníkových údajov prieskumu u študentov na vybraných stredných školách. Celkovo bolo do projektu zapojených 152 študentov 3. ročníkov zo škôl: Gymnázium, Párovská 1, 949 01 Nitra, Stredná odborná škola, Cintorínska 4, 950 50 Nitra, Stredná zdravotnícka škola, Farská 23, 950 50 Nitra.

6.9 Zvýšenie povedomia budúcich matiek o ochoreniach preventabilných očkovaním a o význame očkovania

Cieľom projektu je zvýšenie povedomia budúcich rodičov o závažnosti ochorení, ktorým je možné predchádzať očkovaním a o význame povinného očkovania detí v SR. Úloha je dôležitá z hľadiska ochrany a podpory verejného zdravia a má aj celospoločenský význam, najmä v období stále pretrvávajúcich antivakcinačných kampaní. Cieľovou skupinou na vzdelávanie interaktívnou formou boli študenti 3.- 4. ročníkov SŠ. Efekt intervencie bol overovaný dotazníkovou metódou. Odborné zamestnankyne RÚVZ v Nitre projekt realizovali v roku 2017 so študentmi 3. ročníka Gymnázia, Párovská 1, Nitra (24 študentov).

Odborná a metodická činnosť

V regióne RÚVZ Nitra bolo poskytnutých viac ako 1000 odborných konzultácií v zariadeniach pre deti a 131 odborných stanovísk pre zariadenia pre deti a mládež. Tieto konzultácie boli poskytované hlavne pri výkone ŠZD v sledovaných zariadeniach a ich predmetom boli najmä rekonštrukcia objektov škôl – konzultácie a stanoviská k projektovej

dokumentácii na rôzne rekonštrukcie, prístavby, prestavby, opravy škôl a školských zariadení; zásady správneho zostavovania vzorových jedálnych lístkov v ZSS, správne uplatňovanie HACCP v praxi; príprava prevádzkových poriadkov pre ZSS; zásobovanie pitnou vodou v školských zariadeniach napojených na vlastný vodný zdroj; konzultácie o možnostiach zákazu prevádzky škôl a školských zariadení z dôvodu nariadenia opatrení na predchádzanie prenosným ochoreniam v záujme prerušenia epidemického procesu šírenia chrípky a chrípke podobných ochorení. Odborné konzultácie v oblasti zdravého životného štýlu boli poskytované počas externých výjazdov Poradne zdravia pre deti a mládež. Prioritne sme sa zameriavali na možnosti nemedikamentózneho liečby a nefarmakologického ovplyvnenia zvýšeného krvného tlaku, zdravej životosprávy, diétného ovplyvňovania zvýšenej hladiny cholesterolu, triglyceridov, zvýšenia pohybovej aktivity, nebezpečenstva fajčenia pre zdravie, príp. ďalšie.

Zamestnankyne odd. HDM participovali na zabezpečení pracovných porád pre vedúcich zamestnancov zariadení školského stravovania:

- Dňa 23.03.2017 sa Gregušová zúčastnila porady pracovnej skupiny vybraných krajských odborníkov odboru HDM na RÚVZ v Banskej Bystrici. Program porady bol zameraný na prípravu novely vyhl. MZ SR č. 527/2007 Z.z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia pre deti a mládež.
- Dňa 28.03.2017 sa Gregušová zúčastnila pracovnej porady krajských odborníkov odboru HDM na ÚVZ SR v Bratislave. Program porady bol zameraný na prípravu definitívneho návrhu novely vyhl. MZ SR č. 527/2007 Z.z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia pre deti a mládež, ďalej na problematiku cieleného výkonu ŠZD v roku 2017 a na aktuálne problémy na úseku HDM.
- Dňa 31.03.2017 sa konala pracovná porada vedúcich a odborných pracovníkov oddelení hygieny detí a mládeže na RÚVZ so sídlom v Nitre.
- Pracovná porada v spolupráci s odborom školstva Okresného úradu v Nitre sa uskutočnila dňa 14.06.2017 pre vedúce zariadení spoločného stravovania pri školách a školských zariadeniach v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce v priestoroch Gymnázia, Párovská 1, Nitra. Bola zameraná na poskytnutie informácií o skúsenostiach z výkonu štátneho zdravotného dozoru, o monitorovaní kuchynskej soli v hotových pokrmoch a o prevencii obezity.
- Pracovná porada v spolupráci s odborom školstva Okresného úradu v Nitre sa uskutočnila dňa 17.10.2017 pre riaditeľov materských škôl v okrese Zlaté Moravce v priestoroch Mestského úradu v Zlatých Moravciach.

- Pracovná porada v spolupráci s odborom školstva Okresného úradu v Nitre sa uskutočnila dňa 23.10.2017 pre riaditeľov materských škôl v okrese Šaľa v priestoroch Základnej školy na Pionierskej ul. v Šali.
- Pracovná porada v spolupráci s odborom školstva Okresného úradu v Nitre sa uskutočnila dňa 25.10.2017 pre riaditeľov materských škôl v okrese Nitra v priestoroch Gymnázia, Párovská 1, Nitra. Všetky tri pracovné porady boli zamerané na poskytnutie informácií o skúsenostiach z výkonu štátneho zdravotného dozoru, o legislatívnych požiadavkách upravujúcich ochranu verejného zdravia pre predškolské zariadenia.
- Pracovná porada v spolupráci s odborom školstva Okresného úradu v Nitre sa uskutočnila dňa 14.11.2017 pre riaditeľov špeciálnych škôl a špeciálnych výchovných zariadení v Nitrianskom kraji. Cieľom pracovnej porady bolo poskytnutie poznatkov a skúseností z výkonu štátneho zdravotného dozoru, informovanie o nových metodických usmerneniach ÚVZ SR, aj o najnovších poznatkoch v oblasti zdravej výživy a prevencii neprenosných ochorení.

Účasť na odborných podujatiach

V roku 2017 sa zamestnankyne odd. HDM zúčastnili týchto odborných podujatí:

1. V dňoch 22. – 23. mája 2017 sa v Bratislave konala Celoštátna vedecká konferencia s medzinárodnou účasťou „XIII. Dni hygieny detí a mládeže“. Aktívne sa zúčastnili zamestnankyne oddelenia s príspevkami: Gregušová, A., Tináková, K., Hupková, A. – Prvé skúsenosti z projektu „Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním“; Gregušová, A., Fikselová, P. - Systém umelého riadeného vetrania a jeho vplyv na kvalitu vnútorného prostredia v zariadeniach pre deti a mládež; Gregušová, A., Bencová, M. - Systém riadeného vetrania s rekuperáciou a jeho vplyv na kvalitu vnútorného prostredia v zariadeniach pre deti a mládež; Bencová, M., Gregušová, A., Hupková, A. – Sledovanie vplyvu škodlivých látok vo vnútornom ovzduší vo vybraných základných školách Nitrianskeho kraja a ich vplyv na zdravie detí.
2. Dňa 13.11.2017 sa konal Jesenný odborný seminár na RÚVZ so sídlom v Nitre. Podujatie bolo akreditované. Aktívne sa zúčastnili zamestnankyne oddelenia s príspevkom: Gregušová, A., Tináková, K., Hupková, A. - Systém riadeného vetrania s rekuperáciou a jeho vplyv na kvalitu vnútorného ovzdušia – prípad Univerzitná knižnica UKF v Nitre.

3. V dňoch 5. – 6. 12.2017 sa konala v Novom Smokovci 28. ročník celoštátnej vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou „Vnútorňa klíma budov“ na tému vnútorné prostredie budov s nulovou potrebou energie.

Výchova k zdraviu

Zamestnankyne oddelenia HDM zabezpečili v spolupráci s odborom školstva Okresného úradu Nitra, Štefánikova 69, 949 01 Nitra dňa 14.06.2017 pracovnú poradu pre vedúcich zamestnancov zariadení školského stravovania na Gymnázium Párovská ul. 1, Nitra. Súčasťou porady boli aktivity spojené s meraním vybraných parametrov zúčastneným klientom: antropometrické vyšetrenie (telesná hmotnosť, výška, BMI), somatické vyšetrenie (štandardné meranie tlaku krvi, % telesného tuku). Na základe zhodnotenia výsledkov a po posúdení získaných anamnestických údajov boli navrhnuté vyšetreným klientom možnosti intervencie, kontrolné vyšetrenie v poradni zdravia, príp. odporúčenie do starostlivosti odborného lekára. Celkovo bolo vyšetrených 33 klientov a poskytnutých 137 výkonov. Klientom bola zabezpečená distribúcia zdravotno-výchovných materiálov, ktoré informovali o najčastejších rizikách srdcovo-cievnych ochorení a o možnostiach primárnej, sekundárnej i terciárnej prevencie.

Ďalej sme priebežne zabezpečovali vzdelávacie a zdravotno-výchovné aktivity, cielené predovšetkým na vykonávanie edukácie za účelom dosiahnutia zdravšieho spôsobu života všetkých, ktorí v škole pracujú, učia alebo s ňou prichádzajú do styku.

1. Aktivity realizované v školách a škôlkach boli zameriavané na podporu zdravej výživy, a to podporou zvyšovania konzumácie ovocia a zeleniny, nahradzáním sladkých jedál ovocím a zeleninou, ochutnávkami zdravých jedál pre rodičov, podporou pitného režimu, sprístupňovaním poznatkov o zdravej výžive deťom i rodičom.
2. V rámci výkonu ŠZD v školských jedálňach pri školách všetkých typov sledujeme zostavovanie jedálnych lístkov so zameraním na správne zloženie podávanej stravy v zmysle zásad racionálnej výživy a v súlade so zásadami na zostavovanie vzorových jedálnych lístkov, presadzujeme pravidelné zaradovanie menej atraktívnych a obľúbených jedál (ryba, čerstvé ovocie, zelenina, strukoviny), a tým podporujeme aj edukatívnu funkciu školského stravovania a podporu zabezpečenia zdravého vývoja detí a mládeže.
3. Na školách sledujeme zabezpečenie pitného režimu deťom a najmä podávanie zdravotne vhodných nápojov hygienicky vyhovujúcim spôsobom.

4. Výkonom ŠZD na školách sledujeme a podporujeme konzumáciu mlieka a mliečnych výrobkov v rámci zariadení školského stravovania. Priebežne sledujeme počet škôl zapojených do školského mliečného programu.
5. Ďalšie aktivity boli cielené na zlepšovanie telesného, duševného a sociálneho zdravia detí: ranné rozcvičky, plavecké výcviky, branné vychádzky a podpora pohybu na čerstvom vzduchu, školy v prírode, športové krúžky, aktívnejšie využívanie hodín telesnej výchovy, protidrogová, prosociálna a environmentálna výchova, výchova k prevencii úrazov. Pri požiadaní poskytujeme jednotlivým školám prednášky na vybrané témy.
6. Ďalej informuje pedagógov o výsledkoch projektov hygieny detí a mládeže a podpory zdravia – TAD, ESPAD, Správne držanie tela detí.
7. Pravidelne niekoľkokrát ročne sa zúčastňujeme pracovných porád pre riaditeľov materských škôl, špeciálnych škôl, špeciálnych výchovných zariadení a pre vedúcich zamestnancov ŠJ organizovanými v spolupráci s odborními školstva Okresného úradu v Nitre.

Školy, ktoré sa aktívne zapájajú do aktivít uvádzajú nasledovné dosiahnuté výsledky: zlepšenie dochádzky a zníženie chorobnosti u detí, hlavne predškolského veku, zvýšenie telesnej zdatnosti, zvýšený záujem o pohybové aktivity aj vyššia úspešnosť v športových aktivitách, zlepšenie stravovacích návykov, slušnosť a ohľaduplnosť v správaní detí voči sebe navzájom i voči dospelým, negatívny postoj a odmietavý postoj k drogám, zlepšenie vzťahu detí k prírode a záujem o jej ochranu, pocit zodpovednosti za vlastné zdravie a snaha viesť zdravý spôsob života.

2.1. Zhodnotenie školského mliečného programu

Školský mliečny program sa uskutočňuje podľa metodického usmernenia č. 12/2008 zo dňa 6.októbra 2008 k realizácii Nariadenia vlády SR č. 339/2008 Z. z. o poskytovaní pomoci na podporu spotreby mlieka a mliečnych výrobkov pre deti v MŠ, pre žiakov na ZŠ a pre žiakov na SŠ v znení Nariadenia vlády SR č. 342/2009 Z. z. a Metodického usmernenia č. 16/2009-R z 27.augusta 2009, ktorým sa mení a dopĺňa vyššie citované usmernenie.

V rámci výkonu ŠZD na školách sledujeme a podporujeme konzumáciu mlieka a mliečnych výrobkov v rámci zariadení školského stravovania. Priebežne sledujeme počet škôl zapojených do školského mliečného programu.

Školský mliečny program realizuje v regióne RÚVZ Nitra 90 MŠ (v roku 2015 – 76), 66 ZŠ (v roku 2015 – 59), 9 SŠ (v roku 2015 – 6), 4 iné zariadenia. Celkový počet škôl

a školských zariadení zapojených do programu školské mlieko je 166 (v roku 2015 – 148) a celkový počet zapojených žiakov je 16921 (v roku 2015 – 18 429).

Zhodnotenie školského mliečného programu v roku 2017

Druh zariadenia	Počet škôl, zapojených do školského mliečného programu	Podmienky	
		vyhovujú (počet)	nevyhovujú (počet)
MŠ	90	90	0
ZŠ	66	66	0
SŠ	9	9	0
Iné	4	1	0
Spolu	166	166	0

V našom regióne zabezpečuje dodávanie prevažne Tatranská mliekareň, a.s. Kežmarok. Spoločnosť Rajo realizuje inovatívny mliečny program určený pre základné a stredné školy prostredníctvom chladiacich mliečnych automatov, ktorý prináša atraktívne riešenie pre deti a nenáročné pre školu.

V súvislosti so zabezpečením školského mliečného programu z hygienického hľadiska bolo pri výkone ŠZD zistené, že podávanie mliečnych výrobkov zabezpečujú v školách zamestnanci zariadení školského stravovania. Ak súčasťou školy nie je ZŠS, zabezpečuje ŠMP zamestnanec školy, ktorý je zdravotne a odborne spôsobilý na vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti. Pri skladovaní a podávaní mliečnych výrobkov v školách sa dodržiavajú hygienické požiadavky v súlade s Výnosom MP SR z 20.mája 1996 č.981/1996-100, ktorým sa vydáva prvá časť a prvá, druhá a tretia hlava druhej časti PK SR. Mlieko a mliečne výrobky sú skladované tak, aby bola zachovaná ich zdravotná neškodnosť, kvalita a biologická hodnota pri zachovaní kontinuity chladiaceho reťazca a pravidelnom monitorovaní podmienok uskladnenia podľa požiadaviek správnej výrobnéj praxe. Pri uskladnení mlieka a mliečnych výrobkov s dátumom najneskoršej spotreby 3-5 dní sa dodržiava tento dátum. Mliečne výrobky, ktoré majú predĺženú dobu spotreby 3 až 5 dní sa skladujú pri teplote 0 – 7 °C vo vyhradených chladiarenských zariadeniach a mliečne výrobky s dobou spotreby predĺženou na 90 dní, sa skladujú v suchých a chladných skladoch pri teplote do 24 °C. Pri výkone ŠZD bol sledovaný aj spôsob podávania mlieka, ktorý sa uskutočňuje hygienicky vyhovujúcim spôsobom v osobitne vyčlenených častiach prevádzky, resp. aspoň na vyčlenenej pracovnej ploche.

Program Školské ovocie realizuje v regióne RÚVZ Nitra 105 MŠ pre 6780 detí (rok 2015 80 MŠ), 78 ZŠ pre 11120 žiakov (rok 2015 63 ZŠ), 3 SŠ (rok 2015 4 SŠ) a 4 iné zariadenia (rok 2015 3 zariadenia). Celkový počet škôl a školských zariadení zapojených do programu je 190 (v predchádzajúcom roku bol 150) a celkový počet zapojených žiakov je 19171 (v roku 2015 to bolo 18 017 detí).

2.2. Zhodnotenie stavu pieskovísk

Zamestnankyne oddelenia hygieny detí a mládeže vykonali štátny zdravotný dozor nad dodržiavaním povinností pri čistení a udržiavaní pieskovísk určených na hranie detí vo vonkajších plochách materských škôl podľa požiadaviek § 24 ods. 5 písm. c) zák. 355/2007 Z. z. a vyhl. MZ SR č. 521/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na pieskoviská.

Zhodnotenie stavu vyšetrených pieskovísk v roku 2017

Miesto odberu	Celkový počet vyšetrených vzoriek	Počet nevyhovujúcich vzoriek z celkového počtu vyšetrených vzoriek vzhľadom na prítomné:		
		Termotolerantné a koliformné baktérie	Fekálne streptokoky	Salmonella sp. Geohelmintry (vajíčka, larvy)
Nitra	9	0	0	0
Šaľa	5	0	0	0
Zlaté Moravce	0	0	0	0
SPOLU:	14	0	0	0

V roku 2017 boli vykonané odbery spolu 14 vzoriek piesku na laboratórnu analýzu vybraných indikátorov mikrobiálneho a parazitárneho znečistenia piesku. Všetky vyšetrené vzorky piesku vyhovovali v sledovaných laboratórnych ukazovateľoch požiadavkám platnej legislatívy a neprekračovali najvyššie prípustné množstvo vybraných indikátorov mikrobiálneho a parazitárneho znečistenia piesku v pieskovisku

Prevádzkovatelia všetkých skontrolovaných pieskovísk pri MŠ zabezpečili pravidelné čistenie, prekopávanie, prehrabávanie a pravidelné polievanie pieskovísk pitnou vodou. O čistení a udržiavaní pieskovísk sa viedli požadované záznamy.

2.3. Zhodnotenie sortimentu v školských bufetoch

V školách a v školských zariadeniach v pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Nitre evidujeme 85 školských bufetov. V roku 2016 boli uvedené do prevádzky 1 školský bufet pri ZŠ Močenok a Detské zábavné centrum s kaviarňou Hoplaland v OC Galéria Tesco Nitra. V roku 2017 boli uvedené do prevádzky školský bufet v priestoroch ZŠ v Močenku a Kaviareň s detským zábavným centrom v OSC Galéria Hypermarket Tesco na Bratislavskej v Nitre. Nový školský bufet bol uvedený do prevádzky v priestoroch Strednej odbornej školy na Cintorínskej ul. v Nitre. Stredná odborná škola obchodu a služieb v priestoroch na Ul. Janka Kráľa v Zlatých Moravciach uviedla do prevádzky kaviareň. V roku 2017 bola prevádzka aj zrušená. Bolo vydaných 6 rozhodnutí na zariadenia rýchleho občerstvenia, najčastejšie školské bufety pri školách, najmä z dôvodu zmeny prevádzkovateľov.

V rámci výkonu ŠZD a ÚKP sme vykonali 30 kontrol školských bufetov, zameraných na overovanie zloženia sortimentu z hľadiska výživovej hodnoty a prítomnosti alkoholických, kofeínových, chinínových nápojov a tabakových výrobkov. Prevádzkovateľom odporúčame zaraďovanie minerálnych vôd, ovocných, zeleninových štiav, mliečnych produktov, ako aj ovocia a zeleniny do sortimentu, ako aj obmedzovanie predaja výrobkov s vysokým obsahom sacharidov. V niektorých prípadoch za nedodržanie teplotných režimov v chladiacich zariadeniach a nedostatky v úrovni prevádzkovej hygieny boli uložené blokové pokuty. Všetky školské bufety možno hodnotiť ako prevádzky so sortimentom zodpovedajúcim požiadavkám súčasnej legislatívy.

3. Štátny zdravotný dozor – kontrolná činnosť

Na základe poznatkov z výkonu ŠZD v roku 2017 konštatujeme, že v mnohých školských zariadeniach v našom regióne dochádza k postupnému vylepšovaniu stavebno-technického stavu budov na základe realizácie projektov, napr. na rozširovanie kapacít MŠ formou dostavby, prístavby, rekonštrukcie, projektmi na znižovanie energetickej náročnosti budov - rekonštrukcie striech, zateplovania fasád, výmeny okien, rekonštrukcie vykurovania, ale aj projektov na úpravu vnútorných priestorov a rekonštrukcií zariadení osobnej hygieny.

Dlhodobo zaznamenávame nedostatky vyplývajúce zo zlého vnútorného vybavenia škôl. Školský nábytok je nielen poškodený, ale často nevyhovuje antropometrickým ukazovateľom žiakov, čím nie sú vytvorené podmienky na tvorbu optimálneho pracovného

miesta žiakov so zohľadnením telesnej výšky, ale aj fyziologických a somatických odchýlok, prípadne porúch zdravotného stavu. Pri výkone dozoru v sledovaných zariadeniach sme zaznamenali ďalší negatívny trend. Niektorým školám sa síce podarilo vybaviť aspoň časť učebni novými typmi školského nábytku, ale tento nezodpovedá antropometrickým požiadavkám danej kategórie detí. V školách dochádza ku kumulácii ďalších faktorov potencujúcich statickú a neuropsychickú záťaž detí z vyučovania. Dlhodobo sa zo strany pedagógov podceňuje význam psychohygienických zásad pri organizácii vyučovacieho procesu, najmä pri zostavovaní rozvrhov vyučovania, pri organizácii a realizácii prestávkového režimu, ako aj pri zaradovaní a využívaní hodín telesnej výchovy.

Školské jedálne postupne obnovujú strojno-technologického vybavenie, ale používajú sa aj zariadenia s opotrebovaným povrchom, vyžadujúce výmenu. Zisťujeme nedostatočné vybavenie stolovým a kuchynským riadom. Naším cieľom je dosahovať postupné vylepšenie vo vybavení v rámci finančných možností jednotlivých zariadení.

V roku 2017 sme pokračovali vo výkone ŠZD nad dodržiavaním požiadaviek na prevádzku pieskovísk, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou detských kolektívnych zariadení.

V rámci kontrolnej činnosti oddelenia – výkonu ŠZD bolo v roku 2017 vykonaných zamestnankyňami oddelenia HDM celkovo 850 kontrol. Najvyšší počet kontrol bol urobený v zariadeniach školského stravovania pri jednotlivých typoch škôl, celkovo 400 kontrol. V zariadeniach školského stravovania a v školských bufetoch boli v súvislosti s výkonom ŠZD a úradnej kontroly potravín odobraté vzorky hotových pokrmov na laboratórnu analýzu mikrobiologických ukazovateľov. Celkovo bolo zamestnancami odd. HDM odobratých 43 vzoriek potravín, z toho 12 vzoriek cukrárenských výrobkov, 7 pekárskych výrobkov, 2 vzorky mäsa a výrobkov z mäsa, 1 vzorka ostatné (ovocná zmes – marmeláda ako vstupná surovina na prípravu cukrárenských výrobkov) a 21 vzoriek hotových pokrmov. Nevyhovujúcich bolo celkovo 26 vzoriek potravín. V predškolských zariadeniach bolo vykonaných celkovo 86 kontrol a v ZŠ 49 kontrol.

V roku 2017 bolo prešetrených 15 podnetov v priestorov zariadení pre deti a mládež.

Na úseku štátneho zdravotného dozoru spracovalo oddelenie HDM podľa § 13 ods. 4 písm. a), b) a d) zákona č. 355/2007 Z. z. 254 rozhodnutí a podľa § 13 ods. 3 písm. b) a c) spolu 31 záväzných stanovísk. Rozhodnutia boli najčastejšie vydávané k súhlasu na schválenie prevádzkových poriadkov škôl a školských zariadení. Záväzná stanoviská boli najčastejšie vydávané k územným rozhodnutiam k umiestneniu stavieb, ku kolaudačným rozhodnutiam a k zmenám účelu užívania stavieb, najčastejšie na účely budovy pre školstvo, výchovu a vzdelávanie a na účely bufetov v rámci školských budov.

Ďalej bolo vydaných podľa § 12 ods. 2 písm. m) zák. č. 355/2007 Z. z. 39 rozhodnutí o opatreniach na predchádzanie vzniku a šírenia prenosných ochorení, a to nariadením prerušenia výchovno-vzdelávacieho procesu v MŠ a ZŠ na základe hlásení o výskyte chrípky a chrípke podobných ochorení v záujme prerušenia epidemického procesu šírenia nákazy a na predchádzanie možným komplikáciám u chorých. Vydané bolo 1 rozhodnutie o uložení pokuty za iný správny delikt na úseku verejného zdravotníctva podľa § 57 zák. č. 355/2007 Z.z. v celkovej sume 300 eur, 1 pokyn na odstránenie zistených nedostatkov a 1 opatrenie na mieste – zákaz činnosti alebo prevádzky podľa § 55 zák. č. 355/2007 Z.z.

Vo výchovných a výchovno-vzdelávacích zariadeniach okresu Nitra bolo odobratých celkom 222 vzoriek, z toho 18 vzoriek pitnej vody (18 odberov), 52 vzoriek bazénovej vody (33 odberov), 28 odberov a 31 vzoriek stravy - vzorky cukrárskych a pekárskych výrobkov, vzorky hotových pokrmov, vzorky stravy a 106 sterov z prostredia (10 odberov) a 14 vzoriek piesku.

Zamestnankyňami oddelenia HDM boli v roku 2017 v dozorovaných zariadeniach uplatnené nasledovné sankcie: Celkovo bolo uložených 35 blokových pokút v sume 630 eur uložených priamo na mieste za priestupky podľa § 57 zák. č. 355/2007 Z.z. Najčastejšie boli blokové pokuty v skrátanom priestupkovom konaní ukladané personálu v zariadeniach spoločného stravovania a v školských bufetoch za ohrozenie alebo porušenie zdravotnej nezávadnosti požívatín.

ŠPECIÁLNA ČASŤ

Región RÚVZ so sídlom v Nitre – okresy Nitra, Šaľa, Zlaté Moravce

1. Analýza hygienickej situácie v zariadeniach pre deti a mládež (tab. č. 3)

Vyhodnotením základných stavebných podmienok a úrovne prevádzky v jednotlivých druhoch zariadení pre deti a mládež v regióne RÚVZ Nitra bolo z celkového počtu 1478 zariadení zaradených 839 zariadení do kategórie A (56,76 %) a do kategórie B 583 prevádzok (39,45 %). Do kategórie C, teda medzi zariadenia, v ktorých sa vyskytujú nedostatky, u ktorých možno predpokladať nepriaznivý vplyv na zdravie detí, bolo zaradených 56 zariadení (3,79 %). V kategórii C je 8 materských škôl: Dolné Obdokovce; Jelšovce; Lúčnica nad Žitavou; Lukáčovce; Štitáre; Neverice; Žikava; Mankovce. Všetky tieto materské školy sú umiestnené v neúčelových adaptovaných budovách. V kategórii C je ďalej

zaradených 10 ZŠ, väčšinou sú umiestnené v neúčelových priestoroch – ZŠ Čaradice; ZŠ Jelšovce; Poľný Kesov; Čifáre; Šaľa, Ul. Pázmaňa; ZŠ s MŠ, Dlhá, Nitra; ZŠ s MŠ Novozámocká 129, Nitra; ZŠ Sčasného, Nitra - Drážovce; ZŠ Podhorany; ZŠ s MŠ Vlčany. Na základe viacerých, resp. opakovaných stavebno-technických nedostatkov boli do kategórie C zaradené školské jedálne a výdajné ŠJ v počte 16. V kategórii C sú zaradené aj dve ubytovacie zariadenia pri špeciálnych výchovných zariadeniach – Liečebno-výchovné sanatóriá v Nitre - Kyneku a v Poľnom Kesove.

1.1 Prevádzkarne do 6 rokov veku

Zaradili sme sem detské jasle a prevádzkarne starostlivosti o deti do 6 rokov veku, ktoré sú zariadeniami pre deti podľa § 24 ods. 1 zák. č. 355/2007 Z. z. Celkový počet prevádzkárni starostlivosti pre deti do 6 rokov veku v roku 2017 bol 20, z toho 17 je neštátnych. V Nitre sú zriadené 2 Mestské detské jasle v rámci bývalých priestorov DJ na ulici Bazovského a Okánika. Mestské DJ sú prevádzkované aj v meste Šaľa na Okružnej ul. Súkromné DJ sú: Jasle Jarka, Kvetná ul., Nitra; Jasle Brnka, Nitrianska 34, Nitra; Detské opatrovateľské zariadenie Over The Meadow, Dobšinského ul. 15, Nitra; Detské opatrovateľské zariadenie Čerešnička, Ul. Myrtina, Nitra; Jasle a detské opatrovateľské centrum Slimáčik, Remeselnícka 14, Nitra; Detské Montessorri centrum v Nitre na Kalvárii; jasle a materská škola Detský svet M.M. na Feketeházyho ul. v Šali; zariadenie pre najmenšie deti Rafaela u Viky v Nitre; jasle Anjelik na Hlbokej ul. v Šali. V roku 2016 boli uvedené do prevádzky: Detské Minijasle Slniečko na Bottovej ul. v Nitre, ktorých prevádzkovateľkou je Erika Poupová – Home Help, Detské jasle Eli, ktorých prevádzkovateľkou je Ľubomíra Bónová. Obe zariadenia sú prevádzkarňami starostlivosti o deti do 6 rokov veku. Ďalšími zariadeniami poskytujúcimi starostlivosť pre deti najútlejšieho veku sú zariadenia prevádzkované neziskovými organizáciami: Detské zariadenie Viktorka; jasle prevádzkované n.o. Societa vo Vrábľoch; jasle Srdiečko na Palárikovej ul. v Šali a jasle Húsenička na Farskej ul. v Nitre. V roku 2017 vznikli detské jasle Smejko, Široká ul. 105/4, Horné Krškany, zariadenie Little Bunnies, Pánska dolina, Nitra. V roku 2017 ukončili svoju činnosť jasle Čerešnička a jasle Eli.

S účinnosťou 01. marca 2017 vstúpila do platnosti novela zákona o sociálnych službách, ktorým sa nepriamo zmenil zákon č. 355/2007 Z.z. Zmena nastala v § 24 v základnej definícii zariadení pre deti a mládež, na základe ktorej sú za zariadenia pre deti

považované všetky zariadenia, ktoré poskytujú akúkoľvek formu pravidelnej a systematickej starostlivosti o deti bez ohľadu na to, či je prevádzkovateľom zariadenia fyzická osoba – podnikateľ, právnická osoba (vrátane neziskových organizácií a občianskych združení) alebo či je zariadenie štátne zaradené v sieti škôl a školských zariadení, súkromné alebo registrované ako sociálny služba.

1.2 Materské školy

Celkový počet predškolských zariadení v roku 2017 bol 157, z toho je 10 materských škôl s poldennou starostlivosťou (Hruboňovo, Kostofany pod Tribečom, Lúčnica nad Žitavou, Malý Cetín, Malé Vozokany, Melek, Paňa, Tajná, Veľké Vozokany, Vieska nad Žitavou) a 8 materských škôl je neštátnych (cirkevná MŠ pri ZŠ s MŠ, Dlhá, Nitra; cirkevná MŠ sv. Anjelov strážcov pri Spojenej katolíckej škole na Farskej ul. v Nitre; súkromná MŠ ESAM, Štúrova ul., Zlaté Moravce; Súkromná MŠ UNES Javorova ul., Nitra; MŠ pri Detskom zariadení Viktorka, Hviezdoslavova ul., Zlaté Moravce; MŠ pri zariadení Detský svet M.M. Feketeházyho ul., Šaľa; Súkromná jazyková MŠ YES, Žitavská ul., Vrábľa). V roku 2016 bola novozriadená 1 štátna MŠ – MŠ, Levická, Vrábľa. V roku 2017 bola novozriadená MŠ v Nitrianskych Hrnčiarovciach a cirkevná MŠ sv. Alžbety v Zlatých Moravciach. Škôlka v Nitrianskych Hrnčiarovciach bola postavená ako novostavba, v rámci ktorej sú priestory pre dve triedy. Súčasťou stavby je nová školská jedáleň s kompletným zázemím. Budova je postavená nízkoenergetická. Nová cirkevná MŠ sv. Alžbety v Zlatých Moravciach bola vytvorená rekonštrukciou jestvujúceho objektu v meste Zlaté Moravce. V roku 2017 zabezpečovalo 10 materských škôl len poldennú starostlivosť. V MŠ s poldennou prevádzkou fungujú popoludní tzv. zariadenia na opatrovanie detí, ktoré nepatria do siete škôl a školských zariadení a ich prevádzkovateľom je obce. Z celkového počtu 157 MŠ je 26 MŠ zriadených v rámci spoločných zariadení – pri ZŠ s MŠ.

V MŠ Nitra, Okružná ul. boli vytvorené nové účelové priestory pre 2 triedy detí prístavbou k objektu jestvujúcej MŠ. Súčasťou rekonštrukcie bola aj prestavba priestorov školskej jedálne. Stavba bola zrealizovaná ako nízkoenergetická, v objekte MŠ je vytvorené rovnotlakové nútené vetranie so systémom rekuperácie. Vo vnútorných priestoroch je i možnosť prirodzeného vetrania oknami. V nasledujúcom období bude zrealizovaná objektivizácia vybraných mikrobiologických, fyzikálnych, príp. chemických faktorov vo vnútornom ovzduší materskej školy i zhodnotenie tepelno-vlhkostnej mikroklímy.

Štandard materských škôl z hľadiska stavebno-technického stavu sa v období posledných rokov najvýraznejšie vylepšoval v MŠ v meste Nitra. Na všetkých MŠ boli postupne vymenené okná za plastové, rekonštruuje sa kúrenie, objekty sa zateplujú. K zmene v prevádzkovaní došlo v MŠ Topoľčianky, MŠ Cabaj – Čápor, časť Cabaj, v MŠ Čeladice, v MŠ Jelenec. V týchto MŠ boli rekonštrukciou, founou prestavby, resp. prístavby vytvorené nové priestory.

Súčasťou areálov detských kolektívnych zariadení sú aj vonkajšie telovýchovné plochy: trávnaté plochy, pieskoviská a detské ihriská. Na overenie povinností prevádzkovateľov nad starostlivosťou o čistenie a udržiavanie pieskovísk bol vykonávaný cieľový ŠZD spojený s odbermi vzoriek piesku. Celkovo bolo odobratých 10 vzoriek piesku s vyhovujúcou kvalitou.

Materské školy v regióne RÚVZ v školskom roku 2016/2017 navštevovalo 7431 detí, v predchádzajúcom roku 7376 detí. O 55 detí sa zvýšil počet detí navštevujúcich MŠ, v predchádzajúcom roku bol nárast o 98 detí. V období predchádzajúcich 3 rokov začal počet detí stúpať, predtým dochádzalo neustále k poklesu počtu detí.

Úroveň prevádzkovej hygieny priestorov predškolských zariadení je vyhovujúca a celkový hygienický štandard zariadení je i napriek nedostatku finančných prostriedkov primeraný, udržiavaný aj svojpomocne v spolupráci s rodičmi a sponzormi. V posledných rokoch dochádza k postupnému zlepšovaniu stavebno-technických podmienok predškolských zariadení - rekonštrukcie budov, výmena okien, obnova vnútorných priestorov, takisto dochádza aj k zlepšovaniu úrovne vybavenia MŠ hračkami, telovýchovnými pomôckami a k vylepšeniu vonkajších telovýchovných plôch.

1.3 Základné školy

Z celkového počtu 109 základných škôl je 9 neštátnych ZŠ, ktorých zriaďovateľom je cirkev alebo súkromník. V Nitre sú to ZŠ sv. Marka na Petzwalovej ul., ZŠ sv. Svorada a Benedikta pri Spojenej katolíckej škole na Farskej ul., ZŠ s MŠ sv. Gorazda na Dlhej ulici. V roku 2013 vznikla Piaristická ZŠ pri Spojenej piaristickej škole sv. Jozefa Kalazanského na Piaristickej ul. v Nitre. Ďalšie cirkevné ZŠ sú vo Vrábľoch ZŠ sv. Vojtecha na Levickej ul., v Zlatých Moravciach ZŠ sv. Don Bosca na ul.1.mája a ZŠ sv. Dominika Savia v Machulinciach. Novozriadené boli Súkromná ZŠ UNES na Javorovej ul. v Nitre a ZŠ Makovičky. Súkromná základná škola Makovičky sa presťahovala z priestorov školy v Ladiciach do nových priestorov na Baničovej ul. v Nitre.

Počet spoločných zariadení ZŠ s MŠ je 30. Spoločné zariadenia vznikajú najmä v menších obciach s negatívnym demografickým trendom s cieľom šetriť peniaze zriaďovateľov. Sú to ZŠ s MŠ sv. Gorazda na Dlhej ul. v Nitre, ZŠ s MŠ na Novozámockej v Nitre, ďalej Spojená katolícka škola na Farskej ulici, v rámci ktorej je spojená ZŠ sv. Svorada a Benedikta a Gymnázium sv. Cyrila a Metoda, Piaristická ZŠ pri Piaristickej spojenej škole. V kategórii spoločných zariadení ZŠ s MŠ sú: ZŠ s MŠ Aleksince, Čakajovce, Čeladice, Golianovo, Jarok, Kolíňany, Lukáčovce, Lužianky, Nové Sady, Rišňovce, Rumanová, Svätoplukovo, Sídliisko Lúky Vráble, Žirany, Horná Kráľová, ZŠ s MŠ s VJS a s VJM v Seliciach, Horná ul. v Šali, Bernolákova ul. v Šali, Ul. Pazmáňa v Šali, Horná Kráľová, Trnovec nad Váhom, ZŠ s MŠ s VJS a VJM vo Vlčanoch, Červený Hrádok, Tekovské Nemce.

V regióne RÚVZ so sídlom v Nitre je počet žiakov štátnych, súkromných i cirkevných základných škôl 19357. V predchádzajúcom roku bol 17910. V porovnaní s predchádzajúcim rokom 2016 došlo k nárastu o 1447 žiakov. Predchádzajúce roky dochádzalo opakovane k poklesu žiakov.

V roku 2017 sme zaznamenali v niektorých školách zvýšený výskyt pedikulózy, jednalo sa hlavne o viaceré školy v meste Nitra, ale aj niektoré ďalšie v rámci obcí. K opakovanému zavlečeniu ochorenia do kolektívov dochádza najmä v školách, ktoré navštevujú žiaci z rodín s nižším hygienickým štandardom a rómski žiaci. Epidemiologická situácia vo výskyte tohto akútneho prenosného parazitárneho ochorenia sa nezlepšuje najmä v školách, ktoré dôsledne nezabezpečia pri výskyte ochorenia v kolektíve represívne protiepidemické ochorenia. Postup pri výskyte pedikulózy v kolektívnych zariadeniach majú školy a školské zariadenia upravený v prevádzkových poriadkoch. Pred začatím zimných prázdnin boli všetky školy, v ktorých bolo podozrenie na výskyt pedikulózy upozornené na povinnosť dôsledne zabezpečiť opatrenia na predchádzanie tomuto ochoreniu.

Napriek všeobecne nepriaznivej finančnej situácii sa väčšina ZŠ snaží zabezpečovať primeraný hygienický štandard a vylepšovanie technického stavu budov a vybavenia škôl. V poslednom období pribúdajú rekonštrukcie školských zariadení – maľovky, opravy striech, výmeny okien, obnova fasád, ktorými sa vylepšujú životné a pracovné podmienky žiakov vo viacerých ZŠ v regióne. Pri výkone ŠZD v školách neboli zistené závažnejšie nedostatky v úrovni prevádzkovej hygieny, sanitácii priestorov, v režime prevádzky a stravovania, ktoré sa zabezpečujú v súlade so schválenými prevádzkovými poriadkami.

V roku 2017 boli vydané rozhodnutia k zmene v prevádzkovaní priestorov: ZŠ s MŠ Bernolákova, Šaľa, ktorá rozšírila priestory materskej školy a vytvorila priestory pre deti s poruchami autistického spektra.

1.4 - 1.5 Gymnaziá, stredné odborné školy, konzervatóriá

Počet gymnázií v roku 2017 zostal nezmenený, spolu je ich 8. V okrese Nitra je naďalej v prevádzke 6 gymnázií, v mestách Zlaté Moravce a Šaľa sú 2 gymnáziá. V školskom roku 2016/17 navštevovalo gymnázia 3271 študentov, v minulých rokoch 3043 študentov a 3089 študentov. Došlo k nárastu o 228 študentov.

SOŠ je v regióne 22 a konzervatórium je 1. Stredné odborné školy v školskom roku 2016/17 navštevovalo 7361 žiakov, predchádzajúce roky (7661 žiakov a 7555 študentov), pokles o 300. Nárast študentov gymnázií, pokles študentov SOŠ. Celkovo možno konštatovať, že na stredných školách sa začína prejavovať negatívny demografický trend a dochádza k postupnému znižovaniu počtu študentov na stredných školách.

Medzi spojené školy patrí SŠ na Slančíkovej ulici v Nitre, v rámci ktorej sú zlúčené 3 školy: Hotelová akadémia, SPŠ potravinárska a Športové gymnázium. V roku 2017 bola ukončená komplexná rekonštrukcia priestorov hlavnej budovy Spojenej školy na Slančíkovej ul. v Nitre, v rámci ktorej boli urobené opatrenia na zníženie energetickej náročnosti budovy, vymenené nové okná, nové zatienenie na oknách, nové podlahy, omietky, maľovky vo všetkých učebniach, nové vykurovacie telesá, rekonštrukcia zariadení na osobnú hygienu. Spojená katolícka škola zlučuje ZŠ sv. Svorada a Benedikta a Gymnázium sv. Cyrila a Metoda. V Šali - Veči je Spojená škola, rámci ktorej sú zlúčené: Stredná priemyselná škola, SPŠ chemická a Stredné odborné učilište chemické. Na tejto škole boli vykonané stavebné úpravy a udržiavacie práce na úpravu tepelného hospodárstva školy.

Do prevádzky boli v roku 2014 uvedené Elokované pracovisko ako súčasť Súkromnej spojenej školy, Sv. Štefana 36, 943 01 Štúrovo, ktorej zriaďovateľom je VSOM, s.r.o. a tiež Elokované pracovisko, Cabajská 6, 949 01 Nitra ako súčasť Súkromného konzervatória, Krčméryho ul., Nitra, ktorého zriaďovateľom je Helena Madariová. V priestoroch ZŠ na Škultétyho ul. v Nitre sa nachádzala Súkromná stredná umelecká škola, Škultétyho ul. 1, Nitra, ktorá sa presťahovala do nových priestorov v Nitre.

1.6 Jazykové školy

V 21 jazykových školách v regióne RÚVZ Nitra je zriaďovateľom u 17 JŠ súkromník, 2 JŠ občianske združenie a 1 JŠ je štátna. Sú to jazykové školy: Maxima (súkromná JŠ, Mgr. Zuzana Zaujecová, Ul. F. Mojtu, Nitra); JŠ César De Miguel Santos (Schurmanova 8, Nitra); JŠ Sophia (Sophia, o.z., Štefánikova 30, Nitra); JŠ (Mgr. Lenka Matyová, Ul. 1. mája 22, Zlaté Moravce); JŠ a cvičenie jogy (PhDr. Lucia Jechová, PhD., Chmeľová dolina 27, Nitra); Jazyková škola (Jazykové centrum, s.r.o., Šaľa, Vlčanská ulica 6789/6A); JŠ Sun (Renáta Valašíková, Duklianska 2/B, Zlaté Moravce); JŠ Profit (a.s., Cintorínska 5, Nitra); In linqua (Ing. Kristína Čierna, Ul. 1. Mája Zlaté Moravce); Le-Rosi (s.r.o., Erika Rosinová, Hviezdoslavova ul., Zlaté Moravce); JŠ E-ku; Štátna jazyková škola, Golianova ul., Nitra; College; JŠ Šaľa. V roku 2016 boli uvedené do prevádzky 3 nové JŠ: JŠ spoločnosti Everyday English, s.r.o., Bystrá 26, 949 11 Nitra; JŠ Laury Pokoraczkej Križovičovej, Ul. SNP 202/148, 937 01 Želiezovce, JŠ YES Petry Barcajovej, č. 368, 941 08 Rastislavice v priestoroch ZŠ Čápor. V roku 2017 boli uvedené do prevádzky priestory 3 jazykových škôl – Jazyková škola ZARAZ, Coboriho ul. v Nitre, JŠ – Tremlová, Štefánikova tr., Nitra, JŠ Močenok, Školská 1158, Nitra. Stavebno-technické podmienky priestorov jazykových škôl, ako aj úroveň prevádzky týchto zariadení sú vyhovujúce.

1.7 Praktické vyučovanie (Pracoviská praktického vyučovania a strediská praktického vyučovania)

Starostlivosť o prácu mladistvých zahŕňa starostlivosť o pracovné podmienky žiakov SŠ v rámci praktického vyučovania. V okrese Nitra sme evidovali v roku 2017 už len jedno stredisko odbornej praxe, Nitra, Drážovská, ďalej 59 pracovísk praktického vyučovania – dielní, ktoré sú vytvorené v rámci priestorov stredných odborných škôl. V dvoch strediskách odborného vyučovania – cukrárska a pekárska výrobná pri SOŠ potravinárskej na Cabajskej v Nitre je vykonávaný štátny zdravotný dozor pravidelne, spojený aj s odberom vzoriek vyrábaných cukrárskych a pekárskych výrobkov, ako aj sterov z prostredia na overenie čistoty. V strediskách pre praktické vyučovanie sa spravidla koná skupinový výcvik učňov pod vedením majstrov odborného výcviku, inštruktorov odbornej výchovy alebo individuálna odborná výučba. Na základe návrhov účastníkov konania boli vydané súhlasy k uvedeniu do prevádzky nových PPV – v hoteli ABC na Novozámockej ul. v Nitre pre študentov SOŠ

z Nových Zámkov. Podmienky pre odbornú prax boli vyhovujúce v štátnych zariadeniach i u súkromných podnikateľov.

1.8 Špeciálne školy

Do tejto kategórie zariadení patria školy pre deti alebo žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami: MŠ, ZŠ a SŠ pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením, praktické školy, odborné učilištia, školy a triedy pre deti a žiakov s nadaním. V pôsobnosti RÚVZ Nitra bolo 34 škôl pre deti alebo žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Z toho je 1 MŠ pre deti so zdravotným znevýhodnením v meste Nitra, 3 špeciálne integrované triedy pri bežných MŠ pre deti so zrakovým postihnutím a so syndrómom autizmu a 1 MŠ pri zdravotníckom zariadení. V roku 2014 bola uvedená do prevádzky 1 špeciálna MŠ pri Spojenej škole, Ul. Janka Kráľa v Zlatých Moravciach pre deti s mentálnym postihnutím a syndrómom autizmu. V Zlatých Moravciach na Slnecnej ul. boli uvedené do prevádzky 2 triedy elokovaného pracoviska Spojenej školy, Ul. Janka Kráľa. Elokované pracovisko je umiestnené v účelových priestoroch budovy pre školstvo. V roku 2017 bola uvedená do prevádzky špeciálna materská škola pri Spojenej škole na Červeňovej ul. v Nitre ako jej ďalšia organizačná zložka. Zariadenie je určené pre deti s poruchami autistického spektra.

ZŠ pre žiakov so zdravotným znevýhodnením je v regióne 10 a 12 tried pre žiakov so zdravotným znevýhodnením integrovaných v rámci ZŠ. Špeciálne ZŠ navštevujú žiaci s mentálnym, telesným postihnutím, syndrómom autizmu, s narušenou komunikáciou, s vývinovými poruchami správania a 1 ŠZŠ je pri zdravotníckom zariadení. 3 ZŠ pre žiakov so ZN sú internátne.

Pre stredoškolských študentov so zdravotným znevýhodnením funguje SOŠ pri RC v Zlatých Moravciach. Vykonávame ŠZD aj v 3 praktických školách (Červeňova, Nitra; Janka Kráľa, Zlaté Moravce; Krátka, Šaľa) a v 2 OU internátnych (Mojmírovce a Nová Ves nad Žitavou).

V roku 2016 bolo uvedené do prevádzky elokované pracovisko ZŠ s MŠ Horná Kráľová - 2 špeciálne triedy.

V školskom roku 2016/17 navštevovalo špeciálne školy a špeciálne triedy 1428 (menej o 37 ako v predchádzajúcom roku).

1.9 Fakulty VŠ

V roku 2017 poskytovali vysokoškolské vzdelávanie v našom regióne 3 verejné vysoké školy (SPU, UKF a Bohoslovecká fakulta Univerzity Komenského) a pobočka 1 súkromnej vysokej školy. V roku 2015 bola uvedená po prevádzky Vysoká škola ekonomie a manažmentu verejnej správy v Bratislave, ktorá má Informačno-Konzultačné stredisko v priestoroch Základnej školy na Robotníckej ul. v Zlatých Moravciach.

Na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre bol v akademickom roku 2016/17 počet študentov denného štúdia 5595 (menej o 768 študentov oproti predchádzajúcemu roku, rok predtým bol pokles o 404 študentov). Na UKF môžu študenti absolvovať štúdium na 5 fakultách: na Fakulte prírodných vied, na Fakulte stredoeurópskych štúdií, na Filozofickej fakulte, na Fakulte sociálnych vied a zdravotníctva a na Pedagogickej fakulte. V roku 2017 bola ukončená rekonštrukcia priestorov Poradenského centra UKF v Nitre na Dražovskej ceste v Nitre. Priestory sa nachádzajú na 1. NP budovy internátu Zobor, tvorí ich veľká konferenčná sála, administratívne priestory, zasadačky. V minulom roku bola tiež ukončená stavby novej budovy laboratórií UKF na Tr. A. Hlinku v Nitre. Budova je trojpodlažná, zahŕňa priestory skladov chemických látok a prípravkov, vrátane priestorov na ich bezpečnú likvidáciu, priestory laboratórií, kryokomoru, mikroCT, ďalšie najmodernejšie technológie. V budove sú aj učebne pre študentov.

V rámci denného štúdia na SPU v Nitre študuje 5395 študentov (pokles o 781 študentov, predtým bol pokles o 196 študentov). Na SPU môžu študenti absolvovať VŠ štúdium na týchto 6 fakultách: Fakulta biotechnológie a potravinárstva, Fakulta ekonomiky a manažmentu, Fakulta agrobiológie a potravinových zdrojov, Technická fakulta, Fakulta záhradníctva a krajinného inžinierstva a Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja. V roku 2015 boli uvedené do prevádzky priestory Výskumného centra Agrobiotech – komplexného inovačného a kompetenčného centra SPU v Nitre. Agrobiotech je umiestnený v priestoroch komplexne zrekonštruovaných pavilónov M a Q. Centrum pozostáva z viac ako 30 laboratórií, vybavených najmodernejšími technológiami.

Bohosloveckú fakultu UK v Nitre na Samovej ulici v roku 2016/17 navštevovalo v dennej forme 44 študentov (pokles o 6 študentov).

Všetky vysoké školy navštevovalo spolu v dennom štúdiu 11134 študentov (menej o 1505 oproti predchádzajúcemu roku). Napriek každoročne klesajúcemu počtu žiakov stredných škôl, počet študentov vysokých škôl bol v období predchádzajúcich rokov

zachovaný. V období posledných dvoch rokov dochádza k výraznejšiemu poklesu vysokoškolských študentov. Naopak počet žiakov materských a základných škôl je mierne stúpajúci.

Prevádzkovanie vysunutých fakúlt súkromných vysokých škôl na území okresu Šaľa nebolo oznámené orgánu na ochranu verejného zdravia ľudí.

1.10 Zariadenia a prevádzky mimoškolskej výchovy a vzdelávania, základné umelecké školy

V regióne dozorujeme 15 ZUŠ, z ktorých 6 je štátnych, 9 je neštátnych. Sú to Súkromná ZUŠ, Sasinkova 1, Lužianky; ZUŠ, Mojmírovce 897; Súkromná ZUŠ H. Madariovej, Krčméryho ul. 2, Nitra; Súkromná ZUŠ, Piaristická 2, Nitra; ZUŠ, Vajanského 1, Nitra; Súkromná ZUŠ, Dubikova, Nitra; Súkromná ZUŠ ART PEGAS, Štefánikova 140, Nitra; Súkromná ZUŠ Tralaškola, Ďurkova 18, Nitra; Súkromná ZUŠ Evy Pacovskej, Nové Sady 176; ZUŠ, Hlavná 1, Vrábľe; ZUŠ, Školská 1697, Močenok; ZUŠ, Kukučínova 27, Šaľa; ZUŠ, J. Kráľa, Zlaté Moravce; Súkromná ZUŠ, Školská 16, Jarok; Súkromná ZUŠ Silvie Czafrangóovej, Vlčany). Takmer všetky tieto ZUŠ sú umiestnené v účelových adaptovaných priestoroch v rámci samostatných budov alebo v jestvujúcich priestoroch základných škôl. ZUŠ Jozefa Rosinského v Nitre je presťahovaná do kompletne zrekonštruovaných priestorov bývalej ZŠ na Vajanského ulici v Nitre. Základné umelecké školy zaradené v sieti školských zariadení navštevovalo v školskom roku 2016/17 6043 žiakov.

Školské kluby patria medzi školské výchovno - vzdelávacie zariadenia v zmysle § 113 zák. č. 245/2008 Z. z. V školskom roku 2016/17 bolo v regióne RÚVZ Nitra 120 školských klubov pri ZŠ. Nenastala zmena vo vybavení školských klubov. Vo väčšine škôl svoju činnosť vykonávajú školské kluby v klasických učebniach, ktoré sú v rámci priestorových možností prispôsobené potrebám a náplni činností, ktoré sa v nich vykonávajú. Vylepšenia týchto priestorov (maľovky, údržba) sa vykonáva súčasne s vylepšovaním vnútorných priestorov škôl.

Zariadenia pre voľný čas a záujmovú činnosť detí a mládeže sú školskými výchovno-vzdelávacími zariadeniami podľa § 113 zák. č.245/2008 Z. z., sú to centrá voľného času a školské strediská záujmovej činnosti. Dozor vykonávame v 11 CVČ, 3 ŠSZČ. CVČ zriadené súkromníkom je Súkromné CVČ Board Club v ZŠ Veľký Lápáš (o.z. Board Club

Žilina). CVC Domino je v kompletne zrekonštruovanej historickej budove v centre mesta Nitra. CVC Domino bol vydaný opatrením na mieste zákaz na prevádzkovanie turistickej chaty v lokalite Nitra – Zobor, ktorá bola využívaná najmä počas leta na organizáciu denných dochádzkových táborov pre deti. Centrá voľného času zaradené v sieti školských zariadení navštevovalo 4106 žiakov.

1.11 Ubytovacie zariadenia

Celkový počet školských internátov pri SŠ využívaných na ubytovanie stredoškolských študentov je 7, pri gymnáziách 2 (Gymnázium sv. Cyrila a Metoda v Nitre a Športové gymnázium v Nitre), pri SOŠ 5 (Súkromná SOŠ Dolné Obdokovce, SOŠ potravinárska 2x, SOŠ veterinárna, Drážovská, Nitra, SOŠ, Kráľovská, Šaľa). Študentských domovov pre VŠ študentov v roku 2017 bolo 9. Ubytovacích zariadení pri školách pre deti alebo žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami bolo 8, z toho 5 pri špeciálnych ZŠ internátnych (Spojená škola Červeňova v Nitre, LVS Poľný Kesov, LVS Nitra – Kynek, RC Vráble, RC Zlaté Moravce), 3 pri špeciálnych stredných školách (OUI Nová Ves nad Žitavou, OUI Mojmírovce, RC Zlaté Moravce) a 1 ubytovacie zariadenie pri ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež (RC v Zlatých Moravciach – zariadenie pre matky s deťmi).

V študentských domovoch pri SŠ bolo ubytovaných 1143, percento vyťaženia je 101,69 %. Aj na základe mimoriadnych cielených previerok v ubytovacích zariadeniach vykonaných v roku 2013 a 2014 bola znížená kapacita v niektorých stredoškolských internátoch, čím došlo k výraznému zlepšeniu podmienok ubytovaných študentov a k zníženiu percenta vyťaženia ŠD. V roku 2016 bolo uvedené do prevádzky elokované pracovisko ŠD pri Spojenej katolíckej škole v priestoroch Kňazského seminára na Samovej ul. v Nitre.

V študentských domovoch pri VŠ bolo ubytovaných 4424, percento vyťaženia je 103,70 %. Zo strany vedenia oboch univerzít je snaha zabezpečovať ubytovanie pre čo najvyšší počet študentov. Študentské domovy Akademická, Nitra, Antona Bernoláka, Poľnohospodár a kňazský seminár sú vo vyhovujúcom technickom stave a spĺňajú hygienické požiadavky. ŠD Mladosť zabezpečil zateplenie budovy, novú vonkajšiu omietku na budove, ďalej rekonštrukciu kúrenia v časti „ležiak“ a v roku 2014 bola ukončená aj posledná etapa tejto rekonštrukcie v časti „vežiak“. V roku 2017 pokračovala rekonštrukcia izieb na dvoch nadzemných podlažiach ŠD Mladosť v časti ležiak, ktorá zahŕňala rekonštrukciu

elektroinštalácií, kompletnú výmenu nábytkov v izbách, výmenu podláh v spoločných priestoroch chodieb, obnovu spoločných priestorov. Posledné nezrekonštruované podlažia tejto časti internátu Mladosť sú v nevyhovujúcom stave, najmä kvôli prekračovaniu kapacity a z dôvodu vybavenia starým, poškodeným a nevyhovujúcim nábytkom. V nadchádzajúcom období je plánovaná aj rekonštrukcia tejto poslednej časti internátu. Ostatné domovy mládeže pri vysokých školách majú väčšinou z hľadiska stavebno-technického stavu viaceré nedostatky.

Problém s prekračovaním kapacity nie je v ubytovacích zariadeniach pri špeciálnych školách.

1.12 Zariadenia sociálnych služieb a zariadenia na vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Zariadenia sociálnych služieb sú zariadenia podľa zák. č. 448/1991 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zák. č. 355/2007 Z.z. ŠZD vykonávame v týchto zariadeniach: DSS Komunita Kráľovnej pokoja v Močenku, DSS Kreativ Klasov, DSS Šaľa, Denný stacionár Šťastný život, Mojmírovce.

V DSS Močenok je poskytovaná celoročná starostlivosť pre mladých mužov bez rodinného zázemia, ktorí ukončili ústavnú výchovu v detských domovoch v 18. roku veku, ako aj deťom do 18. rokov. V DSS Klasov je poskytovaná celoročná starostlivosť pre deti a dospelých s rôzne ťažkými formami telesného a mentálneho postihnutia. Súčasťou DSS je aj chránené bývanie pre klientov. V týchto zariadeniach sa priebežne vylepšujú prevádzkové podmienky postupnou rekonštrukciou priestorov, výmenou okien, dverí, vybudovaním vonkajšieho areálu. Domov sociálnych služieb pre deti a dospelých s denným pobytom je v prevádzke na Okružnej v Šali.

Medzi zariadenia s dlhodobou starostlivosťou patria aj zariadenia na vykonávanie opatrení sociálno-právnej ochrany a sociálnej kurately v zmysle § 45 zák. č. 305/2005 Z.z.- detské domovy a krízové strediská. V pôsobnosti RÚVZ Nitra sú to detské domovy rodinného typu v Žitavciach, Koliňanoch, DD Dlhá ul., Nitra a DD sv. Lujzy, Samova ul., Nitra, DD Komunita Kráľovnej pokoja Močenok. Pri DD Komunita Kráľovnej pokoja v Močenku boli vytvorené samostatné priestory pre DD rodinného typu v byte v Šali. Medzi krízové strediská patria Detské krízové centrá n.o. Slniečko v Nitrianskych Hrnčiarovciach a Štitároch, KS

Effeta pre ľudí s postihnutím sluchu v Nitre na Samovej, KS v Šali, Komunitné centrum o.z. Maják v Zlatých Moravciach. Zariadenie núdzového bývania na Krčméryho ul. v Nitre (prevádzkovateľom je mesto Nitra), Útulok pre matky s deťmi v Nitre – Krškanoch. Útulok pre matky s deťmi a Zariadenie núdzového bývania sú v prevádzke od roku 2008 v novo zrekonštruovaných priestoroch rodinných domov. Uvedený do prevádzky bol Detský domov Komunity kráľovnej pokoja v Nitre v samostatných priestoroch rekonštruovaného RD – priestory pre jednu samostatnú skupinu.

V roku 2015 boli uvedené do prevádzky Bezpečný ženský domov ako zariadenie sociálnych služieb prevádzkované Centrom Slniečko, n.o. a pre Úsmev ako dar priestory na poskytovanie sociálnych služieb. V roku 2016 boli uvedené do prevádzky pre Centrum Slniečko, n.o. chránená dielňa v priestoroch Kalvárie v Nitre. Uvedené do prevádzky bolo aj Nízko prahové denné centrum o.z. YMCA v Nitre v priestoroch budovy bývalej MŠ Na Hôrke v Nitre.

V roku 2017 bolo vydané rozhodnutie na zmenu v prevádzkovaní Detského domova na Dlhej ul. v Nitre, ktorý sa transformoval na detský domov rodinného typu, bola zrušená centrálny kuchyňa i práčovňa, vytvorené boli priestory pre 4 samostatné skupiny. Do prevádzky boli uvedené aj priestory Poradenského centra Slniečko v Nitre.

Pri výkone ŠZD neboli v týchto zariadeniach zisťované nedostatky v hygienickej úrovni. Všetky zariadenia vykazujú primeraný hygienický štandard z hľadiska stavebno-technických podmienok i úrovne prevádzky v sledovaných ukazovateľoch. Podľa potreby sa vykonávajú maľovky, údržby, opravy, výmeny poškodených zariadení a obnova vnútorného vybavenia.

1.13 Špeciálne výchovné zariadenia

Špeciálne výchovné zariadenia v zmysle § 113 zák. č. 245/2008 Z. z. ako zariadenia s dlhodobou starostlivosťou sú v našom regióne: Reedukačné centrum v Zlatých Moravciach, RC Vrábľa, LVS Poľný Kesov a LVS Nitra – Kynek. RC v ZM má nasledovné organizačné zložky: Reedukačný detský domov, Reedukačný domov mládeže a Zariadenie pre matky s deťmi. Pri zariadení pre matky s deťmi funguje aj 1 oddelenie jasli. Zriaďovateľom týchto zariadení je Odbor školstva Okresného úradu v Nitre.

1.14 Školy v prírode a zotavovacie podujatia

Zotavovacie podujatia a školy v prírode sú popísané podrobnejšie v kapitole 6.

1.15 Zariadenia školského stravovania

Školské účelové zariadenia sú aj zariadenia školského stravovania. Je to 204 školských jedální, 59 výdajných školských jedální, spolu 263 zariadení. Novo zriadené boli v roku 2016 Školská jedáleň pri MŠ Feketeházyho v Šali, výdajňa stravy pri MC Veľké Zálužie, výdajná ŠJ pri MŠ Levická vo Vrábľoch, výdajňa stravy pri Detských jasliach Eli, Šúdolie Nitra, kuchyňa pri Mini jasličkách Homehelp na Bottovej ul. v Nitre. V roku 2017 boli vytvorené dve nové kuchyne pri MŠ v Nitrianskych Hrnčiarovciach a pri zariadení pre najmenšie deti Little Bunnies na Panskej doline v Nitre. Výdajne stravy boli vytvorené pri MŠ sv. Alžbety v Zlatých Moravciach, pri súkromnej ZŠ Makovičky na Baničovej ul. v Nitre, pri detských jasliach na Bazovského ul. v Nitre, pri Detskom rehabilitačnom centre na Cabajskej v Nitre.

1.16 Zariadenia rýchleho občerstvenia

V školách a v školských zariadeniach v pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Nitre evidujeme 87 školských bufetov. V roku 2017 bol uvedený do prevádzky školský bufet v priestoroch ZŠ v Močenku a Kaviareň s detským zábavným centrom v OSC Galéria Hypermarket Tesco na Bratislavskej v Nitre. Bolo vydaných 6 rozhodnutí na zariadenia rýchleho občerstvenia, najčastejšie školské bufety pri školách, najmä z dôvodu zmeny prevádzkovateľov. Nový školský bufet bol uvedený do prevádzky v priestoroch Strednej odbornej školy na Cintorínskej ul. v Nitre. Stredná odborná škola obchodu a služieb v priestoroch na Ul. Janka Kráľa uviedla do prevádzky kaviareň. V roku 2017 bola prevádzka aj zrušená.

1.17 Telocvične pri školách

Pri ZŠ dozorujeme 368 vnútorných a vonkajších priestorov určených na výučbu telesnej výchovy. Pri stredných školách je 56 vnútorných a 24 vonkajších telovýchovných

priestorov. Pri špeciálnych školách je 30 vnútorných a 30 vonkajších TV priestorov. Univerzity majú 15 vnútorných a vonkajších priestorov na telovýchovu.

Malotriedne ZŠ využívajú na výučbu telesnej výchovy provizórne priestory, najčastejšie kmeňové učebne alebo chodbové priestory škôl, príp. iné budovy, napr. kultúrneho domu. Typizovanú telocvičňu nemajú ZŠ Čakajovce, Čechynce, Čifáre, Dolné Obdokovce, Klasov, Kolíňany, Lukáčovce, Pohranice, Rumanová, Šurianky, v Nitre ZŠ Dlhá a Petzwalova, v Šali Ul. Pázmaňa, Beladice, Čaradice, Čierne Kľačany, Hostie, Jedľové Kostol'any, Kostol'any pod Tríbečom, Ladice, Lovce, Machulince, Mankovce, Martin nad Žitavou, Slepčany, Velčice, Ul. 1. mája v Zlatých Moravciach.

V roku 2017 boli uvedené do prevádzky priestory dvoch nových telocviční pri ZŠ s MŠ v obci Rumanová, pri Základnej škole na Tulipánovej ul. v Nitre.

Zamestnankyne oddelenia HDM zabezpečili vykonanie pravidelných kontrol zameraných na dodržiavanie legislatívnych požiadaviek na vonkajšie a vnútorné priestory určené na výučbu telesnej výchovy. Nedostatky boli zisťované pri zaraďovaní TV do rozvrhu vyučovacích hodín. Nedostatky sa vyskytovali najmä v súvislosti s opotrebovanými podlahami športovísk a v stavebno-technickom stave šatní a zariadení osobnej hygieny – poškodené keramické obklady stien a podláh, nedostatky v poškodenej sanite.

V jednotlivých školách boli ukladané opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov v zápisnici z výkonu štátneho zdravotného dozoru. V prípade finančne náročných nedostatkov, školy oznámili termíny ich odstránenia postupne, po prerokovaní so zriaďovateľom zariadeniam. Sankcie neboli uložené.

1.18 Ostatné

Do tejto kategórie sme zaradili celkovo 88 zariadení: 15 zariadení - 6 centier pedagogicko psychologického poradenstva a prevencie, 6 centier špeciálno-pedagogického poradenstva a 3 DIC (Detské integračné centrum na Cabajskej, NR, Súkromné DIC Effeta na Samovej, NR a Súkromné DIC Socia na Topoľovej ul., NR). V roku 2016 bolo uvedené do prevádzky súkromné DYS centrum pedagogicko-psychologického poradenstva, Diet'atkovo poradenské centrum Cintorínska, Nitra. Ďalej sme sem zaradili Alba – centrum na Štefánikovej triede v Nitre, ktoré zabezpečuje mimoškolské aktivity pre deti do 6 rokov veku. Ďalej Výtvarnú umeleckú školu v Nitre na Samovej ulici, 7 detských kútikov v obchodných centrách (TimeOut Plus, s.r.o. v OZC Max Nitra, Mlyny Nitra; detský kútik v NC Tesco

Nitra), 5 umelých krytých bazénov pri SŠ a VŠ, 2 nekryté bazény pri zotavovacích zariadeniach, 2 umelé bazény pre dojčatá, chránené dielne (Inka, Slniečko), 1 Jazdecký klub Ranč Dlhá ul., Nitra, 2 mliečne kuchynky na neonatologickom a detskom oddelení Pediatrickej kliniky FN Nitra, 1 Baby centrum v Mestskej športovej hale v Nitre, 2 materské centrá (Mami Oáza, Zlaté Moravce, MC Šaľa), 1 CHICHI WORLD (vzdelávanie a zábava pre deti), 3 dopravné ihriská (MIDAS, Škorík, Ul. 1. mája, Zlaté Moravce), 3 autoškoly, 1 tvorivá dielňa vo Vlčanoch, 2 súkromné mimoškolské zariadenia, Klubovňa pre mládež a šport v obci Nevidzany. Zaradili sme sem aj zariadenia poskytujúce starostlivosť pre deti najútlejšieho veku, nakoľko nie sú zariadenia podľa § 24 zák. č. 355/2007 Z. z. DJ Viktorka (n.o.) v Zlatých Moravciach a MŠ a DJ Srdiečko (n.o.) v priestoroch bývalej MŠ na Palárikovej ul. v Šali, zariadenie na poskytovanie krátkodobej pomoci pri opatere detí na adrese Hrabová 2315/4, 927 01 Šaľa (Mgr. Silvia Urbanová). Vo Vrábľoch fungujú v účelových priestoroch detské jasle prevádzkované n.o. Societa. V roku 2013 boli zriadené n.o. detské jasle Húsenička v Nitre. V roku 2014 boli zriadené opatrovateľská služba v Malom Cetíne s poldennou starostlivosťou o deti, 1 detské zábavné centrum s čokoládovňou HoplaLand, s.r.o. v OC Mlyny Nitra. V roku 2015 bola zriadená v obci Tajná MŠ s poldennou starostlivosťou a zariadenie opatrovateľskej starostlivosti pre deti a 11 predajní s detským sortimentom. V roku 2016 bol uvedený do prevádzky detský zábavný svet HoplaLand v Galérii Tesco. Uvedené boli do prevádzky aj predajne s detským sortimentom, celkovo 15, ktoré ale medzi ostatnými zariadeniami pre deti nevykazujeme. V roku 2017 bolo uvedených do prevádzky 12 predajní, 1 ambulantné zdravotnícke zariadenie (imunologická ambulancia), Materské centrum v obci Mojmírovce, Služba na opatrovanie detí v obci Kostolany pod Tribečom, Detské zábavné centrum Magic Land na Sládkovičovej ul. v Nitre (budova Jednoty), chránená dielňa v nebytových priestoroch v obci Klasov pre klientov zariadenia Kreativ Klasov.

2. Zhodnotenie zmennosti na školách

(tab. č. 5)

V regióne RÚVZ Nitra nebola v školskom roku 2016/17 zmennosť na ZŠ. V školskom roku 2016/17 bol celkový počet žiakov na základných školách 17 910, v aktuálnom školskom roku ich je 18 992 (nárast o 1082 žiakov). Celkový počet žiakov v prvých ročníkoch ZŠ

v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce bol v predchádzajúcom šk. roku 2 296, v tomto šk. roku je prvákov 2 462 (viac o 166).

3. Zásobovanie vodou v zariadeniach pre deti a mládež

(tab. č. 6)

V zariadeniach v územnej pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Nitre je z celkového počtu 1478 zariadení 1447 napojených na verejný vodovod (97,91 %) a 31 zariadení je napojených na individuálny vodný zdroj (2,10 %). Vlastný vodný zdroj má 7 MŠ (Červený Hrádok, Host'ovce, Jelšovce, Kostol'any pod Tribečom, Ladice, Neverice, Žitavany), 3 ZŠ (Červený Hrádok, Jelšovce, Žitavany), 3 zariadenia mimoškolskej výchovy a vzdelávania (školské kluby pri týchto ZŠ), 10 zariadení spoločného stravovania, 1 zariadenie sociálnych služieb, ktoré je aj zariadením sociálno-právnej ochrany a sociálnej kurately (DSS a DD Komunita Kráľovnej pokoja Močenok), zariadenia na zotavovacie podujatia (Chatová osada pod Gýmešom, Jelenec; Rekreačné stredisko Jedliny, Kostol'any pod Tribečom) a 2 telocvične pri školách. Zásobovanie zariadení pre deti a mládež pitnou vodou v okrese Šaľa je na veľmi dobrej hygienickej úrovni. Všetky zariadenia sú napojené na verejný vodovod, okrem detského domova, domova pre mladých dospelých a domova sociálnych služieb Komunita Kráľovnej pokoja v Močenku. Medzi ostatnými zariadeniami zásobovanými z vlastného vodného zdroja sú vysokoškolské poľnohospodárske podniky, farmy Kolíňany a Žirany.

Kvalita vody vo všetkých zariadeniach napojených na verejný vodovod vyhovovala požiadavkám Nariadenia vlády SR č. 354/2006 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú pre ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu v znení nariadenia vlády SR č. 496/2010 Z. z.

Dňa 15.10.2017 nadobudol účinnosť zák. č. 150/2017 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zák. č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V zákone sú ustanovené niektoré nové povinnosti dodávateľov pitnej vody. V § 17a citovaného zákona je dodávateľ pitnej vody definovaný ako prevádzkovateľ verejného vodovodu, alebo fyzická osoba – podnikateľ alebo právnická osoba, ktorá dodáva pitnú vodu v rámci podnikateľskej činnosti alebo ktorá dodáva alebo používa pitnú vodu vo verejnom záujme a nie je odberateľom pitnej vody z verejného vodovodu. Podľa § 17a ods. 2 písm. c) a d) zák. č. 355/2007 Z.z. je dodávateľ pitnej vody povinný vypracovať, priebežne prehodnocovať, najmenej raz za päť rokov aktualizovať

a predkladať program monitorovania kvality pitnej vody príslušnému RÚVZ. Tento program monitorovania je dodávateľ pitnej vody povinný predložiť najneskôr do 31.12.2018. Ďalej podľa § 17a ods. 2 písm. e) a l) je dodávateľ pitnej vody povinný elektronicky predkladať výsledky monitorovania kvality pitnej vody RÚVZ do 3 mesiacov po ukončení laboratórnych analýz a tiež zabezpečiť evidenciu monitorovania kvality pitnej vody a jej uchovanie po dobu desať rokov.

Ku dňu 15.10.2017 nadobudla účinnosť aj vyhl. MZ SR č. 247/2017 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o kvalite pitnej vody, kontrole kvality pitnej vody, programe monitorovania a manažmente rizík pri zásobovaní pitnou vodou.

Celkový počet zariadení pre deti a mládež s nevyhovujúcou kvalitou pitnej vody z vlastného vodného zdroja v roku 2017 bol 10 zariadení (0,68 %). V roku 2017 bola zistená nevyhovujúca kvalita v odobratých vzorkách pitnej vody z vlastných studní v zariadeniach pre deti pri ZŠ Jelšovce (ZŠ, školský klub detí, výdajná ŠJ). V obci je vybudovaný verejný vodovod, zariadenie zatiaľ nie je napojené na verejný vodovod. Nevyhovujúca kvalita pitnej vody bola v predchádzajúcich rokoch zistená v MŠ Host'ovce, Jelšovce, Kostol'any pod Tribečom a v zariadeniach školského stravovania pri týchto zariadeniach. Nevyhovujúca kvalita vody po mikrobiálnej stránke v týchto zariadeniach bola riešená zabezpečením pravidelnej dezinfekcie vodného zdroja zo strany prevádzkovateľa alebo náhradným zásobovaním pitnou vodou. Všetci prevádzkovatelia, ktorí využívajú nasledovné vodárenské zdroje boli upozornení na povinnosť zabezpečiť, aby dodávaná pitná voda spĺňala limity ukazovateľov kvality pitnej vody.

4. Výskyt dusičnanej methemoglobinémie

(tab. č. 7)

V roku 2017 nebol hlásený žiadny prípad výskytu dusičnanej methemoglobinémie v regióne RÚVZ Nitra. Žiadny prípad sa nevyskytol ani v predchádzajúcom kalendárnom roku 2016.

5. Stravovanie detí a mládeže

(tab. č. 8/a, 8/b, 8/c, 8/d)

V roku 2017 bolo v regióne RÚVZ so sídlom v Nitre pri MŠ 93 školských jedální (59,24 %) a 21 výdajných školských jedální (13,37 %). 42 MŠ má zabezpečené stravovanie

v inom účelovom stravovacom zariadení a MŠ v Meleku nemá zabezpečené stravovanie. Pri ZŠ bolo 70 vlastných stravovacích zariadení (64,22 %) a 15 zariadení s dovozom stravy (13,76 %). Žiaci z 24 základných škôl (22,02 %) sa stravujú v inom účelovom zariadení, prevažne v jedálňach pri MŠ. Z celkového počtu 52 stredných škôl (gymnázia, SOŠ, SOP a konzervatórium) je vlastné zariadenie školského stravovania zriadené pri 17 školách, jedna stredná škola má výdajňu stravy, 11 škôl má zabezpečené stravovanie v inom účelovom zariadení a 23 škôl nemá zabezpečené stravovanie. Školy pre deti alebo žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami majú 4 vlastné stravovacie zariadenia, žiaci z 32 špeciálnych škôl sa stravujú v inom účelovom zariadení.

V materských školách v regióne RÚVZ Nitra sa stravuje 98,96 % detí, v základných školách 67,35 % žiakov, v gymnáziách 76,43 % a na SOŠ 31,38 % študentov. Oproti predchádzajúcemu kalendárnemu roku došlo k výraznému poklesu stravníkov v základných a v stredných odborných školách.

V zmysle Národného plánu úradnej kontroly potravín boli zariadenia spoločného stravovania rozdelené do kategórií podľa stupňa ich epidemiologickej rizikovosti. V kategórii I. je zaradených 42 ŠJ (20,59 %), 20 výdajných ŠJ (33,90 %). V II. kategórii je zaradených 158 ŠJ (77,45 %), 35 výdajných ŠJ (59,32 %). V kategórii III. sú zaradené 4 ŠJ (1,96 %). Do kategórie III. sú zaradené 4 výdajne stravy (6,78 %) (zariadenia školského stravovania pri MŠ Jelšovce, MŠ Dolné Obdokovce, Malé Vozokany, pri ZŠ Pázmanya v Šali). V kategórii IV. a V. nie sú zaradené žiadne zariadenia spoločného stravovania. Najčastejšie boli zisťované nezhody v dodržiavaní zásad správnej výrobnjej praxe HACCP (vedenie neúplnej dokumentácie, vykonávanie sporadického, nepravidelného a neefektívneho monitoringu, nezabezpečenie nápravných opatrení pri prekročení limitov na kritických kontrolných bodoch, vypracované dokumenty správnej výrobnjej alebo hygienickej praxe neboli dostatočne zavedené do praxe), v skladovaní potravín (chýbajúce meracie zariadenia v jednotlivých typoch skladov, neúplná evidencia meraných parametrov, nezabezpečenie nápravných opatrení pri nevyhovujúcich parametroch teploty a relatívnej vlhkosti), v osobnej hygiene personálu (nepoužívanie kompletného pracovného oblečenia, najmä pokrývky hlavy a nedodržiavanie niektorých ďalších zásad osobnej hygieny na ochranu potravín a pokrmov pred sekundárnou kontamináciou) a v úrovni prevádzkovej hygieny (opotrebované povrchy pracovných stolov, nedodržanie požadovanej frekvencie maľovania prevádzok, nedostatočné umelé vetranie prevádzok, nedostatky vo vykonávanej sanitácii z hľadiska frekvencie, koncentrácie používaných dezinfekčných prípravkov, príp. expozície, nedôsledné dodržiavanie prevádzkovo a stavebne oddelených pracovných úsekov a prípravovní). V nižšej

frekvencii boli zisťované nezhody v overovaní pôvodu potravín, v manipulácii s potravinami, neoznačené pracovné úseky, ich zámena a nepoužívanie podľa vyčleneného účelu používania, používanie opotrebovaného strojno-technologického vybavenia, ako aj v manipulácii s odpadom, zmluvne zabezpečení oprávnení odberatelia, ale chýbajúce doklady o likvidácii BRKO.

V regióne Nitra oddelenie HDM v rámci školských zariadení eviduje 87 školských bufetov.

Modernizácia školských jedální bola zrealizovaná vo viacerých ŠJ, najmä z hľadiska nového strojno-technologického vybavenia, príp. nového vzduchotechnického zariadenia. Priestory boli čiastočne aj stavebno-technicky zrekonštruované (omietky, maľovky, úprava podláh).

Vo viacerých školských jedálňach bol zmenený spôsob podávania šalátov. Školské jedálne zakúpili chladiace šalátové pulty, ktoré sú umiestnené v priestoroch jedální. Žiaci si sami porciujú šaláty pod dozorom pedagógov. Ďalšia zmena spočívala v tom, že školské jedálne kvôli zatraktívneniu školského stravovania a na podporu zvýšenia konzumácie ovocia a zeleniny zaviedli aj prípravu a podávanie dvoch druhov šalátov. Skúsenosti z výkonu štátneho zdravotného dozoru poukazujú na to, že tento spôsob podávania ovocných a zeleninových šalátov v školských jedálňach je pre žiakov veľmi zaujímavý a prispieva k ich zvýšenej konzumácii.

V roku 2017 bol zavedený systém prípravy a podávania bezpečných pokrmov v kompletne zrekonštruovaných priestoroch Školskej jedálne pri Základnej škole Krčméryho ul. v Nitre. Priestory kuchyne i zázemia sú stavebne, prevádzkovo a personálne oddelené takým spôsobom, aby bolo vylúčené riziko sekundárnej a krížovej kontaminácie gluténom pri príprave bezpečných pokrmov. Z tejto centrálnej prípravovne bezgluténovej diéty je zabezpečená distribúcia pokrmov do jednotlivých školských jedální pri materských a základných školách v meste Nitra.

Celkovo bolo zamestnancami odd. HDM odobratých 43 vzoriek potravín z toho: 12 vzoriek cukrárenských výrobkov, 7 pekárske výrobky, 2 vzorky mäsa a výrobky z mäsa, 1 vzorka ostatné (ovocná zmes – marmeláda ako vstupná surovina na prípravu cukrárenských výrobkov) a 21 vzoriek hotových pokrmov. Nevyhovujúcich bolo celkovo 26 vzoriek potravín: Dvanásť vzoriek cukrárenských a sedem pekárske výrobky bolo odobratých z cukrárskej a pekárskej dielne SOŠ potravinárskej, Cabajská 6 Nitra, z toho bolo 5 nevyhovujúcich cukrárenských výrobkov a 4 pekárske výrobky pre prítomnosť plesní. Z celkového počtu 21 odobratých vzoriek hotových pokrmov bolo 10 vzoriek nevyhovujúcich

z dôvodu mikrobiologickej kontaminácie (5.5.02 – kuchyne pri MŠ; 5.5.04 – kuchyne pri stredných školách, 5.5.05 kuchyne pri VS). Z jedenásť odobratých vzoriek hotových pokrmov v MŠ Nitra, Piaristická ul. na zistenie zastúpenia kuchynskej soli nevyhovovalo 7 vzoriek. Priemerné percento prekročenia obsahu jedlej soli v desiatich odobratých obedoch oproti OVD bolo 135,64 %, teda v absolútnych číslach 0,9495 g jedlej soli na 1 porciu obeda u dieťaťa v MŠ. Prevažne boli vzorky nevyhovujúce pre prítomnosť podmienených patogénnych mikroorganizmov a indikátorov fekálneho znečistenia. Jednalo sa len o kvalitatívne mikrobiologické vyšetrenie, kvantita nebola stanovovaná. Vzorky boli odoberané hlavne pri výkone ŠZD a epidemiologického šetrenia na vylúčenie, resp. potvrdenie alimentárneho pôvodu pri epidemickom výskyte prenosných ochorení v školských zariadeniach. Ani v jednom prípade nebol potvrdený alimentárny pôvod ochorení.

Odborné zamestnankyne oddelenia hygieny detí a mládeže vykonávajú štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu potravín v školských jedálňach (ďalej len ŠJ) a výdajných ŠJ pri zariadeniach pre deti a mládež, ktorými sú všetky typy škôl a školských zariadení, štátne i súkromné. Výkon ŠZD sa zameriava na kontrolu celého procesu výroby, prípravy a podávania pokrmov a nápojov v zariadeniach školského stravovania z hľadiska hygienickej bezchybnosti, zdravotnej neškodnosti, zachovania výživovej a zmyslovej hodnoty, vylúčenia všetkých nežiaducich vplyvov. V školských jedálňach sa pravidelne sleduje aj zabezpečovanie výživovej hodnoty hotových pokrmov a nápojov podľa odporúčaných výživových dávok. V zariadeniach školského stravovania sa musí pri voľbe stravy vychádzať z vekových potrieb stravovanej skupiny, prihliadať na vhodný výber surovín, ročné obdobie, čas, kedy sa poskytuje stravovanie a ďalšie skutočnosti, ktoré by mohli ovplyvniť zdravotný stav stravovaných detí a mládeže. RÚVZ v Nitre zabezpečuje oddelenie HDM štátny zdravotný dozor (ďalej len ŠZD) v zariadeniach pre deti a mládež, ktorými sú detské jasle a iné prevádzkarne pre deti do 6 rokov veku, materské školy, základné školy, všetky typy stredných škôl (gymnaziá, konzervatóriá, stredné odborné školy), špeciálne školy, špeciálne výchovné zariadenia (liečebno-výchovné sanatórium, reedukačné centrum), zariadenia sociálnych služieb pre deti, fakulty vysokých škôl, rekreačné zariadenia. Školské stravovanie poskytuje v našej pôsobnosti spolu 263 zariadení školského stravovania. V školských jedálňach pri jasliach, MŠ, ZŠ a SŠ sa stravovalo 43000 detí a mladistvých. Vysokoškolských študentov, ktorí sa stravovali v univerzitných jedálňach UKF, SPU a Kňazského seminára bolo viac ako 12000.

Na základe nariadenia hlavného hygienika SR bolo zamestnankyňami odd. HDM RÚVZ v Nitre vykonaných od 22.03.2017 do 05.05.2017 celkom 230 mimoriadnych

cielených kontrol v zariadeniach školského stravovania so zameraním na pôvod a vysledovateľnosť mäsa, mäsových prípravkov a vnútorností pôvodom z Brazílie. Skontrolované boli všetky ŠJ v pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Nitre. Mäso, výrobky alebo vnútornosti pôvodom z Brazílie boli zistené v 16-tich zariadeniach školského stravovania, čo predstavuje 6,08 %. Vo viacerých ŠJ sa jednalo len o jednorazové dodávky minimálneho množstva kuracích pečienok (1 - 2 kg). Celkové množstvo „brazílskeho“ mäsa dodaného do ŠJ v mesiaci marec 2017 predstavovalo 472,5 kg, v skladoch bolo zachytené množstvo 124,0 kg. Na laboratórne mikrobiologické vyšetrenie sme odobrali 3 vzorky výrobkov, všetky boli vyhovujúce. Všetky zariadenia predložili doklady o vysledovateľnosti potravín živočíšneho pôvodu podľa platnej legislatívy.

Vo všetkých ŠJ sme kontrolovali dodávky mäsa za celý mesiac marec 2017. V mesiaci marec sa varilo v školských jedálňach počas 23 dní. Podľa zásad na zostavovanie jedálnych lístkov musia byť v ŠJ v každom týždni zaradené dve hlavné odľahčovacie jedlá (zeleninové a múčne), dve hlavné mäsové jedlá a jedno jedlo so zníženou dávkou mäsa (tzv. polomäsité). To znamená, že v mesiaci marec sa počas 23 dní varilo v ŠJ 9x jedlo s plnou dávkou mäsa, 5x polomäsité a 9x odľahčovacie jedlo. V nami kontrolovaných 263 školských jedálňach sa prípravu jedného mäsitého jedla pre 43000 školákov spotrebovalo 3290 kg mäsa, na jedno polomäsité jedlo 2345 kg. Počas celého mesiaca marec 2017 sa vo všetkých ŠJ v pôsobnosti RÚVZ v Nitre spotrebovalo spolu 41 ton mäsa (bravčového, hovädzieho, hydinového, rybacieho) - 41335 kg. V skladoch bolo zachytených 124 kg mäsa, výrobkov alebo vnútorností pôvodom z Brazílie. „Brazílske“ mäso v ŠJ teda predstavovalo 0,3 % z celkového množstva dodaného mäsa do všetkých ŠJ v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce v marci 2017. Ak predpokladáme, že v školských jedálňach v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce sa stravuje 43000 detí, pričom mäsité jedlo majú zaradené 3x do týždňa tak na prípravu mäsových jedál v týchto ŠJ v mesiaci marec 2017 bolo použitých 41 ton mäsa bravčového, hovädzieho, kuracieho i rybacieho. Dodaných bolo 472,5 kg mäsa pôvodom z Brazílie (1,14 %), v skladoch sme našli 124 kg (0,3 %).

V médiách boli opakovane zverejnené informácie, že 90 % školských jedální odoberá mäso pôvodom z Brazílie. Výsledky mimoriadnych kontrol RÚVZ v Nitre preukázali, že v školských jedálňach bolo zachytené mäso z Brazílie len v zanedbateľnom množstve. Jednoznačne možno konštatovať, že viac ako 90 % školských jedální poučených aj predchádzajúcimi potravinovými škandálmi uprednostňuje hlavne mäso, mäsové výrobky a vnútornosti pôvodom zo Slovenska. Školské jedálne rešpektujú platné právne normy, ktoré im presne definujú požiadavky na nákup potravín a surovín pre školské stravovanie. Všetky

skontrolované zariadenia školského stravovania nadobudli mäso a mäsové výrobky od oficiálne registrovaných dodávateľov. Toto mäso aj výrobky z Brazílie boli v čase ich dodania do ŠJ považované za zdravotne bezpečné.

V ŠJ sa jedlá pripravujú iba podľa materiálno-spotrebných noriem schválených MŠ SR. V nich sa uvádza, že základnou požiadavkou v školskom stravovaní je zachovať výrobu jedál a nápojov z čerstvých surovín, používať potravinové komodity najvyššej kvality s vysledovateľnosťou pôvodu. Potraviny pre školské stravovanie musia byť obstarávané v súlade s Uznesením vlády SR č. 168/2016 a materiálom pod názvom Zásady pre zvýšenie bezpečnosti a kvality nakupovaných potravín pre hromadné stravovanie. V školskom stravovaní majú prevádzkovatelia povinnosť preferovať nákup tovaru so zvýšenou úrovňou kontroly, preukázanou certifikátmi kvality pre bezpečnosť potravín (IFS, BRC, ISO 1400 atď.) alebo značkou kvality SK. Napr. hydínové mäso by mali nakupovať čerstvé, nesmú zamieňať mäso za mäsové prípravky (výrobky bez prívlastkov krehčené, šťavnaté, solené, do ktorých sú pridávané ďalšie ingrediencie), ďalej vyžadovať dodávku v lehote, v ktorej z doby spotreby vyznačenej na dodanom tovare neuplynulo viac ako 1/3. Z uvedeného vyplýva, že kuracie prsné rezne solené sú mäsovým výrobkom, ktorý sa v školských jedálňach nesmie vôbec používať. Porušenie bolo zistené v piatich ŠJ (1,9 %), v ktorých boli namiesto mäsa použité mäsové výrobky – kuracie prsné rezne hlbokozmrazené, solené. Tieto výrobky obsahujú 1,2 – 1,8 % soli. Toto množstvo v 2 kg balení výrobku predstavuje 24,29 - 36,66 g soli. Podľa prepočtu v 80 g vážiacej porcii tohto mäsa pre škôlkára by sa nachádzalo 1,5 g soli, celodenná norma je 2 g. V ŠJ boli bezprostredne zabezpečené nápravné opatrenia.

Školské stravovanie predstavuje optimálny systém zabezpečenia zdravej výživy detí, v ktorom sú deťom dlhodobo poskytované zdravotne bezpečné, hygienicky bezchybné, energeticky a výživovo hodnotné pokrmy a nápoje. Systém štátneho zdravotného dozoru v školských jedálňach je dobre zabezpečený a funkčný. Tieto zariadenia majú nízku mieru epidemiologickú rizika, čo potvrdzuje dlhodobo priaznivá situácia vo výskyte alimentárnych ochorení.

Na základe listu ÚVZ SR vykonali zamestnankyne RÚVZ so sídlom v Nitre mimoriadne kontroly v zariadení školského stravovania pri vybranej MŠ na monitoring obsahu kuchynskej soli v obedoch. Mimoriadne kontroly boli vykonané v Školskej jedálni pri Materskej škole, Piaristická ul. v Nitre v termíne 20.03.-31.03.2017. Je to desaťtriedna MŠ s počtom zapísaných 170 detí. V ŠJ pri MŠ boli odobraté kompletne obedy od stravníka kategórie A, ktorá je určená pre 2 – 6 ročné deti. Údaje v laboratórnych protokoloch boli prepočítané na skutočný obsah jedlej soli vzhľadom na konkrétnu hmotnosť jednotlivých

pokrmov. Ďalej bolo vypočítané percento plnenia soli podľa IX. revízie OVD vzhľadom na odporúčaný denný príjem soli - 2 g pre predškolský vek. Obed predstavuje 35 % z celodenného príjmu potravy. Berúc do úvahy vek dieťaťa a príslušný podiel OVD by teda obed predškolača mal obsahovať 0,7 g soli. Odobraté porcie obedov obsahovali od 0,601 g do 1,241 g soli. Priemerné percento prekročenia obsahu jedlej soli v desiatich odobratých obedoch oproti OVD bolo 135,64 %, teda v absolútnych číslach 0,9495 g jedlej soli na 1 porciu obeda u dieťaťa v MŠ.

Na základe výstražného oznámenia RASFF č. 2017.01283 – Salmonella enteritidis v slepačích vajciach z ČR vykonali odborné zamestnankyne odd. HDM RÚVZ v Nitre kontrolu zariadení spoločného stravovania podľa priloženého distribučného zoznamu. Kontaminované vajcia L a M s označením 3 CZ 9079, 05.09.2017 a 07.09.2017, pôvod: Česká republika, DS: 07/09/2017, výrobca: AG MAI bolo dodaných 1230 kusov vajec do 13 školských jedální pri MŠ v meste Nitra. Z tohto množstva bolo 1176 kusov vrátených INMEDIA, s.r.o., prevádzka Prievidza, Košovská 28. Ďalších 18 kusov bolo spotrebovaných v 2 ŠJ – ŠJ pri MŠ Nábrežie mládeže 7, Nitra a ŠJ pri MŠ Čajkovského 3, Nitra. Vajcia boli použité v jedlách podľa platných M-S noriem pre školské stravovanie (receptúr), súčasťou ktorých je aj presný technologický postup prípravy pokrmov. V školskom stravovaní sa nepoužívajú jedlá z tepelne neopracovaných vajec. Všetky vajcia boli tepelne spracovávané dostatočne dlhý čas. Jedlá z dodaných vajec boli pripravované v ŠJ v čase 22. - 25.08.2017. Odbornými zamestnankyňami odd. epidemiológie RÚVZ v Nitre bolo zistené, že v čase 22.08.2017 do 05.09.2017 nebolo zaznamenané ochorenie na salmonelózu u detí predškolského veku navštevujúcich kolektívne zariadenie. Celkovo 36 ks vajec sa ešte nachádzalo nespotrebovaných v školských jedlách, boli okamžite vyradené z používania.

Čistota a hygienická úroveň zariadení školského stravovania je adekvátna, avšak pretrvávajú nedostatky spojené s nedostatočnou údržbou budov a s tým súvisiacimi stavebno-technickými problémami, s opotrebovaním kuchynského a jedálenského riadu, so zastaraným technickým vybavením a pod.

6. Zotavovacie akcie pre deti a mládež

(tab. č. 9/a, 9/b)

Odd. HDM zabezpečilo výkon ŠZD počas letnej turistickej sezóny 2017 nad priebehom zotavovacích podujatí, ktorými sú letné tábory organizované na realizáciu odpočinku a rekreácie detí.

Všetky ZP boli schválené rozhodnutím orgánu verejného zdravotníctva podľa § 13 ods. 4 písm. d) zák. č. 355/2007 Z. z. Organizátormi ZP boli CK pre deti, právnické osoby – s.r.o., občianske združenia alebo neziskové organizácie. V roku 2017 zamestnankyne odd. HDM spracovali 12 rozhodnutí o posúdení škôl v prírode, ktorých sa zúčastnilo 260 detí. Ďalej bolo vydaných 9 rozhodnutí na detské letné tábory, ktoré sa uskutočnili v turnusoch pre 1084 detí.

Pri posudzovaní, či sa jedná o ZP alebo nie je sa zameriavame na charakter podujatia, t.j. či aktivity na ňom uskutočňované spĺňajú atribúty ZP v zmysle § 25 nášho zákona, bez ohľadu na to, či je organizované CK alebo iným subjektom. Ak sú aktivity jednostranné, ide viac menej o istý typ „sústredenia“ (jazykové alebo vzdelávacie pobyty, športové, matematicko-fyzikálne, sústredenia športových klubov), vyvrcholenie celoročnej systematickej práce s určitým konkrétnym zameraním, nemusí ísť o ZP. Ak má byť podujatie kvalifikované ako zotavovacie podujatie v intenciách našich predpisov, musí byť prioritne zamerané na celkovú rekreáciu, posilnenie zdravia a zvýšenie telesnej zdatnosti detí, ale je to vždy na odbornom posúdení toho ktorého odborného pracovníka. Je potrebné pri každom návrhu na posúdenie ZP individuálne zvážiť jeho charakter a či je jeho účelom rekreácia detí.

RÚVZ so sídlom v Nitre boli doručené oznámenia o konaní denných letných táborov, celkovo 12 oznámení o konaní turnusov pre 2846 detí. Konali sa v rámci centier voľného času, škôl, denných a komunitných centier, a pod. Odborné zamestnankyne sa pri výkone ŠZD zameriavajú najmä na skontrolovanie podmienok pri zabezpečovaní stravovania a pitného režimu deťom počas týchto hromadných podujatí, ako aj z hľadiska organizácie denného režimu.

V rámci LTS 2017 boli preverené stále RZ, v ktorých sa organizujú ZP: RZ Areál zdravia Jedľové Kostol'any, RS Jedliny Kostol'any pod Tríbečom. Novým zariadením, v ktorom sa konali letné tábory a školy v prírode je Partizán Rezort v Obyciach.

Celkovo bolo vykonaných 38 kontrol v rámci ŠZD, boli odobraté 3 vzorky pitnej vody, 7 vzoriek bazénových vôd.

Výkon ŠZD v týchto RZ sme uskutočnili postupne v mesiacoch máj až august a komplexne sme preverili úroveň zabezpečenia stravovania, ubytovania, zásobovania rekreačných zariadení pitnou vodou spojené s odbermi vzoriek pitných vôd a kontrolu vonkajších umelých bazénov spojenú s odberom vzoriek bazénových vôd. ZP sa môže uskutočniť len v zariadení, ktoré spĺňa požiadavky na umiestnenie, funkčné členenie, priestorové usporiadanie, ubytovanie, stravovanie a na prevádzku. Stravovanie počas podujatí musí zohľadňovať vek, zdravotný stav a fyzickú záťaž zúčastnených detí, zostava jedálnych

lístkov sa kontroluje pred, aj počas konania ZP, strava je pripravovaná v účelových zariadeniach spoločného stravovania, ktoré sú súčasťou RS. Likvidáciu tuhého komunálneho odpadu, BRKO majú prevádzkovatelia zmluvne zabezpečenú v týždenných intervaloch. Na zotavovacích podujatiach pracovali iba osoby zdravotne spôsobilé a odborne spôsobilé na vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti pri výrobe, manipulácii a uvádzaní potravín a pokrmov do obehu.

Na ZP bola zabezpečená zdravotná starostlivosť odborne spôsobilými osobami. Organizátori ZP mali k dispozícii dokumentáciu o zdravotnej spôsobilosti detí na účasť na ZP od ošetrojúcich lekárov, ako aj od zákonných zástupcov detí. Preskúmaním zdravotníckych denníkov bolo zistené, že na začiatku ZP bol vykonávaný vstupný zdravotný filter u všetkých zúčastnených. K dispozícii boli primerane vybavené lekárničky I. pomoci a v každom RZ samostatne vyčlenené priestory izolačných miestností s príslušenstvom. Počas ZP deti nastavené na pravidelnú farmakologickú liečbu túto pravidelne užívali. Počas leta sa u detí vyskytovali prevažne drobné úrazy a poranenia, krátkodobé bolesti hlavy, únavové syndrómy, prechodné dyspeptické ťažkosti, uštipnutia hmyzom. Z hľadiska epidemického výskytu akútnych prenosných ochorení možno hodnotiť LTS 2017 ako priaznivú, nakoľko nebol hlásený v žiadnom RZ zvýšený výskyt prenosných ochorení u detí zúčastnených na ZP.

RS Čaradice, Chata Breziny Skýcov boli v LTS 2017 mimo prevádzky. V Chatovej osade Pod Gýmešom v Jelenci sa nekonalo v roku 2017 žiadne zotavovacie podujatie pre deti.

RZ Jedliny Kostol'any pod Trábečom: ubytovanie s celkovou kapacitou 101 lôžok v 5 chatkách a v turistickej ubytovni s kapacitou 41 lôžok. Súčasťou vonkajšieho areálu je bazén. Areál je napojený na vlastnú vŕtanú studňu s vyhovujúcou kvalitou vody. Tekutý odpad je odvádzaný do vlastnej ČOV. RZ z hľadiska materiálno-technického vybavenia môžeme označiť za vylepšujúce sa (postupne obmieňaný nábytok, nová posteľná bielizeň i lôžkoviny). V mesiaci jún bolo preverené zabezpečenie požiadaviek na nekrytý umelý bazén z hľadiska vybavenia, priestorov, prevádzky spojené s odbermi vzoriek bazénových vôd.

RS Areál zdravia Jedľové Kostol'any: RS s najvyšším štandardom pri zabezpečovaní ubytovania, rozsiahle stavebné rekonštrukcie a nové vybavenie v celej budove. Ubytovanie v pevnej murovanej budove počas celého roka s kapacitou 40 lôžok a v 11 chatkách po 6 lôžok sezónne počas leta, stála kapacita 101 lôžok. Súčasťou vonkajšieho areálu je bazén. Areál je napojený na verejný vodovod, voda sa zachytáva v krytej betónovej nádrži, odkiaľ je tlačaná do vodovodnej siete areálu, dochlórovanie PV v nádrži zabezpečuje ZsVS. Tekutý odpad je odvádzaný do septiku, ktorý je v pravidelných intervaloch vyprázdňovaný.

Prevádzkovateľ bazéna pri RZ Areál zdravia v Jedľových Kostolnoch predložil doklady o vyhovujúcej kvalite bazénovej vody z iného akreditovaného laboratória.

7. Zhodnotenie hygienickej situácie zariadení pre deti a mládež a životných a pracovných podmienok detí a mládeže

Hygienická situácia v zariadeniach pre deti a mládež zostáva na podobnej úrovni v porovnaní s minulým rokom. Situácia v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce je porovnateľná. Hygienický status v predškolských kolektívnych zariadeniach charakterizuje vyhovujúca úroveň prevádzkovej hygieny, optimálny režim prevádzky a stravovania, ale aj postupné vylepšovanie technického stavu budov jednak vďaka pomoci obcí, ktoré sú zriaďovateľom týchto zariadení a jednak svojpomocne v spolupráci s rodičmi.

V roku 2017 sa čiastočne vylepšila aj situácia z hľadiska stavebno-technického stavu škôl na základe viacerých rozsiahlejších rekonštrukcií základných škôl, v rámci ktorých boli realizované zateplenia budov, nové fasádne omietky, maľovky priestorov, výmeny okien, opravy striech, rekonštrukcie hygienických zariadení atď. Napriek tomu mnohé nedostatky v údržbe budov pretrvávajú. Najzávažnejšie z nich sa týkajú najmä nedostatočnej pravidelnej údržby budov, ktorá je podmienená nedostatkom finančných prostriedkov. Vďaka podpore z fondov boli vybudované dve úplne nové moderné telocvične pri základných školách.

Celkovo však možno konštatovať zlepšujúci trend i napriek všeobecne nepriaznivej finančnej situácii. Úroveň prevádzkovej hygieny a čistota zariadení je adekvátna. Postupne sa zlepšuje situácia v zásobovaní pitnou vodou. Viaceré školy a školské zariadenia využili na vylepšenie štandardu svojich zariadení finančné prostriedky z EÚ.

Podmienky na vzdelávanie a prípravu vysokoškolských študentov na oboch nitrianskych univerzitách sa v posledných rokoch zlepšujú. Pribúdajú najmä nové priestory na výučbu študentov a postupne sa zvyšuje kapacita ubytovacích priestorov.

8. Mimoriadne protiepidemické opatrenia v zariadeniach pre deti a mládež

Celkovo možno v roku 2017 vývoj epidemiologickej situácie vo výskyte prenosných ochorení v zariadeniach pre deti a mládež v celom regióne RÚVZ Nitra hodnotiť priaznivo.

V súvislosti s výskytom chrípky a chrípke podobných ochorení bolo vydaných 39 rozhodnutí podľa § 12 ods. 2 písm. m) zák. č. 355/2007 Z. z. o opatreniach na predchádzanie

vzniku a šíreniu prenosných ochorení, a to nariadením zákazu činnosti - prerušenia výchovno-vzdelávacieho procesu prevádzky predškolských zariadení a škôl na základe hlásení o výskyte chrípky a chrípke podobných ochorení v záujme prerušenia epidemického procesu šírenia nákazy, ako i predchádzania možných komplikácií u chorých.

V rámci ŠZD sme sa stretávali podobne ako v predchádzajúcich rokoch s výskytom vší vlasovej u žiakov v MŠ, ZŠ. Na RÚVZ sme dostali viaceré podnety od rodičov žiakov zo základných škôl v meste Nitra. Usmerňovali sme pedagogických pracovníkov na nutnosť vykonávania ranného filtra u všetkých detí prichádzajúcich do pedikulózou postihnutého kolektívu v zariadení pre deti vzhľadom na to, že sa jedná o nákazu prenosnú predovšetkým priamym kontaktom. Súčasťou usmernenia boli komplexne zhrnuté všetky preventívne a represívne protiepidemické opatrenia na zlepšenie epidemiologickej situácie vo výskyte tohto akútneho prenosného parazitárneho ochorenia.

Dňa 19.1.2017 hlásila riaditeľka MŠ na Štúrovej ulici v Zlatých Moravciach zvýšený výskyt gastroenteritíd u detí navštevujúcich zariadenie. V ten istý deň bol v spolupráci s oddelením epidemiológie vykonaný štátny zdravotný dozor a epidemiologické šetrenie v MŠ, pri ktorých bolo zistené, že z celkového počtu 49 detí ochorelo 12 a z 11-tich osôb personálu ochoreli 2 učiteľky. V klinickom obraze dominovali bolesti brucha, zvracanie, bez teploty, príznaky trvali 1 až 2 dni. Iba 5 detí bolo ošetrovaných lekárom, z toho v 3 prípadoch bola odobratá stolica na vyšetrenie. Imunochromatografickým vyšetrením boli vo všetkých 3 vzorkách dokázané norovírusy. Pravdepodobne po kontakte v kolektíve ochorelo 23.1.2017 ešte jedno dieťa, laboratórne boli u neho potvrdené norovírusy, hospitalizované nebolo. V zariadení boli zistené nedostatky v prevádzkovej hygiene a boli nariadené príslušné opatrenia. Odobraté boli vzorky stravy, stery z rúk pracovníčok školskej kuchyne, stery z prostredia kuchyne, výtery z nosa, hrdla a tampóny rekta, všetky s negatívnym výsledkom. Za nedostatky v prevádzkovej hygiene boli uložené v zariadení sankčné opatrenia.

V kolektívoch materských škôl v obciach Močenok a Horná Kráľová boli hlásené sporadické prípady ochorení na svrab u detí. V oboch zariadeniach bol vykonaný ŠZD s nariadením príslušným preventívnych protiepidemických opatrení na zabránenie vzniku a šírenia nákazy.

V čase 05. - 06.03.2017 ochorelo na rotavírusovú enteritídu v MŠ na Alexyho ul. v Nitre 6 detí z celkového počtu 24 detí a 4 osôb personálu. Na Infekčnej klinike FN Nitra boli hospitalizované 3 deti. Imunochromatografickým vyšetrením boli u nich dokázané v stolici rotavírusy. Tri deti boli izolované doma a stolica u nich nebola na vyšetrenie odobratá. V MŠ bol vykonaný ŠZD a zabezpečené príslušné protiepidemické opatrenia.

Na klinike novorodencov detí a dorastu vo Fakultnej nemocnici v Nitre bol evidovaný v čase 09. – 19.03.2017 výskyt 4 prípadov rotavírusovej enteritídy u hospitalizovaných pacientov z celkového počtu 96 exponovaných (53 detí a 43 osôb ošetrojúceho personálu), ktoré mali nozokomiálny charakter a boli v epidemiologickej súvislosti. U všetkých štyroch chorých pacientov bol odberom stolice potvrdený rotavírus. Očkovanie proti rotavírusom nebolo vykonané ani u jedného z nich. V klinickom obraze dominovali hnačky, zvracanie a v jednom prípade teplota do 38 °C. Prameňom ochorenia bolo dieťa, prijaté na kliniku s diagnózou rotavírusová enteritída. Ochorenia sa pravdepodobne šírili nepriamym kontaktom (matky a personál). Na klinike bol vykonaný ŠZD, v rámci ktorého boli odobraté stery z prostredia, dezinfekčný prostriedok na účinnosť a boli nariadené protiepidemické opatrenia formou rozhodnutia.

V čase 19. - 25.05.2017 prebehla v MŠ v Nitre epidémia rotavírusových enteritíd, v ktorej ochorelo 20 detí (z celkového počtu 110 detí a 14 osôb personálu). V 1 prípade bolo ochorenie zavlečené do rodiny, v ktorej ochorela 1 školáčka. Hospitalizáciu si vyžiadalo 7 ochorení, z nich 5 krát boli imunochromatografickým vyšetrením stolice dokázané rotavírusy a dvakrát bolo vyšetrenie stolice negatívne. Ostatní chorí neboli laboratórne vyšetrení. Jedno z detí, ktoré neboli vyšetrené bolo očkované 3 dávkami vakcíny Rotateq. V MŠ bol pracovníčkami oddelenia HDM vykonaný ŠZD a nariadené príslušné opatrenia.

V čase 20. - 29.5.2017 prebehla v MŠ sv. anjelov strážcov pri Spojenej katolíckej škole v Nitre epidémia rotavírusových enteritíd, v ktorej ochoreli 4 deti z celkového počtu 54 exponovaných (47 detí a 7 osôb personálu) a ďalšie 2 ochorenia boli zavlečené do rodín, kde ochoreli 2 malé deti mimo kolektívu. Hospitalizáciu si vyžiadali 4 ochorenia. Laboratórne potvrdených bolo 5 ochorení a 1 krát nebolo choré dieťa vyšetrené. Žiadne z chorých detí nebolo očkované proti rotavírusom. V zariadení bol v spolupráci s oddelením epidemiológie vykonaný ŠZD a nariadené príslušné opatrenia.

V čase 15. - 19.5.2017 sa zúčastnilo 42 žiakov a 4 učiteľky ZŠ Pribinova v Zlatých Moravciach školy v prírode v Sklených Tepliciach na Chate Daniela (okres Žiar nad Hronom). Dňa 20.5.2017 po návrate ochorelo na rotavírusovú enteritídu 5 žiakov a 1 učiteľka. V klinickom obraze bolo úporné zvracanie, hnačky, bolesti brucha a teplota do 39°C. Hospitalizáciu si vyžiadali 3 ochorenia, ostatní chorí boli ošetrení ambulantne. Stolica bola na imunochromatografické vyšetrenie odobratá iba u 1 chorého s pozitívnym výsledkom. U ostatných chorých nebola stolica vyšetrená. Pri šetrení bolo zistené, že v uvedenom zariadení boli v škole v prírode aj deti z Prievidze, o uvedenej skutočnosti bolo oddelenie

epidemiológii RÚVZ Prievidza informované. Informáciu o výskyte ochorení sme hlásili aj RÚVZ Žiar nad Hronom za účelom výkonu ŠZD v zariadení.

V dňoch 4. - 9.10.2017 prebehla v študentskom domove v Nitre epidémia norovírusových ochorení, v ktorej ochorelo 19 osôb (18 z 280 ubytovaných študentov a 1 učiteľka z celkového počtu 23 pedagógov). V klinickom obraze prevládali bolesti brucha, zvracanie a hnačky bez teploty v trvaní 1 až 4 dni. Lekárske ošetrovanie vyhládalo 5 chorých, hospitalizáciu si vyžiadali 3 ochorenia, stolicu na laboratórne vyšetrenie sa podarilo odobrať iba u 1 chorej, imunochromatografickým vyšetrením boli dokázané norovírusy. V spolupráci s oddelením hygieny detí a mládeže bol v zariadení vykonaný ŠZD a nariadené príslušné opatrenia na zamedzenie šíreniu nákazy.

Vykázali sme sporadické, neobjasnené ochorenie na akútnu VHA u 14-ročného neočkovaného školáka, ktorý bol hospitalizovaný na IK FN Nitra, vyšetrenie anti-HAVIgM bolo pozitívne, ostatné markery VH negatívne. V rodine boli zabezpečené sérologické vyšetrenia u 3 kontaktov, z toho 1 krát bolo u otca chorého dieťaťa pozitívne vyšetrenie anti-HAVIgG. LD a vakcinácia proti VHA boli zabezpečené u matky (Avaxim) a sestry (Vaqta). V ZŠ Beladice boli opatrenia (sérologické vyšetrenie, LD a vakcinácia) zabezpečené u 11-tich kontaktov (10 krát Havrix, 1 krát Avaxim) a v športovom klube, ktorý chorý školák navštevuje u 17-tich kontaktov, z nich 3 boli očkované proti VHA v minulosti (4 krát Havrix, 10 krát Vaqta). V ZŠ bol vykonaný ŠZD a zabezpečené všetky potrebné opatrenia.

V novembri 2017 ochorel na svrab 1 žiak Spojenej školy na Červeňovej ul. v Nitre. V škole sme počas evidovali aj ďalšie sporadické prípady ochorenia na svrab. Po každom prípade boli zabezpečené preventívne a represívne protiepidemické opatrenia na predchádzanie a vzniku a šírenia ďalších ochorení.

Tab. č. 1. Špecializované úlohy úradov verejného zdravotníctva (§10, §11 zák. č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov)
 - RÚVZ Nitra 2017

úlohy vyplývajúce z požiadaviek MZ SR, ÚVZ SR	Odborné stanoviská, expertízy	konceptná činnosť	riešené úlohy, programy a projekty/počet vyšetrených detí	odborná a metodická činnosť			účasť na odborných podujatiach	činnosť krajských odborníkov	publikačná činnosť	spolupráca s masovo-komunikačnými prostriedkami	výchova ku zdraviu	iné
				5	6	7						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
15	131	0	6/425	1000	6	7	3	3	4	2	33	0

Legenda k tab. č. 1:

1. počet úloh vyplývajúcich z požiadaviek MZ SR, ÚVZ SR
2. počet odborných stanovisk, expertíz
3. počet konceptných materiálov
4. počet riešených úloh, programov a projektov
5. odborná a metodická činnosť – počet konzultácií
6. odborná a metodická činnosť – počet odborných usmernení
7. odborná a metodická činnosť – počet porád
8. počet účastí na odborných podujatiach
9. počet výkonov v nadväznosti na požiadavky HO HHSR
10. počet publikovaných materiálov
11. počet výkonov vykonaných v rámci spolupráce s masovokomunikačnými prostriedkami
12. počet výkonov v rámci výchovy k zdraviu
13. iné

Tab. č. 2 Štátny zdravotný dozor – kontrolná činnosť
- RÚVZ Nitra 2017

Por. č.	Zariadenie	Počet zariadení		Celkový počet výkonov				
		1	2	3	4	5	6	7
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	20	17	19	0	0	0	68
2.	Materské školy	157	8	86	0	0	81	156
3.	Základné školy	109	9	49	0	0	3	67
4.	Gymnáziá	8	2	6	0	0	0	58
5.	SOS ^{b)}	23	6	12	0	0	0	48
6.	Jazykové školy	21	20	3	0	0	0	16
7.	Miesta výkonu prakt. vyučovania	62	42	7	0	0	40	28
8.	Špeciálne školy ^{c)}	36	1	9	0	0	0	36
9.	Fakulty vysokých škôl	13	1	7	0	0	0	35
10.	Zar. a prev. mimošk. vých. a vzdel. + ZUŠ	149	18	53	0	0	0	52
11.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	25	2	8	0	0	10	32
12.	ZSS + zar. soc. kurately	26	20	15	0	0	0	60
13.	Špeciálne vých. zariadenia	5	0	7	0	0	0	28
14.	Zot. poduj. + ŠvP	18	8	38	0	0	3	65
15.	Zar. školského stravov. ^{e)}	263	56	400	0	0	31	350
16.	Zar. rýchleho občerstv.	87	81	30	0	0	0	50
17.	Telocvične pri školách	368	14	50	0	0	0	25
18.	Ostatné	88	71	51	0	0	54	59
SPOLU:		1478	376	850	0	0	222	1233

Legenda k tabuľke č. 2:

1. celkový počet zariadení, z toho:
2. počet neštátnych zariadení
3. počet kontrol
4. počet hodnotených výsledkov analýz biologického materiálu, vrátane výkonov, ktoré nevykonali pracovníci odb. HDM (museli ich však vyhodnotiť)
5. počet hodnotených výsledkov analýz objektivizácie prostredia, vrátane výkonov, ktoré nevykonali pracovníci odb. HDM (museli ich však vyhodnotiť)
6. počet odobratých vzoriek (voda, strava, atď.)
7. počet iných výkonov

- a) zaraďujeme sem všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- b) zaraďujeme sem SOS, konzervatóriá a jazykové školy
- c) zaraďujeme sem špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) zaraďujeme sem všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež
- e) zaraďujeme sem vývarovne a výdajne stravy

Tab. č. 3. Prehľad o základných stavebných podmienkach a o úrovni prevádzky zariadení pre deti a mládež

RÚVZ Nitra 2017

Por. č.	Zariadenie	Počet zariadení		Hodnotenie zariadení							
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	20	17	14	70,0%	6	30,0%	0	0,00%	0	0,00%
2.	Materské školy	157	8	65	41,40%	84	53,50%	8	5,1%	0	0,00%
3.	Základné školy	109	9	50	45,87%	49	44,96%	10	9,17%	0	0,00%
4.	Gymnázia	8	2	5	62,5%	3	37,5%	0	0,00%	0	0,00%
5.	SOŠ ^{b)}	23	6	7	30,44%	16	69,56%	0	0,00%	0	0,00%
6.	Jazykové školy	21	20	18	85,72%	3	14,28%	0	0,00%	0	0,00%
7.	Miesta výkonu prakt. vyučovania	62	42	20	32,26%	42	67,74%	0	0,00%	0	0,00%
8.	Špeciálne školy ^{c)}	36	1	22	61,11%	13	36,11%	1	2,78%	0	0,00%
9.	Fakulty vysokých škôl	13	1	13	100%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
10.	Zar. a prev. mimošk. vých. a vzdel. + ZUŠ	149	18	77	51,68%	62	41,61%	10	6,71%	0	0,00%
11.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	25	2	8	32,0%	15	60,0%	2	8,0%	0	0,00%
12.	ZSS + zar. soc. kurately	26	20	11	42,30%	15	57,7%	0	0,00%	0	0,00%
13.	Špeciálne vých. zariadenia	5	0	1	20,0%	1	20,0%	3	60,0%	0	0,00%
14.	Zot. poduj. + ŠvP	18	8	18	100%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
15.	Zar. školského stravov. ^{e)}	263	56	103	39,16%	144	54,76%	16	6,08%	0	0,00%
16.	Zar. rýchleho občerstv.	87	81	72	82,76%	15	17,24%	0	0,00%	0	0,00%
17.	Telocvične pri školách	368	14	255	69,29%	109	29,62%	4	1,09%	0	0,00%
18.	Ostatné	88	71	80	90,90%	6	6,82%	2	2,27%	0	0,00%
S P O L U:		1478	376	839	56,76%	583	39,45%	56	3,79%	0	0,00%

Legenda k tab. č.3:

1. celkový počet zariadení
  2. počet súkromných zariadení (z celkového počtu)
  3. počet zariadení zodpovedajúcich všetkým stanoveným požiadavkám
  4. počet zariadení zodpovedajúcich všetkým stanoveným požiadavkám v %
  5. počet zariadení s drobnými nedostatkami, ktoré pravdepodobne neovplyvňujú zdravie detí a mládeže
  6. počet zariadení s drobnými nedostatkami, ktoré pravdepodobne neovplyvňujú zdravie detí a mládeže v %
  7. počet zariadení s nedostatkami, u ktorých možno predpokladať nepriaznivý vplyv na zdravie detí a mládeže
  8. počet zariadení s nedostatkami, u ktorých možno predpokladať nepriaznivý vplyv na zdravie detí a mládeže v %
  9. počet zariadení so závažnými nedostatkami, ktoré ohrozujú zdravie detí a mládeže
  10. počet zariadení so závažnými nedostatkami, ktoré ohrozujú zdravie detí a mládeže v %
-
- a) zaradíme sem všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
  - b) zaradíme sem SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
  - c) zaradíme sem špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
  - d) zaradíme sem všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež
  - e) zaradíme sem vývarovne a výdajne stravy

Tab. č. 4. Vybrané ubytovacie zariadenia pre deti a mládež
- RÚVZ Nitra 2017

Por. č.	Druh zariadenia		Celkový počet ubytovacích zariadení	Celková kapacita ubytovacích zariadení	Počet ubytovaných	Percento vyťaženia	Počet ubytovacích zariadení s prekročenou kapacitou	
			1	2	3	4	5	6
1.	Ubytovacie zariadenia	gymnázia	2	347	352	101,44	1	0
2.		SOŠ	5	777	791	101,80	1	0
3.		konzervatóriá	0	0	0	0	0	0
4.		VŠ	9	4266	4424	103,70	2	0
5.	Ubytovacie zariadenia pri špeciálnych školách	MŠ	0	0	0	0	0	0
6.		ZŠ	5	146	124	84,93	0	0
7.		SŠ	3	113	105	92,92	0	0
8.		praktické OU	0	0	0	0	0	0
9.	Ubytovacie zariadenia pri ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež		1	15	12	80	0	0

Legenda k tab. č. 4:

1. celkový počet ubytovacích zariadení
2. uviesť celkovú kapacitu ubytovacích zariadení
3. uviesť počet ubytovaných detí a mládeže (bez iných ubytovaných)
4. uviesť percento, ktoré tvorí počet ubytovaných detí a mládeže (bez iných ubytovaných) vo vzťahu k celkovej kapacite ubytovacích zariadení
5. uviesť počet ubytovacích zariadení, ktoré majú prekročenú kapacitu z dôvodu vysokého záujmu o ubytovanie zo strany detí a mládeže
6. uviesť počet ubytovacích zariadení, ktoré majú prekročenú kapacitu z dôvodu vysokého záujmu o ubytovanie zo strany iných záujemcov

Tab. 5. Prehľad o zmennosti na základných školách – RÚVZ Nitra 2017

Okres	Počet základných škôl		Počet žiakov v základných školách		Počet žiakov v ZŠ s dvojjmenným vyučovaním			Percento zmennosti
	1	2	3	4	5	6	7	
Nitra	62	0	12027	1599	0	0	0	0,00
Šaľa	24	0	4104	500	0	0	0	0,00
Zlaté Moravce	23	0	2861	363	0	0	0	0,00
spolu v šk. roku 2017/18	109	0	18992	2462	0	0	0	0,00
spolu v šk. roku 2016/17	109	0	17910	2296	0	0	0	0,00

Legenda k tab. č. 5:

1. celkový počet ZŠ
2. počet ZŠ s dvojjmenným vyučovaním z celkového počtu
3. celkový počet žiakov v ZŠ
4. celkový počet žiakov v prvých ročníkoch v ZŠ
5. počet žiakov v ZŠ, kde je dvojjmenné vyučovanie
6. počet žiakov ZŠ, ktorí sa dvojjmenného vyučovania fyzicky zúčastňujú
7. počet žiakov prvých ročníkov ZŠ, ktorí sa dvojjmenného vyučovania fyzicky zúčastňujú
8. percento zmennosti žiakov (vrátane žiakov prvých ročníkov), ktorí sa dvojjmenného vyučovania fyzicky zúčastňujú

Tab.6. Prehľad o zásobovaní vodou v zariadeniach pre deti a mládež

- RÚVZ Nitra 2017

Por. č.	Zariadenie	Počet zariadení				Kvalita vody				Množstvo vody	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	20	20	100%	0	0	0,00%	-	-	0	0,00%
2.	Materské školy	157	150	95,54%	7	0	0,00%	3	1,91%	0	0,00%
3.	Základné školy	109	106	97,25%	3	0	0,00%	1	0,92%	0	0,00%
4.	Gymnázia	8	8	100%	0	0	0,00%	-	-	0	0,00%
5.	SOŠ ^{b)}	23	23	100%	0	0	0,00%	-	-	0	0,00%
6.	Jazykové školy	21	21	100%	0	0	0,00%	-	-	0	0,00%
7.	Miesta výkonu prakt. Vyučovania	62	62	100%	0	0	0,00%	-	-	0	0,00%
8.	Špeciálne školy ^{c)}	36	36	100%	0	0	0,00%	-	-	0	0,00%
9.	Fakulty vysokých škôl	13	13	100%	0	0	0,00%	-	-	0	0,00%
10.	Zar. a prev. mimošk. vých. a vzdel. + ZUŠ	149	146	97,99%	3	0	0,00%	1	0,67%	0	0,00%
11.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	25	25	100%	0	0	0,00%	-	-	0	0,00%
12.	ZSS + zar. soc. kurately	26	25	96,15%	1	0	0,00%	-	-	0	0,00%
13.	Špeciálne vých. zariadenia	5	5	100%	0	0	0,00%	-	-	0	0,00%
14.	Zot. poduj. + ŠvP	18	15	83,33%	3	0	0,00%	1	5,56%	0	0,00%
15.	Zar. školského stravov. ^{e)}	263	253	96,20%	10	0	0,00%	4	1,52%	0	0,00%
16.	Zar. rýchleho občerstv.	87	87	100%	0	0	0,00%	-	-	0	0,00%
17.	Telocvične pri školách	368	366	99,46%	2	0	0,00%	-	-	0	0,00%
18.	Ostatné	88	86	97,73%	2	0	0,00%	-	-	0	0,00%
S P O L U:		1478	1447	97,90%	31	0	0,00%	10	0,68%	0	0,00%

Legenda k tab. č. 6:

1. celkový počet zariadení
  2. počet zariadení (z celkového počtu) napojených na verejný vodovod
  3. počet zariadení (z celkového počtu) napojených na verejný vodovod v percentách
  4. počet zariadení (z celkového počtu) napojených na individuálny vodný zdroj
(rozvod vody)
  5. počet zariadení napojených na verejný vodovod s nevyhovujúcou kvalitou vody
  6. počet zariadení napojených na verejný vodovod s nevyhovujúcou kvalitou vody
v percentách
  7. počet zariadení napojených na individuálny vodný zdroj s nevyhovujúcou kvalitou vody
  8. počet zariadení napojených na individuálny vodný zdroj s nevyhovujúcou kvalitou vody
v percentách
  9. počet zariadení napojených na verejný vodovod s nedostatočným množstvom vody
  10. počet zariadení napojených na individ. vodný zdroj s nedostatočným množstvom vody
-
- a) zaradíme sem všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
  - b) zaradíme sem SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
  - c) zaradíme sem špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
  - d) zaradíme sem všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách
a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež
  - e) zaradíme sem vývarovne a výdajne stravy

Tab.7. Prehľad o výskyte ochorení na dusičnanovú methemoglobinémiu

- RÚVZ Nitra 2017

Kraj	Okres	Obec – miesto ochorenia:	Počet ochorení				Úmrtia
			1	2	3	4	5
Nitriansky	Nitra	-	0	0	0	0	0
Nitriansky	Šaľa	-	0	0	0	0	0
Nitriansky	Zlaté Moravce	-	0	0	0	0	0
S p o l u k r a j:			0	0	0	0	0

Legenda k tab. č. 7:

1. celkový počet ochorení
2. počet ochorení (z celkového počtu) z pitnej vody
3. počet ochorení (z celkového počtu) zo stravy
4. počet ochorení (z celkového počtu) nezisteného pôvodu
5. počet úmrtí

Pozn.: v prípade, že bol zvýšený obsah dusičnanov zistený aj vo vode, aj v strave, označte údaj hviezdikou

Tab. 8/a. Spôsob zabezpečenia stravovania detí a mládeže

- RÚVZ Nitra 2017

Por. č.	Druh zariadenia	Počet zar.	Spôsob zabezpečenia stravovania									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	20	6	30,0%	11	55%	3	15,0%	0	0,0%	0	0,0%
2.	Materské školy	157	93	59,24%	21	13,37%	42	26,75%	0	0,0%	1	0,64%
3.	Základné školy	109	70	64,22%	15	13,76%	24	22,02%	0	0,0%	0	0,0%
4.	Gymnázia	8	5	62,5%	0	0,0%	3	37,5%	0	0,0%	0	0,0%
5.	SOŠ ^{b)}	44	12	27,27%	1	2,27%	8	18,19%	0	0,0%	23	52,27%
6.	Špeciálne školy ^{c)}	36	4	11,12%	0	0,0%	32	88,88%	0	0,0%	0	0,0%
7.	Fakulty vysokých škôl	13	4	30,76%	6	46,16%	2	15,38%	0	0,0%	1	7,7%
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	25	0	0,0%	0	0,0%	25	100%	0	0,0%	0	0,0%
9.	Špeciálne vých. zariadenia	5	4	80,0%	1	20%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
10.	Zot. poduj. + ŠvP	18	3	16,67%	0	0,0%	15	83,33%	0	0,0%	0	0,0%
11.	Ostatné	88	3	3,41%	4	4,55%	0	0,0%	0	0,0%	81	92,04%
S P O L U:		523	204	39,01%	59	11,28%	154	29,44%	0	0,0%	106	20,27%

Legenda k tabuľke č. 8/a:

1. celkový počet zariadení
2. celkový počet vlastných stravovacích zariadení
3. celkový počet vlastných stravovacích zariadení v %
4. počet zariadení s dovozom stravy
5. počet zariadení s dovozom stravy v %
6. počet zariadení, ktoré majú zabezpečené stravovanie v inom účelovom zar.
7. počet zariadení, ktoré majú zabezpečené stravovanie v inom účelovom zar. v %
8. počet zariadení, ktoré majú zabezpečené stravovanie v inom neúčelovom zar.
9. počet zariadení, ktoré majú zabezpečené stravovanie v inom neúčelovom zar. v %
10. počet zariadení, ktoré nemajú zabezpečené stravovanie
11. počet zariadení, ktoré nemajú zabezpečené stravovanie v %

- a) všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- b) SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- c) špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializ. zariadeniach pre deti a mládež

Tab.8/b Kategorizácia školských jedální pre deti a mládež

- RÚVZ Nitra 2017

Por. č.	Druh zariadenia	Počet zariadení		Stravovacie zariadenia - vývarovne, zaradené do kategórií v zmysle Národného programu ÚKP									
		Celkom	Z toho vývarovní	Kategória I (< ako 100bodov)		Kategória II (101 - 250 bodov)		Kategória III (251 - 350 bodov)		Kategória IV (351 - 450 bodov)		Kategória V (> ako 451 bodov)	
				abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	20	6	4	66,66	2	33,34	0	0,00	0	0,00	0	0,00
2.	Materské školy	157	93	20	21,50	73	78,5	0	0,00	0	0,00	0	0,00
3.	Základné školy	109	70	12	17,14	57	81,43	1	1,43	0	0,00	0	0,00
4.	Gymnaziá	8	5	2	40	3	60	0	0,00	0	0,00	0	0,00
5.	SOŠ ^{b)}	44	12	3	25	9	75	0	0,00	0	0,00	0	0,00
6.	Špeciálne školy ^{c)}	36	4	0	0,00	4	100	0	0,00	0	0,00	0	0,00
7.	Fakulty vysokých škôl	13	4	0	0,00	2	50	2	50	0	0,00	0	0,00
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	25	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
9.	Špeciálne vých. zariadenia	5	4	0	0,00	3	75	1	25	0	0,00	0	0,00
10.	Zot. poduj. + ŠvP	18	3	1	33,34	2	66,66	0	0,00	0	0,00	0	0,00
11.	Ostatné	88	3	0	0,00	3	100	0	0,00	0	0,00	0	0,00
S P O L U:		523	204	42	20,59	158	77,45	4	1,96	0	0,00	0	0,00

Legenda k tab. č. 8/b:

- všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jaslí
- SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- Špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- Všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špeciálnych školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež

Tab. 8/c. Kategorizácia výdajných školských jedální pre deti a mládež

- RÚVZ Nitra 2017

Por. č.	Druh zariadenia	Počet zariadení		Stravovacie zariadenia - výdajne stravy, zaradené do kategórií v zmysle Národného programu ÚKP									
		Celkom	Z toho výdajní	Kategória I (< ako 100bodov)		Kategória II (101 - 250 bodov)		Kategória III (251 - 350 bodov)		Kategória IV (351 - 450 bodov)		Kategória V (> ako 451 bodov)	
				abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	20	11	7	63,64	4	36,36	0	0,0	0	0,00	0	0,00
2.	Materské školy	157	21	8	38,10	11	52,38	2	9,52	0	0,00	0	0,00
3.	Základné školy	109	15	4	26,66	9	60,00	2	13,34	0	0,00	0	0,00
4.	Gymnáziá	8	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
5.	SOŠ ^{b)}	44	1	0	0,00	1	100	0	0,00	0	0,00	0	0,00
6.	Špeciálne školy ^{c)}	36	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
7.	Fakulty vysokých škôl	13	6	0	0,00	6	100	0	0,00	0	0,00	0	0,00
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	25	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
9.	Špeciálne vých. zariadenia	5	1	0	0,00	1	100	0	0,00	0	0,00	0	0,00
10.	Zot. poduj. + ŠvP	18	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
11.	Ostatné	88	4	1	25,00	3	75,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
S P O L U:		523	59	20	33,90	35	59,32	4	6,78	0	0,00	0	0,00

Legenda k tab. č. 8/c:

- a) všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- b) SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- c) Špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) Všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špeciálnych školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež

**Tab. 8/d. Vyt'aženosť zariadení spoločného stravovania pre deti a mládež
a percentuálne zastúpenie stravujúcich sa detí a mládeže
- RÚVZ Nitra - 2017**

Por. č.	Druh zariadenia	Počet detí a mládeže v zariadeniach	Počet stravujúcich sa detí a mládeže	Percento stravujúcich sa detí a mládeže
		1	2	3
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	208	208	100,00 %
2.	Materské školy	7431	7354	98,96 %
3.	Základné školy	19357	13037	67,35 %
4.	Gymnáziá	3271	2500	76,43 %
5.	SOŠ ^{b)}	7361	2310	31,38 %
6.	Špeciálne školy ^{c)}	1428	391	27,38 %
7.	Fakulty vysokých škôl	11134	6083	54,63 %
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	58080	1658	28,55 %
9.	Špeciálne vých. zariadenia	117	83	70,94 %
10.	Zot. poduj. + ŠvP	1344	1344	100,00 %
11.	Ostatné	2460	75	3,05 %
S P O L U:		59919	35043	58,48 %

Legenda k tab. č. 8/d:

- a) všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- b) SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- c) špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špeciálnych školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež

Tab. č. 9/a. Prehľad o letných zotavovacích podujatiach pre deti a mládež
- RÚVZ Nitra 2017

Por. č.	Druh zotavovacieho podujatia	počet			
		1	2	3	4
1	zotavovacie podujatie	9	9	0	1084
2	školy v prírode	9	9	0	260
3	Iné	13	0	0	2846
SPOLU:		31	18	0	4190

Legenda k tab. č. 9/a:

1. celkový počet letných podujatí (nie turnusov)
2. počet letných podujatí schválených orgánom verejného zdravotníctva (§13 ods. 4 písm. d/ zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
3. počet letných podujatí neschválených orgánom verejného zdravotníctva
4. počet rekreovaných detí

Tab. č. 9/b. Prehľad o zimných zotavovacích podujatiach pre deti a mládež

Por. č.	Druh zotavovacieho podujatia	počet			
		1	2	3	4
1	zotavovacie podujatie	0	0	0	0
2	školy v prírode	0	0	0	0
3	Iné	0	0	0	0
SPOLU:		0	0	0	0

Legenda k tab. č. 9/b:

1. celkový počet zimných podujatí (nie turnusov)
2. počet zimných podujatí schválených orgánom verejného zdravotníctva (§13 ods. 4 písm. d/ zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
1. počet zimných podujatí neschválených orgánom verejného zdravotníctva
2. počet rekreovaných detí

HYGIENA VÝŽIVY

Obsah:

I. HYGIENA VYŽIVY

1. Personálne obsadenie odborov/ oddelení hygieny výživy RUVZ

2. Odborná činnosť a vzdelávanie zamestnancov

3. Rozbor činnosti:

3.1 Štátny zdravotný dozor

3.1.1 Posudková činnosť

3.1.2 Kontrolná činnosť

3.2 Úradná kontrola

3.3 Zdravotná neškodnosť potravín

3.3.1 Mikrobiologické hodnotenie potravín

3.3.2 Chemické hodnotenie potravín

3.4 Turistická sezóna

3.4.1 Letná turistická sezóna

3.4.2 Zimná turistická sezóna

3.5. Hromadné akcie

4. Sankčné opatrenia

5. Epidemický výskyt alimentárnych ochorení

6. Poradne správnej výživy

7. Hlavné úlohy a projekty, mimoriadne úlohy

I HYGIENA VYŽIVY

1. Personálne obsadenie oddelenia hygieny výživy

Meno, priezvisko,titl.	Rok nástupu na RÚVZ	VŠ II. stupňa	VŠ I. stupňa	Úplné stredné vzdelanie	Vyššie odborné vzdelanie
Darina Pintová, Ing.	1991	1			
Csánová Mária,Ing.	1997	1			
Silvia Molnárová ,Mgr.	1989	1			
Tatiana Maková Mgr.	1996	1			
Eva Jankušiková ,Mgr.	1996	1			
Eva Čapová ,Mgr.	2003	1			
Terézia Strejčková	1998				1
Ľubica Halmanová	2000			1	
Spolu		6		1	1

V roku 2017 pracovalo na oddelení hygieny výživy celkom 8 pracovníkov, z toho 6 pracovníkov s vysokoškolským vzdelaním II.stupňa, 1 zamestnankyňa s vyšším odborným vzdelaním a 1 zamestnankyňa s úplným stredoškolským vzdelaním. Oproti roku 2016 sa stav pracovníkov nezmenil, avšak 2 zamestnankyne boli v priebehu roka dlhodobo práceneschopné.

2. Odborná činnosť a vzdelávanie zamestnancov

Názov vzdelávacej akcie	Druh vzdelávacej akcie	Dátum konania	Miesto konania	Organizátor	Počet zúčast. zamestnancov
Problematika ÚK a ŠZD v kompetencii odd.HV	Celoslovenská porada	27-28.2.2017	Hotel Park,Dolný Kubín	ÚVZ SR	1
Aktuálna problematika	Celoslovenská porada prac.vykon.ŠZD nad KV	4.-5.4.2017	Oščadnica	ÚVZ SR	1
Alimentárny botulizmus	konferencia	10.5.2017	RÚVZ Banská Bystrica	RÚVZ Banská Bystrica	3
Výkon ŠZD	odborný	13.11.2017	RÚVZ Nitra,	RÚVZ	8

v ZSS – uplatňovanie legislatívnych zmien	seminár		Štefánikova tr. 58, Nitra	Nitra	
Problematika ÚK a ŠZD v kompetencii odd.HV	Celoslovenská porada	8.-9.11.2017	Hotel Miraj Rezort, Opatová pri Lučenci	ÚVZ SR	1

Okrem uvedených vzdelávacích akcií sa zamestnanci oddelenia hygieny výživy v priebehu roka 2017 vzdelávali hlavne samoštúdiom ako i účasťou na pravidelných pracovných poradách oddelenia, v rámci ktorých sa zabezpečuje informovanosť všetkých zamestnancov o metodických usmerneniach v súvislosti s výkonom ŠZD ako i úradnej kontroly zaslaných z ÚVZ SR, o aktuálnych zmenách súvisiacej legislatívy ako i informovanosť o postupoch pri riešení aktuálnej odbornej problematiky pri výkone ŠZD a ÚK .

Prednášky:

Pracovníčky oddelenia HV pripravili na vnútroústavný seminár nasledovné 2 prednášky:

- Výkon ŠZD v ZSS – uplatňovanie legislatívnych zmien v súvislosti s novelou 533/2007 v znení vyhl.125/2017 Z.z.
- Zameranie a výsledky ŠZD nad kozmetickými výrobkami

Aktivity v médiách:

Pre televíziu Nitrička, bola poskytnutá

- ústna informácia ohľadom požiadaviek bezodplatného poskytovania potravín po dobe minimálnej trvanlivosti
- ústna informácia o výsledkoch kontrol v súvislosti s dodržiavaním ustanovení zákona 377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov
- ústna informácia ohľadom výsledkov kontrol a legislatívnych požiadaviek na výrobu a predaj zmrzliny

Iné odborné činnosti :

- **konzultačná a poradenská činnosť** – v súvislosti s posudkovou činnosťou poskytujeme pravidelné konzultácie. V roku 2017 bolo poskytnutých 1538 konzultácií, prevažne osobne, avšak aj telefonicky, písomne, hlavne elektronickou formou
- **členstvo v skúšobnej komisii** pre získanie osvedčenia na výkon epidemiologickej závažnej činnosti pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov a pri výrobe kozmetických výrobkov - jedna zamestnankyňa oddelenia je predsedníčkou komisie na preskúšanie odbornej spôsobilosti a pre vydávanie osvedčení o odbornej spôsobilosti, 1 zamestnankyňa je členkou tejto komisie. **Bolo preskúšaných 548 žiadateľov** o preskúšanie a bolo vydaných 547 osvedčení na výkon epidemiologickej závažnej činnosti pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov a **4 žiadatelia** boli preskúšaní a bolo im vydané osvedčenie o odbornej spôsobilosti na výkon epidemiologickej závažnej činnosti pri výrobe kozmetických výrobkov

- **metodické vedenie** sa v roku 2017 poskytlo 2 študentom zo Strednej priemyselnej školy stavebnej pri spracovaní práce v rámci stredoškolskej odbornej činnosti na tému „Reštaurácia“,
- spolupráca s **Regionálnou veterinárnou a potravinovou správou** na základe „Dohody o spolupráci“. Boli vykonané spoločné kontroly v súvislosti s podnetmi na prešetrenie. V priebehu roka 2017 boli priebežne vymieňané informácie v súvislosti s kauzou Brazílske mäso.
- **informácie pre verejnosť**- na web stránke RÚVZ zverejňujeme aktuálne informácie v súvislosti s nebezpečnými kozmetickými výrobkami (hlásenia RAPEX), v súvislosti s nebezpečnými potravinami spadajúcimi pod úradnú kontrolu orgánu verejného zdravotníctva hlásenými rýchlym výstražným systémom RASFF, opatrenia ÚVZ SR ako i platnú legislatívu a usmernenia a upozornenia pre verejnosť ako i podnikateľov v súvislosti s potravinami v záujme ochrany zdravia obyvateľstva .

3. Rozbor činnosti

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre, zabezpečuje štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu potravín v okresoch Nitra, Šaľa, Zlaté Moravce. Zamestnanci RÚVZ so sídlom v Nitre na úseku hygieny výživy zabezpečovali:

- výkon štátneho zdravotného dozoru v súlade so zákonom č.355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon č.355/2007 Z.z. a vyhlášky MZ SR č. 533/2007 o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia spoločného stravovania v znení vyhlášky č.125/2017 Z.z. (ďalej len vyhl. 533/2007 Z.z.)
- výkon úradnej kontroly potravín v súlade so zákonom NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov, Potravinovým kódexom SR, nariadením EP a Rady (ES) č. 852/2004 o hygiene potravín a nariadením EP a Rady (ES) č. 882/2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných za účelom zabezpečenia overenia dodržiavania potravinového a krmivového práva
- plnenie úloh v súvislosti s plnením Viacročného plánu úradnej kontroly potravín SR na roky 2015-2017
- plnenie úloh vyplývajúcich z Programového vyhlásenia vlády, Programov a projektov na úseku hygieny výživy
- plnenie mimoriadnych cielených úloh
- kontrolu plnenia uložených opatrení a pokynov vydaných orgánom verejného zdravotníctva,
- ukládanie sankcií,
- kontroly zamerané na ochranu nefajčiarov v súlade so zákonom so zákonom 377/2004 Z.z.
- kontroly zamerané na zabezpečenie zdravotného dohľadu nad zamestnancami v potravinárskych prevádzkach v nadväznosti na § 30 písm.a) zákona 355/2007 Z.z.,
- činnosť v súvislosti s informačným systémom oddelenia HV (ISUVZ),
- zadávanie údajov o kontaminantoch a prídavných látkach do portálu EFSA,
- činnosť v súvislosti s hlásením nebezpečných potravín v systéme RASFF,
- odbery vzoriek vôd a potravín na základe objednávok prevádzkovateľov potravinárskych zariadení (bolo odobratých mimo ŠZD a ÚK 71 vzoriek vôd a 27 vzoriek potravín),

- štátny zdravotný dozor nad kozmetickými výrobkami vrátane šetrenie výskytu nebezpečných kozmetických výrobkov hlásených v systéme RAPEX a zadávania údajov o kozmetických výrobkov do ICSMS portálu) - výsledky sú spracované v osobitnej správe
- plnenie ostatných úloh na úseku hygieny výživy

3.1. Štátny zdravotný dozor

Výkon štátneho zdravotného dozoru (ďalej len ŠZD) pracovníci oddelení HV RÚVZ so sídlom v Nitre zabezpečovali :

- v oblasti posudkovej podľa § 13 zák. č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia
- v oblasti kontrolnej v súvislosti s plnením povinnosti právnických osôb a fyzických osôb oprávnených na podnikanie vyplývajúcich z ustanovení zák. č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a ďalších súvisiacich predpisov, predovšetkým vyhl.533/2007 Z.z.

3.1.1 Posudková činnosť

V oblasti posudkovej činnosti v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru v zmysle zákona č.355/2007 o ochrane podpore a rozvoji verejného zdravia boli vydávané rozhodnutia na uvedenie potravinárskych zariadení do prevádzky, záväzné stanoviská k umiestneniu stavieb v rámci územného konania, k zmene účelu užívania stavieb a ku kolaudácii stavieb.

V roku 2017 bolo na základe kladného posúdenia vydaných:

- 305 rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky bolo posúdených a schválených

189 návrhov na schválenie prevádzkového poriadku z ktorých 1 bolo posúdené osobitným rozhodnutím.

Z celkového počtu vydaných rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky bolo kladne posúdených:

- 188 zariadení spoločného stravovania,
- 79 predajní potravín,
- 23 prevádzok výroby potravín (predovšetkým výroba zmrzliny, pekárskych výrobkoch),
- 11 skladov potravín,
- 4 predajní kozmetických výrobkov

Najviac rozhodnutí bolo vydaných pre zariadenia spoločného stravovania, nakoľko u týchto prevádzok dochádza najčastejšie k zmene prevádzkovateľa.

Z významnejších zariadení v roku 2017 bola skolaudovaná a daná do prevádzky stavba hotela s reštauráciou Viliam Fraňo na Sikárskej ulici v Nitre a reštaurácia Castellum na Námestí Jána Pavla II. V Nitre. Bolo vydaných:

- 47 záväzných stanovísk z čoho 13 bolo vydaných k umiestneniu stavby v rámci územného konania, 34 záväzných stanovísk ku kolaudácii resp. k zmene účelu užívania stavby. Z celkového počtu záväzných stanovísk k umiestneniu stavby sa 7 týkalo stavieb s využitím ako zariadenia spoločného stravovania, 5 s využitím predajne potravín a 1 stanovisko týkalo stavby s využitím na výrobu potravín a Ku kolaudácii, resp. k zmene účelu užívania boli vydané záväzné stanoviská predovšetkým k zariadeniam spoločného stravovania (24 záväzných stanovísk) k výrobe potravín (6 stanovísk), k predaju potravín (3 stanovísk) a ku skladu potravín (1 stanovisko).

V spolupráci s oddelením hygieny životného prostredia sme posudzovali priestory domovov sociálnych služieb a denných stacionárov, v spolupráci s oddelením preventívneho pracovného lekárstva stravovaciú časť priemyselných objektov. Podklady k rozhodnutiam v zariadeniach ktorých súčasťou sú i zariadenia spoločného stravovania sme spracovali v 9 prípadoch, k projektovým dokumentáciám spoločne riešených stavieb sme sa vyjadrovali v 10 prípadoch a podklady k záväzným stanoviskám k územnému konaniu a ku kolaudácii sme vydávali v 13 prípadoch.

V roku 2017 bolo predložených 40 podaní, ktoré neobsahovali doklady potrebné na vydanie rozhodnutia a preto bolo konanie prerušené. V 16 prípadoch bolo konanie v súvislosti s uvedením priestorov do prevádzky zastavené. V prípade ak z dôvodu potreby došetrenia prevádzkových a organizačných podmienok prevádzky nebolo možné rozhodnúť v lehote do 30 dní, lehota na vydanie rozhodnutia bola predĺžená na 60 dní, čo bolo uplatnené v 25 prípadoch.

V rámci posudkovej činnosti sme v hodnotenom období nezaznamenali žiadne odvolanie. V súvislosti s vydávaním záväzných stanovísk a rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky bolo v roku 2017 vykonaných celkom 453 kontrol.

Boli poskytnuté odborné konzultácie osobne či telefonicky pre 1538 záujemcov. Konzultácie sa týkali dispozičného riešenia ako aj ostatných požiadaviek predpisov upravujúcich ochranu verejného zdravia v súvislosti so stavbou potravinárskych zariadení, ale aj drobných dispozičných úprav či už jestvujúcich zariadení, alebo novozriadených prevádzok, ktoré boli zriadené rekonštrukciou starších prevádzok. Každoročne pretrvávajúcim nedostatkom pri posudzovaní prevádzok je neúplnosť jednotlivých podaní, nedoloženie dokladov o užívaní stavby na posudzovaný účel, neodborne vypracovaný prevádzkový poriadok, neukončenie stavebných prác v prevádzke, nevybavenie prevádzok potrebným a hygienicky vyhovujúcim technickým a technologickým zariadením, nesúlad medzi sortimentnými požiadavkami a prevádzkovými možnosťami prevádzky, v neposlednom rade dispozičné členenie priestorov nezodpovedajúce požiadavkám legislatívy. S týmito nedostatkami súvisia administratívne prieťahy (prerušené konania, predĺženie termínov, opakované obhliadky).

Okrem výkonov v rámci správneho konania boli zrealizované oddelením hygieny výživy iné výkony v počte 210 (odborné vyjadrenia, rôzne príписы, správy).

K predloženým návrhom projektových dokumentácií stavieb, k návrhom na rozšírenie predmetu činnosti či sortimentu, k zisteniam v rámci predbežných obhliadok priestorov v ktorých sa uvažovalo so zriadením potravinárskej prevádzky sa vydalo 53 stanovísk. Podstatnú časť vyjadrení a stanovísk tvorili opakované vyjadrenia k veľkokapacitným zariadeniam spoločného stravovania v súvislosti s výstavbou priemyselného parku Jaguar Land Rover . V rámci konaní príslušných stavebných úradov sme sa zúčastnili 38 komisií.

Z celkového počtu **1532 zariadení spoločného stravovania** v územnej pôsobnosti RÚVZ Nitra je

794 zariadení spoločného stravovania vyvarujúceho typu:

- ZSS zdravotníckych zariadení..... 5
- ZSS závodného stravovania 33
- ZSS v DSS a DD..... 18
- reštaurácie..... 257
- prevádzky rýchleho občerstvenia..... 198
- ambulantly zariadenia..... 283

738 zariadení spoločného stravovania nevyvarujúceho typu

- výdajne stravy..... 157

- bufety.....22
- pohostinstvá, kaviarne, cukrárne.....559

3.1.2 Kontrolná činnosť

Kontrolná činnosť bola vykonávaná podľa zákona 355/2007 Z.z. ako i zákona 152/1995 Z.z.. Z celkového počtu 2714 registrovaných potravinárskych zariadení bola v roku 2017 vykonaná kontrola v 1053 zariadeniach. Bolo vykonaných celkom 2561 kontrol z ktorých 1733 vykonaných podľa zákona 355/2007 Z.z a 828 kontrol podľa zákona 152/1995 Z.z. o potravinách. V roku 2017 sa vykonalo o 69 kontrol viac ako v roku 2016. Z 2714 registrovaných potravinárskych prevádzok v územnej pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Nitre je v 1854 prevádzkach miestne príslušným orgánom úradnej kontroly RÚVZ Nitra. V roku 2017 bolo z tohto počtu skontrolovaných 934 prevádzok a bola vykonaná kontrola v počte 2275 kontrol.

V rámci kontrolnej činnosti bola vykonávaná aj kontrola dodržiavania zákona č. 377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov v znení neskorších predpisov. Za rok 2017 bolo v tejto súvislosti vykonaných 431 kontrol. Porušovanie ustanovení uvedeného zákona bolo zistené v 3 prípadoch.

Mimo plánovaných kontrol boli v rámci kontrolnej činnosti vykonávané aj šetrenia na základe podaní spotrebiteľov či iných subjektov.

	Celkový počet podaní	Opodstatnené	Neopodstatnené	Nebolo možné dokázať, odstúpené
Zariadenia spoločného stravovania	34	12	19	3
Výrobcovia	4	0	2	2
Dopravcovia a distribútori	4	1	1	2
Hypermarkety, supermarkety	1	0	0	1
Malé a stredné predajne	17	7	2	8
Baliarne	0	0	0	0
Iné - sklady	5	3	1	1
SPOLU	65	23	25	17

V priebehu roka 2017 oddelenie hygieny výživy obdržalo celkom 65 podnetov na prešetrenie, z toho 23 bolo opodstatnených, 25 neopodstatnených, 16 bolo postúpených na riešenie miestne a vecne príslušným orgánom dozoru a v 1 prípade podanie nebolo možné posúdiť. Podania sa týkali prevažne nevyhovujúcej prevádzkovej hygieny a nevyhovujúcej kvality podávanej stravy a surovín (22 x), nevyhovujúceho zloženia resp. nevyhovujúceho označovania potravín na osobitné výživové účely a kozmetických výrobkov (10 x), prevádzkovania bez rozhodnutia orgánu verejného zdravotníctva (8 x), nedodržiavania prípustných hodnôt hluku (5 x), nevyhovujúcej osobnej hygieny (4 x), chýbajúcich dokladov odbornej spôsobilosti zamestnancov (3 x), výskytu hlodavcov a hmyzu (3 x), porušovania

zákona o reklame (3 x), nedodržiavanie zákona o ochrane nefajčiarov (2 x), nevyhovujúce skladovanie potravín (2 x) a iné podnety celkom (3).

Opodstatnených podaní bolo 23 a týkali sa: nevyhovujúcej prevádzkovej hygieny a nevyhovujúcej kvality podávanej stravy a surovín (6 x), nevyhovujúceho označovania výživových doplnkov (4 x), chýbajúcich dokladov odbornej spôsobilosti zamestnancov (3 x), prevádzkovania bez rozhodnutia orgánu verejného zdravotníctva (4 x),_nedodržiavania prípustných hodnôt hluku (2 x), nevyhovujúceho skladovania potravín (1 x), nevyhovujúcej osobnej hygieny (1 x),_porušovania zákona o reklame (1 x), nevyhovujúcich obchodných podmienok pri internetovom predaji KV (1 x).

V prípade opodstatnenosti podnetu na prešetrenie boli uložené a prijaté opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a uložené sankcie. Blokové pokuty boli uložené v 8 prípadoch v celkovej výške 1.260 eur, správne konanie vo veci uloženia pokuty bolo zahájené v 6 prípadoch v celkovej výške 1.300 eur

V roku 2017 boli pracovníkmi oddelenia hygieny výživy vykonávané aj kontroly aj v súvislosti so zabezpečením zdravotného dohľadu nad zamestnancami potravinárskych prevádzok v súlade s § 30 písm.a) zákona 355/2007. V tejto súvislosti bolo vykonaných 532 kontrol.

3.2 Úradná kontrola

Úradné kontroly potravín zamerané na dodržiavanie potravinového práva prevádzkovateľmi potravinárskych prevádzok boli vykonávané v prevádzkach, kde podľa § 23 ods. 2 zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov je vecne a miestne príslušným orgánom úradnej kontroly orgán verejného zdravotníctva. Výkon úradnej kontroly prebiehal v súlade s Viacročným národným plánom pre úradnú kontrolu v Slovenskej republike na roky 2015 -2017 aktualizovaného na rok 2017 a rozpracovaného na podmienky RÚVZ so sídlom v Nitre . Kontroly sa týkali zabezpečenia hygienických podmienok a zdravotnej bezpečnosti potravín a pokrmov v súlade s požiadavkami ustanovenými v:

- zákone č. 152/1995 Z. z. o potravinách v platnom znení,
- nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 z 29. apríla 2004 o hygiene potravín
- Potravinovom kódexe SR,
- ďalších súvisiacich predpisoch pre výrobu potravín, manipulácii s nimi a ich umiestňovanie na trh z hľadiska požiadaviek zachovania ich zdravotnej bezpečnosti.

Z celkového počtu 1854 zariadení v ktorých miestne príslušným orgánom štátnej správy vo veciach úradnej kontroly potravín je Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre a ktoré dozoruje oddelenie hygieny výživy bolo vykonaných celkom 811 kontrol podľa zákona 152/1995 Z.z

V roku 2017 sme šetrili výskyt nasledovných zdravotne škodlivých potravín a materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami, ktoré boli hlásené prostredníctvom rýchleho výstražného systému RASFF:

Potraviny:

1.RASFF) č. 2016.1656 – o zistení **prítomnosti nepovolenej novej zložky kreatín nitrát vo výživovom doplnku CREATINE**, prášok z USA, obchodná značka MUSCLE PHARM, balenie: 300 g prášku v bielej plastovej dóze, výrobca Musclepharm Corp., 4721 Ironton, Denver, CO 80239 USA, dovozca: Centrum Odzywek Mateusz Bonder, ul. Prosta 107, Kaweczynek, Poľsko, DMT: 03/17, informatívne oznámenie zaslané z Litvy. Podľa poskytnutého distribučného zoznamu bol výrobok dodaný aj do spoločnosti PARFUMY a KOZMETIKA, s.r.o., Ružová dolina 25, 821 09 Bratislava-Ružinov. Na základe oznámenia bola zamestnankyňou RÚVZ so sídlom v Nitre kontaktovaná emailom uvedená spoločnosť a bolo zistené, že uvedený výrobok bol od zákazníka na základe oznámenia vrátený a zlikvidovaný.

2.RASFF č. **2017.0451** – Prítomnosť **Salmonelly Heidelberg vo výrobku COOPAVEL mrazené kuracie prsia**, solené, bez kosti, bez kože, dátum výroby: 31/08/2016, dátum spotreby:03/03/2018, L1, pôvod Brazília, dodávateľ HOPE FAMILY s.r.o., Priemyselná 1, Poprad. Podľa poskytnutého distribučného zoznamu bol výrobok dodaný uvedenou firmou do 3 prevádzok v okrese Nitra. Na základe oznámenia boli zamestnankyňou RÚVZ so sídlom v Nitre kontaktované emailom zástupcovia uvedených prevádzok a bolo zistené, že uvedený výrobok sa už na prevádzkach nenachádza, bol spotrebovaný v celom množstve.

3.RASFF, týkajúci sa nevyhovujúceho **výrobku Seara mrazené kuracie prsia**, solené, bez kosti, bez kože, 2 kg balenie, dátum výroby: 01/11/2016, dátum spotreby: 30/04/2018, L1, dodávateľ HO&PE FAMILY, s.r.o., Priemyselná 1, 058 01 Poprad Matejovce, pôvod Brazília, identifikačné číslo **Brasil BR 1215**, výrobca:Janedelle S/A-matadouro de ayes S-coelno ROD BR 369 KM 178 Rolindia PR –CEP 86 600-970 industria Brasileria. Podľa poskytnutého distribučného zoznamu bol výrobok dodaný uvedenou firmou do 2 prevádzok v územnej pôsobnosti RÚVZ Nitra.Na základe oznámenia bolo zamestnankyňou RÚVZ so sídlom v Nitre zistené, že uvedené výrobky sa už na prevádzke nenachádzajú boli spotrebované v celom množstve.

4.RASFF č. 2017.0539 – **Kadmium v mrazenom špenáte z Holandska**, označenie: mrazený špenát, Epinars Bonduelle surgelés, balenie á 2,5 kg, výrobca: Bonduelle, 30Chaussée Brunehaut, Estrées-Mons, 80200 France dodávateľ Bonduelle Northern Europe NV, Holandsko, Veľkopredajca Bidvest, Belgicko, šarža 13310136.Podľa poskytnutého distribučného zoznamu bol výrobok dodaný do 1 prevádzky v územnej pôsobnosti RÚVZ Nitra v počte 2 ks. Na základe oznámenia bola zamestnankyňou RÚVZ so sídlom v Nitre vykonaná a bolo zistené, že uvedený výrobok sa už na prevádzke nenachádzal, bol spotrebovaný.

5.RASFF č. 2017.0966 – **Olovo v mrazenej chobotnici „Octopus-Topping“ z Číny**, obchodná značka: Sea Story, balenie kartónová škatuľa o hmotnosti 4,0 kg, minimálna trvanlivosť: 08/02/2019, výrobca: Hairoad Food Zhejiang Co., Ltd., 66 Sanyi Road, Puxi Developing Zone, Zhosushan/Zhejiang, Čína, dovozca: PANASIA Handels Ges.mbH, Landstr. 38, 2464 Goettlesbrunn, Rakúsko.Podľa poskytnutého distribučného zoznamu bol výrobok dodaný 1 prevádzkovateľovi, ktorý v územnom obvode RÚVZ so sídlom v Nitre prevádzkuje tri zariadenia spoločného stravovania.Na základe vykonanej kontroly dodacích listov ako aj prehlásenia prevádzkovateľa uvedených zariadení bolo zistené, že **pre uvedenú spoločnosť výrobok nebol dodaný**. Od rakúskeho dovozcu PANASIA Handels boli pre kontrolovanú spoločnosť dodané iné výrobky.

6.RASFF č. 2017.1251 – **Nadlimit olova v zelenom íle pôvodom z Českej republiky.** Názov a označenie výrobku: Zelený jíl (výživový doplnok), značka: Nobilis Tilia, dóza 250 g, výrobné číslo: dátum výroby: 20.06.2017, krajina pôvodu: Česká republika, dátum minimálnej trvanlivosti: 20/06/2018, výrobca: Nobilis Tilia s.r.o., Vlčí Hora 147, 40 747 Krásná Lípa, ČR, predajca: FICHEMA s.r.o., Terasova 2931/18, 61600 Brno 16, ČR. Podľa poskytnutého distribučného zoznamu bol výrobok dodaný aj do 1 predajne Babičkina záhrada v množstve 8 ks. Na základe oznámenia bola zamestnankyňou RÚVZ so sídlom v Nitre vykonaná kontrola v uvedenej predajni a bolo zistené, že v prevádzke sa nachádzali len 2 ks týchto výrobkov, ostatné boli predané. Výrobky boli ihneď vrátené dodávateľovi cez gls, na RÚVZ so sídlom v Nitre bolo zaslané potvrdenie o odoslaní výrobkov cez kuriérsku službu. Pri vstupe do predajne bola zverejnená pre zákazníkov informácia o nevyhovujúcom výrobku a o možnosti jeho vrátenia do predajne.

7.RASFF č. 2017.01283 – **Salmonella enteritidis v slepačích vajciach z ČR.** Jednalo sa o školské zariadenia a jedno zariadenie sociálnych služieb.

Na základe tohto oznámenia odborná zamestnankyňa vykonala kontrolu v zariadení sociálnych služieb, kde bolo zistené, že do zariadenia bolo dodaných dňa 22.8.2017 540 ks vajec s DS: 7.9.2017. Po upozornení spoločnosti INMEDIA spol.s.r.o., prevádzka Košovská 28, Prievidza o nevyhovujúcom výrobku bolo celé množstvo spolu s 30 ks vajec z predchádzajúcej dodávky vajec dodaných dňa 21.7.2017 (spolu 570 ks) vrátené dodávateľovi. V distribučnom zozname uvedená dodávka zo dňa 28.8.2017 v počte 540 ks s dátumom spotreby 17.9.2017 boli pôvodom zo Slovenska.

8.RASFF č. 2017.1703 – **Nepovolená nová zložka agmatín sulfát vo výživovom doplnku pôvodom z USA - Assault Black, značka: Muscle Pharm, dóza 348 g, v 3 príchutiach, krajina pôvodu: USA.** Podľa poskytnutého distribučného zoznamu bol predmetný výrobok dodaný dňa 21.4.2016 v počte 72 ks 1 odberateľovi v územnej pôsobnosti RUVZ Nitra

Na základe oznámenia bolo zamestnankyňou RÚVZ so sídlom v Nitre kontrolou na adrese spoločnosti a následne v živnostenskom registri zistené, že spoločnosť ukončila svoju podnikateľskú činnosť ku dňu 19.1.2017 a bola zlúčená s IČO: 36 464 465 so spoločnosťou so sídlom podnikania Nové Mesto nad Váhom. Z dôvodu vecnej a miestnej príslušnosti bola žiadosť ÚVZ SR odstúpená na došetrenie RÚVZ so sídlom v Trenčíne.

9.RASFF č. 2017.1703 fup 10 z Českej republiky, z ktorého vyplýva, že výživový doplnok Mr. Hyde (ProSupps), 210 g, označenie na etikete: PROSUPPS Mr. Hyde 30serv V2, krajina pôvodu: USA, **obsahujúci nepovolenú novú zložku agmatín sulfát** bol z ČR (distribútor: Reva-Sport s.r.o., Stupkova 952/18, 77900 Olomouc) dodaný v rokoch 2015-2016 v celkovom počte 28 ks výrobku aj do Slovenskej republiky, z toho 3 výrobky súkromnej osobe bez oprávnenia na podnikanie s bydliskom v Nitre. Informácia o nevyhovujúcom výrobku a o možnosti jeho vrátenia dodávateľovi bola zverejnená na web stránke úradu a zaslaná na adresu kupujúceho.

Materiály a predmety prichádzajúce do styku s potravinami,

1.RASFF č. 2017.0583 – **o riziku udusenía sa v dôsledku konzumácie plastových chladiacích formičiek z Číny,** v tvare diamantu 3 x 3 cm označené ako „Eiswürfel 16 Stück“, obchodná značka: TEDI, čiarový kód: 77229003431000000125, balenie 16 kusov farebných plastových formičiek v plastovej sieťke, výrobca: neuvedený z Číny, dovozca: TEDI GmbH&Co.KG, Brackeler Hellweg 301, Dortmund, Nemecko.Podľa poskytnutého distribučného zoznamu bol výrobok dodaný aj do predajne TEDI, Zlaté Moravce v počte 14

ks. Na základe oznámenia bola zamestnankyňou RÚVZ so sídlom v Nitre vykonaná kontrola v uvedenej predajni a bolo zistené, že do prevádzky bolo dodaných 24 ks výrobku, z toho predaných 5 ks. Nerovnosť v počte kusov podľa dodacích listov a stav na filiálke je pravdepodobne spôsobený problémom pri preprave špedičnou spoločnosťou. Predložený bol príkaz na stiahnutie výrobkov z predaja pre všetky filiálky z centrálnej spoločnosti Tedi GmbH & Co.KG, Brackeler Hellweg 301, 44309 Dortmund, Nemecko zo dňa 21.04.2017, na základe ktorého boli už výrobky v čase kontroly stiahnuté v počte 19 ks. Pri vstupe do predajne bola zverejnená pre zákazníkov informácia o zákaze predaja výrobku a o možnosti jeho vrátenia do dvoch mesiacov. Po uplynutí tohto termínu budú všetky výrobky vrátené do dodávateľského skladu TEDI

2.RASFF č. 2017.6588 – **o prítomnosti 3-MCPD (3-monochlór-1,2-propanediol) a minerálneho oleja v papierových košíčkoch na muffiny pôvodom z Číny.** Ide o papierové košíčky na muffiny s motívom trolov označené ako „Trolls, 60 Cupcake Cases“, obchodná značka TEDI, čiarový kód: 5505000105100000200, balenie: 60 kusov papierových formičiek na pečenie, výrobca: neuvedený z Číny, dovozca: Stor S.L., Paseo General Martinez Campos 53, 28010 Madrid, Španielsko, distribútor: TEDI GmbH & Co. KG, Brackeler Hellweg 301, D-44309 Dortmund, Nemecko. Podľa poskytnutého distribučného zoznamu bol výrobok dodaný aj do predajne TEDI, Zlaté Moravce v počte 9 ks. Na základe oznámenia bola zamestnankyňou RÚVZ so sídlom v Nitre vykonaná kontrola v uvedenej predajni, na základe ktorej bol zaslaný dodací list, ktorým bolo zistené, že do prevádzky bolo dodaných 18 ks. Z predajne bolo na základe oznámenia z centrálneho skladu TEDI stiahnutých do skladu 8 kusov. Pri vstupe do predajne bola zverejnená pre zákazníkov informácia o zákaze predaja výrobku a o možnosti jeho vrátenia do dvoch mesiacov. Po uplynutí tohto termínu budú všetky výrobky vrátené do dodávateľského skladu. Doklad o vrátení tovaru bol zaslaný na RÚVZ následne.

3.RASFF) č. 2017.1145 – **Migrácia formaldehydu z plastového príboru pôvodom z Číny,** Essbesteck „Bambus“, výrobca: United Outdoor Ltd., Unit 1907-1914, 19/F, New World 1 Commercial Building, 1018 Mingan Road, Ningbo, 315040 Čína, dodávateľ: Max Fuchs AG, Nemecko. Na základe predložených informácií bol výrobok distribuovaný v počte 25 ks do predajne Armyschop, Nitra. Na základe oznámenia bola zamestnankyňou RÚVZ so sídlom v Nitre vykonaná kontrola v uvedenej predajni a bolo zistené, že uvedené výrobky sa už v predaji nenachádzali, boli predané. Pri vstupe do predajne bola zverejnená pre zákazníkov informácia o nevyhovujúcom výrobku a o možnosti jeho vrátenia do predajne.

4.RASFF) č. 2017.1686 – **migrácia primárnych aromatických amínov z nylonovej naberačky** z Číny: nylonová naberačka Schaumkelle, obchodný názov: Home&Diner Schaumkelle, šarža: 71673322, pôvod Čína. Podľa poskytnutého distribučného zoznamu bol výrobok dodaný aj do predajni spoločnosti Kik Textilien und Non-Food GmbH v územnej pôsobnosti RÚVZ Nitra v počte 4 kartóny:

Na základe oznámenia boli zamestnankyňami RÚVZ so sídlom v Nitre vykonané kontroly v uvedených prevádzkach a bolo zistené že na predajniach sa nachádza celkom 16 ks. Výrobky boli na základe oznámenia z centrálneho skladu Kik v Čechách stiahnuté a uložené zvlášť na vrátenie. Dodacie listy neboli predložené, pri vstupe do predajne bude zverejnená pre zákazníkov informácia o zákaze predaja výrobku a o možnosti jeho vrátenia. Všetky výrobky budú vrátené do dodávateľského skladu Kik v Čechách. Doklad o vrátení tovaru bol zaslaný na RÚVZ následne.

5. RASFF) z Lotyšska č. 2017.1925 – **Migrácia N-nitrozlúčenín z latexového cumlíka z Nemecka cez Poľsko a cez Litvu, značka: Canpol Babies**, 2 kusy v jednom balení EAN kód: 5903407231037, DMT: 01/06/2019, výrobca Canpol sp.zoo.SKA, Ul. Pulawska 430, Varšava, Poľsko. Výrobok bol distribuovaný aj do prevádzky: CANPOL, Malý Cetín v počte 12 ks, katalógové číslo „23/103“ a 24 ks s katalógovým číslom „23/903“. Podľa oznámenia Poľska k výstražnému oznámeniu Lotyšska č.2017.1925 výrobcom je spoločnosť z Nemecka: Numberg Gummi Babyartikel GmbH & Co.KGNa základe oznámenia bola zamestnankyňou RÚVZ so sídlom v Nitre vykonaná kontrola v uvedenej prevádzke. Bolo zistené, že výrobok bol z veľkoskladu distribuovaný do predajní v celom množstve 12 balení č.šarže 0170614.Z tohto množstva bolo 5 balení vrátených do Poľska. Po doplnení (RASFF) z Estónska č. 2017.1925 o ďalšiu dodávku 24 bal. uvedenú v hlásení s kat. číslom 23/903, bolo zistené že, táto dodávka bola taktiež s katalógovým číslom „23/103“ ako v prvom hlásení len išlo o inú šaržu (0170821). Z tejto šarže bolo vrátených dodávateľovi 9 balení. Celkom bolo vrátených 14 balení.Ostatné balenia boli predané konečným spotrebiteľom. Na základe oznámenia materskej spoločnosti Canpol Poľska, Slubica B, ul. Graniczna 4, 96-321 Żabia-Wola, Poland o nevyhovujúcom výrobku a jeho stiahnutí z predaja, spoločnosť Canpol Slovakia s.r.o., v Malom Cetíne oznámila emailom všetkým odberateľom nutnosť stiahnutia predmetného výrobkov z predaja a zabezpečenie informovanosti spotrebiteľov o zakúpení škodlivého výrobku

3.2.1. ÚK v potravinárskych podnikoch vyrábajúcich a manipulujúcich s nebalenou zmrzlinou, minerálnymi a pramenitými vodami pre dojčatá, potravinami na osobitné výživové účely, výživovými doplnkami, prídavnými látkami, arómami

V pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Nitre , evidujeme mimo zariadení spoločného stravovania 322 zariadení, kde miestne a vecne príslušným orgánom úradnej kontroly podľa zákona 152/1995 Z.z. je orgán verejného zdravotníctva. Jedná sa o nasledovné prevádzky:

- 5 výrobní výživových doplnkov,
- 1 výrobnia bylenných čajov,
- 1 baliareň bylenných čajov
- 1 prevádzka výroby chladených a mrazených pokrmov
- 4 výrobné plastových obalov z toho 1 výrobcovia PET fliaš z granulátu a 3 výrobcovia obalov z nakupovanej fólie),
- 11 špecializovaných skladov (potravín na osobitné výživové účely , sklad aditívnych látok),
- 14 skladov materiálov a predmetov prichádzajúcich do styku s potravinami,
- 11 predajní obalov
- 65 špecializovaných predajní potravín (predajní potravín na osobitné výživové účely, predaj čajov a internetov predaj)
- 73
- výrobcov predávajúcich hlavne na maloobchodnej báze, kde sú zaradení výrobcovia zmrzliny, resp. predajcovia
- 136 lekární a drogérie

V prevádzkach výroby a manipulácie s potravinami spadajúcich pod úradnú kontrolu vykonávanú orgánmi verejného zdravotníctva (mimo ZSS) bolo vykonaných 322 kontrol u 146 kontrolovaných subjektov, z čoho 138 kontrol bolo vykonaných podľa zákona 152/1995 Z.z. Z celkového počtu kontrolovaných subjektov boli u 15 subjektov zistené nezhody v

celkovom počte 33 . Počet nezhôd v týchto zariadeniach bol oproti roku 2016 zvýšený o 5 nezhôd.

Nezhody boli zistené v nasledovných počtoch:

- 13 SVP/HACCP nevykonávanie monitoringu CCP, nevedenie evidencie, neodložené vzorky pri výrobe zmrzlín, nevyhovujúce vzorky
- 6 v manipulácii s potravinami –porcovacieho náradia v nádobe so stojatou vodou
- 4 výsledovateľnosť
- 3 v označovaní výrobkov – klamlivé označenie, nesprávne označenie
- 3 potraviny po skončení dátumu minimálnej trvanlivosti alebo dátumu spotreby
- 1 skladovanie
- 1 použitie nepovolených výživových a zdravotných tvrdení (zmrzliny)
- 1 v odbornej spôsobilosti – nebola dokladovaná odborná spôsobilosť
- 1 v nedodržaní osobnej hygieny

3.2.2. Kontrola v ZSS vrátane výroby lahôdkarských výrobkov, cukrárskych výrobkov a prípravy hotových pokrmov na predajných miestach (kontrola podľa zákona č.152/1995 Z. z.)

V zariadeniach spoločného stravovania boli kontroly vykonané podľa zákona 355/2007 Z.z. ako aj podľa zákona 152/1995 Z.z. Celkovo evidujeme na oddelení hygieny výživy 1532 zariadení spoločného stravovania, v ktorých bolo vykonaných celkom 1982 kontrol, pričom 673 kontrol bolo vykonaných podľa zákona 152/1995 Z.z. a 1309 kontrol podľa zákona 355/2007 Z.z. Celkom bolo v zariadeniach spoločného stravovania zistených 491 nezhôd.

Z celkového počtu kontrolovaných subjektov sa u 41,3 % subjektov zistili nedostatky. Nezhody boli zistené v týchto počtoch:

- 318 v hygiene prevádzky - nedostačná sanitácia priestorov, znečistené pracovné pomôcky, pracovné a technologické zariadenia (chladničky, mrazničky, výdajné pulty, stoly, riad), poškodené steny, podlahy, poškodené povrchy pracovných stolov, zariadení ,
- 26 v dodržiavaní zásad SPV, HACCP - nevykonávanie monitoringu CCP, vedenie evidencie formálne, bez vykonávania nápravných opatrení, nevedenie evidencie o nápravných opatreniach v prípade odchýlok od kritických limitov, zanedbanie aktualizácie dokumentov SVP.
- 29 v overovaní pôvodu tovaru (výsledovateľnosť) – nepredložené doklady o nadobudnutí tovaru, neoznačenie tovaru dodaného vo veľkospotrebitel'skom balení, po rozbalení, nedostatočne vedená evidencia pri prijíme
- 31 v skladovaní potravín – spoločné skladovanie nezlučiteľných druhov potravín, zmrazovanie surovín (najmä mäsa) dodávaných v chladenom stave, zmrazovanie hotových pokrmov bez vhodných technologických zariadení, chladiace zariadenia nevybavené teplomermi, chýbajúce zariadenia na udržanie požadovanej teploty hotových pokrmov,
- 25 v manipulácii s potravinami – zámena pracovných plôch, neoznačenie pracovných plôch, neoznačenie otvorených obalov surovín s dátumom a hodinou otvorenia, nevedenie evidencie rozpracovaných pokrmov, kríženie čistých a nečistých činností, zmrazovanie hotových pokrmov,
- 12 nedodržanie DS/DMT- predovšetkým surovín použitých na prípravu pokrmov
- 12 iné (prevádzkovanie bez vydaného rozhodnutia, bez vypracovaného prevádzkového poriadku, nedodržanie prevádzkového poriadku a pod.)

- 8 v odbornej spôsobilosti - chýbajúce doklady o odbornej spôsobilosti na výkon
- epidemiologicky závažných činností u zamestnancov, resp. uplynutie platnosti osvedčení odbornej spôsobilosti
- 10 v priebežnom vzdelávaní zamestnancov - nezabezpečenie priebežného školenia osôb prichádzajúcich do styku s potravinami, nevedenie evidencie o vykonanom školení,
- 8 v osobnej hygiene - chýbajúce pokrývky vlasatej časti hlavy, nevhodný pracovný odev, nezabezpečenie základných hygienických potrieb (tekuté mydlo, jednorazové utierky) pri umývadlách, nepoužívanie jednorazových rukavíc pri výdaji pokrmov
- 4 v označovaní – nesprávne vyznačenie alergénov v jedálnych lístkoch, neoznačenie cukrárskych výrobkov dátumom spotreby,
- 6 v zdravotnej spôsobilosti – nezdokladovanie zdravotnej spôsobilosti zamestnancov
- 2 v manipulácii s odpadom – zhromažďovanie odpadov v nevyhovujúcich, neuzatvárateľných nádobách, neuzavretie zmluvy s oprávneným odberateľom odpadov, chýbajúce doklady o odvoze odpadu, resp. nedostatočne vyplnené doklady

3.2.3. Audity podľa čl. 5 nariadenia (ES) č. 882/2004

V roku 2017 bolo zamestnankyňami oddelenia hygieny výživy vykonaných celkom 8 auditov z celkového počtu 10 plánových. Výkon jedného auditu bol na základe žiadosti prevádzkovateľa zariadenia preložený na rok 2018, jeden audit nebol vykonaný z dôvodu zrušenia prevádzky. Všetky audity boli vykonané v zariadeniach spoločného stravovania, pričom 5 bolo vykonaných v kuchyniach domovov sociálnej starostlivosti a 3 v reštauráciách otvoreného typu. Jedno zariadenie bolo vyhodnotené ako bezpečné, 6 zariadení vyhodnotených ako bezpečné s pripomienkami a 1 zariadenie ako podmienene bezpečné. Celkovo bolo spracovaných 35 protokolov o nezhodách. Nezhody sa zistili hlavne na úseku verifikačných postupov (nevypracované metrologické poriadky) a v popise a v spôsobe realizácie kontroly kontrolných a kritických kontrolných bodov, v spôsobe vedenia záznamov, v neznalosti predpisov a povinností jednotlivých pracovníkov o požiadavkách v súvislosti so správnou hygienickou praxou.

3.3. Zdravotná neškodnosť potravín

Za rok 2017 bolo odobratých celkom 556 vzoriek potravín, pokrmov a materiálov a predmetov určených na styk s potravinami. Z uvedeného počtu bolo

- 169 vzoriek hotových pokrmov,
- 131 vzoriek pokrmov rýchleho občerstvenia,
- 100 vzoriek zmrzlín
- 33 vzoriek detskej a dojčenskej výživy,
- 30 vzoriek cukrárskych výrobkov,
- 24 vzoriek kuchynskej soli,
- 23 vzoriek lahôdkárskych výrobkov,
- 12 výživových doplnkov,
- 6 vzoriek mäsa a mäsových výrobkov
- 4 vzoriek predmetov prichádzajúcich do styku s potravinami
- 4 vzorky vajec
- 4 vzoriek – ostatné potraviny
- 3 vzorky cereálnych a pekárskych výrobkov
- 3 vzorky watercoolerov
- 3 vzorky potravín na osobitné výživové účely

- 2 vzorky obalových materiálov
- 2 vzorky nealkoholických nápojov
- 2 vzorky pramenitých vôd dojčenských
- 1 vzorka tukov a olejov

V odobratých vzorkách sa vyšetrovala predovšetkým mikrobiologická kontaminácia, iná kontaminácia a bola vykonaná kontrola označenia výrobkov v súlade s legislatívou.

Z celkového počtu vyšetrených vzoriek bolo 38 vzoriek nevyhovujúcich mikrobiologicky, 2 vzorky nevyhovovali z dôvodu inej kontaminácii a 6 vzoriek nevyhovovalo pre nevyhovujúce označovanie.

Iná kontaminácia bola zistená u 1 vzorky pekárskeho výrobku z dôvodu prekročenia maximálne prípustnej hodnoty pridanej soli a u 1 vzorky kovovej kanvice na mlieko u ktorej bolo chemickou analýzou vo výluhu simulantov (3% kyseliny octovej ako i vo výluhu mlieka) zistené čierne znečistenie.

Nevyhovujúce označenie potravín sa zistilo celkom u 6 vzoriek:

- 2 vzorky VD mali deklarovaný obsah probiotických kultúr vyšší ako zistený,
- 1 vzorka VD mala deklarovaný obsah selénu vyšší ako zistený
- 1 vzorka potraviny na osobitné výživové účely- potraviny určenej na používanie pri diétach so zníženou energetickou hodnotou určenou na regulovanie hmotnosti nebola označená v súlade s požiadavkami legislatívy,
- 2 vzorky novej potraviny *Salvia hispanica* nesprávne označené ako Chia semienka.

3 vzorky s nevyhovujúcim označením boli kontrolované na základe podnetov odstúpených z iných RÚVZ. V prípade nevyhovujúceho označenia uvedených výrobkov boli zamestnankyňami RÚVZ so sídlom v Nitre uložené opatrenia na mieste - zákaz uvádzania na trh do doby označenia výrobku v súlade s platnými predpismi.

Na základe oznámenia RÚVZ so sídlom v Trenčíne o klamlivom označení VD Kilusan, odobratého zamestnankyňami RÚVZ Levice , bol zamestnankyňami RÚVZ so sídlom v Nitre na žiadosť distribútora vykonaný opakovaný odber na kontrolu deklarovaného obsahu baktérií mliečneho kvasenia. Opakovaný odber potvrdil výsledky vzorky odobratej v Leviciach. Distribútorovi bolo uložené opatrenie na mieste – zákaz uvádzania na trh do doby označenia v súlade s legislatívou

Na základe odstúpené podnetu z RÚVZ so sídlom v Trenčíne bola odobratá 1 vzorka potraviny určenej na používanie pri diétach so zníženou energetickou hodnotou na regulovanie telesnej hmotnosti Krém s čokoládovo-pomarančovou príchuťou Slimbel. Boli zistené nedostatky v označení. Distribútorovi bolo uložené opatrenie na mieste - zákaz umiestňovania do doby označenia v súlade s legislatívou

3.3.1 Mikrobiologické hodnotenie potravín

Z 38 nevyhovujúcich vzoriek v mikrobiologických ukazovateľoch boli izolované :

- koliformné baktérie boli zistené v 18 vzorkách (7 vzoriek pokrmov rýchleho občerstvenia ,5 vzoriek hotových pokrmov, 5 vzorky zmrzlín, 1 vzorka lahôdkárskych výrobkov)
- Enterobacteriaceae boli zistené v 9 vzorkách zmrzlín
- Koagulázopozitívne stafylokoky boli zistené v 1 vzorke pokrmu rýchleho občerstvenia
- kvasinky boli zistené v 6 vzorkách, (5 vz. zmrzlín a v 1 vz. pokrmov rýchleho občerstvenia)
- plesne boli zistené v 8 vzorkách (6 vz. pokrmov rýchleho občerstvenia a v 2 vz. zmrzlín)

Z celkového počtu odobratých a laboratórne vyšetrených vzoriek potravín (vrátane pokrmov), bolo mikrobiologicky vyšetrených 468 vzoriek, z ktorých nevyhovelo mikrobiologickým požiadavkám 38 vzoriek t.j. 8,1 % čo je zlepšenie oproti roku 2016 o 0,7 % .

Z mikrobiologicky vyšetrených vzoriek nevyhovovali vzorky v nasledovných komoditách:

Názov komodity	Dôvod nezhody	Počet odobratých vzoriek	Počet nevyhovujúcich vzoriek	% nevyh. vzoriek
Zmrzlina a dezerty	mikrobiolog. kontaminácia <i>kvaskinky (5), Entbac(9), kol (5) plesne (2)</i>	95	16	16,84
Lahôdkárske výrobky	mikrobiolog. kontaminácia <i>(kol (1))</i>	23	1	4,3
Hotové pokrmy	mikrobiolog. kontaminácia <i>kol(5), bac.Cer(1)</i>	160	6	6,43
Pokrmy rýchleho občerstvenia	mikrobiolog. kontaminácia <i>(Sta (1), plesne (6) kvaskinky (1) kol(7))</i>	131	15	11,45

Na základe nevyhovujúcich laboratórných výsledkov boli vykonané následne kontroly a uložené opatrenia súvisiace so zabezpečením správnej hygienickej praxe. Za nedostatky boli uložené blokové pokuty.

3.3.2. Chemické hodnotenie potravín

Na chemické vyšetrenie odobraté vzorky boli kontrolované predovšetkým na dodržanie maximálneho limitu kontaminantov a prídavných látok.

Z kontaminantov boli sledované nasledovné ukazovatele:

- Pb (24vz.), Cd (22vz.), Hg (20vz.) predmety prichádzajúce do styku s potravinami, výživové doplnky, detská dojčenská výživa, hotové pokrmy, voda v watercoolery, pramenité vody dojčenské, ostatné potraviny. Pričom u Pb sa stanovovalo aj v nealkoholických nápojoch a Hg sa nestanovovala v predmetoch prichádzajúcich do vstyku s potravinami

- As (6vz), v pramenitých vodách dojčenských (2vz),, watercooleroch (3vz), výživové doplnky (1vz)

- Ni (8vz) v pramenitých vodách dojčenských (2vz), watercooleroch (3vz), obalové materiály (1 vz), predmetoch prichádzajúcich do styku s potravinami (2 vz.)

- Sb ,(5vz), B,(5vz) pramenité vody dojčenské (2vz), watercooler (3vz) , fluoridy (5vz), CN (5vz), Mn (6vz), v pramenitých vodách dojčenských (2 vz.), watercooleroch (3 vz.), pričom Mn sa stanovoval aj u obalových materiálov (1vz.)

- Cr v 1 vz. materialov prichádzajúcich do styku s potravinami,

- **NO 3** (10vz.) v detskej výžive 5vz., watercoolery 3vz., pramenitých vodách dojč.2vz.,

- **NO 2** (10vz.)- z toho

- 5 vzoriek v detskej výžive 5 vzoriek- zistená priemerná hodnota < ako 0,66 mg/kg,

- 3 vzorky watercoolery – zistená priemerná hodnota 0,0188 mg/l

2 vzorka pramenitá voda dojčenská – zistená hodnota < ako 0,006 mg/l,

Veľkoobjemovo balené vody určené na dávkovanie prostredníctvom dávkovačov vody tzv. watercoolerov boli kontrolované v prevádzkach zariadení spoločného stravovania. Boli odobraté 3 vzorky na laboratórnu analýzu RÚVZ Nitra. Zároveň bola odberom sterov zo zariadenia vykonaná kontrola dodržiavania sanitačného poriadku prevádzky

U potravín na osobitné výživové účely- potravín na výživu dojčiat a malých detí boli odobraté **5 vzoriek na mykotoxíny** - 3 vzorky potraviny na báze kukurice – následné výživové prípravky pre dojčatá a malé deti na stanovenie fumonizíny

- 2 vzorky potravín na báze obilia – následné výživové prípravky pre dojčatá a malé deti na stanovenie Aflatoxín B 1

Obsah-suma PAU: benzo (a) pyrénu, benzo(b) fluoranténu, benzo(a)antracénu a chryzénu bol zisťovaný v **1 vzorke výživového doplnku** s obsahom spiruliny, a v 1 vzorke počiatkovej mliečnej dojčenskej výživy od narodenia s obsahom repkového oleja u ktorej bol okrem sumy PAU stanovený aj obsah **kyseliny erukovej**. Výsledok laboratórneho vyšetrenia bol v súlade s platnou legislatívou pre oblasť kontaminantov

Reziduá pesticídov sa zisťoval v 1 vzorke potraviny na počiatkovú výživu dojčiat – **výsledky sme doteraz neobdržali**

V rámci monitoringu **potravín pre dojčatá a malé deti prednostne s obsahom vajec v súvislosti s kauzou fipronilu** vo vajciach a výrobkov z vajec bola odobratá 1 vzorka následného výživového prípravku na báze obilia pre dojčatá a malé deti Sunar - distribútor Hero Slovakia. Výsledok laboratórnej analýzy bol v súlade s platnou legislatívou.

Na kontrolu fipronilu v súvislosti s uvedenou kauzou boli odobraté v zariadeniach spoločného stravovania aj 2 vzorky slepačích vajec pôvodom zo Slovenskej republiky. Výsledok laboratórnej analýzy bol v súlade s platnou legislatívou.

V rámci sledovania **mikrobiologického rizika zo slepačích vajec** používaných na prípravu pokrmov sa odobrali 2 vzorky vajec zo zariadení spoločného stravovania uzavretého typu. Prítomnosť Salmonelly sp. sa ani v jednom prípade nepotvrdila

V rámci kontrolného systému pre prostriedky na ochranu rastlín a pre ich reziduá bola odobratá v súlade s plánok ÚK dňa 2.5.2017 1 vzorka potraviny na počiatkovú výživu dojčiat – výsledky z ÚVZ SR sme doteraz neobdržali

Reziduá antibiotík boli stanovené v 2 vzorkách vnútorností .

Prítomnosť akrylamidu sa zisťovala v 2 vzorkách konzervovaných príkrmov pre dojčatá a malé deti s obsahom zemiakov a koreňovej zeleniny - nebola zistená prítomnosť akrylamidu

Na kontrolu mikrobiologického rizika bolo odobratých 10 vzoriek potravín pre dojčatá mladšie ako 6 mesiacov najmä na mliečnom základe .Zároveň bola vykonaná aj kontrola označovania

V rámci ekologickej poľnohospodárskej výroby + bio potravín bola vykonaná kontrola označovania a stanovenie kontaminantov Pb,Cd a Hg

V rámci kontroly spotrebiteľsky balenej **prírodnej minerálnej vody ,pramenitej vody a balenej pitnej vody určenej pre dojčatá** bol vykonaný odber 2 vzoriek – 1 vzorka dojčenskej pramenitej vody a 1 vzorka dojčenskej vody .Sledovali sa mikrobiologické a chemické ukazovatele v zmysle legislatívy.

V rámci chemickej kontroly potravín boli sledované aj **prídavné látky** - hlavne dodržanie maximálne prípustného množstva ako i označovanie v nadväznosti na deklarované zloženie a vlastnosti kontrolovaných potravín.

V rámci **monitoringu spotreby vybraných prídavných látok**: syntetické farbivo (chinolínová žltá E104), a 2 syntetické sladidlá: acesulfam K-E950 a cyklamáty E 952 bola odobratá 1 vzorka výživového doplnku (magnézium šumivé tablety) s obsahom acesulfámu (**zistené 65 mg/l**) 1 vzorka nealkoholického ochuteného nápoja (Budiš s príchuťou grep) s obsahom cyklamátov (**zistené 86 mg/kg**). Laboratórnym vyšetrením bolo zistené, že koncentrácia sledovaných prídavných látok vo vyšetrených vzorkách vyhovovala požiadavkám legislatívy

V rámci kontroly obsahu prídavných látok v potravinách bolo odobratých 24 vzoriek kuchynskej soli. Na kontrolu **ferokyanidu draselného a jodidu a jodičnanu draselného**. Nakoľko sa jedná o soľ z dovozu vykonával sa len monitoring obsahu KI. Všetky vzorky mali obsah KI v rozmedzí 15 – 35 mg/kg. Najnižšia hodnota KI z vyšetrených vzoriek bola zistená 13,27 mg/kg, najvyššia hodnota 31,97mg/kg. Vzorky jedlej soli boli odobraté zo zariadení spoločného stravovania. Z celkového počtu odobratých vzoriek 95,83 % malo obsah KI v rozmedzí hodnôt 15-35 mg/kg. Obsah ferokyanidu draselného bol vo všetkých vzorkách menej ako limit podľa Potravinového kódexu SR - 20 mg/kg

V rámci kontroly označovania alergénov bolo **kontrolované označovanie potravín pre celiatikov**. Bola odobratá 1 vzorka Panini bezgluténová žemľa. Obsah gluténu bol zistený menej ako LOQ teda menej ako 5 mg/kg. Vzorka vyhovovala požiadavkám na označovanie v zmysle nariadenia Komisie (ES) č. 41/2009 z 20. januára 2009 o zložení a označovaní potravín vhodných pre osoby trpiace neznášanlivosťou gluténu. Označenie bezgluténový sa môže použiť vtedy ak obsah gluténu v potravine vo forme v akej sa predáva nepresiahne 20 mg/kg.

Na kontrolu množstva vitamínov a minerálnych látok **bola odobratá 1 vzorka multivitamínového a minerálneho výživového doplnku**. Výsledok laboratórneho rozboru nebol v súlade s deklarovaným množstvom selénu deklarovanom v označení výrobku, pričom nameraná hodnota bola nižšia. Výsledok bol z dôvodu miestnej príslušnosti. odstúpený RÚVZ Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave o vykonanie opatrení u distribútora predmetného výrobku

Za účelom **sledovania prítomnosti deklarovaných probiotík** vo vybraných potravinách na osobitné výživové účely a vo výživových doplnkoch bola odobratá 1 vzorka výživového doplnku „Laktobacily 30 kapsúl“, za účelom stanovenia hladiny baktérií mliečneho kvasenia. Laboratórnou analýzou vykonanou na RÚVZ so sídlom v Trenčíne bolo preukázané, že množstvo mezofilných baktérií mliečneho kvasenia po prepočítaní na jednu kapsulu aj so zohľadnením neistoty stanovenia bolo nižšie ako množstvo, ktoré výrobca deklaroval na obale. Zistenie bolo uplatnené pri výkone úradnej kontroly u distribútora. Informácia o klamlivom označení výrobku bola z dôvodu miestnej príslušnosti podľa sídla dodávateľa výživového doplnku odstúpená aj na RÚVZ so sídlom v Košiciach.

V rámci monitorovania rizikových faktorov vo výžive bola odobratá 1 vzorka slnečnicového oleja na stanovenie množstva **transmastných kyselín**

2 vzorky **novej potraviny** Salvia hispanica boli odobraté na kontrolu označovania. Obidve boli nesprávne označené ako chia semenka miesto semaná šalvie - Salvia hispanica. Z toho jedna vzorka na základe odstúpené podnetu z RÚVZ Trenčín

V rámci monitoringu príjmu kuchynskej soli s cieľom dosiahnutia postupného znižovania príjmu soli v nadväznosti na prijaté úlohy v oblasti rizikových faktorov vo výžive boli zo zariadení spoločného stravovania (verejné stravovanie, uzatvorené stravovanie) odobraté 3 vzorky pekárskeho výrobku (2 vzorky chleba a 1 vzorka pečiva) a 3 vzorky hotových pokrmov. Výsledky boli porovnávané s hodnotami obsahu pridanej soli vo výnose MZ SR č. S08975-OL-2014, ktorým sa ustanovujú požiadavky na jedlú soľ v potravinách, ktorý vstúpil do platnosti od 1. decembra 2015 a ktorý znižuje obsah pridanej kuchynskej soli do potravín, u pekárskeho výrobku na 18 000 mg / kg. Laboratórnym vyšetrením bol zistený

obsah NaCl v odobratých pekárskech výrobkoch od 19.700 mg/kg do 26 400 mg/kg. Po zohľadnení neistoty merania ako i prirodzeného obsahu soli v surovinách, u jednej vzorky pšenično ražného chleba čierneho bolo zistené prekročenie najvyššieho prípustného množstva pridanej soli. Z dôvodu vecnej a miestnej príslušnosti bol nevyhovujúci laboratórny výsledok oznámený na ďalšie konanie Regionálnej veterinárnej a potravinovej správe v Nitre. Zisťované hodnoty pridanej kuchynskej soli v hotových pokrmoch (kompletné obedové menu) neboli prekročené, dosahovali hodnoty od 4083,17 mg/kg do 8497,68 mg/kg. Povolený limit pridanej kuchynskej soli v hotových pokrmoch je 13 000 mg/kg. Pri percentuálnom hodnotení výsledkov na odporúčanú dennú dávku príjmu soli u dvoch vzoriek pokrmov táto hodnota bola prekročená. Vzhľadom na odporúčaný podiel príjmu jedlej soli na obed boli hodnoty vo všetkých troch prípadoch vysoko prekročené. Prekročenie dosahovalo hodnoty od 226 - 343 %. Zároveň bol monitoring príjmu kuchynskej soli vyhodnocovaný na základe 24 hodinového dotazníka – celodenného jedálneho lístku spolu u 20 klientov - dospelá populácia muži/ženy v rovnakom počte v dvoch vekových kategóriách (19 - 34 rokov a 35 a 54 rokov). Zistené hodnoty boli spracované v programe Alimenta, pričom vybrané výživové faktory (vrátane príjmu soli) boli porovnané s odporúčanými výživovými dávkami (9.revizia – percentuálny podiel). Prekročenie percenta príjmu soli nad 110% bolo zistené prevažne u staršej vekovej kategórii pričom u mužov starších sa to týkalo 100 % všetkých respondentov a u žien 35-54 rokov 80 %.

Úradná kontrola materiálov a predmetov určených na styk s potravinami:

Koncepcia výkonu úradných kontrol materiálov a predmetov určených na styk s potravinami vychádza z požiadaviek definovaných v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá a v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1935/2004 o materiáloch a predmetoch určených na styk s potravinami a o zrušení smerníc 80/590/EHS a 89/109/EHS. Plán úradných kontrol bol cielene zameraný na možné rizikové ukazovatele v závislosti od materiálového zloženia materiálov a predmetov určených na styk s potravinami a na kontrolu požadovanej dokumentácie. Kontroly boli vykonávané v súlade s plánom úradných kontrol RÚVZ so sídlom v Nitre, ktorý bol spracovaný na základe plánu ÚK orgánov verejného zdravotníctva na rok 2017. V územnej pôsobnosti RÚVZ Nitra registrujeme **4 výrobcov materiálov** a predmetov prichádzajúcich do styku s potravinami (konkrétne výrobcov plastových obalov) a **12 veľkoskladov**.

V roku 2017 boli úradné kontroly nad materiálmi a predmetmi určenými na styk s potravinami, v súlade s plánom ÚK vykonané v nasledovnom členení:

1. Úradné kontroly s odberom vzoriek

Tieto kontroly boli vykonávané v súlade s časovým harmonogramom určeným ÚVZ SR

V rámci tejto úlohy boli odobraté 4 vzorky materiálov a predmetov určených na styk s potravinami s cieľom sledovania nasledovných rizikových ukazovateľov:

- **Kovové výrobky – nerezové hrnce – 1 vzorka** nerezového hrnca na mäsa, krajina pôvodu Čína, odobratá v predajni OD Kaufland, Hviezdoslavova 37, Nitra **stanovenie kovov Cd, Pb, Cr a Ni**, vo výluhu vzorky do 3 % kyseliny octovej
- **Plastová doska na krájanie - 1 vzorka** plastová doska na krájanie 245x144 mm, krajina pôvodu Čína, odobratá v predajni OD Kaufland, Hviezdoslavova 37, Nitra bola vyšetrená na **obsah primárnych aromatických amínov, celkovú migráciu a odolnosť pigmentov farbív** vo výluhu 3 % kyseliny octovej
- **Strech mäkkčené obalové fólie - 1 vzorka** potravinová fólia polyetylénová 30 cm, , výrobca Wimex, Česko, Náchod, odobratá vo veľkosklade Hedonia, s.r.o., Dvorčianska

74, Nitra, bola testovaná v parametri **esterov kyseliny ftalovej** vo výluhu vzorky do 95 %

- **Obalové fólie - 1 vzorka** obalová fólia kaširovaná BOPP20/BOPP20, odobratá u výrobcu Polysack ITC, s.r.o., Štúrova 136, Nitra, testovaná na obsah **Al, Ba, Co, Cu, Fe, Li, Mn a Zn** vo výluhu do 3 % kyseliny octovej

Všetky vzorky v sledovaných ukazovateľoch vyhovovali požiadavkám legislatívy.

Zároveň s odberom vzoriek boli vykonané aj kontroly zamerané na označovanie, skladovanie, dostupnosť dokumentácie v súlade s legislatívou. 2 vzorky boli odobraté v obchodnej sieti, 1 vzorka vo veľkosklade obalových materiálov a 1 vzorka u výrobcu. V rámci monitoringu a odberu materiálov a predmetov určených na styk s potravinami, ktoré sú použité ako **reklamné predmety na podporu predaja potravinárskych výrobkov**, časopisov atď. bol vykonaný odber jednej vzorky reklamného predmetu, ktorý bol použitý ako reklamný predmet na podporu predaja potravinárskych výrobkov – hrnček porcelánový – na podporu predaja čajov Jacobs Douwe Egberts z Holandska. Dodávateľom hrnčeka bola spoločnosť K-Square, s.r.o., Čelakovice – výsledok laboratórneho rozboru sme zatiaľ neobdržali. Vzorka bola odobratá v obchodnej sieti.

Okrem plánovaných odberov bola na základe podnetu odstúpeného z RÚVZ so sídlom v Poprade bola odobratá **1 vzorka kanvice na mlieko**, z predajní Kaufland v Zlatých Moravciach a v Šali. Laboratórnym rozborom bolo zistené, že vzorka po chemickej analýze po senzorickej posúdení nezodpovedala požiadavkám legislatívy. Výsledky boli z dôvodu miestnej a vecnej príslušnosti odstúpené na RÚVZ so sídlom v Bratislave, za účelom nariadenia príslušných opatrení a ohlásenia výrobku do RASFF.

V rámci úradných kontrol bez odberu vzoriek, ktorých cieľom bola kontrola splnenia požiadaviek na uvádzanie plastových obalových materiálov na trh, boli v priebehu roka 2017 boli úradné kontroly nad materiálmi a predmetmi určenými na styk s potravinami vykonávané u výrobcov materiálov prichádzajúcich do styku s potravinami v územnej pôsobnosti RÚVZ Nitra, vo veľkoskladoch, ktoré distribuujú materiály prichádzajúce do styku s potravinami a u používateľoch – v zariadeniach spoločného stravovania, výrobcov pokrmov. Celkom bolo vykonaných úradných kontrol bez odberov vzoriek 15 (2 u výrobcov, 8 vo veľkoskladoch a 4 v zariadeniach spoločného stravovania). U výrobcov obalov sa kontrolovalo zavedenie správnej výrobných praxe, skladovanie, označovanie, úplnosť údajov na vyhláseniach o zhode predovšetkým u plastových materiálov, súlad, resp. dostupnosť podpornej dokumentácie. Správne výrobné postupy s HACCP sú u výrobcov obalov okrem jedného zavedené. Vo veľkoskladoch boli kontroly zamerané na kontrolu označovania, skladovania a požadovanej dokumentácie. Vo vyhláseniach o zhode neboli v každom prípade uvedené všetky potrebné údaje v súlade s nar. EÚ 10/2011 (chýbal údaj o pomere povrchovej plochy styku s potravinami, údaj o teplote a čase bezpečného používania pri styku s potravinami a chýbali aj iné náležitosti požiadaviek nar. EÚ č. 10/2011). Boli zistené vyhlásenia o zhode, ktoré neboli upravované od 1.1.2016, od ktorého dátumu sa uplatňujú požiadavky nariadenia (EÚ) č. 10/2011.

V roku 2017 nebol vykonaný audit u výrobcov plastových a keramických výrobkov.

3.4 Turistická sezóna

3.4.1 Letná turistická sezóna

V územnej pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Nitre nevidujeme rekreačné strediská cestovného ruchu, ale so zahájením letnej turistickej sezóny úzko súvisí zahájenie činnosti stánkov s výrobou a predajom zmrzliny, stánkov s rýchlym občerstvením na letných kúpaliskách (Nitra, Diakovce, Poľný Kesov) a zvýšený počet návštevníkov reštaurácií v centre mesta Nitra

a v obciach s turistickými zaujímavosťami (Mojmírovce a Topoľčianky). Pred zahájením prevádzkovania stánkov s rýchlym občerstvením ako aj stánkov vyrábajúcich alebo predávajúcich zmrzlinu boli vykonané kontroly zamerané na zabezpečenie sanitácie priestorov vrátane jej evidencie, vybavenie prevádzky vyhovujúcim technologickým zariadením, zabezpečenie teplej a studenej pitnej vody, ako i ostatných požiadaviek nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 z 29. apríla 2004 o hygiene potravín Súčasne boli na základe objednávok prevádzkovateľov odobraté vzorky pitnej vody na kontrolu dodržania požiadaviek vyhlášky MZ SR č. 247/2017 Z.z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o kvalite pitnej vody, kontrole kvality pitnej vody, programe monitorovania a manažmente rizík pri zásobovaní pitnou vodou.

3.4.2 Zimná turistická sezóna

V pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Nitre nevidujeme žiadne strediská zimnej turistickej sezóny. Prevádzky situované na trasách cestovného ruchu boli skontrolované v rámci plánu kontrol.

3.5.Hromadné akcie

V roku 2017 boli v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru ako aj v rámci úradnej kontroly vykonané kontroly na 10 hromadných podujatiach uskutočnených v rámci nitrianskeho regiónu - z toho 7 v rámci Agrokomplexu – Výstavníctvo a 3 na hromadných akciách typu jarmokov, trhov a mimoriadnych akcií. Medzi najrozsiahlejšie hromadné akcie v rámci regiónu Nitra v roku 2017, tak ako aj po iné roky, patrili výstavy rôzneho druhu organizované v rámci areálu Agrokomplex - Výstavníctvo Nitra. Konanie týchto podujatí sa pravidelne ohlasuje RÚVZ so sídlom v Nitre a poskytuje sa zoznam všetkých prevádzkovateľov potravinárskych zariadení, ktorí sa hromadnej akcii zúčastnia. V rámci ŠZD a ÚK sa kontrolovalo dodržiavanie zabezpečenie podmienok prípravy a podávania pokrmov tak v reštauráciách v rámci areálu ako aj v stánkoch s rýchlym občerstvením, resp. s ambulantom predajom, zároveň kontrolovalo zabezpečenie požiadaviek legislatívy zo strany organizátorov podujatí. Kontroly sa vykonávali predovšetkým na podujatiach, kde bol ohlásený väčší počet prevádzkovateľov potravinárskych zariadení, ktorých kontrola spadá do kompetencií orgánu verejného zdravotníctva. Kontroly na jarmokoch sa vykonávali aj v rámci mimoriadnych úloh. V priebehu roka 2017 boli vykonané kontroly na nasledovných výstavách a hromadných podujatiach v areáli Agrokomplex Nitra : AQUA-THERM Nitra, NÁBYTOK A BÝVANIE, AGROSALÓN, GARDENIA, MEDZINÁRODNÝ STROJÁRSKY VEĽTRH, Poľnohospodárska výstava AGROKOMPLEX 2017, AUTOSALÓN, na jarmočných akciách: SLADKÝ FESTIVAL, OC Mlyny, Nitra VIANOČNÉ TRHY, Svätoplukovo námestie Nitra, VIANOČNÉ TRHY Šaľa, VIANOČNÉ MESTEČKO OC Mlyny. Nakoľko týchto akcií sa zúčastňujú prevažne tí istí prevádzkovatelia, každoročne počet zistených nezhôd klesá. Medzi najčastejšie nezhody počas konania týchto akcií (vyskytli sa sporadicky) patrili nedostatky v manipulácii s potravinami, v nezdokladovaní odbornej spôsobilosti, v prevádzkovej hygiene, nedostatky v skladovaní. Celkovo bolo počas konania hromadných akcií vykonaných 54 kontrol a zistených 12 nezhôd. Kontroly boli vykonávané v tak pracovných dňoch, ako aj počas víkendov. Za zistené nedostatky počas konania hromadných podujatí boli uložené blokové pokuty. Pri kontrole hromadných podujatí bolo v jednom prípade zistené nesplnenie oznamovacej povinnosti voči RÚVZ prevádzkovateľom podujatia.

4.Sankčné opatrenia

Sankčné opatrenia podľa zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia (ďalej zák. č. 355/2007 Z. z.):

podľa § 12 ods. 2 písm. i), m), n) nebol vydaný zákaz činnosti

podľa § 55 ods. 2 boli vydané 2 opatrenia na mieste

a to uzatvorenie prevádzok do doby odstránenia zistených nedostatkov

podľa § 58 neboli uplatnené

0 náhrady nákladov

podľa § 57 bolo uložených 8 pokút v sume 2100.- €; z toho

4 x za výkon podnikateľských činností v priestoroch bez kladného posúdenia orgánu verejného zdravotníctva,

2 x za porušenie ustanovení § 26 ods. 4 zák. 355/2007 Z.z.

1 x za nedodržiavanie prípustných hodnôt hluku

1 x za nehlásenie organizovania hromadného podávania s poskytovaním rýchleho občerstvenia

podľa § 56 boli v priestupkovom konaní neboli uložené sankcie

podľa § 56 ods. 2 v súčinnosti so zákonom č. 372/1990 Zb. bolo udelených

24 BP pokút v celk. sume 2160.- €

Sankčné opatrenia podľa zák. č. 152/1995 Z. z. o potravinách v platnom znení:

uložené opatrenia podľa § 19 ods.1, ods. 2 ako i podľa čl. 54 nariadenia EP a Rady (ES) č. 882/2004 bolo vydaných (opatrení na mieste) 34 zákazov (pozastavení) umiestnenia na trh

podľa § 28 boli uložené 3 pokuty v sume 1900.- €;

z toho v 1 prípade bez registrácie RÚVZ

1 prípade za nesprávne označenie

1 prípade za nevyhovujúcu prevádzkovú hygienu

podľa § 29 neboli v priestupkovom konaní uložené sankcie

v blokovom konaní podľa § 29 zákona o potravinách v súčinnosti so zák. č. 372/1990 Zb.

bolo udelených 65 BP v celk. sume 8340.- €;

náhrada nákladov podľa § 20 ods. 4 zák. č. 152/1995 Z. z. o potravinách nebola uložená

Ďalšie sankčné opatrenia:

podľa § 10 zák. č. 377/2004 Z.z., o ochrane nefajčiarov nebola uložená pokuta

§ 11 zák. č. 377/2004 Z.z v blokovom konaní bola uložená pokuta v 3 prípadoch v celkovej sume 90.- €

podľa § 45 zák. č. 71/67 Zb. nebola uložená poriadková pokuta

Celkom boli oddelením HV za rok 2017 uložené:

- blokové pokuty v počte 92 vo výške 10.590 eur,

- pokuty správnym konaním boli uložené v počte 11 v celkovej výške 4000.- €

Pokuty za oddelenie HV celkom 14.590 eur.

V zákonom stanovenej lehote bolo/nebolo podané odvolanie voči rozhodnutiu o pokute

5. Epidemický výskyt alimentárnych ochorení

V priebehu roka 2017 sa zamestnankyne RÚVZ so sídlom v Nitre nezúčastnili šetrení podozrení na alimentárne ochorenia prebiehajúcich v epidémii .

6. Poradňa správnej výživy

Klientmi poradne zdravej výživy v roku 2017 boli respondenti dotazovaní ohľadom svojich stravovacích návykoch formou dotazníkov v rámci projektu „Monitoring príjmu kuchynskej soli“, projektu „Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách“, ako i zamestnanci z vybraných potravinárskych prevádzok, ktorí prejavili záujem o poradenstvo ohľadom problematiky prevencie neprenosných chorôb súvisiacich s výživou - najmä srdcovo-cievnych, metabolických (diabetes, obezita, osteoporóza) a onkologických ochorení prostredníctvom preventívnych vyšetrení . V roku 2017 boli v poradni zdravej výživy u jednotlivých klientov zisťované anamnestické údaje, antropometrické merania , merania TK, výpočet BMI a WHR indexov, biochemické parametre (cholesterol, glukóza, triglyceridy). Celkovo bolo od 32 klientov spracovaných 288 údajov príslušným software.

Zistená bola hypertenzia u 34% klientov (4 ženy, 8 mužov), z toho u 5 klientov aj po opakovaných meraniach boli hodnoty vyššie ako 160/90 mmHg. Títo boli odporúčaní do siete zdravotníckych zariadení na ďalšie vyšetrenia, stanovenie presnej diagnózy s následnou medikamentóznou liečbou. Zvýšené hodnoty boli namerané u (46,8%) klientov vyšetrených na cholesterol, u (15,6%) klientov na triglyceridy, a u 12,5 % vyšetrených klientov sa zistila zvýšená hladina krvného cukru.

Súčasťou zhodnotenia zistených údajov pri poskytovaní individuálneho poradenstva bolo aj vyhodnotenie energetickej a výživovej hodnoty stravy jednotlivých klientov na základe údajov získaných dotazníkovou metódou z jednodňových jedálnych lístkov. U klientov, ktorých hodnoty určitých ukazovateľov prekračovali resp. nedosahovali odporúčané výživové dávky boli poskytnuté konkrétne odporúčania na úpravu jedálneho lístka, boli oboznamovaní o zásadách správnej výživy a bolo poskytnuté poradenstvo ohľadom údajov uvedených v označení potravín , aby ich vedeli správne posúdiť a využiť na ovplyvnenie svojho zdravotného stavu zmenou svojich stravovacích zvyklostí. V rámci poradenstva boli klientom poskytnuté informácie i o ďalších pozitívnych faktoroch životného štýlu na zdravotný stav, vrátane vyzdvihnutia dôležitosti pohybovej aktivity.

Vyhodnotených bolo 40 dotazníkov z toho 20 od klientov v rámci projektu „Monitoring príjmu kuchynskej soli“ na základe 24 hodinového príjmu potravy. Jednalo sa o dospelú populáciu mužov a žien v rovnakom počte v produktívnom veku v dvoch kategóriách 19 - 34 rokov a 35 a 62 rokov. Získané údaje boli spracované v programe Alimenta,, pričom vybrané výživové faktory (vrátane príjmu soli) boli porovnané s odporúčanými výživovými dávkami pre danú skupinu obyvateľstva. U 55% respondentov bol zistený vysoký príjem soli v porovnaní s odporúčanými výživovými dávkami pre jednotlivé vekové skupiny, pričom v skupine mužov vo veku 35-62 rokov to bolo až 70%.

V rámci monitoringu spotreby vybraných prídavných látok v potravinách (chinolínová žltá E-104, acesulfam K E 950 a cyklamáty E 952) sa formou dotazníkov u 20 respondentov na základe 24 hodinovej spotreby potravín zisťovala úroveň spotreby vybraných prídavných látok a porovnal sa príjem každej vybranej prídavnej látky s jej stanoveným prijateľným denným príjmom.

7. Projekty, mimoriadne úlohy

Oddelenie hygieny výživy sa v priebehu roka 2017 v rámci Programov a Projektov úradov verejného zdravotníctva SR na rok 2017 podieľalo na plnení nasledovných úloh.

1. Problematika plastifikátorov v materiáloch a predmetoch určených na styk s potravinami

V rámci tejto úlohy ktorej cieľom je kontrola bezpečnosti materiálov a predmetov určených na styk s potravinami vo vzťahu k migrácii rôznych typov plastifikátorov bol v mesiaci august vykonaný odber 1 vzorky strech fólie.

2. Monitoring probiotík v potravinách na osobitné výživové účely

V rámci tejto úlohy, ktorej cieľom je zistiť prítomnosť deklarovaných probiotík vo vybraných potravinách na osobitné výživové účely a vo výživových doplnkoch bola odobratá 1 vzorka výživového doplnku za účelom stanovenia hladiny baktérií mliečneho kvasenia.

3. Monitoring príjmu jódu

V rámci monitorovania príjmu jódu s cieľom zabezpečenia kontinuálneho prísunu jódu do organizmu prostredníctvom kontroly obsahu jódu v jodidovanej kuchynskej soli, bol na rok 2017 určený odber 24 vzoriek kuchynskej soli.

4. Monitoring spotreby vybraných prídavných látok

V rámci monitoringu bola sledovaná spotreba vybraných prídavných látok: syntetické farbivo (chinolínová žltá E104), a 2 syntetické sladidlá: acesulfam K-E950 a cyklamáty E 952) na základe dotazníkovej metódy.

5. Monitoring príjmu kuchynskej soli

V rámci monitoringu príjmu kuchynskej soli s cieľom dosiahnutia postupného znižovania príjmu soli v nadväznosti na prijaté úlohy v oblasti rizikových faktorov vo výžive boli zo zariadení spoločného stravovania (verejné stravovanie, uzatvorené stravovanie) odobraté 3 vzorky pekárskeho výrobku (2 vzorky chleba a 1 vzorka pečiva) a 3 vzorky hotových pokrmov.

Vyhodnotenie Programov a projektov je súčasťou osobitnej správy

Okrem plánovaných kontrol boli v roku 2017 vykonané 4 mimoriadne kontroly v prevádzkach dozorovaných oddelením hygieny výživy

- Výkon mimoriadnych cielených kontrol od 22.03.2017 do 05.05.2017 so zameraním na pôvod a **vysledovateľnosť mäsa, mäsových prípravkov a vnútorností pôvodom z Brazílie.** Zamestnankyňami oddelenia hygieny výživy bolo vykonaných 268 kontrol a skontrolovaných 257 zariadení spoločného stravovania. Mäso a mäsové výrobky pôvodom z Brazílie sa v čase kontroly zistilo v 37 zariadeniach spoločného stravovania v celkovom množstve 1983 kg. Jednalo sa prevažne o kuracie prsia solené hlbokomrazené, pečienky hlbokomrazené.

Na laboratórne mikrobiologické vyšetrenie bolo odobratých zamestnankyňami RÚVZ Nitra celkom 6 vzoriek, všetky boli vyhovujúce. Všetky zariadenia predložili doklady

o výsledovateľnosti potravín živočíšneho pôvodu podľa platnej legislatívy. V rámci úlohy boli pozastavené mäsové výrobky a vnútornosti v celkovom množstve 756 kg, ktoré boli vrátené dodávateľom

-Výkon mimoriadnych kontrol zameraných na dodržiavanie hygienických požiadaviek **v prevádzkach s výrobou a predajom nebalenej zmrzliny** počas letnej sezóny 2017. V rámci tejto úlohy boli zamestnancami RÚVZ so sídlom v Nitre vykonaných 63 kontrol v 60 prevádzkach s výrobou a predajom nebalenej zmrzliny. Okrem týchto kontrol boli pred zahájením činnosti prevádzok s výrobou a predajom nebalenej zmrzliny vykonané kontroly pripravenosti v 30 prevádzkach. Kontroly boli vykonané vo všetkých zariadeniach, kde bola činnosť mimo sezóny prerušená. V rámci kontrol pripravenosti boli kontroly zamerané na zabezpečenie sanitácie priestorov vrátane jej evidencie, vybavenia prevádzky vyhovujúcim technologickým zariadením, zabezpečenie teplej a studenej pitnej vody, ako i ostatných požiadaviek nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 z 29. apríla 2004 o hygiene potravín. Súčasne bolo na základe objednávok prevádzkovateľov odobratých 30 vzoriek pitnej vody na kontrolu dodržania požiadaviek nariadenia vlády SR č. 354/2006 Z. z, ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu, v znení nariadenia vlády SR č. 496/2010 Z.z.

. Najčastejšie zisťované nedostatky pri kontrolách bolo nedodržanie zásad HACCP – nevyhovujúce vzorky, nevedenie evidencie o vyrábaných zmrzlínach a nemožnosť kontroly dodržania doby predaja zmrzliny (24 hod) , nezabezpečenie odberu a uchovávanía vzoriek vyrobených zmrzlín na dobu 48 hodín , nedostatočná hygienická úroveň podávania zmrzliny – neboli používané jednorázové rukavice pri manipulácii s kornútkom, prípadne obalový materiál .

V rámci mimoriadnej kontroly neboli uložené opatrenia na mieste. Boli uložené blokové pokuty v počte 21 ks vo výške 1980 eur. Počas mimoriadnych kontrol bolo odobratých 100 vzoriek zmrzliny z ktorých 16 vzoriek v mikrobiologických ukazovateľoch nevyhovovalo požiadavkám legislatívy a 5 vzoriek na chemické vyšetrenie (všetky vyhovovali predpisom). Nevyhovujúce vzorky boli z dôvodu prekročenia limitu Enterobacteriaceae (9 x),kvasinky (5 x), koliformné baktérie (5 x) plesne (2 x). Sterov bolo odobratých celkom 15 z toho 3 nevyhovovali (13 sterov z pracovných plôch a náradia – 2 nevyhovujúce, (koliformné baktérie), 2 stery z rúk -1 nevyhovujúci (koliformné baktérie).Náhrady nákladov neboli uložené. V prevádzkach kde boli zistené vzorky, ktoré v mikrobiologických ukazovateľoch nevyhovovali požiadavkám legislatívy boli uložené blokové pokuty za porušenie povinností a požiadaviek na hygienu výroby potravín, manipulovania s nimi a ich umiestňovania na trh. Prevádzkovatelia zariadení sa zaviazali zistené nedostatky ihneď odstrániť.

-Výkon mimoriadnej cielenej kontroly zameranej na prevádzky verejného stravovania, ktoré podávajú **pokrmu z tepelne nespracovaného mäsa**. V rámci tejto úlohy boli v dňoch 16.10.2017 a 16.11.2017 vykonané kontroly so zameraním na dodržanie oznamovacej povinností prevádzok verejného stravovania v prípade prípravy a podávania pokrmov z tepelne nespracovaného mäsa (podľa § 9 ods.6 písm.a) vyhl. MZ SR 533/2007 Z.z. a povinnosti upozornenia na jedálnom lístku (podľa § 9 ods.8 vyhl.MZ SR 533/2007 Z.z). V územnom obvode RÚVZ so sídlom v Nitre z celkového počtu zariadení spoločného stravovania, v ktorých novela vyhlášky 533/2007 Z.z. v znení vyhl.125/1917 Z.z. umožňuje prípravu pokrmov z tepelne nespracovaného mäsa t.j. z 252 reštaurácií otvoreného typu, bolo skontrolovaných v rámci mimoriadnych kontrol 83 zariadení a vykonaných 142 kontrol (ŠZD,ÚK).Z celkového počtu ZSS sa v 32 zariadeniach podávajú pokrmy z tepelne nespracovaného mäsa, z ktorých 1 ZSS si do času kontroly nesplnilo oznamovaciu povinnosť a v 1 zariadení bolo zistené podávanie pokrmov z tepelne nespracovaného mäsa, pričom

prevádzkovateľ si nesplnil povinnosť uvedenia informácie pre spotrebiteľov o zdravotných rizikách spojených s konzumáciou tepelne nespracovaného mäsa vajec.

V súvislosti s cieľovou kontrolou bolo 82 zariadení bez nedostatkov, avšak boli zistené iné nedostatky (nepovolené zmrazovanie, skladovanie pokrmov po dobe spotreby , nedostatky v prevádzkovej hygiene , porušenie zásad HACCP) za čo bola v 8 prevádzkach uložená bloková pokuta v celkovej výške 2.340 eur. Za nenahlásenie priamych dodávok mäsa a za porušovanie ďalších ustanovení zákona 152/1995 Z.z. bude zahájené správne konanie .

- Výkon mimoriadnej kontroly **zariadení stánkového a ambulatného predaja potravín počas konania hromadných podujatí - vianočných trhov.** V dňoch 27.11.2017 – 15.12.2017 boli vykonané kontroly na 2 vianočných trhoch: na vianočných trhoch na Svätoplukovom námestí v Nitre a na vianočných trhoch na Námestí Svätej Trojice v Šali. Kontroly boli vykonané v súlade s usmernením ÚVZ SR a zamerané na kontrolu vysledovateľnosti, dodržanie teplotného a chladiaceho reťazca, dátumu spotreby a minimálnej trvanlivosti surovín, označovania, prevádzkovej a osobnej hygieny, kontrolu dokladov odbornej a zdravotnej spôsobilosti. Bolo skontrolovaných 11 zariadení a vykonaných 17 kontrol (ŠZD a ÚK). Nedostatky boli zistené v 1 zariadení. Za zistené nedostatky bola uložená 1 bloková pokuta v celkovej výške 90 eur. V rámci kontrol bolo na laboratórne vyšetrenie odobratých celkom 10 vzoriek pokrmov rýchleho občerstvenia, z ktorých 9 vyhovelo požiadavkám legislatívy, u 1 vzorky bol prekročený limit koliformných baktérií.

Všetky mimoriadne úlohy boli priebežne hodnotené a výsledky boli priebežne zasielané na ÚVZ SR.

Vyhodnotenie analýz odobratých vzoriek - RÚVZ so sídlom v Nitre - rok 2017

Tabuľka č. 1

P. č.	Komodita	Mikrobiologická kontaminácia	Iná kontaminácia	Zloženie výrobku	Označenie výrobku	Iné	Počet nevyhovujúcich vzoriek	Celkový počet vzoriek	% nevyhovujúcich vzoriek
1	Syry a bryndza zo Slovenska	0	0	0	0	0	0	0	0,0
2	Ostatné mliečne výrobky	0	0	0	0	0	0	0	0,0
3	Vajcia a výrobky z vajec	0	0	0	0	0	0	4	0,0
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	0	0	0	0	0	0	6	0,0
5	Ryby a morské živočíchy	0	0	0	0	0	0	0	0,0
6	Tuky a oleje	0	0	0	0	0	0	1	0,0
7	Polievky, bujóny a omáčky	0	0	0	0	0	0	0	0,0
8	Cereálie a pekárske výrobky	0	1	0	0	0	1	3	33,33
9	Ovocie a zelenina	0	0	0	0	0	0	0	0,0
10	Byliny a koreniny	0	0	0	0	0	0	0	0,0
11	Nealkoholické nápoje	0	0	0	0	0	0	2	0,0
12	Víno	0	0	0	0	0	0	0	0,0
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	0	0	0	0	0	0	0	0,0
14	Zmrzlina a dezerty	16	0	0	0	0	16	100	16,00
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaj (okrem 16)	0	0	0	0	0	0	0	0,0
16	Ovocné a bylinné čaje	0	0	0	0	0	0	0	0,0
17	Cukrovinky	0	0	0	0	0	0	0	0,0
18	Orechy a výrobky z orechov	0	0	0	0	0	0	0	0,0
19	Lahôdkárske výrobky	1	0	0	0	0	1	23	4,35
20	Cukrárske výrobky	0	0	0	0	0	0	30	0,0
21	Minerálne vody	0	0	0	0	0	0	0	0,0
22	Minerálne vody dojčenské	0	0	0	0	0	0	0	0,0
23	Pramenité vody a balené pitné vody	0	0	0	0	0	0	0	0,0
24	Pramenité vody dojčenské	0	0	0	0	0	0	2	0,0
25	Voda - watercoolery	0	0	0	0	0	0	3	0,0
26	Hotové pokrm	6	0	0	0	0	6	169	3,55
27	Pokrm rýchleho občerstvenia	15	0	0	0	0	15	131	11,45
28	Detská a dojčenská výživa	0	0	0	0	0	0	33	0,0
29	Výživové doplnky	0	0	0	3	0	3	12	25,00
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	0	0	0	1	0	1	3	33,33
31	Prídavné látky - farbivá	0	0	0	0	0	0	0	0,0
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0	0	0	0	0	0,0
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0	0	0	0	0	0,0
34	Iné prídavné látky	0	0	0	0	0	0	0	0,0
35	Arómy	0	0	0	0	0	0	0	0,0
36	Enzýmy	0	0	0	0	0	0	0	0,0
37	Kuchynská soľ	0	0	0	0	0	0	24	0,0
38	Obalové materiály	0	0	0	0	0	0	2	0,0
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	1	0	0	0	1	4	25,00
40	Ostatné	0	0	0	2	0	2	4	50,0
	Spolu	38	2	0	6	0	46	556	8,27

Vyhodnotenie inšpekcií na mieste - RÚVZ so sídlom v Nitre - rok 2017

Tabuľka č. 2

	Výrobcovia a baliarne	Distribútori a dopravcovia	Maloobchod	Sektor služieb	Výrobcovia zmrzliny (stánky)	Spolu prevádzkarne registrované RÚVZ	Ostatné prevádzkarne - registrované RVPS	Spolu
Počet podnikateľských subjektov	12	25	212	1532	73	1854	860	2714
Počet kontrolovaných subjektov	7	12	66	788	61	934	119	1053
Počet kontrol	10	15	142	1982	126	2275	286	2561
Počet subjektov s nevyhovujúcimi výsledkami	0	0	2	326	13	341	1	342
SVP/ HACCP	0	0	2	26	11	39	0	39
Vzdelávanie zamestnancov	0	0	0	10	0	10	0	10
Hygiena prevádzky	0	0	0	318	0	318	0	318
Osobná hygiena	0	0	0	8	1	9	0	9
Odborná spôsobilosť	0	0	0	8	1	9	1	10
Zdravotná spôsobilosť	0	0	0	6	0	6	0	6
Označovanie	0	0	2	4	1	7	0	7
Výživové a zdravotné tvrdenia	0	0	1	0	0	1	0	1
Potraviny po DS/DMT	0	0	0	12	3	15	0	15
Pôvod, vysledovateľnosť	0	0	0	29	4	33	0	33
Skladovanie	0	0	1	31	0	32	0	32
Manipulácia s potravinami	0	0	0	25	6	31	0	31
Manipulácia s odpadom a jeho kat. zaradenie	0	0	0	2	0	2	0	2
Iné	0	0	0	12	0	12	0	12

Prehľad výkonov posudkovej činnosti – RÚVZ so sídlom v Nitre - rok 2017

Tabuľka č. 3

P.č.	DRUH PODKLADOV PRE ROZHODOVACIU ČINNOSŤ	počet	ZSS	Výroba potravín	Výroba kozmet., tab., PBU a iné	Predaj potravín	Predaj kozmet., tab., PBU a iné	Sklady	Iné prevádzky	SPOLU
1.	Územné konanie	návrhy	7	1	-	5	-	-	-	13
		odvol.	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	Kolaudačné konanie, zmena v užívaní stavieb	návrhy	24	6	-	3	-	1	-	34
		odvol.	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	Schvaľovanie prev. poriadkov	návrhy	1	-	-	-	-	-	-	1
		odvol.	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	Uvedenie do prevádzky, resp.do užívania	návrhy	188	23	-	79	4	11	-	305
		odvol.	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	Umiestnenie nových potr. a výž. doplnkov na trh	návrhy	-	-	-	-	-	-	-	-
		odvol.	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	Prerušenia konania	40	22	4	-	8	1	5	-	40
7.	Zastavenia konania	16	10	-	-	3	-	3	-	16
8.	Odborné konzultácie	1538	1005	70	3	402	25	33	-	1538
9.	Iné výkony*	-	-	-	-	-	-	-	-	-

*iné výkony – bližšie popísané v textovej časti Výročnej správy

Počet vzoriek, v ktorých boli izolované patogénne a toxigénne mikroorganizmy – RÚVZ so sídlom v Nitre - rok 2017

Tabuľka č. 4 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Počet vyšetř. vzoriek	POČET VZORIEK S IZOLOVANÝMI KMEŇMI																			Počet nevyh. vzoriek	
			Sal	Shi	Cam	Yer	Pse	Clo Per	Lis	Sta	Ple	Kva	Clo Bot	B hem	Vib	Kol	Ecol	Ent	Ent bac	Bac Cer	Crono B		Iné
21	Minerálne vody	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Minerálne vody dojčenské	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23	Pramenité vody a balené pitné vody	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24	Pramenité vody dojčenské	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25	Voda - watercoolery	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26	Hotové pokrmy	160	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	1	0	0	6
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	131	0	0	0	0	0	0	0	1	6	1	0	0	0	7	0	0	0	0	0	0	15
28	Detská a dojčenská výživa	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29	Výživové doplnky	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31	Prídavné látky - farbivá	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
34	Iné prídavné látky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
35	Arómy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36	Enzýmy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
37	Kuchynská soľ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
38	Obalové materiály	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
40	Ostatné	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Spolu	468	0	0	0	0	0	0	0	1	8	6	0	0	0	18	0	0	9	1	0	0	38

Vysvetlivky: Sal - Salmonella spp., Shi - Shigella spp., Cam - Campylobacter jejuni, Yer - Yersinia enterocolitica, Pse - Pseudomonas aeruginosa, Clo Per - Clostridium perfringens, Lis - Listeria monocytogenes, Sta - Stafylokoky, Ple - plesne, Kva - kvasinky, CloBot - Clostridium botulinum, B hem – B-hemolytické streptokoky, Vib - Vibrio parahaemolyticus, Kol - koliformné baktérie, Ecol – E. coli, Ent - enterokoky, **Entbac – Enterobacteriaceae**, BacCer - Bacillus cereus, Crono B - Cronobacter spp.

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách – RÚVZ so sídlom v Nitre - rok 2017

Tabuľka č. 5 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Celk. poč. vz.			Pb			Cd			Hg			As			Cr			Al			Cu			Ni			Sn		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
21	Minerálne vody	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
22	Minerálne vody dojčenské	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
23	Pramenité vody a balené pitné vody	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
24	Pramenité vody dojčenské	2	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0
25	Voda - watercoolery	3	0	0,0	3	0	0,0	3	0	0,0	3	0	0,0	3	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	3	0	0,0	0	0	0,0
26	Hotové pokrmy	5	0	0,0	5	0	0,0	5	0	0,0	5	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
28	Detická a dojčenská výživa	19	0	0,0	5	0	0,0	5	0	0,0	5	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
29	Výživové doplnky	6	0	0,0	5	0	0,0	4	0	0,0	4	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
31	Prídavné látky - farbivá	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
34	Iné prídavné látky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
35	Arómy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
36	Enzýmy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
37	Kuchynská soľ	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
38	Obalové materiály	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	4	1	25,00	2	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0
40	Ostatné	1	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
	Spolu	49	1	2,04	24	0	0,0	22	0	0,0	20	0	0,0	6	0	0,0	1	0	0,0	2	0	0,0	1	0	0,0	8	0	0,0	0	0	0,0

Vysvetlivky: Pb – olovo, Cd - kadmium, Hg - ortuť, As - arzén, Cr - chróm, Al - hliník, Cu - meď, Ni - nikel, Sn - cín

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách – RÚVZ so sídlom v Nitre - rok 2017

Tabuľka č. 5 - pokračovanie

P. č.	Komodita	NO3			_RP			_MT			NEL			PCB			_NZ			EKF			_HIS			_INE		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
21	Minerálne vody	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
22	Minerálne vody dojčenské	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
23	Pramenité vody a balené pitné vody	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
24	Pramenité vody dojčenské	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
25	Voda - watercoolery	3	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
26	Hotové pokrmy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
28	Detická a dojčenská výživa	5	0	0,0	1	0	0,0	5	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	0	0,0
29	Výživové doplnky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0
31	Prídavné látky - farbivá	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
34	Iné prídavné látky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
35	Arómy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
36	Enzýmy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
37	Kuchynská soľ	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
38	Obalové materiály	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
40	Ostatné	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
	Spolu	10	0	0,0	1	0	0,0	5	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	9	0	0,0

Vysvetlivky: NO3 - dusičnany, _RP – rezidúá pesticidov, _MT – mykotoxíny, NEL – polyaromatické uhľovodíky, PCB – polychlórované bifenylly, _NZ – nitrózamíny, EKF – estery kyseliny ftalovej, _HIS – histamín

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ so sídlom v Nitre - rok 2017

Tabuľka č. 5 – pokračovanie

P. č.	Komodita	Sb			Ba			B			NO2			Fx			CN			Mn			Se					
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%			
21	Minerálne vody	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
22	Minerálne vody dojčenské	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
23	Pramenité vody a balené pitné vody	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
24	Pramenité vody dojčenské	2	0	0,0	0	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0
25	Voda - watercoolery	3	0	0,0	0	0	0,0	3	0	0,0	3	0	0,0	3	0	0,0	3	0	0,0	3	0	0,0	3	0	0,0	0	0	0,0
26	Hotové pokrmy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
28	Detská a dojčenská výživa	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	5	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
29	Výživové doplnky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
31	Prídavné látky - farbivá	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
34	Iné prídavné látky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
35	Arómy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
36	Enzýmy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
37	Kuchynská soľ	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
38	Obalové materiály	0	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
40	Ostatné	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
	Spolu	5	0	0,0	2	0	0,0	5	0	0,0	10	0	0,0	5	0	0,0	5	0	0,0	6	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0

Vysvetlivky: Sb - antimón, Ba - bárium, B - bór, NO2 - dusitany, Fx - fluoridy, CN - kyanidy, Mn - mangán, Se - selén

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách – RÚVZ so sídlom v Nitre - rok 2017

Tabuľka č. 5 – pokračovanie

Uvádzajú sa len komodity, v ktorých boli parametre uvedené v tabuľke vyšetrené

P. č.	Komodita	Ag			Cr6+			CML			form			mel			PAA			diizok			1-okt		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
40	Ostatné	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
	Spolu	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0

P. č.	Komodita	rozp			styr			mono_EG			di_EG			ac_ald			akr_nit			vin_ac			kapr		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
	Spolu	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0

P. č.	Komodita	adip			BADGE			BFDGE			NOGE			Bisf_A			Bisf_F			Bisf_S			odol_farb		
		nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0
40	Ostatné	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
	Spolu	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0

P. č.	Komodita	UV_stab			fen			red_I			iony			odpar			prch_I			senz		
		nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0
40	Ostatné	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
	Spolu	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0

Vysvetlivky: **Ag** – striebro, **Cr6+** - šesťmocný chróm, **CML** - celková migrácia látok, **form** – formaldehyd, **mel** - melamín, **PAA** - primárne aromatické amíny, **diizok** – diizokyanáty, **1-okt** - 1-oktén, **rozp** - zvyškové rozpúšťadlá, **styr** – styren, **mono_EG** – monoetylenglykol, **di_EG** – dietylenglykol, **ac_ald** – acetaldehyd, **akr_nit** – akrylonitril, **vin_ac** – vinylacetát, **kapr** – kaprolaktám, **adip** - bis-(2-etylhexyl)adipát, **Bisf_A** -Bisfenol A, **Bisf_F** - Bisfenol F, **Bisf_S** - Bisfenol S, **odol_farb** - odolnosť pigmentov a farbív, **UV_stab** - prítomnosť UV stabilizátora, **fen** – fenoly, **red_I** - redukujúce látky, **iony** - dôkaz iónov, **odpar** – odparok, **prch_I** - prchavé látky, **senz** - senzorické hodnotenie

Prídavné látky, osobitné prísady v potravinách a vybrané fyzikálno-chemické parametre vo vyšetrených vzorkách- RÚVZ so sídlom v Nitre - rok 2017

Tabuľka č. 6 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Celkový počet vzoriek			Farbivá			Sladidlá			Chemické konzervačné látky			Iné prídavné látky			Kuchynská soľ			Kofeín			Chinín		
		nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.
21	Minerálne vody	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
22	Minerálne vody dojčenské	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
23	Pramenité vody a balené pitné vody	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
24	Pramenité vody dojčenské	2	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
25	Voda - watercoolery	3	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
26	Hotové pokrmy	2	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
28	Detská a dojčenská výživa	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
29	Výživové doplnky	4	0	0,00	2	0	0,00	3	0	0,00	1	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
31	Prídavné látky - farbivá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
34	Iné prídavné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
35	Arómy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
36	Enzýmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
37	Kuchynská soľ	24	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
38	Obalové materiály	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
40	Ostatné	1	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
	Spolu	46	1	2,17	9	0	0,00	5	0	0,00	2	0	0,00	1	0	0,00	5	1	20,00	0	0	0,00	0	0	0,00

Prídavné látky, osobitné prísady v potravinách a vybrané fyzikálno-chemické parametre vo vyšetrených vzorkách- RÚVZ so sídlom v Nitre - rok 2017

Tabuľka č. 6 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Feroxyanidy			Jodidy			Dusitany			Dusičnany			pH			CHS kyslíka manganistanom			Celkový organický uhlík		
		nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.
21	Minerálne vody	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
22	Minerálne vody dojčenské	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
23	Pramenité vody a balené pitné vody	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
24	Pramenité vody dojčenské	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
25	Voda - watercoolery	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	3	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
26	Hotové pokrmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
28	Detská a dojčenská výživa	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
29	Výživové doplnky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
31	Prídavné látky - farbivá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
34	Iné prídavné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
35	Arómy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
36	Enzýmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
37	Kuchynská soľ	24	0	0,00	24	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
38	Obalové materiály	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
40	Ostatné	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
	Spolu	24	0	0,00	24	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	5	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00

Hygienická situácia v potravinárskych zariadeniach - RÚVZ so sídlom v Nitre - rok 2017

Tabuľka č. 7

Druh zariadenia	Počet zariadení	Počet kontrol		Počet vzoriek potravín			Počet vzoriek sterov - prostredie			Počet vzoriek sterov - osobná hygiena			Počet vzoriek vody		
		ÚK	ŠZD	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%
3.1 špecializované sklady a distribúcia potravín	11	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3 sklady a distribúcia obalov a predmetov	14	8	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1 špecializované predajne potravín	65	24	30	11	4	36,4	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3 lekárne, drogérie	136	10	77	23	2	8,6	1	0	0	0	0	0	0	0	0
4.5 predajne obalov a predmetov	11	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.1 nemocnice - kuchyne	5	4	8	3	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	50
5.1.2 nemocnice - výdajne stravy, čajové kuchynky	35	0	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.3 nemocnice - bufety	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2.1 závodné stravovanie - kuchyne	33	53	44	31	2	6,4	2	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2.2 závodné stravovanie - výdajne stravy	89	3	89	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
5.2.3 závodné stravovanie - bufety	17	8	19	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.3.1 domovy sociálnej starostlivosti - kuchyne	18	26	15	24	2	8,3	1	0	0	0	0	0	1	0	0
5.3.2 domovy sociálnej starostlivosti - výdajne stravy	33	1	34	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0
5.3.3 domovy sociálnej starostlivosti - bufety pre uzavretú skupinu	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.1 rehabilitačné zariadenia - kuchyne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.2 rehabilitačné zariadenia - výdajne stravy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.3 rehabilitačné zariadenia - bufety	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.6 zariadenia s prípravou jedál (reštaurácie, pizzérie...)	257	382	384	179	2	1,1	9	0	0	2	0	0	0	0	0
5.7 zariadenia bez prípravy jedál (hostince, bary, kaviarne)	559	37	305	37	1	2,7	0	0	0	0	0	0	1	0	0
5.8 predaj občerstvenia (rýchle obč., bufety, sezónne zariadenia)	198	129	241	109	14	12,8	0	0	0	0	0	0	1	1	100
5.9 krátkodobý stánkový predaj - občerstvenie (hromadné akcie)	283	29	146	19	3	15,8	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Výroba a predaj zmrzliny (stánky)	73	88	38	81	13	16	13	2	15,4	2	1	50	0	0	0
Medzisúčet	1854	811	1464	528	44	8,3	31	2	6,4	4	1	25	6	2	33,3
1 Primárna výroba	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.13 výroba ostatných výrobkov	122	0	36	3	1	33,3	5	0	0	0	0	0	1	0	0
2.26 baliareň ostatných výrobkov	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2 ostatné prevádzkarne (ostatné sklady)	54	1	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2 ostatné potravinárske predajne	575	16	198	25	1	4	0	0	0	0	0	0	1	0	0
4.4 novinové stánky	60	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.6 krátkodobý stánkový predaj - potraviny (hromadné akcie)	44	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Medzisúčet	860	17	269	28	2	7,1	5	0	0	0	0	0	3	0	0
Súčet	2714	828	1733	556	46	8,3	36	2	5,5	4	1	25	9	2	22,2

Prehľad vykonaných auditov v potravinárskych prevádzkach – RÚVZ so sídlom v Nitre - rok 2017

Tabuľka č. 8

Druh zariadenia	Počet vykonaných auditov	Počet auditov s nezhodami	Počet zistených nezhôd
5.3.1 domovy sociálnej starostlivosti - kuchyne	5	5	28
5.6 zariadenia s prípravou jedál (reštaurácie, pizzérie...)	3	3	7
Spolu	8	8	35

Uvedie sa len ten druh zariadenia, kde boli audity vykonané, napr.: 5.6 zariadenia s prípravou jedál (reštaurácie, pizzérie...)

Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Nitre

VÝROČNÁ SPRÁVA
Oddelenia preventívneho pracovného lekárstva
za rok 2017

1. Analýza stavu pracovného prostredia a pracovných podmienok v okrese

Popis súčasnej situácie v dozorovaných prevádzkach:

Priemyselná výroba v okresoch Nitra, Zlaté Moravce a Šaľa, ktoré sú v územnej pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Nitre, je významne viazaná na vstup zahraničných investorov. Prevažná väčšina výrobných podnikov Mesta Nitra je sústredená hlavne v priemyselných parkoch : Nitra – Sever, Nitra – Juh, v pôvodnej mestskej priemyselnej časti Nitra - Dolné Krškany a v priemyselnej časti mesta Vráble. V mestách Šaľa a Zlaté Moravce sa významnejšie výrobné podniky a závody sústreďujú v priemyselných zónach situovaných v okrajových častiach miest. Významná časť týchto výrobných závodov je zameraná na výrobu komponentov pre automobily, strojárenskú výrobu, elektrotechnickú výrobu, výrobu plastových výrobkov resp. na povrchovú úpravu kovových a plastových výrobkov.

Podniky zamerané hlavne na automobilový priemysel vo svojich prevádzkach využívajú moderné technológie s vysokým stupňom automatizácie pracovných operácií, čo predpokladá vysoké nároky na kvalifikované pracovné sily. Zároveň však v týchto prevádzkach pribúdajú aj manuálne práce pri linkách vykonávané dlhodobo v nepriaznivých pracovných polohách (práce vykonávané v stoju) s vynúteným pracovným tempom.

Významným impulzom, ktorý pozitívne podporil ekonomicko-hospodársky rozvoj v regióne, je vstup zahraničného investora z Veľkej Británie na Slovensko a jeho zámer vybudovať nový závod na výrobu automobilov značky Jaguár Land Rover. Závod o výmere 47 ha, v ktorom sa v konečnej fáze počíta s kapacitou výroby 300 000 ks vozidiel ročne a so zriadením cca 4000 pracovných miest, je situovaný v nadväznosti na priemyselný park Nitra – Sever. Výroba prvých vozidiel v novom závode by mala začať už v roku 2018. V závode JLR sa počíta s vybudovaním administratívnej budovy, niekoľkých samostatných výrobných hál pre vozidlá vyrábané výhradne na báze hliníka s procesmi a technológiou na intenzívne spracovanie hliníka (karosáreň, lakovňa, montážna hala, tréningové centrum, energetické centrum, hala na špeciálne úpravy vozidiel, hala na spracovanie odpadov), podporných objektov (pošta, stredisko bezpečnostných zložiek, stredisko logistiky a dopravy) a plôch pre dočasné parkovanie vozidiel pred expedíciou.

V priebehu roku 2017 pracovníci oddelenia PPL RÚVZ Nitra vydávali záväzné stanoviská k výstavbe výrobných hál závodu JLR podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, poskytovali projektantom k projektovým dokumentáciám jednotlivých výrobných hál budúceho závodu množstvo konzultácií týkajúcich sa legislatívnych požiadaviek v oblasti ochrany zdravia pri práci, vyjadrovali sa k projektovým dokumentáciám a zmenám stavieb pred dokončením pre jednotlivé etapy výstavby závodu. V súvislosti s výstavbou závodu sa posudzovali aj dočasné pracoviská s administratívnym a sociálnym zázemím pre pracovníkov zabezpečujúcim realizáciu výstavby závodu.

Koncom roka 2017 prebehla kolaudácia 1. objektu závodu JLR – Tréningové centrum pre cca 220 zamestnancov, ktoré bude slúžiť ako administratívne priestory, učebne a dielne pre tréning a overenie manuálnej zručnosti uchádzačov o zamestnanie, miestnosti pre pohovory s novými uchádzačmi o zamestnanie, ako aj samostatná oddelená časť pre priestory pre prácu s mládežou.

Najvýznamnejším podnikom zameraným na chemickú výrobu na území dozorovanom RÚVZ so sídlom v Nitre je spoločnosť Duslo, a. s. Šaľa. Je významný z hľadiska počtu zamestnancov aj z hľadiska výskytu rizikových faktorov a ich kombinácií. Podnik je zameraný na výrobu priemyselných hnojív, gumárenských chemikálií, prípravkov na ochranu rastlín, disperzných lepidiel typu Duvilax, výrobkov horčíkovej chémie a pod. Celkový počet zamestnancov k 30.11.2017 je 1 765/345. Z hľadiska charakteristiky pracovných podmienok

na jednotlivých pracoviskách sú najčastejšími rizikovými faktormi hluk, chemické faktory spôsobujúce vznik kožných ochorení, chemické faktory, pevný aerosol, ionizujúce žiarenie, laserové žiarenie. Celkový počet zamestnancov zaradených do 3. kategórie zdravotného rizika z expozície škodlivým faktorom v pracovnom prostredí je 633/28.

Situácia v úrovni pracovných podmienok v jednotlivých prevádzkach výrobných závodov závisí od skutočnosti, či pri ich zriaďovaní bola problematika vytvárania vhodných pracovných podmienok dopredu konzultovaná s odbornými pracovníkmi verejného zdravotníctva ešte v štádiu projektovania. Ak následne prebehli všetky stupne schvaľovacieho konania a to od územného a kolaudačného konania k uvedeniu priestorov do prevádzky, je pracovné prostredie prevažne vyhovujúce.

Celkove môžeme konštatovať zlepšovanie podmienok v zabezpečovaní ochrany zdravia pracovníkov vo väčších podnikoch aj z dôvodu spolupráce prevádzkovateľov s pracovnými zdravotnými službami. Výsledkom spolupráce zamestnávateľov s oprávnenými spoločnosťami na výkon PZS je zlepšenie vo vypracovávaní dokumentácie a skvalitnenie úrovne predkladaných odborných materiálov, prevádzkových poriadkov, návrhov na vyhlásenie rizikových prác. Posudzovanie zdravotných rizík pri práci vo väčších podnikoch, kde sa predpokladá väčší výskyt rizikových faktorov, zabezpečujú pre zamestnávateľov zdravotnícki pracovníci pracovnej zdravotnej služby. V tomto smere bolo pracovným zdravotným službám (napr. ProCare, a.s., Bratislava, PZS Duslo, a.s., Šaľa, Falck Healthcare, a.s., Bratislava, BOZPO, s.r.o., Prievidza, MEDIRESC s.r.o., Štúrovo, TeamPrevent Santé s.r.o., Bratislava a iné) vo viacerých prípadoch poskytnuté odborné poradenstvo.

Stále je nutné konštatovať, že situácia v zabezpečovaní ochrany zdravia pri práci naďalej nie je priaznivá v prevádzkach s malým počtom zamestnancov, hlavne u živnostníkov a u samostatne zárobkovo činných osôb, kde stále narážame na problém úplnej absencie hodnotenia zdravotných rizík a preventívnych lekárskeho prehliadok v súvislosti s prácou.

V poľnohospodárstve pokračuje stagnácia v oblasti živočíšnej výroby. V roku 2017 spoločnosť EPP Slovensko, s.r.o., Terešov na základe rozhodnutia na uvedenie priestorov do prevádzky začala prevádzkovať veľkokapacitnú Farmu ošípaných vo Veľkom Cetíne v 11 chovných halách s kapacitou chovu 25 857 ks ošípaných na výkrm. Pre spoločnosť boli zároveň posúdené a schválené aj prevádzkové poriadky a posudky o rizikách pre pracovnú činnosť v expozícii biologickým faktorom, v expozícii chemickým faktorom a v expozícii hluku.

V poľnohospodárskych podnikoch zameraných na rastlinnú výrobu vo všetkých troch okresoch Nitrianskeho regiónu už dlhodobo zaznamenávame výrazné obmedzenie používania chemických prípravkov s účinnými látkami klasifikovanými ako toxické a najmä veľmi toxické látky a zmesi. Väčšina poľnohospodárskych podnikov si práce spojené s používaním chemických prípravkov na ochranu rastlín zabezpečuje vlastnými zamestnancami. Najväčšie zastúpenie čo sa týka objemu a druhov používaných prípravkov majú prípravky klasifikované ako škodlivé, hneď za nimi sú to prípravky klasifikované ako dráždivé. Z hľadiska účinkov na zdravie ľudí sa v mnohých prípadoch jedná o prípravky škodlivé pri vdychnutí a požití, spôsobujúce dráždenie dýchacích ciest, očí a pokožky, môžu spôsobovať senzibilizáciu pri kontakte s kožou, poškodzujúce plod v tele matky.

Pretrvávajúcim problémom sú prevádzky so zastaralou technológiou zamerané na pozberovú úpravu zrnín a obilia – čističky a sušičky obilia a výrobné krmných zmesí, kde sú zamestnanci exponovaní hluku a pevným aerosólom rastlinného pôvodu.

Zdravotníctvo - v okrese Nitra pôsobia 2 nemocnice: Fakultná nemocnica Nitra s celkovým počtom zamestnancov 1223, z toho počet osôb v riziku je 70 (práce s cytostatikami, laserové žiarenie, formaldehyd, xylén, tbc) a Špecializovaná nemocnica sv. Svorada Zobor, n.o. Nitra s celkovým počtom zamestnancov 294 (bývalý Liečebný ústav TaRCH) - v riziku tbc 75 osôb, v riziku práce s cytostatikami 21, v riziku laserového žiarenia 1 zamestnanec.

Okrem 4 polikliník (Šaľa, Nitra - Chrenová, Nitra - Klokočina a Nitra - Párovce) je v prevádzke niekoľko väčších neštátnych zdravotníckych zariadení (napr. Jessenius – DC, a.s. Nitra, Kardiocentrum Nitra, s.r.o. Nitra, Medicínske centrum, s.r.o. Nitra, Poliklinika Medicentrum Dzurilla, Fatranská č.5 a č.5A v Nitre, Prvá nitrianska jednodňová chirurgia, s.r.o. Nitra, Avelane clinic, s.r.o. Nitra, IZOTOPCENTRUM, s.r.o. Nitra - zariadenie spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek v odbore nukleárna medicína), Centrum zdravia“, Rázusovaj ulica 16 v Nitre.

V okrese Zlaté Moravce je zdravotníctvo zastúpené najmä Mestskou nemocnicou Zlaté Moravce. V tomto zariadení sú nie sú určené rizikové práce.

Aj v roku 2017 sa posudzovali nové priestory pre zriaďovanie ambulatných zdravotníckych zariadení, zdravotníckych zariadení pre poskytovanie jednodňovej zdravotnej starostlivosti a priestory verejných lekární, pokračovala transformácia mnohých ambulatných zdravotníckych pracovísk na spoločnosti s ručením obmedzeným.

Organizačnou súčasťou oddelenia Preventívneho pracovného lekárstva na RÚVZ Nitra je **Pracovná skupina pre ochranu zdravia pred žiarením**. Okrem hlavného zamerania – výkon štátneho zdravotného dozoru nad problematikou ochrany zdravia pred ionizujúcim žiarením v celom Nitrianskom kraji, pracovná skupina vykonáva v spádovej oblasti okresov Nitra, Zlaté Moravce a Šaľa aj štátny zdravotný dozor na úseku neionizujúceho žiarenia – najmä laserového a nekoherentného optického žiarenia Zabezpečuje tiež posudzovanie pracovísk magnetickej rezonancie.

RÚVZ Nitra eviduje ku koncu roka 2017 spolu 62 subjektov, ktoré vo svojej činnosti používajú spolu 171 laserových zariadení. Počet prevádzkovateľov používajúcich lasery sa počas roka zvýšil o 2 subjekty. Okrem toho RÚVZ Nitra eviduje 2 neštátne zdravotnícke subjekty - JESSENIUS–Diagnostické centrum, a.s. Nitra a Medicínske centrum Nitra, spol. s r.o., Nitra, ktoré prevádzkujú spolu 4 pracoviská magnetickej rezonancie – zdroje elektromagnetického žiarenia. Z celkového počtu evidovaných prevádzkovateľov používajúcich lasery je cca 36% subjektov v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo, cca 32% v zdravotníckych zariadeniach a cca 32% v priemysle. Z vyššie uvedených údajov vyplýva, že pokračuje mierny trend nárastu používania laserových zariadení v každom odvetví, najmä v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo. V zariadeniach starostlivosti o ľudské telo, najmä kozmetických prevádzkach, pretrváva záujem o používanie rôznych prístrojov na omladzovanie a regeneráciu pokožky, depiláciu, liečbu akné a pod. pracujúcich na princípe využívania účinkov nekoherentného optického žiarenia (VPL, IPL, farebné svetelné diódy). V tejto oblasti však naďalej absentuje legislatíva jednoznačne stanovujúca požiadavky na príslušné pracovné prostredie a kategorizáciu prác.

Závažné zmeny v pracovnom prostredí vrátane vzniku resp. zrušenia prevádzok, trend vývoja pracovných podmienok, mimoriadne a havarijné situácie:

Trend vývoja pracovných podmienok je významne závislý od ekonomickej a finančnej situácie podnikateľských subjektov. V roku 2017 na území dozorovanom RÚVZ Nitra zaznamenávame v oblasti priemyslu významné aktivity domácich aj zahraničných investorov súvisiacich s budovaním nového závodu na výrobu automobilov značky Jaguar Land Rover (JLR).

Závod o výmere 47 ha, v ktorom sa v konečnej fáze počíta s kapacitou výroby 300 000 ks vozidiel ročne a so zriadením 4000 pracovných miest, bude situovaný v nadväznosti na priemyselný park Nitra – Sever. Výroba prvých vozidiel v novom závode by mala začať už v roku 2018. V závode JLR sa počíta s vybudovaním administratívnej budovy, niekoľkých samostatných výrobných hál pre vozidlá vyrábané výhradne na báze hliníka s procesmi a technológiou na intenzívne spracovanie hliníka (karosáreň, lakovňa, montážna hala, tréningové centrum, energetické centrum, hala na špeciálne úpravy vozidiel, hala na

spracovanie odpadov), podporných objektov (pošta, stredisko bezpečnostných zložiek, stredisko logistiky a dopravy) a plôch pre dočasné parkovanie vozidiel pred expedíciou. Koncom roka 2017 prebehla kolaudácia 1. objektu závodu JLR – Tréningové centrum pre cca 220 zamestnancov, ktoré bude slúžiť ako administratívne priestory, učebne a dielne pre tréning a overenie manuálnej zručnosti uchádzačov o zamestnanie, miestnosti pre pohovory s novými uchádzačmi o zamestnanie, ako aj samostatná oddelená časť pre priestory pre prácu s mládežou.

Príchod nového investora na Slovensko a výstavba nového závodu JLR podnietila vstup ďalších zahraničných aj slovenských investorov, ktorý v blízkosti závodu JLR pripravujú výstavbu nových závodov resp. rozšírenie už existujúcich prevádzok s výrobným zameraním priamo nadväzujúcim na nový závod JLR, napr. spoločnosť GESTAMP Slovakia, s.r.o., ktorá plánuje výstavbu výrobné haly na lisovanie karosérií, spoločnosť PP Nitra-Sever, s.r.o., ktorá plánuje výstavbu výrobnú-montážnej haly pre montáž komponentov pre automobilku JLR, spoločnosť ProLogis Slovak Management s.r.o., Senec, ktorá plánuje výstavbu 3 priemyselných hál pre 14 prevádzok na výrobu a skladovanie výrobkov pre závod JLR, a iné. V roku 2017 boli vo všetkých týchto prípadoch projektové dokumentácie týchto stavieb a budúcich prevádzok predložené na oddelenie PPL na posúdenie a za účelom konzultácie.

V roku 2017 bolo okrem vyššie uvedených nových prevádzok zaznamenané aj oživenie a rozšírenie výroby hlavne u existujúcich spoločností zameraných na výrobu komponentov pre automobilový priemysel a strojárstvo.

Podniky zamerané na automobilový priemysel vo svojich prevádzkach využívajú moderné technológie s vysokým stupňom automatizácie pracovných operácií, čo predpokladá vysoké nároky na kvalifikované pracovné sily. Zároveň však v týchto prevádzkach pribúdajú aj manuálne práce pri linkách vykonávané dlhodobo v nepriaznivých pracovných polohách (práce vykonávané v stoji) s vynúteným pracovným tempom.

V priebehu roku 2017 došlo z dôvodu odchodu zo SR k ukončeniu činnosti 2 významných podnikov: spoločnosť ICU MEDICAL, s.r.o., Vrable - výroba lekárske pomôcok pre vnútrožilovú aplikáciu s počtom 200 zamestnancov a spoločnosť Giesecke & Devrient Slovakia s. r. o. Nitra - výroba čipových a kreditných kariet a tlačiarenských šablón, farebne upravovaných a vrstvených s počtom 650 zamestnancov. V obidvoch podnikoch sa vykonávali práce spojené s expozíciou zamestnancov karcinogénom kategórie 1B a 2.

Vybudovaním účinného systému PZS, zabezpečením zdravotného dohľadu pre všetkých zamestnancov v zmysle novelizovaného zákona č. 355/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov a ktorý nadobudol účinnosť dňa 1.12.2017 očakávame postupný zánik doteraz ešte často formálneho a nedostatočného výkonu lekárske prehliadok vo vzťahu k práci (zmluvnými lekármi alebo praktickými lekármi pre dospelých podľa miesta bydliska zamestnanca) a nedostatočného, formálneho hodnotenia zdravotných rizík pri práci osobami bez zdravotníckeho vzdelania.

K závažným a mimoriadnym situáciám a haváriám v pracovnom prostredí v hodnotených okresoch v priebehu roka 2017 nedošlo.

Hlavné problémy v oblasti ochrany zdravia pri práci všeobecne:

1. Práca živnostníkov v odvetviach s rizikovými prácami (najmä v odvetví stavebníctva, kovoobrábacie práce, zámočnícke práce,...) a nedostatočne riešená ochrana zdravia týchto osôb zo strany objednávateľov ich služieb.
2. mnohé práce, najmä ak sú zabezpečované dodávateľsky cez pracovné agentúry, často nie sú zamestnávateľmi z pohľadu zdravotných rizík vôbec hodnotené.

3. nedostatočný výkon lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci v prípadoch, kde nie sú zabezpečené PZS a kde naďalej tieto prehliadky vykonávajú všeobecní lekári pre dospelých bez dohľadu PZS a bez súvislosti s pracovnými expozíciami zamestnancov.
4. pribúdajú pracoviská s pracovnými činnosťami vykonávanými dlhodobo v nepriaznivých pracovných polohách, práce vykonávané v stoju, s vynúteným pracovným tempom, pri vysokých pracovných normách, často v 12 hod. pracovných zmenách. Práce vykonávajú najmä ženy zamestnané v automobilovom a elektrotechnickom priemysle.
5. nedostatočné a často formálne hodnotenie zdravotných rizík pri práci v prípadoch, keď túto činnosť zabezpečujú osoby bez zdravotníckeho vzdelania (bezpečnostní technici alebo bezpečnostno-technické služby) oprávnení na tieto činnosti na základe ohlásenia na ÚVZ SR.

2. Rizikové práce.

Pri výkone štátneho zdravotného dozoru sme sa zamerali najmä na plnenie povinností zamestnávateľov vyplývajúcich z legislatívnych úprav v oblasti ochrany zdravia pri práci harmonizovaných s právom Európskych spoločenstiev, najmä z ustanovení zákona č. 355/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov a podľa Vyhlášky MZ SR č. 448/2007 Z.z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradenie prác do kategórií.

Z celkového počtu 5579 evidovaných organizácií v územnej pôsobnosti RÚVZ Nitra je 153 organizácií s vyhlásenými rizikovými prácami s celkovým počtom zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce 4 359, z toho 911 žien.

V priebehu roka 2017 bolo vykonaných celkom 79 kontrol rizikových pracovísk s výskytom zdraviu škodlivých faktorov práce a pracovného prostredia, z tohto počtu 47 kontrol bolo zameraných na oblasti rizika ionizujúceho a neionizujúceho žiarenia v pracovnom prostredí vykonaných pracovnou skupinou pre ochranu zdravia pred žiarením.

V počítačovom programe ASTR 2011, ktorý slúži na vedenie databázy rizikových prác, sa v priebehu roka aktualizovali pôvodné a dopĺňali nové údaje súvisiace s vyhlásenými resp. zrušenými rizikovými prácami.

V roku 2017 RÚVZ Nitra eviduje vo svojom územnom obvode 153 subjektov s vyhlásenými rizikovými prácami s celkovým počtom zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce 4 359, z toho 911 žien.

V dozorovanom území bolo v roku 2017 novozaradených resp. prehodnotených na rizikové práce celkom 539 zamestnancov (z toho 176 žien). Z uvedeného počtu v 3. kategórii 477 zamestnancov (163 žien), v 4. kategórii 62 zamestnancov (13 žien).

V porovnaní s minulým rokom sa počet subjektov s vyhlásenými rizikovými prácami zvýšil o 1 subjekt, počet zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2017 v celom území dozorovanom RÚVZ Nitra (okresy Nitra, Šaľa, Zlaté Moravce) je oproti minulému roku vyšší o 249, z toho o 11 žien.

V hodnotenom roku 2017 bolo vydaných celkom 27 rozhodnutí na zaradenie prác do príslušných kategórií (z toho počtu zaradenie do kategórie RP: 25 rozhodnutí, vyradenie z kategórie RP: 2 rozhodnutia).

Najčastejšie boli rozhodnutím zrušené rizikové práce v prevádzkach s malým počtom zamestnancov (autoservisy, autoklampiarske dielne, stolárske dielne, zámočnícke dielne), kde v dôsledku zníženia poskytovaných prác došlo k výraznému zníženiu expozície zamestnancov rizikovým faktorom resp. k zrušeniu prevádzky.

U subjektov s väčším počtom zamestnancov trend znižovania počtu rizikových prác je výsledkom opatrení vykonaných zamestnávateľom za účelom znižovania miery rizík, čo súvisí so snahou týchto zamestnávateľov odbúravať plnenie povinností im vyplývajúcich z platnej legislatívy v oblasti ochrany zdravia pri práci na rizikových pracoviskách a znižovať náklady spojené so zabezpečením zdravotného dohľadu pre zamestnancov.

Podľa druhu rizikových faktorov bolo v roku 2017 najviac osôb v riziku hluku – 3627 osôb, chemickým látkam a zmesiam – 1403 expozícií, biologických faktorov – 218 osôb, vibrácií 80 osôb a optickému žiareniu – 49 exponovaných osôb. Najväčší nárast bol v porovnaní s minulým rokom zaznamenaný v počte osôb exponovaných hluku (zvýšený počet o 255 exponovaných osôb, výrazný pokles počtu exponovaných osôb bol zaznamenaný pri biologických faktoroch a to o 171 expozícií.

Z chemických faktorov evidujeme najviac expozícií pevnému aerosólu, dermatotropným látkam, alergénom, chemickým karcinogénom/mutagénom a toxickým látkam. Práce z titulu pôsobenia rizikových faktorov dermatotropné látky a alergény sú vyhlásené ako rizikové iba v podniku Duslo, a.s. Šaľa.

Rizikové práce v 3. kategórii rizika z dôvodu expozície chemickým karcinogénom (práce s cytostatikami) sú evidované v 2 subjektoch a to vo Fakultnej nemocnici Nitra (44 osôb /41 žien) a v Špecializovanej nemocnici sv. Svorada Zobor, n.o. Nitra (19 osôb /17 žien).

Podľa druhu prevažujúcej činnosti priemyselná výroba vysoko prevyšuje ostatné odvetvia v počte osôb v riziku práce (3461 osôb z toho 577 žien), nasleduje zdravotníctvo (287 osôb z toho 233 žien), dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu (158 osôb z toho 5 žien), poľnohospodárstvo (91 osôb z toho 50 žien), dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu (83 osôb z toho 0 žien), oprava motorových vozidiel (82 osôb z toho 0 žien), stavebníctvo (61 osôb z toho 0 žien).

Tento trend je porovnateľný s predchádzajúcim rokom a takéto rozdelenie je pravdepodobne možné očakávať aj v budúcich rokoch.

Na území dozorovanom RÚVZ Nitra neboli v roku 2017 vyhlásené rizikové práce u súkromne hospodáriacich roľníkov a ani u samostatne zárobkovo činných osôb.

Z titulu rizikového faktora psychická pracovná záťaž evidujeme 1 subjekt s vyhlásenou rizikovou prácou v 3. kategórii rizika a to pre profesie : dispečer VN a koordinátor riadiaceho centra VN v spoločnosti Západoslovenská distribučná, a.s., Čulenova 6, Bratislava, prevádzka Nitra, Štefánikova 45, pracovisko Úseku dispečerského. Celkový počet zamestnancov v riziku psychickej pracovnej záťaži je 10 mužov.

Hodnotenie psychickej pracovnej záťaže pracovníkov bolo vypracované podľa vyhlášky MZ SR č. 542/2007 Z.z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred fyzickou záťažou pri práci, psychickej pracovnou záťažou a senzorickou záťažou pri práci. Psychická pracovná záťaž bola hodnotená nepriamo prostredníctvom charakteristík práce a pracovného prostredia a charakteristík subjektívnej odozvy zamestnancov na psychickú pracovnú záťaž. Hodnotenie vykonala a vypracovala Pracovná zdravotná služba TEAMPREVENT, s.r.o. Moskovská 13, Bratislava dňa 30.6.2014. V zmysle citovanej vyhlášky boli na hodnotenie psychickej pracovnej záťaže použité metódy:

- metóda na hodnotenie psychickej pracovnej záťaže z hľadiska úrovne pracovných podmienok
- metóda subjektívneho hodnotenia práce podľa Meistera

Prevádzkovateľ na zníženie zdravotného rizika pri práci navrhol organizačné opatrenia – opakované hodnotenie a prehodnotenie rizík, osvetovú činnosť formou prednášok na tému zdravý životný štýl, stres, psychosomatické ochorenia, zvládanie stresu (význam aktívneho – pasívneho odpočinku, organizácia voľného času), komunikačné výcviky na zvládnutie stresových situácií, relaxácie (relaxačné techniky, sauna, masáž), rekondičné pobyty,

preventívne lekárske prehliadky rozšírené o oftalmologické vyšetrenie vo frekvencii 1 x za 2 roky.

V súčasnosti sú v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce evidované 3 subjekty s vyhlásenou rizikovou prácou z titulu rizikového faktora ionizujúce žiarenie (celkom 38 pracovníkov, z toho 18 žien), pričom v 2 prípadoch ide o zdravotnícke zariadenia: IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra (pracovisko nukleárnej medicíny) a KARDIOCENTRUM NITRA, s.r.o., Nitra (výkon intervenčných kardiologických zákrokov na operačných sálach) a v 1 prípade ide o priemyselný podnik : Duslo, a.s. Šaľa (výkon defektoskopie s uzavretými rádioaktívnymi žiaričmi a technickými rtg prístrojmi na stálom a dočasných defektoskopických pracoviskách).

V uvedených okresoch je 19 subjektov s vyhlásenou rizikovou prácou v riziku laserového žiarenia, pričom v riziku laserov 3B. triedy je 21 pracovníkov, z toho 17 žien a v riziku laserov 4. triedy 28 pracovníkov, z toho 24 žien. Stav počtu pracovníkov vykonávajúcich rizikovú prácu so zdrojmi ionizujúceho, resp. laserového žiarenia sa v porovnaní so stavom ku koncu roka 2016 významnejšie nezmenil. Vo všetkých prípadoch ide o 3. kategóriu rizika.

Zamestnávateľia s vyhlásenými rizikovými prácami boli zo strany RÚVZ Nitra v rámci konzultácií a pri výkone štátneho zdravotného dozoru upozorňovaní na povinnosť vypracovať informáciu o výsledkoch hodnotenia zdravotných rizík a o vykonaných opatreniach na pracovisku v súlade s požiadavkou § 30 ods. 1 písm. m) zák. č. 355/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov.

V danej súvislosti boli prijaté a spracované hlásenia od 92 evidovaných subjektov (60,2 %) s vyhlásenou rizikovou prácou. Na základe informácií získaných z predložených písomných hlásení je možné konštatovať, že zamestnávateľia kladú väčší dôraz na opatrenia, ktoré vedú k zníženiu zdravotných rizík - zavádzaním nových technologických zariadení, používaním vhodných a účinných osobných ochranných pracovných pomôcok, ako aj inými organizačnými opatreniami, ktorými sú striedanie pracovníkov počas pracovnej zmeny na rizikových pracoviskách, obmedzenie počtu osôb vyskytujúcich sa na rizikových pracoviskách, a iné. Informácie získané z hlásení o výsledkoch hodnotenia zdravotných rizík a o vykonaných opatreniach na pracovisku slúžia na aktualizáciu údajov v databáze rizikových prác vedenej v počítačovom programe ASTR 2011.

Tabuľka č. 1a

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2017 podľa prevažujúcej činnosti a podľa kategórie rizikového faktora (1. stupeň prevažujúcej činnosti)

Kód	Prevažujúca činnosť (1. stupeň)	Počet exponovaných pracovníkov					
		3. kategória		4. kategória		spolu	
		celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	66	43	25	7	91	50
B	Ťažba a dobývanie	18	0	2	0	20	0
C	Priemyselná výroba	3397	571	64	6	3461	577
D	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	66	0	17	0	83	0
E	Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	133	5	25	0	158	5
F	Stavebníctvo	59	0	2	0	61	0
G	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	79	0	3	0	82	0

H	Doprava a skladovanie	16	0	0	0	16	0
J	Informácie a komunikácia	21	3	0	0	21	3
M	Odborné, vedecké a technické činnosti	14	0	0	0	14	0
O	Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	30	26	0	0	30	26
P	Vzdelávanie	28	17	0	0	28	17
Q	Zdravotníctvo a sociálna pomoc	287	233	0	0	287	233
R	Umenie, zábava a rekreácia	7	0	0	0	7	0
	SPOLU	4221	898	138	13	4359	911

Tabuľka č. 1b

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2017 podľa prevažujúcej činnosti a podľa kategórie rizikového faktora (2. stupeň prevažujúcej činnosti)

Kód	Prevažujúca činnosť (2. stupeň)	Počet exponovaných pracovníkov					
		3. kategória		4. kategória		spolu	
		celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
01	Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	66	43	15	7	81	50
02	Lesníctvo a ťažba dreva	0	0	10	0	10	0
08	Iná ťažba a dobývanie	18	0	2	0	20	0
10	Výroba potravín	64	13	0	0	64	13
11	Výroba nápojov	3	0	0	0	3	0
13	Výroba textilu	76	30	0	0	76	30
14	Výroba odevov	8	6	0	0	8	6
16	Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	90	0	0	0	90	0
18	Tlač a reprodukcia záznamových médií	23	11	0	0	23	11
20	Výroba chemikálií a chemických produktov	635	27	0	0	635	27
22	Výroba výrobkov z gumy a plastu	188	87	0	0	188	87
23	Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	113	0	0	0	113	0
24	Výroba a spracovanie kovov	31	0	0	0	31	0
25	Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	931	175	15	0	946	175
27	Výroba elektrických zariadení	80	4	0	0	80	4
28	Výroba strojov a zariadení i. n.	378	52	6	0	384	52
29	Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	742	166	43	6	785	172
31	Výroba nábytku	15	0	0	0	15	0
33	Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	20	0	0	0	20	0
35	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	66	0	17	0	83	0
36	Zber, úprava a dodávka vody	105	0	25	0	130	0
37	Čistenie a odvod odpadových vôd	5	0	0	0	5	0

38	Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov; recyklácia materiálov	23	5	0	0	23	5
41	Výstavba budov	45	0	2	0	47	0
42	Inžinierske stavby	14	0	0	0	14	0
45	Veľkoobchod a maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov	33	0	3	0	36	0
46	Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	46	0	0	0	46	0
52	Skladové a pomocné činnosti v doprave	16	0	0	0	16	0
58	Nakladateľské činnosti	21	3	0	0	21	3
72	Vedecký výskum a vývoj	14	0	0	0	14	0
84	Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	30	26	0	0	30	26
85	Vzdelávanie	28	17	0	0	28	17
86	Zdravotníctvo	287	233	0	0	287	233
90	Tvorivé, umelecké a zábavné činnosti	7	0	0	0	7	0
	SPOLU	4221	898	138	13	4359	911

Tabuľka č. 1c

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2017 podľa druhu a kategórie rizikového faktora (1. stupeň triedenia podľa rizikového faktora)

Rizikový faktor (1. stupeň)	Počet exponovaných pracovníkov					
	3. kategória		4. kategória		spolu	
	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
Biologický faktor	218	172	0	0	218	172
Fyzická záťaž	5	0	0	0	5	0
Hluk	3504	586	123	6	3627	592
Chemické látky a zmesi	1363	210	40	14	1403	224
Ionizujúce žiarenie	38	18	0	0	38	18
Optické žiarenie	49	41	0	0	49	41
Psychická pracovná záťaž	10	0	0	0	10	0
Vibrácie	70	0	10	0	80	0
Záťaž teplom a chladom	8	0	0	0	8	0

Tabuľka č. 1d

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2017 podľa druhu a kategórie rizikového faktora - okrem chemických látok a zmesí (1. a 2. stupeň)

Rizikový faktor		Počet exponovaných pracovníkov					
		3. kategória		4. kategória		spolu	
1. stupeň	2. stupeň	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
Biologický faktor	Infekcie prenosné zo zvierat na ľudí	30	26	0	0	30	26
Biologický faktor	Tuberkulóza	188	146	0	0	188	146
Fyzická záťaž	Práca s bremenami	5	0	0	0	5	0
Hluk	Impulzový	20	0	0	0	20	0
Hluk	Premenný	3481	586	123	6	3604	592

Hluk	Ustálený	3	0	0	0	3	0
Ionizujúce žiarenie	V priemysle	4	0	0	0	4	0
Ionizujúce žiarenie	V zdravotníctve	34	18	0	0	34	18
Optické žiarenie	Laser	49	41	0	0	49	41
Psychická pracovná záťaž	Psychická pracovná záťaž	10	0	0	0	10	0
Vibrácie	Prenášané na celé telo	44	0	0	0	44	0
Vibrácie	Prenášané na ruky	26	0	10	0	36	0
Záťaž teplom a chladom	Záťaž teplom	8	0	0	0	8	0

Tabuľka č. 1e

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2017 podľa druhu a kategórie rizikového faktora - chemické látky a zmesi (2. stupeň triedenia)

Chemická látka (2. stupeň)	Počet exponovaných pracovníkov					
	3. kategória		4. kategória		spolu	
	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
alergén	397	33	0	0	397	33
dermatotropný	407	36	0	0	407	36
dráždivé	274	80	0	0	274	80
chem. karcinogén/mutagén	393	91	0	0	393	91
jedovaté - toxické	339	25	0	0	339	25
látky poškodzujúce reprodukciu	194	66	0	0	194	66
pevné aerosoly	550	67	32	14	582	81
veľmi jedovaté - veľmi toxické	14	0	0	0	14	0
žieravé	101	31	0	0	101	31

3. Zabezpečenie pracovnej zdravotnej služby.

Nakoľko od 1.12.2017 vstúpila do platnosti novela zák. č. 355/2007 Z.z upravujúca povinnosti zamestnávateľov zabezpečovať zdravotný dohľad pre svojich zamestnancov, bola do 30.11.2017 zamestnancami všetkých terénnych oddelení RÚVZ Nitra vykonaná kontrola zameraná na plnenie povinnosti prevádzkovateľov zabezpečiť zdravotný dohľad pre všetkých svojich zamestnancov podľa § 30a až 30d zákona č. 355/2007 Z.z. a to celkom v 959 subjektoch.

Z uvedeného počtu kontrolovaných subjektov najviac – 759 subjektov zabezpečovalo zdravotný dohľad pre zamestnancov dodávateľským spôsobom, 144 subjektov zdravotný dohľad pre svojich zamestnancov zabezpečovalo vlastnými zamestnancami a v 56 prípadoch bolo zistené, že kontrolované subjekty nemali zabezpečený zdravotný dohľad. Išlo o subjekty, kde neboli vyhlásené rizikové práce, s malým počtom zamestnancov, ktoré podnikali v oblasti maloobchodu a služieb. V týchto prípadoch boli zamestnávatelia upozornení na plnenie si povinností vyplývajúcich z § 30a až 30d zákona č. 355/2007 Z.z. a boli dohodnuté termíny na zabezpečenie zdravotného dohľadu pre zamestnancov.

Môžeme konštatovať, že zdravotný dohľad prostredníctvom tímov pracovnej zdravotnej služby mali zabezpečený všetky kontrolované subjekty s vyhlásenými rizikovými prácami, resp. aj niektoré organizácie bez rizikových prác s väčším počtom zamestnancov a s výskytom viacerých rizikových faktorov v pracovnom prostredí.

Subjekty bez vyhlásenej rizikovej práce majú tento dohľad zabezpečený alebo v prípade začínajúcich prevádzok mali zámer ho zabezpečiť najmä dodávateľským spôsobom a to najčastejšie prostredníctvom zmluvy s bezpečnostným technikom alebo autorizovaným bezpečnostným technikom.

Poskytovatelia zdravotnej starostlivosti, ktorí sú fyzickými osobami – podnikateľmi a nemajú vyhlásené rizikové práce, si zdravotný dohľad nad pracovnými podmienkami spravidla vykonávali pre svoje ambulancie osobne (§ 30a ods.8 zák.355/2007 Z.z.).

Pretrvávajúcim problémom je zabezpečenie dohľadu nad pracovnými podmienkami prostredníctvom zmluvy s bezpečnostným technikom alebo autorizovaným bezpečnostným technikom, nakoľko hodnotenie zdravotných rizík vykonávané bezpečnostnými technikmi oprávnenými na výkon tejto činnosti na základe písomného ohlásenia ÚVZ SR bolo často nedostatočné a formálne.

Zmenami, ktoré prináša vyššie uvedená novela zákona č.355/2007 Z.z. od 1.12.2017 upravujúca povinnosti zamestnávateľa pri ochrane zdravia pri práci v § 30, predovšetkým v ods. 1 písm. b) – povinnosť zabezpečiť posúdenie zdravotného rizika z expozície faktorom práce a pracovného prostredia a na základe tohto posúdenia zabezpečiť vypracovanie písomného posudku o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika v spolupráci s pracovnou zdravotnou službou podľa § 30a ods. 3; očakávame skvalitnenie a zvýšenie úrovne posudzovania zdravotných rizík, ktoré už nebudú môcť vykonávať osoby bez zdravotníckeho vzdelania.

Zdravotný dohľad v spádovej oblasti RÚVZ Nitra vykonávajú najmä nasledovné tímy PZS, ktoré sú držiteľmi oprávnenia ÚVZ SR na výkon predmetnej činnosti:

ProCare, a.s. Bratislava, Duslo a.s., Šaľa, Sanos Vráble, s.r.o., Vráble, TeamPrevent s.r.o., Bratislava, Medicínske centrum Nitra, s.r.o., Nitra, OHS, s.r.o., Opatovce nad Nitrou, Fakultná nemocnica L. Pasteura Košice, MEDFIN, pracovná zdravotná služba, a.s., Bratislava, PZS Sante Slovakia, s.r.o., Bratislava, Medison, s.r.o., Košice, MED POINT, s.r.o., Senec, Falck Healthcare, a.s., Bratislava, BOZPO, s.r.o., Prievidza.

Vlastnými zamestnancami – tímom PZS majú zdravotný dohľad zabezpečený 2 organizácie: Duslo, a.s. Šaľa a Medicínske centrum Nitra, s.r.o., Nitra.

Vlastnými zamestnancami – verejným zdravotníkom zabezpečuje zdravotný dohľad 1 organizácia : RÚVZ so sídlom v Nitre.

Úroveň dokumentácie vypracovávanej PZS je rôzna, v mnohých prípadoch býva dopredu prekonzultovaná na RÚVZ. Spoločnosti s veľkým počtom zamestnancov a určenými rizikovými prácami často s kombináciou viacerých rizikových faktorov sú väčšinou dobre informované o svojich povinnostiach v oblasti ochrany zdravia zamestnancov a aj preventívne lekárske prehliadky vo vzťahu k práci zabezpečujú v súlade so zák. č. 355/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov.

LPP vo vzťahu k práci boli v kontrolovaných prevádzkach vykonávané v stanovených termínoch a zdravotná spôsobilosť na výkon práce bola potvrdzovaná na predpísaných osobitných tlačivách.

RÚVZ Nitra v sledovanom období roku 2017 neudelila sankcie za správne delikty súvisiace so zabezpečením PZS a s činnosťou PZS.

V nasledujúcich tabuľkách 13a - 13c sú uvedené údaje o počte vykonaných kontrol zameraných na zabezpečenie zdravotného dohľadu v subjektoch dozorovaných všetkými terénymi oddeleniami RÚVZ v Nitre:

Tabuľka č. 13a

PZS u zamestnávateľa – vlastnými zamestnancami (do 30.11.2017)								
RÚVZ	Tímom PZS		Lekárom		Verejným zdravotníkom		Bezpečnostným technikom**)	
	Počet subjektov*	Počet zamestnancov / z toho v kategórii 3 a 4	Počet subjektov*	Počet zamestnancov	Počet subjektov*	Počet zamestnancov	Počet subjektov*	Počet zamestnancov
Nitra	1	1763/630	59	119	1	78	83	1328

*) Údaje získané výkonom ŠZD alebo písomným oznámením zamestnávateľa (§ 30a ods. 2)

***) Bezpečnostným technikom, autorizovaným bezpečnostným technikom

Tabuľka č. 13b

PZS u zamestnávateľa – dodávateľským spôsobom (do 30.11.2017)								
RÚVZ	Tímom PZS		Lekárom		Verejným zdravotníkom		Bezpečnostným technikom*)	
	Počet kontrolovaných subjektov	Počet zamestnancov / z toho v kategórii 3 a 4	Počet kontrolovaných subjektov	Počet zamestnancov	Počet kontrolovaných subjektov	Počet zamestnancov	Počet kontrolovaných subjektov	Počet zamestnancov
Nitra	153	2512/1988	75	296	21	194	510	3007

*) Bezpečnostným technikom, autorizovaným bezpečnostným technikom, bezpečnostnotechnickou službou

Tabuľka č. 13c

PZS – zamestnávateľ nemá zabezpečenú (do 30.11.2017)				
RÚVZ	v subjektoch, kde nie sú vyhlásené rizikové práce		v subjektoch s vyhlásenými rizikovými prácami	
	Počet kontrolovaných subjektov	Počet zamestnancov	Počet kontrolovaných subjektov	Počet zamestnancov / z toho v kategórii 3 a 4
Nitra	56	162	-	-

Sankcie za správne delikty súvisiace so zabezpečením PZS a činnosťou PZS (do 30.11.2017)					
RÚVZ	Názov a sídlo kontrolovanéh o subjektu	Správny delikt podľa § 57 ods. 22 písm. b) zákona č. 355/2007 Z. z. (zamestnávateľ nezabezpečil zdravotný dohľad pre zamestnancov)	Správny delikt podľa § 57 ods. 24 zákona č. 355/2007 Z. z. (nedostatky týkajúce sa činnosti tímov PZS – držiteľov oprávnenia na výkon PZS)	Správny delikt podľa § 57 ods. 45 zákona č. 355/2007 Z. z. (nedostatky týkajúce sa subjektov, ktoré vykonávajú samostatne dohľad nad pracovnými podmienkami)	V sume €
Nitra	-	-	-	-	-

4. Prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania

V priebehu roka 2017 boli hlásené 4 podozrenia na chorobu z povolania, z toho 3 prípady v položke 29 - choroby z DNZJ a 1 prípad v položke 34 - Azbestóza v spojení s Ca pľúc.

V porovnaní s rokom 2016 sa počet hlásených podozrení na chorobu z povolania znížil o 6 prípadov.

Pri prešetrovaní podozrení na chorobu z povolania u zamestnávateľov sa vyskytujú problémy s dodržaním zákonom danej lehoty na vydanie posudku zo šetrenia pracovných podmienok najmä pri ochoreniach z DNZJ. K hodnoteniu možnej príčinnej súvislosti medzi ochorením a podmienkami práce je potrebné získať od príslušných zamestnávateľov podrobné hodnotenie zdravotných rizík z DNZJ pre dané profesie. Z týchto dôvodov je potrebné predĺžiť lehotu na vybavenie na 90 dní.

Tabuľka č.10

Prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania						
Počet prešetr.	Č. položky Zoznam CHzP	Dg.	Organizácia (posledný zamestnávateľ)	Profesia	Záver prešetrenia S / N / ? / K / X	Lehota (v dňoch)
1	29	DNZJ Erozívna artróza, rizartroza palca LHK	SE Bordnetze Slovakia, s.r.o., Na Priehon 50, Nitra	Operátorka-formovačka káblových zväzkov, zváranie UZ zväračkou	S	50 dní
2	29	DNZJ artróza RC I. dx, rizartroza I. dx.,	Sociálna poisťovňa Pobočka Nitra, Slančíkovej 3, Nitra	Referent likvidácie dávok nemocenského poistenia	N	41 dní
3	29	DNZJ – Impingement Sy bilat	Lesy SR Banská Bystrica	živnostník (ťažba a približovanie)	S	28 dní

				OLZ Topoľčianky Lesná správa : Zobor, Velčice, Nitrianska Streda, Topoľčianky			
	4	34	Azbestóza v spojení s CA pľúc	Ferrenit, a.s. Nitra	Robotník v ac výrobe	S	12 dní
SPOLU	4	-	-	-	-		-

5. Choroby z povolania

V priebehu roka 2017 boli hlásené 4 podozrenia na chorobu z povolania, z toho 3 prípady v položke 29 - choroby z DNZJ a 1 prípad v položke 34 - Azbestóza v spojení s Ca pľúc.

Z celkového počtu 4 prešetrovaných prípadov podozrenia na chorobu z povolania v roku 2017 boli potvrdené 3 prípady (2 x v položke 29 a 1 x v položke 34 azbestóza v spojení s Ca pľúc v profesii robotník v ac výrobe).

V položke 29 - choroba z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia končatín – ochorenia kostí, kĺbov, šliach a nervov končatín boli zaznamenané 3 prípady ochorenia.

V 1. prípade bolo hlásené podozrenie na chorobu z povolania z DNJZ - dg. Erozívna artróza, rizartroza palca LHK v podniku SE Bordnetze Slovakia, s.r.o., Na Priehon 50, Nitra u zamestnanca v profesii Operátorka - formovačka káblových zväzkov, zváranie UZ zváračkou.

V 2. prípade bolo hlásené podozrenie na chorobu z povolania z DNJZ - dg. artróza RC I. dx, rizartroza I. dx., v podniku Sociálna poisťovňa, Pobočka Nitra, Slančíkovej 3, Nitra u zamestnanca v profesii Referent likvidácie dávok nemocenského poistenia.

V 3. prípade bolo hlásené podozrenie na chorobu z povolania z DNJZ - dg. Impingement Sy bilat v podniku Lesy SR Banská Bystrica, OLZ Topoľčianky, Lesná správa : Zobor, Velčice, Nitrianska Streda, Topoľčianky u živnostníka, ktorý vykonával pre daný subjekt ťažbu a približovanie dreva.

Zo záverov šetrenia pracovného prostredia, pracovných podmienok a charakteru vykonávaných pracovných činností bolo konštatované, že v 1. prípade (formovačka káblových zväzkov a operátor UZ zváračiek) a v 3. prípade (živnostník v ťažbe a približovaní dreva) boli splnené kritériá dlhodobosti, jednostrannosti a nadmernosti zaťaženia a bol skonštatovaný súvis choroby s vykonávanou prácou, v 2. prešetrovanom prípade (referentka likvidácie nemocenských dávok) však kritériá dlhodobosti, nadmernosti, jednostrannosti zaťaženia pri práci neboli splnené.

U živnostníka v ťažbe a približovaní dreva boli vytvorené podmienky pre vznik diagnostikovaného ochorenia, nakoľko cca 16 rokov vykonával prácu staticko – dynamickú s prevahou dynamickej zložky v stoji, pri ktorej boli exponované svaly oboch rúk a predlaktí bol prekročený celkový čas práce v neprijateľných polohách horných končatín vrátane ručnej manipulácie s bremenami ako i nevhodné mikroklimatické podmienky. Ochorenie bolo priznané ako profesionálne 6.3.2017.

V 4. prípade bolo hlásené podozrenie na chorobu z povolania v položke 34 - Azbestóza v spojení s Ca pľúc. Chorobu zaprášenia pľúc azbestovým prachom každoročne zaznamenávame i napriek tomu, že výroba azbestových materiálov v Slovenskej republike skončila v r. 1998. Dôchodkyňa ochorenie nadobudla počas 14 ročnej expozície pevnému aerosólu s obsahom azbestu nad 10 % v ACZ Nitra, resp. Ferrenit Nitra.

V položke 29 sa vo všetkých 3 prípadoch predĺžili lehoty vybavenia z dôvodu vyžiadania požadovaných dokladov potrebných k posúdeniu a vydaniu odborného stanoviska z prešetrenia pracovných podmienok a spôsobu práce posudzovanej osoby pri podozrení na chorobu z povolania.

S výnimkou ochorení podľa položky 34 sa ostatné prípady vyslovených podozrení na chorobu z povolania nevyskytli v riziku práce 3. alebo 4. kat.

6. Toxické a veľmi toxické látky a prípravky

Dozorná činnosť bola zameraná na plnenie povinností ktoré pre zamestnávateľov vyplývajú z nariadenia vlády č. 355/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov. Previerky boli zamerané na dodržiavanie povinností zamestnávateľov pri ochrane zdravia zamestnancov pri výrobe, predaji, skladovaní a inom zaobchádzaní s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami.

Na území ktoré dozoruje RÚVZ so sídlom v Nitre sa používajú veľmi toxické látky a toxické látky v priemyselnej výrobe (najviac v Duslo, a.s. Šaľa), v chemických laboratóriách pri výučbe (SPÚ Nitra, UKF Nitra), v diagnosticko-analytických biochemických zdravotníckych zariadeniach (Medirex a.s., Pezinok, biochemické laboratóriá v Nitre) a veterinárnych pracoviskách (Ústav štátnej kontroly veterinárnych biopreparátov a liečiv Nitra, Plemenárske služby SR, š.p. Bratislava, pracovisko Nitra - Lužianky) a v laboratórnych zariadeniach výskumných pracovísk (Ústav ekológie lesa SR, Zvolen, pobočka biológie drevín Nitra, AgroBiotech-Výskumné pracovisko SPÚ Nitra).

V roku 2017 sme nevydávali súhlas so skladovaním a manipuláciou s veľmi toxickými látkami a zmesami pre nové pracoviská.

V poľnohospodárstve sa v ochrane rastlín toxické a veľmi toxické látky a zmesi vo veľkej miere vylúčili a nahradili sa chemickými prípravkami klasifikovanými ako dráždivé a škodlivé chemické látky a zmesi. Používanie látok a zmesí klasifikovaných ako veľmi toxické sa v sledovanom období a v kontrolovaných subjektoch nezistilo.

V sledovanom období bolo vykonaných celkom 69 kontrol na pracoviskách s výskytom chemických faktorov. Previerky boli zamerané na dodržiavanie povinností zamestnávateľov pri ochrane zdravia zamestnancov pri výrobe, predaji, skladovaní a inom zaobchádzaní s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami. Prevádzkovatelia predkladali na schválenie prevádzkové poriadky a posudky o riziku pri práci s nebezpečnými chemickými faktormi. Celkovo bolo schválených 44 prevádzkových poriadkov pre práce spojené s vystavením zamestnancov nebezpečným chemickým faktorom, ktorých súčasťou boli posudky o riziku so zaradením pracovných činností do príslušnej kategórie rizika.

Väčšinu prevádzkových poriadkov a najmä posudzovanie zdravotných rizík spracovávali pre zamestnávateľov PZS na dobrej odbornej úrovni. Opakovane sa vyskytovali nedostatky v postupoch pri hodnotení zdravotného rizika v prípadoch, keď posudzovali riziká osoby bez oprávnenia na túto činnosť. Po konzultáciách s pracovníkmi oddelenia PPL boli nedostatky prevádzkovateľmi odstránené resp. chýbajúce údaje boli doplnené.

Najvýznamnejším podnikom zameraným na chemickú výrobu na území dozorovanom RÚVZ so sídlom v Nitre je spoločnosť Duslo, a. s. Šaľa. Je významný z hľadiska počtu zamestnancov aj z hľadiska výskytu rizikových faktorov a ich kombinácií. Podnik je zameraný na výrobu priemyselných hnojív, gumárenských chemikálií, prípravkov na ochranu rastlín, disperzných lepidiel typu Duvilax, výrobkov horčíkovej chémie a pod. V podniku v roku 2017 evidujeme

231 zamestnancov (z toho 17 žien) exponovaných chemickým faktorom (spôsobujúcim vznik kožných ochorení, nebezpečným chemickým faktorom vrátane karcinogénov Cat.1B a Cat.2, veľmi toxických látok a zmesí, toxických látok a zmesí a pevným aerosólom). Na všetkých pracoviskách s rizikom chemických faktorov boli zamestnávateľom vypracované prevádzkové poriadky a posudky o riziku so zaradením do príslušnej kategórie. Podnik v priebehu roku 2017 priebežne predkladal na schválenie aktualizované a doplnené prevádzkové poriadky resp. ich zmeny, posudky o riziku pri práci s chemickými faktormi v súvislosti s novou klasifikáciou chemických látok a chemických zmesí podľa zákona č. 67/2010 Z.z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon).

V roku 2017 bolo komisiou na preskúšanie odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami vydaných 24 osvedčení o odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami (z toho v 7 prípadoch na základe skúšky pred komisiou, v 17 prípadoch na základe predložených dokladov a dĺžke odbornej praxe).

Evidovali sa hlásenia o použití chemických prípravkov na ochranu rastlín a pri DDD činnosti. V roku 2017 bolo evidovaných 76 hlásení o použití chemických prípravkov pri výkone DDD činnosti. Vo všetkých prípadoch sa používali povolené prípravky a práce zabezpečovali osoby s odbornou spôsobilosťou na výkon uvedených činností.

Pri výkone štátneho zdravotného dozoru bolo zistené, že práce s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami riadia odborne spôsobilé osoby.

Pri kontrolách zameraných na používanie chemických látok, ktoré sú zakázané alebo obmedzené neboli zistené u zamestnávateľov nedostatky.

Poradenská a konzultačná činnosť poskytovaná pracovníkmi oddelenia PPL zamestnávateľom, zamestnancom a projektantom sa v mnohých prípadoch vzťahovala na problematiku chemických faktorov v pracovnom prostredí.

7. Karcinogénne a mutagénne faktory

Dozorná činnosť bola zameraná na uplatňovanie legislatívnej úpravy – nariadenia vlády č. 356/2006 Z. z. v znení neskorších úprav v praxi. V roku 2017 bolo vykonaných 10 kontrol zameraných na používanie chemických karcinogénov a to v podnikoch : RIBE Slovakia k.s., Nitra, Imunoalergológia Dzurilla s.r.o., Nitra, Matador a.s. Vráble, Duslo a.s. Šaľa, Kongsberg Automotive, a.s., Vráble, FN Nitra, BIA Plastic and Plating Technology Slovakia Čab, s.r.o., Giesecke Devrient s.r.o. Nitra, Nidec s.r.o., Zlaté Moravce, TREBAN AT s.r.o., Machulince). Kontrolná činnosť bola zameraná hlavne na zabezpečovanie zdravotného dohľadu na pracoviskách vrátane preventívnych lekárskech prehliadok vo vzťahu k práci, dodržiavanie opatrení na minimalizáciu expozície zamestnancov karcinogénnym a mutagénnym faktorom, vedenie evidencie o zamestnancoch a podmienky skladovania chemických karcinogénov.

V roku 2017 boli vydané 3 rozhodnutia na činnosti spojené so spracovaním, manipuláciou a so skladovaním chemických karcinogénov a to pre PLK Medicentrum Dzurilla, ambulancia klinickej onkológie, Nitra, Matador a.s. Vráble a Duslo a.s. Šaľa.

Posudzovali sa prevádzkové poriadky a hodnotenie zdravotných rizík zamestnancov exponovaných pri práci s chemickými karcinogénmi používanými na vyššie uvedených pracoviskách. V predložených prevádzkových poriadkoch boli podrobne riešené zásady ochrany zdravia a opatrenia na minimalizáciu expozície zamestnancov.

V spoločnosti BIA Plastic and Plating Technology Slovakia s.r.o., Čab sa pri povrchovej úprave plastových komponentov pre automobilový priemysel používa karcinogén kategórie 1A – oxid chrómový (s obsahom 6-mocného chrómu) na základe autorizácie udelenej ECHA zo dňa 13.3.2017 na dobu nasledujúcich 12 rokov (číslo dokumentu o autorizácii:

ECHA/RAC/SEAC: AFA-O-0000006558-63-02/F).Ročná spotreba tejto látky je cca 38,5 t, celkový počet zamestnancov exponovaných oxidu chrómovému je 5 osôb, z toho 1 žena.

Na území dozorovanom RÚVZ Nitra evidujeme 3 subjekty s vyhlásenými rizikovými prácami z dôvodu expozície zamestnancov karcinogénnym látkam.

V dvoch prípadoch ide o expozíciu cytostatikám v zdravotníckych zariadeniach (Fakultná nemocnica Nitra - Oddelenie rádioterapie a klinickej onkológie, lôžková a ambulantná časť a v Špecializovaná nemocnica Sv. Svorada Zobor n.o., Nitra). V roku 2017 boli priebežne upresňované druhy a množstvá cytostatík aplikovaných pacientom parenterálne a intravenózne. Oproti predchádzajúcemu roku došlo k miernemu zvýšeniu v počte exponovaných zamestnancov cytostatikám v 2 a 3. kategórii spolu na 65 osôb (z toho 59 žien) .

3-tím subjektom s vyhlásenou rizikovou prácou z dôvodu expozície zamestnancov karcinogénom – tvrdé drevo (dub) je spoločnosť TREBAN AT, s.r.o., Machulince, výroba kvetináčov s počtom exponovaných zamestnancov 2, z toho obaja muži.

Prehľad subjektov ktoré používajú pri svojej činnosti chemické látky s karcinogénnymi a mutagénnymi účinkami v Nitrianskom regióne ako aj počet exponovaných osôb je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Podnik Organizácia Spoločnosť	Chemický karcinogén, chem. mutagén, proces s rizikom chemickej karcinogenity	Klasifikácia/kateg. podľa NV SR č. 356/2006 Z. z. zákona č. 67/2010 Z. z.	Počet expono vaných celkom / ženy	Výsl. merania/ množstvo spotrebovaných látok/rok
NIDEC, s.r.o. Zlaté Moravce (bývalý Secop, s.r.o.)	Gardobond G 4404 A	Carc.1B	4/0	1050 kg
	Gardobond G 4004 E	Carc.1B	4/0	2075 kg
	Fenolftaleín	Carc. 1B, MUTA 2	3/3	0,095 kg
	Chroman draselný	Carc.1B, MUTA 1B	3/3	0,005 kg
	Hydranal – CoulomatOil	Carc.2, MUTA 1B	3/3	3,190 l
	chloroform	Carc.2	3/3	5,960 l
	CHSK LCK 514 (obs. Dichróman draselný 1%)	Carc.1B, MUTA 1B	3/3	0,043 g
TESGAL, s. r.o., Vráble Linka povrchovej úpravy kovov	Enthox 747	Carc.1A MUTA.1B	3/0	0 kg
	Finidip 124	Carc.1B, MUTA.2		275 kg
	Pasigal H	Carc.1B, MUTA.2		4440 kg
	Pasigal H2	Carc.1B, MUTA.2		3450 kg
	Pasigal EM	Carc.1B, MUTA.2		0 kg
	Pasigal ZUL	Carc.1A, MUTA.1B		25 kg
	Lanthane TR175 part C	Carc.1B, MUTA.2		975 kg
	Lanthane TR175 part A	Carc.1B, MUTA.2		150 kg
	Pragofos 1932	Carc.2		870 kg
	Pragofos 2202	Carc.2		0kg
	Pragofos 2203	Carc.2		2590 kg
	Pragofos 2401	Carc.2		6840 kg
	Pragolod AC 202	Carc.2		50 kg
	Slotoloy Zn 85	Carc.1A MUTA 2		75700 kg
	Slotopas ZNT 81	Carc.1B MUTA 2		0 kg
	Slotopas ZNT 71	Carc.1B MUTA 2		9090 kg
	Performa 285 Ni-CPL 175	Carc.1A MUTA 2		14600 kg
Tridur Inhibitor	Carc.2	75 kg		

	Primion 240 Purifier 1	Carc.2		225 kg
	Lanthane yellow 334	Carc.1B MUTA 2		0 kg
	Lanthane yellow 335 A	Carc.1B MUTA 2		100 kg
	Tridur ZNNI H7	Carc.1B MUTA 2		175 kg
TESGAL, s. r.o. Vráble Chemické laboratórium	Dvojchroman sodný dihydrát	Carc.1B,MUTA.1B	3/2	20 g
	Fenolftalein indikátor CS	Carc1B,MUTA.2		6 g
	Kyvetový test na CHSKer	Carc1A,MUTA.1B		100ks amp (100g)
Kongsberg Automotive, s.r.o., Vráble	Technomelt – PUR 4,4 – metyléndifenyldiizokyanát 101-68-8	Carc.2 Obs. 1 - <3%	18/18	1635 ml
	Bolasto zložka B	Carc.2	2/1	1316 kg
Ústav štátnej kontroly veterinárnych biopreparátov a liečiv, Nitra	Anilín	Carc. 2, MUTA 2	11/10	2ml/1 analýza
	Benzén	Carc. 1A, MUTA 1B	11/10	75 ml/1 analýza
	Dichlórmetán	Carc.2	11/10	1-100ml /1analýza
	1,4-dioxán	Carc. 2	11/10	5-50ml/1analýza
	Fenol	MUTA 2	11/10	2,5,g/500ml vody
	Chloroform	Carc. 2	11/10	1-100ml/analýza
TREBAN AT, s.r.o. Machulince	Tvrde drevo – dub	Carc. 1A	2/2	50m ³
KTL ZM a.s., Zlaté moravce Chemické laboratorium	Fenolftalein indikátor CS	Carc 1B	3/3	19 g
	Kyvetový test na CHSKer	Carc1A, MUTA1B		106 ks
	KBrO3	Carc.1B		92 g
	1-naftylamín	Carc.1A		2,4 g
	Tetrahydrofurán	Carc. 2		14,5 l
DUSLO, a.s. Šaľa	Anilín	Carc. 2, MUTA 2	26/0	14 736,6 t
	Hydrazín hydrát 24%	Carc. 1B	18/0	4 085 kg
	Formaldehyd (37 % vodný roztok)	Carc. 2	8/0	39 600 kg
DUSLO, a.s. Šaľa Odd. centrálnych laboratórií	Anilín	Carc. 2, MUTA 2	2/2	10 ml
	Dichroman draselný	Carc. 1B, MUTA 1B	18/18	418 g
	Fenol	MUTA 2	4/2	4,7 kg
	Formaldehyd (37 % vodný roztok)	Carc. 2	6/6	96,8 l
	Chinolín	Carc.1B, MUTA 2	4/4	10 ml
	Chlorid kobaltnatý	Carc. 1B	4/4	10 g
	Chroman draselný	Carc. 1B, MUTA 1B	4/4	8 g
	Síran hydrazínu	Carc. 1B	4/4	1,5 g
Plastcom spol. s r.o., Nitra	Campine	Carc.2	11/0	5954 kg
	MC 25	Carc. 2	11/0	8701 kg
	MC HD	Carc. 2	11/0	700 kg
	MC 8	Carc. 2	11/0	4534 kg
Matador Automotive Vráble, a.s.	Bonderite M-AD 337	Carc. 1a	5/1	220 l
	Bonderite M – PT 54 NC	Carc. 1a	5/1	166,5 l
	Bonderite M – AD Ni 3	Carc. 1a	3/0	15 l
Bia Plastic and	Chróm (VI). – Autorizácia,	Carc. 1a	5/1	38,5t

Plating technology Slovakia s.r.o., Čab	ECHA/RAC/SEAC: AFA-O-0000006558-63-02/F, 13.3.2017, na 12 rokov			
FN Nitra - ambulancie	Cytostatiká	proces s r.ch.k.	44/41	10755 ks amp
FN Nitra – oddelenie	Cytostatiká	proces s r.ch.k.		6094 ks amp
ŠN Sv.Svorada Zobor,n.o., Nitra	Cytostatiká	proces s r.ch.k.	19/17	8439 ks amp
Ambulancia klinickej onkológie PLK Medicentrum Dzurilla	Cytostatiká	proces s r.ch.k.	2/1	907 ks ampúl

V nasledujúcej tabuľke č. 5a je uvedených 5 karcinogénov, ktorým je v Nitrianskom regióne exponovaných najviac osôb:

Tabuľka č. 5a

Počet zamestnancov exponovaných karcinogénnym a mutagénnym faktorom v SR - najčastejší výskyt podľa počtu exponovaných v rozdelení podľa krajov					
Chemický karcinogén, chemický mutagén, proces s rizikom chemickej karcinogenity (vrátane azbestu)		Klasifikácia*	Počet exponovaných (vrátane azbestu) (vrátane RP) celkom / ženy		Počet podnikov / organizácií
1.	Stavebný materiál s obsahom azbestu	Carc. Cat. 1A	111	0	24
2.	Cytostatiká	Proces s rizikom chem.karcinogenity	65	59	3
3.	Formaldehyd (roztoky s obsahom formaldehydu od 3 – 37 %)	Carc.cat. 2	37	28	2
4.	Anilín	Carc.Cat. 2, Muta Cat.2	28	2	1
5.	Metyléndifenyldiizokyanát	Carc.cat. 2	18	18	1

* K 1A - dokázaný karcinogén pre ľudí, K 1B - pravdepodobný karcinogén, M 1A - mutagén ľudských zárodočných buniek, M 1B - mutagén cicavčích zárodočných buniek, proces - proces s rizikom chemickej karcinogenity

V rámci dozornej činnosti zameranej na uplatňovanie legislatívnej úpravy – nariadenia vlády SR č. 253/2006 Z.z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci sa v spolupráci s NRC pre zdravotnú problematiku vláknitých prachov RÚVZ v Nitre vykonalo 7 kontrol zabezpečenia búracích prác na stavbách s použitými materiálmi z azbestocementu. Pri posudzovaní projektových dokumentácií boli stavebníci upozorňovaní na plnenie povinností pri likvidácii stavebných materiálov s obsahom azbestu.

Bolo vydaných 93 posudkov na odstraňovanie stavebného materiálu obsahujúceho azbestocement zo stavieb, z toho odstraňovanie v exteriéroch bolo odsúhlasené v 74 prípadoch, v interiéri - predovšetkým bytové jadrá sa posudzovali v 19-tich prípadoch.

Vo všetkých prípadoch boli žiadatelia držiteľmi oprávnenia na výkon uvedených činností vydaného ÚVZ SR.

Spolu so žiadosťou o vydanie súhlasu na uvedené činnosti boli prevádzkovateľmi predkladané prevádzkové poriadky, ktoré obsahovali posudky o riziku, opis činností a pracovných postupov pri práci s materiálmi obsahujúcim azbest, plánované aj vykonané opatrenia na zníženie expozície zamestnancov prachu z azbestu pri búracích prácach a plán práce. (tabuľka č.5b).

Tabuľka č. 5b

Oznámenia o začatí činnosti s azbestom alebo s materiálmi obsahujúcimi azbest a výkon štátneho zdravotného dozoru podľa NV SR č. 253/2006 Z. z.	Počet
Oznámenia o začatí činnosti s azbestom alebo s materiálmi obsahujúcimi azbest	93
Kontrola – miestne zisťovanie (ukončená záznamom) vykonaná po oznámení o začatí činnosti s azbestom alebo s materiálmi obsahujúcimi azbest	7

Prehľad subjektov, ktoré v roku 2017 v Nitrianskom regióne realizovali na základe súhlasu RÚVZ so sídlom v Nitre búracie a rekonštrukčné práce spojené s odstraňovaním stavebných materiálov s obsahom azbestu a počet exponovaných zamestnancov pri týchto činnostiach je uvedený v nasledujúcej tabuľke :

Podnik Organizácia Spoločnosť	Chemický karcinogén, chemický mutagén, proces s rizikom chemickej karcinogenity	Klasifikácia / kateg. * Podľa NV SR č. 356/2006 Z.z. zákona č. 67/2010 Z. z.	Počet exponovaných osôb celkom	Výsl. Merania / množstvo spotrebovaných látok / rok **
OSBD Nitra	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	11	2,5 t 40 m ³
Dilmun System, s.r.o., Bratislava	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	4	5317 m ² 5 t
Ellio, s.r.o., Nitra	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	5	478 m ²
Cobra – Milan Marčan, Nitra	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	4	26,4 t
TM Montinštala	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	9	20 m ²
Ok Plus s.r.o., Bratislava	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	3	10 t
Astana, s.r.o.	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	4	309,5 m ²
J. Balko	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	4	6,8 t
BBC Consulting, s.r.o., Nitra	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	4	100,4 t
Eisen, s.r.o.,	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	3	10 t

Nikin, s.r.o.	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	7	16,5 t
Bismont, s.r.o., Vranov nad Topľou	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	2	1,2 t
MQM stavebno-obchodná činnosť, s.r.o.	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	2	9,05 t
Komstav strechy, s.r.o., Komárno	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	4	0,9 t
Azbestgroup, s.r.o., Poprad	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	5	170 m ² 2,5 t
Concret s.r.o., Boleráz	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	5	50 m ² 322,8 t
ReTrash, s.r.o.	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	4	6 t
M. Medvegy	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	5	10 m ²
T. Tóth	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	5	2,2 t
GAMAMONT, s.r.o.	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	3	10 m ³ 0,42 t
Zilizi s.r.o.	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	4	22,32 t
Vladimír Chamula	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	6	6t
Ronar	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	5	480 m ²
Stavba a inžiniering s.r.o.	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	3	0,8 t

8. Výkony v štátnom zdravotnom dozore

Tabuľka č. 2

Štátny zdravotný dozor (preventívne aktivity)	Počet		
	RÚVZ	ÚVZ SR	Spolu
A. Rozhodnutia súhlasné/nesúhlasné § 13 ods. 4 zákona č. 355/2007 Z. z.			
- o návrhoch na uvedenie priestorov do prevádzky vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní a ak si to vyžaduje objektivizáciu faktorov životného prostredia alebo pracovného prostredia, o návrhoch na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky	1)230		
- o návrhoch na schválenie prevádzkových poriadkov a návrhoch na ich zmenu	59		

- o návrhoch na používanie biologických faktorov, na zmenu ich použitia	-		
- o návrhoch na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami zmesami na pracovisku vrátane ich použitia pri dezinfekcii, regulácii živočíšnych škodcov a na ochranu rastlín			
- o návrhoch na činnosti spojené s výrobou, spracovaním, manipuláciou, skladovaním, prepravou a zneškodňovaním chemických karcinogénov a mutagénov na pracovisku	²⁾ 3		
- o návrhoch na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb	93		
- o návrhoch na zaradenie prác do tretej alebo štvrtej kategórie, návrhoch na ich zmenu alebo vyradenie	27/2		
- o návrhoch na zriaďovanie a prevádzku pohrebiska, pohrebnej služby, krematória a na činnosti súvisiace s prevozom mŕtvych podľa osobitných predpisov	-		
- ostatné			
S p o l u:	412		
B. Rozhodnutia - pokyny - opatrenia			
C. Vydané / odobraté oprávnenia na činnosti pracovnej zdravotnej služby	-		
D. Vydané / odobraté oprávnenia na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb	-		
E. Záväzná stanoviská: § 13 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. s prihliadnutím na zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov a zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečistenia životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	12		
§ 13 ods. 3 zákona č. 355/2007 Z. z.			
1. k územným plánom a k návrhom na územné konanie	28		
2. k návrhom na kolaudáciu stavieb a k návrhom na zmenu v užívaní stavieb	63		
3. k návrhom na využívanie vodných zdrojov na zásobovanie pitnou vodou			

¹⁾ V uvádzanom počte 230 vydaných rozhodnutí o návrhoch na uvedenie priestorov do prevádzky, návrhoch na zmenu v ich prevádzkovaní a návrhoch na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky sú zahrnuté aj rozhodnutia týkajúce sa chránených dielní. V roku 2017 bolo vydaných 17 rozhodnutí na uvedenie priestorov chránených dielní do prevádzky.

²⁾ V roku 2017 boli vydané 3 rozhodnutia na činnosti spojené s manipuláciou a skladovaním chemických karcinogénov a to pre PLK Medicentrum Dzurilla, ambulancia klinickej onkológie, Nitra, Matador a.s. Vráble a Duslo a.s. Šaľa.

V sledovanom roku bolo vydaných 93 posudkov na odstraňovanie stavebného materiálu obsahujúceho azbestocement zo stavieb, z toho odstraňovanie v exteriéroch bolo odsúhlasené v 74 prípadoch, v interiéri - predovšetkým bytové jadrá sa posudzovali v 19-tich prípadoch. Vo všetkých prípadoch boli žiadatelia držiteľmi oprávnenia na výkon uvedených činností vydaného ÚVZ SR.

Štátny zdravotný dozor a súvisiace činnosti	P o č e t
Výkon ŠZD (ukončený záznamom)	1493
Šetrenie sťažností (vykazuje odbor, ktorý je nositeľom úlohy)	-
Šetrenie petícií	-
Šetrenie podnetov na výkon ŠZD	30
Odborné stanoviská (expertízy)	203
Konzultácie	3098
Poradenstvo - individuálne	299
- skupinové	2
Iné činnosti*	33

*napr. posúdenie fyzickej záťaže, psychickej pracovnej záťaže, odbery vzoriek vôd a pod.
Poznámka: v štatistickom výkaze sa používa výraz „kontrola“.

V roku 2017 sa na oddelení PPL prešetrovalo 30 podnetov na výkon ŠZD.

Podnety sa týkali hlavne vykonávania činností bez kladného posudku orgánu verejného zdravotníctva, nevyhovujúcich pracovných podmienok na pracoviskách (absencia hodnotenia zdravotných rizík na pracovisku, nadmerná záťaž teplom, nadmerná hlučnosť a prašnosť na pracovisku, expozícia zamestnancov CO na pracovisku, prekračovanie hmotnostných limitov pri ručnej manipulácii s bremenami, nedodržiavanie opatrení na ochranu zdravia zamestnancov pri práci zo strany zamestnávateľa, teplo na pracoviskách v letných mesiacoch, nezabezpečenie pitného režimu na pracoviskách počas mimoriadne teplých dní), nedostatočného posúdenia resp. neinformovania o výsledkoch posúdenia rizík na pracovisku, neposkytovania potrebných osobných ochranných pracovných prostriedkov a čistiacich prostriedkov, obťažovania obyvateľov hlukom a prachom z činnosti prevádzky, neplnenia si povinností pri odstraňovaní stavebného materiálu s obsahom azbestu zo stavieb, a pod.

V 11 – tých prípadoch sa šetrením v rámci výkonu ŠZD preukázala opodstatnenosť podnetov. V týchto prípadoch boli prevádzkovateľom nariadené opatrenia na odstránenie nedostatkov resp. bolo s týmito prevádzkovateľmi začaté správne konanie (7 prípadov).

Tabuľka č. 4

RÚVZ v sídle kraja	Počet vydaných osvedčení o odbornej spôsobilosti na prácu s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami			Počet odobraných osvedčení
	Na základe skúšky pred komisiou	Na základe preukázania odbornej praxe (bez skúšky)	Spolu	Spolu
Nitra	7	22	29	-

V roku 2017 bolo komisiou na preskúšanie odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami vydaných 24 osvedčení o odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami (z toho v 7 prípadoch na základe skúšky pred komisiou, v 17 prípadoch na základe predložených dokladov a dĺžke odbornej praxe).

V uvedenom roku bolo na RÚVZ so sídlom v Nitre uplatnených 5 žiadostí o vydanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti na prácu s dezinfekčnými prípravkami na profesionálne

použitie a na prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne použitie (z toho 0 na základe skúšky pred komisiou, v 5 prípadoch na základe predložených dokladov a dĺžke odbornej praxe).

Tabuľka č. 5b

Oznámenia o výkone odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest a výkon štátneho zdravotného dozoru podľa § 41 ods. 16 zákona č. 355/2007 Z. z. a NV SR č. 253/2006 Z. z.	Počet
Oznámenia o začatí výkonu odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest	93
Výkon štátneho zdravotného dozoru po oznámení o začatí výkonu odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest	7

Bolo vydaných 93 posudkov na odstraňovanie stavebného materiálu obsahujúceho azbestocement zo stavieb, z toho odstraňovanie v exteriéroch bolo odsúhlasené v 74 prípadoch, v interiéri - predovšetkým bytové jadrá sa posudzovali v 19-tich prípadoch. Vo všetkých prípadoch boli žiadatelia držiteľmi oprávnenia na výkon uvedených činností vydaného ÚVZ SR.

Tabuľka č. 6

Sankčné opatrenia	Počet	V sume
Pokuty za priestupky – blokové konanie		-
Pokuty za priestupky – pokuty do 1659 € okrem blokových konaní (§ 56 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z.)		-
Pokuty za iné správne delikty (§ 57 ods. 50 zákona č. 355/2007 Z. z.)	7	15000
Iné sankcie / opatrenia – zákaz výroby, používania zariadení a prevádzky (§ 55 ods. 2 písm. a), f), g) zákona č. 355/2007 Z. z.)	2	-
Trestné oznámenie		-
Náhrada nákladov (§ 58 zákona č. 355/2007 Z. z.)		-
Zvýšenie poistného (podľa zákona č. 461/2003 Z. z.)		-
Výkon rozhodnutia (§ 79 zákona č. 71/1967 Zb.)		-

V rámci sankčných opatrení boli na Oddelení PPL RÚVZ Nitra v roku 2017 udelené: 7 pokút za iné správne delikty (§ 57 ods. 50 zákona č. 355/2007 Z. z.) a 2 iné sankcie / opatrenia – zákaz výroby, používania zariadení a prevádzky (§ 55 ods. 2 písm. a), f), g) zákona č. 355/2007 Z. z.).

Pokuty za iné správne delikty (v celkovej sume 15 000 Eur) sa väčšinou týkali porušenia povinností zamestnávateľov vyplývajúcich z ustanovení § 52 ods. 1 zákona 355/2007 Z.z. a to predovšetkým povinnosti: predložiť na posúdenie príslušnému orgánu verejného zdravotníctva návrh na uvedenie priestorov do prevádzky a do času kladného posúdenia zdržať sa vykonávania posudzovaných opatrení alebo činností, ďalej povinnosti kvalitatívne a kvantitatívne zisťovať zdravie škodlivé faktory životného prostredia a pracovného prostredia, ktoré používajú pri svojej činnosti alebo ktoré pri ich činnosti vznikajú, a ktorých používanie a prípustné hodnoty sú upravené osobitnými predpismi, hodnotiť zdravotné riziká vyplývajúce z expozície faktorom pracovných a životných podmienok podľa osobitných predpisov a vypracovať posudok o riziku.

Pokuta bola v 2 prípadoch uložená subjektom za nedodržovanie povinností pri odstraňovaní stavebného materiálu s obsahom azbestu zo stavieb (odstraňovanie kanalizačných odpadových potrubí zo stupačiek bytového domu).

Zákaz používania zubného rtg prístroja bol uplatnený voči dvom subjektom, ktoré na spoločnom rtg pracovisku prevádzkovali starší intraorálny rtg prístroj. Zákaz bol uložený na mieste výkonu štátneho zdravotného dozoru podľa § 55 ods. 2 písm. f/ zákona č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov. Dôvodom boli nevyhovujúce kvalitatívne parametre rtg prístroja zistené v rámci štátneho zdravotného dozoru a konštatované aj v protokole o naposledy vykonanej skúške dlhodobej stability rtg prístroja.

Komentár k tab. č. 7 – chránené pracoviská:

V sledovanom období roku 2017 pracovníkmi oddelenia PPL vykonaných 40 kontrol na nových aj už existujúcich chránených pracoviskách.

Na základe žiadostí jednotlivých subjektov bolo posúdených celkom 35 pracovísk na ktorých zabezpečovali práce osoby so zdravotným postihnutím, z toho v 17 prípadoch bolo vydané rozhodnutie na uvedenie priestorov do prevádzky a v 18 prípadoch bolo vydané stanovisko k zmenám na existujúcich pracoviskách s už prideleným štatútom chránenej dielne/pracoviska. Spolu na týchto pracoviskách pracuje 120 osôb so zdravotným znevýhodnením, z toho 69 žien.

V roku 2017 zamestnanci oddelenia PPL RÚVZ so sídlom v Nitre vykonali previerky v 5 spoločnostiach, pre ktoré už boli orgánom na ochranu zdravia vydané rozhodnutia na uvedenie priestorov pracovísk do prevádzky a na uvedených pracoviskách pracovné činnosti vykonávali zamestnanci so zdravotným obmedzením. Boli to nasledovné subjekty:

- Diecézna charita, Samova 4, Nitra, ktorej predmetom činnosti sú knihvizačské práce, s počtom zamestnancov so zdravotným postihnutím 2 z toho 1 žena.
- DeLUX ZPS, a.s. Vráble, ktorej predmetom činnosti je výroba, balenie, skladovanie a distribúcia OOPP s počtom zamestnancov so zdravotným postihnutím 23 z toho 16 žien.
- Mesto Nitra, Štefánikova 60, Nitra, pracovisko kamerového systému - Mestská polícia s počtom zamestnancov so zdravotným postihnutím 6 mužov.
- EUROtoner, s.r.o., Rastislavova 12, Nitra, ktorej predmetom činnosti je predaj kancelárskych potrieb a repasovanie tonerov, s počtom zamestnancov so zdravotným postihnutím 3 z toho 2 ženy.
- SKIPPI s.r.o. Veľké Zálužie, ktorej predmetom činnosti je výroba nábytku s počtom zamestnancov so zdravotným postihnutím 7 z toho 6 ženy.

Zamestnanci so zdravotným postihnutím mali preukázanú zdravotnú spôsobilosť na výkon konkrétnych pracovných činností, potvrdenia o zdravotnej spôsobilosti pre týchto zamestnancov v prevažnej miere boli vystavené územne príslušnými všeobecnými lekármi.

Tabuľka č. 8

Použitie kontrolných listov (dotazníkov informovanosti zamestnancov) pri výkone ŠZD										
RÚVZ	Počet kontrolných listov									
	A	B	C	H	K	N	P	R	V	Z
Nitra		4	12	20	7					

A – azbest

B – biologické faktory

C – chemické faktory

H – hluk

K – karcinogénne a mutagénne faktory

N – neionizujúce žiarenie

P – psychická pracovná záťaž

R – bremená

V – vibrácie

Z – zobrazovacie jednotky

Overovanie dodržiavania legislatívnych požiadaviek týkajúcich sa poskytovania informácií zamestnancom v oblasti ochrany zdravia pri práci bolo realizované aj prostredníctvom dotazníkov informovanosti zamestnancov. Anonymné kontrolné listy - tzv. dotazníky informovanosti zamestnancov boli zamerané na rizikové faktory: biologické faktory (4 prípady), chemické faktory (12 prípadov), hluk (20 prípadov), karcinogény (7 prípadov).

Prehľad o počte podnikateľských subjektov kontrolovaných v r. 2017

<i>Prehľad o počte kontrolovaných podnikateľských subjektov</i>						
Právna forma subjektu	Počet kontrolovaných subjektov					
	rozdelenie podľa počtu zamestnancov v kontrolovanom subjekte					
	0	1 - 9	10 - 49	50 - 249	250 a viac	SPOLU
Podnikateľ-FO – nezapísaný v OR						
Podnikateľ-FO – zapísaný v OR		80	5			85
FO – slobodné povolanie						
FO – poľnohospodárska výroba						
Fyzické osoby spolu		80	5			85
Verejná obchodná spoločnosť						
Spoločnosť s ručením obmedzeným		165	258	37	2	462
Komanditná spoločnosť				1		1
Nadácia						
Nezisková organizácia						
Akciová spoločnosť			15	39	3	57
Družstvo						
Spoločenstvá vlastníkov pozemkov, bytov a pod.						
Štátny podnik				3		3
Národná banka Slovenska						
Banka – štátny peňažný ústav						
Rozpočtová organizácia						
Príspevková organizácia						
Obecný podnik						
Fondy						
Verejnoprávna inštitúcia						
Zahraničná osoba						
Sociálna a zdravotné poisťovne						
Odštepny závod						
Združenie (zväz, spolok)						
Politická strana, hnutie						
Cirkevná organizácia						
Organizačná jednotka združenia						
Komora (s výnimkou profesných komôr)						
Záujmové združenie právnických osôb						
Obec (obecný úrad), mesto (mestský úrad)			4			4
Krajský a obvodný úrad						
Samosprávny kraj (úrad samosprávneho kraja)						
Právnické osoby spolu		165	277	80	5	527
Spolu:		245	282	80	5	612

Zdroj: RÚVZ v SR

Tabuľka č.10

Prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania						
Počet prešetr.	Č. položky Zoznam CHzP	Dg.	Organizácia (posledný zamestnávateľ)	Profesia	Záver prešetrovania S / N / ? / K / X	Lehota (v dňoch)
1	29	DNZJ Erozívna artróza, rizartroza palca LHK	SE Bordnetze Slovakia, s.r.o., Na Priehon 50, Nitra	Operátorka-formovačka káblových zväzkov, zváranie UZ zväračkou	S	50 dní
2	29	DNZJ artróza RC I. dx, rizartroza I. dx.,	Sociálna poisťovňa Pobočka Nitra, Slančíkovej 3, Nitra	Referent likvidácie dávok nemocenského poistenia	N	41 dní
3	29	DNZJ – Impingement Sy bilat	Lesy SR Banská Bystrica OLZ Topoľčianky Lesná správa : Zobor, Velčice, Nitrianska Streda, Topoľčianky	živnostník (ťažba a približovanie)	S	28 dní
4	34	Azbestóza v spojení s CA pľúc	Ferrenit, a.s. Nitra	Robotník v ac výrobe	S	12 dní
SPOLU	4	-	-	-	-	-

V priebehu roka 2017 boli hlásené 4 podozrenia na chorobu z povolania, z toho 3 prípady v položke 29 - choroby z DNZJ a 1 prípad v položke 34 - Azbestóza v spojení s Ca pľúc.

V porovnaní s rokom 2016 sa počet hlásených podozrení na chorobu z povolania znížil o 6 prípadov.

Podrobnejšie údaje o prešetrovaných prípadoch – viď kapitola č. 4. a 5.

Tabuľka č. 11

Špecializované úlohy a iná odborná činnosť						
Prednášky		Publikácie v odborných časopisoch a zborníkoch (počet)	Zahraničné pracovné a študijné cesty (počet)	Špecializované úlohy (počet)	Iné činnosti (počet)	
na odborných podujatiach (počet prednášok)	Pregraduálna a postgraduálna výchova (počet hodín)					
8		2			1	

Prednášková činnosť:

1. Agroinštitút , Nitra – odborné vzdelávanie pre prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami, Ing. E.Halzlová, MPH – 3x
2. Agroinštitút, Nitra – odborné vzdelávanie pre práce s dezinfekčnými prípravkami na profesionálne použitie a na prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne použitie, Ing. E.Halzlová, MPH – 2x

3. Prednáška „Hodnotenie rádiologických ukazovateľov v pitnej vode“- Mgr.S. Černáková – Ústavný seminár RÚVZ Nitra
4. Prednáška „Zdravotné riziká pri práci s chemickými látkami na oddelení laboratórnych činností RÚVZ Nitra“ – Mgr. Zbojerková, Ústavný seminár RÚVZ Nitra
5. Účasť Mgr. Trebichalského ako lektora na odbornej príprave v radiačnej ochrane pre lekárske ožiarenie podľa § 8 ods. 5 – 8 NV SR č. 340/2006 Z. z. v znení NV SR č. 85/2007 Z. z. uskutočnenej dňa 4.12.2017 v Nemocnici Alexandra Wintera v Piešťanoch organizovanej spoločnosťou VF, s.r.o., Žilina.

Publikácie v odborných časopisoch:

1. „Hodnotenie rádiologických ukazovateľov v pitnej vode“- Mgr.S. Černáková - publikované v Zborníku referátov z odborného seminára, ročník 7, 2017
2. „Zdravotné riziká pri práci s chemickými látkami na oddelení laboratórnych činností RÚVZ Nitra“ – Mgr. Zbojerková - publikované v Zborníku referátov z odborného seminára, ročník 6., č. 1, 2016

Iné činnosti :

1. Aktualizácia informácií uvádzaných v novele zákona č. 355/2007 Z.z. – týkajúce sa povinností zamestnávateľov pri ochrane zdravia pri práci a zabezpečenia PZS na internetovej stránke RÚVZ Nitra

Tabuľka č. 12

Objektivizácia faktorov v pracovnom prostredí			
Druh vzorky	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
Ovzdušie ¹⁾ - pracovné	351	1587	1871
Biologický materiál			
Genetická toxikológia			
Hluk	319	982	982
Vibrácie	0	0	0
Optické žiarenie ²⁾			
Elektromagnetické pole			
Mikroklimatické podmienky	5	5	36
Ionizujúce žiarenie	1241	1417	2259
S p o l u :	1916	3991	5148

Vysvetlivky:

¹⁾ chemické faktory, prach

²⁾ lasery, UV, IR, viditeľné svetlo

Počet vzoriek sú komodity, každá označená ako „kód vzorky“ v centrálnom prijíme a na ktoré sa vydáva protokol o skúškach.

Počet ukazovateľov sa nenásobí počtom paralelných stanovení.

Počet analýz je počet paralelných stanovení ukazovateľov.

Pri fyzikálnych faktoroch sa v kolónke:

počet vzoriek uvedie **počet meraných miest**, napr. vysielateľ, miestnosť, stroj, označené ako kód vzorky v centrálnom prijíme

počet ukazovateľov uvedie **počet fyzikálnych veličín** (napr. teplota, relatívna vlhkosť, prúdenie vzduchu = 3 ukazovatele), odmeraných na meracích miestach

počet analýz uvedie sa počet uskutočnených odčítaní.

Poznámka: Objektívizácia faktorov v pracovnom prostredí vykonávaná laboratórnymi pracoviskami (vrátane pracovísk na objektívizáciu fyzikálnych faktorov), alebo inými pracoviskami, v rámci ktorých sa objektívizácia vykonáva.
Posúdenie fyzickej záťaže a psychickej pracovnej záťaže (počet hodnotených profesií), metódy merania a hodnotenia **uved'te v komentári.**

Tabuľka č. 13a

PZS u zamestnávateľa – vlastnými zamestnancami (do 30.11.2017)								
RÚVZ	Tímom PZS		Lekárom		Verejným zdravotníkom		Bezpečnostným technikom**)	
	Počet subjektov*	Počet zamestnancov / z toho v kategórii 3 a 4	Počet subjektov*	Počet zamestnancov	Počet subjektov*	Počet zamestnancov	Počet subjektov*	Počet zamestnancov
Nitra	1	1763/630	59	119	1	78	83	1328

*) Údaje získané výkonom ŠZD alebo písomným oznámením zamestnávateľa (§ 30a ods. 2)

***) Bezpečnostným technikom, autorizovaným bezpečnostným technikom

Tabuľka č. 13b

PZS u zamestnávateľa – dodávateľským spôsobom (do 30.11.2017)								
RÚVZ	Tímom PZS		Lekárom		Verejným zdravotníkom		Bezpečnostným technikom*)	
	Počet kontrolovaných subjektov	Počet zamestnancov / z toho v kategórii 3 a 4	Počet kontrolovaných subjektov	Počet zamestnancov	Počet kontrolovaných subjektov	Počet zamestnancov	Počet kontrolovaných subjektov	Počet zamestnancov
Nitra	153	2512/1988	75	296	21	194	510	3007

*) Bezpečnostným technikom, autorizovaným bezpečnostným technikom, bezpečnostnotechnickou službou

Tabuľka č. 13c

PZS – zamestnávateľ nemá zabezpečení (do 30.11.2017)				
RÚVZ	v subjektoch, kde nie sú vyhlásené rizikové práce		v subjektoch s vyhlásenými rizikovými prácami	
	Počet kontrolovaných subjektov	Počet zamestnancov	Počet kontrolovaných subjektov	Počet zamestnancov / z toho v kategórii 3 a 4
Nitra	56	162	-	-

Sankcie za správne delikty súvisiace so zabezpečením PZS a činnosťou PZS (do 30.11.2017)					
RÚVZ	Názov a sídlo kontrolovanéh o subjektu	Správny delikt podľa § 57 ods. 22 písm. b) zákona č. 355/2007 Z. z. (zamestnávateľ nezabezpečil zdravotný dohľad pre zamestnancov)	Správny delikt podľa § 57 ods. 24 zákona č. 355/2007 Z. z. (nedostatky týkajúce sa činnosti tímov PZS – držiteľov oprávnenia na výkon PZS)	Správny delikt podľa § 57 ods. 45 zákona č. 355/2007 Z. z. (nedostatky týkajúce sa subjektov, ktoré vykonávajú samostatne dohľad nad pracovnými podmienkami)	V sume €
Nitra	-	-	-	-	-

Do 30.11.2017 bola zamestnancami všetkých terénnych oddelení RÚVZ Nitra vykonaná kontrola zameraná na plnenie povinnosti prevádzkovateľov zabezpečiť zdravotný dohľad pre všetkých svojich zamestnancov podľa § 30a až 30d zákona č. 355/2007 Z.z. a to celkom v 959 subjektoch.

Z uvedeného počtu kontrolovaných subjektov najviac – 759 subjektov zabezpečovalo zdravotný dohľad pre zamestnancov dodávateľským spôsobom, 144 subjektov zdravotný dohľad pre svojich zamestnancov zabezpečovalo vlastnými zamestnancami a v 56 prípadoch bolo zistené, že kontrolované subjekty nemali zabezpečený zdravotný dohľad. Išlo o subjekty, kde neboli vyhlásené rizikové práce, s malým počtom zamestnancov, ktoré podnikali v oblasti maloobchodu a služieb. V týchto prípadoch boli zamestnávatelia upozornení na plnenie si povinností vyplývajúcich z § 30a až 30d zákona č. 355/2007 Z.z. a boli dohodnuté termíny na zabezpečenie zdravotného dohľadu pre zamestnancov.

9. Podpora zdravia pri práci

V roku 2017 bolo v rámci Poradne ochrany a podpory zdravia pri práci pracovníkmi oddelenia PPL (vrátane pracovnej skupiny pre ochranu zdravia pred žiarením) poskytované

- individuálne poradenstvo pre zamestnancov ako aj pre zamestnávateľov v 202 prípadoch (z toho v 49 prípadoch sa poradenstvo týkalo problematiky ionizujúceho žiarenia a laserov)

- skupinové poradenstvo zamerané na problematiku zdravotných rizík v pracovnom prostredí pre podniky NIDEC s.r.o., Zlaté Moravce a Duslo Šaľa, a.s. v spolupráci s PZS a Centrom zdravia v Dusle Šaľa, spolu pre 27 klientov.

V rámci individuálneho poradenstva sa klienti najčastejšie informovali o možné zdravotné následky vystavenia pracovníkov rizikovým faktorom pri práci s nebezpečnými chemickými faktormi, karcinogénnymi faktormi, hlukom, vibráciám, ionizujúcemu žiareniu a laserom, a iným. Otázky boli zamerané na možnosti účinnej ochrany pred týmito rizikovými faktormi a povinnosti zamestnávateľov zabezpečiť primerané a účinné opatrenia na ochranu zdravia zamestnancov. V 1 prípade bolo pracovníkmi POZPP klientovi odporúčané navštíviť iné zdravotnícke zariadenie.

Overovanie dodržiavania legislatívnych požiadaviek týkajúcich sa poskytovania informácií zamestnancom v oblasti ochrany zdravia pri práci bolo realizované prostredníctvom dotazníkov. Anonymné kontrolné listy - tzv. dotazníky informovanosti zamestnancov boli

zamerané na rizikové faktory: hluk, chemické faktory, karcinogény a prácu so zobrazovacími jednotkami.

Odborné poradenstvo bolo vo viacerých prípadoch poskytnuté pracovným zdravotným službám (napr. ProCare, a.s. Bratislava, Duslo a.s., Šaľa, Sanos Vráble, s.r.o., Vráble, TeamPrevent s.r.o., Bratislava, Medicínske centrum Nitra, s.r.o., Nitra, OHS, s.r.o., Opatovce nad Nitrou, Fakultná nemocnica L. Pasteura Košice, MEDFIN, pracovná zdravotná služba, a.s., Bratislava, PZS Sante Slovakia, s.r.o., Bratislava, Medison, s.r.o., Košice, MED POINT, s.r.o., Senec, Falck Healthcare, a.s., Bratislava, BOZPO, s.r.o., Prievidza a ďalšie).

Dvaja pracovníci Oddelenia PPL sú lektormi odborných kurzov určených pre bezpečnostných technikov ako aj pre problematiku týkajúcu sa práce s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami resp. pre problematiku týkajúcu sa práce s dezinfekčnými prípravkami na profesionálne použitie a na prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne použitie organizovaných Agroinštitútom Nitra. Aktuálne informácie s problematikou ochrany zdravia pri práci so zdrojmi laserového a ionizujúceho žiarenia sú zverejnené na webovej stránke úradu.

10. Špecializované úlohy a iná odborná činnosť

Tabuľka č. 11

Špecializované úlohy a iná odborná činnosť						
Prednášky		Publikácie v odborných časopisoch a zborníkoch (počet)	Zahraničné pracovné a študijné cesty (počet)	Špecializované úlohy (počet)	Iné činnosti (počet)	
na odborných podujatiach (počet prednášok)	Pregraduálna a postgraduálna výchova (počet hodín)					
8		2			1	

Prednášková činnosť:

5. Agroinštitút , Nitra – odborné vzdelávanie pre prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami, Ing. E.Halzlová, MPH – 3x
6. Agroinštitút, Nitra – odborné vzdelávanie pre práce s dezinfekčnými prípravkami na profesionálne použitie a na prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne použitie, Ing. E.Halzlová, MPH – 2x
7. Prednáška „Hodnotenie rádiologických ukazovateľov v pitnej vode“ - Mgr.S. Černáková – Ústavný seminár RÚVZ Nitra
8. Prednáška „Zdravotné riziká pri práci s chemickými látkami na oddelení laboratórnych činností RÚVZ Nitra“ – Mgr. Zbojeková, Ústavný seminár RÚVZ Nitra
5. Účasť Mgr. Trebichalského ako lektora na odbornej príprave v radiačnej ochrane pre lekárske ožiarenie podľa § 8 ods. 5 – 8 NV SR č. 340/2006 Z. z. v znení NV SR č. 85/2007 Z. z. uskutočnenej dňa 4.12.2017 v Nemocnici Alexandra Wintera v Piešťanoch organizovanej spoločnosťou VF, s.r.o., Žilina.

Publikácie v odborných časopisoch:

- 1.,Hodnotenie rádiologických ukazovateľov v pitnej vode“ - Mgr.S. Černáková - publikované v Zborníku referátov z odborného seminára, ročník 7, 2017

2. „Zdravotné riziká pri práci s chemickými látkami na oddelení laboratórných činností RÚVZ Nitra“ – Mgr. Zbojerková - publikované v Zborníku referátov z odborného seminára, ročník 6., č. 1, 2016

Iné činnosti :

2. Aktualizácia informácií uvádzaných v novele zákona č. 355/2007 Z.z. – týkajúce sa povinností zamestnávateľov pri ochrane zdravia pri práci a zabezpečenia PZS na internetovej stránke RÚVZ Nitra

Členstvo v poradných zboroch HO HH SR:

- Mgr. Trebichalský – Poradný zbor HH SR pre odbor Ochrana zdravia pred žiarením
- Ing. Eleonóra Halzlová, MPH – Poradný zbor HO HH SR pre PPLaT

Členstvo v komisiách:

Ing. Eleonóra Halzlová, MPH – vedúca oddelenia PPL je členkou nasledujúcich komisií:

1. Komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi toxickými látkami a prípravkami a s toxickými látkami a prípravkami zriadenej RÚVZ Nitra
2. Komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti na prácu s dezinfekčnými prípravkami na profesionálne použitie a na prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne využitie zriadenej RÚVZ Nitra

11. Vyhodnotenie Dohody o spolupráci a koordinácii činností medzi ÚVZ SR a NIP v oblasti ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti pri práci zo dňa 15.3.2011 (zaslaná listom č. OPPL/2362/2011-Oj zo dňa 15.3.2011)

Článok 7 Spolupráca regionálnych hygienikov a inšpektorov práce

Tabuľka č. 14a

Spoločné preverky orgánov verejného zdravotníctva a orgánov inšpekcie práce vo vybraných organizáciách*		
Kraj	Počet	Organizácia (firma)
RÚVZ Nitra	1	PENAM SLOVAKIA, a.s., Štúrova 74/138, Nitra

Spoločné dozorné aktivity orgánov verejného zdravotníctva a orgánov inšpekcie práce vyplývajú z Dohody o spolupráci a koordinácii činností uzatvorenej medzi ÚVZ SR Bratislava a NIP Košice dňa 15.3.2011.

V roku 2017 bola orgánmi verejného zdravotníctva a orgánmi inšpekcie práce v okrese Nitra vykonaná spoločná preverka zameraná na kontrolu plnenia povinností pri ochrane zdravia pri práci vyplývajúcich z § 30 zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a kontrolu zabezpečenia zdravotného dohľadu pre zamestnancov.

Kontrola bola vykonaná v spoločnosti PENAM SLOVAKIA, a.s., Štúrova 74/138, Nitra, ktorej predmetom činnosti je výroba a distribúcia pekárenských výrobkov. Spoločnosť zamestnáva celkom 219 zamestnancov, z toho 89 žien. Z uvedeného počtu sú 12 zamestnanci – muži zaradení do 3. kategórie rizika z dôvodu expozície pevnému aerosólu – rastlinný prach (múka) v profesii pekár-miesič.

Spoločnosť má zmluvne zabezpečený zdravotný dohľad tímom PZS, preventívne lekárske prehliadky sú vykonávané v súlade s platnou legislatívou. Pri kontrole boli zistené 4 nedostatky:

- Chýbajúci dávkovač dezinfekčného prostriedku do vane
- Prevádzkový poriadok pre práce v záťaži teplom nebol predložený na schválenie
- Prevádzkový poriadok pre práce v expozícii chemickým faktorom nezahrňoval práce na pracovisku umývania a dezinfekcie prepraviakov pekárenských výrobkov
- Vypracované prevádzkové poriadky pre jednotlivé rizikové faktory neboli aktualizované.

S prevádzkovateľom boli dohodnuté opatrenia a termíny na odstránenie zistených nedostatkov, ktoré boli v termíne odstránené.

Okrem spoločných kontrol sme s inšpektormi práce spolupracovali pri výkone štátneho zdravotného dozoru pri kolaudačných konaniach, pri konaniach o zmene účelu užívania stavieb alebo pri šetrení podnetov a sťažností zo strany zamestnancov poukazujúcich na porušovanie povinností zamestnávateľov v oblasti ochrany zdravia pri práci. V rámci týchto previerok bola spolupráca a vzájomné poskytovanie informácií na dobrej úrovni. V súvislosti s uvedeným sa neriešilo vyšetrovanie príčin pracovných úrazov a povoľovanie práce nadčas.

Koordinácia spoločných dozorných aktivít, vzájomné poskytovanie informácií a výmena skúseností pri riešení problémov je predmetom pracovných stretnutí zástupcov orgánov verejného zdravotníctva a inšpektorov práce uskutočňovaných v rámci Nitrianskeho kraja v štvrtročných intervaloch. V roku 2017 sa konali 4 pracovné stretnutia za účasti pracovníkov oddelenia PPL RÚVZ v Nitrianskom kraji a Inšpektorátu práce Nitra, na ktorých bola skonštatovaná dobrá spolupráca oboch inštitúcií.

V roku 2017 sa oddelenie PPL RÚVZ Nitra nevyjadrovalo k udeleniu certifikátu „Bezpečný podnik“.

Tabuľka č. 14b

Spoločné koordinované dozorné aktivity orgánov verejného zdravotníctva s inými orgánmi dozoru vo vybraných organizáciách (podľa zákona č. 128/2015 Z. z.)				
Kraj	Previerka vykonaná RÚVZ	Kontrolované subjekty	Kategória subjektu	Počet uložených opatrení
Nitriansky	RÚVZ Nitra	Duslo a.s. Šaľa, prevádzka SBÚ anorganika, úsek výroby anorganickej chémie, výrobná jednotka expedície a skladov, prevádzka Sklad čpavku	B	-

Poznámka: K tabuľke uveďte komentár o celkovom počte vybraných organizácií (z toho počet v kategórii A a počet v kategórii B), celkový počet uložených opatrení a dôvody ich uloženia, uveďte problémy a nedostatky, s ktorými ste sa pri kontrolách stretli.

Každý RÚVZ v sídle kraja vypracuje samostatne vyhodnotenie kontrolnej činnosti v zmysle zákona č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií.

RÚVZ Nitra vykonal v roku 2017 v súčinnosti so SIŽP Nitra 1 spoločnú previerku - koordinovanú kontrolu podľa zákona č. 128/2015 Z. z. o zabezpečení prevencie voči závažným priemyselným haváriám v súlade so zákonom č. 355/2007 Z.z.

Koordinované kontroly boli zamerané v súlade so zákonom č. 355/2007 Z.z. na plnenie povinností na ochranu zdravia pri pracovných činnostiach spojených s vystavením zamestnancov chemickým faktorom pri práci a na dodržiavanie povinností v oblasti nakladania s priemyselnými odpadovými vodami a nebezpečnými odpadmi.

Kontrola v Dusle a.s., Šaľa, prevádzka, prevádzka SBÚ anorganika, úsek výroby anorganickej chémie, výrobná jednotka expedície a skladov, prevádzka Sklad čpavku preukázala, že kontrolovaný subjekt má vypracovanú a schválenú bezpečnostnú správu a každoročne posúdené aj zmeny a doplnky bezpečnostnej správy, schválené prevádzkové poriadky pre jednotlivé činnosti, havarijné plány, je určená zodpovedná osoba pre zabezpečenie prevencie voči závažným priemyselným haváriám. Spoločnosť zabezpečuje dohľad nad pracovnými podmienkami a nad zdravím zamestnancov vlastnou zdravotnou službou. Pri kontrole neboli zo strany RÚVZ zistené porušenia zákona č. 128/2015 Z. z..

12. Personalistika

Tabuľka č. 15

Personálne obsadenie odboru (oddelenia) preventívneho pracovného lekárstva							
Lekári	VŠ		DAHE	AHE	SŠ		S p o l u
	zdrav.	iní			zdrav.	ostatní	
0	4	3	1	0	0	0	8

VŠ zdrav. – zdravotnícki pracovníci s vysokoškolským vzdelaním v odbore verejné zdravotníctvo (Mgr. Bc.)

VŠ iní – iní zdravotnícki pracovníci a iní odborní pracovníci v zdravotníctve s vysokoškolským vzdelaním

DAHE – diplomovaní asistenti hygieny a epidemiológie

AHE – asistenti hygieny a epidemiológie

SŠ zdrav. – zdravotnícki laboranti, sestry

SŠ ostatní – chemickí laboranti, iní odborní pracovníci v zdravotníctve so stredoškolským vzdelaním

Oproti predchádzajúcemu roku na oddelení PPL sa zvýšil počet zamestnancov oddelenia PPL o 1 inú odbornú pracovníčku v zdravotníctve s vysokoškolským vzdelaním, ktorá bola prijatá od 1.6.2017 na pozíciu samostatného odborného radcu do pracovnej skupiny ochrany zdravia pred žiarením, organizačne začlenenú pod oddelenie PPL. Pracovníčka, ktorá bola na tejto pozícii do 30.5.2017 bola presunutá na oddelenie PPL.

Výkon štátneho zdravotného dozoru v rámci zákona č. 355/2007 Z.z. pre problematiku PPL v Nitrianskom regióne na oddelení PPL v súčasnosti zabezpečuje 6 pracovníkov – štátnych zamestnancov (vedúca oddelenia - iný zdravotnícky pracovník s vysokoškolským vzdelaním, 4 VŠ so zdravotníckym vzdelaním v odbore verejné zdravotníctvo (Mgr.) a 1 DAHE).

Z celkového počtu 8 zamestnancov oddelenia 2 pracovníci tvoria Pracovnú skupinu ochrany zdravia pred žiarením, organizačne začlenenú pod oddelenie PPL (2 VŠ s iným ako zdravotníckym vzdelaním). Pracovnou náplňou pracovnej skupiny je okrem hlavného zamerania – výkon štátneho zdravotného dozoru nad problematikou ochrany zdravia pred ionizujúcim žiarením v celom Nitrianskom kraji aj štátny zdravotný dozor na úseku neionizujúceho žiarenia pre región Nitra (okresy Nitra, Šaľa, Zlaté Moravce).

13. Príloha - tabuľky 1 - 15:

Tabuľka č. 1a

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2017 podľa prevažujúcej činnosti a podľa kategórie rizikového faktora (1. stupeň prevažujúcej činnosti)

Kód	Prevažujúca činnosť (1. stupeň)	Počet exponovaných pracovníkov					
		3. kategória		4. kategória		spolu	
		celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	66	43	25	7	91	50
B	Ťažba a dobývanie	18	0	2	0	20	0
C	Priemyselná výroba	3397	571	64	6	3461	577
D	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	66	0	17	0	83	0
E	Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	133	5	25	0	158	5
F	Stavebníctvo	59	0	2	0	61	0
G	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	79	0	3	0	82	0
H	Doprava a skladovanie	16	0	0	0	16	0
J	Informácie a komunikácia	21	3	0	0	21	3
M	Odborné, vedecké a technické činnosti	14	0	0	0	14	0
O	Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	30	26	0	0	30	26
P	Vzdelávanie	28	17	0	0	28	17
Q	Zdravotníctvo a sociálna pomoc	287	233	0	0	287	233
R	Umenie, zábava a rekreácia	7	0	0	0	7	0
	SPOLU	4221	898	138	13	4359	911

Tabuľka č. 1b

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2017 podľa prevažujúcej činnosti a podľa kategórie rizikového faktora (2. stupeň prevažujúcej činnosti)

Kód	Prevažujúca činnosť (2. stupeň)	Počet exponovaných pracovníkov					
		3. kategória		4. kategória		spolu	
		celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
01	Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	66	43	15	7	81	50
02	Lesníctvo a ťažba dreva	0	0	10	0	10	0
08	Iná ťažba a dobývanie	18	0	2	0	20	0
10	Výroba potravín	64	13	0	0	64	13
11	Výroba nápojov	3	0	0	0	3	0
13	Výroba textilu	76	30	0	0	76	30
14	Výroba odevov	8	6	0	0	8	6
16	Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku;	90	0	0	0	90	0

	výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu						
18	Tlač a reprodukcia záznamových médií	23	11	0	0	23	11
20	Výroba chemikálií a chemických produktov	635	27	0	0	635	27
22	Výroba výrobkov z gumených a plastových	188	87	0	0	188	87
23	Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	113	0	0	0	113	0
24	Výroba a spracovanie kovov	31	0	0	0	31	0
25	Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	931	175	15	0	946	175
27	Výroba elektrických zariadení	80	4	0	0	80	4
28	Výroba strojov a zariadení i. n.	378	52	6	0	384	52
29	Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	742	166	43	6	785	172
31	Výroba nábytku	15	0	0	0	15	0
33	Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	20	0	0	0	20	0
35	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	66	0	17	0	83	0
36	Zber, úprava a dodávka vody	105	0	25	0	130	0
37	Čistenie a odvod odpadových vôd	5	0	0	0	5	0
38	Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov; recyklácia materiálov	23	5	0	0	23	5
41	Výstavba budov	45	0	2	0	47	0
42	Inžinierske stavby	14	0	0	0	14	0
45	Veľkoobchod a maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov	33	0	3	0	36	0
46	Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	46	0	0	0	46	0
52	Skladové a pomocné činnosti v doprave	16	0	0	0	16	0
58	Nakladateľské činnosti	21	3	0	0	21	3
72	Vedecký výskum a vývoj	14	0	0	0	14	0
84	Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	30	26	0	0	30	26
85	Vzdelávanie	28	17	0	0	28	17
86	Zdravotníctvo	287	233	0	0	287	233
90	Tvorivé, umelecké a zábavné činnosti	7	0	0	0	7	0
	SPOLU	4221	898	138	13	4359	911

Tabuľka č. 1c

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2017 podľa druhu a kategórie rizikového faktora (1. stupeň triedenia podľa rizikového faktora)

Rizikový faktor (1. stupeň)	Počet exponovaných pracovníkov					
	3. kategória		4. kategória		spolu	
	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
Biologický faktor	218	172	0	0	218	172
Fyzická záťaž	5	0	0	0	5	0
Hluk	3504	586	123	6	3627	592

Chemické látky a zmesi	1363	210	40	14	1403	224
Ionizujúce žiarenie	38	18	0	0	38	18
Optické žiarenie	49	41	0	0	49	41
Psychická pracovná záťaž	10	0	0	0	10	0
Vibrácie	70	0	10	0	80	0
Záťaž teplom a chladom	8	0	0	0	8	0

Tabuľka č. 1d

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2017 podľa druhu a kategórie rizikového faktora - okrem chemických látok a zmesí (1. a 2. stupeň)

Rizikový faktor		Počet exponovaných pracovníkov					
		3. kategória		4. kategória		spolu	
1. stupeň	2. stupeň	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
Biologický faktor	Infekcie prenosné zo zvierat na ľudí	30	26	0	0	30	26
Biologický faktor	Tuberkulóza	188	146	0	0	188	146
Fyzická záťaž	Práca s bremenami	5	0	0	0	5	0
Hluk	Impulzový	20	0	0	0	20	0
Hluk	Premenný	3481	586	123	6	3604	592
Hluk	Ustálený	3	0	0	0	3	0
Ionizujúce žiarenie	V priemysle	4	0	0	0	4	0
Ionizujúce žiarenie	V zdravotníctve	34	18	0	0	34	18
Optické žiarenie	Laser	49	41	0	0	49	41
Psychická pracovná záťaž	Psychická pracovná záťaž	10	0	0	0	10	0
Vibrácie	Prenášané na celé telo	44	0	0	0	44	0
Vibrácie	Prenášané na ruky	26	0	10	0	36	0
Záťaž teplom a chladom	Záťaž teplom	8	0	0	0	8	0

Tabuľka č. 1e

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2017 podľa druhu a kategórie rizikového faktora - chemické látky a zmesi (2. stupeň triedenia)

Chemická látka (2. stupeň)	Počet exponovaných pracovníkov					
	3. kategória		4. kategória		spolu	
	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
alergén	397	33	0	0	397	33
dermatotropný	407	36	0	0	407	36
dráždivé	274	80	0	0	274	80
chem. karcinogén/mutagén	393	91	0	0	393	91
jedovaté - toxické	339	25	0	0	339	25
látky poškodzujúce reprodukciu	194	66	0	0	194	66

pevné aerosoly	550	67	32	14	582	81
veľmi jedovaté - veľmi toxické	14	0	0	0	14	0
žieravé	101	31	0	0	101	31

Tabuľka č. 2

Štátny zdravotný dozor (preventívne aktivity)	Počet		
	RÚVZ	ÚVZ SR	Spolu
C. Rozhodnutia súhlasné/nesúhlasné § 13 ods. 4 zákona č. 355/2007 Z. z.			
- o návrhoch na uvedenie priestorov do prevádzky vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní a ak si to vyžaduje objektivizáciu faktorov životného prostredia alebo pracovného prostredia, o návrhoch na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky	1)230		
- o návrhoch na schválenie prevádzkových poriadkov a návrhoch na ich zmenu	59		
- o návrhoch na používanie biologických faktorov, na zmenu ich použitia	-		
- o návrhoch na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami zmesami na pracovisku vrátane ich použitia pri dezinfekcii, regulácii živočíšnych škodcov a na ochranu rastlín			
- o návrhoch na činnosti spojené s výrobou, spracovaním, manipuláciou, skladovaním, prepravou a zneškodňovaním chemických karcinogénov a mutagénov na pracovisku	2)3		
- o návrhoch na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb	93		
- o návrhoch na zaradenie prác do tretej alebo štvrtej kategórie, návrhoch na ich zmenu alebo vyradenie	27/2		
- o návrhoch na zriaďovanie a prevádzku pohrebiska, pohrebnej služby, krematória a na činnosti súvisiace s prevozom mŕtvych podľa osobitných predpisov	-		
- ostatné			
S p o l u:	412		
D. Rozhodnutia - pokyny - opatrenia			
C. Vydané / odobraté oprávnenia na činnosti pracovnej zdravotnej služby	-		
D. Vydané / odobraté oprávnenia na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb	-		
E. Záväzná stanoviská: § 13 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. s prihľadnutím na zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov a zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečistenia životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	12		
§ 13 ods. 3 zákona č. 355/2007 Z. z.			
4. k územným plánom a k návrhom na územné konanie	28		

5. k návrhom na kolaudáciu stavieb a k návrhom na zmenu v užívaní stavieb	63		
6. k návrhom na využívanie vodných zdrojov na zásobovanie pitnou vodou			

Tabuľka č. 3

Štátny zdravotný dozor a súvisiace činnosti	P o č e t
Výkon ŠZD (ukončený záznamom)	1493
Šetrenie sťažností (vykazuje odbor, ktorý je nositeľom úlohy)	-
Šetrenie petícií	-
Šetrenie podnetov na výkon ŠZD	30
Odborné stanoviská (expertízy)	203
Konzultácie	3098
Poradenstvo - individuálne	299
- skupinové	2
Iné činnosti*	33

*napr. posúdenie fyzickej záťaž, psychickej pracovnej záťaž, odbery vzoriek vôd a pod.
Poznámka: v štatistickom výkaze sa používa výraz „kontrola“.

Tabuľka č. 4

RÚVZ v sídle kraja	Počet vydaných osvedčení o odbornej spôsobilosti na prácu s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami			Počet odobraných osvedčení
	Na základe skúšky pred komisiou	Na základe preukázania odbornej praxe (bez skúšky)	Spolu	Spolu
Nitra	7	22	29	-

Tabuľka č. 5a

Počet zamestnancov exponovaných karcinogénnym a mutagénnym faktorom v SR - najčastejší výskyt podľa počtu exponovaných v rozdelení podľa krajov					
Chemický karcinogén, chemický mutagén, proces s rizikom chemickej karcinogenity (vrátane azbestu)		Klasifikácia*	Počet exponovaných (vrátane azbestu) (vrátane RP) celkom / ženy		Počet podnikov / organizácií
1.	Stavebný materiál s obsahom azbestu	Carc. Cat. 1A	111	0	24
2.	Cytostatiká	Proces s rizikom chem.karcinogenity	65	59	3

3.	Formaldehyd (roztoky s obsahom formaldehydu od 3 – 37 %)	Carc.cat. 2	37	28	2
4.	Anilín	Carc.Cat. 2, Muta Cat.2	28	2	1
5.	Metyléndifenyldiizokyanát	Carc.cat. 2	18	18	1

* K 1A - dokázaný karcinogén pre ľudí, K 1B - pravdepodobný karcinogén,
M 1A - mutagén ľudských zárodočných buniek, M 1B - mutagén cicavčích zárodočných buniek,
proces - proces s rizikom chemickej karcinogenity

Tabuľka č. 5b

Oznámenia o výkone odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest a výkon štátneho zdravotného dozoru podľa § 41 ods. 16 zákona č. 355/2007 Z. z. a NV SR č. 253/2006 Z. z.	Počet
Oznámenia o začatí výkonu odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest	93
Výkon štátneho zdravotného dozoru po oznámení o začatí výkonu odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest	7

Tabuľka č. 6

Sankčné opatrenia	Počet	V sume
Pokuty za priestupky – blokové konanie		-
Pokuty za priestupky – pokuty do 1659 € okrem blokových konaní (§ 56 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z.)		-
Pokuty za iné správne delikty (§ 57 ods. 50 zákona č. 355/2007 Z. z.)	7	15000
Iné sankcie / opatrenia – zákaz výroby, používania zariadení a prevádzky (§ 55 ods. 2 písm. a), f), g) zákona č. 355/2007 Z. z.)	2	-
Trestné oznámenie		-
Náhrada nákladov (§ 58 zákona č. 355/2007 Z. z.)		-
Zvýšenie poistného (podľa zákona č. 461/2003 Z. z.)		-
Výkon rozhodnutia (§ 79 zákona č. 71/1967 Zb.)		-

Úroveň ochrany zdravia na chránených pracoviskách									
RÚVZ	Počet nových posúdení		Počet kontrolovaných CHP v danom roku	Počet kontrol na CHP v danom roku (spolu) ¹	Počet zamestnancov so ZP na kontrolovaných CHP v danom roku (spolu) ²	Kontrolné listy	Zistené nedostatky	Uložené opatrenia	Poznámky
	rozhodnutí	stanovísk				(aké, koľko)	(aké, koľko)	(aké, koľko)	(napr. vykonané úpravy prac. podmienok na pracovisku a pod.)
Nitra	17	18	40	40	120/69				

Vysvetlivky:

CHP – chránené pracoviská

ZP – zdravotne postihnutie

Kontrolné listy: A - azbest, B - biologické faktory, C – chemické faktory, H – hluk, K – karcinogénne a mutagénne faktory,
N – neionizujúce žiarenie, P – psychická pracovná záťaž, R – bremená, V – vibrácie, Z – zobrazovacie jednotky

¹ Ak bolo na jednom kontrolovanom CHP v danom roku viac kontrol, uvádza sa celkový počet kontrol spolu.

Napr. ak bolo kontrolované iba jedno CHP, ale kontrola bola v priebehu roka 2 krát, do počtu kontrolovaných CHP za daný rok sa doplní 1, ale do počtu kontrol v danom roku sa uvedie 2.

(niektoré RÚVZ uvádzajú počet všetkých CHP celkom vo svojom regióne, alebo sa tabuľka nezhoduje s textom)

² Treba uviesť počet zamestnancov so ZP na kontrolovaných CHP.

(niektoré RÚVZ uvádzajú celkový počet zamestnancov na CHP, kt. majú vo svojom regióne)

V komentári v texte pod tabuľkou je možné uviesť za jednotlivé pracoviská:

- Vykonávanú činnosť
- Druh (skupiny) postihnutia: telesné, duševné, intelektové alebo zmyslové postihnutia

Použitie kontrolných listov (dotazníkov informovanosti zamestnancov) pri výkone ŠZD										
RÚVZ	Počet kontrolných listov									
	A	B	C	H	K	N	P	R	V	Z
Banská Bystrica										
Bardejov										
Bratislava										
Čadca										
Dolný Kubín										
Dunajská Streda										
Galanta										
Humenné										
Komárno										
Košice										
Levice										
Liptovský Mikuláš										
Lučenec										
Martin										
Michalovce										
Nitra		4	12	20	7					
Nové Zámky										
Poprad										
Považská Bystrica										
Prešov										
Prievidza										
Rimavská Sobota										
Rožňava										
Senica										
Spišská Nová Ves										
Stará Ľubovňa										
Svidník										
Topoľčany										
Trebišov										
Trenčín										
Trnava										
Veľký Krtíš										
Vranov n/Topľou										
Zvolen										
Žiar n/Hronom										
Žilina										

A – azbest

B – biologické faktory

C – chemické faktory

H – hluk

K – karcinogénne a mutagénne faktory

N – neionizujúce žiarenie

P – psychická pracovná záťaž

R – bremená

V – vibrácie

Z – zobrazovacie jednotky

Prehľad o počte podnikateľských subjektov kontrolovaných v r. 2017

<i>Prehľad o počte kontrolovaných podnikateľských subjektov</i>						
Právna forma subjektu	Počet kontrolovaných subjektov					
	rozdelenie podľa počtu zamestnancov v kontrolovanom subjekte					
	0	1 - 9	10 - 49	50 - 249	250 a viac	SPOLU
Podnikateľ-FO – nezapísaný v OR						
Podnikateľ-FO – zapísaný v OR		80	5			85
FO – slobodné povolanie						
FO – poľnohospodárska výroba						
Fyzické osoby spolu		80	5			85
Verejná obchodná spoločnosť						
Spoločnosť s ručením obmedzeným		165	258	37	2	462
Komanditná spoločnosť				1		1
Nadácia						
Nezisková organizácia						
Akciová spoločnosť			15	39	3	57
Družstvo						
Spoločenstvá vlastníkov pozemkov, bytov a pod.						
Štátny podnik				3		3
Národná banka Slovenska						
Banka – štátny peňažný ústav						
Rozpočtová organizácia						
Príspevková organizácia						
Obecný podnik						
Fondy						
Verejnoprávna inštitúcia						
Zahraničná osoba						
Sociálna a zdravotné poisťovne						
Odštepny závod						
Združenie (zväz, spolok)						
Politická strana, hnutie						
Cirkevná organizácia						
Organizačná jednotka združenia						
Komora (s výnimkou profesných komôr)						
Záujmové združenie právnických osôb						
Obec (obecný úrad), mesto (mestský úrad)			4			4
Krajský a obvodný úrad						
Samosprávny kraj (úrad samosprávneho kraja)						
Právnické osoby spolu		165	277	80	5	527
Spolu:		245	282	80	5	612

Zdroj: RUVZ v SR

Tabuľka č.10

Prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania						
Počet prešetr.	Č. položky Zoznam CHzP	Dg.	Organizácia (posledný zamestnávateľ)	Profesia	Záver prešetrovania S / N / ? / K / X	Lehota (v dňoch)
1	29	DNZJ Erozívna artróza, rizartroza palca LHK	SE Bordnetze Slovakia, s.r.o., Na Priehon 50, Nitra	Operátorka-formovačka káblových zväzkov, zváranie UZ zväračkou	S	50 dní
2	29	DNZJ artróza RC I. dx, rizartroza I. dx.,	Sociálna poisťovňa Pobočka Nitra, Slančíkovej 3, Nitra	Referent likvidácie dávok nemocenského poistenia	N	41 dní
3	29	DNZJ – Impingement Sy bilat	Lesy SR Banská Bystrica OLZ Topoľčianky Lesná správa : Zobor, Velčice, Nitrianska Streda, Topoľčianky	živnostník (ťažba a približovanie)	S	28 dní
4	34	Azbestóza v spojení s CA pľúc	Ferrenit, a.s. Nitra	Robotník v ac výrobe	S	12 dní
SPOLU	4	-	-	-	-	-

Zdroj: RÚVZ v SR

Poznámka: V tabuľke je uvedený počet prešetrovaných podozrení na chorobu z povolania a pri každom je uvedená položka/položky zoznamu chorôb z povolania (u jednej fyzickej osoby mohlo prešetrovanie podozrenia na chorobu z povolania zahŕňať viac položiek zoznamu chorôb z povolania – najčastejšia kombinácia položiek 28/29).

Záver prešetrovania:

S = súvisí – pracoval za podmienok kedy môže vzniknúť choroba z povolania

N = nesúvisí – nepracoval za podmienok kedy môže vzniknúť choroba z povolania

? = nejednoznačné/sporné

K = podozrenie na chorobu z povolania bude došetrené na regionálnej alebo celoslovenskej komisii na posudzovanie chorôb z povolania

X = nedoriešené = nedoriešené v danom roku, alebo záver nebol stanovený (pracovisko v zahraničí, zánik spoločnosti, spoločnosť v likvidácii, žiadosť odstúpená orgánu VZ iného rezortu, inému RÚVZ v SR, pracovník zomrel, adresát neznámy, prešetrovanie nebolo indikované z dôvodu dodatočne zisteného úrazového deja ochorenia) – uviesť dôvod

Lehota = lehota vypracovania odborného stanoviska pri podozrení na chorobu z povolania od prijatia žiadosti zo špecializovaného pracoviska po odoslanie stanoviska (§ 31a ods. 4 zákona č. 355/2007 Z. z.). Pri nedoriešených prípadoch a v prípade nedodržania maximálnej lehoty 90 dní uviesť aj dôvod v príslušnom stĺpci, napr.: X spoločnosť v likvidácii; 138 dní (objektívizácia hluku zamestnávateľom).

Tabuľka č. 11

Špecializované úlohy a iná odborná činnosť						
Prednášky		Publikácie v odborných časopisoch a zborníkoch (počet)	Zahraničné pracovné a študijné cesty (počet)	Špeciali- zované úlohy (počet)	Iné činnosti (počet)	
na odborných podujatiach (počet prednášok)	Pregraduálna a postgraduálna výchova (počet hodín)					
8		2			1	

Poznámka: Podrobnejšie sú údaje spracované vo všeobecnej časti VS

Komentár:

Zahraničné pracovné a študijné cesty

- názov podujatia, miesto, dátum

Špecializované úlohy – aktívna práca na špecializovaných odborných činnostiach schválených ÚVZ SR pre dané RÚVZ a ÚVZ SR

Iné činnosti, napr.

- členstvo v medzirezortných a medzinárodných pracovných skupinách a komisiách
- besedy a relácie v rozhlase, v televízii, besedy so žiakmi ZŠ a so študentmi SŠ a SOU
- články v denníkoch, časopisoch a v regionálnej tlači, články (aktivity) na internetových stránkach, atď.

Tabuľka č. 12

Objektívizácia faktorov v pracovnom prostredí			
Druh vzorky	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
Ovzdušie ¹⁾ - pracovné	351	1587	1871
Biologický materiál			
Genetická toxikológia			
Hluk	319	982	982
Vibrácie	0	0	0
Optické žiarenie ²⁾			
Elektromagnetické pole			
Mikroklimatické podmienky	5	5	36
Ionizujúce žiarenie	1241	1417	2259
S p o l u :	1916	3991	5148

Vysvetlivky:

¹⁾ chemické faktory, prach

²⁾ lasery, UV, IR, viditeľné svetlo

Počet vzoriek sú komodity, každá označená ako „kód vzorky“ v centrálnom prijíme a na ktoré sa vydáva protokol o skúškach.

Počet ukazovateľov sa nenásobí počtom paralelných stanovení.

Počet analýz je počet paralelných stanovení ukazovateľov.

Pri fyzikálnych faktoroch sa v kolónke:

Rožňava								
Senica								
Sp. N. Ves								
S. Ľubovňa								
Svidník								
Topoľčany								
Trebišov								
Trenčín								
Tnava								
V. Krτίš								
Vranov n/T								
Zvolen								
Žiar n/H								
Žilina								
S p o l u								

*) Bezpečnostným technikom, autorizovaným bezpečnostným technikom, bezpečnostnotechnickou službou

Tabuľka č. 13c

PZS – zamestnávateľ nemá zabezpečenú (do 30.11.2017)				
RÚVZ	v subjektoch, kde nie sú vyhlásené rizikové práce		v subjektoch s vyhlásenými rizikovými prácami	
	Počet kontrolovaných subjektov	Počet zamestnancov	Počet kontrolovaných subjektov	Počet zamestnancov / z toho v kategórii 3 a 4
B. Bystrica				
Bardejov				
Bratislava				
Čadca				
Dol. Kubín				
D. Streda				
Galanta				
Humenné				
Komárno				
Košice				
Levice				
L. Mikuláš				
Lučenec				
Martin				
Michalovce				
Nitra	56	162	-	-
N. Zámky				
Poprad				
P. Bystrica				
Prešov				

Prievidza				
R. Sobota				
Rožňava				
Senica				
Sp. N. Ves				
S. Eubovňa				
Svidník				
Topoľčany				
Trebišov				
Trenčín				
Trnava				
V. Krtíš				
Vranov n/T				
Zvolen				
Žiar n/H				
Žilina				
S p o l u				

Tabuľka č. 13d

Sankcie za správne delikty súvisiace so zabezpečením PZS a činnosťou PZS (do 30.11.2017)					
RÚVZ	Názov a sídlo kontrolovanéh o subjektu	Správny delikt podľa § 57 ods. 22 písm. b) zákona č. 355/2007 Z. z. (zamestnávateľ nezabezpečil zdravotný dohľad pre zamestnancov)	Správny delikt podľa § 57 ods. 24 zákona č. 355/2007 Z. z. (nedostatky týkajúce sa činnosti tímov PZS – držiteľov oprávnenia na výkon PZS)	Správny delikt podľa § 57 ods. 45 zákona č. 355/2007 Z. z. (nedostatky týkajúce sa subjektov, ktoré vykonávajú samostatne dohľad nad pracovnými podmienkami)	V sume €
Nitra	-	-	-	-	-

Tabuľka č. 14a

Spoločné preverky orgánov verejného zdravotníctva a orgánov inšpekcie práce vo vybraných organizáciách*		
Kraj	Počet	Organizácia (podnik)
RÚVZ Nitra	1	PENAM SLOVAKIA, a.s., Štúrova 74/138, Nitra

Tabuľka č. 14b

Spoločné koordinované dozorné aktivity orgánov verejného zdravotníctva s inými orgánmi dozoru vo vybraných organizáciách (podľa zákona č. 128/2015 Z. z.)				
Kraj	Previerka vykonaná RÚVZ	Kontrolované subjekty	Kategória subjektu	Počet uložených opatrení
Nitriansky	RÚVZ Nitra	Duslo a.s. Šaľa, prevádzka SBÚ anorganika, úsek výroby anorganickej chémie, výrobná jednotka expedície a skladov, prevádzka Sklad čpavku	B	-

Poznámka: K tabuľke uveďte komentár o celkovom počte vybraných organizácií (z toho počet v kategórii A a počet v kategórii B), celkový počet uložených opatrení a dôvody ich uloženia, uveďte problémy a nedostatky, s ktorými ste sa pri kontrolách stretli.

Každý RÚVZ v sídle kraja vypracuje samostatne vyhodnotenie kontrolnej činnosti podľa zákona č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Tabuľka č. 15

Personálne obsadenie odboru (oddelenia) preventívneho pracovného lekárstva k 31.12.							
Lekári	VŠ		DAHE	AHE	SŠ		S p o l u
	zdrav.	iní			zdrav.	ostatní	
0	4	3	1	0	0	0	8

VŠ zdrav. – zdravotnícki pracovníci s vysokoškolským vzdelaním v odbore verejné zdravotníctvo (Bc., Mgr.)

VŠ iní – odborní pracovníci v zdravotníctve s vysokoškolským vzdelaním iného ako zdravotníckeho smeru (podľa NV SR č. 296/2010 Z. z. v znení neskorších predpisov)

DAHE – diplomovaní asistenti hygieny a epidemiológie

AHE – asistenti hygieny a epidemiológie

SŠ zdrav. – zdravotnícki laboranti, sestry

SŠ ostatní – chemickí laboranti, odborní pracovníci v zdravotníctve so stredoškolským vzdelaním iného ako zdravotníckeho smeru

Výročná správa
Oddelenia preventívneho pracovného lekárstva –
Pracovnej skupiny pre ochranu zdravia pred žiarením
za rok 2017

ANALÝZA SITUÁCIE V RADIAČNEJ OCHRANE
V NITRIANSKOM KRAJI

VŠEOBECNÁ ČASŤ

1.1 VŠEOBECNÝ POPIS ČINNOSTI ODDELENIA A CELKOVÉ ZHODNOTENIE ČINNOSTI

V zmysle ustanovenia § 6 ods. 5 písm. b/ zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 355/2007 Z. z.) je vo veciach radiačnej ochrany v územnom obvode Nitrianskeho kraja (7 okresov) príslušným orgánom verejného zdravotníctva Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre. Pracovná skupina pre ochranu zdravia pred žiarením je od roku 2007 súčasťou oddelenia preventívneho pracovného lekárstva. Zaoberá sa sledovaním a hodnotením vplyvu ionizujúceho žiarenia na zdravie pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, pacientov pri lekárskom ožiarení ako aj obyvateľov vo všeobecnosti a tiež vplyvu na životné prostredie. Pracovisko je odborne usmerňované odborom ochrany zdravia pred žiarením Úradu verejného zdravotníctva SR, pričom rozsah jeho pôsobností a kompetencií v oblasti ochrany zdravia pred žiarením ustanovuje zákon č. 355/2007 Z. z. a súvisiace predpisy.

Výkon dozornej činnosti na úseku problematiky ionizujúceho žiarenia je zameraný na:

- vykonávanie kontroly pracovných podmienok, spôsobu zaobchádzania so zdrojmi ionizujúceho žiarenia z hľadiska ich možného vplyvu na zdravie pracovníkov a obyvateľstva a odbornej spôsobilosti pracovníkov pri zabezpečení radiačnej ochrany v zmysle legislatívnych požiadaviek,
- vykonávanie dozimetrických meraní kermy vo vzduchu a príkonu kermy vo vzduchu neúčinného ionizujúceho žiarenia, špecializovaných meraní kvality rtg prístrojov v zdravotníckych a veterinárnych zariadeniach, ako aj uzavretých a otvorených rádioaktívnych žiaričov a merania úrovne povrchovej alfa, beta a gama kontaminácie na pracoviskách s otvorenými rádioaktívnymi žiaričmi a pri mimoriadnych situáciách,
- vedenie evidencie používaných aj nepoužívaných zdrojov ionizujúceho žiarenia, pracovísk a povolení na činnosti vedúce k ožiareniu a poskytovanie informácií do centrálného registra zdrojov ionizujúceho žiarenia,
- vydávanie záväzných stanovísk k územnému konaniu a ku kolaudáciám podľa § 13 ods. 3 zákona č. 355/2007 Z. z.,
- vydávanie posudkov na výstavbu pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia a zmeny dôležité z hľadiska radiačnej ochrany, posudkov na stavebné a technologické zmeny

- dôležité z hľadiska radiačnej ochrany, posudkov na zrušenie pracovísk, na ktorých sa vykonávali činnosti vedúce k ožiareniu s otvorenými rádioaktívnymi žiaričmi a iných posudkov podľa § 13 ods. 5 písm. b/ zákona č. 355/2007 Z. z.,
- vydávanie povolení a zmien povolení na činnosti vedúce k ožiareniu (najmä používanie zdravotníckych, technických a veterinárnych rtg prístrojov, lineárnych urýchľovačov, odber, skladovanie, používanie a preprava otvorených a uzavretých rádioaktívnych žiaričov) podľa § 45 ods. 3, 5, 19 a 20 zákona č. 355/2007 Z. z.,
  - vydávanie odborných stanovísk a vyjadrení v oblasti ochrany zdravia pred ionizujúcim žiarením,
  - problematika zaradovania pracovníkov a vykonávaných prác so zdrojmi ionizujúceho žiarenia do príslušných kategórií podľa veľkosti zdravotného rizika (rizikové práce, kategórie A a B pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia), kontrola plnenia súvisiacich povinností a vedenie evidencie rizikových prác,
  - kontrola zabezpečovania zdravotného dohľadu nad pracovnými podmienkami a posudzovania rizík,
  - problematika hodnotenia rádiologických ukazovateľov v pitnej vode a hodnotenia veľkosti expozície radónom v pobytových priestoroch,
  - usmerňovanie fyzických a právnických osôb pri nakladaní so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, konzultačná a osvetová činnosť v problematike ionizujúceho žiarenia,
  - plnenie programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR,
  - participácia pri tvorbe legislatívy v oblasti ochrany zdravia pred ionizujúcim žiarením, pripomienkovanie legislatívnych návrhov,
  - prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania v súvislosti s prácou so zdrojmi ionizujúceho žiarenia,
  - prešetrovanie zvýšených dávok ožiarenia pracovníkov so zdrojmi žiarenia, prípadov lekárskeho ožiarenia tehotných žien, mimoriadnych udalostí (strát kontroly nad zdrojmi žiarenia, záchytov rádioaktívneho materiálu, radiačných nehôd a havárií a pod.), plnenie úloh ako pohotovostná zložka radiačnej monitorovacej siete,
  - vyhľadávanie opustených rádioaktívnych žiaričov, rádioaktívnych materiálov a rádioaktívne kontaminovaných predmetov, dozimetrické previerky v zberniach kovového šrotu,
  - účasť na cvičeniach simulujúcich ohrozenie verejného zdravia ionizujúcim žiarením (straty kontroly nad zdrojmi žiarenia, zneužitie zdrojov žiarenia, radiačné havárie v jadroveenergetických zariadeniach a pod.),
  - členstvo v poradnom zbore Hlavného hygienika SR pre odbor ochrany zdravia pred žiarením.

Prístrojové vybavenie pracoviska je nasledovné:

- od 21.4.1997 prenosný dozimetrický prístroj určený na meranie kermu a kermového príkonu vo vzduchu rtg žiarenia RAM ION model 4-0040 fi. ROTEM Industries, Izrael,
- od 19.10.2000 prenosný dozimetrický prístroj s teleskopickou sondou FH 40 G-L fi. ESM Eberline, Nemecko na meranie kermu a kermového príkonu vo vzduchu gama žiarenia (prístroj je kvôli poruche od septembra 2017 nepoužívaný),
- od 8.12.2004 prenosný monitor povrchovej rádioaktívnej kontaminácie α , β a γ žiarenia Contamat FHT 111M s butánovou a xenónovou sondou, výrobcu ESM Eberline, Nemecko,
- od 28.5.2010 prenosný prístroj pre meranie parametrov kvality primárneho zväzku rtg prístrojov (dopadová dávka, dávkový príkon, vrcholové napätie, expozičný čas, prvá polohrúbka, počet pulzov) Unfors ThinX RAD výrobcu Unfors Instruments AB, Švédsko

- od 16.10.2014 prenosný dozimetrický prístroj na meranie kermy a kermového príkonu vo vzduchu fotónového žiarenia RadEye PRD fi. Thermo Fisher Scientific Messtechnik GmbH, Nemecko,
- od 16.10.2014 prístroj na meranie kermy a kermového príkonu vo vzduchu fotónového žiarenia a α , β a γ žiarenia povrchovej rádioaktívnej kontaminácie RadiaGem 2000 fi. CANBERRA, Francúzsko.

Okrem problematiky ionizujúceho žiarenia pracovisko zabezpečuje výkon štátneho zdravotného dozoru v oblasti používania vybraných zdrojov neionizujúceho žiarenia (lasery, magnetická rezonancia, a pod.) v okresoch Nitra, Zlaté Moravce a Šaľa, hodnotenie činnosti v tejto oblasti je súčasťou výročnej správy oddelenia preventívneho pracovného lekárstva.

Celkové zhodnotenie činnosti:

Celkovú situáciu v oblasti ochrany zdravia pred nepriaznivými účinkami ionizujúceho žiarenia je možné v spádovej oblasti Nitrianskeho kraja hodnotiť ako uspokojivú. V priebehu roka boli zaznamenané dve mimoriadne udalosti – záchyt rádioaktívneho materiálu v Nitre a strata kontroly nad defektoskopickým prežarovacím zariadením s uzavretým rádioaktívnym žiaričom ^{192}Ir v Leviciach (pozri kapitolu č.1.4.1 „Mimoriadne situácie“). V roku 2017 nebol uplatnený žiadny podnet na prešetrenie podozrenia na chorobu z povolania. V kraji nepribudli oproti predchádzajúcemu roku žiadne také zdroje žiarenia, ktoré by sa mohli výraznejšou mierou podieľať na ožiarení obyvateľstva.

Okrem skutočnosti, že každoročne dochádza k zvyšovaniu počtu subjektov nakladajúcich so zdrojmi ionizujúceho žiarenia a k zvyšovaniu počtu zdravotníckych rádiologických vyšetrení, považujeme za významnú najmä tú skutočnosť, že predovšetkým v rezorte zdravotníctva dochádza k postupnému vyradovaniu starších röntgenových prístrojov a ich nahrádzaniu novými, priamo digitalizovanými prístrojmi, ktoré umožňujú získavať diagnostické informácie pri menšej radiačnej záťaži pacientov.

Závažným pretrvávajúcim problémom sú nevyjasnené vlastnícke vzťahy vo veci rádioaktívneho žiariča ^{137}Cs , ktorý je súčasťou nepoužívaného ožarovacieho zariadenia pre externú terapiu gama žiarením Cesioterax 3N skladovaného na rádioterapeutickom pracovisku v priestoroch, ktoré má od Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja v prenájme spoločnosť FORLIFE, n.o., Komárno a problematickým je aj pretrvávajúce skladovanie nepoužívaných rádiorov vo Fakultnej nemocnici Nitra (pozri kapitolu 1.3.1. „Výsledky dozoru na pracoviskách v zdravotníctve“). Nedoriešený je tiež problém skladovaného biologického rádioaktívneho odpadu určeného na likvidáciu v Slovenskej poľnohospodárskej univerzite, Nitra a Detašovanom skúšobnom laboratóriu v Nitre prevádzkovanom Štátnym veterinárnym a potravinovým ústavom Bratislava, nakoľko na Slovensku nie je žiadny subjekt, ktorý by bol držiteľom povolenia ÚVZ SR na likvidáciu biologického rádioaktívneho odpadu.

1.2 PERSONÁLNE ZLOŽENIE ODDELENIA

Personálne obsadenie pracoviska je od 1. júna 2017 zabezpečené dvomi inými zdravotníckymi pracovníkmi – fyzikom a jadrovým chemikom. V prvých piatich mesiacoch roka 2017 ho zabezpečovali fyzik a verejný zdravotník, pričom verejný zdravotník vykonával pre oddelenie preventívneho pracovného lekárstva aj zvýšený podiel pracovnej činnosti nesúvisiacej s problematikou radiačnej ochrany.

1.3 VÝKON ŠTÁTNEHO ZDRAVOTNÉHO DOZORU PODĽA VYKONÁVANÝCH ČINNOSTÍ VEDÚCICH K OŽIARENIU

RÚVZ Nitra eviduje v spádovej oblasti Nitrianskeho kraja spolu 230 fyzických a právnických osôb, ktoré sú držiteľmi celkom 343 používaných rtg prístrojov, 2 používaných lineárnych urýchľovačov, 113 používaných uzavretých rádioaktívnych žiaričov, nakladajú s otvorenými rádioaktívnymi žiaričmi alebo vlastnia iba nepoužívané zdroje ionizujúceho žiarenia. Nepoužívanými uzavretými rádioaktívnymi žiaričmi bez platného osvedčenia sú vyššie uvedený žiarič ¹³⁷Cs, ktorý je súčasťou nepoužívaného ožarovacieho zariadenia pre externú terapiu gama žiarením Cesioterax 3N na rádioterapeutickom pracovisku v Komárne a 286 ks nepoužívaných rádiových ihliel a túb skladovaných vo Fakultnej nemocnici Nitra. Podrobnejší prehľad o subjektoch a zdrojoch je uvedený v tabuľkovej časti výročnej správy.

V roku 2017 bolo podľa § 45 zákona č. 355/2007 Z. z. vydaných 11 povolení na činnosti vedúce k ožiareniu, 11 zmien povolení a podľa § 13 tohto zákona 2 posudky na výstavbu pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia. Celkovo bolo v rámci štátneho zdravotného dozoru vykonaných 83 previerok na 132 pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia.

1.3.1 Výsledky dozoru na pracoviskách v zdravotníctve

RÚVZ Nitra evidoval v spádovej oblasti Nitrianskeho kraja v rezorte zdravotníctva k 31.12.2017 subjekty, ktoré spolu používajú 286 röntgenových prístrojov, 2 lineárne urýchľovače, 7 uzavretých rádioaktívnych žiaričov (z toho 2 na rádioterapiu a 7 kalibračných žiaričov na pracovisku nukleárnej medicíny) a 1 subjekt používajúci aj otvorené rádioaktívne žiariče. Podrobnejší prehľad o počtoch používaných zdrojov ionizujúceho žiarenia v zdravotníctve je uvedený v tabuľkovej časti v Prílohách č.2 až č.5.

V hodnotenom roku bolo vydaných 10 povolení na používanie zdravotníckych zdrojov ionizujúceho žiarenia podľa § 45 ods. 3 zákona č. 355/2007 Z. z. a 6 zmien povolení podľa § 45 ods. 19, resp. 20 tohto zákona.

Z významnejších zmien v oblasti používania zdrojov ionizujúceho žiarenia v zdravotníctve v Nitrianskom kraji je potrebné uviesť nasledovné:

Novými subjektmi, ktoré začali používať zdroje ionizujúceho žiarenia sú Svet zdravia Nemocnica Topoľčany, a.s. Topoľčany a Nemocnica Levice, s.r.o., Levice, ktoré prevzali prevádzku nemocničných zariadení v Topoľčanoch a Leviciach po predchádzajúcom prevádzkovateľovi Nemocnice s poliklinikami, n.o., Nitra. V stomatologickej praxi začali používať zubné rtg prístroje niektoré nové subjekty – ZB-dent, s.r.o., Šahy (intraorálny rtg), Proximity Dental Clinic, s.r.o., Vráble (dva intraorálne rtg), Cristal Dent, s.r.o., Topoľčany (intraorálny rtg + CBCT), DC MEDICAL, s.r.o., Košice – prevádzka DENTALCENTER Nitra (intraorálny rtg + panoramatický rtg), LUXDENT, s.r.o., Nitra (intraorálny rtg), MUDr. Szűcsová Hilda, s.r.o., Želiezovce (dva intraorálne rtg) a Tetiana Gapchuk lekár-stomatológ, Nové Zámky (intraorálny rtg). Novým subjektom v Nitrianskom kraji, ktorý začal v roku 2017 používať pojazdný rtg prístroj je Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Bratislava na Súdnolekárskom a patologickoanatomickom pracovisku v Nitre. Spoločnosť JESSENIUS-DC, a.s. Nitra začala na zubnom rtg pracovisku v Poliklinike Nitra – Párovec používať nový intraorálny a nový panoramatický rtg prístroj, pričom doposiaľ používaný intraorálny prístroj bol presunutý na pracovisko JESSENIUS-DC, a.s. v Zlatých Moravciach a doposiaľ používaný panoramatický prístroj bol odovzdaný na ekologickú likvidáciu. JESSENIUS-DC, a.s. Nitra tiež presunul mamograf z Nitry na pracovisko v Šali a starý

prístroj odovzdal na likvidáciu. Nový skiagrafický komplet bol uvedený do prevádzky na Internom oddelení COR, s.r.o., Šahy, nové pojazdné rtg prístroje – C-ramená – na operačných sálach Nemocnice Zlaté Moravce, a.s., Zlaté Moravce a Sveta zdravia Nemocnice Topoľčany, a.s. Topoľčany. V KARDIOCENTRUM NITRA, s.r.o., Nitra bol nahradený pojazdný rtg prístroj novým pojazdným rtg prístrojom pre DSA. V Duslo, a.s. Šaľa bol v Centre zdravotnej starostlivosti vymenený snímkový komplet so sklopnou vyšetrovacou stenou za nový priamo digitalizovaný snímkový komplet a na pracovisku došlo aj k zmene odborného zástupcu pre radiačnú ochranu. Zmeny odborných zástupcov pre radiačnú ochranu boli posúdené aj v prípade subjektov STARZYK, s.r.o., Šurany, D.GORSS, s.r.o., Komárno a Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody Nitra, kde nastala aj zmena názvu prevádzkovateľa. V prípade prevádzok s intraorálnymi zubnými rtg prístrojmi bolo posúdené nové pracovisko Beadent Sloviakia, s.r.o., Kozárovce po presťahovaní z Tlmáč do Kozároviec a napr. spoločnosť O-dent, s.r.o., Bojná oznámila ukončenie používania zubného rtg prístroja po presťahovaní sa do nových priestorov. V Nemocnici Zlaté Moravce, a.s., Zlaté Moravce bolo ukončené používanie skiagrafického kompletu na rádiologickom oddelení nemocnice.

Spoločnosť IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra začala v roku 2017 používať na pracovisku nukleárnej medicíny nový otvorený rádioaktívny žiarič ^{68}Ga na diagnostiku a boli vydané tri odborné vyjadrenia v súvislosti so zámerom začať používať aj otvorený rádioaktívny žiarič ^{177}Lu na terapiu.

RÚVZ Nitra ukončil používanie uzavretého rádioaktívneho žiariča ^{63}Ni ako súčasti detektora elektrónového záchytu plynového chromatografu SHIMADZU používaného na odbore laboratórnych činností a odovzdal zariadenie spolu so žiaričom jeho dodávateľovi. Na rádioterapeutickom pracovisku oddelenia radiačnej onkológie FORLIFE, n.o., Komárno bol vymenený uzavretý rádioaktívny žiarič ^{60}Co v ožarovacom zariadení pre externú rádioterapiu TERABALT 80.

V roku 2017 bolo uskutočnených 65 previerok na 109 zdravotníckych pracoviskách, na ktorých sú používané zdroje ionizujúceho žiarenia. V rámci týchto previerok boli v prípade potreby ukladané opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov, pričom išlo napr. o nesplnenie povinností, aby odborný zástupca pre radiačnú ochranu a pracovník riadiaci práce so zdrojmi žiarenia absolvovali za obdobie posledných 5 rokov aktualizáciu odbornú prípravu z problematiky radiačnej ochrany, o zistenie prežarovania do okolitých priestorov rtg vyšetrovne, nezabezpečovanie vykonávania pravidelných skúšok dlhodobej stability zdrojov žiarenia, o chýbajúce, poškodené alebo nepoužívané osobné ochranné pracovné prostriedky a nezabezpečovanie kontroly ich funkčnosti a neporušenosti, nezabezpečenie dostatočnej vizuálnej kontroly snímkaných pacientov, nevyznačenie druhu a hrúbky použitých prídavných tieniacich vrstiev na pracovisku, nezabezpečenie vstupu na rtg pracovisko výstražnou svetelnou signalizáciou a proti vstupu neoprávnených osôb, neoznačenie vstupu značkou radiačného nebezpečenstva, nevyznačenie rozsahu kontrolovaných pásiem, neoznamovanie nadobudnutí, resp. odovzdaní zdrojov žiarenia do Centrálného registra zdrojov ionizujúceho žiarenia a príslušnému dozornému orgánu, nestanovenie pracovníka riadiaceho práce so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, nezabezpečenie akustického dorozumievacieho zariadenia medzi obsluhovňou a rtg vyšetrovňou, nevyužívanie prezliekacej kabínky pre pacientov na jej účel, nepreškoloňovanie pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia odborným zástupcom pre radiačnú ochranu, nezabezpečenie jednorazovej odbornej prípravy v prípade indikujúceho lekára a klinického fyzika, nevedenie evidencie o vykonávaní skúšok prevádzkovej stálosti rádionuklidového ožarovača, nezabezpečovanie kontroly kvality zobrazovania v rámci skúšok prevádzkovej stálosti na mamografickom pracovisku, nezabezpečenie vyhodnocovania osobných telových dozimetrom

pracovníkov kategórie A v mesačných intervaloch, nesprávne umiestňovanie osobných telových dozimetrov pri používaní tieniacej zástery, nedostatočné hodnotenie veľkosti osobných dávok pracovníkov so zdrojmi žiarenia zo strany odborného zástupcu pre radiačnú ochranu a nezabezpečenie hodnotenia zdravotného rizika pracovnou zdravotnou službou. Z chýbajúcej prevádzkovej dokumentácie bolo najčastejšie konštatované nezabezpečenie návodov na obsluhu rtg zariadení v štátnom jazyku, nevedenie knihy údržby a opráv vykonaných na rtg zariadení, nevidovanie údajov o jednotlivých rtg výkonoch v požadovanom rozsahu, nevedenie evidencie prehlásení vyšetovaných a prípadných sprevádzajúcich žien v reprodukčnom veku ohľadom tehotenstva a prehlásení sprevádzajúcich osôb nutne prítomných v rtg vyšetovni počas snímkovania o tom, že boli poučené o riziku ionizujúceho žiarenia a boli im poskytnuté osobné ochranné prostriedky. Zistené nedostatky boli jednotlivými prevádzkovateľmi v stanovených termínoch odstraňované.

Zo sankčných opatrení bol v roku 2017 vydaný zákaz používania zubného rtg prístroja pre dva subjekty, MUDr. Harhovská, Levice a MUDr. Volná, Levice, ktoré na spoločnom rtg pracovisku prevádzkovali starší intraorálny rtg prístroj. Zákaz bol uložený na mieste výkonu štátneho zdravotného dozoru podľa § 55 ods. 2 písm. f/ zákona č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov. Dôvodom boli nevyhovujúce kvalitatívne parametre rtg prístroja zistené v rámci previerky a konštatované aj v protokole o naposledy vykonanej skúške dlhodobej stability rtg prístroja.

V roku 2017 bolo prešetrovaných 5 prípadov lekárskeho ožiarenia tehotných žien, pričom išlo o nasledovné prípady:

1. NsP, n.o. Nitra, Prevádzka ZZ Levice - LS chrbtica a panva – 2 CT vyšetrenia a 5 skiagrafických snímok – stanovená veľkosť dávky na plod 41,2 mGy.
2. JESSENIUS – DC, a.s., Nitra – PLK Nitra-Chrenová - 2 snímky Th chrbtice a 2 snímky LS chrbtice - stanovená veľkosť dávky na plod 3,91 mGy.
3. JESSENIUS – DC, a.s., Nitra – Chirurgický pavilón vo FN Nitra – žena ako sprevádzajúca osoba pri snímokovaní hrudníka svojho dieťaťa v AP projekcii v ľahu – 1 expozícia - stanovená veľkosť dávky na plod 0,00026 μ Gy.
4. IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra – plánovaná perfúzna scintigrafia pľúc intravenózne aplikovaným Tc-99m - MAA a pľúcna ventilácia Kr-81m u ženy v 26.týždni tehotenstva - stanovená veľkosť dávky na plod 0,189 mGy.
5. JESSENIUS – DC, a.s., Nitra – Chirurgický pavilón vo FN Nitra a NsP Rimavská Sobota – Svet zdravia, a.s. - zápästie ruky – spolu 5 snímok v AP projekcii a 5 snímok v LAT projekcii - stanovená veľkosť dávky na plod 5,195 μ Gy.

V prípade č.4 išlo o stanovenie veľkosti dávky na plod ešte pred rádiologickým vyšetrením u ženy v 26.týždni tehotenstva, pričom vyšetrenie rádiofarmakami malo potvrdiť alebo vyvrátiť embóliu pľúc. V prípade potvrdenia by bola pacientke podaná liečba, ktorá zvyšuje riziko potratu. V odôvodnení rádiologického vyšetrenia sa uvádza, že potvrdenie embólie pľúc nie je možné vykonať žiadnym iným vyšetrením. Vydané stanovisko RÚVZ Nitra hodnotilo plánované rádiologické vyšetrenie ako dostatočne zdôvodnené so zohľadnením jeho neodkladnosti a optimalizácie radiačnej záťaž.

Všetky ostatné rádiologické vyšetrenia boli uskutočnené po predchádzajúcom písomnom prehlásení žien, že si nie sú vedomé tehotenstva. Išlo o skoré štádiá tehotenstva a príslušné odborné stanoviská boli zaslané ošetrovujúcim gynekológom.

Stanovené dávky na plod boli vo všetkých prípadoch na takej úrovni, že poškodenie plodu nie je pravdepodobné a ožiarenie by nemalo byť považované za dôvod ukončenia

tehotenstva. Odporúčané bolo predovšetkým pacientky upokojiť, nakoľko iné bežné potenciálne riziká v gravidite môžu prevyšovať riziko z uvedeného ožiarenia.

V priebehu roka 2017 bol zaznamenaný jeden prípad prekročenia limitu u pracovníka so zdrojmi žiarenia. Išlo o kardiochirurga na pracovisku intervenčnej rádiológie spoločnosti KARDIOCENTRUM NITRA, s.r.o., Nitra, u ktorého bola na osobných dozimetoch vyhodnotená za rok 2017 efektívna dávka 52,6 mSv (ročný limit je 50 mSv) a za obdobie posledných 5 kalendárnych rokov efektívna dávka 103,39 mSv (5 ročný limit je 100 mSv). V prípade intervenčných kardiochirurgov spoločnosti KARDIOCENTRUM NITRA, s.r.o., Nitra sú takmer každý mesiac zaznamenané oznámenia poskytovateľa služby osobnej dozimetrie o prekročení hodnoty 2 mSv osobného dávkového ekvivalentu $H_p(10)$ na osobných telových dozimetoch nosených zvonka ochranných záster. Nakoľko v prípade tejto profesie môže byť dávka vyhodnotená nad ochrannou Pb zásterou väčšia ako 20 mSv za rok, používajú pracovníci v súlade s legislatívnymi požiadavkami súčasne dva osobné telové dozimetre, pričom jeden sa umiestňuje pod ochrannou zásterou v oblasti brucha a druhý na ochrannej zástere v oblasti krku. Celková efektívna dávka sa stanovuje z údajov z oboch dozimetrov.

V rámci vykonaného šetrenia pracovníkmi RÚVZ Nitra v decembri 2017 bolo zistené, že príčinou prekročenia ročného a 5 ročného limitu efektívnej dávky bolo poškodenie tieniacej vrstvy ochrannej zástery v oblasti hrudníka (wolfrámová tieniaca vrstva z plochy šírky 40 cm a výšky 30 cm sa postupne zosúvala nižšie, pričom uvedený stav pretrvával niekoľko mesiacov). Poškodenie Pb zástery bolo zjavné, lekár však tomu nevenoval dostatočnú pozornosť. Nedostatkom bola tiež skutočnosť, že zvýšeným dávkam pracovníka vyhodnoteným na dozimetri nosenom pod tieniacou zásterou nevenoval dostatočnú pozornosť odborný zástupca pre radiačnú ochranu. Za obdobie od apríla 2017 do októbra 2017 ochranná zástera odtienila iba cca 36% dopadajúceho rtg žiarenia. Vyhodnotenú dávku z osobnej dozimetrie sú pri konzervatívnom prístupe považované za dávky, ktoré pracovník skutočne obdržal (napriek tomu, že zástera bola v spodnej časti neporušená, pri práci sa vždy používa nastaviteľná stropná Pb zástera a nastaviteľná ochrana gonád). Pracovník absolvoval dňa 14.12.2017 mimoriadnu lekársku preventívnu prehliadku vykonanú lekárom pracovného lekárstva, ktorá preukázala jeho zdravotnú spôsobilosť na ďalší výkon prác so zdrojmi žiarenia. V druhej polovici decembra 2017 a v januári 2018 bol zamestnávateľom vyradený z prác spojených s používaním rtg žiarenia a v priebehu prvého štvrtroku 2018 absolvoval rekondičný pobyt. V organizácii boli nariadené opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov, ktoré sú priebežne plnené.

V prípade ostatných 4 najviac exponovaných kardiochirurgov spoločnosti sa za rok 2017 dávky zvonka záster pohybovali v rozmedzí 35,03 – 64,36 mSv a efektívne dávky boli v rozpätí 3,15 – 15,77 mSv.

V troch dozorovaných okresoch - Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce - boli k 31.12.2017 v rezorte zdravotníctva evidované iba dva subjekty s vyhlásenou rizikovou prácou, a to KARDIOCENTRUM NITRA, s.r.o., Nitra a IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra. Rizikovú prácu kategórie 3 vykonávalo 34 pracovníkov, z toho 18 žien. Situácia oproti predchádzajúcemu roku sa významnejšie nezmenila (33/19).

Pretrvávajúcim závažným problémom v rezorte zdravotníctva je finančné zabezpečenie ekologického uloženia rádioaktívneho odpadu – rádioaktívneho žiariča ^{137}Cs neznámeho vlastníka, ktorý je súčasťou nepoužívaného ožarovacieho zariadenia pre externú terapiu gama žiarením Cesioterax 3N skladovaného na rádioterapeutickom pracovisku v priestoroch, ktoré má od Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja v prenájme spoločnosť FORLIFE, n.o.,

Komárno. Dozor nad skladovaním žiariča sa zaviazal vykonávať FORLIFE, n.o., Komárno. Dňa 18.9.2017 sa uskutočnilo v tejto veci rokovanie na Úrade Nitrianskeho samosprávneho kraja, na ktoré RÚVZ Nitra pripravil písomné stanovisko s podrobným popisom problematiky a jej histórie a ktoré je súčasťou zápisnice z predmetného rokovania. Problém by mohol byť vyriešený novým zákonom o radiačnej ochrane, ktorého nadobudnutie účinnosti sa predpokladá k 15.3.2018 a ktorý vo svojom návrhu ustanovuje, že „náklady spojené s vyhľadáním, bezpečným odovzdaním, prepravou, skladovaním, prípravou na vrátenie, úpravou na ukládanie a ukladaním rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu nesie vlastník; ak vlastník nie je známy, náklady nesie štát a na ich úhradu sa použijú prostriedky podľa osobitného predpisu“. Zmena oproti súčasnému stavu by mala byť v tom, že náklady nenesie pôvodca rádioaktívneho materiálu, ale jeho vlastník a ak nie je známy, môžu sa na tento účel použiť vyhradené finančné prostriedky Národného jadrového fondu. Previerkou vykonanou v roku 2017 bol konštatovaný nezmenený stav v skladovaní žiariča.

Problémom je tiež pretrvávajúce skladovanie väčšieho počtu rádioforov vo Fakultnej nemocnici Nitra (286 ks, resp. 980 mg ^{226}Ra o aktivite 36,26 TBq). V roku 2016 bolo vybudované a na základe povolenia ÚVZ SR zo dňa 25.2.2016 uvedené do prevádzky zariadenie pre nakladanie s inštitucionálnymi rádioaktívnymi odpadmi a zachytenými rádioaktívnymi materiálmi ako nejadrové zariadenie v bezprostrednej blízkosti Republikového úložiska rádioaktívnych odpadov Mochovce. Spoločnosť JAVYS, a.s. Bratislava, ktorá by mala uskutočniť zber a uloženie rádioaktívneho materiálu, poslala FN Nitra ako aj ďalším zdravotníckym zariadeniam na Slovensku, ktoré skladujú nepoužívané rádioforov, cenovú ponuku a ich ekologické uloženie je otázkou zabezpečenia dostatočných financií a zosynchronizovania postupu v rámci republiky.

1.3.2 Výsledky dozoru na pracoviskách veterinárnej medicíny

Regionálny úrad verejného zdravotníctva eviduje v Nitrianskom kraji 17 veterinárnych lekárov, ktorí používajú 17 röntgenových prístrojov a ďalších 13 veterinárnych lekárov, ktorí sú držiteľmi nepoužívaných röntgenových prístrojov. Nepoužívaných veterinárnych rtg prístrojov je v kraji evidovaných 19. Počet subjektov používajúcich veterinárne rtg prístroje sa medziročne nezmenil.

V roku 2017 boli v rámci štátneho zdravotného dozoru vykonané previerky používania rtg prístrojov u veterinárnych lekárov MVDr. Panevová, Štúrovo a MVDr. Hloben, Nitra. Boli uložené opatrenia týkajúce sa zabezpečenia skúšky dlhodobej stability rtg prístroja, vedenia evidencie údržby a opráv vykonaných na rtg prístroji, evidovania expozičných parametrov v prípadoch, keď je snímokované zviera pridržané majiteľom a zmluvného riešenia vykonávania rtg snímokovania iným veterinárom úpravou mandátnej zmluvy. Všetky nedostatky boli odstránené.

1.3.3 Výsledky dozoru na ostatných pracoviskách so zdrojmi žiarenia

Činnosti vedúce k ožiareniu v priemysle a stavebníctve:

Uzavreté rádioaktívne žiariče používa v Nitrianskom kraji v oblasti priemyslu 7 subjektov a v oblasti stavebníctva 1 subjekt (Inžinierske stavby, a.s., Košice - pracovisko Centrálna stavebná skúšobňa, Nitra) a röntgenové prístroje v oblasti priemyslu používa 12

subjektov. Z toho s uzavretými žiaričmi a aj s röntgenmi nakladajú 2 subjekty (Duslo, a.s. Šaľa a Heineken Slovensko, a.s., Hurbanovo).

Z významnejších skutočností za rok 2017 je potrebné uviesť nasledovné:

- Spoločnosti Icopal Synthetic Membranes Slovakia, s.r.o., Štúrovo bolo vydané rozhodnutie (posudok) na zriadenie pracoviska s uzavretým rádioaktívnym žiaričom ^{90}Sr s max. aktivitou 1,85 GBq ako súčasťou priemyslového indikačného zariadenia na meranie hrúbky vyrábaného plastového materiálu a po zriadení pracoviska a nadobudnutí žiariča bola spoločnosti následne vydaná zmena povolenia na činnosti vedúce k ožiareniu.
- Heineken Slovensko, a.s., Hurbanovo odovzdal na likvidáciu všetky tri skladované uzavreté rádioaktívne žiariče ^{241}Am , ktoré boli súčasťou hladinomerov prostredníctvom firmy HUMA-LAB APEKO, s.r.o., Košice. Spoločnosť začala používať dva uzavreté rádioaktívne žiariče ^{63}Ni , ktoré sú súčasťou detektorov elektrónového záchytu plynových chromatografov v laboratóriu na oddelení Kvality, na ich používanie sa vzťahuje iba oznamovacia povinnosť.
- TESSAL, s.r.o., Vrábce začal používať nový rtg spektrometer na meranie pomeru kovov Zn a Ni a SIIX EMS Slovakia, s.r.o., Nitra nový stacionárny technický prístroj na kontrolu dosiek plošných spojov. Na používanie obidvoch rtg zariadení nie je potrebné povolenie orgánu verejného zdravotníctva, vzťahuje sa naň iba oznamovacia povinnosť a ďalšie legislatívne povinnosti v oblasti radiačnej ochrany.
- Spoločnosti Inžinierske stavby, a.s. Košice bola pre prevádzku Centrálny stavebnej skúšobne v Nitre vydaná zmena povolenia z dôvodu zvýšenia počtu používaných zdrojov ionizujúceho žiarenia - rozšírenie povolenia o odber, skladovanie, prepravu a používanie jedného uzavretého rádioaktívneho žiariča ^{137}Cs s max. aktivitou 300 MBq a jedného uzavretého rádioaktívneho žiariča $^{241}\text{Am/Be}$ s max. aktivitou 1,48 GBq v rádioizotopovej sonde Troxler 3450, ďalej z dôvodu zmeny adresy sídla spoločnosti a zmeny osoby vykonávajúcej v organizácii funkciu odborného zástupcu pre radiačnú ochranu. Spoločnosť tiež oznámila odovzdanie obidvoch žiaričov z nepoužívanej rádioizotopovej sondy Troxler 2440 na likvidáciu.
- opakovane bol prekonzultovaný zámer spoločnosti SAM - SHIPBUILDING AND MACHINERY a. s., Bratislava začať na prevádzke v Komárne používať technické rtg prístroje na výkon nedeštruktívnej defektoskopie.

V priebehu hodnoteného roka nebola u prevádzkovateľov zdrojov ionizujúceho žiarenia v rezorte priemyslu a stavebníctva zaznamenaná žiadna významnejšia mimoriadna radiačná udalosť.

Činnosti vedúce k ožiareniu v poľnohospodárstve:

Jediným evidovaným subjektom v tomto rezorte je Štátny veterinárny a potravinový ústav Bratislava, ktorý používa a skladuje otvorené rádioaktívne žiariče v rámci činnosti Laboratória radiometrie a rádioekológie v Detašovanom skúšobnom laboratóriu Nitra nachádzajúcom sa v priestoroch RI pavilónu Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre. V prípade tejto organizácie je pretrvávajúcim problémom odovzdanie skladovaného biologického rádioaktívneho odpadu na likvidáciu, nakoľko na Slovensku nie je subjekt, ktorý by mal na túto činnosť povolenie ÚVZ SR.

Činnosti vedúce k ožiareniu v školstve, vede a výskume:

RÚVZ Nitra eviduje v Nitrianskom kraji 4 subjekty, ktoré sú držiteľmi zdrojov ionizujúceho žiarenia. Ide o Univerzitu Konštantína Filozofa v Nitre, ktorá používa prenosný röntgenfluorescenčný analyzátor na určovanie druhu a obsahu kovov v zliatinách, mineráloch a neznámych materiáloch, najmä pri stanovovaní rýdzosti šperkov a iných drahých kovov, ďalej Výskumný ústav chemických technológií Bratislava, pracovisko Šaľa, kde je používaný röntgenový difrakčný analyzátor na fázovú analýzu práškových vzoriek na základe difrakčného spektra, Katedru biochémie a biotechnológie Fakulty biotechnológie a potravinárstva Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, kde sú v RI pavilóne skladované v súčasnosti už nepoužívané otvorené rádioaktívne žiariče a Výskumný ústav živočíšnej výroby Nitra, Lužianky. Posledný menovaný subjekt oznámil v roku 2017 dočasné pozastavenie používania otvorených rádioaktívnych žiaričov na RIA pracovisku laboratória endokrinológie Odboru genetiky a reprodukcie hospodárskych zvierat. V sklade rádioaktívnych odpadov je uskladnený kvapalný a pevný odpad so zvyškovými aktivitami ^{125}I , ktorý bude po jeho vymretí likvidovaný ako nerádioaktívny odpad.

V rámci štátneho zdravotného dozoru v Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre boli uložené opatrenia týkajúce sa nutnosti skompletizovať zoznam o presnom množstve otvorených rádioaktívnych žiaričov a inštitucionálneho rádioaktívneho odpadu vo vlastníctve SPU podľa druhov rádionuklidov a s uvedením ich aktuálnych aktivít a neodkladne zabezpečiť odovzdanie nepoužívaných rádioaktívnych látok na likvidáciu cestou oprávnenej organizácie a tiež zabezpečiť, aby odborný zástupca pre radiačnú ochranu absolvoval aktualizáciu odbornú prípravu v problematike radiačnej ochrany.

Činnosti vedúce k ožiareniu v iných oblastiach (defektoskopia iná ako v rámci priemyselných podnikov, zberne kovového šrotu a pod.):

V iných oblastiach, ako sú uvedené vyššie (defektoskopia iná ako v rámci priemyselných podnikov, zberne kovového šrotu a pod.) eviduje RÚVZ Nitra 5 subjektov vykonávajúcich nedeštruktívnu defektoskopiu pomocou uzavretých rádioaktívnych žiaričov a technických rtg prístrojov, z toho 2 subjekty vo svojej činnosti používajú aj röntgenfluorescenčné analyzátory. V evidencii sú aj 3 zberne druhotných surovín používajúce röntgenfluorescenčné analyzátory. Celkovo bolo k 31.12.2017 v rámci defektoskopie evidovaných 34 používaných uzavretých rádioaktívnych žiaričov a 12 používaných technických rtg prístrojov.

V priebehu roka 2017 začala používať uzavreté žiariče na výkon nedeštruktívnej defektoskopie na dočasných pracoviskách na celom území Slovenska spoločnosť AREKA, s.r.o., Poprad (povolenie vydal RÚVZ Košice), pričom sklad žiaričov má spoločnosť v Leviciach. RÚVZ Nitra vydal pre AREKA, s.r.o., Poprad kladné rozhodnutie (posudok) k zriadeniu predmetného skladu. Po získaní povolenia bol vykonaný štátny zdravotný dozor, v rámci ktorého bolo uložených niekoľko opatrení týkajúcich sa potreby dotienenia miesta uskladnenia žiaričov, získania rozhodnutia RÚVZ Levice na uvedenie priestorov kancelárie a skladu žiaričov v Leviciach do prevádzky, zmluvného zabezpečenia zdravotného dohľadu nad pracovnými podmienkami, vyhlásenia rizikovej práce, uzatvorenia zmluvy o zabezpečení likvidácie chemikálií z vyvolávacieho procesu a označenia krytov žiaričov údajmi o druhu a aktivite aktuálne vložených rádionuklidov. Následná previerka konštatovala odstránenie všetkých nedostatkov okrem vyhlásenia rizikovej práce kategórie 3 z titulu rizikového faktora ionizujúce žiarenie RÚVZ Levice, ktoré je v štádiu riešenia.

Nové povolenie na používanie zdrojov žiarenia na defektoskopiu bolo vydané pre TSP – TESTSERVIS, s.r.o., Trnava z dôvodu viacerých podstatných zmien v organizácii – zmeny v počte a druhu používaných uzavretých žiaričov (^{75}Se do 4,44 TBq, ^{192}Ir do 3,7 TBq a ^{169}Yb do 3,7 TBq) a technických rtg prístrojov, zmena obchodného názvu, sídla, konateľov a odborného zástupcu pre radiačnú ochranu.

Spoločnosti SES INSPEKT, s.r.o., Tlmače bola vydaná zmena povolenia na výkon defektoskopie so zdrojmi žiarenia – rozšírenie počtu používaných uzavretých žiaričov o 2 ks ^{75}Se s max. aktivitou 4,44 TBq.

Vo WIZACO NDT, s.r.o., Bratislava boli zaznamenané zvýšené dávky ožiarenia vyhodnotené na osobných telových dozimetroch, ktoré prekročili hodnotu 2 mSv osobného dávkového ekvivalentu $H_p(10)$ v prípade troch rôznych defektoskopických pracovníkov v troch rôznych vyhodnocovacích mesačných obdobiach. V jednom prípade išlo o pochybenie nového pracovníka so zdrojmi žiarenia, ktorý si ponechal dozimeter spolu s montérkovou blúzou v miestnosti, kde sa vykonávalo prežarovanie so žiaričmi a dávka vyhodnotená na dozimetri ($E_{\text{ext}} = 5,33$ mSv) nebola po prešetrení klasifikovaná ako skutočne obdržaná efektívna dávka. Vo zvyšných dvoch prípadoch išlo o skutočnú expozíciu pracovníkov vykonávajúcich práce so žiaričmi v sťažených pracovných podmienkach, a to na dostavbe 3. a 4. bloku Atómovej elektrárne Mochovce ($E_{\text{ext}} = 1,73$ mSv) v miestnosti s obmedzenými možnosťami ochrany tienением a odstupovaním od žiaričov a v Duslo, a.s. Šaľa ($E_{\text{ext}} = 2,91$ mSv) vo výškach na lešeniach pri potrebe istenia sa dvomi lanami, čo spomaľovalo pohyb pracovníka a obmedzovalo možnosti jeho tienenia. Boli prijaté príslušné nápravné opatrenia a vykonané mimoriadne preškolenie pracovníkov.

V súvislosti s výkonom defektoskopických prác so žiaričmi na dočasných pracoviskách bola dňa 11.7.2017 zaznamenaná mimoriadna radiačná udalosť. Pracovníci spoločnosti B-mat Group, a.s., Vrútky zabudli pre prekladanie prežarovacieho zariadenia a ďalšieho príslušenstva na výkon defektoskopie z jedného motorového vozidla do druhého na okraji vozovky v Leviciach defektoskopické prežarovacie zariadenie typu Gammamat s uzavretým rádioaktívnym žiaričom ^{192}Ir s aktivitou 2,792 TBq k 11.7.2017. Prežarovacie zariadenie ležiace pri ceste, na ktorom bola výstražná značka radiačného nebezpečenstva, si všimol občan, ktorý údajne predmet spoznal ako zariadenie so žiaričom používané v rámci defektoskopie a nález oznámil na políciu. Pracovníci B-mat Group, a.s. išli po niekoľkých minútach jazdy skontrolovať, či je prežarovacie zariadenie umiestnené v aute a keď zistili, že ho pri prekladaní medzi vozidlami zabudli pri ceste, vrátili na naspäť. V čase ich príchodu už boli pri prežarovači príslušníci hasičského a záchraného zboru a policajného zboru. Podľa vyjadrenia konateľa a odborného zástupcu pre radiačnú ochranu B-mat Group, a.s., nebol prežarovač pod kontrolou asi 20 minút. Na základe nameraných hodnôt bolo pracovníkom RÚVZ Nitra skonštatované, že prežarovacie zariadenie je nepoškodené a nemohlo dôjsť ku kontaminácii osôb ani životného prostredia. Uvedenú skutočnosť dodatočne preukázala aj revízia zariadenia vykonaná v HUMA-LAB APEKO, s.r.o., Košice. Na Okresnom riaditeľstve PZ v Leviciach bola v rámci policajného šetrenia v čase udalosti spísaná zápisnica, v ktorej sa okrem iného konštatuje, že nie sú známe identifikačné údaje žiadnej osoby, ktorá by s prežarovačom bez kontroly priamo manipulovala alebo sa zdržiavala v jeho tesnej blízkosti. RÚVZ Nitra podal podnet na výkon štátneho zdravotného dozoru v spoločnosti B-mat Group, a.s., Vrútky v súvislosti s predmetnou mimoriadnou udalosťou na RÚVZ Banská Bystrica ako orgán príslušný vo veciach radiačnej ochrany v Žilinskom kraji.

V priebehu roka boli vykonané dozimetrické merania uskladneného kovového šrotu v dvoch zberniach druhotných surovín ŽP EKO QELET, a.s., Hliník nad Hronom na

prevádzkach v Komjaticiach a Šuranoch. Cieľom bolo preverenie zberní na prípadný nález rádioaktívneho materiálu a poučenie pracovníkov o postupe pri nájdení podozrivého predmetu. Obidve kontroly boli s negatívnym výsledkom.

1.3.4 Dozor na pracoviskách s prírodnými zdrojmi žiarenia

V Nitrianskom kraji nie je evidované pracovisko, na ktorom by sa vykonávali činnosti so zvýšeným ožiarovaním prírodným ionizujúcim žiarením.

V rámci štátneho zdravotného dozoru bola realizovaná previerka podmienok provizórneho skladovania sudov s obsahom zomletej a zhomogenizovanej tantalovej rudy, ktorá obsahuje aj prírodné rádioaktívne látky urán a tórium v spoločnosti Arwest Africa Minerals Limited so sídlom v Hong Kongu na prevádzke v Nitre. Ruda je určená na ďalšie spracovanie pre potrebu elektrotechnického priemyslu pre odberateľa v Číne. Podmienky dočasného uskladnenia sudov boli posúdené ako nevyhovujúce a bolo uložené príslušné nápravné opatrenie.

Na základe požiadavky spoločnosti CRYOMED, s.r.o., Nové Zámky bolo vykonané dozimetrické meranie súčastí kryokomory na zvýšený výskyt rádioaktívnych látok s negatívnym výsledkom.

1.4 ČINNOSŤ PRESAHUJÚCA RÁMEC VÝKONU ŠTÁTNEHO ZDRAVOTNÉHO DOZORU, OSOBITNÁ ČINNOSŤ A AGENDA

1.4.1 Mimoriadne situácie

V priebehu roka boli prešetrované dve závažnejšie mimoriadne radiačné situácie a jeden prípad prekročenia limitu efektívnej dávky u zdravotníckeho pracovníka.

Dňa 10.1.2017 bol riešený prípad záchytu rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu v Nitre. Podozrenie na nález vyplynulo z policajného vypočúvania občana Nitry kvôli inej trestnej činnosti, počas ktorého uviedol, že v odľahlej časti dvoru rodinného domu v mestskej časti Krškany zakopal do zeme kovovú debnu s predmetom valcového tvaru s nemeckými nápismi upozorňujúcimi na rádioaktivitu. Debnu s predmetom mu dal bezdomovec z Nitry, ktorý ju našiel pravdepodobne v smetnej nádobe v mestskej časti Párovce. Podozrenie na rádioaktívny materiál sa potvrdilo meraniami uskutočnenými pracovníkmi RÚVZ Nitra ako aj zástupcami Odboru odhaľovania nebezpečných materiálov a environmentálnej kriminality Prezídia policajného zboru, Bratislava a bol identifikovaný rádionuklid ²²⁶Ra. Pracovníci oprávnenej organizácie JAVYS, a.s. Bratislava na výzvu RÚVZ Nitra rádioaktívny predmet prevzali na ďalšiu analýzu a ekologické uloženie.

Efektívna dávka, ktorou boli dve osoby priamo manipulujúce a prenášajúce rádioaktívny materiál exponované, bola konzervatívne odhadnutá na hodnotu 2 mSv, resp. 0,35 mSv. K závažnému ožiarovaniu a kontaminácii osôb alebo prostredia pri mimoriadnej radiačnej udalosti nedošlo, nakoľko rádioaktívna látka nebola z predmetu uvoľnená, čo preukázali aj výsledky meraní povrchovej rádioaktívnej kontaminácie osôb v čase udalosti a potvrdili tiež pracovníci spoločnosti JAVYS, a.s., Bratislava, ktorí predmet následne analyzovali.

Nájdený rádioaktívny predmet nebol v evidencii zdrojov ionizujúceho žiarenia vedenej na úradoch verejného zdravotníctva ani v Centrálnom registri zdrojov ionizujúceho žiarenia. Podľa zistenia pracovníkov RÚVZ Banská Bystrica elektronickou komunikáciou s výrobcom

v Nemecku išlo o predzosilováciu jednotku dozimetra používaného v rádioterapii, ktorá obsahuje kontrolný žiarič ^{226}Ra s aktivitou 2,22 MBq. Rádioaktívna látka je v pevnej forme zatavená v sklenenej guľôčke. Súčiastka bola vyrobená niekedy v 20-tych až 50-tych rokoch 20. storočia.

Prípád je stále v štádiu policajného vyšetrovania, RÚVZ Nitra v tejto veci poskytol viacero odborných vyjadrení pre Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Nitre, odborné vyjadrenie pre trestne stíhanú osobu, ktorá rádioaktívny predmet zakopala do zeme a o udalosti boli tiež poskytnuté informácie pre médiá.

Dňa 11.7.2017 bola zaznamenaná mimoriadna radiačná udalosť v dôsledku straty kontroly nad zdrojom ionizujúceho žiarenia v súvislosti s výkonom defektoskopických prác na dočasných pracoviskách. Pracovníci spoločnosti B-mat Group, a.s., Vrútky zabudli pre prekladanie prežarovacieho zariadenia a ďalšieho príslušenstva na výkon defektoskopie z jedného motorového vozidla do druhého na okraji vozovky v Leviciach defektoskopické prežarovacie zariadenie typu Gammamat s uzavretým rádioaktívnym žiaričom ^{192}Ir s aktivitou 2,792 TBq k 11.7.2017. Prežarovacie zariadenie ležiace pri ceste, na ktorom bola výstražná značka radiačného nebezpečenstva, si všimol občan, ktorý údajne predmet spoznal ako zariadenie so žiaričom používané v rámci defektoskopie a nález oznámil na políciu. Pracovníci B-mat Group, a.s. išli po niekoľkých minútach jazdy skontrolovať, či je prežarovacie zariadenie umiestnené v aute a keď zistili, že ho pri prekladaní medzi vozidlami zabudli pri ceste, vrátili na naspäť. V čase ich príchodu už boli pri prežarovači príslušníci hasičského a záchranného zboru a policajného zboru. Podľa vyjadrenia konateľa a odborného zástupcu pre radiačnú ochranu B-mat Group, a.s., nebol prežarovač pod kontrolou asi 20 minút. Na základe nameraných hodnôt bolo pracovníkom RÚVZ Nitra skonštatované, že prežarovacie zariadenie je nepoškodené a nemohlo dôjsť ku kontaminácii osôb ani životného prostredia. Uvedenú skutočnosť dodatočne preukázala aj revízia zariadenia vykonaná v HUMA-LAB APEKO, s.r.o., Košice. Na Okresnom riaditeľstve PZ v Leviciach bola v rámci policajného šetrenia v čase udalosti spísaná zápisnica, v ktorej sa okrem iného konštatuje, že nie sú známe identifikačné údaje žiadnej osoby, ktorá by s prežarovačom bez kontroly priamo manipulovala alebo sa zdržiavala v jeho tesnej blízkosti. RÚVZ Nitra podal podnet na výkon štátneho zdravotného dozoru v spoločnosti B-mat Group, a.s., Vrútky v súvislosti s predmetnou mimoriadnou udalosťou na RÚVZ Banská Bystrica ako orgán príslušný vo veciach radiačnej ochrany v Žilinskom kraji. O udalosti bola vypracovaná správa pre Úrad verejného zdravotníctva SR a odborné vyjadrenie pre Národného koordinátora INES na Úrade jadrového dozoru SR.

V priebehu roka 2017 bol zaznamenaný jeden prípad prekročenia limitu u pracovníka so zdrojmi žiarenia. Išlo o kardiochirurga na pracovisku intervenčnej rádiológie spoločnosti KARDIOCENTRUM NITRA, s.r.o., Nitra, u ktorého bola na osobných dozimetroch vyhodnotená za rok 2017 efektívna dávka 52,6 mSv (ročný limit je 50 mSv) a za obdobie posledných 5 kalendárnych rokov efektívna dávka 103,39 mSv (5 ročný limit je 100 mSv). V prípade intervenčných kardiochirurgov spoločnosti KARDIOCENTRUM NITRA, s.r.o., Nitra sú takmer každý mesiac zaznamenané oznámenia poskytovateľa služby osobnej dozimetrie o prekročení hodnoty 2 mSv osobného dávkového ekvivalentu $H_p(10)$ na osobných telových dozimetroch nosených zvonka ochranných záster. Nakoľko v prípade tejto profesie môže byť dávka vyhodnotená nad ochrannou Pb zásterou väčšia ako 20 mSv za rok, používajú pracovníci v súlade s legislatívnymi požiadavkami súčasne dva osobné telové dozimetre, pričom jeden sa umiestňuje pod ochrannou zásterou v oblasti brucha a druhý na ochrannej zástere v oblasti krku. Celková efektívna dávka sa stanovuje z údajov z obidvoch dozimetrov.

V rámci vykonaného šetrenia pracovníkmi RÚVZ Nitra v decembri 2017 bolo zistené, že príčinou prekročenia ročného a 5 ročného limitu efektívnej dávky bolo poškodenie tieniacej vrstvy ochrannej zástery v oblasti hrudníka (wolfrámová tieniaca vrstva z plochy šírky 40 cm a výšky 30 cm sa postupne zosúvala nižšie, pričom uvedený stav pretrvával niekoľko mesiacov). Poškodenie Pb zástery bolo zjavné, lekár však tomu nevenoval dostatočnú pozornosť. Nedostatkom bola tiež skutočnosť, že zvýšeným dávkam pracovníka vyhodnoteným na dozimetri nosenom pod tieniacou zásterou nevenoval dostatočnú pozornosť odborný zástupca pre radiačnú ochranu. Za obdobie od apríla 2017 do októbra 2017 ochranná zásterka od tienila iba cca 36% dopadajúceho rtg žiarenia. Vyhodnotenú dávku z osobnej dozimetrie sú pri konzervatívnom prístupe považované za dávky, ktoré pracovník skutočne obdržal (napriek tomu, že zásterka bola v spodnej časti neporušená, pri práci sa vždy používa nastaviteľná stropná Pb zásterka a nastaviteľná ochrana gonád). Pracovník absolvoval dňa 14.12.2017 mimoriadnu lekársku preventívnu prehliadku vykonanú lekárom pracovného lekárstva, ktorá preukázala jeho zdravotnú spôsobilosť na ďalší výkon prác so zdrojmi žiarenia. V druhej polovici decembra 2017 a v januári 2018 bol zamestnávateľom vyradený z prác spojených s používaním rtg žiarenia a v priebehu prvého štvrťroku 2018 absolvuje rekondičný pobyt. V organizácii boli nariadené opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov, ktoré sú priebežne plnené.

V roku 2017 bolo prešetrovaných 5 prípadov lekárskeho ožiarenia tehotných žien, ktoré sú podrobnejšie uvedené v kapitole 1.3.1 „Výsledky dozoru na pracoviskách v zdravotníctve“.

V súvislosti s vykonávaním defektoskopických prác s uzavretými žiaričmi na dočasných pracoviskách boli v spoločnosti WIZACO NDT, s.r.o., Bratislava zaznamenané tri prípady zvýšených dávok ožiarenia vyhodnotených na osobných telových dozimetriách pracovníkov, ktoré sú opísané v podkapitole „Činnosti vedúce k ožiareniu v iných oblastiach (defektoskopia iná ako v rámci priemyselných podnikov, zberne kovového šrotu a pod.)“ kapitoly 1.3.3 „Výsledky dozoru na ostatných pracoviskách so zdrojmi žiarenia“.

1.4.2 Monitorovanie prírodného žiarenia v životnom prostredí

Od roku 2016 pribudli kompetencie RÚVZ Nitra ohľadom hodnotenia rádiologických ukazovateľov v pitnej vode v Nitrianskom kraji, pričom legislatíva v tejto oblasti sa menila aj v roku 2017.

Prekročenia indikačnej hodnoty celkovej objemovej aktivity alfa v pitnej vode boli zaznamenané v nasledovných prípadoch:

- Obecný vodovod v obci Krnča, kde RÚVZ Nitra zaslal Obecnému úradu Krnča písomné upozornenie na legislatívne povinnosti, odobral vzorku na analýzu jednotlivých rádionuklidov na RÚVZ Banská Bystrica a zaslal stanovisko k výslednému hodnoteniu a vykonanej optimalizácii radiačnej ochrany OÚ Krnča.
- Vodné zdroje na OÚ Veľká Dolina a ZŠ Murgaša v Šali, pričom ich prevádzkovateľovi Západoslovenskej vodárenskej spoločnosti bol zaslaný list s upozornením na povinnosti dodávateľa pitnej vody vykonať opakovaný odber a opätovne stanoviť celkovú objemovú aktivitu alfa, v prípade potreby následne stanoviť objemové aktivity konkrétnych rádionuklidov a postupovať v optimalizačnom procese podľa vyhlášky MZ SR č. 247/2017 Z. z.

- Vodné zdroje prevádzkované spoločnosťami NOVOFRICT SK, s.r.o., Nové Zámky a Duslo, a.s., Šaľa – prípady boli prekonzultované a následne boli prevádzkovateľom zaslané v tejto veci odborné vyjadrenia.

Vo veci hodnotenia rádiologických ukazovateľov v pitnej vode spolupracovala v rámci RÚVZ Nitra pracovná skupina pre ochranu zdravia pred žiarením s oddelením hygieny životného prostredia a boli realizované viaceré konzultácie. O legislatívnych povinnostiach prevádzkovateľov pitnej vody pri hodnotení rádiologických ukazovateľov a ich aplikácii na konkrétnom prípade bola podaná informácia aj na Seminári RÚVZ Nitra formou odborného referátu.

V oblasti radónovej problematiky bolo pre oddelenie hygieny životného prostredia poskytnuté odborné vyjadrenie vo veci žiadosti ViOn, a.s., Zlaté Moravce o vydanie záväzného stanoviska ku kolaudácii stavby „Obytný súbor Žitava II. – SO 108 – bytový dom 3 podlažný, 24B.J.“ na sídlisku Žitava vo Vrábľoch, kde bolo v roku 2009 radónovým prieskumom pred začatím výstavby zistené prekročenie smernej hodnoty pre vykonanie opatrení proti prenikaniu radónu z podlažia. Meraním radónu v ovzduší pobytových priestorov bola dostatočne preukázaná účinnosť vykonaných opatrení na obmedzenie ožiarovania z radónu v predmetnej novostavbe.

Pracovná skupina pre ochranu zdravia pred žiarením nevykonáva ciele monitorovanie prírodného žiarenia v životnom prostredí a na RÚVZ Nitra nie je zriadené laboratórium na vykonávanie rádiometrických meraní a analýz.

1.4.3 Manažment kvality

Pracovná skupina pre ochranu zdravia pred žiarením nemá zavedený manažment kvality a nemá ani vytvorenú zložku pre laboratórnu činnosť. V spolupráci s metroológom RÚVZ Nitra zabezpečuje pravidelné metrologické overovania, resp. kalibrácie meracích prístrojov. Od roku 2016 pretrvávajú problémy s metrologickým overením prístroja Unfors ThinX RAD na meranie parametrov kvality primárneho zväzku rtg prístrojov, ktoré Slovenská legálna metrologia, Bratislava ako jediné pracovisko v Slovenskej republike zabezpečujúce túto službu, nie je schopná vykonať z personálnych a technických dôvodov. Problém s overovaním meradiel pre oblasť ionizujúceho žiarenia bol so SMÚ riešený aj na úrovni Úradu verejného zdravotníctva SR.

1.4.4 Konzultačná, expertná, školiaca a iná činnosť

Zamestnávateľom, zamestnancom pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, pracovným zdravotným službám, bezpečnostným technikom zabezpečujúcim zdravotný dohľad nad pracovnými podmienkami alebo bežným obyvateľom bolo v roku 2017 poskytnutých 112 významnejších konzultácií a bolo vydaných 78 odborných vyjadrení. Týkali sa najmä problematiky získania povolení na činnosti vedúce k ožiarovaniu, zmien platných povolení, posudkov na zriaďovanie pracovísk so zdrojmi žiarenia a spracovávaných dokumentácií k takýmto rozhodnutiam, ďalej zaradovania pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia do kategórií A a B, kategorizácie prác so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, posudkov o riziku, potreby absolvovania odbornej prípravy a aktualizácie odbornej prípravy v radiačnej ochrane, veľkosti dávok pri lekárskejších ožiarovaniach a súvisiaceho zdravotného

rizika, výkonu prác externých pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia v kontrolovaných pásmach atómových elektrární, zabezpečenia skladovania uzavretých žiaričov pri výkone prác na dočasných pracoviskách a pod. Boli prešetrované prípady zvýšených dávok ožiarenia vyhodnotených na osobných telových dozimetoch pracovníkov a prešetrovaných päť prípadov lekárskeho ožiarenia tehotných žien (pozri vyššie). Boli vydané odborné vyjadrenia týkajúce sa napr. postupu prevádzkovateľov vodných zdrojov pri zistení prekročenia indikačnej hodnoty rádiologického ukazovateľa v pitnej vode a k výsledku vykonanej optimalizácie radiačnej ochrany, k zámeru začať používať rádiofarmaká s otvoreným rádioaktívnym žiaričom ^{177}Lu na terapiu na pracovisku nukleárnej medicíny, k ukončeniu používania otvoreného žiariča ^{125}I a pozastaveniu činnosti RIA laboratória, k projektom stavebných úprav pri zriaďovaní urgentných príjmov v nemocniciach v Nitre a Leviciach, vyjadrenie k problematike skladovania nepoužívaného rádioaktívneho žiariča ^{137}Cs neznámeho vlastníka na rádioterapeutickom pracovisku v Komárne pre Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja, k zámeru prevádzkovania nového terapeutického rtg prístroja vo FORLIFE, n.o., Komárno. Bol prešetrovaný podnet a vydané odborné stanovisko vo veci sťažnosti občana týkajúcej sa ohrozenia zdravia z dôvodu pobytu osoby liečenej rádioaktívnym jódom v Termálnom kúpalisku Podhájska.

V súvislosti s transpozíciou smernice Európskej komisie 2013/59/Euratom do slovenskej legislatívy boli v 17 prípadoch podané pripomienky na ÚVZ SR a RÚVZ Banská Bystrica, ktoré sa týkali najmä návrhu nového zákona o radiačnej ochrane a jeho príloh. Išlo tiež o pripomienky k návrhu Hodnotiacej správy o vykonaní a vyhodnotení cvičenia krízového manažmentu INEX 5 v SR (plnenie Uznesenia vlády SR č. 536/2006) zaslané na ÚVZ SR a k návrhu novely vyhlášky MZ SR č. 448/2007 Z. z. ku kategorizácii prác pre riziko ionizujúceho žiarenia zaslané na RÚVZ Banská Bystrica.

Jeden pracovník pracovnej skupiny je členom Poradného zboru Hlavného hygienika SR pre odbor ochrany zdravia pred žiarením.

1.5 RIEŠENÉ ÚLOHY, PROGRAMY A PROJEKTY

V rámci odboru ochrany zdravia pred žiarením bol RÚVZ Nitra v roku 2017 riešiteľským pracoviskom pre nasledovné úlohy:

Úloha č. 5.1 „Príprava a spracovanie vecných podkladov a textu návrhu zákona o radiačnej ochrane a vykonávacích predpisov zákona, v súlade so smernicou Európskej komisie č. 2013/59/Euratom.“

V hodnotenom roku sa pracoviská ochrany zdravia pred žiarením úradov verejného zdravotníctva v SR prioritne venovali úlohám v súvislosti s transpozíciou smernice Európskej komisie 2013/59/Euratom, ktorou sa stanovujú základné bezpečnostné normy ochrany pred nebezpečenstvami vznikajúcimi v dôsledku ionizujúceho žiarenia do právneho poriadku Slovenskej republiky. Uvedené je spojené so zmenou, resp. zrušením viacerých právnych predpisov, pričom transpozičný termín je 6. február 2018. Transpozícia novej európskej smernice okrem iného znamená zrušenie príslušných ustanovení zákona č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov, nariadení vlády SR č. 340/2006 Z. z., 345/2006 Z. z., 346/2006 Z. z. a 348/2006 Z. z., vyhlášok MZ SR č. 524/2007 Z. z., 528/2007 Z. z., 545/2007 Z. z. a 209/2014 Z. z. a vydanie nového zákona o radiačnej ochrane a vykonávacích predpisov k tomuto zákonu.

Na príprave novej legislatívy v oblasti radiačnej ochrany sa podieľali aj pracovníci RÚVZ Nitra, a to najmä formou pripomienkovania návrhov legislatívnych úprav a účasti na pracovných poradách. V roku 2017 boli elektronickou formou 17 krát zaslané pripomienky

gestorom úlohy ÚVZ SR a RÚVZ Banská Bystrica. Tieto sa týkali najmä návrhu nového zákona o radiačnej ochrane. Zástupcovia RÚVZ Nitra sa zúčastnili pracovných porád k príprave novej legislatívy, ktoré sa konali v dňoch 8.-9.3.2017, 21.-23.11.2017 na RÚVZ Banská Bystrica a 29.3.2017, 3.7.2017, 6.7.2017, 14.-16.11.2017 na ÚVZ SR, Bratislava. Trojdňové porady v mesiaci november sa týkali najmä prípravy vykonávacích predpisov k novému zákonu.

Úloha č. 5.2 „Monitorovanie rádioaktivity v životnom prostredí pre účely plnenia požiadaviek odporúčania Európskej komisie a zabezpečovanie činnosti komunikačného informačného systému medzi ÚVZ SR a Európskou komisiou“.

Monitorovanie rádioaktivity v zložkách životného prostredia Slovenskej republiky vykonávajú v tzv. „normálnej radiačnej situácii“ „stále zložky“ radiačnej monitorovacej siete (RMS) a slúžia ako základ pre hodnotenie ožiarenia obyvateľstva a sú zasielané Európskej komisii. Podľa aktuálnej legislatívy v tejto oblasti (najmä vyhláška MZ SR č. 524/2007 Z. z.) nie je RÚVZ Nitra stálou zložkou RMS. Pre prípady radiačného ohrozenia je pohotovostnou zložkou RMS a jeho činnosť je usmerňovaná Ústredím RMS, ktoré je na ÚVZ SR, Bratislava.

V roku 2017 nebol pre účely hodnotenia rádioaktivity v zložkách životného prostredia RÚVZ Nitra vyzvaný Ústredím RMS na spoluprácu pri monitorovaní (odbery vzoriek, meranie dávkových príkonov vo vzduchu a pod.). V hodnotenom období nevykonával RÚVZ Nitra žiadnu činnosť pri plnení predmetnej úlohy.

V rámci odboru preventívneho pracovného lekárstva bola Pracovná skupina pre ochranu zdravia pred žiarením zapojená do plnenia Úlohy č. 2.1 „Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce“.

Hlavným cieľom tejto úlohy je zvýšiť odbornú úroveň hodnotenia pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce vo vzťahu k zdravotným rizikám zamestnancov.

V roku 2017 bolo vykonaných spolu 94 previerok podmienok používania zdrojov ionizujúceho žiarenia a laserového žiarenia. Z celkového počtu previerok bolo 47 zameraných aj na problematiku rizikových prác. Zamestnávateľom a pracovným zdravotným službám (napr. ProCare, a.s., Bratislava, MEDIRES, s.r.o., Štúrovo, TeamPrevent Santé s.r.o., Bratislava, Nemocnica Levice s.r.o., Levice, PZS Duslo, a.s., Šaľa, BOZPO, s.r.o., Prievidza a Falck Healthcare, a.s., Bratislava) boli poskytnuté viaceré konzultácie k problematike vypracovania posudkov o riziku, zaraďovania pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia do kategórií A a B, ku kategorizácii prác so zdrojmi ionizujúceho a laserového žiarenia a aj celkovo k hodnoteniu veľkosti zdravotného rizika a z toho vyplývajúcich povinností zamestnávateľov a pracovníkov. Bol zaznamenaný a prešetrovaný jeden prípad prekročenia limitu ročnej efektívnej dávky aj 5 ročnej efektívnej dávky u lekára - kardiológa KARDIOCENTRUM NITRA, s.r.o., Nitra, vykonávajúceho intervenčné kardiologické výkony za použitia rtg žiarenia na operačných sálach.

V hodnotenom roku bolo v pracovnom prostredí vykonaných 1169 meraní príkonu kerry vo vzduchu rtg a gama žiarenia a povrchovej rádioaktívnej kontaminácie a 1063 meraní kvality primárneho zväzku röntgenových prístrojov. V problematike vyhlasovania, resp. rušenia rizikových prác z titulu rizikového faktora laserové žiarenie boli vyhlásené rizikové práce kategórie 3 na laserovom pracovisku oftalmologickej ambulancie Alegreta s.r.o., Nitra pre profesie lekár – oftalmológ a zdravotná sestra asistujúca pri laserových zákrokoch a na laserovom pracovisku v zariadení na regeneráciu a rekonvalescenciu s laserovým pracoviskom a masáží Bc. Petry Tímárovej PeggyRehab, Šaľa pre profesiu fyzioterapeut.

V súčasnosti sú v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce evidované 3 subjekty s vyhlásenou rizikovou prácou z titulu rizikového faktora ionizujúce žiarenie, a to IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra (pracovisko nukleárnej medicíny), KARDIOCENTRUM

NITRA, s.r.o., Nitra (výkon intervenčných kardiologických zákrokov na operačných sálach) a Duslo, a.s. Šaľa (výkon defektoskopie s uzavretými rádioaktívnymi žiaričmi na stálom a dočasných defektoskopických pracoviskách). Rizikovú prácu kategórie 3 s rizikovým faktorom ionizujúce žiarenie vykonáva 38 pracovníkov, z toho 18 žien. V uvedených okresoch je 19 subjektov s vyhlásenou rizikovou prácou v riziku laserového žiarenia, pričom v riziku laserov 3B. triedy je 21 pracovníkov, z toho 17 žien a v riziku laserov 4. triedy 28 pracovníkov, z toho 24 žien. Stav počtu pracovníkov vykonávajúcich rizikovú prácu so zdrojmi ionizujúceho žiarenia sa v porovnaní so stavom ku koncu roka 2016 významnejšie nezmenil, počet pracovníkov v riziku laserového žiarenia sa zvýšil o 5 (cca 10% nárast).

V rámci štátneho zdravotného dozoru sa kontroluje u jednotlivých prevádzkovateľov splnenie povinnosti zabezpečenia pracovnej zdravotnej služby a posudzovania rizík pracovného prostredia podľa príslušných ustanovení zákona č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov. Nezabezpečenie zdravotného dohľadu podľa legislatívy platnej do 30.11.2017 bolo v hodnotenom období konštatované iba v prípadoch fyzických osôb - podnikateľov, ktoré nezamestnávali ďalšie fyzické osoby a nevykonávali rizikovú prácu.

Na pracovisku sa pre rizikové faktory ionizujúce žiarenie a laserové žiarenie priebežne aktualizuje databáza programu ASTR_2011, v ktorej sa evidujú údaje o počtoch pracovníkov v riziku a ďalšie údaje súvisiace s vyhlásenými rizikovými prácami v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce a generujú sa požadované výstupy. Do 31.5.2017 zabezpečovala jedna pracovníčka pracovnej skupiny pre ochranu zdravia pred žiarením zdravotný dohľad nad pracovnými podmienkami pre RÚVZ Nitra.

1.6 PREDNÁŠKOVÁ A PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ

Na odbornom seminári RÚVZ Nitra bol dňa 13.11.2017 prezentovaný referát na tému „Hodnotenie rádiologických ukazovateľov v pitnej vode“. V rámci lektorskej činnosti sa jeden pracovník podieľal na odbornej príprave v radiačnej ochrane pre lekárske ožiarenie podľa § 8 ods. 5 – 8 NV SR č. 340/2006 Z. z. v znení NV SR č. 85/2007 Z. z. uskutočnenej dňa 4.12.2017 v Nemocnici Alexandra Wintera v Piešťanoch a organizovanej spoločnosťou VF, s.r.o., Žilina.

Jedna pracovníčka sa zúčastnila odborného kurzu „Medzinárodný reakčný kurz“ organizovaného pod záštitou Úradu rádiologickej bezpečnosti USA a Úradu verejného zdravotníctva SR, ktorý sa uskutočnil v dňoch 25.-29.9.2017 v Bratislave.

ŠPECIÁLNA ČASŤ

Prehľad počtu výkonov pracovnej skupiny pre ochranu zdravia pred žiarením RÚVZ Nitra v problematike ionizujúceho žiarenia, počtu používaných zdrojov ionizujúceho žiarenia, počtu rádiologických zariadení používaných v radiačnej onkológii a nukleárnej medicíne a prehľad aktivity otvorených rádioaktívnych žiaričov odobratých a spracovaných u jednotlivých prevádzkovateľov v roku 2017 sú uvedené v tabuľkách – Prílohy č. 1 až 10.

PRÍLOHY:

Tabuľka č. 1: Prehľad výkonov štátneho zdravotného dozoru na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia

PREHĽAD VÝKONOV OOPZŽ	Zdravotníctvo	Priemysel	Pôdohospodárstvo a veterinárna medicína	Školstvo, veda výskum	Iné	SPOLU
Počet previerok v rámci ŠZD	65	4	2	2	10	83
Počet preverených pracovísk	109	7	2	4	10	132
Počet záznamov z previerok	58	5	2	1	9	75
Počet návrhov na správne konanie ¹⁾						
Počet uložených sankcií (pokuty) ²⁾						
Počet meraní röntgenového žiarenia v rámci ŠZD	1443	25	55			1523
Počet meraní gama žiarenia v rámci ŠZD	47	92		45	455	639
Počet meraní povrchovej kontaminácie v rámci ŠZD		34		29	34	97
Prešetrenie chorôb z povolania						
Prešetrenie nadexpozícií	1					1
Prešetrenie mimoriadnych udalostí, nehôd a havárií					1	1
Záchyt rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu					1	1
Počet riešených podnetov a sťažností ³⁾	1					1
Počet konzultácií a odborných jednaní	85	7	3	2	15	112
Počet spracovaných odborných vyjadrení a usmernení	48	3		1	35	87
Počet vypracovaných správ, hlásení a analýz	15				4	19
Prednášková činnosť (hodín)	4					4
Počet školených pracovníkov	120					120
Počet publikácií						
Skúšky odbornej spôsobilosti						
Spracované podklady pre vydanie rozhodnutí RÚVZ ⁴⁾						
- Počet vydaných rozhodnutí podľa § 13 ⁵⁾		1			1	2
- Počet vydaných rozhodnutí podľa § 45 ⁶⁾	16	2			4	22
- Počet rozhodnutí o zastavení alebo prerušení konania						
Počet uložených opatrení na odstránenie zistených nedostatkov ⁷⁾	2					2

Poznámky:

- ¹⁾ Začaté správne konania na uloženie pokuty podľa § 56 a § 57 zákona č. 355/2007 Z.z.
- ²⁾ Počet uložených pokút podľa § 56 a § 57 zákona č. 355/2007 Z.z.
- ³⁾ Celkový počet riešených podnetov od obyvateľov a z pracovísk so zdrojmi žiarenia a sťažností
- ⁴⁾ Celkový počet spracovaných podkladov pre vydanie rozhodnutí orgánom verejného zdravotníctva (RÚVZ)
- ⁵⁾ Celkový počet vydaných záväzných posudkov (rozhodnutí) podľa § 13 zákona č. 355/2007 Z.z.
- ⁶⁾ Celkový počet vydaných povolení (rozhodnutí) podľa § 45 zákona č. 355/2007 Z.z.
- ⁷⁾ Celkový počet uložených opatrení na odstránenie zistených nedostatkov podľa § 54 zákona č. 355/2007 Z.z.

Poznámka:

V tabuľkovom prehľade nie sú zahrnuté výkony činnosti na úseku problematiky neionizujúceho žiarenia

Tabuľka č. 2: Prehľad počtu röntgenových prístrojov

OKRES	Zdravotnícke RTG prístroje											Veterinárne RTG	Technické RTG prístroje						SPOLU
	Zubné RTG prístroje			Skiografia	Skiaskopia	Mamografia	Pojazdné RTG	CT	Angiografia, DSA a intervenčné výkony	Terapeutické RTG	Iný nešpecifikovaný RTG prístroj		Technický RTG prístroj stacionárny	Technický RTG prístroj prenosný	Mikroštruktúrálne RTG prístroj	RTG prístroj pre kontrolu batožín	Röntgenový spektrometer	Iný nešpecifikovaný RTG prístroj	
	Intraorálne	Panoramatické	CB CT																
Nitra	33	9	1	11	1	2	13	6	3		3	7			10		3		102
Šaľa	5	3		3	1	1					1	1			1		1		17
Zlaté Moravce	3	2		1	1	1	2												10
Levice	18	7	2	7		2	3	3			2	3	2	10			5		64
Topoľčany	15	2	1	6	1	2	4	1			2	2							36
Nové Zámky	29	10	2	5	2	3	7	1			3	3					2		67
Komárno	21	4	2	6		2	3	1			1	1					1	5*	47
SPOLU	124	37	8	39	6	13	32	12	3		12	17	2	10	11		12	5	343

Poznámky:

1. V tabuľkovom prehľade nie sú uvedené nepoužívané röntgenové prístroje.
2. *Ide o 5 ks rtg zariadení, ktoré sú súčasťou hladinomerov na výrobných linkách Heineken Slovensko, a.s., Hurbanovo.

Tabuľka č. 3: Prehľad počtu rádiologických zariadení používaných v radiačnej onkológii a nukleárnej medicíne

OKRES	Radičná onkológia					Nukleárna medicína					SPOLU
	Lineárne urýchľovače	Kobaltové ožarovače	Césiové ožarovače	Zariadenia pre brachyterapiu afterloading	RTG simulátory	Planárne gama kamery	SPECT zariadenia	PET zariadenie	SPECT/CT zariadenia	PET/CT zariadenia	
Nitra	2		1		1		1		1	2	8
Šaľa											
Zlaté Moravce											
Levice											
Topoľčany											
Nové Zámky											
Komárno		1									1
SPOLU	2	1	1		1		1		1	2	9

Tabuľka č. 4: Prehľad počtu uzavretých rádioaktívnych žiaričov, vrátane zariadení, ktoré obsahujú uzavreté rádioaktívne žiariče, podľa účelu používania

OKRES	Zdravotníctvo		Priemysel, školstvo, veda, výskum, veterina a iné							SPOLU
	Externá gama terapia	Brachyterapia	Defektoskopia	Priemyselné indikačné zariadenia *	Hrubkomery	Meradlá vlhkosti a hustoty **	Karotážne práce ***	Kalibračné žiariče, etalóny	Iné	
Nitra	1				1	4			7 [#]	13
Šaľa			2	54						56
Zlaté Moravce										
Levice			32	5						37
Topoľčany										
Nové Zámky					4					4
Komárno	1								2 [#]	3
SPOLU	2		34	59	5	4			9	113

Poznámky:

- * Počet uzavretých rádioaktívnych žiaričov používaných ako súčasť priemyselných indikačných zariadení – hladinometry, hustometry
- ** Počet uzavretých rádioaktívnych žiaričov používaných ako súčasť zariadení na meranie hustoty a vlhkosti (napr. betónových zmien, zeminy a pod.) – radiačné hutnomery (napr. typu Troxler a pod.)
- *** Počet uzavretých rádioaktívnych žiaričov používaných ako súčasť zariadení a súprav pri karotážnych prácach vo vrtoch

Poznámka:

[#] V okrese Nitra ide o 7 ks kalibračných žiaričov používaných v zdravotníctve na pracovisku nukleárnej medicíny IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra a v okrese Komárno o 2 ks uzavretých žiaričov Ni-63, ktoré sú súčasťou detektorov elektrónového záchytu plynových chromatografů v Heineken Slovensko, a.s., Hurbanovo. Na uvedené žiariče sa vzťahuje iba oznamovacia povinnosť.

Tabuľka č. 5: Prehľad aktivity otvorených rádioaktívnych žiaričov odobratých a spracovaných u jednotlivých prevádzkovateľov v roku 2017

Názov prevádzkovateľa	Celkové množstvo aktivity odobraté a spracované za kalendárny rok (MBq)																
	Rádionuklid *																
	³ H	¹¹ C	¹⁴ C	¹⁵ O	¹⁸ F	⁶⁷ Ga	^{81m} Kr	⁸⁹ Sr	⁹⁰ Y	^{99m} Tc	¹¹¹ In	¹²³ I	¹²⁵ I	¹³¹ I	²⁰¹ Tl	²²³ Ra	⁶⁸ Ga
IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra					861900		5106		724	288000		24840				30	47209
SPOLU					861900		5106		724	288000		24840				30	47209

Poznámka:

* V prípade potreby doplňte tabuľku o ďalšie odoberané a spracované rádionuklidy

Tabuľka č. 6: Prehľad počtu odobratých vzoriek v roku 2017

	Voda	Pôda	Ovzdušie	Poľnohospodárske produkty	Potravinová strava	Iné zložky ŽP
Celkový počet odobraných vzoriek	1					

Tabuľka č. 7: Prehľad počtu rádiochemických analýz v roku 2017

	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
Rádiochemické analýzy spolu			

Tabuľka č. 8: Prehľad počtu rádiometrických meraní v roku 2017

	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet meraní
Rádiometrické merania spolu			

Tabuľka č. 9: Prehľad počtu meraní na zabezpečenie kvality výsledku (kalibrácie, overenia) v roku 2017

	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet meraní
Merania na zabezpečenie kvality výsledku spolu			

Tabuľka č. 10: Prehľad počtu porovnávacích meraní v roku 2017

	Počet ukazovateľov		Počet meraní
	Vyhovujúci	Nevyhovujúci	
Porovnávacie merania spolu			

REGIONÁLNY ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA
SO SÍDLOM V NITRE

Oddelenie epidemiológie

**VÝROČNÁ SPRÁVA
CHARAKTERISTIKA A ROZBOR
EPIDEMIOLOGICKEJ SITUÁCIE
V OKRESE NITRA
ZA ROK 2017**

I. Demografické trendy

Demografické trendy sa do výročnej správy spracovávajú v 5-ročných intervaloch. Naposledy boli spracované vo výročnej správe za rok 2015.

II. Stručná epidemiologická charakteristika okresu Nitra za rok 2017

Podobne ako v predchádzajúcom roku bola v roku 2017 v okrese Nitra vcelku priaznivá epidemiologická situácia.

V skupine alimentárnych ochorení stúpla chorobnosť na salmonelózu, bacilovú dyzentériu a vírusové črevné infekcie, mierne poklesla chorobnosť na bakteriálne črevné infekcie a výrazne poklesol počet vykázaných nešpecifikovaných gastroenteritíd. Už štvrtý rok po sebe nebolo hlásené ochorenie na alimentárne intoxikácie.

V skupine akútnych vírusových hepatitíd sme zaznamenali nulovú chorobnosť na akútnu vírusovú hepatitídu A, B aj C a oproti minulému roku poklesla chorobnosť aj na akútnu vírusovú hepatitídu E. O polovicu poklesol počet vykázaných chronických vírusových hepatitíd.

V skupine respiračných ochorení neboli hlásené ochorenia na rubeolu, osýpky a parotitídu, ale mierne stúpla chorobnosť na pertussis. Takmer dvakrát viac bolo hlásených ochorení na šarlach a stúpla chorobnosť aj u varicelly.

V skupine neuroinfekcií sme už tretí rok po sebe nezaznamenali ochorenie na meningokokovú infekciu, chorobnosť na vírusové infekcie CNS sa v porovnaní s minulým rokom nezmenila a o polovicu poklesol počet ochorení na bakteriálne meningitídy.

Priaznivá situácia bola aj v skupine zoonóz, nebolo hlásené ochorenie na tularémiu, leptospirózu a toxoplazmózu a znížil sa počet ochorení na lymskú boreliózu. Vykázali sme iba 1 ochorenie na kliešťovú encefalitídu a boli hlásené 2 prípady listeriózy.

V roku 2017 sme rovnako v predchádzajúcich troch rokoch vykážali 1 ochorenie na plynovú sneť. V porovnaní s minulým rokom poklesla o polovicu chorobnosť u svrabu.

V priebehu roku 2016 bolo v okrese Nitra hlásených 15 úmrtí na infekčné ochorenia, z toho 14 krát išlo o septické stavy a 1 krát o úmrtie na klostrídiovú enterokolitídu. Z celkového počtu išlo 11 krát o úmrtia na ochorenia nozokomiálneho pôvodu.

Skupina alimentárnych ochorení

V roku 2017 sme v okrese Nitra vykážali spolu 133 prípadov salmonelóz, čo predstavuje chorobnosť 82,7/100 000 obyvateľov. Oproti minulému roku (122 prípadov, chorobnosť 76,1/100 000 obyvateľov), je to viac o 9,0% (index 1,1). V porovnaní s 5-ročným priemerom (118,0 prípadov, chorobnosť 73,0/100 000 obyvateľov) došlo k nárastu chorobnosti o 12,7% (index 1,1). Z celkového počtu prípadov bolo 129 manifestných

ochorení (97,0%) a 4 krát bola vykázaná inaparentná infekcia (3,0%). Ochorenia sme evidovali vo všetkých vekových skupinách, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 539,1/100 000 obyvateľov (35 prípadov) bola v skupine 1-4-ročných detí, 415,4/100 000 obyvateľov (7 prípadov) v skupine 0-ročných detí a 203,8/100 000 obyvateľov (16 ochorení) vo vekovej skupine 5-9-ročných detí. Výskyt sme evidovali po celý rok, s typicky najvyšším výskytom v teplých mesiacoch v roku. Charakter výskytu bol najčastejšie 91 krát (68,4%) sporadický, ale vyskytli sa aj menšie rodinné epidémie s počtom od 2 do 7 prípadov. Zaznamenali sme aj menšiu epidémiu nozokomiálneho charakteru, v ktorej ochorelo 12 osôb. Ako etiologické agens sa tak ako po minulé roky najčastejšie uplatnila *Salm. enteritidis*, vyvolala 107 manifestných ochorení a 1 inaparentnú infekciu a, *Salm. typhimurium*, ktorá vyvolala 16 manifestných ochorení a 3 inaparentné infekcie. Ako faktor prenosu nákazy udávali chorí najčastejšie 49 krát (36,9%) vajíčka a 25 krát (18,9%) mäsové výrobky.

Oproti predchádzajúcim dvom rokom, kedy sme v okrese Nitra vykážali po 1 ochorení na bacilovú dyzentériu (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov), sme v roku 2017 zaznamenali 8 manifestných ochorení, čo predstavuje chorobnosť 5,0/100 000 obyvateľov. Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov mal hodnotu 1,6/100 000 obyvateľov (2,6 prípadu). Všetky ochorenia boli hlásené v júli a prebehli v rodinnej epidémii v meste Vrábľe v rodine s nízkym hygienickým štandardom. Ako etiologické agens sa uplatnila *Sh. flexneri*.

Aj keď v porovnaní s predchádzajúcim rokom, kedy sme vykážali 253 ochorení na bakteriálne črevné infekcie (chorobnosť 157,8/100 000 obyvateľov) došlo k poklesu chorobnosti o 12,6% (index 0,9), patria tieto ochorenia v okrese Nitra v posledných rokoch k najčastejšie sa vyskytujúcim alimentárnym infekciám. V roku 2017 bolo spolu hlásených 221 ochorení, čo je chorobnosť 137,5/100 000 obyvateľov. Priemer za posledných 5 rokov mal hodnotu 241,0 a priemerná chorobnosť bola 150,6/100 000 obyvateľov (index 0,9). Výskyt bol zaznamenaný vo všetkých vekových skupinách s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou u malých detí a to 1 189,0/100 000 obyvateľov (20 ochorení) vo vekovej skupine 0-ročných detí a 677,8/100 000 obyvateľov (44 ochorení) v skupine 1-4-ročných detí. Ochorenia sme evidovali po celý rok s maximom 26 prípadov (11,8%) v októbri. Podľa etiológie boli jednotlivé ochorenia vykázané 7 krát (3,2%) ako infekcie enteropatogénnymi *E. coli*, 163 krát (73,8%) ako kamylobakteriôza, 1 krát (0,4%) ako yersiniôza a 50 krát (22,6%) ako enterokolitída zapríčinená *Clostridium difficile*. Ochorenia mali prevažne sporadický charakter, alebo prebehli v menších rodinných epidémiách. V priebehu roku sme v okrese zaznamenali 2 importované ochorenia na kamylobakteriôzu a to z Česka a z Pakistanu.

V skupine vírusových črevných infekcií v porovnaní s minulým rokom (324 ochorení, chorobnosť 202,0/100 000 obyvateľov) chorobnosť stúpla až o 37,4% (index 1,4) a spolu bolo v roku 2017 hlásených 445 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 276,8/100 000 obyvateľov. Oproti 5-ročnému priemeru (213,8 prípadov, chorobnosť 133,6/100 000 obyvateľov) došlo k viac ako dvojnásobnému nárastu chorobnosti (index 2,1). Výskyt bol vo všetkých vekových skupinách s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou 2 464,6/100 000 obyvateľov (160 prípadov) v skupine 1-4-ročných detí a 2 373,9/100 000 obyvateľov (40 prípadov) v skupine 0-ročných detí. Ochorenia boli hlásené po celý rok s maximom 80 prípadov (18,0%) v apríli a 75 prípadov (16,9%) v máji. Podľa etiológie ochorení bolo vykázaných 332 rotavírusových enteritíd (74,6%), 74 ochorení na gastroenteropatiu vyvolanú vírusom Norwalk (16,6%) a 39 adenovírusových enteritíd (8,8%). Charakter výskytu bol prevažne sporadický, ale u rotavírusových a norovírusových ochorení sme zaznamenali niekoľko epidémií v rodinách, detských kolektívoch aj v zariadeniach sociálnych služieb. Ochorenia na rotavírusovú enteritídu sa vyskytli 3 krát u očkovaných detí (Rotarix 1x 2 dávky, Rotateq 1x 2 dávky a 1x 3 dávky). Zaznamenali sme 9 importovaných ochorení na rotavírusovú enteritídu a to po 3 krát Chorvátska, Maroka a Turecka.

V skupine nešpecifikovaných gastroenteritíd sme v roku 2017 v okrese Nitra vykázali iba 8 ochorení (chorobnosť 5,0/100 000 obyvateľov), čo je druhý najnižší počet za celé sledované 20-ročné obdobie. V minulom roku sme evidovali 294 prípadov (chorobnosť 183,3/100 000 obyvateľov) a priemer za posledných 5 rokov bol 266 s chorobnosťou 166,4/100 000 obyvateľov (index 0,03). Vykázali sme menšiu rodinnú epidémiu so 4 ochoreniami a ostatné 4 prípady boli sporadické a mali nozokomiálny pôvod.

Skupina vírusových hepatítid

V roku 2017 sme v okrese Nitra zaznamenali priaznivý trend vo vývoji epidemiologickej situácie u vírusových hepatítid. Oproti 17-ticm prípadom vykázaným v minulom roku sme zaznamenali iba 6 ochorení. V priebehu celého roku sa v okrese nevyskytlo ochorenie na akútnu vírusovú hepatitídu A, B ani C a vykázali sme iba 3 ochorenia na akútnu vírusovú hepatitídu E a 3 ochorenia na chronické vírusové hepatitídy (2 krát typu B a 1 krát typu C).

Ochorenia na akútnu vírusovú hepatitídu typu E vykazujeme v okrese Nitra od roku 2013 (3 ochorenia, chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov). Oproti predchádzajúcemu roku, kedy sme zaznamenali až 8 ochorení s chorobnosťou 5,0/100 000 obyvateľov, chorobnosť poklesla viac ako dvojnásobne a v roku 2017 boli hlásené 3 prípady, čo predstavuje

chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov (index 0,4). V porovnaní s 5-ročným priemerom (3,0 prípadu, chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov) však zostala chorobnosť na rovnakej úrovni. Ochorenia sme zaznamenali výlučne vo vekových skupinách dospelých osôb nad 25 rokov veku.

Oproti minulému roku, kedy sme v okrese Nitra vykázali 6 ochorení na chronické vírusové hepatitídy (chorobnosť 3,7/100 000 obyvateľov), sme v roku 2017 evidovali iba 3 prípady (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov), čo je o 50,0% menej. V porovnaní s 5-ročným priemerom (9,4 prípadu, chorobnosť 5,9/100 000 obyvateľov) došlo k trojnásobnému poklesu chorobnosti (index 0,3). Ochorenia sa vyskytli výlučne vo vekových skupinách dospelých osôb. U kontaktov 2 ochorení na chronickú VHB bolo u 3 kontaktov zabezpečené sérologické vyšetrenie a v 2 prípadoch následne vakcinácia proti VHB, v 1 prípade bolo u kontaktu pozitívne vyšetrenie protilátok anti-HBs.

V priebehu roku 2016 sme vykázali v okrese Nitra 7 nových nosičov HBsAg, čo je chorobnosť 4,4/100 000 obyvateľov. Vo všetkých prípadoch išlo o dospelé osoby, HBsAg pozitivita bola u 5-tich nosičov zistená v rámci predoperačných vyšetrení, resp. pri diferenciálnej diagnostike a 2 krát sa jednalo o cudzincov, kedy bolo vyšetrenie vykonané pre potreby cudzineckej polície (Čína a Ghana). Opatrenia boli v rodinách zabezpečené u 11-tich kontaktov, sérologicky vyšetrených a následne vakcinovaných bolo 7 kontaktov a v 4 prípadoch išlo o deti riadne očkované proti VHB v rámci pravidelného povinného očkovania.

Skupina nákaz preventabilných očkovaním

Aj v tomto roku bola v okrese Nitra nulová chorobnosť u záškrtu, osýpok, rubeoly a parotitídy (vlni sme vykázali 1 ochorenie), čo je výsledok vysokej zaočkovanosti detskej populácie proti týmto nákazám, aj keď v tomto roku bol pri administratívnej kontrole očkovania zaznamenaný v kontrolovaných ročníkoch narodenia 2015, 2013 a 2012 u základného očkovania proti morbilám, rubeole a parotitíde pokles zaočkovanosti pod hranicu kolektívnej imunity.

V roku 2017 bolo hlásených v okrese Nitra 11 ochorení na divý kašeľ s chorobnosťou 6,8/100 000 obyvateľov, čo je nárast o 37,5% oproti minulému roku, kedy sme zaznamenali 8 ochorení s chorobnosťou 5,0/100 000 obyvateľov (index 1,4). Oproti priemeru za posledných 5 rokov (18,0 prípadov, chorobnosť 11,2/100 000 obyvateľov) je to však menej o 38,9% (index 0,6). Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 26,2/100 000 obyvateľov (2 ochorenia) bola vo vekovej skupine 15-19-ročných osôb. Charakter výskytu bol 8 krát sporadický (72,7%) a 1 krát sme zaznamenali 3 prípady v epidemiologickej súvislosti. Na základe

laboratórných vyšetrení boli všetky ochorenia diagnostikované sérologickým vyšetrením protilátok IgA a IgG proti pertusovému toxínu ako pertussis. V 4 prípadoch boli chorí riadne očkovaní, v 6-tich prípadoch bol údaj o očkovaní nedostupný a v jednom prípade nebolo očkovanie vykonané vzhľadom k veku.

Vykázali sme 1 ochorenie na septikémiu vyvolanú streptokokom pneumonie (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov) a rovnako 1 ochorenie na pneumokokový zápal mozgových plien u dospelých, neočkovaných osôb.

Skupina respiračných ochorení

V priebehu roku 2017 boli v okrese Nitra v skupine respiračných ochorení hlásené 4 ochorenia na tuberkulózu, čo je chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov. V minulom roku bolo hlásené iba 1 ochorenie (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov).

Oproti minulému roku, kedy bolo v okrese hlásených 9 ochorení na šarlach (chorobnosť 5,6/100 000 obyvateľov), sme v roku 2017 zaznamenali 16 prípadov s chorobnosťou 10,0/100 000 obyvateľov, čo je viac o 77,8% (index 1,8). Podobná situácia bola aj oproti 5-ročnému priemeru (9,4 prípadu, chorobnosť 5,9/100 000 obyvateľov), index bol 1,7.

Hlásené bolo 1 ochorenie na legionársku chorobu s chorobnosťou 0,6/100 000 obyvateľov. Ochorela 57-ročná žena, hospitalizovaná bola na Infekčnej klinike FN Nitra ako febrilný stav s akútnou gastroenteritídou, teplotou do 38,9°C, triaškou, suchým kašľom a zhoršeným dýchaním. V Ústave epidemiológie LFUK boli v sére dokázané protilátky proti Legionella pneumophila séroscupina 1. Epidemiologická anamnéza vzhľadom k legionelóze bola u pacientky negatívna.

V priebehu roku lekári v okrese Nitra hlásili 741 ochorení na varicellu (chorobnosť 460,9/100 000 obyvateľov), čo je nárast o 5,6% oproti roku 2016, kedy bolo evidovaných 702 prípadov (chorobnosť 437,7/100 000 obyvateľov). Index bol 1,1. Podobná situácia bola aj v porovnaní s 5-ročným priemerom. Ochorenia boli hlásené typicky prevažne v detských vekových skupinách od 0 do 14 rokov veku. Vo vekových skupinách dospelých osôb sa ochorenia vyskytli len sporadicky. Mali prevažne sporadický charakter alebo prebehli v menších epidémiách v detských kolektívoch.

V roku 2017 sme v okrese zaznamenali 61 ochorení na infekčnú mononukleózu (chorobnosť 37,9/100 000 obyvateľov), čo je pokles iba o 1,6% oproti roku 2016, kedy sme evidovali 62 ochorení s chorobnosťou 38,7/100 000 obyvateľov. Na základe sérologických vyšetrení boli všetky ochorenia diagnostikované ako gamaherpesvírusová mononukleóza.

Lekári prvého kontaktu v okrese Nitra hlásili 71 884 akútnych respiračných ochorení, čo predstavuje chorobnosť 96 167,6/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. V porovnaní s rokom 2016, kedy sme zaznamenali 80 487 ochorení s chorobnosťou 103 134,4/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov, klesol počet evidovaných ochorení o 11,2%. Z celkového počtu akútnych respiračných ochorení tvorila chrípka a chrípke podobné ochorenia 7,3%, čo predstavuje 5 220 ochorení na chrípku a chrípke podobné ochorenia (chorobnosť 6 983,4/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov).

Ochorenia na ARO a chrípku mali sporadický charakter alebo charakter lokálnych epidémií. Najviac ochorení sme zaznamenali v mesiacoch január 10 421 (14,5%), február 8 552 (11,9%) a a marec 8 552 (11,9%). Výchovno–vzdelávací proces bol prerušený v 7-mich materských školách, 6-tich základných školách a v 1 strednej škole.

Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 0-5-ročných detí 331 728,0/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (16 841 prípadov) a vo vekovej skupine 6-14-ročných školákov 242 875,4/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (16 375 prípadov), pričom so stúpajúcim vekom chorobnosť klesala.

Z celkového počtu akútnych respiračných ochorení hlásených v roku 2017 bol klinický priebeh komplikovaný u 1 872 prípadov (2,6%). Najvyšší podiel komplikácií tvorili otitídy (1,3% z počtu ochorení a 50,4% z počtu komplikácií) a sínusitídy (1,1% z počtu ochorení a 42,2% z počtu komplikácií). Pneumónie tvorili 0,2% z počtu ochorení a 7,4% z počtu komplikácií.

Aj v tomto roku sme naďalej pokračovali v monitorovaní etiológie chrípky a ARO tzv. sentinelovým spôsobom. Sentinelovými lekármi bolo odobratých 14 nasofaryngeálnych výterov, ďalšie výtery boli odobraté v rámci Fakultnej nemocnice v Nitre, Špecializovanej nemocnice sv. Svorada, n.o. Zobor-Nitra a pracovníkmi oddelenia epidemiológie. Z odobratých nasofaryngeálnych výterov bol laboratórne potvrdený 7 krát vírus chrípky typu A/Hong Kong/4801/2014(H3N2)-like a 16 krát vírus chrípky typu A bez bližšej špecifikácie.

Vykázali smr 97 ochorení na sezónnu chrípku s chorobnosťou 60,3/100 000 obyvateľov, ktoré sa vyskytli 14 krát sporadicky, 1 krát ako 2 prípady v rodine a 81 prípadov sme zaznamenali v epidémii nozokomiálneho charakteru v ZSS Borinka. Očkovanie proti chrípke mali v anamnéze traja chorí. Z nasofaryngeálnych výterov bol laboratórne potvrdený 7 krát vírus chrípky typu A/Hong Kong/4801/2014(H3N2)-like a 16 krát vírus chrípky typu A bez bližšej špecifikácie. Hospitalizáciu si vyžiadali 3 prípady. Všetky ochorenia skončili uzdravením.

V skupine respiračných ochorení sme v priebehu roku vykázali ešte 38 ochorení na erysipelas, čo je chorobnosť 23,6/100 000 obyvateľov (v minulom roku sme vykázali 37 ochorení (chorobnosť 23,1/100 000 obyvateľov), 18 ochorení na herpes simplex (chorobnosť 11,2/100 000 obyvateľov), čo je trojnásobný nárast chorobnosti v porovnaní s minulým rokom (6 ochorení, chorobnosť 3,7/100 000 obyvateľov) a 81 ochorení na herpes zoster (chorobnosť 50,4/100 000 obyvateľov), v minulom roku bolo hlásených 103 ochorení (chorobnosť 64,2/100 000 obyvateľov).

Skupina neuroinfekcií

Už tretí rok po sebe sme v okrese Nitra zaznamenali nulovú chorobnosť na meningokokovú infekciu. Naposledy bolo 1 ochorenie hlásené v roku 2014 (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov).

V roku 2017 sme v okrese Nitra zaznamenali 7 ochorení (chorobnosť 4,4/100 000 obyvateľov) na vírusové infekcie CNS, čo je rovnaký počet ako v minulom roku. Oproti 5-ročnému priemeru (18,2 prípadu, chorobnosť 11,4/100 000 obyvateľov) je to však významný pokles chorobnosti (index 0,4). Ochorenia boli diagnostikované 5 krát ako nešpecifikovaná vírusová meningoencefalitída a 2 krát ako nešpecifikovaná vírusová infekcia CNS. Všetky ochorenia si vyžiadali hospitalizáciu na Infekčnej klinike FN Nitra a skončili sa uzdravením.

V skupine bakteriálnych meningitíd sme v okrese v priebehu roku 2017 zaznamenali 3 ochorenia s chorobnosťou 1,9/100 000 obyvateľov, čo je o polovicu menej ako v minulom roku, kedy bolo vykázaných 6 prípadov (chorobnosť 3,7/100 000 obyvateľov). Rovnaká situácia bola aj v porovnaní s 5-ročným priemerom (index 0,5). Ochorenia sa vyskytli vo vekových skupinách dospelých osôb, vyžiadali si hospitalizáciu a skončili sa uzdravením. Na základe laboratórnych vyšetrení boli ochorenia diagnostikované 1 krát ako pneumokoková meningitída a 2 krát ako nešpecifikovaný bakteriálny zápal mozgových plien.

V roku 2017 bolo v okrese Nitra hlásené 1 ochorenie na zápalovú polyneuropatiu Guillain – Barré (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov). V minulom roku sme ochorenie nezaznamenali. Ochorelo 1-ročné dieťa mimo kolektívu, hospitalizované bolo na Klinike novorodencov detí a dorastu FN Nitra a následne na Infekčnej klinike FN Nitra. Na vyšetrenie boli do NRC pre poliovírusy odoslané 2 vzorky stolice a nosohltanový výter. Izolácia enterovírusov na bunkových kultúrach bola negatívna, PCR vyšetrenie všetkých vzoriek na enterovírusy bolo pozitívne. Dieťa bolo riadne očkované 3 dávkami proti poliomyelitíde.

Skupina zoonóz a nákaz s prírodnou ohniskovosťou

V roku 2017 sme v okrese Nitra nezaznamenali ochorenie na antrax, brucelózu, Creutzfeldt-Jakobovu chorobu, leptospirózu, ornitózu, toxoplazmózu, toxokarózu, teniózu ani Q-horúčku.

Hlásené boli 4 sérologicky potvrdené ochorenia na lymfskú boreliózu s chorobnosťou 2,5/100 000 obyvateľov, čo je takmer rovnaká hodnota ako bol 5-ročný priemer (3,8 prípadu, chorobnosť 2,4/100 000 obyvateľov). Oproti minulému roku (6 prípadov, chorobnosť 3,7/100 000 obyvateľov) je to menej o 33,0% (index 0,7). V epidemiologickej anamnéze udávali chorí v 2 prípadoch poštípacie neznámym hmyzom, v jednom prípade poštípacie kliešťom a 1 krát bol mechanizmus prenosu nezistený. Klinicky sa ochorenia manifestovali 3 krát ako kožná forma s príznakmi erythema migrans a 1 krát ako neurologická forma.

Oproti minulému roku (5 ochorení, chorobnosť 3,1/100 000 obyvateľov) sme v roku 2017 vykázali iba jedno sérologicky potvrdené ochorenie na kliešťový zápal mozgu, čo je chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov. V porovnaní s 5-ročným priemerom (5,8 prípadu, chorobnosť 1,0/100 000 obyvateľov) je to pokles o 82,8% (index 0,2). Ochorel dospelý neočkovaný muž, ktorý v epidemiologickej anamnéze udával iba pobyt v známom prírodnom ohnisku KENC bez zaklieštenia. Ochorenie prebehlo netypicky jednofázovo.

Oproti minulému roku, kedy sme zaznamenali u tularémie v okrese Nitra nulovú chorobnosť, sme v roku 2017 vykázali 1 prípad (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov). V porovnaní s 5-ročným priemerom (1,6 prípadu, chorobnosť 1,0/100 000 obyvateľov) je to menej o 37,5 % (index 0,6). Ochorenie bolo sérologicky potvrdené u 18-ročného muža a klinicky sa manifestovalo ako ulceroglandulárna forma ochorenia po poštípaní kliešťom.

V priebehu roku 2017 sme vykázali 2 ochorenia na listeriózu, čo je chorobnosť 1,2/100 000 obyvateľov. Za posledných 5 rokov sme vykázali iba 1 ochorenie a to v roku 2013 (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov). Obidve ochorenia sa klinicky manifestovali ako listerióva meningitída a vyskytli sa iba vo vekovej skupine 65-ročných a starších osôb (vekovošpecifická chorobnosť 7,8/100 000 obyvateľov). V oboch prípadoch sa ako etiologické agens uplatnila *Listeria monocytogenes*.

V okrese sme v roku 2017 vykázali 7 ochorení na aktinomykózu s chorobnosťou 4,4/100 000 obyvateľov. V minulom roku sme zaznamenali 5 prípadov s chorobnosťou 3,1/100 000 obyvateľov (index 1,4). Ochorenia sa vyskytli výlučne u dospelých osôb nad 35 rokov veku, najviac 4 krát v skupine 35-44-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 15,0/100 000 obyvateľov).

V priebehu roku 2017 bolo v okrese hlásených 26 poranení zvieratami podozrivými z besnoty (16,2/100 000 obyvateľov). V minulom roku sme evidovali 20 poranení (12,5/100 000 obyvateľov), čo je viac o 30,0%. Najčastejšie 13 krát (50%) išlo o poranenie neznámymi psami. Kompletná antirabická vakcinácia bola vykonaná v ambulancii Infekčnej kliniky FN v Nitre.

Nákazy kože a slizníc

U ochorení na svrab sme v roku 2017 zaznamenali v okrese Nitra oproti minulému roku (87 ochorení, chorobnosť 54,3/100 000 obyvateľov) pokles chorobnosti o 50,6% (index 0,5). Oproti 5-ročnému priemeru (62,0 prípadu, chorobnosť 38,8/100 000 obyvateľov) je to menej o 30,6% (index 0,7). Hlásených bolo 43 ochorení, čo je chorobnosť 26,7/100 000 obyvateľov. Sporadický charakter malo 29 prípadov (67,4%), ostatných 14 prípadov prebehlo v ohniskách s počtom od 2 do 4 ochorení. Jedno ochorenie malo nozokomálny pôvod. Výskyt ochorení sme evidovali po celý rok okrem mesiacov jún a september a s maximom 9 prípadov (20,9%) v januári. Prameň pôvodcu nákazy sa podarilo objasniť len v 14-tich prípadoch (32,6%). Ochorenia sme zaznamenali 14 krát (32,6%) u osôb žijúcich v podmienkach s nízkym hygienickým štandardom. V jednom prípade si ochorenie vyžiadalo hospitalizáciu na kožnom oddelení.

Iné infekcie – nezaradené

V tejto skupine diagnóz sme v roku 2017 vykázali 20 ochorení na streptokokové septikémie s chorobnosťou 12,4/100 000 obyvateľov. Oproti minulému roku (16 ochorení, chorobnosť 10,0/100 000 obyvateľov) je to viac o 25,0%. Podľa etiológie boli ochorenia vykázané 16 krát ako septikémia vyvolaná streptokokom zo skupiny D, 1 krát ako septikémia vyvolaná streptokokom pneumónie a 3 krát ako iná streptokoková septikémia. Z celkového počtu prípadov malo 11 nozokomiálny pôvod. Ochorenia vo všetkých prípadoch skončili uzdravením.

Vykázaných bolo 211 ochorení na iné septikémie (chorobnosť 131,2/100 000 obyvateľov), čo je o 77,3% viac než vlani (119 prípadov, chorobnosť 124,1/100 000 obyvateľov). Z celkového počtu malo 141 ochorení (66,8%) nozokomiálny pôvod. V 14-tich prípadoch (6,6%) skončilo ochorenie úmrtím na sepsu.

Rovnako ako vlani sme v roku 2017 vykázali 1 prípad plynovej flegmóny (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov). Ochorenie malo nozokomiálny pôvod.

V skupine pohlavne prenosných ochorení boli v okrese Nitra hlásené 4 ochorenia na syfilis, čo je chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov. V minulom roku sme vykázali 11 ochorení s chorobnosťou 6,9/100 000 obyvateľov. Oproti minulému roku, kedy boli hlásené v okrese Nitra iba 2 ochorenia na gonokokovú infekciu (chorobnosť 1,3/100 000 obyvateľov), bolo v roku 2017 hlásených až 12 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 7,5/100 000 obyvateľov. Z ostatných pohlavne prenosných ochorení bolo dermatovenerológmi v okrese Nitra v roku 2017 hlásených 24 ochorení, ktoré boli najčastejšie 14 krát diagnostikované ako chlamýdiové infekcie močovopohlavnej sústavy.

Tak ako v minulom roku aj v tomto roku boli vykázané 3 prípady na kandidovú septikémiu s chorobnosťou 1,9/100 000 obyvateľov.

Pod diagnózou choroba HIV vyúsťujúca do iných špecifikovaných stavov sme v roku 2017 v okrese vykázali 1 ochorenie a hlásené boli 2 prípady bezpríznakového nosičstva vírusu HIV (v minulom roku 6 prípadov, chorobnosť 3,7/100 000 obyvateľov).

Nozokomiálne infekcie

Za rok 2017 evidujeme v zdravotníckych zariadeniach okresu Nitra Fakultná nemocnica (FN) v Nitre, Špecializovaná nemocnica sv. Svorada (ŠN) Nitra - Zobor, Psychiatrická nemocnica (PN) Veľké Zálužie, FMC dialyzačné služby Nitra, DIANE Nitra, Dom ošetrovateľskej starostlivosti (DOS) Zlatý vek v Nitre a v zariadeniach sociálnych služieb (ZSS)) spolu 639 nozokomiálnych infekcií, z ktorých 421 (t.j. 65,9%) bolo vyhládaných.

Z celkového počtu evidovaných nozokomiálnych infekcií bolo vo FN Nitra 388, v ŠN Nitra 110, v PN Veľké Zálužie 21, vo FMC 7, v DIANE dialyzačné služby 1, v DOS Zlatý vek 27, v ZSS Borinka 81 a v ZSS Viničky 4 nozokomiálne ochorenia.

V tomto roku evidujeme 4 epidémie nozokomiálneho charakteru a 11 úmrtí pacientov na nozokomiálnu infekciu (z toho 10 krát na sepsu a 1 úmrtie na enterokolitídu spôsobenú *Clostridium difficile*).

Najčastejšie diagnostikovanými nozokomiálnymi ochoreniami boli sepsy - 154 prípadov, 123 bronchopneumónií, 81 prípadov chrípky, 71 infekcií močových orgánov, 38 infekcií v mieste chirurgického výkonu, 30 enterokolitíd spôsobených *Clostridium difficile*, 24 norovírusových enteritíd, 23 kanylových flebitíd, 14 rotavírusových a 12 salmonelových enteritíd, 11 bronchitíd a inflamovaných dekubitov a 10 cystitíd. Ostatné ochorenia mali sporadickejší charakter. Najčastejšie izolovanými vyvolávatelmi nozokomiálnych nákaz boli iné špecifikované stafylokoky 112 krát, 99 krát *Klebsiella*

pneumoniae, 50 krát Staphylococcus aureus (z toho 36x MRSA kmeň), 44 krát Pseudomonas aeruginosa, 40 krát E.coli, 30 krát Clostridium difficile, 26 krát enterokoky, 17 krát Acinetobacter a 72 etiologických agens sa izolovalo sporadicky. Z 527 odobratých vzoriek na kultivačné vyšetrenie bolo 37 negatívnych, t.j. 7,0% a 112 krát pri výskyte nozokomiálnych nákaz nebol materiál na mikrobiologické vyšetrenie odobratý t.j. 17,5 %.

V tabuľke č. II.1. je uvedený výskyt prenosných ochorení a porovnávacie indexy v okrese Nitra v roku 2017.

V tabuľke č. II.2. je uvedený výskyt prenosných ochorení za posledných 20 rokov v okrese Nitra.

Tabuľka II.1. - Výskyt prenosných ochorení a porovnávacie indexy
v okrese N i t r a - rok 2017

Kód MKCH	Ochorenie	Rok 2017	Rok 2016	Index 17/16	Priemer 12-16	Index 17/P	Chorobnosť v r.2017	Priemer chor.12-16
		abs.	abs.	rel.	abs.	rel.	na 100 000	na 100 000
1	2	3	4	5	6	7	8	9
A01	Brušný týfus a paratýfus	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A02	Iné infekcie salmonelami	133	122	1,1	118,0	1,1	82,7	73,0
A03	Bacilová dyzentéria	8	1	8,0	2,6	3,1	5,0	1,6
A04	Iné bakter. črevné infekcie	221	253	0,9	241,0	0,9	137,5	150,6
A05	Iné bakter. otravy potrav.	0	0	0,0	0,8	0,0	0,0	0,5
A08	Vírus. a inými organizm. vyvol. črevné infekcie	445	324	1,4	213,8	2,1	276,8	133,6
A09	Črev. inf. nepresne určené	8	294	0,02	266,0	0,03	5,0	166,4
B15	Akútna hepatitída A	0	3	0,0	3,6	0,0	0,0	2,3
B16	Akútna hepatitída B	0	0	0,0	4,2	0,0	0,0	2,7
B17.1	Akútna hepatitída C	0	0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,1
B17.2	Akútna hepatitída E	3	8	0,4	3,0	1,0	1,9	1,9
B18	Chronická hepatitída	3	6	0,5	9,4	0,3	1,9	5,9
B19	VH bližšie nešpecifikov.	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A37	Divý kašeľ	11	8	1,4	18,0	0,6	6,8	11,2
A38	Šarlach	16	9	1,8	9,4	1,7	10,0	5,9
B01	Ovčie kiahne	741	702	1,1	695,6	1,1	460,9	434,9
B05	Osýpky	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
B06	Ružienka	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
B26	Mumps	0	1	0,0	0,8	0,0	0,0	0,5
J11	Chríпка	71884	80 487	0,9	86866,2	0,8	96167,6	98487,8
A39	Meningokokové infekcie	0	0	0,0	0,6	0,0	0,0	0,4
A85-87 A89	Vírusová meningoencefal.	7	7	1,0	18,2	0,4	4,4	11,4
A84	Vír.encef.pren.kliešťami	1	5	0,2	5,8	0,2	0,6	3,6
G00	Bakter.zápal mozg.plien	3	6	0,5	6,0	0,5	1,9	3,7
A21	Tularémia	1	0	0,0	1,6	0,6	0,6	1,0
B58	Toxoplazmóza	0	0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,2
A78	Q-horúčka	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A27	Leptospiróza	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A32	Listerióza	2	0	0,0	0,2	10,0	1,2	0,1
A35	Tetanus	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A69	Lymfská borelióza	4	6	0,7	3,8	1,1	2,5	2,4
B86	Svrab	43	87	0,5	62,0	0,7	26,7	38,8

Tabuľka II.2.-Vývoj vybraných prenosných ochorení v okrese N i t r a za posledných 20 rokov

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Rok																			
			1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Skupina vybraných alimentárnych nákaz																						
A 01	Brušný týfus a paratýfus	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A 02	Iné infekcie salmonelami	abs.	1371	1065	1097	719	479	216	449	320	201	221	159	117	142	118	132	58	138	140	122	133
		rel.	842,0	653,3	671,9	440,0	293,1	132,0	274,4	195,5	122,7	134,9	96,9	71,2	86,4	71,5	82,8	36,3	86,2	87,4	76,1	82,7
A 03	Bacilová dyzentéria	abs.	13	36	340	11	4	18	13	18	-	1	4	22	4	4	1	-	10	1	1	8
		rel.	8,0	22,1	208,3	6,7	2,4	11,0	7,9	11,0	-	0,6	2,4	13,4	2,4	2,4	0,6	-	6,2	0,6	0,6	5,0
A 04	Iné bakteriálne črevné infekcie	abs.	44	42	53	12	20	35	14	44	17	62	9	35	62	65	102	284	282	284	253	221
		rel.	27,0	25,8	32,5	7,3	12,2	21,4	8,6	26,9	10,4	37,9	5,5	21,3	37,7	39,4	64,0	177,8	176,2	177,2	157,8	137,5
A 05	Iné bakteriálne otravy potrav.	abs.	-	-	-	-	28	33	-	97	26	-	18	13	7	-	4	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	17,1	20,2	-	59,3	15,9	-	11,0	7,9	4,3	-	2,5	-	-	-	-	-
A 08	Vír.a inými org. vyv.črev.infekcie	abs.	-	-	108	23	-	233	9	75	191	523	262	466	184	206	158	193	203	191	324	445
		rel.	-	-	66,2	14,1	-	142,4	5,5	45,8	116,6	319,3	159,7	283,5	111,8	124,8	99,1	120,8	126,9	119,2	202,0	276,8
A 09	Nešpecifikovaná gastroenteritída	abs.	162	1	95	105	156	109	57	136	93	239	343	397	315	357	503	254	128	151	294	8
		rel.	99,5	0,6	58,2	64,3	95,5	66,6	34,8	83,1	56,8	145,9	209,0	241,5	191,4	216,4	315,5	159,0	80,0	94,2	183,3	5,0
Skupina vírusových hepatítid																						
B 15	Akútna hepatitída A	abs.	6	-	1	3	2	22	6	-	1	-	-	3	30	3	-	2	8	5	3	-
		rel.	3,7	-	0,6	1,8	1,2	13,4	3,7	-	0,6	-	-	1,8	18,2	1,8	-	1,3	5,0	3,1	1,9	-
B 16	Akútna hepatitída B	abs.	4	3	5	8	4	5	6	3	2	14	16	24	9	5	9	3	6	3	-	-
		rel.	2,5	1,8	3,1	4,9	2,4	3,0	3,7	1,8	1,2	8,6	9,8	14,6	5,5	3,0	5,7	1,9	3,8	1,9	-	-
B 17.1	Akútna hepatitída C	abs.	1	4	1	3	1	1	-	5	2	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-
		rel.	0,6	2,5	0,6	1,8	0,6	0,6	-	3,0	1,2	-	1,2	-	-	-	-	-	0,6	-	-	-
B 17.2	Akútna hepatitída E	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	3	8	3
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,9	0,6	1,9	5,0	1,9
B 17.8	Iná špecifikovaná vír. hepatitída	abs.	-	-	-	-	-	-	1	1	-	4	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	0,6	0,6	-	2,4	-	1,8	-	-	-	-	-	-	-	-
B 18	Chronická hepatitída	abs.	-	-	-	1	2	5	5	4	19	20	9	21	19	8	5	15	8	13	6	3
		rel.	-	-	-	0,6	1,2	3,0	3,1	2,4	11,6	12,2	5,5	12,8	11,6	4,9	3,1	9,4	5,0	8,1	3,7	1,9
B 19	VH bližšie nešpecifikované	abs.	1	2	5	1	1	1	4	3	6	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	0,6	1,2	3,1	0,6	0,6	0,6	2,4	1,8	3,7	0,6	0,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skupina respiračných nákaz																						
A 37	Divý kašeľ	abs.	-	23	6	-	8	1	7	2	1	4	1	-	23	13	16	28	33	5	8	11
		rel.	-	14,1	3,7	-	4,9	0,6	4,3	1,2	0,6	2,4	0,6	-	14,0	7,9	10,0	17,5	20,6	3,1	5,0	6,8
A 38	Šarlach	abs.	34	21	30	38	45	21	22	9	18	16	12	8	7	18	9	8	11	10	9	16
		rel.	20,9	12,9	18,4	23,3	27,5	12,8	13,4	5,5	11,0	9,8	7,3	4,9	4,3	10,9	5,7	5,0	6,9	6,2	5,6	10,0
B 01	Ovčie kiahne	abs.	702	1076	500	396	520	722	589	468	625	512	600	616	339	448	828	598	634	716	702	741
		rel.	431,1	660,0	306,3	242,3	318,2	441,4	525,1	286,0	381,7	312,6	365,7	374,8	206,0	271,5	519,4	374,3	396,2	446,8	437,7	460,9
B 05	Osýpky	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B 06	Ružienka	abs.	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	2,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B 26	Mumps	abs.	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	1	-
		rel.	1,8	-	1,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,6	1,3	-	0,6	-

III. Rozbor epidemiologickej situácie v okrese Nitra za rok 2017

III.1. Skupina alimentárnych infekcií

Brušný týfus a paratýfus (A01)

Ochorenie na brušný týfus sme v okrese Nitra zaznamenali naposledy v roku 1996 (1 ochorenie, chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov). Od tohto roku je chorobnosť na brušný týfus a paratýfus v okrese nulová. Posledná bacilonosička brušného týfusu existovala ešte v roku 2014.

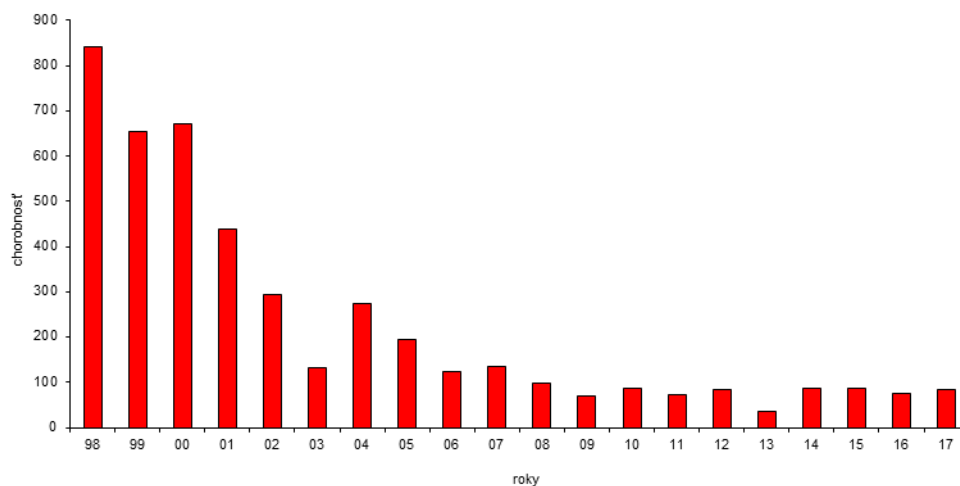
K 31.12.2017 sme v okrese Nitra nevidovali žiadneho nosiča *Salmonella typhi* ani *Salmonella paratyphi*.

Iné infekcie salmonelami (A02)

V roku 2017 sme v okrese Nitra vykázali spolu 133 prípadov salmonelózy, čo predstavuje chorobnosť 82,7/100 000 obyvateľov. Oproti minulému roku (122 prípadov, chorobnosť 76,1/100 000 obyvateľov), je to viac o 9,0%. V porovnaní s 5-ročným priemerom (118,0 prípadov, chorobnosť 73,0/100 000 obyvateľov) došlo k nárastu chorobnosti o 12,7%.

Z celkového počtu prípadov bolo 129 manifestných ochorení (97,0%) a 4 krát bola vykázaná inaparentná infekcia (3,0%).

SALMONELÓZA
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

Podľa pohlavia sme evidovali 66 prípadov u mužov (49,6%) a 67 u žien (50,4%) vo všetkých vekových skupinách, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 539,1/100 000 obyvateľov (35 prípadov) bola v skupine 1-4-ročných detí, 415,4/100 000 obyvateľov (7 prípadov) v skupine 0-ročných detí a 203,8/100 000 obyvateľov (16 ochorení) vo vekovej skupine 5-9-ročných detí.

Výskyt sme evidovali po celý rok, s typicky najvyšším výskytom v teplých mesiacoch v roku. Najviac 31 ochorení (23,3%) sa vyskytlo v septembri a druhý najvyšší počet prípadov 18 (13,5%) bol hlásených v júli.

Ochorenia sa vyskytli v 101 ohniskách, pričom najčastejšie 91 krát (68,4%) išlo o sporadické ochorenia.

Charakter výskytu

sporadické prípady	91 krát	91 prípadov	68,4%
2 prípady v rodine	3 krát	6 prípadov	4,5%
3 prípady v rodine	4 krát	12 prípadov	9,0%
5 prípadov v rodine	1 krát	5 prípadov	3,8%
7 prípadov v rodine	1 krát	7 prípadov	5,3%
<u>nozokomiálna epidémia</u>	<u>1 krát</u>	<u>12 prípadov</u>	<u>9,0%</u>
S p o l u :	101 ohnisk	133 prípadov	100,0%

Ako etiologické agens sa tak ako po minulé roky najčastejšie uplatnila *Salm.enteritidis*, vyvolala 107 manifestných ochorení, 1 inaparentnú infekciu, izolovaná bola 94 krát, 3 kultivačne negatívne a 11 kultivačne nevyšetrených ochorení boli vykázané na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti. *Salm.typhimurium* vyvolala 16 manifestných ochorení a 3 inaparentné infekcie, izolovaná bola 14 krát a 5 kultivačne negatívnych ochorení bolo vykázaných na základe epidemiologickej súvislosti. Dve kultivačne potvrdené manifestné ochorenia vyvolal bližšie neurčený typ salmonely a po 1 kultivačne potvrdenom manifestnom ochorení vyvolali *Salm.bareilly*, *Salm.enterica*, *Salm.infantis* a *Salm.ohio*. Z NRC pre salmonely nebola v roku 2017 hlásená fagotypizácia salmonel.

Salmonelózy - frekvencia izolovaných typov od chorých
a vylučovateľov v roku 2017 v okrese Nitra

P.č.	Izolovaný typ salmonely	Spolu		z toho			
		abs.	%	u chorých		u vylučovateľov	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Salm.bližšie neurčená	2	1,4	2	1,5	-	-
2	Salm.bareilly	1	0,8	1	0,8	-	-
3	Salm.enterica	1	0,8	1	0,8	-	-
4	Salm.enteritidis	94	70,6	93	72,1	1	25,0
5	Salm.infantis	1	0,8	1	0,8	-	-
6	Salm.ohio	1	0,8	1	0,8	-	-
7	Salm.typhimurium	14	10,5	11	8,5	3	75,0
8	ZES kult.negatívny	8	6,0	8	6,2	-	-
9	ZES kult.nevyšetrený	11	8,3	11	8,5	-	-
S p o l u :		133	100,0	129	100,0	4	100,0

Ako faktor prenosu nákazy udávali chorí najčastejšie 49 krát (36,9%) vajíčka a 25 krát (18,9%) mäsové výrobky. V ohniskách salmonelóz boli v roku 2017 na kultivačné vyšetrenie odobraté 2 krát vajíčka z VD a 1 krát domáce vajíčka s negatívnym výsledkom.

Faktor prenosu:

vajíčka	49 krát	36,9%
mäsové výrobky	25 krát	18,9%
kuracie mäso	21 krát	15,8%
morčacie mäso	1 krát	0,7%
cukrárenské výrobky	1 krát	0,7%
hydina iná (holub)	1 krát	0,7%
teľacie mäso	1 krát	0,7%
kontakt s infikovanou osobou	2 krát	1,5%
neobjasnený faktor	32 krát	24,1%
S p o l u :	133 krát	100,0%

V roku 2017 sme v okrese Nitra zaznamenali 7 manifestných ochorení na salmonelózu v skupine 0-ročných detí.

Prehľad faktorov prenosu nákazy u 0-ročných detí:

Vek v mesiacoch	Forma ochorenia		Faktor prenosu nákazy			Typ salmonely	
	ochorenie	vyučovanie	neobjasnený	kontakt	teľacie mäso	Salm. enteritidis	Salm. enterica
0-mesačné	1	-	1	-	-	-	1
4-mesačné	1	-	1	-	-	1	-
5-mesačné	3	-	3	-	-	3	-
6-mesačné	2	-	-	1	1	2	-
S p o l u	7	-	5	1	1	6	1

Z celkového počtu 133 prípadov si 59 ochorení (44,4%) vyžiadalo hospitalizáciu. V priebehu roku 2017 sme nezaznamenali v okrese Nitra importované ochorenia na salmonelózu. Regionálna veterinárna a potravinová správa nehlásila v roku 2017 v okrese Nitra žiadnu epizóciu salmonelózy u zvierat.

Popis epidémií:

Dňa 23.1.2017 ochorelo v rodine v Nitre 5 zo 6-tich nákaze exponovaných osôb (4 dospelé osoby a 1 dieťa navštevujúce MŠ). V klinickom obraze boli hnačky, bolesti brucha a teploty do 40⁰C. V rodine sa dňa 22.1.2017 konala oslava, na ktorej konzumovali doma pripravený zákusok Tiramisu, na prípravu ktorého použili surové vajíčka z VD. Hospitalizáciu si vyžiadali 2 ochorenia. Kultivačným vyšetrením VR bola u 4 chorých izolovaná Salm.enteritidis. Inkriminovaný zákusok v čase šetrenia už bol skonzumovaný, na kultivačné vyšetrenie boli odobraté vajíčka z balenia, ktoré bolo použité na výrobu zákusku s negatívnym výsledkom.

V dňoch 24.9.2017 až 27.9.2017 prebehla v rodine vo Vrábľoch - časť Horný Ohaj epidémia salmonelózy, v ktorej ochorelo 7 z celkového počtu 13 osôb, ktoré sa zúčastnili rodinnej oslavy konanej dňa 23.9.2017 najprv v reštaurácii Hoffer vo Vrábľoch a následne domácnosti. V reštaurácii konzumovali kurací Gordon blue, bravčové prírodné rezne, opekané zemiaky a ryžu a následne doma viac druhov domácich zákuskov pripravených z vajíčok z VD. Vzhľadom k časovému rozloženiu ochorení predpokladáme, že faktorom prenosu boli domáce zákusky, ktoré boli konzumované aj v ďalších dňoch. V čase šetrenia už neboli zákusky k dispozícii na kultivačné vyšetrenie. Laboratórne vyšetrená bola iba 1 chorá, z VR bola izolovaná Salm.enteritidis. Hospitalizáciu si nevyžiadalo žiadne z ochorení. Napriek tomu, že nepredpokladáme, že faktorom prenosu bola strava v reštaurácii, bol v spolupráci s oddelením hygieny výživy v prevádzke vykonaný ŠZD, pričom nedostatky neboli zistené.

Epidémia salmonelózy s počtom prípadov 12 prebehla v Psychiatrickej nemocnici vo Veľkom Záluží, mala nozokomiálny pôvod a je popísaná v časti „Nozokomiálne infekcie“.

Prehľad salmonelóz v epidemiologickej súvislosti v roku 2017 v okrese Nitra

P. č.	Obec	Dátum výskytu	Počet ochorení		Typ salmonely	Faktor prenosu nákazy	Typ výskytu
			och.	vyl.			
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Nitra	23.1.2017	5	-	S.enteritidis	Tiramisu / vajička VD	rodinný
2	Nitra	22.3.-24.3.2017	3	-	S.enteritidis	vajička VD	rodinný
3	Veľké Zálužie	14.7.-18.7.2017	11	1	S.typhimurium	nozokomiálne	epidemický
4	Nitra	31.8.-1.9.2017	2	-	S.enteritidis	neobjasnený	rodinný
5	Nitra	9.9.2017	2	-	S.enteritidis	domáce vajička	rodinný
6	Vráble	24.9.-27.9.2017	7	-	S.enteritidis	cukrárske výrobky D	epidemický
7	Nitra	26.9.2017	3	-	S.enteritidis	žemľovka / vajička D	rodinný
8	Nitra	12.10.-13.10.2017	2	1	S.enteritidis	vajička VD	rodinný
9	Nitra	23.11-27.11.2017	3	-	S.enteritidis	1x surová klobása, 2x kontakt	rodinný
10	Tajná	15.12.2017	2	-	S.enteritidis	mäsové výrobky	rodinný

Bacilová dyzentéria (A03)

Oproti predchádzajúcim dvom rokom, kedy sme v okrese Nitra vykázali po 1 ochorení na bacilovú dyzentériu (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov), sme v roku 2017 zaznamenali 8 manifestných ochorení, čo predstavuje chorobnosť 5,0/100 000 obyvateľov. Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov mal hodnotu 1,6/100 000 obyvateľov (2,6 prípadu).

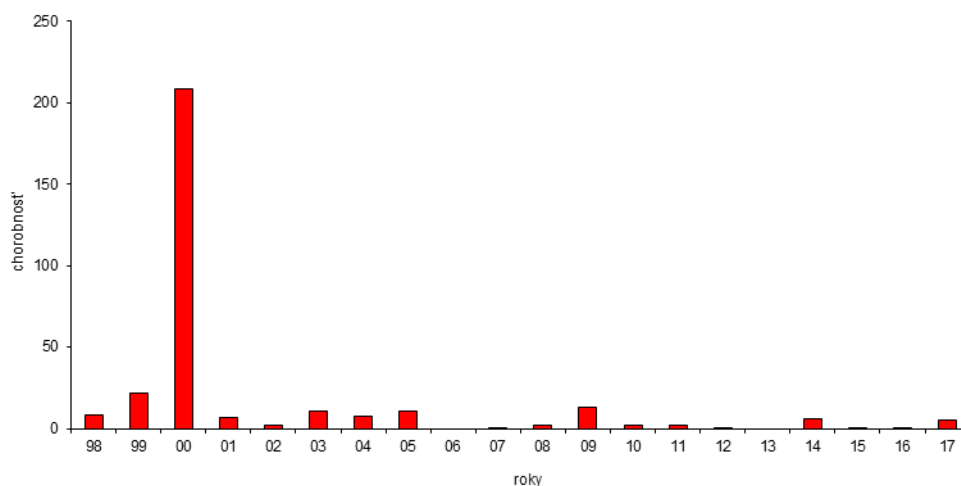
Všetky ochorenia boli hlásené v júli a prebehli v rodinnej epidémii v meste Vráble v rodine s nízkym hygienickým štandardom. Podľa pohlavia ochoreli 3 muži (37,5%) a 5 žien (62,5%) vo vekových skupinách od 0 do 14 rokov veku.

Popis epidémie:

Na základe pozitívnej izolácie Sh.flexneri od dieťaťa hospitalizovaného na IK FN Nitra bolo vykonané šetrenie v rodine s veľmi nízkym hygienickým štandardom vo Vrábľoch. Zistené bolo, že v čase od 16.7.2017 do 21.7.2017 ochorelo v rodine 8 detí (6 malých detí mimo kolektívu a 2 školáci) z celkového počtu 19 členov domácnosti (4 dospelé osoby a 15 detí). Hospitalizáciu si vyžiadalo iba 1 ochorenie. Pri šetrení v rodine bolo odobratých 13 TR na kultivačné vyšetrenie. Pôvodca ochorenia Sh.flexneri bola izolovaná od 1 hospitalizovaného dieťaťa a 2 malých detí mimo kolektívu. Ostatné vyšetrenia boli negatívne. Na vyšetrenie bola odobratá voda z neoznačenej studne, odkiaľ rodina nosí vodu do domácnosti, pôvodca ochorenia Sh.flexneri nebola vo vode dokázaná, ale výsledky vyšetrení poukazovali na fekálne znečistenie.

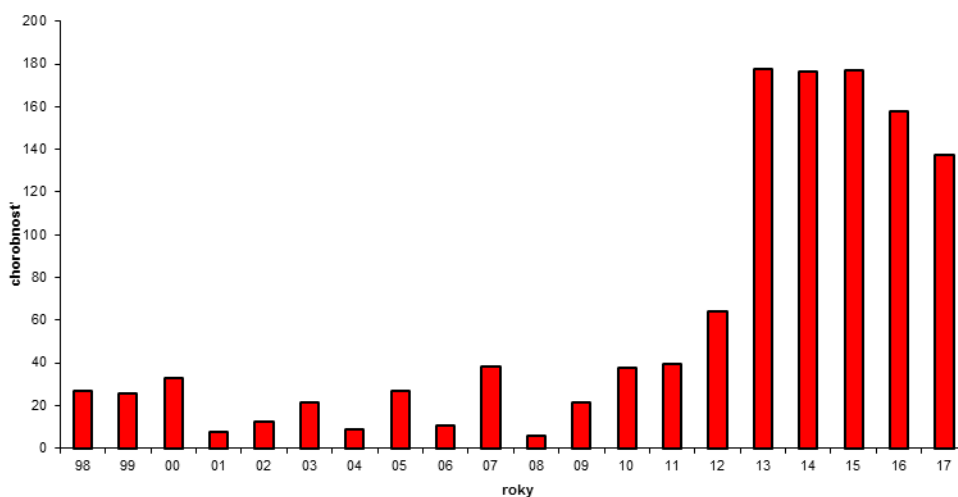
BACILOVÁ DYZENTÉRIA
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

Iné bakteriálne črevné infekcie (A04)

Aj keď v porovnaní s predchádzajúcim rokom, kedy sme vykázali 253 ochorení na bakteriálne črevné infekcie (chorobnosť 157,8/100 000 obyvateľov) došlo k poklesu chorobnosti o 12,6%, patria tieto ochorenia v okrese Nitra v posledných rokoch k najčastejšie sa vyskytujúcim alimentárnym infekciám. V roku 2017 bolo spolu hlásených 221 ochorení, čo je chorobnosť 137,5/100 000 obyvateľov. Priemer za posledných 5 rokov mal hodnotu 241,0 a priemerná chorobnosť bola 150,6/100 000 obyvateľov.

BAKTERIÁLNE ČREVNÉ INFEKcie
chorobnosť na 100 000 za r.1998-2017

Podľa pohlavia ochorelo 126 mužov (57,0%) a 95 žien (43,0,0%) vo všetkých vekových skupinách s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou u malých detí a to 1 189,0/100 000 obyvateľov (20 ochorení) v skupine 0-ročných detí a 677,8/100 000 obyvateľov (44 ochorení) v skupine 1-4-ročných detí.

Výskyt sme zaznamenali vo všetkých mesiacoch roka s maximom 26 prípadov (11,8%) v októbri.

Podľa etiológie boli jednotlivé ochorenia vykázané 7 krát (3,2%) ako infekcie enteropatogénnymi E.coli, 163 krát (73,8%) ako kampylobakteriáza, 1 krát (0,4%) ako yersiniáza a 50 krát (22,6%) ako enterokolitída zapríčinená Clostridium difficile.

Infekcia enteropatogénnymi E.coli (A04.0)

Oproti minulému roku (10 prípadov, chorobnosť 6,2/100 000 obyvateľov) sme v roku 2017 v okrese Nitra u tejto diagnózy zaznamenali pokles chorobnosti o 30,0%, vykázali sme 7 ochorení, čo je chorobnosť 4,4/100 000 obyvateľov.

Ochorenia sme v priebehu roku zaznamenali iba v dvoch najmladších vekových skupinách a to 5 prípadov v skupine 0-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 296,4/100 000 obyvateľov) a 2 prípady v skupine 1-4-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 30,8/100 000 obyvateľov).

Vo všetkých prípadoch išlo o sporadické, neobjasnené ochorenia 6 krát u malých detí mimo kolektívu a 1 krát u dieťaťa z detského domova. Hospitalizáciu si vyžiadali iba 2 ochorenia. Ako etiologické agens sa uplatnila enteropatogénna E.coli (po 2 krát O26 a O127 a po 1 krát O55, O126 a OA polyvalentná).

Kampylobakteriáza (A04.5)

V roku 2017 sme v okrese Nitra vykázali 163 ochorení na kampylobakterózu, čo je chorobnosť 101,4/100 000 obyvateľov. Oproti minulému roku (195 ochorení, chorobnosť 121,6/100 000 obyvateľov) je to o 16,4% menej.

Ochorenia sme zaznamenali vo všetkých vekových skupinách, ale najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola u malých detí a to 890,2/100 000 obyvateľov (15 ochorení) v skupine 0-ročných detí a 616,1/100 000 obyvateľov (40 ochorení) u 1-4-ročných detí.

Ochorenia sa vyskytli prevažne 138 krát (84,7%) sporadicky a 11 krát v rámci rodinného výskytu (8 krát 2 prípady a 3 krát 3 prípady v rodine).

Ochorelo 46 malých detí mimo kolektívu (28,2%), 3 deti navštevujúce detské jasle (1,9%), 11 detí z MŠ (6,8%), 25 školákov (15,3%), 10 stredoškolákov (6,1%), 1 vysokoškolák (0,6%) a 67 dospelých osôb (41,1%).

Pôvodca ochorenia *Campylobacter jejuni* bol laboratórne potvrdený u 134 chorých (82,2%), *Campylobacter coli* u 8 chorých (4,9%), *Campylobacter species* u 10 chorých (6,1%), 1 kultivačne negatívne a 10 laboratórne nevyšetrených ochorení bolo vykázaných na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti. Hospitalizáciu si vyžiadalo 34 ochorení (20,9%).

Ako faktor prenosu nákazy udávali chorí najčastejšie 77 krát (47,2%) konzumáciu kuracieho mäsa. Na kultivačné vyšetrenie bolo odobraté 1 krát kuracie mäso a 1 krát detská výživa BEBA s negatívnym výsledkom.

<u>Faktor prenosu:</u>	<u>počet:</u>	<u>%</u>
kuracie mäso	77 krát	47,2%
vajíčka	12 krát	7,4%
mäsové výrobky	36 krát	22,1%
kontakt s domácimi zvieratami	6 krát	3,7%
kontakt s infikovanou osobou	4 krát	2,5%
bravčové mäso	2 krát	1,2%
teľacie mäso	1 krát	0,6%
<u>neobjasnený faktor prenosu</u>	<u>25 krát</u>	<u>15,3%</u>
Spolu:	163 prípadov	100,0%

V priebehu roku sme v okrese zaznamenali 2 importované ochorenia na kamylobakteriózu u 15-ročného študenta z Česka a 31-ročnej ženy z Pakistanu.

Yersinióza (A04.6)

V roku 2017 sme vykázali v okrese Nitra iba 1 ochorenie na yersiniózu s chorobnosťou 0,6100 000 obyvateľov. V minulom roku sme evidovali 2 prípady (chorobnosť 1,2/100 000 obyvateľov).

Ochorenie sa vyskytlo vo vekovej skupine 1-4-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 15,4/100 000 obyvateľov) u dieťaťa mimo kolektívu pravdepodobne po konzumácii bravčového mäsa. Hospitalizované nebolo. Pôvodcom ochorenia bola *Y. enterocolitica* (sérovár nebol bližšie špecifikovaný).

Enterokolitída zapríčinená Clostridium difficile (A04.7)

V tejto skupine ochorení bolo v roku 2017 hlásených v okrese Nitra 50 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 31,1/100 000 obyvateľov. V minulom roku bolo hlásených 46 ochorení (chorobnosť 28,7/100 000 obyvateľov).

Ochorenia sa vyskytli iba 1 krát vo vekovej skupine 1-4-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 15,4/100 000 obyvateľov) a ostatné ochorenia boli vo vekových skupinách od 15 rokov vyššie, najviac 30 prípadov v skupine 65-ročných a starších osôb (vekovošpecifická chorobnosť 116,7/100 000 obyvateľov).

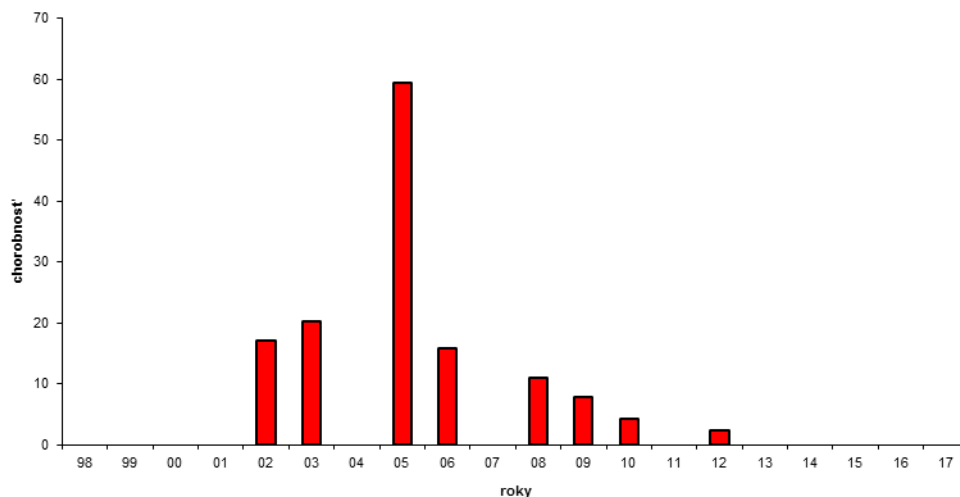
Podľa kolektívov ochoreli po 1 krát malé dieťa mimo kolektívu a stredoškôlak a ostatných 48 ochorení bolo u dospelých osôb.

Vo všetkých prípadoch išlo o sporadické ochorenia, diagnóza bola potvrdená dôkazom toxínu Clostridium difficile v stolici u 49 chorých a 1 ochorenie bolo vykázané na základe typického klinického obrazu pri diagnóze pseudomembránová kolitída. Z celkového počtu 50 ochorení malo 30 (60,0%) nozokomiálny pôvod, z toho 1 krát skončilo ochorenie úmrtím, popísané je v časti „Nozokomiálne infekcie“. Hospitalizáciu si vyžiadalo 44 ochorení (88,0%).

Iné bakteriálne otravy potravinami (A05)

Už piaty rok po sebe sme v okrese Nitra nezaznamenali ochorenie na bakteriálne otravy potravinami. Naposledy boli hlásené 4 prípady v roku 2012 (chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov). Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov mal hodnotu 0,5/100 000 obyvateľov (0,8 prípadu).

INÉ BAKTERIÁLNE OTRAVY POTRAVINAMI
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

Vírusové a inými organizmami vyvolané črevné infekcie (A08)

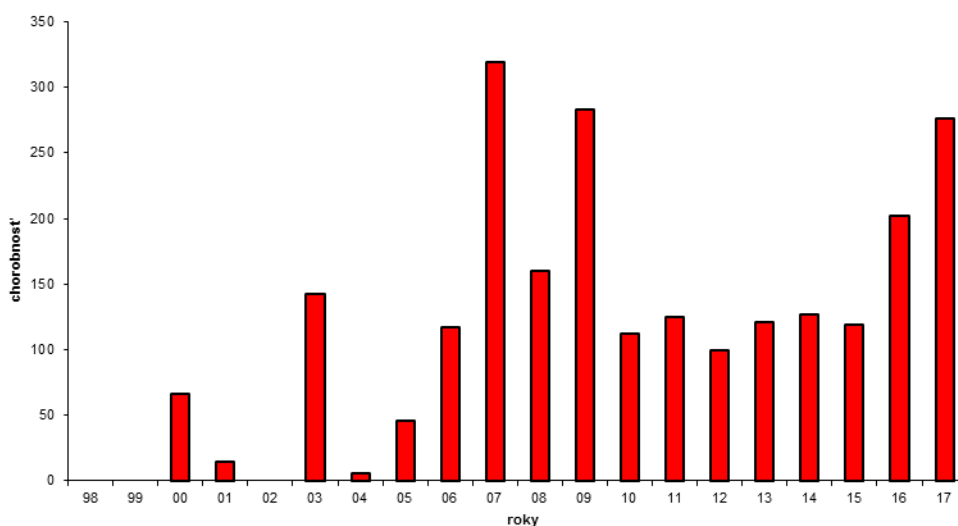
V porovnaní s minulým rokom, kedy bolo v okrese hlásených 324 ochorení na vírusové črevné infekcie (chorobnosť 202,0/100 000 obyvateľov) chorobnosť stúpla až o 37,4% a spolu bolo v roku 2017 hlásených 445 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 276,8/100 000 obyvateľov. Oproti 5-ročnému priemeru (213,8 prípadov, chorobnosť 133,6/100 000 obyvateľov) došlo k viac ako dvojnásobnému nárastu chorobnosti.

Podľa pohlavia ochorelo 200 mužov (44,9%) a 245 žien (55,1%) vo všetkých vekových skupinách s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou 2 464,6/100 000 obyvateľov (160 prípadov) v skupine 1-4-ročných detí a 2 373,9/100 000 obyvateľov (40 prípadov) v skupine 0-ročných detí.

Ochorenia boli hlásené po celý rok s maximom 80 prípadov (18,0%) v apríli a 75 prípadov (16,9%) v máji.

Podľa etiológie ochorení bolo vykázaných 332 rotavírusových enteritíd (74,6%), 74 ochorení na gastroenteropatiu vyvolanú norovírusmi (16,6%) a 39 adenovírusových enteritíd (8,8%).

VÍRUSMI A INÝMI ORGANIZMAMI VYVOLANÉ ČREVNÉ INFEKcie
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

Rotavírusová enteritída (A08.0)

Chorobnosť na rotavírusové enteritídy oproti minulému roku významne stúpla a to viac ako trojnásobne. Hlásených bolo 332 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 206,5/100 000 obyvateľov. V roku 2016 bolo v okrese vykázaných 102 ochorení (chorobnosť 63,6/100 000 obyvateľov).

Charakter výskytu bol 158 krát sporadický (47,7%), 35 krát sme zaznamenali 2 prípady v rodine (21,1%), 10 krát 3 prípady v rodine (9,0%), 3 krát 4 prípady v rodine (3,6%), 2 krát 5 prípadov v ohnisku (3,0%), 2 krát 6 prípadov v ohnisku (3,6%), 1 krát 8 prípadov v ohnisku (2,4%), 1 krát 11 prípadov v ohnisku (3,3%) a 1 krát 21 prípadov v ohnisku (6,3%).

Podľa kolektívu ochorelo 101 malých detí mimo kolektívu (30,4%), 9 detí navštevujúcich detské jasle (2,7%), 103 detí navštevujúcich MŠ (31,1%), 37 školákov (11,1%), 1 krát stredoškolák (0,3%), 3 krát vysokoškoláci (0,9%) a 78 dospelých osôb (23,5%).

Laboratórne potvrdených bolo 253 ochorení (76,2%), 9 negatívnych a 70 laboratórne nevyšetrených ochorení bolo vykázaných na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti.

Z celkového počtu 332 ochorení si 237 (71,4%) vyžiadalo hospitalizáciu. Ochorenia sa vyskytli 3 krát u očkovaných detí (Rotarix 1x 2 dávky, Rotateq 1x 2 dávky a 1x 3 dávky). Nozokomiálny pôvod malo 14 ochorení (4,2%). Zaznamenali sme 9 importovaných ochorení na rotavírusovú enteritídu a to po 3 krát Chorvátska, Maroka a Turecka.

Popis epidémií s viac ako tromi ochoreniami:

Vykázali sme epidémiu v rodine v Nitre, ktorá žije v podmienkach s veľmi nízkym hygienickým štandardom. V čase od 15.3.2017 do 20.3.2017 ochorelo na rotavírusovú enteritídu 5 z celkového počtu 11 členov domácnosti (3 malé deti mimo kolektívu a 2 deti navštevujúce špeciálnu základnú školu). Laboratórne potvrdené bolo iba 1 ochorenie u školáka, ktorý bol hospitalizovaný na IK FN Nitra. Ostatné ochorenia neboli vyšetrené, rodičia s deťmi napriek nášmu odporúčaní nenavštívili lekára. Žiadne z detí nebolo očkované proti rotavírusom.

V čase od 5.3.2017 do 6.3.2017 ochorelo na rotavírusovú enteritídu v MŠ v Nitre 6 detí z celkového počtu 24 detí a 4 osôb personálu. Na Infekčnej klinike FN Nitra boli hospitalizované 3 deti, imunochromatografickým vyšetrením boli u nich dokázané v stolici rotavírusy. Tri deti boli izolované doma a stolica u nich nebola na vyšetrenie odobratá. V MŠ bol vykonaný ŠZD a zabezpečené príslušné protiepidemické opatrenia.

V čase od 19.5. do 25.5.2017 prebehla v MŠ v Nitre epidémia rotavírusových enteritíd, v ktorej ochorelo 20 detí (z celkového počtu 110 detí a 14 osôb personálu) a v 1 prípade bolo ochorenie zavlečené do rodiny, kde ochorela 1 školáčka. Hospitalizáciu si vyžiadalo 7 ochorení, z nich 5 krát boli imunochromatografickým vyšetrením stolice dokázané rotavírusy a 2 krát bolo vyšetrenie stolice negatívne. Ostatní chorí neboli

laboratórne vyšetrení. Jedno z detí, ktoré neboli vyšetrené bolo očkované 3 dávkami vakcíny Rotatec. V MŠ bol v spolupráci s oddelením HDM vykonaný ŠZD a nariadené príslušné opatrenia.

V čase od 20.5.2017 do 29.5.2017 prebehla v MŠ v Nitre epidémia rotavírusových enteritíd, v ktorej ochoreli 4 deti z celkového počtu 54 exponovaných (47 detí a 7 osôb personálu) a ďalšie 2 ochorenia boli zavlečené do rodín, kde ochoreli 2 malé deti mimo kolektívu. Hospitalizáciu si vyžiadali 4 ochorenia. Laboratórne potvrdených bolo 5 ochorení a 1 krát nebolo choré dieťa vyšetrené. Žiadne z chorých detí nebolo očkované proti rotavírusom. V zariadení bol v spolupráci s oddelením HDM vykonaný ŠZD a nariadené príslušné opatrenia.

V čase od 7.6. do 16.6.2017 prebehla v MŠ v Nitre menšia epidémia rotavírusových enteritíd, v ktorej ochorelo 11 detí z celkového počtu 145 detí a 23 osôb personálu. KO: zvracanie, vodnaté hnačky, bolesti brucha, ojedinele teplota do 39,5 °C, ochorenia trvali 3 až 5 dní. Hospitalizáciu si vyžiadali 4 ochorenia, u 3 bola odobratá stolica na vyšetrenie a imunochromatografickým vyšetrením boli vo vzorkách dokázané rotavírusy. Ostatné ochorenia neboli laboratórne vyšetrené. Nikto z chorých nebol očkovaný proti rotavírusom. V MŠ bol v spolupráci s oddelením HDM vykonaný ŠZD a nariadené príslušné opatrenia.

V čase od 30.6.2017 do 3.7.2017 prebehla v detských jasliach v Nitre menšia epidémia rotavírusových enteritíd, v ktorej ochorelo 5 detí z celkového počtu 51 nákaze exponovaných osôb (43 detí a 8 osôb personálu). Hospitalizované boli 3 deti. Laboratórne potvrdené boli 4 ochorenia a 1 nevyšetrené ochorenie bolo vykázané na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti. V spolupráci s oddelením HDM bol v DJ vykonaný ŠZD a nariadené príslušné opatrenia na zabránenie šíreniu nákazy.

V rodine v Nitre ochoreli na rotavírusovú enteritídu v čase od 11.8. do 15.8.2017 všetci 4 členovia domácnosti (2 deti z MŠ a 2 dospelí). Rodina bola od 5.8. do 11.8.2017 na dovolenke v Chorvátsku. Počas návratu a nasledujúci deň ochoreli deti, vykázané sú ako importované ochorenia. Po návrate 15.8.2017 ochoreli pravdepodobne po kontakte s deťmi rodičia. Hospitalizáciu si vyžiadali 3 ochorenia, u detí boli v stolici imunochromatografickým vyšetrením dokázané rotavírusy. Stolica od dospelých odobratá nebola.

V čase od 9.10. do 13.10.2017 ochoreli v 6-člennej rodine vo Vinodole na rotavírusovú enteritídu 4 členovia domácnosti (1 dieťa mimo kolektívu, 2 školáci, dospelý muž). Hospitalizovaní boli 2 chorí (dieťa mimo kolektívu a školák), ktorí boli laboratórne vyšetrení, imunochromatografickým vyšetrením boli dokázané v stolici v oboch prípadoch

rotavírusy. Ostatné 2 prípady neboli laboratórne vyšetrené. Nikto z chorých nebol očkovaný proti rotavírusom.

V dňoch 17.10.2017 až 23.10.2017 prebehla v MŠ v Nitre menšia epidémia rotavírusových enteritíd, v ktorej ochoreli 3 z 31 detí navštevujúcich zariadenie. Zo 7-členného personálu neochorel nikto. Jedno dieťa bolo hospitalizované na IK FN Nitra a ochorenie bolo laboratórne potvrdené. Ďalšie 2 deti neboli laboratórne vyšetrené, ochorenia boli vykázané na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti. V zariadení bol v spolupráci s oddelením HDM vykonaný ŠZD a nariadené príslušné opatrenia.

Na základe hlásenia hospitalizácie dvoch klientiek zo ZSS Viničky v Nitre na IK FN Nitra bol v predmetnom zariadení dňa 25.7.2017 vykonaný štátny zdravotný dozor a epidemiologické šetrenie, pri ktorom bolo zistené nasledovné: V čase od 19.7.2017 do 25.7.2017 ochoreli 4 klientky z celkového počtu 180 klientov zariadenia a 2 zamestnankyne (sociálna pracovníčka a opatrovatelka) z celkového počtu 128 zamestnancov. V klinickom obraze boli bolesti brucha a hnačka. Hospitalizáciu na IK FN Nitra si vyžiadalo 5 ochorení. U dvoch chorých klientiek bol zo stolice potvrdený rotavírus, 1 krát bolo vyšetrenie stolice negatívne a 3 krát sa stolicu na laboratórne vyšetrenie nepodarilo odobrať. V zariadení boli formou rozhodnutia vydané príslušné protiepidemické opatrenia a bolo odobratých 7 sterov z prostredia ZSS, 5 TR od personálu manipulujúceho so stravou a 1 stolica s negatívnym výsledkom. Dňa 31.7.2017 boli hlásené ešte ďalšie 2 ochorenia u klientov, stolica na vyšetrenie nebola odobratá.

V marci sme zaznamenali menšiu epidémiu nozokomiálneho pôvodu so 4 ochoreniami, epidémia je popísaná v časti „Nozokomiálne nákazy“.

Akútna gastroenteropatia zapríčinená vírusom Norwalk (A08.1)

Oproti minulému roku, kedy bolo v okrese Nitra hlásených 207 ochorení na norovírusové infekcie (chorobnosť 129,1/100 000 obyvateľov), chorobnosť výrazne poklesla a spolu bolo hlásených 74 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 46,0/100 000 obyvateľov.

Sporadický charakter malo 11 ochorení (14,9%), 5 krát sme zaznamenali 2 prípady (13,5%) a vykázali sme 3 epidémie s počtom 5, 19 a 29 ochorení.

Ochorelo 7 malých detí mimo kolektívu (9,5%), 2 deti navštevujúce MŠ (2,7%), 2 školáci (2,7%), 18 stredoškolákov (24,3%) a 45 dospelých osôb (60,8%).

Laboratórne potvrdených bolo 19 ochorení (25,7%), 7 negatívnych a 48 laboratórne nevyšetrených ochorení bolo vykázaných na základe klinických príznakov a epidemiologickej

súvislosti. Importované ochorenie sme nezaznamenali. Nozokomiálny pôvod malo 24 ochorení (32,4%)

Popis epidémii:

V rodine v obci Kolíňany v čase od 18.4. do 20.4.2017 ochorelo všetkých 5 členov domácnosti na norovírusovú gastroenteropatiu (3 dospelí, 1 školák a 1 dieťa navštevujúce MŠ). Ako prvý ochorel 18.4.2017 dospelý muž a 20.4.2017 ostatní rodinní príslušníci. Hospitalizáciu si vyžiadali 2 ochorenia, z nich 1 bolo laboratórne potvrdené a 1 krát bolo vyšetrenie negatívne. Ostatní chorí neboli laboratórne vyšetrení.

V dňoch 4.10. až 9.10.2017 prebehla v študentskom domove v Nitre epidémia norovírusových ochorení, v ktorej ochorelo 19 osôb (18 z 280 ubytovaných študentov a 1 učiteľka z celkového počtu 23 pedagógov). V klinickom obraze prevládali bolesti brucha, zvracanie a hnačky bez teploty v trvaní 1 až 4 dni. Lekárske ošetrenie vyhľadalo 5 chorých, hospitalizáciu si vyžiadali 3 ochorenia, stolicu na laboratórne vyšetrenie sa podarilo odobrať iba u 1 chorej, imunochromatografickým vyšetrením boli dokázané norovírusy. V spolupráci s oddelením hygieny detí a mládeže bol v zariadení vykonaný ŠZD a nariadené príslušné opatrenia na zamedzenie šíreniu nákazy.

Epidémia s 29 ochoreniami mala nozokomiálny pôvod a je popísaná v časti „Nozokomiálne infekcie“.

Adenovírusová enteritída (A08.2)

Oproti minulému roku (15 ochorení, chorobnosť 9,4/100 000 obyvateľov) chorobnosť v tejto skupine vírusových črevných infekcií stúpila viac ako dvojnásobne a bolo hlásených 39 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 24,3/100 000 obyvateľov..

Sporadických bolo 35 ochorení (89,7%) a 2 krát sme zaznamenali 2 prípady v rodine (10,3%). Laboratórne potvrdených bolo 37 ochorení (94,9%) a 2 nevyšetrené ochorenia boli vykázané na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti. Ochorelo 19 malých detí mimo kolektívu (48,7%), 1 dieťa navštevujúce DJ (2,6%), 3 deti navštevujúce MŠ (7,7%), 6 školákov (15,4%), 1 vysokoškolák (2,6%) a 9 dospelých osôb (23,0%). Hospitalizáciu si vyžiadalo 31 ochorení (79,5%). Importované ochorenia sme nezaznamenali.

Hnačka a gastroenteritída pravdepodobne infekčného pôvodu (A09)

V tejto skupine črevných ochorení sme v roku 2017 v okrese Nitra vykázali iba 8 ochorení (chorobnosť 5,0/100 000 obyvateľov), čo je druhý najnižší počet za celé sledované

20-ročné obdobie. V minulom roku sme evidovali 294 prípadov (chorobnosť 183,3/100 000 obyvateľov) a priemer za posledných 5 rokov bol 266 s chorobnosťou 166,4/100 000 obyvateľov.

Podľa pohlavia ochoreli rovnako 4 muži a 4 ženy najviac 4 krát vo vekovej skupine 35-44-ročných dospelých osôb (vekovošpecifická chorobnosť 15,0/100 000 obyvateľov

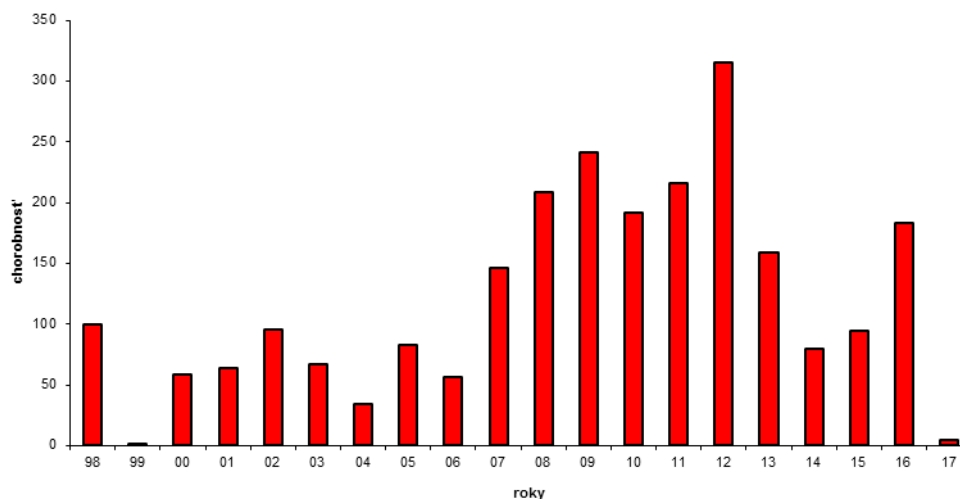
Výskyt bol iba v 3 mesiacoch roka a to 4 krát v januári (50,0%), 1 krát v marci (12,5%) a 3 krát v októbri (37,5%).

Vykázali sme menšiu rodinnú epidémiu so 4 ochoreniami a ostatné 4 prípady boli sporadické a mali nozokomiálny pôvod (50,0%). Ochorelo 6 dospelých osôb a po 1 krát malé dieťa mimo kolektívu a stredoškôlak. Hospitalizáciu si vyžiadalo 6 ochorení (75,0%), laboratórne vyšetrenia boli u nich negatívne. Zvyšné 2 ochorenia neboli laboratórne vyšetrené a boli vykázané na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti.

Popis epidémie:

V rodine v Nitre ochoreli na ľahké gastroenteritídy všetci 4 členovia domácnosti (2 dospelé osoby, 1 stredoškôlak a 1 malé dieťa mimo kolektívu). Hospitalizáciu si vyžiadali 2 ochorenia, ktoré boli laboratórne vyšetrené s negatívnym výsledkom. Ďalšie 2 ochorenia neboli laboratórne vyšetrené.

HNAČKA A GASTROENTERITÍDA PRAVDEPODOBNE INFEKČNÉHO PÔVODU
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

III.2. Skupina vírusových hepatítíd

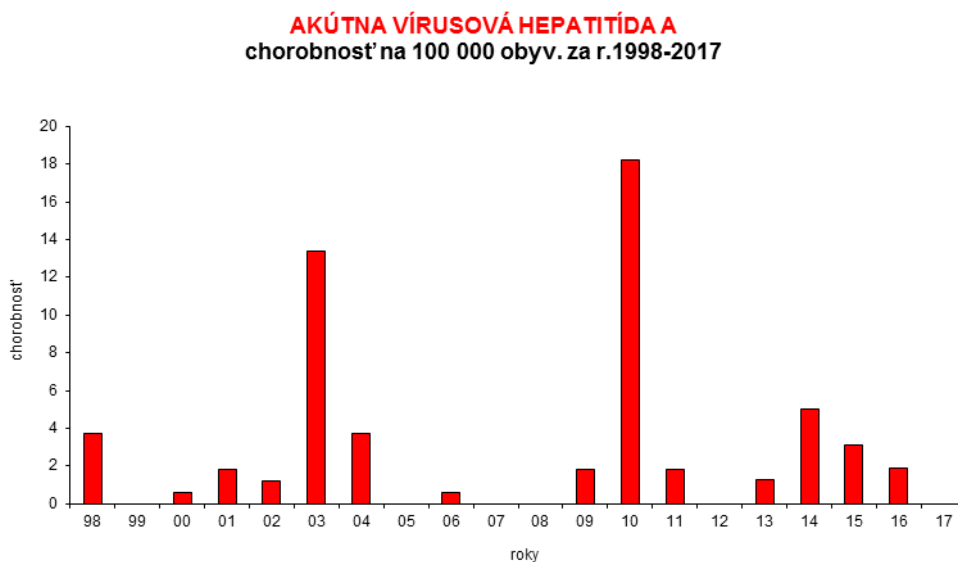
V roku 2017 sme v okrese Nitra zaznamenali priaznivú epidemiologickú situáciu vo výskyte ochorení na vírusové hepatítidy. Oproti 17-ticim prípadom vykázaným v minulom roku sme zaznamenali iba 6 ochorení.

V priebehu celého roku sa v okrese nevyskytlo ochorenie na akútnu vírusovú hepatítidu A, B ani C a vykázať sme iba 3 ochorenia na akútnu vírusovú hepatítidu E a 3 ochorenia na chronické vírusové hepatítidy (2 krát typu B a 1 krát typu C).

V skupine vírusových hepatítíd sme v roku 2017 v okrese Nitra nezaznamenali úmrtie.

Akútna vírusová hepatítida A (B15)

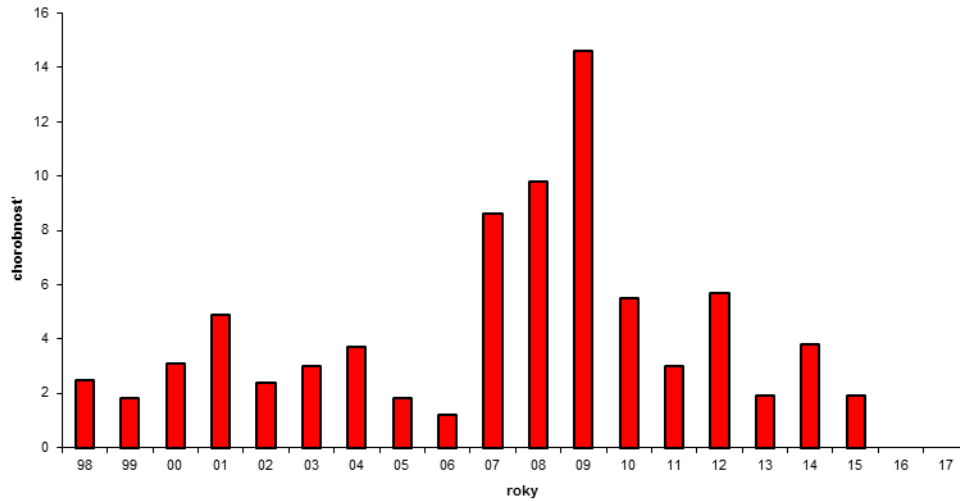
Oproti minulému roku, kedy sme v okrese Nitra vykázať 3 ochorenia na akútnu VHA (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov), sme v roku 2017 zaznamenali v tejto skupine VH nulovú chorobnosť. Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov mal hodnotu 2,3/100 000 obyvateľov (3,6 prípadu).

Akútna vírusová hepatítida B (B16.9)

Rovnako ako vlani sme u toho typu VH zaznamenali v okrese Nitra nulovú chorobnosť. Takáto situácia sa v ostatných rokoch sledovaného 20-ročného obdobia nevyskytla. Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov mal hodnotu 2,7/100 000 obyvateľov (4,2 prípadu).

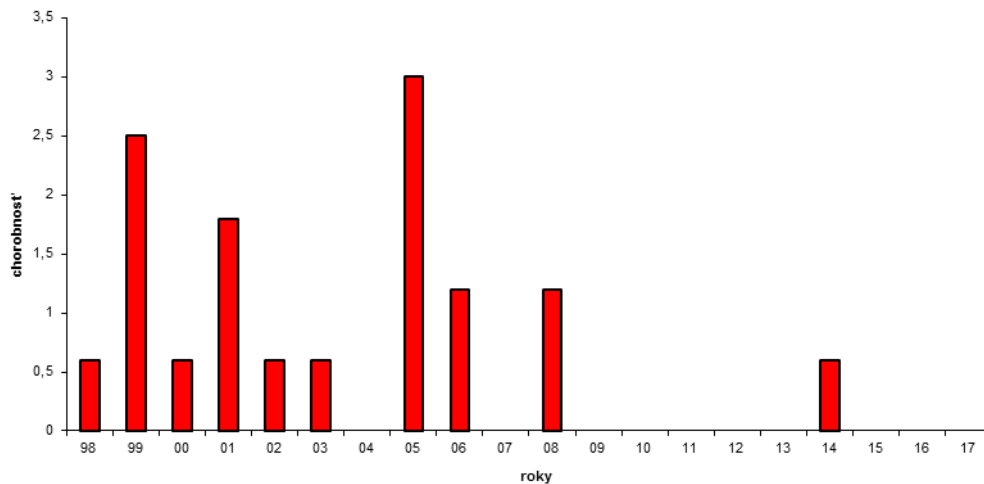
AKÚTNA VÍRUSOVÁ HEPATITÍDA B
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

Akútna vírusová hepatitída C

Za posledných 5 rokov sme ochorenie na akútnu VHC vykázali iba v roku 2014 a to 1 prípad s chorobnosťou 0,6/100 000 obyvateľov. Ani v roku 2017 nebolo ochorenie hlásené. Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov bol 0,1/100 000 obyvateľov (0,2 prípadu).

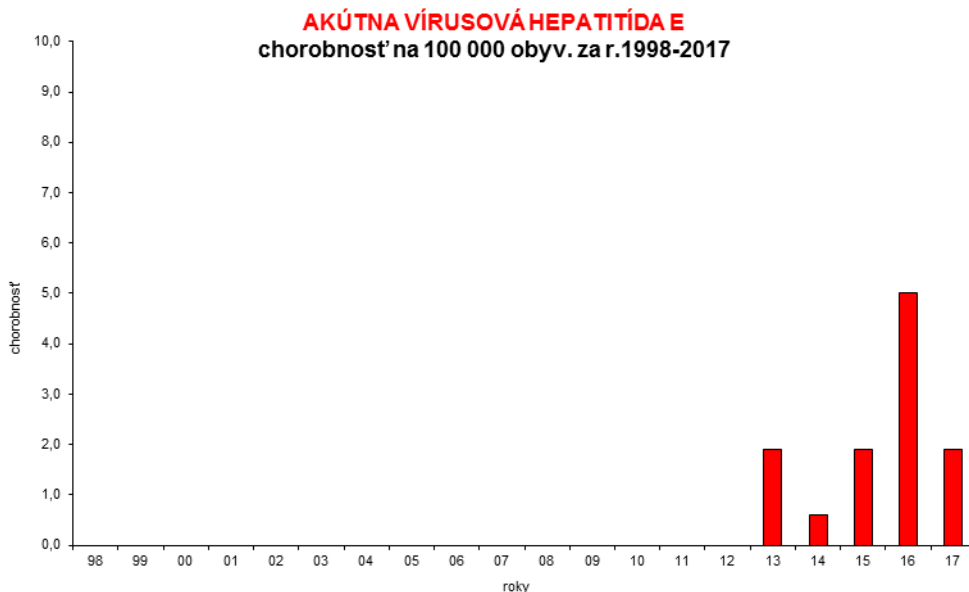
AKÚTNA VÍRUSOVÁ HEPATITÍDA C
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

Akútna vírusová hepatitída E (B17.2)

Ochorenia na akútnu vírusovú hepatitídu typu E vykazujeme v okrese Nitra od roku 2013 (3 ochorenia, chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov). Oproti predchádzajúcemu roku, kedy sme zaznamenali až 8 ochorení s chorobnosťou 5,0/100 000 obyvateľov, chorobnosť poklesla viac ako dvojnásobne a v roku 2017 boli hlásené 3 prípady, čo predstavuje chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov. V porovnaní s 5-ročným priemerom (3,0 prípadu, chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov) však zostala chorobnosť na rovnakej úrovni.

Ochorel 1 muž (33,3%) a 2 ženy (66,7%) výlučne vo vekových skupinách dospelých osôb nad 25 rokov veku.

Vo februári sme vykázali sérologicky potvrdené (anti-HEV IgM) ochorenie na akútnu VHE u dospelého muža, ktorý bol hospitalizovaný na IK FN Nitra. Markery ostatných VH boli negatívne. Pacient sa pravdepodobne infikoval počas pobytu v Etiópii v oblasti s vysokým výskytom VHE, kde v podmienkach domorodého kmeňa konzumoval nedostatočne tepelne upravené mäso. Ochorenie bolo vykázané ako importovaná nákaza. Opatrenia (sérologické vyšetrenie a LD) boli zabezpečené u 2 kontaktov v rodine a 1 kontakt bol odstúpený RÚVZ Bratislava.

V júli sme vykázali sporadické, neobjasnené, laboratórne potvrdené ochorenie na akútnu VHE u 45-ročnej ženy, ktoré bolo zistené v rámci opatrení pri poranení pri práci (zamestnankyňa upratovacej čaty pracujúcej vo FN Nitra). Vyšetrenie anti-HEV IgM bolo

pozitívne, HBsAg, anti-HAV IgM, anti-HCV negatívne. V rodine boli zabezpečené opatrenia (sérologické vyšetrenie) u 3 kontaktov (u všetkých anti-HEV IgM aj anti-HAV IgM a IgG negatívne).

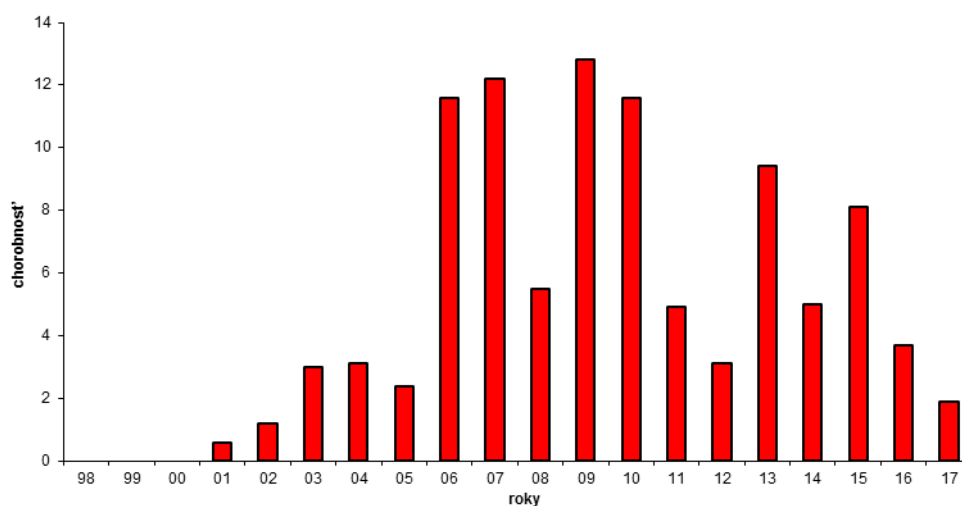
V auguste bolo hlásené sérologicky potvrdené ochorenie na akútnu vírusovú hepatitídu E u 57-ročnej ženy s negatívnou epidemiologickou anamnézou. Hospitalizovaná bola na IK FN Nitra. Vyšetrenie anti-HEV IgM bolo pozitívne, anti-HAV IgM, anti-HCV, HBsAg negatívne. Pozitívne boli aj markery VHB anti-HBc total a anti-HBs. Opatrenia (sérologické vyšetrenie, LD) boli zabezpečené v rodine u 2 kontaktov, mimo domácnosti chorej u 6-tich kontaktov, 2 kontakty boli odstúpené RÚVZ Dolný Kubín a lekársky dohľad bol nariadený 15-tim kontaktom v zamestnaní chorej.

Chronické vírusové hepatitídy (B18.1, B18.2)

Oproti minulému roku, kedy sme v okrese Nitra vykázali 6 ochorení na chronické vírusové hepatitídy (chorobnosť 3,7/100 000 obyvateľov), sme v roku 2017 evidovali iba 3 prípady (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov), čo je o 50,0% menej. V porovnaní s 5-ročným priemerom (9,4 prípadu, chorobnosť 5,9/100 000 obyvateľov) došlo k trojnásobnému poklesu chorobnosti.

Na základe sérologických vyšetrení boli ochorenia diagnostikované 2 krát ako chronická vírusová hepatitída B a 1 krát ako chronická vírusová hepatitída C.

CHRONICKÁ VÍRUSOVÁ HEPATITÍDA
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

Chronická vírusová hepatitída B (B18.1)

V roku 2017 sme v okrese Nitra vykázali 2 ochorenia na chronickú VHB, čo je chorobnosť 1,2/100 000 obyvateľov. V minulom roku sme vykázali 1 ochorenie (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov).

Ochoreli 2 ženy po 1 krát vo vekových skupinách 45-54-ročných (vekovošpecifická chorobnosť 4,7/100 000 obyvateľov) a 55-64-ročných osôb vekovošpecifická chorobnosť 4,5/100 000 obyvateľov).

Sérologicky potvrdené, neobjasnené ochorenie na chronickú VHB u 62-ročnej neočkovanej dôchodkyne bolo zistené v rámci predoperačných vyšetrení. Hospitalizovaná nebola, vyšetrenie HBsAg, anti-HBc total a anti-HBe bolo pozitívne, ostatné markery VH negatívne. Býva sama, v kontakte s ňou je len jej dcéra, sérologicky vyšetrená - anti-HBs pozitívna.

Na základe sérologických vyšetrení sme vykázali ochorenie na chronickú vírusovú hepatitídu B u 53-ročnej ženy s negatívnou epidemiologickou anamnézou. Vyšetrenie HBsAg a HBV DNA PCR bolo pozitívne. Hospitalizovaná nebola. Vyšetrenie bolo vykonané v rámci diferenciálnej diagnostiky. V rodine boli u 2 kontaktov zabezpečené opatrenia - sérologické vyšetrenie, vakcinácia proti VHB.

Analýza chronických VHB vzhľadom na druh anamnézy

Veková skupina	ChVHB spolu	Mechanizmus prenosu	
		i.v. drogy	negatívna anamnéza
45-54	1	-	1
55-64	1	-	1
Spolu	2	-	2

Chronická vírusová hepatitída C (B18.2)

V priebehu roku sme v okrese Nitra vykázali iba 1 ochorenie na chronickú VHC, čo je chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov. V minulom roku to bolo až 5 ochorení (chorobnosť 3,1/100 000 obyvateľov).

Ochorenie na chronickú VHC sme vykázali u 20-ročnej ženy, ktorá udávala v anamnéze sexuálny kontakt s partnerom, ktorý je vidovaný ako anti-HCV pozitívny a v roku 2008 vykázaný ako chronická VHC aj VHB (proti VHB bola riadne očkovaná). Hospitalizovaná bola na IK FN Nitra. Vyšetrenie anti-HCV a HCV RNA PCR bolo pozitívne, ostatné markery VH boli negatívne. Kontakty neudávala.

Analýza chronických VHC vzhľadom na druh anamnézy

Veková skupina	ChVHC spolu	Mechanizmus prenosu		
		i.v. drogy	sex.kontakt s anti-HCV pozit. partnerom	negatívna anamnéza
20-24	1	-	1	-
Spolu	1	-	1	-

Nosič vírusovej hepatitídy B (Z22.5)

V priebehu roku 2016 sme vykázali v okrese Nitra 7 nových nosičov HBsAg, čo je chorobnosť 4,4/100 000 obyvateľov.

Podľa pohlavia bolo nosičstvo zistené 6 krát u mužov (85,7%) a 1 krát ženy (14,3%) vo všetkých vekových skupinách nad 35 rokov veku, najviac 4 krát v skupine 35-44-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 15,0/100 000 obyvateľov).

HBsAg pozitivita bola u 5-tich nosičov zistená v rámci predoperačných vyšetrení, resp. pri diferenciálnej diagnostike a 2 krát sa jednalo o cudzincov, kedy bolo vyšetrenie vykonané pre potreby cudzineckej polície (Čína a Ghana).

Opatrenia boli v rodinách zabezpečené u 11-tich kontaktov, sérologicky vyšetrených a následne vakcinovaných bolo 7 kontaktov a v 4 prípadoch išlo o deti riadne očkované proti VHB v rámci pravidelného povinného očkovania.

III.3. Skupina nákaz preventabilných očkovaním

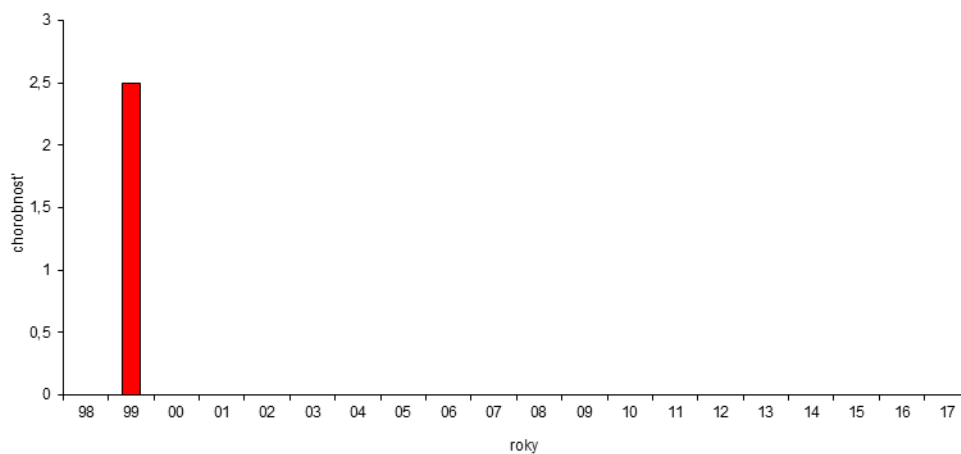
Úroveň zaočkovanosti detskej populácie sa pohybovala v rozmedzí 93,9% - 98,8%. V kontrolovaných ročníkoch narodenia 2015, 2013 a 2012 u základného očkovania proti morbilám, rubeole a parotitíde sme klesli pod hranicu kolektívnej imunity. Pokles zaočkovanosti pod 90,0% bol zaznamenaný v desiatich pediatrických obvodoch.

V tomto roku bola v okrese Nitra nulová chorobnosť u nasledovných respiračných infekcií:

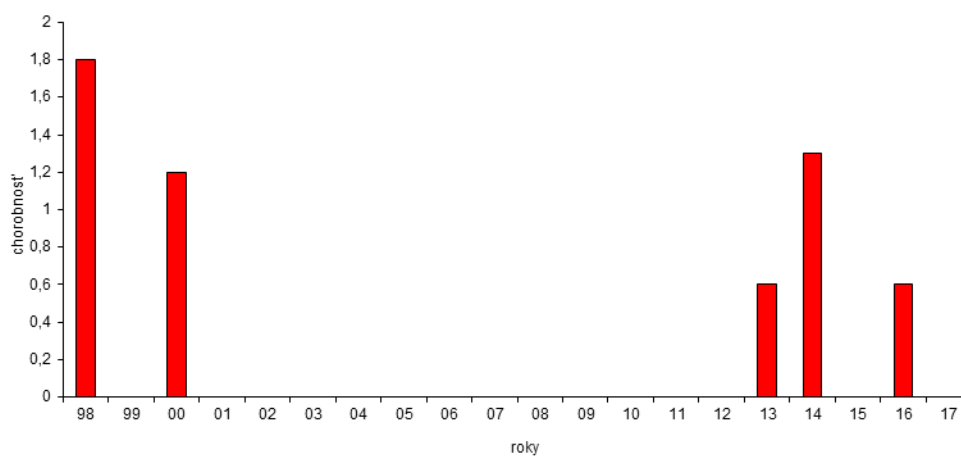
- **diftérie (A36)**, ochorenie nebolo v okrese diagnostikované od roku 1964;
- **osýpok (B05)**, neboli hlásené od roku 1992;
- **rubeoly (B06)**, nebola evidovaná od roku 2000;
- **parotitídy (B26)**, naposledy bolo evidované 1 ochorenie v roku 2016.

RUBEOLA
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

MUMPS
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

Pertussis – divý kašeľ (A37.0)

V roku 2017 bolo hlásených v okrese Nitra 11 ochorení s chorobnosťou 6,8/100 000 obyvateľov, čo je nárast o 37,5% oproti minulému roku, kedy sme zaznamenali 8 ochorení s chorobnosťou 5,0/100 000 obyvateľov. Oproti priemeru za posledných 5 rokov (18,0 prípadov, chorobnosť 11,2/100 000 obyvateľov) však došlo k poklesu chorobnosti o 38,9%.

Ochoreli 3 muži (27,3%) a 8 žien (72,7%), ochorenia sa vyskytli vo vekových skupinách 5-9-ročných detí, 15-19-ročných osôb a u osôb nad 35 rokov veku, pričom

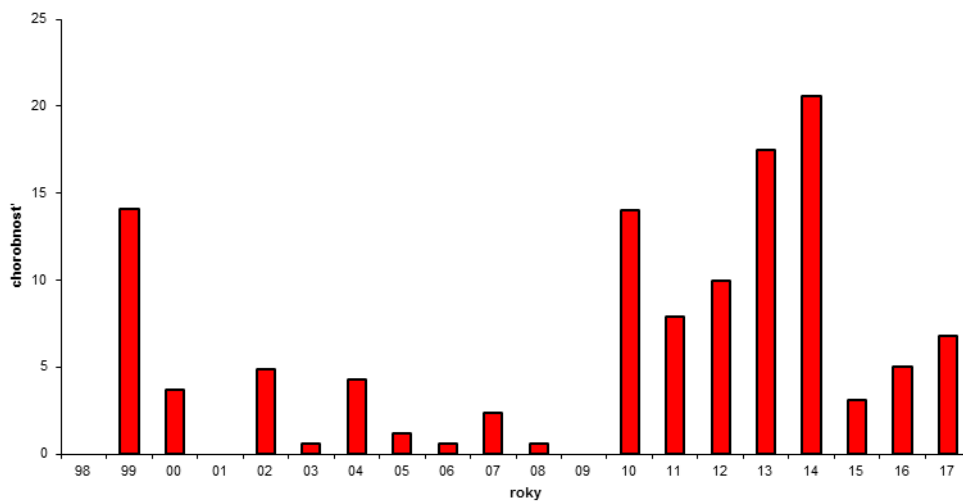
najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 26,2/100 000 obyvateľov (2 ochorenia) bola vo vekovej skupine 15-19-ročných osôb. Najviac 5 ochorení (45,4%) sme zaznamenali v mesiaci január.

Charakter výskytu bol 8 krát sporadický (72,7%) a 1 krát sme zaznamenali 3 prípady v epidemiologickej súvislosti v dvoch príbuzných rodinách.

Na základe laboratórných vyšetrení boli všetky ochorenia diagnostikované sérologickým vyšetrením protilátok IgA a IgG proti pertusovému toxínu ako pertussis.

V 4 prípadoch boli chorí riadne očkovaní, v 6-tich prípadoch bol údaj o očkovaní nedostupný a v jednom prípade nebolo očkovanie vykonané vzhľadom k veku. Hospitalizáciu si nevyžiadalo žiadne ochorenie.

DIVÝ KAŠEL' - PERTUSSIS
3chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

Septikémia vyvolaná streptokokom pneumonie (A40.3)

V roku 2017 bolo hlásené 1 ochorenie (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov). Ochorenie je popísané v časti „Iné infekcie nezaradené“.

Pneumokokový zápal mozgových plien (G00.1)

V roku 2017 bolo hlásené 1 ochorenie (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov). Ochorenie je písané v časti „Neuroinfekcie“.

III.4. Skupina respiračných ochorení

Tuberkulóza (A15 - A19)

V priebehu roku 2017 boli v okrese hlásené 4 ochorenia na tuberkulózu, čo je chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov. V minulom roku bolo hlásené iba 1 ochorenie (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov).

Ochoreli 3 muži (75%) a 1 žena (25%) vo vekových skupinách od 45 rokov veku vyššie s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou 9,0/100 000 obyvateľov (2 ochorenia) v skupine 55-64-ročných osôb.

Počty hlásených ochorení na TBC v okrese Nitra za posledných 5 rokov:

<u>Rok</u>	<u>Počet prípadov</u>	<u>Chorobnosť</u>
2012	4	2,5/100 000 obyvateľov
2013	12	7,5/100 000 obyvateľov
2014	6	3,7/100 000 obyvateľov
2015	4	2,5/100 000 obyvateľov
2016	1	0,6/100 000 obyvateľov

Ochorenia boli diagnostikované 3 krát ako tuberkulóza pľúc potvrdená 1 krát izoláciou *Mycobacterium tuberculosis* mikroskopicky a kultivačne zo spúta (A15.0), 2 krát iba pozitívnym RTG vyšetrením, pričom kultivačné a mikroskopické vyšetrenie spúta bolo negatívne (A16.0). Jedno ochorenie bolo diagnostikované ako tuberkulóza kostí a kĺbov (A18.0), diagnóza bola potvrdená kultivačne izoláciou *Mycobacterium tuberculosis* z hnisu.

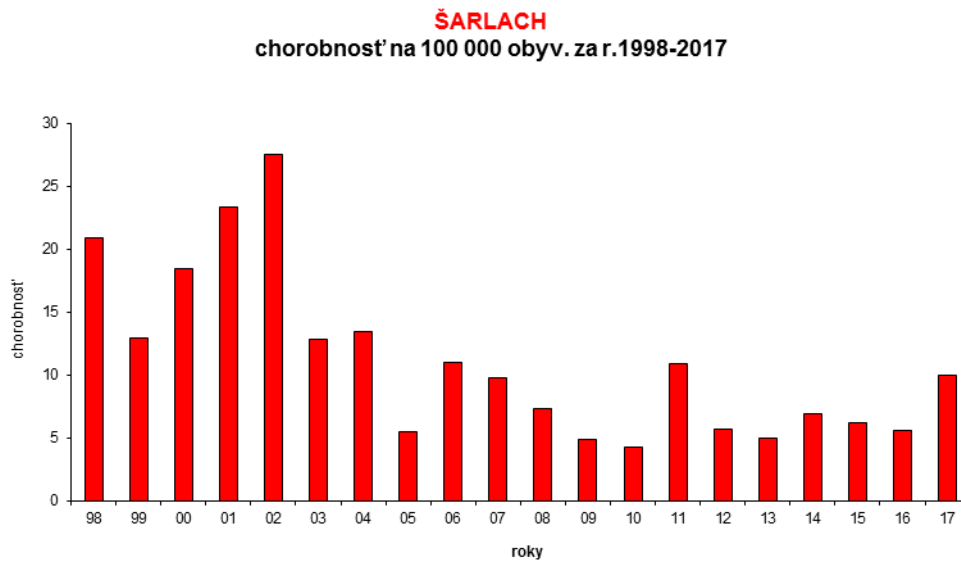
Údaj o očkovaní proti TBC sa nepodarilo zistiť. Všetky ochorenia si vyžiadali hospitalizáciu, jedno ochorenie sa skončilo úmrtím na akútne respiračné zlyhanie (J96).

Scarlatina – šarlach (A38)

Oproti minulému roku, kedy bolo v okrese hlásených 9 ochorení na šarlach (chorobnosť 5,6/100 000 obyvateľov), sme v roku 2017 zaznamenali 16 prípadov s chorobnosťou 10,0/100 000 obyvateľov, čo je viac o 77,8%. Podobná situácia bola aj oproti 5-ročnému priemeru (9,4 prípadu, chorobnosť 5,9/100 000 obyvateľov).

Podľa pohlavia ochorelo 10 mužov (62,5%) a 6 žien (37,5%) vo vekových skupinách od 1 do 9 rokov veku s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou 191,0/100 000

obyvateľov (15 prípadov) v skupine 5-9-ročných detí. Najviac 5 ochorení (31,3%) sa vyskytlo v máji.

Erysipelas – ruža (A46)

V okrese bolo v priebehu roku hlásených 38 ochorení na erysipelas, čo je chorobnosť 23,6/100 000 obyvateľov. Oproti minulému roku, kedy sme vykázali 37 ochorení (chorobnosť 23,1/100 000 obyvateľov), sa chorobnosť podstatne nezmenila.

Ochorelo 20 mužov (52,6%) a 18 žien (47,4%) vo vekových skupinách nad 25 rokov veku, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 85,6/100 000 obyvateľov (22 ochorení) bola ako zvyčajne u 65-ročných a starších osôb a 40,4/100 000 obyvateľov (9 ochorení) v skupine 55-64-ročných osôb. Ochorenia boli s výnimkou mesiaca apríl hlásené po celý rok s maximom po 6 ochorení (po 15,8%) v mesiacoch júl a november. Jedno ochorenie malo nozokomiálny charakter.

Legionárska choroba (A48.1)

V roku 2017 bolo v okrese hlásené 1 ochorenie na legionársku chorobu s chorobnosťou 0,6/100 000 obyvateľov. V minulom roku sa ochorenie nevyskytlo.

Ochorenie na legionelózu bolo hlásené u 57-ročnej ženy. Prijatá bola na Infekčnú kliniku FN Nitra dňa 21.9.2017 ako febrilný stav s akútnou gastroenteritídou, teplotou do 38,9°C, triaškou, suchým kašľom a zhoršeným dýchaním. Pri prijíme mala vysoké hodnoty

zápalových parametrov a eleváciu hepatálnych testov. Na RTG boli pľúc známky pneumónie I.dx. Nasadená bola kombinovaná ATB terapia, po ktorej došlo k postupnému zlepšovaniu stavu, poklesu teploty a ústupu ťažkostí v dýchaní. Pacientka bola prepustená dňa 28.9.2017 do ambulantnej starostlivosti. Indikované sérologické vyšetrenie na legionely v čase prepustenia pacientky nebolo ukončené. V Ústave epidemiológie LFUK boli v sére dokázané protilátky proti Legionella pneumophila séro skupina 1 v titri 1:1024. Epidemiologická anamnéza vzhľadom k legionelóze bola u pacientky negatívna.

Herpes simplex (B00)

Lekári v okrese Nitra v priebehu roku hlásili 18 ochorení na herpes simplex (chorobnosť 11,2/100 000 obyvateľov), čo je trojnásobný nárast chorobnosti v porovnaní s minulým rokom (6 ochorení, chorobnosť 3,7/100 000 obyvateľov).

Podľa pohlavia ochorelo 8 mužov (44,4%) a 10 žien (55,6%), pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 30,8/100 000 obyvateľov (2 ochorenia) bola u 1-4-ročných detí. Najviac po 4 ochorenia (po 22,2%) boli hlásené v mesiacoch júl a august. Jednotlivé prípady boli diagnostikované 4 krát ako herpetickovírusová vezikulárna dermatitída (B00.1), 4 krát ako herpetickovírusová gingivostomatitída a faryngotonzilitída (B00.2), 3 krát ako očná infekcia herpetickým vírusom (B00.5), 6 krát ako iná forma herpetickovírusovej infekcie (B00.8) a 1 krát ako nešpecifikovaná herpetickovírusová infekcia (B00.9). Jedno ochorenie malo nozokomiálny charakter.

Varicella – ovčie kiahne (B01)

V priebehu roku lekári v okrese Nitra hlásili 741 ochorení na varicellu (chorobnosť 460,9/100 000 obyvateľov), čo je nárast o 5,6% oproti roku 2016, kedy bolo evidovaných 702 prípadov (chorobnosť 437,7/100 000 obyvateľov).

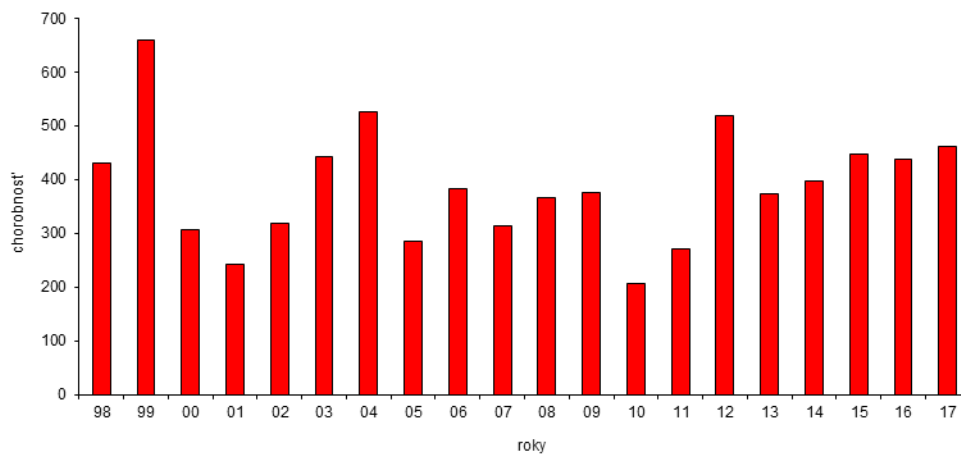
Ochorenia boli hlásené 2 krát ako varicella s inými komplikáciami a 739 krát (99,7%) ako varicella bez komplikácie.

Podľa pohlavia ochorelo 396 mužov (53,4%) a 345 žien (46,6%) a to typicky prevažne v detských vekových skupinách od 0 do 14 rokov veku. Vo vekových skupinách dospelých osôb sa ochorenia vyskytli len sporadicky. Najviac 324 prípadov (vekovošpecifická chorobnosť 4 126,3/100 000 obyvateľov) bolo hlásených v skupine 5-9-ročných detí, a 255 prípadov (vekovošpecifická chorobnosť 3 927,9/100 000 obyvateľov) v skupine 1-4-ročných detí.

Výskyt ochorení sme evidovali po celý rok, najviac prípadov 134 (18,1%) bolo hlásených v apríli a 130 prípadov (17,5%) v máji.

Ochorenia mali prevažne sporadický charakter alebo prebehli v menších epidémiách v detských kolektívoch.

OVČIE KIAHNE - VARICELLA
4chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

Herpes zoster – plazivec pásový (B02)

V roku 2017 bolo v okrese hlásených 81 ochorení na herpes zoster (chorobnosť 50,4/100 000 obyvateľov). V minulom roku bolo hlásených 103 ochorení (chorobnosť 64,2/100 000 obyvateľov).

Podľa pohlavia ochorelo 28 mužov (34,6%) a 53 žien (65,4%). Ochorenia sme zaznamenali vo vekových skupinách od 5 do 14 rokov veku a vo vekových skupinách od 20 rokov veku vyššie, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 97,3/100 000 obyvateľov (25 ochorení) bola ako obyčajne v skupine 65-ročných a starších osôb a 76,2/100 000 obyvateľov (17 ochorení) v skupine 55-64-ročných osôb.

Výskyt bol hlásený po celý rok s maximom 13 prípadov (16,0%) v septembri a 10 prípadov (12,3%) v decembri.

Ochorenia boli diagnostikované 11 krát ako zosterová choroba oka (B02.3), 8 krát ako zoster s inými komplikáciami (B02.8) a 62 krát ako zoster bez komplikácie (B02.9). Jedno ochorenie malo nozokomiálny charakter.

Iné vírusové infekcie charakterizované léziami kože a sliznice (B08.2, B08.3)

Pod touto diagnózou lekári v roku 2017 hlásili spolu 2 ochorenia s chorobnosťou 1,2/100 000 obyvateľov.

Ochorel 1 muž (50,0%) a 1 žena (50,0%), po 1 krát v skupinách 1-4-ročných detí s vekovošpecifickou chorobnosťou 15,4/100 000 obyvateľov a 15-19-ročných osôb s vekovošpecifickou chorobnosťou 13,1/100 000 obyvateľov. Ochorenia boli diagnostikované 1 krát ako exanthema subitum (B08.2) a 1 krát ako erythema infectiosum (B08.3).

Infekčná mononukleóza (B27)

V roku 2017 sme v okrese zaznamenali 61 ochorení na infekčnú mononukleózu (chorobnosť 37,9/100 000 obyvateľov), čo je pokles iba o 1,6% oproti roku 2016, kedy sme evidovali 62 ochorení s chorobnosťou 38,7/100 000 obyvateľov.

Podľa pohlavia ochorelo 34 mužov (55,7%) a 27 žien (44,3%) vo vekových skupinách od 1 do 34 rokov veku, s typicky najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou 340,2/100 000 obyvateľov (26 ochorení) v skupine 15-19-ročných osôb a 123,2/100 000 obyvateľov (8 ochorení) v skupine 1-4-ročných detí. Výskyt bol hlásený po celý rok s maximom po 8 prípadov (po 13,1%) v mesiacoch február, apríl a november. Na základe sérologických vyšetrení boli všetky ochorenia diagnostikované ako gamaherpesvírusová mononukleóza (B27.0).

Chrípka a akútne respiračné ochorenia (J10, J11)

V roku 2017 lekári prvého kontaktu v okrese Nitra hlásili 71 884 akútnych respiračných ochorení, čo predstavuje chorobnosť 96 167,6/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. V porovnaní s rokom 2016, kedy sme zaznamenali 80 487 ochorení s chorobnosťou 103 134,4/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov, klesol počet evidovaných ochorení o 11,2%.

Z celkového počtu akútnych respiračných ochorení tvorila chrípka a chrípke podobné ochorenia 7,3%, čo predstavuje 5 220 ochorení na chrípku a chrípke podobné ochorenia (chorobnosť 6 983,4/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov).

Ochorenia na ARO a chrípku mali sporadický charakter alebo charakter lokálnych epidémií. Najviac ochorení sme zaznamenali v mesiacoch január 10 421 (14,5%), február 8 552 (11,9%) a a marec 8 552 (11,9%).

Výchovno–vzdelávací proces bol prerušený v 7-mich materských školách, 6-tich základných školách a v 1 strednej škole.

Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 0-5-ročných detí 331 728,0/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (16 841 prípadov) a vo vekovej skupine 6-14-ročných školákov 242 875,4/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (16 375 prípadov), pričom so stúpajúcim vekom chorobnosť klesala.

Z celkového počtu akútnych respiračných ochorení hlásených v roku 2017 bol klinický priebeh komplikovaný u 1 872 prípadov (2,6%). Najvyšší podiel komplikácií tvorili otitídy (1,3% z počtu ochorení a 50,4% z počtu komplikácií) a sínusitídy (1,1% z počtu ochorení a 42,2% z počtu komplikácií). Pneumónie tvorili 0,2% z počtu ochorení a 7,4% z počtu komplikácií.

Aj v tomto roku sme naďalej pokračovali v monitorovaní etiológie chrípky a ARO tzv. sentinelovým spôsobom. Sentinelovými lekármi bolo odobratých 14 nasofaryngeálnych výterov, ďalšie výtery boli odobraté v rámci Fakultnej nemocnice v Nitre, Špecializovanej nemocnice sv. Svorada, n.o. Zobor-Nitra a pracovníkmi oddelenia epidemiológie. Z odobratých nasofaryngeálnych výterov bol laboratórne potvrdený 7 krát vírus chrípky typu A/Hong Kong/4801/2014(H3N2)-like a 16 krát vírus chrípky typu A bez bližšej špecifikácie.

Sezónna chrípka (J10)

V roku 2017 sme v okrese vykázali 97 ochorení na sezónnu chrípku s chorobnosťou 60,3/100 000 obyvateľov.

Ochorelo 34 mužov (35,0 %) a 63 žien (65,0%). Ochorenia sa vyskytli s výnimkou 20-24-ročných osôb vo všetkých vekových skupinách, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 284,0/100 000 obyvateľov (73 prípadov) bola vo vekovej skupine 65-ročných a starších osôb a 77,0/100 000 obyvateľov (5 prípadov) v skupine 1-4-ročných detí.

Výskyt ochorení bol zaznamenaný v mesiacoch január, február a marec s najvyšším výskytom 91 prípadov (93,8%) v januári.

Ochorenia sa vyskytli 14 krát sporadicky, 1 krát ako 2 prípady v rodine a 81 prípadov sme zaznamenali v epidémii nozokomiálneho charakteru v ZSS Borinka, ktorá je popísaná v časti „Nozokomiálne nákazy“. Očkovanie proti chrípke mali v anamnéze traja chorí.

Z nasofaryngeálnych výterov bol laboratórne potvrdený 7 krát vírus chrípky typu A/Hong Kong/4801/2014(H3N2)-like a 16 krát vírus chrípky typu A bez bližšej špecifikácie. Hospitalizáciu si vyžiadali 3 prípady. Všetky ochorenia skončili uzdravením.

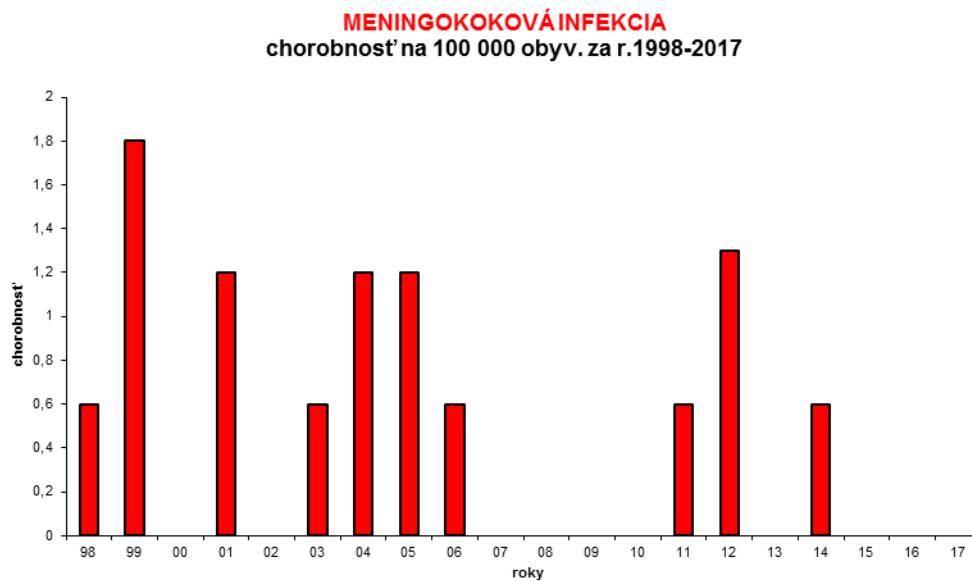

III.5. Neuroinfekcie

V skupine neuroinfekcií sa už tretí rok po sebe v okrese Nitra nevyskytlo ochorenie na meningokokovú meningitídu. V skupine vírusových infekcií CNS bol výskyt ochorení na rovnakej úrovni ako minulý rok. Priaznivá situácia bola v skupine bakteriálnych meningitíd, kde došlo k dvojnásobnému poklesu chorobnosti v porovnaní s minulým rokom.

Meningokoková infekcia (A39)

Už tretí rok po sebe sme v okrese Nitra zaznamenali nulovú chorobnosť na meningokokovú infekciu. Naposledy bolo 1 ochorenie hlásené v roku 2014 (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov).

Vírusové infekcie CNS (A86, A89)

V roku 2017 sme v okrese Nitra zaznamenali 7 ochorení (chorobnosť 4,4/100 000 obyvateľov) na vírusové infekcie CNS, čo je rovnaký počet ako v minulom roku. Oproti 5-ročnému priemeru (18,2 prípadu, chorobnosť 11,4/100 000 obyvateľov) je to však viac ako dvojnásobný pokles chorobnosti.

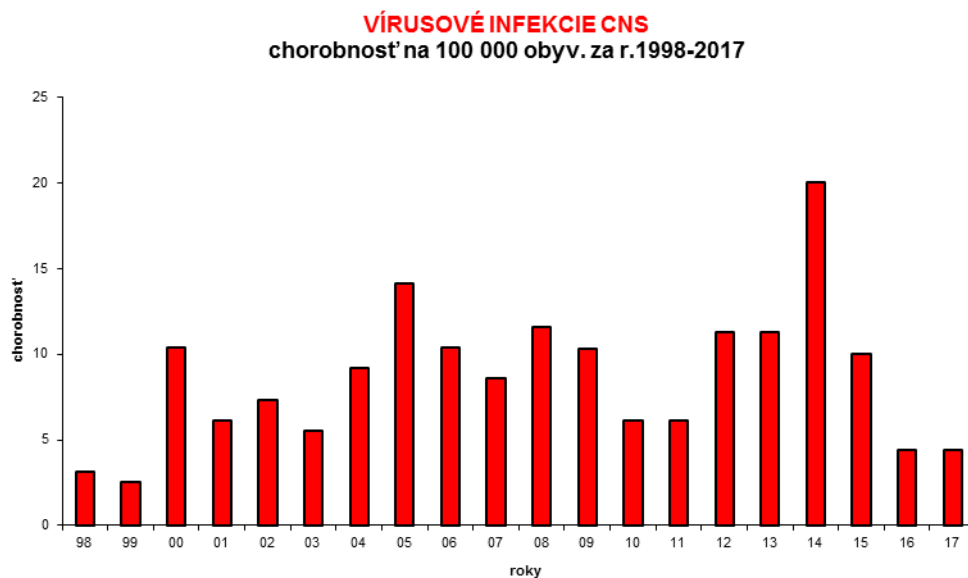
Podľa pohlavia ochorelo 5 mužov (71,4%) a 2 ženy (28,6%), najviac 3 krát vo vekovej skupine 20-24-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 33,0/100 000 obyvateľov).

Ochorenia boli hlásené v priebehu roku len sporadicky, najviac 2 krát (28,6%) v mesiaci apríli.

Diagnóza bola stanovená na základe klinického obrazu a biochemického vyšetrenia likvoru ako:

- **nešpecifikovaná vírusová meningoencefalitída (A86)** - 5 krát
(1 krát u dieťaťa z MŠ, 1 krát u študenta VŠ a 3 krát u dospelých osôb),
- **nešpecifikovaná vírusová infekcia CNS (A89)** - 2 krát
(2 krát u dospelých osôb).

Všetky ochorenia si vyžiadali hospitalizáciu na Infekčnej klinike FN Nitra a skončili sa uzdravením.

Bakteriálny zápal mozgových plien (G00)

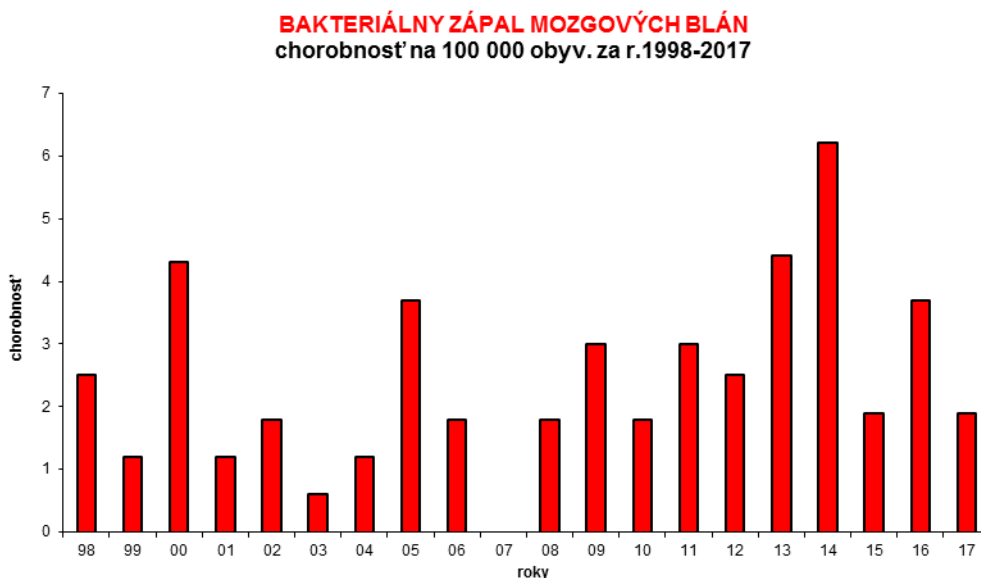
V skupine bakteriálnych meningitíd sme v okrese v priebehu roku 2017 zaznamenali 3 ochorenia s chorobnosťou 1,9/100 000 obyvateľov, čo je o polovicu menej ako v minulom roku, kedy bolo vykázaných 6 prípadov (chorobnosť 3,7/100 000 obyvateľov). Rovnaká situácia bola aj v porovnaní s 5-ročným priemerom.

Ochoreli 2 muži (66,7%) a 1 žena (33,3%) sporadicky vo vekových skupinách dospelých osôb nad 35 rokov veku, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 4,7/100 000 obyvateľov (1 ochorenie) bola zaznamenaná vo vekovej skupine 45-54-ročných osôb. Výskyt ochorení bol hlásený po 1 krát (po 33,3%) v mesiacoch apríl, júl a november.

Všetky ochorenia si vyžiadali hospitalizáciu a skončili sa uzdravením.

Na základe klinického obrazu a laboratórnych vyšetrení boli ochorenia diagnostikované ako:

- **pneumokoková meningitída (G00.1)** – 1 krát, z likvoru kultivačne izolovaný *Streptococcus pneumoniae*,
- **nešpecifikovaný bakteriálny zápal mozgových plien (G00.9)** – 2 krát, kultivačné vyšetrenie likvoru bolo negatívne.
-

Pneumokoková meningitída (G00.1)

V mesiaci apríl ochorel neočkovaný 37-ročný muž, ktorý bol hospitalizovaný na JIS Infekčnej kliniky FN Nitra s bolesťami hlavy, vertigom, nauzeou, schvátanosťou, zimnicou a zvýšenými hodnotami CRP. Kultivačným vyšetrením likvoru bol izolovaný *Streptococcus pneumoniae* sérotyp 22F. Ochorenie skončilo uzdravením.

Nešpecifikovaný bakteriálny zápal mozgových plien (G00.9)

V mesiacoch august a december sme vykázali po 1 ochorení a to u dospelého muža a ženy, hospitalizovaní boli na Infekčnej klinike FN v Nitre. Kultivačné aj mikroskopické vyšetrenia likvoru boli negatívne. Diagnóza bola stanovená na základe klinického obrazu, pozitívneho biochemického vyšetrenia likvoru a zvýšených hodnôt zápalových parametrov. Ochorenia skončili uzdravením.

Zápalová polyneuropatia (G61)

V roku 2017 bolo v okrese Nitra hlásené 1 ochorenie na zápalovú polyneuropatiu Guillain – Barré (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov). V minulom roku sme ochorenie nezaznamenali.

Ochorelo 1-ročné dieťa mimo kolektívu, prijaté bolo 9.10.2017 na Klinikum novorodencov detí a dorastu FN Nitra pre bolesti brucha, nechutenstvo, otitis media acuta. Od 12.10.2017 zvracanie, dieťa sa nechcelo postaviť na nožičky a prítomné boli meningeálne príznaky (opozícia šije). Dňa 13.10.2017 bolo preložené na Infekčnú kliniku FN Nitra, počas hospitalizácie bola vylúčená infekčná etiológia. Po konzultácii s neurológom bol pre nebezpečenstvo z premeškania liečby podaný IVIG a dieťa bolo 14.10.2017 preložené naspäť na Klinikum novorodencov detí a dorastu ako suspektný Guillain – Barré syndróm. Hospitalizácia bola ukončená 9.11.2017 a následne dieťa absolvovalo kúpeľnú liečbu v rehabilitačnom ústave v Kováčovej do 7.12.2017. Dieťa začalo dňa 15.11.2017 opäť chodiť. Na vyšetrenie boli do NRC pre poliovírusy odoslané 2 vzorky stolice a nosohltanový výter. Izolácia enterovírusov na bunkových kultúrach bola negatívna, PCR vyšetrenie všetkých vzoriek na enterovírusy bolo pozitívne. Dieťa bolo riadne očkované 3 dávkami proti poliomyelitíde. Cestovateľská anamnéza bola negatívna.

III.6. Zoonózy a nákazy s prírodnou ohniskovosťou

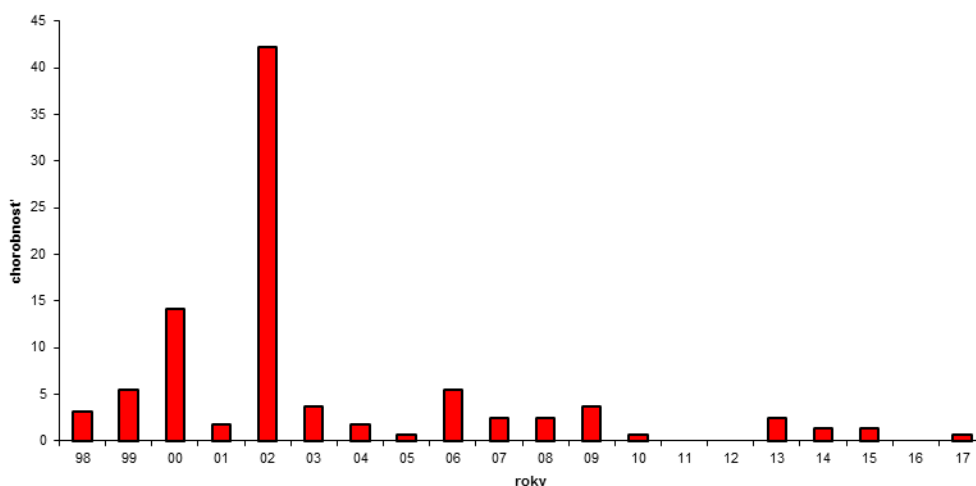
V skupine zoonóz sme v roku 2017 v okrese Nitra nezaznamenali ochorenie na antrax (A22), brucelózu (A23), leptospirózu (A27), ornitózu (A70), Q-horúčku (A78), Creutzfeldt-Jakobovu chorobu (A81), toxokarózu (B83), toxoplazmózu (B58) a teniózu (B68).

Tularémia (A21)

Po minuloročnom nulovom výskyte ochorení na tularémiu sme v roku 2017 vykázali 1 ochorenie s chorobnosťou 0,6/100 000 obyvateľov. Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov bol 1,0/100 000 obyvateľov (1,6 prípadu).

Sérologicky potvrdené ochorenie bolo hlásené v máji u 18-ročného stredoškolača a klinicky sa manifestovalo ako ulceroglandulárna forma s lokalizáciou primárneho afektu na pravom členku po poštipaní kliešťom. Ochorenie si vyžiadalo hospitalizáciu na Infekčnej klinike FN v Nitre.

TULARÉMIA
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

Listerióza (A32)

V priebehu roku 2017 sme v okrese Nitra vykázali 2 ochorenia na listeriózu, čo je chorobnosť 1,2/100 000 obyvateľov. Za posledných 5 rokov sme vykázali iba 1 ochorenie a to v roku 2013 (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov).

Ochorenia sme evidovali iba u žien v skupine dospelých osôb nad 65 rokov veku (vekovošpecifická chorobnosť 7,8/100 000 obyvateľov) a to po 1 krát v mesiacoch január a november.

V januári sme vykázali sporadické ochorenie na listériovú meningitídu u 72-ročnej ženy, prijatá bola 16.1.2017 na Internú kliniku s bolesťami hlavy, febrilným stavom, dezorientovaná s meningiálnymi príznakmi, dňa 20.1.2017 bola preložená na Infekčnú kliniku FN Nitra pre pozitívny kultivačný nález v hemokultúre: *L.monocytogenes*. Likvor bol kultivačne negatívny, ale na základe klinického obrazu bola diagnóza uzatvorená ako listériová meningitída. Epidemiologická anamnéza bola negatívna. Ochorenie skončilo uzdravením.

V novembri bolo hlásené neobjasnené ochorenie na listériovú meningitídu u 65-ročnej onkologickej pacientky. Hospitalizovaná bola dňa 7.11.2017 na JIS Neurologickej kliniky FN Nitra pre dezorientáciu, zhoršenú reč a zhoršené videnie. Dňa 9.11.2017 bola pre pozitívne biochemické vyšetrenie likvoru v zmysle bakteriálnej meningitídy, výstup teploty a zápalových parametrov preložená na JIS Infekčnej kliniky FN Nitra. Kultivačným vyšetrením bola z likvoru izolovaná *Listeria monocytogenes*. Napriek intenzívnej liečbe došlo

k poruchám vedomia a následne k zlyhaniu vitálnych funkcií a pacientka dňa 17.11.2017 exitovala na kardiopulmonálne zlyhanie. Pitvaná nebola.

Aktinomykóza (A42.1)

V porovnaní s predchádzajúcim rokom, kedy bolo zaznamenaných 5 ochorení na aktinomykózu (chorobnosť 3,1/100 000 obyvateľov), sme v roku 2017 v okrese Nitra vykázali 7 prípadov s chorobnosťou 4,4/100 000 obyvateľov.

Ochorenia sa vyskytli výlučne u dospelých osôb nad 35 rokov veku, najviac 4 krát v skupine 35-44-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 15,0/100 000 obyvateľov).

Podľa pohlavia ochoreli iba ženy a ochorenia prebehli ako gynekologické formy (v 6-tich prípadoch bola v anamnéze extrakcia vnútromaternicového telieska).

Diagnóza bola u všetkých chorých potvrdená histologickým nálezom aktinomykotických drúz v bioptickom materiáli. Ochorenia si vyžiadali hospitalizáciu na Infekčnej klinike FN v Nitre.

Lymfská borelióza (A69.2)

V roku 2017 sme v okrese Nitra evidovali 4 ochorenia na lymfskú boreliózu (chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov). Oproti minulému roku, kedy sme vykázali v okrese 6 ochorení (chorobnosť 3,7/100 000 obyvateľov) je to menej o 33,3%, ale v porovnaní s 5-ročným priemerom (3,8 prípadu, chorobnosť 2,4/100 000 obyvateľov) sa chorobnosť podstatne nezmenila.

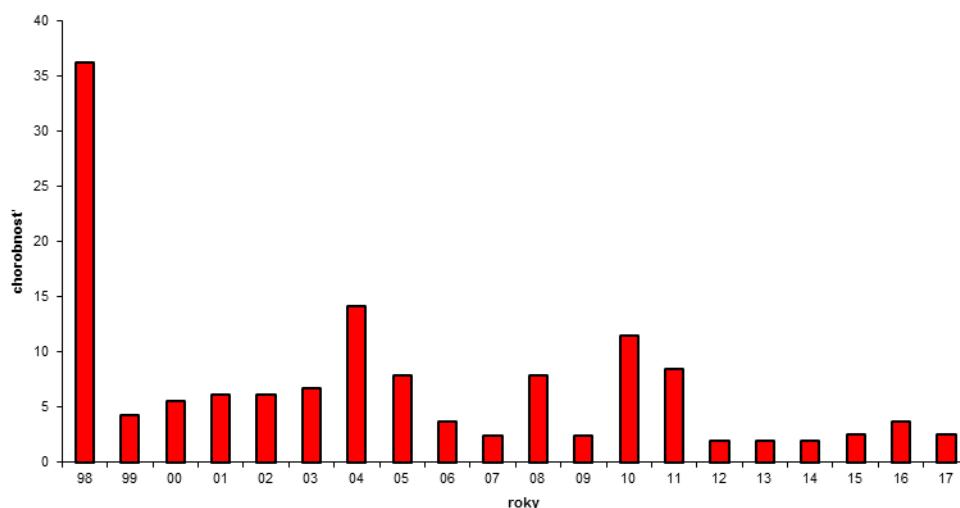
Ochorenia sa vyskytli rovnako po 2 krát u mužov aj u žien a to 1 krát vo vekovej skupine 5-9-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 12,7/100 000 obyvateľov) a 3 krát vo vekových skupinách dospelých osôb nad 35 rokov veku.

Klinicky sa ochorenia manifestovali 3 krát ako kožná forma s príznakmi erythema migrans a 1 krát ako neurologická forma. Výskyt bol zaznamenaný 2 krát v júni a po 1 krát v júli a v novembri.

V epidemiologickej anamnéze udávali chorí v dvoch prípadoch poštípanie neznámym hmyzom, v jednom prípade poštípanie kliešťom a 1 krát bol mechanizmus prenosu nezistený.

Diagnóza bola vo všetkých prípadoch potvrdená pozitívnym sérologickým dôkazom protilátok proti LB. V dvoch prípadoch si ochorenia vyžiadali hospitalizáciu na Infekčnej klinike FN v Nitre.

LYMSKÁ BORELIÓZA
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

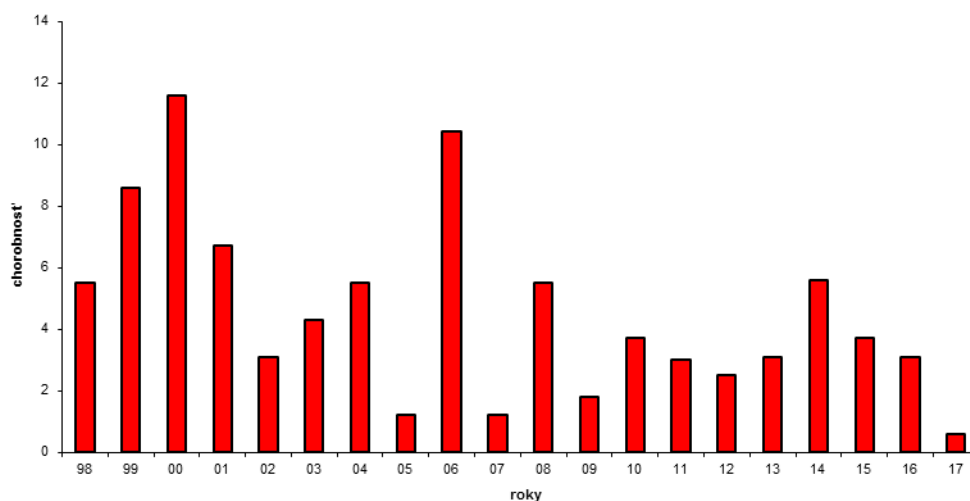

Stredoeurópska kliešťová encefalitída (A84.1)

Oproti minulému roku kedy sme v okrese Nitra vykázali 5 ochorení na kliešťový zápal mozgu (chorobnosť 3,1/100 000 obyvateľov), sme v roku 2017 vykázali iba jeden prípad (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov). Podobná situácia bola aj v porovnaní s 5-ročným priemerom (5,8 prípadu, chorobnosť 3,6/100 000 obyvateľov).

V júni ochorel 42-ročný neočkovaný muž (vekovošpecifická chorobnosť 3,7/100 000 obyvateľov), ktorý v epidemiologickej anamnéze udával iba pobyt v známom prírodnom ohnisku KENC bez zaklieštenia. Ochorenie malo jednofázový priebeh, vyžiadalo si hospitalizáciu na Infekčnej klinike FN v Nitre a skončilo sa uzdravením.

KLIEŠŤOVÁ ENCEFALITÍDA
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

Kontakt alebo ohrozenie besnotou (Z20.3)

V priebehu roku 2017 bolo v okrese hlásených 26 poranení zvieratami podozrivými z besnoty (chorobnosť 16,2/100 000 obyvateľov). V minulom roku sme evidovali 20 poranení (12,5/100 000 obyvateľov).

Poranených bolo 14 mužov (53,8%) a 12 žien (46,2%) vo všetkých vekových skupinách okrem detí do štyroch rokov veku a 15-19-ročných osôb.

Rozdelenie podľa druhu poranenia:

Druh poranenia	Počet	%
Pohryznutie	19 x	73,1
Kontakt	5x	19,2
Poškriabanie	2x	7,7

Lokalizácia poranení podozrivými zvieratami:

Lokalizácia poranenia	Počet	%
Ruka	17 x	65,4
Noha	8 x	30,8
Tvár	1x	3,8

Počet poranených osôb podľa druhu zvierat'a:

Druh zvierat'a	Počet poranených osôb	%
Pes	13 x	50,0
Mačka	5 x	19,3
Líška	5x	19,3
Opica	1x	3,8
Potkan	1x	3,8
Netopier	1x	3,8

Aplikácia vakcín	Počet osôb	%
Len vakcína	26 x	100,0

Použitá vakcína:

Druh vakcíny:	Názov a výrobca	Počet vakcinovaných	%
Vakcína z mozgového tkaniva	VERORAB Pasteur-Mérieux, Francúzsko	26 krát	100,0

Revakcinácia bola vykonaná :

Druh vakcíny	Počet revakcinovaných
Verorab	0

Vakcinácia bola u všetkých poranených osôb vykonaná ambulantne bez potreby hospitalizácie 5-timi dávkami základného očkovania.

V jednom prípade išlo o importovaný prípad, kedy poranenie spôsobila opica u dovolenkára počas pobytu na Kapverdských ostrovoch.

V piatich prípadoch išlo o kontakt s líškou u osôb v spoločnej domácnosti, ktorá im znečistila obuv umiestnenú pred dverami obydlia.

U vakcinovaných osôb sa nevyskytli nežiaduce reakcie po očkovaní. V okrese Nitra bolo okrem vykázaných prípadov hlásených ešte 18 poranení známym vyšetreným zvieratám bez nutnosti vakcinácie.

Regionálna veterinárna a potravinová správa v Nitre nehlásila v priebehu roku 2017 v okrese žiadne ohnisko besnoty.

III.7. Nákazy kože a slizníc

Dermatofytóza (B35)

Rovnako ako v minulom roku aj v roku 2017 bolo hlásené 1 ochorenie na dermatofytózu s chorobnosťou 0,6/100 000 obyvateľov.

Ochorenie sa vyskytlo v októbri u 63-ročnej ženy (vekovošpecifická chorobnosť 4,5/100 000 obyvateľov) a zostalo epidemiologicky neobjasnené

Kultivačným vyšetrením steru z kožnej lézie bolo ako etiologické agens dokázané *Microsporum gypseum*. Pacientka bola liečená ambulantne.

Svrab (B86)

U ochorení na svrab sme v roku 2017 zaznamenali v okrese Nitra oproti minulému roku (87 ochorení, chorobnosť 54,3/100 000 obyvateľov) pokles chorobnosti o 50,6%. Hlásených bolo 43 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 26,7/100 000 obyvateľov. Aj oproti 5-ročnému priemeru (62 prípadov, chorobnosť 38,8/100 000 obyvateľov) došlo k poklesu chorobnosti a to o 30,6%.

Sporadický charakter malo 29 prípadov (67,4%), ostatných 14 prípadov prebehlo v ohniskách s počtom od 2 do 4 ochorení. Výskyt svrabu bol celoročný, okrem mesiacov jún a september s maximom 9 prípadov (20,9%) v mesiaci január.

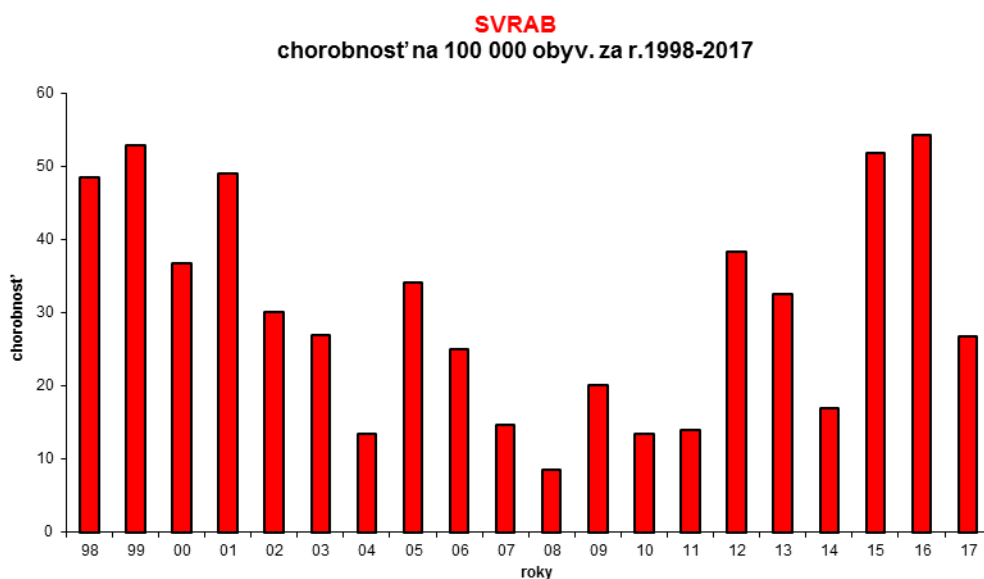
Podľa pohlavia ochorelo 23 žien (53,5) a 20 mužov (46,5%) vo všetkých vekových skupinách okrem 0-ročných detí, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť

173,0/100 000 obyvateľov s počtom prípadov 12 bola vo vekovej skupine 10-14-ročných školákov.

Podľa kolektívov ochorelo 16 detí navštevujúcich ZŠ (37,2%) a z nich 4 ochorenia u detí zo ŠZŠ, 2 malé deti mimo kolektívu (4,7%), 2 vysokoškoláci (4,7%), 1 dieťa navštevujúce MŠ (2,3%) a 22 dospelých osôb (51,1%).

<u>Charakter výskytu</u>	<u>Počet ohnisk</u>	<u>Počet prípadov</u>	<u>%</u>
sporadické ochorenia	29 krát	29 prípadov	67,4%
2 prípady	5 krát	10 prípadov	23,3%
<u>4 prípady</u>	<u>1 krát</u>	<u>4 prípady</u>	<u>9,3%</u>
S p o l u :	35 ohnisk	43 prípady	100,0%

Prameň pôvodcu nákazy sa podarilo objasniť v 14-tich prípadoch (32,6%). Ochorenia sme zaznamenali 14 krát (32,6%) u osôb žijúcich v podmienkach s nízkym hygienickým štandardom. V jednom prípade išlo pravdepodobne o importované ochorenie zo zahraničia a to z Chorvátska. Jedno si vyžiadalo hospitalizáciu na kožnom oddelení. Nozokomiálny pôvod malo 1 ochorenie (2,3%).

Popis epidémie:

V rodine s veľmi nízkym hygienickým štandardom v čase od 1.1. do 15.1.2017 ohoreli na svrab 4 osoby (1 dospelá žena a jej 3 deti - školáci) z celkového počtu 16 osôb žijúcich v domácnosti. Prvé ochorenie zostalo neobjasnené, ďalšie sa šírili v rodine kontaktom. Preventívne bola nariadená liečba aj ostatným osobám v domácnosti, u ktorých v čase šetrenia ochorenie nebolo zistené. Prvé 3 prípady boli hlásené kožnou lekárkou a 1 ochorenie bolo vyhľadané pri šetrení v ohnisku.

III.8. Iné infekcie nezaradené

Streptokokové septikémie (A40.2, A40.3, A40.8)

V tejto skupine diagnóz sme v roku 2017 vykázali 20 ochorení na streptokokové septikémie s chorobnosťou 12,4/100 000 obyvateľov. Oproti minulému roku (16 ochorení, chorobnosť 10,0/100 000 obyvateľov) je to viac o 25,0% .

Podľa pohlavia ochorelo 13 mužov (65,0%) a 7 žien (35,0%) prevažne vo vekových skupinách dospelých osôb nad 25 rokov veku.

Podľa etiológie boli ochorenia diagnostikované ako:

Septikémia vyvolaná streptokokom zo skupiny D	(A40.2)	16 krát
Septikémia vyvolaná streptokokom pneumónie	(A40.3)	1 krát
Iná streptokoková septikémia	(A40.8)	3 krát

Výskyt streptokokových septikémií podľa vekových skupín

Veková skupina	Počet prípadov			Spolu	Vekovošpecifická chorobnosť
	A40.2	A40.3	A40.8		
1-4-roční	-	-	1	1	15,4/100 000
25-34-roční	3	-	-	3	12,1/100 000
45-54-roční	3	-	1	4	18,6/100 000
55-64-roční	3	-	-	3	13,5/100 000
65-roční a starší	7	1	1	9	35,0/100 000
S p o l u :	16	1	3	20	12,4/100 000

Z celkového počtu vykázaných streptokokových septikémií malo 11 ochorení (55,0%) nozokomiálny pôvod a sú popísané v časti „Nozokomiálne ochorenia“.

U 9-tich ochorení, ktoré nemali nozokomiálny pôvod, sa ako etiologické agens uplatnil 4 krát *Enterococcus faecalis* a po 1 krát *Enterococcus faecium*, *Streptococcus sarivarius*, *Streptococcus viridans*, *Streptococcus pneumoniae* a *Streptococcus mitis*.

Všetky ochorenia na streptokokové septikémie vykázané v roku 2017 skončili uzdravením.

Septikémia vyvolaná *Streptococcus pneumoniae*:

Na streptokokovú septikémiu vyvolanú Streptokokom pneumónie ochorela 91-ročná žena, hospitalizovaná bola v Špecializovanej nemocnici Zobor v Nitre, z hemokultúry bol izolovaný *Streptococcus pneumoniae* (citlivý na PNC). Očkovaná proti pneumokokom nebola. Ochorenie skončilo uzdravením.

Iné septikémie (A41.0, A41.1, A41.5, A41.9)

V roku 2017 bolo vykázaných 211 ochorení na iné septikémie čo je chorobnosť 131,2/100 000 obyvateľov. Je to o 77,3% viac než vlani, kedy sme evidovali 119 prípadov s chorobnosťou 124,1/100 000 obyvateľov.

Podľa pohlavia ochorelo 147 mužov (70,0%) a 64 žien (30,0%) prevažne vo vekových skupinách dospelých osôb s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou 424,0/100 000 obyvateľov (109 ochorení) v skupine 65-ročných a starších osôb.

Z celkového počtu ochorení malo 141 (66,8%) nozokomiálny pôvod a sú popísané v časti „Nozokomiálne ochorenia“.

Ostatné prípady s počtom 70, ktoré nemali nozokomiálny pôvod, boli podľa etiológie diagnostikované ako:

septikémia vyvolaná <i>Staphylococcus aureus</i>	(A41.0)	3 krát
septikémia vyvolaná inými špecifikovanými stafylokokmi	(A41.1)	42 krát
septikémia vyvolaná inými gramnegatívnymi organizmami	(A41.5)	22 krát
nešpecifikovaná septikémia, septický šok	(A41.9)	3 krát

Výskyt iných septikémií podľa vekových skupín

Veková skupina	Počet prípadov				Spolu	Vekovo-špecifická chorobnosť
	A41.0	A41.1	A41.5	A41.9		
0-roční	1	4	1	-	6	356,1/100 000
1-4-roční	-	2	-	-	2	30,8/100 000
10-14-roční	-	-	1	-	1	14,4/100 000
15-19-roční	-	-	1	-	1	13,1/100 000
20-24-roční	1	1	-	-	2	22,0/100 000
25-34-roční	-	6	-	-	6	24,2/100 000
35-44-roční	2	3	3	-	8	29,9/100 000
45-54-roční	1	14	5	-	20	93,0/100 000
55-64-roční	4	33	16	3	56	251,1/100 000
65-roční a st.	8	63	37	1	109	424,0/100 000
S p o l u :	17	126	64	4	211	131,2/100 000

V etiológii ochorení, ktoré nemali nozokomiálny pôvod sa uplatnili:

Etiologické agens	Počet
Staphylococcus aureus	3
Staphylococcus hominis	18
Staphylococcus haemolyticus	6
Staphylococcus koaguláza negatívny	4
Staphylococcus epidermidis	8
Escherichia coli	19
Klebsiella pneumoniae	2
Staphylococcus capitis	1
Staphylococcus warneri	1
Staphylococcus saprophyticus	2
Staphylococcus xylosum	1
Pseudomonas aeruginosa	1
Kocuria rosea	1
Bez záchyty patogéna	2
Neodobratá hemokultúra	1
S p o l u :	70

Dve ochorenia s negatívnym vyšetrením hemokultúry a 1 ochorenie, pri ktorom nebola hemokultúra na kultiváciu odobratá bola diagnóza stanovená na základe typických klinických príznakov a vysokých hodnôt zápalových parametrov

V 14-tich prípadoch (6,6%) skončilo ochorenie úmrtím na sepsu, z toho 10 krát išlo o ochorenia nozokomiálneho pôvodu. Zvyšné 4 úmrtia na septické stavy nenozokomiálneho pôvodu sú popísané v časti „Úmrtia na infekčné ochorenia nenozokomiálneho pôvodu“.

Plynová gangréna (A48.0)

Rovnako ako vlani sme v roku 2017 vykázali 1 prípad plynovej flegmóny (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov). Ochorenie malo nozokomiálny pôvod a je popísané v časti „III.9. Nozokomiálne infekcie“.

Syfilis (A50 - A53)

V priebehu roku boli v okrese Nitra hlásené 4 ochorenia na syfilis, čo je chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov. V minulom roku sme vykázali 11 ochorení s chorobnosťou 6,9/100 000 obyvateľov.

Podľa pohlavia ochoreli 3 muži (75,0%) a 1 žena (25,0%), 1 krát vo vekovej skupine 25-34-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 4,0/100 000 obyvateľov) a 3 krát v skupine 35-44-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 11,2/100 000 obyvateľov). Diagnóza bola u všetkých chorých potvrdená sérologickým vyšetrením.

Ochorenia boli diagnostikované ako:

A51.0 – Primárny genitálny syfilis	2 krát
A51.3 – Sekundárny syfilis kože a slizníc	1 krát
A53.0 – Latentný syfilis nešpecifikovaný ako včasný alebo neskorý	1 krát

Za posledných 5 rokov sa ochorenia v okrese vyskytli nasledovne:

<u>Rok:</u>	<u>Počet prípadov:</u>	<u>Chorobnosť:</u>
2012	7 prípadov	4,4/100 000 obyvateľov
2013	5 prípadov	3,1/100 000 obyvateľov
2014	3 prípady	1,9/100 000 obyvateľov
2015	1 prípad	0,6/100 000 obyvateľov
2016	11 prípadov	6,9/100 000 obyvateľov

Gonokoková infekcia (A54.0)

Oproti minulému roku, kedy boli hlásené v okrese Nitra iba 2 ochorenia na gonokokovú infekciu (chorobnosť 1,3/100 000 obyvateľov), bolo v roku 2017 hlásených až 12 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 7,5/100 000 obyvateľov

Podľa pohlavia ochorelo 9 mužov (75,0%) a 3 ženy (25,0%) vo vekových skupinách od 15 do 44 rokov veku. Vo všetkých prípadoch bola diagnóza potvrdená pozitívnou izoláciou *Neisseria gonorrhoeae* z hnisavého výtoky.

Za posledných 5 rokov sa ochorenia v okrese vyskytli nasledovne:

<u>Rok:</u>	<u>Počet prípadov:</u>	<u>Chorobnosť:</u>
2012	16 prípadov	10,0/100 000 obyvateľov
2013	28 prípadov	17,5/100 000 obyvateľov
2014	29 prípadov	18,1/100 000 obyvateľov
2015	15 prípadov	9,4/100 000 obyvateľov
2016	2 prípady	1,3/100 000 obyvateľov

Výskyt gonokokových infekcií podľa vekových skupín

Veková skupina	Počet prípadov	Vekovošpecifická chorobnosť
15-19-roční	1	13,1/100 000
20-24-roční	3	33,0/100 000
25-34-roční	2	8,1/100 000
35-44-roční	6	22,4/100 000
S p o l u	12	7,5/100 000

Ostatné pohlavne prenosné ochorenia (A56.0, A59.0, A60.0, A63.0, A63.8)

Z ostatných pohlavne prenosných ochorení bolo dermatovenerológmi v okrese Nitra v roku 2017 hlásených 24 ochorení, ktoré sa vyskytli v piatich vekových skupinách od 15 do 54-rokov veku. Išlo o:

Chlamydiové infekcie močovopohlavnej sústavy (chorobnosť 8,7/100 000 obyvateľov)	A56.0	14 ochorení
Urogenitálna trichomonóza (chorobnosť 1,2/100 000 obyvateľov)	A59.0	2 ochorenia
Infekcie genitálií a močovopohlavného systému herpetickým vírusom (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov)	A60.0	1 ochorenie
Anogenitálne bradavice (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov)	A63.0	3 ochorenia
Iné špecifikované prevažne sexuálne prenosné ochorenia (chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov).	A63.8	4 ochorenia

Choroba HIV vyúsťujúca do iných špecifikovaných stavov (B23.8)

Pod touto diagnózou sme vykázali v okrese 1 prípad (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov).

Išlo o muža, heterosexuála z vekovej skupiny 35-44-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 3,7/100 000 obyvateľov), pacienta s viacerými komorbiditami (pneumónia vyvolaná *Cryptococcus neoformans*, defekt bunkovej imunity, pancytopenia, kandidové infekcie). Sérologickým vyšetrením boli u neho dokázané protilátky proti vírusu HIV1. Hospitalizovaný bol na Infekčnej klinike FN Nitra.

Kandidová septikémia (B37.7)

Tak ako v minulom roku aj v tomto roku boli vykázané 3 prípady na kandidovú septikémiu s chorobnosťou 1,9/100 000 obyvateľov.

Podľa pohlavia ochoreli 2 muži a 1 žena vo vekových skupinách dospelých osôb. Z celkového počtu mali 2 ochorenia nozokomiálny pôvod, popísané sú v časti „Nozokomiálne infekcie“.

Ochorenie, ktoré nemalo nozokomiálny pôvod bolo vykázané v marci u 42-ročného muža hospitalizovaného na urologickom oddelení FN v Nitre. Z hemokultúry bola izolovaná *Candida albicans*. Ochorenie skončilo uzdravením.

Enterobióza (B80)

V priebehu roku 2017 bolo hlásených 6 prípadov ochorenia na enterobiózu s chorobnosťou 3,7/100 000 obyvateľov.

Ochoreli rovnako 3 ženy a 3 muži vo vekových skupinách od 5 do 14 rokov, pričom najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť 50,9/100 000 obyvateľov (4 prípady) bola vo vekovej skupine 5-9-ročných detí.

Diagnóza bola vo všetkých prípadoch potvrdená mikroskopickým vyšetrením perianálneho zlepu.

Pedikulóza (B85)

V tomto roku bolo v okrese Nitra hlásených 9 prípadov pedikulózy s chorobnosťou 5,6/100 000 obyvateľov. V minulom roku to boli 4 prípady (chorobnosť 7,6/100 000 obyvateľov).

Podľa pohlavia sa ochorenie vyskytlo u 1 muža (11,1%) a 8-mich žien (88,9%) v 5-tich vekových skupinách od 5 do 34 rokov veku, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 43,2/100 000 obyvateľov (3 prípady) bola vo vekovej skupine 10-14-ročných školákov.

Bezpríznakový stav infekcie vírusom ľudskej imunitnej nedostatočnosti (Z21)

Oproti minulému roku (6 prípadov, chorobnosť 3,7/100 000 obyvateľov) sme v roku 2017 zaznamenali v okrese Nitra iba 2 prípady bezpríznakového nosičstva vírusu HIV (chorobnosť 1,2/100 000 obyvateľov).

Išlo o homosexuálne orientovaných mužov, po 1 krát z vekovej skupiny 35-44-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 3,7/100 000 obyvateľov) a 45-54-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 4,7/100 000 obyvateľov). Sérologickým vyšetrením boli u oboch dokázané protilátky proti vírusu HIV1.

Izolácia multirezistentného kmeňa *Staphylococcus aureus* (J00, J01, J02, J03, J04, J06, J15, J20, L02, L08, L30, L89, H10, H60, H66, K61, Z22.3)

V priebehu roku bolo v okrese Nitra hlásených 72 izolácií multirezistentných kmeňov *Staphylococcus aureus* u ochorení nenozokomiálneho pôvodu. Izolácia bola hlásená najčastejšie u diagnóz respiračných a kožných ochorení, najviac 33 krát u diagnózy J06 (akútne infekcie horných dýchacích ciest).

Úmrtia na infekčné ochorenia nenozokomiálneho charakteru

V priebehu roku 2017 bolo v okrese Nitra hlásených 15 úmrtí na infekčné ochorenia, z nich 11 (73,3%) išlo o nozokomiálne ochorenia (1 krát dg. A41.0 Septikémia vyvolaná *Staphylococcus aureus*, 4 krát dg. A41.1 Septikémia vyvolaná inými špecifikovanými stafylokokmi, 4 krát A41.5 Septikémia vyvolaná inými gramnegatívnymi organizmami, 1 krát dg. A41.9 Nešpecifikovaná septikémia a 1 krát A04.7 Enterokolitída zapríčinená *Clostridium difficile*), popísané sú v časti „III.9. Nozokomiálne infekcie“.

Ostatné 4 úmrtia na ochorenia nenozokomiálneho pôvodu sme zaznamenali 1 krát u diagnózy A41.1 Septikémia vyvolaná inými špecifikovanými stafylokokmi, 2 krát u diagnózy A41.5 Septikémia vyvolaná inými gramnegatívnymi organizmami a 1 krát u diagnózy A41.9 Nešpecifikovaná septikémia.

Septikémia vyvolaná inými špecifikovanými stafylokokmi (A41.1)

Na septikémiu exitoval 55-ročný muž, prijatý bol dňa 6.4.2017 na KAIM FN Nitra v obraze ťažkej sepsy s multiorgánovým zlyháváním. Z odobratej hemokultúry bol izolovaný *Staphylococcus hominis*. Stav postupne napriek intenzívnej liečbe progredoval a pacient dňa 28.4.2017 exitoval na septický šok. Pitvaný nebol.

Septikémia vyvolaná inými gramnegatívnymi organizmami (A41.5)

Pod touto diagnózou sme v roku 2017 v okrese Nitra vykázali 2 úmrtia.

V máji exitovala 77-ročná polymorbídna pacientka s adenokarcinómom rekta po chemoterapii a rádioterapii, prijatá bola dňa 12.5.2017 na Internú kliniku FN Nitra ako septický stav s teplotami do 40⁰C, tachykardiou a dyspnoe. Napriek intenzívnej terapii sa stav zhoršoval a na druhý deň pacientka exitovala na septický šok. Z odobratej hemokultúry bola izolovaná *E.coli*. Pitvaná nebola.

V auguste sme vykázali úmrtie u 62-ročného muža s akútnou lymfoblastickou leukémiou, po 4. cykle chemoterapie, prijatý bol pre progresiu základného ochorenia a septický stav dňa 13.8.2017 na Internú kliniku FN Nitra. Od prijatia bola nasadená ATB a rehydratačná terapia. Napriek tomu stav postupne progredoval do respiračnej insuficiencie a poruchy vedomia. Pacient bol preložený na KAIM a napojený na UPV, v ten istý deň dochádza k úmrtiu na septický šok. Pitvaný nebol. Z odobratých hemokultúr bola izolovaná *E.coli*.

Nešpecifikovaná septikémia (A41.9)

V júli exitoval 64-ročný polymorbídny muž, diabetik s cirhózou pečene, prijatý dňa 20.7.2017 na IK FN Nitra ako suspektný erysipelas s flegmónou prednej brušnej steny a teplotou do 38⁰C. Prvé príznaky ochorenia udával ešte 18.7.2017. Nasadená bola liečba ATB. Pre rýchlo sa zhoršujúci stav s prechodom do septického stavu s multiorgánovým zlyháváním, vysokými hodnotami zápalových parametrov a poruchami vedomia bol pacient v ten istý deň preložený na KAIM FN Nitra, kde napriek intenzívnej liečbe dňa 21.7.2017 exitoval. Priama príčina smrti: Nešpecifikovaná sepsa s multiorgánovým zlyhaním. Hemokultúra nebola na kultivačné vyšetrenie odobratá. Pitvaný nebol.

III.9. Nozokomiálne infekcie

Za rok 2017 evidujeme v zdravotníckych zariadeniach okresu Nitra (Fakultná nemocnica (FN) v Nitre, Špecializovaná nemocnica sv. Svorada (ŠN) Nitra - Zobor, Psychiatrická nemocnica (PN) Veľké Zálužie, FMC dialyzačné služby Nitra, DIA-NE Nitra, Dom ošetrovateľskej starostlivosti (DOS) Zlatý vek v Nitre a v zariadeniach sociálnych služieb (ZSS) spolu 639 nozokomiálnych nákaz, z ktorých 421 (t.j. 65,9%) bolo vyhľadanych. Z celkového počtu evidovaných nozokomiálnych nákaz bolo vo FN Nitra 388, v ŠN Nitra 110, v PN Veľké Zálužie 21, vo FMC 7, v DIA-NE dialyzačné služby 1, v DOS Zlatý vek 27, v ZSS Borinka 81 a v ZSS Viničky 4 nozokomiálne ochorenia.

Nakoľko v prevažnej miere ide o pasívny zber údajov (aktívne vyhľadávané sú pozitívne hemokultúry a multirezistentné kmene) je prevalencia nozokomiálnych ochorení 1,9 (v roku 2016 bola prevalencia 2,0).

V tomto roku evidujeme 4 epidémie nozokomiálneho charakteru.

Epidémia chrípky v ZSS Borinka Nitra

V Zariadení sociálnych služieb „Borinka“ v Nitre evidujeme od 4.1.2017 do 20.1.2017 epidemický výskyt chrípky u 81 klientov z celkového počtu 274 exponovaných (160 klientov a 114 osôb personálu). V klinickom obraze dominovali nádcha, bolesť tela, suchý dráždivý kašeľ, subfebrility až febrility do 39°C. Od 19-tich akútne chorých klientov bol odobratý materiál na rýchlotest na prítomnosť vírusu - v 5-tich prípadoch potvrdený vírus chrípky typu A. U 2 chorých bol súčasne odobratý nasopharyngeálny výter do NRC pre chrípku. V oboch prípadoch bol izolovaný vírus chrípky A/H3N2/Hong Kong/ 4801/2014. Z celkového počtu 81 chorých klientov bolo očkovanie proti chrípke vykonané v 57 prípadoch. U ostatných nebolo realizované z dôvodu odmietnutia. Traja chorí klienti boli pre vznik komplikácie-bronchopneumónie hospitalizovaní v lôžkovom zdravotníckom zariadení. V rámci epidemiologického šetrenia boli v uvedenom zariadení nariadené protiepidemické opatrenia formou rozhodnutia.

Epidémia rotavírusových enteritíd na KNDaD vo FN Nitra

Na klinike novorodencov detí a dorastu (KNDaD) vo Fakultnej nemocnici v Nitre evidujeme od 9.3.-19.3.2017 výskyt 4 prípadov rotavírusovej enteritídy u hospitalizovaných pacientov z celkového počtu 96 exponovaných (53 detí a 43 osôb ošetrojúceho personálu), ktoré majú nozokomiálny charakter a sú v epidemiologickej súvislosti. U všetkých štyroch chorých pacientov bol odberom stolice potvrdený rotavírus. Očkovanie proti rotavírusom nebolo vykonané ani u jedného z nich. V klinickom obraze dominovali hnačky, zvracanie

a jednom prípade teplota do 38°C. Prameňom ochorenia bolo dieťa, prijaté na KNDA s dg. rotavírusová enteritída. Ochorenia sa pravdepodobne šírili nepriamym kontaktom (matky a personál). Na klinike bol vykonaný ŠZD, v rámci ktorého boli odobraté stery z prostredia a dezinfekčný prostriedok na účinnosť a boli nariadené protiepidemické opatrenia formou rozhodnutia.

Epidémia salmonelovej enteritídy - PN Veľké Zálužie

V Psychiatrickej nemocnici evidujeme od 14.7.-18.7.2017 epidémiu salmonelovej enteritídy. Epidemiologickým šetrením bolo zistené, že z celkového počtu 488 exponovaných (336 pacientov a 152 osôb ošetrojúceho personálu) ochorelo 11 pacientov. V klinickom obraze dominovali bolesti brucha, hnačky, 1x zvracanie a u 5-tich pacientov aj teplota od 37,6-39°C. Liečba bola symptomatická – rehydratácia, diéta, Hylac a Endiex. V jednom prípade bola nutná hospitalizácia na infekčnej klinike. Od všetkých akútne chorých pacientov bol odobratý výter z rekta – v šiestich prípadoch kultivačne potvrdená Salmonella typhimurium a od 4 pacientov aj stolica na virologické vyšetrenie – s negatívnym výsledkom vyšetrenia. Faktor prenosu nákazy sa vzhľadom k časovému rozloženiu ochorení nedá jednoznačne určiť, ale predpokladáme, že faktorom prenosu bola strava z kuchyne zariadenia. Vzorky stravy z inkriminovaného obdobia v čase šetrenia neboli k dispozícii. V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru boli na oddelení s najvyšším výskytom hnačkových ochorení odobraté stery z prostredia a dezinfekčný prostriedok na účinnosť. V zariadení boli nariadené protiepidemické opatrenia. Odobraté boli aj stery z prostredia kuchyne a odbery biologického materiálu (výter z rekta) od 21 pracovníkov stravovacej prevádzky. V jednom prípade bolo zistené bezpríznakové vylučovanie Salmonelly typhimurium.

Epidémia norovírusových enteritíd v DOS Zlatý vek, Nitra

V Dome ošetrovateľskej starostlivosti Zlatý vek v Nitre evidujeme od 21. do 5.10.2017 epidémiu norovírusových gastroenteritíd. Epidemiologickým šetrením bolo zistené, že z celkového počtu 63 exponovaných (38 klientov a 25 osôb ošetrojúceho personálu) ochorelo 21 klientov a 8 osôb personálu. V klinickom obraze dominovali zvracania a hnačky bez teploty trvajúce 1-3 dni. Liečba bola symptomatická – rehydratácia, diéta, Hylac, Imodium a Smecta. Od 6-tich akútne chorých pacientov bol odobratý biologický materiál - 3x výter z rekta na kultivačné vyšetrenie a 5x stolica na virologické vyšetrenie. V jednom prípade boli potvrdené norovírusy. V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru boli v zariadení odobraté stery z prostredia a dezinfekčný prostriedok na účinnosť. V zariadení boli nariadené protiepidemické opatrenia formou rozhodnutia.

Rozdelenie nozokomiálnych nákaz:

V skupine **črevných infekcií** evidujeme 86 prípadov, t.j. 13,5% z celkového počtu. 30 krát enterokolitída spôsobená *Clostridium difficile*, 24-krát norovírusová enteritída, 14 krát rotavírusová enteritída, 12 krát salmonelová enteritída a 1 krát adenovírusová enteritída. Skupinu gastroenteritíd pravdepodobne infekčného pôvodu tvoria 4 ochorenia a 1 krát sa jedná o vylučovanie salmonel bez klinických príznakov. Mikrobiologicky bola zo stolice 30-krát potvrdená infekcia spôsobená *Clostridium difficile*, 14 krát rotavírusová infekcia, 7 krát *Salmonella typhimurium*, 3 krát norovírusová a 1 krát adenovírusová enteritída, 1 krát *Salmonella ohio*. V 13-tich prípadoch bol výsledok vyšetrenia negatívny a 17 krát nebol materiál na kultivačné vyšetrenie odobratý.

Ochorenia **dýchacích ciest** vykazujeme v 227-mich prípadoch, t.j. 35,5%. K najčastejšie hláseným diagnózam patrili: bronchopneumónia po umelej pľúcnej ventilácii (UPV) 63 krát, bronchopneumónia 60 krát, chrípka 81 krát, 11 krát bronchitída, 8 krát infekcia horných ciest dýchacích a 4 krát pľúcna kandidóza.

Kultivačne boli izolované: 44-krát *Klebsiella pneumoniae*, 26-krát *Pseudomonas aeruginosa*, 19-krát *Staphylococcus aureus* (z toho 14x MRSA), po 7-krát vírus chrípky A a *Staphylococcus hominis*, po 6-krát *Acinetobacter baumannii* a *Staphylococcus haemolyticus*, 5-krát *E.coli*, 4-krát *Candida albicans*, po 2-krát *Staphylococcus epidermidis* a *Enterococcus faecalis* a sporadicky *Proteus mirabilis*, *Streptococcus agalactiae*, *Citrobacter freundii* a *Morganella morganii*. 21-krát bol výsledok vyšetrenia negatívny a 74-krát nebol materiál na vyšetrenie odobratý.

Ochorenia **urogenitálneho traktu** evidujeme 88-krát, t.j. 13,8 %, z toho 71 infekcií močových orgánov po zavedení permanentného močového katétra, 10 cystitíd, 6 kandidóz urogenitálnych miest a 1 pyelonefritída. Ako etiologické agens boli izolované: 25x *Klebsiella pneumoniae*, 19x *E.coli*, 12x *Enterococcus faecalis*, 9x *Pseudomonas aeruginosa*, 6x *Candida albicans* a *Acinetobacter baumannii*, po 2x *Proteus mirabilis*, *Staphylococcus aureus* (z toho 1x MRSA), *Enterobacter cloacae* a sporadicky *Morganella morganii*, *Citrobacter freundii*, *Klebsiella oxytoca*, *Stp. hominis* a *Stp. haemolyticus*.

Infekcie **kože a slizníc** – v tejto skupine evidujeme 22 ochorení, t.j. 3,4% a to: 11 inflamovaných dekubitov, 2 flegmóny a kožné abscesy, po 1 prípade svrab, erysipel, očná herpetická infekcia, herpes zoster, kandidová stomatitída, zápal rohovky a novorodenecká kožná infekcia. Kultivačne boli izolované: po 4x *Klebsiella pneumoniae* a *Staphylococcus aureus* MRSA, po 2-krát *Pseudomonas aeruginosa* a *E.coli*, sporadicky *Morganella*

morganii, *Candida albicans* a *Enterobacter cloacae* a 7x nebol materiál na kultivačné vyšetrenie odobratý.

V skupine **rán** je zaradených 38 ochorení, t.j. 5,9 %, z toho 37 infekcií v mieste operačného výkonu a 1 plynová flegmóna. Izolovaným etiologickým agens boli: po 9x *Klebsiella pneumoniae* a *Staphylococcus aureus* (z toho 7x MRSA), 5x *Staphylococcus koaguláza negat*, 4x *E.coli*, po 2x *Pseudomonas aeruginosa* a *Staphylococcus haemolyticus*, sporadicky *Enterococcus faecalis*, *Enterobacter cloacae*, *Acinetobacter baumannii*, *Citrobacter freundii*, *Klebsiella oxytoca*, *Staphylococcus hominis* a *Clostridium perfringens*.

Ochorení na **sepsu** vykazujeme 154, t.j. 24,1%. V spolupráci s ústavom klinickej mikrobiológie bolo 148 prípadov (t.j. 96,1%) vyhl'adaných. Podľa pohlavia ochorelo 111 mužov a 43 žien. Podľa výskytu bol najvyšší počet prípadov na klinike akútnej a intenzívnej medicíny - 45, 19 ochorení na internej klinike, 18 na neurologickej klinike, 12 na chirurgickej klinike, 10 na oddelení rádioterapie a klinickej onkológie, 7 ochorení na kardiologickej klinike, po 4 prípady na klinike novorodencov, detí a dorastu a infekčnej klinike, po 3 prípady na urologickom oddelení a neurochirurgickej klinike a po 1 prípade na klinike ÚCHaO, ORL klinike, gynekologickej a psychiatrickej klinike, 15 prípadov v ŠN Nitra, 7 prípadov na FMC v Nitre, 1v DIA-NE dialyzačné služby Nitra, 1 ochorenie v DOS Zlatý vek a 1 v ZSS Nitra. Ako pôvodcovia sa uplatnili: 38-krát *Staphylococcus hominis*, 23-krát *Staphylococcus haemolyticus*, 16-krát *Staphylococcus epidermidis* a *Klebsiella pneumoniae*, 14-krát *Staphylococcus aureus* (z toho 8x MRSA), 10-krát *E.coli* a *Enterococcus faecalis*, 5-krát *Staphylococcus koaguláza negat.*, 4-krát *Pseudomonas aeruginosa* a 3-krát *Enterobacter cloacae* a *Acinetobacter baumannii*, 2-krát *Morganella morganii*, spordicky *Acinetobacter species*, *Aeromonas hydrophila*, *Candida glabrata*, *Candida albicans*, *Enterobacter cobei*, *Serratia marcescens*, *Staphylococcus capitis*, *Staphylococcus warneri* a *Enterococcus faecium*. Jedenkrát nebola hemokultúra na vyšetrenie odobratá. Z celkového počtu 154 evidovaných prípadov sepsy skončilo 123 uzdravením, 21 pacientov so sepsou exitovalo na základné ochorenie a 10-ti pacienti exitovali na sepsu (popisované v časti úmrtia).

V skupine „**iné**“ evidujeme spolu 24 ochorení (t.j. 3,8%) a to 23 flebitíd a 1 peritonitída. Ako pôvodcovia boli izolovaní: 2x *Staphylococcus aureus* MRSA, a sporadicky *Klebsiella pneumoniae*, *Pseudomonas aeruginosa*, *Staphylococcus haemolyticus*, *Staphylococcus hominis*, *Staphylococcus epidermidis*, *Aeromonas*, 3x bol výsledok kultivačného vyšetrenia negatívny a 13-krát nebol materiál na vyšetrenie odobratý.

Z celkového počtu 527 mikrobiologicky vyšetovaných nozokomiálnych nákaz bol *Staphylococcus aureus* potvrdený 50-krát t.j. 9,5%, z toho 36-krát MRSA kmeň.

Úmrtia - v tomto roku vykazujeme v Nitre 11 prípadov úmrtí pacientov na nozokomiálnu infekciu – z toho 10 úmrtí na sepsu a 1 na klostrídiovú enterokolitídu.

Úmrtie na klostrídiovú enterokolitídu

88-ročná polymorbídna pacientka hospitalizovaná od 18. do 26.7.2017 na infekčnej klinike v Nitre ako akútna enteritída a dehydratácia. Na 18. deň po prepustení prijatá na chirurgické oddelenie v Zlatých Moravciach ako akútna brušná príhoda a toxický megakolon. Po neodkladnej príprave v ten istý deň operovaná s nálezom perforácie čreva. Pooperačne preložená na OAIM, kde toho istého dňa (hospitalizácia trvala niekoľko hodín) konštatovaný exitus letalis na multiorgánové zlyhanie - rozvrat vnútorného prostredia pri klostrídiovej infekcii. Z odobratej stolice potvrdené Clostridium difficile toxín A,B pozit. Nepitvaná.

Úmrtia na sepsu

Klinika akútnej a intenzívnej medicíny

- 50-ročný pacient preložený z internej kliniky ako stav po úspešnej kardiopulmonálnej resuscitácii trvajúcej 15 minút. Od prijatia zavedená periférna venózna kanylka (PVK), permanentný močový katéter (PMK), nasogastrická sonda (NGS), realizovaná orotracheálna intubácia (OTI) a napojený na umelú pľúcnu ventiláciu (UPV). Na 10. deň hospitalizácia komplikovaná rozvojom septického stavu s MODS. Odobraté hemokultúry s nálezom Staphylococcus koaguláza negatívny. Empiricky podávaná kombinovaná antibiotická terapia. Klinický stav pacienta sa nelepší, naďalej ventilovaný, podpora obehu, diurézy a aj napriek tomu oligurický až anurický. Na 22. deň nastáva u pacienta asystólia a exituje na ťažkú sepsu s MODS. Nepitvaný.

-69-ročný pacient preložený z chirurgickej kliniky po neodkladnej revízii dutiny brušnej pre tenkočrevný ileus. Perioperačná komplikácia - akútny mozgový infarkt. Od prijatia zavedená PVK, PMK, NGS, realizovaná OTI a napojený na UPV. Na 12. deň hospitalizácie rozvoj septického stavu s febrilitami, triaškou, tachykardiou a eleváciou markerov zápalu. Odobraté hemokultúry s nálezom Staphylococcus hominis. Podávaná kombinovaná antibiotická terapia, na ktorú pacient nereaguje, pokračuje prehlbovanie MODS a na 16. deň pacient exituje na septický šok. Nepitvaný.

- 64-ročný pacient sledovaný pre protražovanú hypoglykémiiu s prolaktinómom hypofýzy v sledovaní prijatý pre dušnosť, poruchu vedomia, apnoe a sinusovú tachykardiu. Od prijatia zavedená PVK, PMK, NGS, realizovaná OTI a napojený na UPV. Na 18. deň pacient febrilný, zhoršenie respiračnej a ventilačnej insuficiencie s rozvojom MODS (vedomie,

dýchanie, cirkulácia, obličky). Odobraté hemokultúry s nálezom *Klebsiella pneumoniae*. Aj napriek komplexnej terapii sa klinický stav pacienta zhoršuje a na 24. deň hospitalizácie v obraze sepsy s multiorgánovým zlyhaním dochádza k bradykardii a asystólíi, konštatovaný exitus letalis. Nepitvaný.

Klinika rádioterapie a klinickej onkológie

- 72-ročný polymorbídny pacient s tumorom močového mechúra a metastázami do stavcov prijatý na podanie systémovej liečby. Od prijatia zavedený PMK a PVK. Podaný 1. cyklus chemoterapie. Na 17. deň od prijatia zavedená nefrostómia pre ureterohydronefrózu. Po výkone pacient febrilný s teplotami do 40°C, triaškou, tachykardiou a v laboratórnom obraze eleváciou zápalových parametrov. Odobraté hemokultúry s nálezom *Klebsiella pneumoniae* ESBL. Empiricky podávaná antibiotická terapia. Aj napriek komplexnej liečbe pretrvávajúť ťažký klinický stav, dochádza k vyčerpaniu funkčných rezerv organizmu a na 20. deň od prijatia pacient exituje na septický šok. Nepitvaný.

Chirurgická klinika

- 61-ročná pacientka preložená dňa 19.12.2016 z NsP Komárno pre iatrogénnu léziu žlč. ciest pri laparoskopickej cholecystectomii (12.12.2016). Od prijatia zavedená PVK, PMK, NGS a na 3. deň po preklade robená revízia dutiny brušnej a hepaticojejunoanastomóza sec. Roux Y. Pooperačne na 1. deň pre respiračnú instabilitu preložená na KAİM. Na 9. deň pre zrejme príznaky úniku žlče subhepatálne indikovaná operačná revízia. Pooperačne preložená na KAİM za účelom odsledovania. Na 23. deň hospitalizácie pre žlčový obsah v dréne indikovaná operačná revízia – pooperačne opäť preložená na KAİM. Tu od prijatia pacientka s rozvojom abdominálnej sepsy a rozvíjajúcim sa ARDS - napojená na UPV, zavedený centrálny venózný katéter (CVK), PMK, NGS. Brucho v sledovaní chirurga. Hemokultúry neodobraté, diagnóza stanovená na základe klinického obrazu. Na 28. deň progresia orgánovej dysfunkcie, rozvrat vnútorného prostredia a pacientka exituje na septický šok. Pitva potvrdila priamu príčinu smrti – sepsu.

-69-ročný pacient s nehojacou sa ranou po odbere venózneho štepu v oblasti ľavého lýtko preložený z infekčnej kliniky pre plánovanú aplikáciu VAC systému (podtlakové uzavretie rany). Od prijatia zavedená PVK a PMK. Na 9. deň výrazná oligúria pri forsírovanej diuréze. V laboratórnom obraze známky hepatálneho a renálneho zlyhávania, rozvoj respiračnej insuficiencie – po dohovore s anesteziológom na 11. deň preložený na KAİM. Na 12. deň rozvoj sepsy - pacient febrilný, s triaškou, tachykardiou a v laboratórnom obraze elevácia zápalových parametrov. Odobraté hemokultúry s nálezom *Staphylococcus aureus* - MRSA. Aj

napriek komplexnej terapii sa klinický stav pacienta zhoršuje, na 14. deň pacient exituje na septický šok. Nepitvaný.

- 85-ročný pacient prijatý pre tenkočrevný ileus. Na druhý deň operovaný. Od prijatia zavedená PVK, PMK a NGS. Na 4. deň pre rozvoj abdominálnej sepsy s MODS preložený na KAIM. Odobratá hemokultúra s nálezom Staphylococcus epidermidis. Na 10. deň pre sekréciu tenkočrevného obsahu z operačnej rany indikovaná laparotómia z vitálnej indikácie. Aj napriek komplexnej terapii sa klinický stav pacienta nelepší, progreduje multiorgánová dysfunkcia a na 19. deň od prijatia pacient exituje na septický šok. Nepitvaný.

Neurologická klinika

-39-ročný pacient s malígnym chondrómom lebečnej bázy diagnostikovaným 4/2017 prijatý ako akútny stav – pre cca 2 týždne zhoršovanie chôdze, nestabilitu a zhoršenie degultinačných ťažkostí. Pacient mal od prijatia zavedenú PVK a PMK. Konzultovaný neurochirurg u pacienta neindikuje operačné riešenie vzhľadom k rozsahu ochorenia – odporúča konzultovať vyššie pracovisko pre konzultáciu ďalšej liečby. Na 8. deň hospitalizácia komplikovaná rozvojom septického stavu s triaškou, tachykardiou a eleváciou zápalových parametrov. Odobraté hemokultúry s nálezom Klebsiella pneumoniae. Pacient preložený na KAIM, kde po 5 hodinách exituje na septický šok. Nepitvaný.

ZSS Viničky

- 69-ročný pacient umiestnený v ZSS Viničky v Nitre prijatý na internú kliniku FN ako septický stav. Od prijatia febrility do 39,5°C, triaška, tachykardia, porucha vedomia charakteru soporu a v laboratórnom obraze elevácia zápalových parametrov. Pacient ma zavedenú PMK. Odobraté hemokultúry s nálezom Staphylococcus epidermidis. Zahájená empirická kombinovaná antibiotická liečba, pre pretrvávajúcu hypotenziu ťažkého stupňa do liečby pridané vazopresoriká. Aj napriek komplexnej terapii sa stav pacienta progresívne zhoršuje a na 3. deň od prijatia na internú kliniku pacient exituje na septický šok. Nepitvaný.

DIA-NE

- 51-ročný pacient s anúriou zaradený v chronickom dialyzačnom programe s rozvinutými komplikáciami prijatý na KAIM v šokovom stave, febrilný, s triaškami a eleváciou zápalových parametrov. Ako zdroj sepsy bol zavedený PermCath vo VF l.sin. Odobraté hemokultúry s nálezom Staphylococcus koaguláza negatívny. Aj napriek komplexnej terapii sa klinický stav nelepší, na 13. deň hospitalizácie na KAIM pacient exituje na septický šok. Nepitvaný.

Komisie pre sledovanie a analýzu nozokomiálnych ochorení

Komisia pre sledovanie a analýzu nozokomiálnych nákaz zasadala v Psychiatrickej nemocnici Veľké Zálužie 28.1.2017 – na zasadaní bol analyzovaný výskyt hlásených a vyhľadaných nozokomiálnych ochorení za rok 2016, bola zdôraznená nutnosť okamžitého hlásenia v prípade zvýšeného výskytu nozokomiálnych ochorení z dôvodu vykonania príslušných protiepidemických opatrení, hlásenie výskytu chrípkových ochorení, ťažkých akútnych respiračných infekcií u hospitalizovaných pacientov, nutnosť vykonávania odberov biologického materiálu na kultivačné, serologické a virologické vyšetrenie.

Komisia pre sledovanie a analýzu nozokomiálnych nákaz zasadala dňa 13.6.2017 v ŠN Nitra. Na zasadaní bol analyzovaný výskyt hlásených a vyhľadaných nozokomiálnych ochorení za rok 2016 a za 1. polrok 2017, bola zdôraznená nutnosť okamžitého hlásenia v prípade zvýšeného výskytu nozokomiálnych ochorení z dôvodu vykonania príslušných protiepidemických opatrení, hlásenie výskytu chrípkových ochorení, ťažkých akútnych respiračných infekcií u hospitalizovaných pacientov a nutnosť vykonávania odberov biologického materiálu na kultivačné, serologické a virologické vyšetrenie. Komisia bola oboznámená s Akčným plánom na udržanie stavu bez osýpok a aktuálnou situáciou v ich výskyte a tiež boli členovia oboznámení o koordinácii činností pri výskyte vysoko nebezpečných nákaz.

Dňa 24.5.2017 bolo vykonané bodové prevalenčné sledovanie nozokomiálnych nákaz v Kardiocentre v Nitre.

Poranenie zdravotníckych pracovníkov kontaminovaným nástrojom od pacienta s neznámym stavom infekciozity v tomto roku bolo hlásené 41-krát. Lekársky dohľad bol nariadený v 28-ich prípadoch a 13 prípadov bolo podľa miesta trvalého bydliska nahlásených na príslušné RÚVZ.

V súvislosti s kontaktom pacientov s pozitívnym nálezom *Klebsiella pneumoniae* produkujúca karbapenemázu bol 19-tim už prepusteným pacientom nariadený lekársky dohľad spojený s odberom materiálu na mikrobiologické vyšetrenie. Všetky výsledky boli negatívne.

Rozdelenie NN podľa výskytu v zdravotníckych zariadeniach okresu Nitra:

FN Nitra:

KAIM 106 45-sepsa, 43-bronchopneumónia po umelej pľúcnej ventilácii, 8-infekcia močových orgánov, 3-pľúcna kandidóza, 1-flebitída, 3-kandidóza iných urogenitálnych miest, 3-inflamovaný dekubit

Neurologická klinika	77	27-bronchopneumónia, 18-sepsa, 14-infekcia močových orgánov, 6-flebitída, 5-infekt hor.ciest dýchacích, 3-bronchitída, 2-cystitída, 2-inflamovaný dekubit
Interná klinika	53	19-sepsa, 5-enterokolitída spôsobená Clostridium difficile, 9-infekcia močových orgánov, 8-bronchopneumónia, 3-kanylová flebitída, 1-inflamovaný dekubit, 1-cystitída, 1- kandidóza iných urogenitál.miest, 2-rotavírusová enteritída, 1- infekt hor.ciest dýchacích, 1-adenovírusová enteritída, 1-bronchitída, 1-herpes zoster
Chirurgická klinika	40	18-infekcia v mieste operačného výkonu, 12-sepsa, 1-flebitída, 1-bronchopneumónia,1-inflamovaný dekubit, 1-peritonitída, 2- infekcia močových orgánov, 1-plynová sneť, 2-enterokolitída spôsobená Clostridium difficile , 1-očná infekcia spôsob.herpetickým vírusom
Kardiologická klinika	16	7-sepsa, 2-kanylová flebitída, 4-infekcia močových orgánov, 2-enterokolitída spôsob. Clostridium difficile,1-bronchitída
Oddelenie RT a KO	14	10-sepsa, 1- kandidová stomatitída, 2-bronchopneumónia, 1-kanylová flebitída
Infekčná klinika	14	4-sepsa, 3-kanylová flebitída, 3-rotavírusová enteritída, 2-enterokolitída spôsobená Clostridium difficile, 1- pyelonefritída, 1-zápal rohovky
Klinika NDaD	14	4-sepsa, 7-rotavírusová enteritída, 2-norovírusová enteritída, 1-novorodenecká kožná infekcia
Urologické oddelenie	13	7-infekcia v mieste operačného výkonu, 3-sepsa, 1- infekcia močových orgánov, 1-bronchopneumónia, 1- enterokolitída spôsob. Clostridium difficile
Neurochirurgická kl.	10	3-sepsa, 4-bronchopneumónia, 1-infekcia v mieste operačného výkonu, 2- enterokolitída spôsobená Clostridium difficile
Klinika ÚCHaO	10	4-infekcia v mieste operačného výkonu, 2-bronchopneumónia, 1-sepsa, 1- rotavírusová enteritída, 1-pľúcna kandidóza, 1- infekcia močových orgánov
Odd.cievnej chirurgie	8	5-infekcia v mieste operačného výkonu, 1-kandidóza iných urogenit. miest, 1- enterokolitída spôsob. Clostridium difficile, 1- infekcia močových orgánov

Klinika FBLR	4	1- infekcia močových orgánov, 1-cystitída, 1-kanylová flebitída, 1-kandidóza iných urogenitálnych miest
Psychiatrická klinika	3	1- sepsa, 1-bronchopneumónia, 1-cystitída
Gynek.pôrod. klinika	3	1- infekcia v mieste operačného výkonu, 1- sepsa, 1-norovírusová enteritída
ORL klinika	2	1-sepsa, 1-rotavírusová enteritída
Odd.plastickej chirurgie	1	1- infekcia v mieste operačného výkonu

ŠN sv. Svorada Zobor, n.o. Nitra

110	28-infekcia močových orgánov, 12-bronchopneumónia, 15-sepsa, 15-enterokolitída spôsobená Clostridium difficile, 20-bronchopneumónia po UPV, 3-inflamovaný dekubit, 5-cystitída, 3-bronchitída, 5-kanylová flebitída, 1-infekt HCD, 2-kožné abscesy, 1-flegmóna
-----	--

Psychiatrická nemocnica /PN/ Veľké Zálužie

21	4- gastroenteritída pravd.inf.pôvodu, 1-bronchitída, 11-salmonelová enteritída, 1-infekt HCD, 1-flegmóna, 1-erysipelas, 1-svrab, 1-vylučovanie salmonel
----	---

FMC s.r.o., dialyzačné služby Nitra

7	7-sepsa
---	---------

DIA-NE, dialyzačné služby Nitra

1	1-sepsa
---	---------

Dom ošetrovateľskej starostlivosti (DOS) Zlatý vek Nitra

27	1-infekcia močových orgánov, 21-norovírusová enteritída, 2-bronchitída, 1-inflamovaný dekubit, 1-sepsa, 1-bronchopneumonia
----	--

ZSS Borinka Nitra

81	81-chrípka
----	------------

ZSS Viničky Nitra

4	1-salmonelová enteritída, 1-sepsa, 1-bronchopneumónia, 1-infekcia močových orgánov
---	--

Rozdelenie NN podľa diagnózy:

Sepsa	154	45-KAIM, 19-interná kl., 18-neurolog.kl., 12- chirurgická kl.,
-------	-----	--

		10-odd.RT a KO, 7-kardiologická kl., 4-KNDaD, 4-infekčná kl., 3-neurochirurgická kl., 3-urologické odd.,1-kl.ÚCHaO, 1-kl.ORL, 1-gynekol.pôr.kl., 1-psychiatrická kl., 15-ŠN Zobor, 7-FMC Nitra, 1-DIA-NE Nitra, 1-DOS Zlatý vek Nitra, 1-ZSS Viničky Nitra
Chrípka	81	81-ZSS Borinka Nitra
Infekcia močových orgánov	71	8-KAIM, 14-neurologická kl., 1-kl. FBLR, 9-interná kl., 4-kardiologická kl., 1-kl.ÚCHaO, 1-urologické odd., 2-chirurgická kl., 1-odd.cievnej chirurgie, 28-ŠN Zobor, 1-DOS Zlatý vek Nitra, 1-ZSS Viničky Nitra
Bronchopneumónia po UPV	63	43-KAIM, 20-ŠN Zobor
Bronchopneumónia	60	27-neurologická kl., 8-interná kl., 1-chirurgická kl., 2- odd. RTaKO,4-neurochirurgická kl, 2-kl ÚCHaO, 1-psychiatrická kl., 1-urologické odd.,12-ŠN Zobor, 1-DOS Zlatý vek Nitra, 1-ZSS Viničky Nitra
Infekcia v mieste operačného výkonu	37	18-chirurgická kl., 7-urologické odd., 5-odd.cievnej chirurgie, 1-neurochirurgická kl.,4-KÚCHaO, 1-gyn.pôrodnicka kl., 1-odd.plastickej chirurgie
Enterokolitída spôs. Clostr.difficile	30	2-infekčná kl., 2-kardiologická kl., 5-interná kl., 2-chirurgická kl., 1-odd.cievnej chirurgie, 2-neurochirurgická kl., 1-urologické odd., 15-ŠN Zobor
Norovírus.enterit.	24	2-KNDaD, 1-gynekol.pôr.kl.,21- DOS Zlatý vek Nitra
Kanylová flebitída	23	3-infekčná kl., 6-neurologická kl., 3-interná kl., 1-KAIM, 2-kardiologická kl., 1-chirurgická kl., 1-odd. RTaKO, 1-kl.FBLR, 5-ŠN Zobor
Rotavírus.enteritída kl.ÚCHaO	14	7-KNDaD, 3-infekčná kl., 2-interná kl., 1-ORL kl., 1-kl.ÚCHaO
Salmonel.enteritída	12	11-PN Veľké Zálužie, 1-ZSS Viničky Nitra
Inflamovaný dekubit	11	3-KAIM, 2-neurologická kl.,1-interná kl., 1-chirurgická kl., 3-ŠN Zobor, 1- DOS Zlatý vek Nitra
Bronchitída	11	3-neurologická kl., 1-interná kl., 1-kardiologická kl., 3-ŠN Zobor, 1-PN Veľké Zálužie, 2- DOS Zlatý vek Nitra
Cystitída	10	2-neurologická kl.,1-interná kl., 1-kl.FBLR, 1-psychiatrická kl.,

5-ŠN Zobor

Infekt hor.ciest dýchacích	8	5-neurologická kl.,1-interná kl., 1-ŠN Zobor, 1-PN V. Zálužie
Kandidóza iných urogenitál. miest	6	3-KAIM, 1- kl. FBLR., 1-interná kl., 1-odd.cievnej chirurgie
Pľúcna kandidóza	4	3-KAIM, 1- kl.ÚCHaO
Gastroenteritída A09	4	4-PN Veľké Zálužie
Flegmóna	2	1-ŠN Zobor, 1-PN Veľké Zálužie
Kožný absces	2	2-ŠN Zobor
Svrab	1	1-PN Veľké Zálužie
Pyelonefritída	1	1-infekčná kl.
Peritonitída	1	1-chirurgická kl.
Plynová sneť	1	1- chirurgická kl.
Kandidová stomatitída	1	1-odd. RTaKO
Vylučovanie salmonel	1	1-PN Veľké Zálužie
Adenovírusová enteritída	1	1-interná kl.
Erysipelas	1	1-PN Veľké Zálužie
Očná herp.infekcia	1	1-chirurgická kl.
Herpes zoster	1	1-interná kl.
Zápal rohovky	1	1-infekčná kl.
Novor.kožná infekcia	1	1-kl. NDaD

Tabuľka III.9.1

Proporcia výskytu NN v lôžkových zariadeniach z počtu hospitalizovaných
v okrese Nitra v roku 2017

Názov PZS	Počet nozokomiálnych nákaz	Počet hospit.	Proporcia
FN Nitra	388	25 473	1,5
PN Veľké Zálužie	21	2 792	0,8
ŠN Nitra	110	4 097	2,7
DOS Zlatý Vek Nitra	27	244	11,1
ZSS Borinka Nitra	81	160	50,6
ZSS Viničky Nitra	4	180	2,2
Spolu lôžkové zariadenia	631	32 946	1,9
FMC dialyzačné služby Nitra	7	69	10,1
DIA-NE dialyzačné služby Nitra	1	42	2,4
Spolu dialyzačné pracoviská	8	111	7,2
S p o l u	639	33 057	1,9

Tabuľka III.9.2

Proporcia výskytu NN podľa oddelení z počtu hospitalizovaných
v okrese Nitra v roku 2017

Oddelenie, klinika	Počet nozokomiálnych nákaz	Počet hospit.	%
chirurgická	40	1 733	2,3
plastická chirurgia	1	182	0,5
KNDaD	14	3 415	0,4
gyn.- pôrodnicka	3	2 765	0,1
infekčná	14	1 676	0,8
neurologická	77	2 677	2,9
KÚCHaO	10	1 822	0,5
interná	53	2 280	2,3
kardiologická	16	2 181	0,7
ORL	2	600	0,3
očná	-	159	-
urologické	13	1 116	1,2
KAIM	106	374	28,3
psychiatrická	3	1 015	0,3
RT a KO	14	1 329	1,1
cievnej chirurgie	8	705	1,1
KFBLR	4	653	0,6
neurochirurgické	10	791	1,3
FN Nitra spolu	388	25 473	1,5
ŠN Nitra	110	4 097	2,7
PN Veľké Zálužie	21	2 792	0,8
DOS Zlatý Vek Na	27	244	11,1
ZSS Borinka Nitra	81	160	50,6
ZSS Viničky Nitra	4	180	2,2
Iné lôžkové spolu	243	7 473	3,3
DIA-NE Nitra	1	42	2,4
FMC Nitra	7	69	10,1
Dialýzy spolu	8	111	7,2
Spolu	639	33 057	1,9

Tab. III.9.3 Výpis hlásených NN podľa diagnózy v okrese Nitra za rok 2017

Diagnóza – MKCH	Diagnóza – slovom	Počet abs.	Proporcia %
A 02	Vylučovanie salmonel	1	0,2
A 02.0	Salmonellová enteritída	12	1,9
A 04.7	Enterokolitída zapr. Clostridium difficile	30	4,6
A 08.0	Rotavírusová enteritída	14	2,2
A08.1	Norovírusová gastroenteritída	24	3,8
A 08.2	Adenovírusová enteritída	1	0,2
A 09	Gastroenteritída prav. inf. pôvodu	4	0,6
A 40.2	Septikémia (Enterococcus faecalis)	11	1,7
A 41.0	Septikémia (Staphylococcus aureus)	14	2,2
A 41.1	Septikémia (iné špecif. stafylokoky)	84	13,0
A 41.5	Septikémia (iné g- mikroorganizmy)	42	6,6
A 41.9	Nešpecifikovaná septikémia	1	0,2
A 46	Ruža - erysipelas	1	0,2
A 48.0	Plynová gangréna	1	0,2
B 00.5	Očná herpetická infekcia	1	0,2
B 02.9	Zoster bez komplikácií	1	0,2
B 37.0	Kandidová stomatitída	1	0,2
B 37.1	Pľúcna kandidóza	4	0,6
B 37.4	Kandidóza iných urogenitálnych miest	6	0,9
B 37.7	Kandidová septikémia	2	0,3
B 86	Svrab	1	0,2
H 10	Zápal rohovky	1	0,2
J 06	Akútne infekcie HDC	6	0,9
J 06.9	Nešpecifikovaná akútna infekcia HCD	2	0,3
J 10	Chríпка vyvolaná identif. vírusom chrípky	81	12,6
J 15.0	Pneumónia vyvolaná Kleb.pneumoniae	13	2,0
J 15.1	Pneumónia vyvolaná Pseudomonas	6	0,9
J 15.2	Pneumónia vyvolaná Staphylococcus	19	3,0
J 15.4	Pneumónia vyvolaná inými streptokokmi	1	0,2
J 15.5	Pneumónia vyvolaná Escherichia coli	3	0,5
J 15.6	Pneumónia vyvolaná aeróbnymi g- mikr.	2	0,3
J 15.8	Iná bakteriálna pneumónia	2	0,3
J 15.9	Nešpecifikovaná bakteriálna pneumónia	13	2,0
J 18.0	Bližšie neurčená pneumónia	1	0,2
J 20.8	Akútna bronchitída – špecif.organ.	8	1,3
J 20.9	Bližšie neurčená akútna bronchitída	3	0,5
K 65	Peritonitída	1	0,2
L 02	Kožný absces	2	0,3
L 03	Celulitída - flegmóna	2	0,3
L 89	Inflamovaný dekubit	11	1,7
N 10	Akútna tubulointerstiálna nefritída	1	0,2
N 30.0	Akútna cystitída	10	1,6
P 39.4	Novorodenecká kožná infekcia	1	0,2
T 80.2	Kanylová flebitída	23	3,6
T 81.3	Infekcia v mieste operačného výkonu	37	5,7
T 83.5	Infekcia močových orgánov	71	11,0
T 85.7	Pneumónia po umelej pľúcnej ventilácii	63	9,8
SPOLU		639	100,0

IV. Výkon štátneho zdravotného dozoru a posudková činnosť:

a. IV.1 ŠZD v ZZ - nozokomiálne nákazy

V okrese Nitra v roku 2017 zabezpečovala zdravotnícku starostlivosť:

- Fakultná nemocnica (FN) Nitra
- Špecializovaná nemocnica (ŠN) sv. Svorada Zobor, n. o., Nitra
- Psychiatrická nemocnica (PN), Veľké Zálužie
- Kardiocentrum Nitra s.r.o.
- 5 polikliník (PK) v meste Nitra (PK Chrenová, Klokočina, Sv. Medarda, Rázusova a Čajkovského) a ambulancie v spádovom území mesta
- Poliklinika Vráble a ambulancie v spádovom území mesta
- ProCare Nitra, a.s.
- MEDICAL MKP s.r.o., Nitra
- Medicentrum Dzurilla s.r.o., Nitra
- Prvá nitrianska jednodňová chirurgia (PNJCH), Nitra
- AVELANE Clinic s.r.o., Nitra
- FMC dialyzačné služby s.r.o., Nitra
- DIA-NE s.r.o. – dialýza, Nitra
- Centrum zdravia – FBLR s.r.o., Nitra
- Izotopcentrum s.r.o., Nitra
- Medicínske centrum Nitra, spol. s.r.o.
- JESSENIUS - diagnostické centrum a.s., Nitra
- Národná transfúzna služba s.r.o., Nitra
- Hospic - Dom pokoja a zmieru u Bernadetky, Nitra
- Zariadenia sociálnej starostlivosti (ZSS)
- Domovy opatrovateľskej služby (DOS)
- Agentúry domácej ošetrovateľskej starostlivosti (ADOS)
- Lekárne
- Zariadenia starostlivosti o ľudské telo – pedikúry a tetovacie salóny

Výkon štátneho zdravotného dozoru (ŠZD)

ŠZD v zdravotníckych zariadeniach okresu Nitra bol vykonaný 274 krát. Z toho komplexnými previerkami 250x, 4x pri výskyte nozokomiálnych ochorení, 1x pri kontrole nápravných opatrení a 19x mikrobiálnym monitoringom - **Tab.IV.1.1**, v nasledujúcich zdravotníckych zariadeniach (ZZ):

Fakultná nemocnica Nitra (FN) je štátne ZZ pavilónového typu, ktoré má 14 kliník, 14 oddelení a 4 ústavy (celkom 722 lôžok) a 79 ambulancií.

- 6 lôžkových kliník a 3 oddelenia chirurgického smeru s 286 lôžkami a 34 ambulanciami: chirurgická klinika 59 lôžok, 1 JIS a 5 ambulancií, gynekologicko-pôrodná klinika 74 lôžok a 6 ambulancií, ORL klinika 16 lôžok a 2 ambulancie, očná klinika 17 lôžok a 5 ambulancií, klinika úrazovej chirurgie a ortopédie 47 lôžok a 3 ambulancie, neurochirurgická klinika 20 lôžok a 6 ambulancií, oddelenie cievnej chirurgie 20 lôžok a 3 ambulancie, oddelenie plastickej chirurgie 5 lôžok a 1 ambulancia, urologické oddelenie 28 lôžok a 3 ambulancie.

- 8 lôžkových kliník a 11 oddelení nechirurgického smeru s 436 lôžkami a 45 ambulanciami: klinika anestéziológie a internej medicíny (KAIM) -12 lôžok a 2 ambulancie, kardiologická klinika s oddelením koronárnej jednotky a porúch rytmu a oddelením neinvazívnej kardiovaskulárnej diagnostiky, má 50 lôžok, 1 JIS a 3 ambulancie a katétrizačnú sálu, interná klinika s oddeleniami klinickej imunológie a alergológie, pľúcnym oddelením, oddelením diagnostickej a intervenčnej angioradiológie a oddelením klinickej logopédie má 52 lôžok, 1 JIS a 8 ambulancií, infekčná klinika 53 lôžok a 3 ambulancie, neurologická klinika 54 lôžok, 1 JIS a 7 ambulancií, klinika novorodencov, detí a dorastu 81 lôžok a 5 ambulancií, 1 JIS a 1 JIRS, psychiatrická klinika 55 lôžok a 2 ambulancie, klinika fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie (FBLR) 23 lôžok a 2 ambulancie, oddelenie radioterapie a klinickej onkológie (RTaKO) 56 lôžok a 6 ambulancií, oddelenie urgentnej medicíny 2 ambulancie, stomatochirurgické oddelenie 1 ambulancia a zákrokovňa, hematologické oddelenie – 1 ambulancia a 3 dermatovenerologické ambulancie.

- 3 ostatné oddelenia - oddelenie centrálnych operačných sál (COS), oddelenie centrálnej sterilizácie (OCS) a liečebnej výživy a stravovania.

- 4 ústavy - klinickej mikrobiológie, laboratórnej medicíny, patológie, klinickej psychológie, ktoré majú 4 ambulancie

- 4 pooperačné izby s 23 lôžkami

- 2 denné stacionáre (neurologický s 3 lôžkami a onkologický s 18 lôžkami)

- 14 operačných sál (OS) - z toho 2 sály s funkčnou vzduchotechnikou a laminárnym prúdením vzduchu a 12 sál s funkčnou vzduchotechnikou s trojstupňovou filtráciou vzduchu.
- 1 ambulancia primárneho kontaktu (gynekologická)
- 1 ústavná lekáreň.

ŠZD v rámci FN bol vykonaný 3x komplexnými previerkami, 1-krát v súvislosti s výskytom NN (na Klinike novorodencov detí a dorastu) a 16x mikrobiálnym monitoringom:

1x na oddelení malých detí (KNDaD), na 6-tich chirurgických operačných sálach v chirurgickom pavilóne, na 7-mich operačných sálach gynekologicko-urologického pavilónu, na operačnej sále a v zákrokovni očnej kliniky.

Vo FN na Oddelení centrálnej sterilizácie sa sterilizácia vykonáva v 3 autoklávoch (AUT), v 1 formaldehydovom sterilizátore (FS) a v 1 plazmovom sterilizátore Sterrad (PS). Na chirurgických operačných sálach sa využívajú 2 AUT a na urologickej operačnej sále 1 AUT. Na očnej operačnej sále sa používajú 3 AUT.

Všetku sterilizačnú techniku na operačných sálach kontrolujeme v mesačných intervaloch a 1x ročne kontrolujeme kvalitu ovzdušia na operačných sálach aeroskopickým meraním.

Špecializovaná nemocnica sv. Svorada Zobor, n.o. Nitra je neziskové ZZ, ktoré má k dispozícii 204 lôžok na 6 oddeleniach: I. oddelenie pneumológie a ftizeológie má 52 lôžok, II. oddelenie pneumológie a ftizeológie má 50 lôžok, oddelenie akútnej a intenzívnej medicíny so 7 lôžkami, oddelenie klinickej onkológie s 35 lôžkami, geriatrické oddelenie s 30 lôžkami a oddelenie dlhodobo chorých s 30 lôžkami. V ŠN je 19 odborných ambulancií, 20 vyšetrovní SValZ a 1 ústavná lekáreň.

Činnosť je zameraná na diferenciálnu diagnostiku a liečbu pľúcnych chorôb a kompletnej ošetrovateľskej starostlivosti o pacientov s pľúcnyimi ochoreniami. Spoločné vyšetrovacie a liečebné zložky tvoria oddelenie rádiológie, endoskopické, fyziatricko-rehabilitačné, OFD, zákroková miestnosť II. PaF a spánkové centrum. Kontrola HER bola vykonaná 1-krát spojená s kontrolou sterilizačnej techniky.

Psychiatrická nemocnica vo Veľkom Záluží je príspevkové lôžkové ZZ, ktoré má na 4 oddeleniach 410 lôžok (z toho 200 psychiatrických, 170 liečba drogovo závislých a 40 geronto–psychiatrických) a 5 ambulancií. Nemocnica poskytuje kompletnú psychiatrickú starostlivosť. Kontrola HER bola vykonaná 1-krát v súvislosti s výskytom NN kedy bol vykonaný aj mikrobiálny monitoring a 1-krát kontrola sterilizačnej techniky.

Kardiocentrum Nitra s.r.o. je súkromné ZZ, ktoré má 1 lôžkové oddelenie s 23 lôžkami, 1 JIS, 7 ambulancií a 2 OS s funkčnou 3-stupňovou vzduchotechnikou. Kontrola HER bola vykonaná 1-krát spojená s odberom vzduchu a sterov na OS a na JIS.

V poliklinikách mesta Nitra, Vrábľe a v spádovom území týchto miest, v zdravotných strediskách obcí, v súkromných ZZ a jednodňových chirurgiách evidujeme spolu 290 ambulancií. Z toho je 67 ambulancií všeobecných lekárov pre dospelých, 41 ambulancií lekárov pre deti a dorast, 100 stomatologických a 82 odborných ambulancií. Ďalej evidujeme 50 zariadení starostlivosti o ľudské telo – pedikúry a tetovacie salóny a 24 lekární.

ŠZD bol vykonaný: 41x v ambulanciách lekárov pre deti a dorast počas kontroly očkovania, 100x v ambulanciách stomatológov a 39x v ambulanciách odborných lekárov.

V rámci okresu Nitra sme vykonali kontrolu HER v 14 lekárňach, v ktorých bola skontrolovaná aj sterilizačná technika.

V spolupráci s odborom životného prostredia sme skontrolovali sterilizačnú techniku v zariadeniach slúžiacich pre starostlivosť o ľudské telo – v 41 pedikúrach a v 3 tetovacích salónoch.

ProCare Nitra, a.s. je neštátne ZZ, ktoré má 1 ambulanciu všeobecného lekára, 1 zubnú a 19 odborných ambulancií. Kontrola HER bola vykonaná v piatich ambulanciách.

MEDICAL MKP s.r.o. je neštátne ZZ s jednou OS a s 3 odbornými ambulanciami v Nitre a 3 odbornými ambulanciami vo Vrábľoch.

ŠZD bol vykonaný 1x na operačnej sále spojený s odberom vzorky ovzdušia a stermi z prostredia. V mesačných intervaloch kontrolujeme autokláv na OS.

Medicentrum Dzurilla s.r.o., Nitra je neštátne ZZ, ktoré má jednu OS jednodňovej očnej chirurgie a 5 odborných ambulancií. Kontrola HER bola vykonaná 1x na OS spojená s odberom ovzdušia a stermi z prostredia. V mesačných intervaloch bola kontrolovaná sterilizačná technika na OS.

Prvá nitrianska jednodňová chirurgia s.r.o. je neštátne ZZ, ktorého zameraním je poskytovanie zdravotníckych služieb v oblasti chirurgických odborov formou jednodňovej chirurgie. Zariadenie disponuje časťou zákrokovo - lôžkovou, ktorej súčasťou je OS aseptická

- slúži na vykonávanie čistých zákrokov (plastická a cievna chirurgia, ortopédia a gynekológia). Septická zákroková sála slúži na vykonávanie zákrokov v kožnej chirurgii. Súčasťou zariadenia sú 2 observačné izby s príslušenstvom a 1 ambulanciou. Kontrola HER bola vykonaná 1x spojená s odberom ovzdušia na OS a stermi z prostredia. V mesačných intervaloch sme kontrolovali sterilizačnú techniku na operačnej sále.

AVELANE Clinic s.r.o., je neštátne ZZ poskytujúce zdravotnícke služby v oblasti chirurgických odborov formou jednoduchovej chirurgie. Zariadenie disponuje jednou OS, zákrokovňou a dvomi ambulanciami. Súčasťou zariadenia je 7 izieb s ôsmymi lôžkami. Kontrola HER spojená s odberom ovzdušia a stermi z prostredia bola vykonaná 1x na OS. V mesačných intervaloch bola kontrolovaná sterilizačná technika na OS.

FMC dialyzačné služby s.r.o. Nitra je neštátne ZZ, ktoré poskytuje dialyzačné služby pre pacientov mesta a okolia. Stredisko pozostáva z veľkej dialyzačnej sály s 8 lôžkami, izolačnej miestnosti s 2 lôžkami a stanoviskom sestier. Súčasťou zariadenia je nefrologická ambulancia a úpravňa vody. Stredisko funguje v dvojzmennej prevádzke. Kontrola HER bola vykonaná 1x spojená s odberom sterov z prostredia.

DIA-NE s.r.o Nitra je neštátne hemodialyzačné stredisko s jednou nefrologickou ambulanciou vykonávajúce zdravotnú starostlivosť v špecializovanom nadstavbovom odbore nefrológia - diagnostika a liečba obličkových a pridružených ochorení. Poskytuje edukáciu pacientom pri liečení obličkových ochorení, špecializovanú a konziliárnu činnosť a liečbu obličkového zlyhania. Pracovisko pracuje v dvojzmennej prevádzke. Zariadenie pozostáva z hlavnej dialyzačnej miestnosti s 8 lôžkami, izolačnej miestnosti s 2 lôžkami, stanoviska sestier a úpravne vody. Súčasťou pracoviska je nefrologická ambulancia. Kontrola HER bola vykonaná 1x spojená s odberom sterov z prostredia.

HOSPIC – Dom pokoja a zmieru u Bernadetky, Nitra je neštátne lôžkové ZZ hospicovej starostlivosti s 10 izbami a 15 lôžkami poskytujúce paliatívnu liečebnú a ošetrovateľskú starostlivosť, psychosociálnu, respitnú a terminálnu starostlivosť a starostlivosť o pozostalých. Súčasťou Hospicu je i mobilný hospic poskytujúci službu pre členov rodiny starajúcich sa o chorého doma a ambulancia paliatívnej medicíny a liečby bolesti. Kontrola HER bola 1x spojená s testovaním sterilizačnej techniky.

Centrum zdravia – FBLR s.r.o. Nitra – je poskytovateľ zdravotnej starostlivosti v odbore fyziatria, balneológia a liečebná rehabilitácia, ktoré má 1 ambulanciu a pracovisko spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek.

Izotopcentrum s.r.o., Nitra – oddelenie nukleárnej medicíny má 3 ambulancie, ktoré zabezpečujú vyšetrenia pre spádovú oblasť nitrianskeho kraja.

Medicínske centrum Nitra, spol. s.r.o. – zabezpečujúce laboratórne vyšetrenia pre ambulancie PK Chrenová.

JESSENIUS diagnostické centrum a.s. Nitra - poskytuje komplexnú zdravotnú starostlivosť a vyšetrenia v odbore rádiológia.

Vyhodnotenie hygienicko - epidemiologického režimu:

Na mikrobiologické vyšetrenie sme odobrali v roku 2017:

66 vzoriek zo sterilného materiálu, 274 vzoriek z prostredia. Z toho bolo 21 vzoriek z ovzdušia, 27 vzoriek dezinfekčných prostriedkov na zistenie účinnosti a 1 vzorka Ringerovho roztoku. Otestovali sme 467 sterilizačných prístrojov, z toho bolo 200 prístrojov kontrolovaných opakovane. Tab.IV.2 – IV.6.

Tab.IV.1.2. uvádza výsledky biologického testovania sterov zo sterilného materiálu a z prostredia : zo 66 odobraných vzoriek zo **sterilných materiálov** boli tri vzorky pozitívne (4,5 %). Z 274-och vzoriek **z prostredia** bolo 106 pozitívnych t.j. 38,7 %.

V troch zdravotníckych zariadeniach okresu boli odobraté vzorky z prostredia v súvislosti s výskytom nozokomiálnych nákaz (FN Nitra- Klinika novorodencov detí a dorastu, PN Veľké Zálužie a DOS Zlatý Vek).

Tab. IV.1.3. uvádza výsledky kontroly efektu sterilizácie podľa typu materiálu a obalu. Celkom bolo odobratých 66 vzoriek a tri vzorky boli pozitívne (jedna na jednodňovej očnej chirurgii z textilného materiálu položeného voľne na ideálke počas operačného zákroku, jedna vzorka z jednodňovej chirurgie z kovového inštrumentária uloženého v kovovej kazete pripravenej k operačnému výkonu a jedna vzorka na dialýze z textilného materiálu baleného vo Wipaku).

Tab. IV.1.4. uvádza výsledky kontroly efektu sterilizácie podľa typu materiálu a druhu sterilizácie. Celkom bolo odobratých 66 vzoriek a tri vzorky boli pozitívne t.j. 4,5 % (z toho

boli 2 vzorky sterilizované v autokláve a jedna v horúcovzduchovom sterilizátore). Izolované boli 2x stafylokoky a 1x mikrokok.

Tab. IV.1.5. uvádza inventarizáciu sterilizačných prístrojov a kontrolu ich funkčnosti. V nemocniciach, poliklinikách a v ambulanciách v spádovom území okresu evidujeme 132 autoklávov (AUT), 152 horúcovzduchových sterilizátorov (HS), 1 formaldehydový (FS) a 1 plazmový sterilizátor (PS). Pravidelná ročná kontrola bola vykonaná 129x AUT, 136x HS, 1x FS a 1x PS. Opakovane bolo skontrolovaných 167 AUT, 11 HS, 11 FS a 11 PS.

Celkom bolo vykonaných 467 kontrol sterilizačnej techniky.

Na všetkých OS a OCS vo FN boli sterilizačné prístroje testované každý mesiac.

Nemocnica zabezpečuje vlastný monitoring sterilizačných procesov na OCS a OS chemickými, šaržovými indikátormi a Bowie dick testom.

Ostatné prístroje boli využívané v rámci polikliník, ambulancií v meste a obvodných stredísk a to hlavne stomatologickými ambulanciami a niektorými odbornými ambulanciami. Podľa vyhlášky MZ SR č. 553/2007 boli prístroje staršie ako 10 rokov zo strany RÚVZ na ambulanciách kontrolované fyzikálnymi a biologickými testami 2-krát za rok. Prístroje do 10 rokov boli kontrolované 1x za rok. Na všetkých ambulanciách je zavedená kontrola sterilizácie chemickými indikátormi pri každej sterilizácii v AUT a HS. O sterilizačných cykloch a kontrole chemickými indikátormi sa vedú sterilizačné denníky. Resterilizácia jednorazových pomôcok sa nevykonáva.

Tab. IV.1.6 uvádza mikrobiologickú kontrolu dezinfekcie a dezinfekčných roztokov.

Z celkového počtu 274 vzoriek z prostredia bolo odobratých 21 vzoriek aeroskopickým meraním a 27x boli odobraté dezinfekčné roztoky na účinnosť. Z 274 vzoriek z prostredia bolo 106 vzoriek pozitívnych (38,7 %). Grampozitívna mikroflóra bola zastúpená 64x (najčastejšie boli izolované stafylokoky), gramnegatívna mikroflóra 32x (najčastejšie bol izolovaný enterobakter), plesne boli izolované 10x.

S nevyhovujúcimi výsledkami mikrobiálneho monitoringu boli oboznámení vedúci pracovníci oddelení s následným doporučením dodržiavania správnej koncentrácie dezinfekčných roztokov a expozičného času podľa návodu výrobcom resp., bola zabezpečená výmena neúčinných dezinfekčných prostriedkov za iné s inou účinnou látkou.

Vo všetkých prípadoch boli nariadené opatrenia na odstránenie nedostatkov ako aj čistenie a dezinfekcia filtračného systému vzduchotechniky, ktoré boli následne skontrolované.

Sterilizácia sa vykonávala podľa platnej vyhlášky MZ SR č. 553/2007. Vo FN sterilizáciu využívajú všetky oddelenia prostredníctvom OCS.

Pri dezinfekcii na operačných, zákrokových sálach, lôžkových oddeleniach a ambulanciách sa dodržiava zásada striedania dezinfekčných prostriedkov na zabránenie vzniku rezistencie mikroorganizmov. Problém býva v nedodržiavaní predpísaných koncentrácií dezinfekčných prostriedkov.

Upratovanie - na operačných, zákrokových sálach, oddeleniach a ambulanciách v nemocnici a v poliklinikách majú zabezpečenú diferenciáciu upratovacích pomôcok podľa pracovísk a využívajú systém dvoch vedier. Dezinfekčné prípravky sú v pravidelných intervaloch striedané.

Manipulácia s bielizňou vo FN sa bielizeň zberá do igelitových vriec a jej triedenie sa vykonáva vo zvlášť vyčlenených miestnostiach. Personál, ktorý manipuluje s použitou bielizňou používa pri triedení ochranný odev, masku, rukavice a dodržiava zásady osobnej hygieny. Zber sa robí centrálné. FN využíva pranie bielizne oprávnenou firmou. V poliklinických a obvodných ambulanciách si personál bielizeň triedi priamo v ambulancii a jej pranie si zabezpečuje individuálne doma, oddelene od ostatnej bielizne alebo väčšinou zmluvne v práčovni. Čistá a použitá bielizeň sa skladuje vo zvlášť vyčlenených miestnostiach, resp. v ambulanciách v oddelených skrinkách na čistú a použitú bielizeň.

Manipulácia s odpadom: Vo FN sa využíva separovaný zber odpadu. Nebezpečný biologický odpad sa ukladá do plastových alebo hrubostenných papierových obalov na jedno použitie, centrálné sa skladuje a spaľuje v spaľovni. Biologický materiál z ambulancií je denne zbieraný pracovníkmi upratovacích firiem, resp. upratovačkami na ambulanciách a v týždňových intervaloch zvázaný a likvidovaný firmou na to oprávnenou.

Konzultácie - boli poskytované zdravotníckym zariadeniam a zdravotníckym pracovníkom hlavne na úseku nozokomiálnych ochorení, očkovania proti VHB a VHA, pri poranení ostrým predmetom zdravotníckych pracovníkov a študentov SZŠ a 52x boli poskytnuté konzultácie k prevádzkovým poriadkom nových ambulancií.

Rozhodnutia - v roku 2017 bolo vydaných 12 rozhodnutí (podľa §13) na schválenie priestorov a prevádzkových poriadkov nových ambulancií, 3 rozhodnutia (podľa §12) pri výskyte nozokomiálnych ochorení v zdravotníckych zariadeniach, 27x bol zabezpečený lekársky dohľad formou rozhodnutia pri poranení zdravotníckych pracovníkov a 19x bol zabezpečený lekársky dohľad pacientom, ktorí boli v kontakte s Klebsiellou pneumoniae produkujúcou CPE.

Poznámka: Vysvetlivky skratiek izolovaných baktérií vid' príloha.

Tab. IV.1.1. Prehľad o výkone ŠZD ZZ v okrese Nitra za rok 2017

Zdravotnícke zariadenie/oddelenie	Celkový počet ZZ	vykonaný ŠZD				SPOLU
		Komplex previerky	V súvislosti s NN	Kontrol a náprav. opatrení	mikrobiálny monitoring	
lôžkové odd. - OKIM/JIS	7	0	0	0	0	0
lôžkové odd.- chirurgický smer	9	6	0	0	6	12
lôžkové odd. - nechirurgický smer	30	0	1	1	2	4
ambulancie pre deti a dorast	41	41	0	0	0	41
ambulancie pre dospelých	67	0	0	0	0	0
ambulancie odborné	82	39	0	0	0	39
ambulancie zubné	100	100	0	0	3	103
jednodňové chirurgie	4	4	0	0	4	8
dialýzy	2	2	0	0	2	4
Psychiatrická nemocnica	1	0	1	0	1	2
ZSS, DOS, DSS, Hospic	16	0	2	0	1	3
Zariad. starostlivosti o ľudské telo - pedikúry a tetovacie salóny	50	44	0	0	0	44
Lekárne	24	14	0	0	0	14
SPOLU	433	250	4	1	19	274

Tab. IV.1.2. Výsledky biologického testovania sterov zo sterilného materiálu a z prostredia v okrese Nitra za rok 2017

Oddelenie, klinika	sterilný materiál			prostredie		
	počet	z toho pozit.		počet	z toho pozit.	
	abs.	abs.	%	abs.	abs.	%
FN Operačné sály (OS)	8	0	0	34	11	32,3
Kardiocentrum a.s. - OS	4	0	0	37	20	54,0
Interná klinika	0	0	0	10	5	50,0
Jednodňové chirurgie – OS	52	2	3,8	46	14	30,4
Klinika novorod.detí a dor.	0	0	0	31	14	45,2
Dialýzy	2	1	50,0	28	7	25,0
DOS Zlatý Vek	0	0	0	10	5	50,0
Zubné ambulancie	0	0	0	37	4	10,8
Kožná ambulancia	0	0	0	6	1	16,7
Krajské operačné centrum	0	0	0	12	10	83,3
PN Veľké Zálužie	0	0	0	23	15	65,2
SPOLU:	66	3	4,5	274	106	38,7

Tab. IV.1.3. Kontrola efektu sterilizácie podľa typu materiálu a obalu v okrese Nitra za rok 2017

názov zdravot. pomôcky	Vzorky sterilizované v												% pozit.
	jednoraz. kombin. obaloch		kontajn. eroch		kazetách, dózach		v inom obale		voľne		Spolu		
	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	
Kov	4	0			18	1			8	0	30	1	3,3
Sklo									2	0	2	0	0
Guma									6	0	6	0	0
Textil	4	1			2	0			14	1	20	2	10,0
Plasty	4	0									4	0	0
Liečivá													
endoskopy I. kateg.													
Šitie													
Roztoky							2	0			2	0	0
Iné	2	0									2	0	0
SPOLU	14	1	0	0	20	1	2	0	30	1	66	3	4,5
% pozit	7,1		0		5,0		0		3,3		4,5		

Tab. IV.1.4. Kontrola efektu sterilizácie podľa typu materiálu a druhu sterilizácie v okrese Nitra za rok 2017

názov zdravot. pomôcky	Vzorky sterilizované v														SPOLU		% pozit.
	HVS		autokláv		chemicky		fyzikálne chemicky		plazma		inak		VSD		V	P	
	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P			
Kov	16	1	14	0											30	1	3,3
Sklo			2	0											2	0	0
Guma			6	0											6	0	0
Textil			20	2											20	2	10,0
Plasty			2	0	2	0									4	0	0
Liečivá																	
endosk. I. kateg.																	
Šitie																	
Roztoky			2	0											2	0	0
Iné																	
SPOLU	16	1	48	2	2	0									66	3	4,5

Tab. IV.1.5. Inventarizácia sterilizačných prístrojov a kontrola ich funkčnosti v okrese Nitra za rok 2017

Typ prístroja	Výsledky testovania							
	Celkový počet	Počet kontrolovaných	% kontrolovaných	Počet pozitívnych	% pozit. z počtu kontrolovaných	Opakovane kontrolovaných	Počet opakovane pozit.	Počet vyradených
AUT	132	129	97,7	0	0	167	0	2
HVZ	152	136	89,5	1	0,7	11	0	7
FS	1	1	100,0	1	100,0	11	0	0
Plazma	1	1	100,0			11	0	0
EO	0							
Iný	0							
Spolu:	286	267	93,4	2	0,7	200	0	9

Tab. IV.1.6. Výsledky mikrobiologickej kontroly dezinfekcie a dezinfekčných roztokov v okrese Nitra za rok 2017

Miesto odberu vzoriek	Počet odobratých vzoriek			Druhy a počet izolovaných mikroorganizmov		
	Celkom	Pozit.		Grampozitívna mikroflóra	Gramnegatívna mikroflóra	Plesne a kvasinky
		abs.	%			
Ruky personálu	17	12	70,6	7STA.I, STR.I, STA.A	2ENTB, KLE	0
Pokožka a ruky pacientov	11	10	90,9	0	7ENTB, 2EC, SAL	0
Prístroje na udržiavanie vitálnych funkcií	1	0	0	0	0	0
Inkubátory						
Prostredie endoskopických pracovísk s endoskopmi II. kategórie						
Nástroje a pomôcky so suchým prostredím						
Nástroje a pomôcky s vlhkým prostredím	22	8	36,4	STR.I	2PS.I, 2ENTB, PR.I, KLE CIT	0
Dezinfekčné roztoky	27	1	3,7	1	0	0
Lekárske roztoky a H ₂ O	1	0	0	0	0	0
Masti a gély						
Pomôcky na stravovanie pacientov	15	8	53,3	3STA.A, STR.I	3ENTB, PS.A	0
Lôžkoviny a bielizeň	1	0	0	0	0	0
Pomôcky na upratovanie a toaletu pacientov						
Maloplošná dezinfekcia (odd., lekárne, ambulancie)	99	33	33,3	4STA.A, 4STA.I, 4MIK, 3STR.I	4ENTB, 3PS.I, PR.M	10PL
Maloplošná dezinfekcia (operačný trakt)	45	25	55,5	22STA.I, 3MIK	0	0
Veľkoplošná dezinfekcia (oddelenia a ambulancie)	2	1	50,0	STA.I	0	0
Veľkoplošná dezinfekcia (operačný trakt)	12	2	16,7	2STA.I	0	0
Výšetrenie ovzdušia (aeroskop, sedimentácia)	21	6	28,6	5MIK, STA.I	0	0
SPOLU	274	106	38,7	64	32	10

Zoznam najčastejšie izolovaných mikrobiálnych druhov a ich skratky:

Názov mikróba:	Skratka:	G+	G-
Acinetobacter	ACI	-	-
Aeromonas /A. hydrophila .../	AER	-	-
Alcaligenes faecalis	AF	-	-
Bordetella	BOR	-	-
Burkholderia	BUR	-	-
Campylobacter	CAM	-	-
Candida albicans	CAN.A	P	-
Citrobacter	CIT	-	-
Clostridium	CLO	+	-
Corynebacterium	COR	+	-
Escherichia coli	EC	-	-
Enterobacter /agglomerans, cloacae, aerogenes, intermedium.../	ENTB	-	-
Enterokoky /Enterococcus faecalis/	ENT	+	-
Flavobacter species	FLA	-	-
Haemophilus influenzae	HE.I	-	-
Hafnia	HAF	-	-
Klebsiella /K. pneumoniae.../	KLE	-	-
Kvasinky - iné	KV.I	K	-
Legionella	LEG	-	-
Mikrokoky	MIK	+	-
Morganella morganii (predtým Proteus m.)	MM	-	-
Moraxella /M. lacunata/	MOR	-	-
Mykoplazmy /M. hominis, pneumoniae .../	MYKP	P	-
Mykózy -patogénne huby /Aspergillus fumigatus, flavus, niger/	MYK	P	-
Neisseria	NEI	-	-
Pasteurella species	PAS	-	-
Proteus mirabilis	PR.M	-	-
Proteus vulgaris	PR.V	-	-
Proteus - iný /P. morganii,/	PR.I	-	-
Plesne /Cladosporium sp., .../	PL	P	-
Providencia (P.rettgeri)	PRO	-	-
Pseudomonas aeruginosa	PS.A	-	-
Pseudomonády iné /stutzeri, mendocina, putida, hominis, alcaligenes, cepacia, gram negat. nefermentujúce paličky .../	PS.I	-	-
Salmonella	SAL	-	-
Sarcina	SAR	+	-
Serratia /S. marcescens/	SER	-	-
Shigella	SHI	-	-
Staphylococcus aureus	STA.A	+	-
Staphylococcus epidermidis	STA.E	+	-
Staphylococcus iný /SKN = St. koaguláza negat., hominis, xylosus, warneri/	STA.I	+	-
Streptococcus agalactiae /aj streptokok zo skup. B /	STR.A	+	-
Streptococcus pneumoniae	STR.P	+	-
Streptococcus pyogenes	STR.S	+	-
Streptococcus iný /S. viridans, gama streptokoky.../	STR.I	+	-
Vzdušné sporujúce baktérie /Bacillus subtilis, cereus, megaterium/	VS	+	-
Yersinia	YER	-	-

Tab. III.9.4 a. Výskyt NN podľa oddelení v okrese Nitra za rok 2017

Oddelenie	FN Nitra		ŠN Zobor Nitra		PN - Veľké Zálužie		DOS Zlatý vek Nitra		ZSS Borinka Nitra		ZSS Viničky Nitra		DIA-NE Nitra		FMC Nitra		Spolu	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
chirurgické	40	10,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40	6,3
plastická chirurgia	1	0,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,2
novorodencov, detí a dorastu	14	3,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	2,2
gyn.-pôrodné	3	0,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	0,5
infekčné	14	3,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	2,2
neurologické	77	19,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	77	12,1
úrazovej chir. a ortopédie	10	2,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	1,6
interné	53	13,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	53	8,3
kardiologické	16	4,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	2,5
ORL	2	0,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0,3
očné	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
urologické	13	3,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	2,0
KAIM	106	27,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	106	16,6
psychiatrické	3	0,8	-	-	21	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24	3,8
RT a KO	14	3,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	2,2

Tab. III.9.4 b. Výskyt NN podľa oddelení v okrese Nitra za rok 2017

Oddelenie	FN Nitra		ŠN Zobor Nitra		PN - Veľké Zálužie		DOS Zlatý vek Nitra		ZSS Borinka a Nitra		ZSS Viničky Nitra		DIA-NE Nitra		FMC Nitra		Spolu	
	a	%	a	%	a	%	a	%	a	%	a	%	a	%	a	%	a	%
cievnej chirurgie	8	2,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	1,3
FBLR	4	1,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	0,6
neurochirurgické	1	2,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1,6
TaPCH	-	-	1	10,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	17,2
lieč. dlhodobo chorých	-	-	-	-	-	-	2	10,0	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4,2
Zariadenie soc. starostlivosti	-	-	-	-	-	-	-	-	8	10,0	4	10,0	-	-	-	-	8	13,3
dialyzačné	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	10,0	7	10,0	8	1,3
Spolu	38	10,0	11	10,0	21	10,0	27	10,0	81	10,0	41	10,0	11	10,0	71	10,0	63	10,0

Tab.III.9.5 Výskyt NN podľa oddelenia a lokalizácie infekcie v okrese Nitra za rok 2017

Druh odd., klinika	Lokalizácia infekcie															
	črevná		respiračná		urogenitálna		kože a slizníc		inf.v m. oper.výkonu		sepsy		ostatné		S P O L U	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
chirurgická	2	5,0	1	2,5	2	5,0	2	5,0	19	47,5	12	30,0	2	5,0	40	6,3
plastická chirurgia	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100,0	-	-	-	-	1	0,2
KNDaD	9	64,3	-	-	-	-	1	7,1	-	-	4	28,6	-	-	14	2,2
gyn.- pôrodnícka	1	33,3	-	-	-	-	-	-	1	33,3	1	33,3	-	-	3	0,5
infekčná	5	35,7	-	-	1	7,1	1	7,1	-	-	4	28,6	3	21,4	14	2,2
neurologická	-	-	35	-	16	-	2	-	-	-	18	-	6	-	77	12,1
KÚCHaO	1	10,0	3	30,0	1	10,0	-	-	4	40,0	1	10,0	-	-	10	1,6
interná	8	15,1	10	18,9	11	5,8	2	3,8	-	-	19	35,8	3	1,6	53	8,3
kardiologická	2	12,5	1	6,25	4	25,0	-	-	-	-	7	43,8	2	12,5	16	2,5
ORL	1	50,0	-	-	-	-	-	-	-	-	1	50,0	-	-	2	0,3
očná	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
urologické	1	7,7	1	7,7	1	7,7	-	-	7	36,2	3	23,1	-	-	13	2,0
KAIM	-	-	46	43,4	11	10,4	3	2,8	-	-	45	42,5	1	0,9	106	16,6
psychiatrická	-	-	1	33,3	1	33,3	-	-	-	-	1	33,3	-	-	3	0,5
RT a KO	-	-	2	14,3	-	-	1	7,1	-	-	10	71,4	1	7,1	14	2,2
cievnej chirurgie	1	12,5	-	-	2	25,0	-	-	5	62,5	-	-	-	-	8	1,3
KFBLR	-	-	-	-	3	75,0	-	-	-	-	-	-	1	25,0	4	0,6
neurochirurgická	2	20,0	4	40,0	-	-	-	-	1	10,0	3	30,0	-	-	10	1,6
ŠN Nitra	15	13,6	36	32,7	33	30,0	6	5,5	-	-	15	13,6	5	4,5	110	17,2
PN V.Zálužie	16	76,2	2	9,5	-	-	3	14,3	-	-	-	-	-	-	21	3,3
DOS Zlatý vek Nitra	21	77,8	3	11,1	1	3,7	1	3,7	-	-	1	3,7	-	-	27	4,2
ZSS Nitra	1	1,2	82	96,5	1	1,2	-	-	-	-	1	1,2	-	-	85	13,3
FMC Nitra	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	100,0	-	-	7	1,1
DIA-NE Nitra	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100,0	-	-	1	0,2
SPOLU	86	13,5	227	35,5	88	13,8	22	3,4	38	5,9	154	24,1	24	3,8	639	100,0

Tab. III.9.6 a Výskyt NN podľa EA a lokalizácie v okrese Nitra za rok 2017

Etiolog.agens	Lokalizácia infekcie															
	črevná		respiračná		urogenitálna		kože a sliznic		miesto chir.výk		sepsy		ostatné		S P O L U	
	abs	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Acinetobacter baumannii	-	-	6	37,5	6	37,5	-	-	1	6,3	3	18,7	-	-	16	3,0
Acinetobacter.sp.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100,0	-	-	1	0,2
Aeromonas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	50,0	1	50,0	2	0,4
Candida	-	-	4	30,8	6	46,1	1	7,7	-	-	2	15,4	-	-	13	2,5
Clostr.difficile.	30	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	5,7
Clostr..perfringens	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100,0	-	-	-	-	1	0,2
Citrobacter freundii	-	-	1	33,3	1	33,3	-	-	1	33,3	-	-	-	-	3	0,6
E.coli	-	-	5	12,5	19	47,5	2	5,0	4	10,0	10	25,0	-	-	40	7,6
Enterobacter	-	-	-	-	2	25,0	1	12,5	1	12,5	4	50,0	-	-	8	1,5
Enterococcus	-	-	2	7,7	12	46,2	-	-	1	3,8	11	42,3	-	-	26	4,9
Klebsiella pneumoniae	-	-	44	44,4	25	25,3	4	4,0	9	9,1	16	16,2	1	1,0	99	18,8
Klebsiella oxytoca	-	-	-	-	1	50,0	-	-	1	50,0	-	-	-	-	2	0,4
norovírusy	3	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	0,6
Proteus mirabilis	-	-	1	33,3	2	66,7	-	-	-	-	-	-	-	-	3	0,6
Pseudomonas aeruginosa	-	-	26	59,1	9	20,5	2	4,5	2	4,5	4	9,1	1	2,3	44	8,3
Morganella morganii	-	-	1	20,0	1	20,0	1	20,0	-	-	2	40,0	-	-	5	0,9
Serratia marcescens	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100,0	-	-	1	0,2
rotavírusy	14	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	2,7
adenovírusy	1	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,2
Salm.typhimurium	7	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	1,3
Salm.ohio	1	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,2
Stp.aureus	-	-	5	35,7	1	7,1	-	-	2	14,3	6	42,9	-	-	14	2,7
St.aureus MRSA	-	-	14	38,9	1	2,8	4	11,1	7	19,4	8	22,2	2	5,6	36	6,8
Stp.epidermidis	-	-	2	10,5	-	-	-	-	-	-	16	84,2	1	5,3	19	3,6
Stp.koaguláza negat.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	50,0	5	50,0	-	-	10	1,9
Stp.hominis	-	-	7	14,6	1	2,1	-	-	1	2,1	38	79,2	1	2,1	48	9,1
Stp.haemolyticus	-	-	6	18,2	1	3,0	-	-	2	6,1	23	7,6	1	3,0	33	6,3

Tab. III.9.6 b Výskyt NN podľa EA a lokalizácie v okrese Nitra za rok 2017

Etiolog.agens	Lokalizácia infekcie															
	črevná		respiračná		urogenitálna		kože a slizníc		miesto chir.výk		sepsy		ostatné		S P O L U	
	abs	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Stp.warneri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100,0	-	-	1	0,2
Stp. capitis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100,0	-	-	1	0,2
Str.agalactiae	-	-	1	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,2
Vírus chrípky A	-	-	7	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	1,3
negat.	13	35,1	21	56,8	-	-	-	-	-	-	-	-	3	8,1	37	7,0
Spolu vyšetrených	69	13,1	153	29,0	88	16,7	15	2,8	38	7,2	153	29,0	11	2,1	527	8,2
bez odberu	17	15,2	74	66,1	-	-	7	6,3	-	-	1	0,9	13	11,6	112	1,8
Spolu	86	13,5	227	35,5	88	13,8	22	3,4	38	5,9	154	24,1	24	3,8	639	100,0

b. IV.2. ŠZD v ohniskách nákaz

Činnosť odboru epidemiológie

V roku 2017 bolo vykonaných 2720 epidemiologických šetrení v ohniskách jednotlivých infekčných ochorení a systémom EPIS bolo zaevidovaných 4239 hlásení o prenosných ochoreniach.

Odbor epidemiológie RÚVZ región Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce			Počet
1.	Epidemiologické vyšetrenie v ohniskách nákazy (okrem NN)	počet ohnisk zvýšený zdravotný dozor lekársky dohľad spolu:	2720 0 186 2906
2.	Odber vzoriek na mikrobiologické vyšetrenie (okrem NN):	vzorky biologického materiálu celkom vzorky materiálu z vonkajšieho prostredia: voda potraviny iné spolu:	136 15 7 0 158
3.	Imunizačný program	metodické návštevy lekárov kontrola očkovania kontrola skladovania očkovacích látok prejednanie neúčasti na očkovaní priestupkové konanie spolu:	53 2201 51 0 0 22105
4.	Práca v EPIS-e	zadávanie prípadov kontrola a uzatváranie prípadov spracovanie dotazníkov k epidémii SRV spolu:	4239 3893 35 78 8245
5.	Analýza epidemiologickej situácie (uviest' počet)	týždenná mesačná ročná na požiadanie spolu:	52 12 2 0 66
6.	Prednášková činnosť	prednášky pre verejnosť prednášky pre ZP spolu:	2 2 4
7.	Publikačná činnosť	Spolu ²⁾ :	1

8.	Účasť na konferenciách ³⁾	aktívna pasívna spolu:	0 2 2
9.	Práca na osobitných štúdiách a programoch ⁴⁾	príprava zadania zber podkladov sumarizácia analýza iné (príprava) spolu:	3 3 3 3 3 15
10.	vydané certifikáty (AIDS), medzinárodný očkovací preukaz, osvedčenie o odbornej spôsobilosti		0
11.	Posudková činnosť	štúdie projektovej dokumentácie konzultácie kolaudácia vydanie posudkov (čiastkové stanoviská) záväzné stanoviská spolu:	15 98 0 0 113
12.	Podnety	počet	0
13.	Sankcie	v zmysle § 12 odsek 2 opatrenia počet	0
14.	Rozhodnutia	v zmysle § 12 ods. 2	186
		v zmysle § 13 ods. 4	15
15.	Odvolania	počet	0

Publikácie pre verejnosť

Mgr. Z. Polačiková: EIW Nitrianske Noviny 24.4.2017/č.16 : „Zaočkovanosť proti osýpkam klesla“

Účasť na konferenciách

Pasívna: - 2x

Názov	Miesto konania	Dátum	Počet osôb
XXIII Vakcinačný deň SR	Hotel Slovakia Žilina	28.9.2017	4
XVIII. ročník odbornej konferencie „Surveillance NN“	Hotel Stupka Tále	10.10.- 11.10.2017	2

Prednášková činnosť

Meno:	Názov prednášky:	Cieľová skupina:	Miesto:	Dátum:
MUDr., Mgr. Katarína Tináková, MPH, MHA	Prednáška o EPIS-e	Študenti katedry agrobiológie a potravinových zdrojov na SPU v Nitre	SPU Nitra	14.3.2017
MUDr. , Mgr. Katarína Tináková, MPH, MHA	Koordinácia postupov pri výskyte vysoko-nákazlivých ochorení v SR	Prednáška pre členov krízového štábu v Nitre	FN Nitra	27.4.2017
MUDr. , Mgr. Katarína Tináková, MPH, MHA Mgr.Pivarčiová Barbora	„ Očkovanie hrou“ Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaní	Prednáška pre študentov stredných škôl	RÚVZ Nitra	26.5.2017
MUDr. , Mgr. Katarína Tináková, MPH, MHA	Opatrenia pri výskyte vysokonebezpečnej nákazy	Prednáška pre členov krízového štábu v Nitre	KOS Nitra	13.12.2017

Iné školenia

Dátum	Miesto konania	Názov:	Počet osôb
13.11.2017	RÚVZ Nitra	Odborný seminár RÚVZ Nitra	10

Práca na osobitných štúdiách a programoch:

Európsky imunizačný týždeň, Očkovanie hrou, Bodová prevalenčná štúdia NN a spotreby ATB.

V. Ostatné činnosti

a.) Preventívne programy a projekty

V rámci prevencie prenosných ochorení pracovníci odboru epidemiológie vykonávali opatrenia na zabránenie vzniku ďalších ochorení v 2720 ohniskách nákaz. Súčasne bolo v ohniskách vykonávané aktívne vyhľadávanie podozrivých z ochorenia (957 krát), poradenstvo o dekontaminácii prostredia, podávanie informácií v rámci zdravotnej výchovy (o možnostiach očkovania predovšetkým v rodinách, ako aj v školských a ostatných kolektívnych zariadeniach) a to buď písomne, osobným pohovorom v ohniskách alebo telefonicky. Spolu bolo vydaných 186 rozhodnutí regionálneho hygienika o lekárskom dohľade a zvýšenom zdravotnom dozore.

V ohniskách vírusových hepatitíd boli zabezpečované príslušné protiepidemické opatrenia formou rozhodnutia o lekárskom dohľade a zvýšenom zdravotnom dozore s odberom materiálu na sérologické vyšetrenia (7 krát VHA, 4 krát chronická VHB, 2 krát chronická VHC, 3 krát akútna VHE), u kontaktov novozistených nosičov HBsAg (10 prípadov). Pri negatívnych výsledkoch bolo u kontaktov v ohniskách VHA a VHB zahájené očkovanie.

Pozornosť sa venovala výskytu akútnych chabých paréz, serózných meningitíd a encefalitíd s dôrazom na odber materiálu na laboratórnu diagnostiku.

V rámci plnenia úloh environmentálnej surveillancie polio-like sme vykonali spolu 14 odberov odpadových vôd na zistenie prítomnosti poliovírusov a enterovírusov vo vonkajšom prostredí a to z ČOV v Nitre a v Zlatých Moravciach.

V sledovanom období sme zabezpečili 48 odberov biologického materiálu na vyšetrenie do NRC pre chrípku, z toho 40-krát bol potvrdený vírus chrípky.

c.) Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení

Na RÚVZ so sídlom v Nitre je zriadená poradňa očkovania, ktorej základným cieľom je konzultačná činnosť v oblasti ochorení preventabilných očkovaním - poskytovanie informácií o očkovaní, o indikáciách a kontraindikáciách očkovania, o zložení vakcín a nežiaducich účinkoch po očkovaní. Na web stránke je zverejnená jej obsahová náplň ako aj termín jej činnosti. Pre širokú verejnosť sme priebežne poskytovali informácie a rady osobne alebo telefonicky o možnosti očkovania rôznych druhov očkovaní, ktoré nie je hrazené zo

základného zdravotného poistenia a tiež o povinnom a odporúčanom očkovaní osôb pred cestou do zahraničia (spolu 37 krát).

V priebehu sledovaného obdobia boli ohľadom očkovania priebežne poskytované telefonické konzultácie ako aj písomné vyjadrenia aj pre pediatrov a lekárov pre dospelých.

Za účelom prevencie výskytu HIV/AIDS poskytovala svoje služby poradňa pre prevenciu HIV/AIDS zriadená pri RÚVZ so sídlom v Nitre. Jej činnosť bola vykonávaná plynule počas roka 2017 na základe požiadaviek klientov. Poradňa poskytla odborné poradenstvo 29-tim klientom. Poradenstvo bolo predodberové aj poodberové. Bolo vykonaných 58 návštev a 29 výkonov. Na vyšetrenie HIV protilátok a antigénu bolo odobratých 29 sér. Poradňu navštívilo 20 mužov a 9 žien. Bolo vykonaných 29 anonymných vyšetrení. Odborné poradenstvo sa týkalo konkrétnych opatrení na ochranu zdravia.

d.) Zdravotno-výchovné aktivity

Aj v roku 2017 sme sa zapojili do regionálnej kampane zameranej na hygienu a dezinfekciu rúk v rámci projektu „CLEAN CARE IS SAFER CARE“. Do aktivít boli zapojené všetky lôžkové zariadenia v okresoch Nitra a Zlaté Moravce, dialyzačné pracoviská, študenti SZŠ UKF v Nitre, vybrané ambulancie a zariadenia sociálnych služieb.

V súvislosti s kampaňou EIW, ktorá sa uskutočnila v dňoch 24.4.2017 – 30.4.2017, pod heslom „Očkovanie chráni zdravie v každom období života“ boli realizované nasledovné aktivity:

Na internetovej stránke RÚVZ bola zverejnená informácia o prebiehajúcom EIW pre laickú verejnosť.

Všetkým poskytovateľom zdravotnej starostlivosti (všeobecným lekárom pre deti, dorast a dospelých) bol zaslaný elektronickou poštou informačný materiál o prebiehajúcom EIW 2017 „Prečo očkovať“ a „Výsledky administratívnej kontroly očkovania v Nitrianskom kraji k 31.8.2016“.

Poskytovateľom zdravotnej starostlivosti - vedeniu lôžkových zdravotníckych zariadení v regióne, bol elektronickou poštou doručený edukačný materiál formou prednášky, zameraný na ochorenie na osýpky. Vedeniu detského oddelenia FN v Nitre bol zaslaný aj materiál o rotavírusoch, ktorý bol odprezentovaný na porade oddelenia.

V spolupráci s oddelením zdravotnej výchovy RÚVZ v Nitre bola na RÚVZ vytvorená nástenná tabuľa o prebiehajúcom EIW 2017.

V printovom médiu - Nitrianske Noviny (24.4.2017/č.16) bol uverejnený článok „Zaočkovanosť proti osýpkam klesla“.

Počas EIW v rámci vakcinačnej poradne prostredníctvom odborných pracovníkov odboru epidemiológie boli pre laickú verejnosť osobne a telefonicky poskytované konzultácie o povinnom očkovaní (druhy, odstupy, kontraindikácie) a o očkovaní do zahraničia.

Členom krízového štábu a pracovníkom infekčnej kliniky FN v Nitre boli osobne podané informácie o zabezpečovaní opatrení pri výskyte ochorenia na osýpky v rámci odborného usmernenia. Pre cieľovú skupinu študentov a pedagógov SZŠ v Nitre a UKF v Nitre - Fakulty sociálnych vied a zdravotníctva - Katedry ošetrovateľstva, boli doručené materiály vo forme prednášky s cieľom poukázať na význam očkovania po celý život a tým pomáhať udržiavať kolektívnu imunitu v celom európskom regióne. „Európsky imunizačný týždeň 2017“, „Aký je skutočný výskyt osýpok v Európe?“ Prevádzkovatelia školských zariadení boli požiadaní o vyvesenie edukačného materiálu na nástenky a doručené materiály k prebiehajúcemu EIW boli prezentované na školských seminároch.

Pre účastníkov gremiálnej rady riaditeľa RÚVZ v Nitre boli poskytnuté informácie o prebiehajúcej kampani Európskeho imunizačného týždňa.

Pre študentov a pedagógov - Katedra agrobiológie a potravinových zdrojov SPU v Nitre bola odprezentovaná prednáška o EPIS-e vrátane všeobecných informácií o očkovaní.

V rámci odbornej prípravy starostov obcí okresu Zlaté Moravce (realizácia opatrení pri výskyte vtáčej a ľudskej chrípky) bola odprezentovaná prednáška o význame očkovania proti sezónnej chrípke.

VI. Všeobecné kritériá

V tabuľke č. VI.1. je uvedená špecifická chorobnosť viazaná na pohlavie u prenosných chorôb vykázaných v roku 2017 v okrese Nitra.

V tabuľke č. VI.2. je uvedená vekovošpecifická chorobnosť na prenosné ochorenia v roku 2017 v okrese Nitra.

V tabuľke č. VI.3. je uvedená sezónnosť výskytu prenosných ochorení v roku 2017 v okrese Nitra.

V tabuľke VI.4. sú uvedené menšie epidémie alimentárnych ochorení s počtom 2 až 5 prípadov, riešené v roku 2017 v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce.

Tab. VI.1. - Špecifická chorobnosť viazaná na pohlavie
v okrese N i t r a - rok 2017

Kód MKCH	Ochorenie	Chorobnosť v roku 2017		Z toho				
				muži		ženy		
		abs.	na 100 000	abs.	na 100 000	abs.	na 100 000	
1	2	3	4	5	6	7	8	
A01	Brušný týfus a paratýfus	o	-	-	-	-	-	-
		n	-	-	-	-	-	-
A02	Iné infekcie salmonelami	o	129	80,2	64	82,2	65	78,4
		n	4	5,5	2	2,6	2	2,4
A03	Bacilová dyzentéria	o	8	5,0	3	3,9	5	6,0
		n	-	-	-	-	-	-
A04	Iné bakter.črevné infekcie	221	137,5	126	161,8	95	114,6	
A05	Iné bakter. otravy potrav.	-	-	-	-	-	-	
A08	Vírus. a inými organizm. vyvol. črevné infekcie	445	276,8	200	256,8	245	295,5	
A09	Nešpecifikovaná gastroenteritída	8	5,0	4	5,1	4	4,8	
B15	Akútna hepatitída A	-	-	-	-	-	-	
B16	Akútna hepatitída B	-	-	-	-	-	-	
B17.1	Akútna hepatitída C	-	-	-	-	-	-	
B17.2	Akútna hepatitída E	3	1,9	1	1,3	2	2,4	
B17.8	Iná špecifikovaná VH	-	-	-	-	-	-	
B18	Chronická hepatitída	3	1,9	-	-	3	3,6	
B19	VH bližšie nešpecifikované	-	-	-	-	-	-	
A37	Divý kašeľ	11	6,8	3	3,9	8	9,7	
A38	Šarlach	16	10,0	12	15,4	4	4,8	
B01	Ovčie kiahne	741	460,9	396	508,5	345	416,1	
B05	Osýpky	-	-	-	-	-	-	
B06	Ružienka	-	-	-	-	-	-	
B26	Mumps	-	-	-	-	-	-	
A39	Meningokokové infekcie	-	-	-	-	-	-	
A85-87 A89	Vírusové infekcie CNS	7	4,4	5	6,4	2	2,4	
A84	Vír.encefal.pren.kliešťami	1	0,6	1	1,3	-	-	
G00	Bakter.zápal mozg.plien	3	1,9	2	2,6	1	1,2	
A21	Tularémia	1	0,6	1	1,3	-	-	
B58	Toxoplazmóza	-	-	-	-	-	-	
A78	Q-horúčka	-	-	-	-	-	-	
A27	Leptospiróza	-	-	-	-	-	-	
A32	Listerióza	2	1,2	-	-	2	2,4	
A35	Tetanus	-	-	-	-	-	-	
A69	Lymská borelióza	4	2,5	2	2,6	2	2,4	
B86	Svrab	43	26,7	20	25,7	23	27,7	
B02	Herpes zoster	81	50,4	28	36,0	53	63,9	

Tabuľka VI.2. - Vekovošpecifická chorobnosť na prenosné choroby v okrese N i t r a - rok 2017

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Vekové skupiny											Spolu		
			0	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
A01	Brušný týfus	o	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
			rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		n	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A02	Iné infekcie salmonelami	o	abs.	7	35	16	8	3	4	15	13	9	7	12	129	
			rel.	415,4	539,1	203,8	115,3	39,3	44,0	60,4	48,6	41,9	31,4	46,7	80,2	
		n	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	4	
			rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	9,3	-	7,8	2,5	
A03	Bacilová dyzentéria	o	abs.	2	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	8	
			rel.	118,7	46,2	25,5	14,4	-	-	-	-	-	-	-	5,0	
		n	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A04	Iné bakteriálne črevné infekcie	abs.	20	44	15	14	14	6	25	16	6	17	44	221		
		rel.	1189,0	677,8	191,0	201,8	183,2	66,0	100,7	59,8	27,9	76,2	171,8	137,5		
A05	Iné bakteriálne otravy potrav.	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
A08	Vírus a inými organ. vyvol. črev. infekcie	abs.	40	160	78	12	18	7	37	17	11	15	50	445		
		rel.	2373,9	2464,6	993,4	173,0	235,5	77,1	149,0	63,6	51,2	67,3	194,5	276,8		
A09	Nešpecifikovaná gastroenteritída	abs.	-	1	-	-	1	1	-	4	-	1	-	8		
		rel.	-	15,4	-	-	13,1	11,0	-	15,0	-	4,5	-	5,0		
B15	Akútna hepatitída A	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B16	Akútna hepatitída B	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B17.1	Akútna hepatitída C	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B17.2	Akútna hepatitída E	abs.	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	3		
		rel.	-	-	-	-	-	-	4,0	-	4,7	4,5	-	1,9		
B17.8	Iná špecifikovaná vírusová hepatitída	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B18	Chronická hepatitída	abs.	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	3		
		rel.	-	-	-	-	13,1	-	-	-	4,7	4,5	-	1,9		
B19	VH bližšie nešpecifikované	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
A37	Divý kašeľ	abs.	-	-	2	-	2	-	-	1	2	3	1	11		
		rel.	-	-	25,5	-	26,2	-	-	3,7	9,3	13,5	3,9	6,8		
A38	Šarlach	abs.	-	1	15	-	-	-	-	-	-	-	-	16		
		rel.	-	15,4	191,0	-	-	-	-	-	-	-	-	10,0		
B01	Ovčie kiahne	abs.	19	255	324	95	22	8	10	6	1	-	1	741		
		rel.	1127,6	3927,9	4126,3	1369,3	287,9	88,1	40,3	22,4	4,7	-	3,9	460,9		

Tabuľka VI.2. - Vekovošpecifická chorobnosť na prenosné choroby v okrese N i t r a - rok 2017 - pokračovanie

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Vekové skupiny											Spolu
			0	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
B05	Osýpky	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B06	Ružienka	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B26	Mumps	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A39	Meningokokové infekcie	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A85-A87 A89	Vírusové infekcie CNS	abs.	-	-	1	-	-	3	1	1	-	-	1	7
		rel.	-	-	12,7	-	-	33,0	4,0	3,7	-	-	3,9	4,4
A84	Vír.encefalitída prenáš.kliešťami	abs.	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	3,7	-	-	-	0,6
G00	Bakteriálny zápal mozgových plien	abs.	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	3
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	3,7	4,7	-	3,9	1,9
A21	Tularémia	abs.	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
		rel.	-	-	-	-	13,1	-	-	-	-	-	-	0,6
B58	Toxoplazmóza	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A78	Q-horúčka	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A27	Leptospiróza	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A32	Listerióza	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7,8	1,2
A35	Tetanus	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A69	Lymská borelióza	abs.	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1	1	4
		rel.	-	-	12,7	-	-	-	-	3,7	-	4,5	3,9	2,5
B86	Svrab	abs.	-	2	2	12	5	4	3	4	4	4	3	43
		rel.	-	30,8	25,5	173,0	65,4	44,0	12,1	15,0	18,6	17,9	11,7	26,7
B02	Herpes zoster	abs.	-	-	2	1	-	2	11	10	13	17	25	81
		rel.	-	-	25,5	14,4	-	22,0	44,3	37,4	60,5	76,2	97,3	50,4

Tabuľka VI.3. - Sezónnosť výskytu prenosných chorôb v okrese N i t r a - rok 2017

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Mesiace												Spolu		
			JAN.	FEB.	MAR.	APR.	MAJ	JÜN	JÚL	AUG.	SEP.	OKT.	NOV.	DEC.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
A01	Brušný týfus a paratýfus	o	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
			%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		n	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
			%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
A02	Iné infekcie salmonelami	o	abs.	6	2	6	5	8	9	17	12	31	13	13	7	129	
			%	4,6	1,6	4,6	3,9	6,2	7,0	13,2	9,3	24,0	10,1	10,1	5,4	100,0	
		n	abs.	-	-	1	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	4
			%	-	-	25,0	-	-	-	25,0	25,0	-	25,0	-	-	-	100,0
A03	Bacilová dyzentéria	o	abs.	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	8	
			%	-	-	-	-	-	-	100,0	-	-	-	-	-	100,0	
		n	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A04	Iné bakteriálne črevné infekcie	abs.	21	17	17	21	20	15	22	16	18	26	17	11	221		
		%	9,5	7,7	7,7	9,5	9,0	6,7	10,0	7,2	8,1	11,8	7,7	5,0	100,0		
A05	Iné bakteriálne otravy potrav.	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
A08	Vírus.a inými org. vyv. črev. infekcie	abs.	7	25	54	80	75	37	38	20	45	40	11	13	445		
		%	1,6	5,6	12,1	18,0	16,9	8,3	8,5	4,5	10,1	9,0	2,5	2,9	100,0		
A09	Nešpecifikovaná gastroenteritída	abs.	4	-	1	-	-	-	-	-	-	3	-	-	8		
		%	50,0	-	12,5	-	-	-	-	-	-	37,5	-	-	100,0		
B15	Akútna hepatitída A	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B16	Akútna hepatitída B	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B17.1	Akútna hepatitída C	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B17.2	Akútna hepatitída E	abs.	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	3		
		%	33,3	-	-	-	-	33,3	-	33,4	-	-	-	-	100,0		
B17.8	Iná špecifikovaná vírusová hepatitída	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B18	Chronická hepatitída	abs.	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	3		
		%	-	-	-	-	33,3	-	-	-	33,3	33,4	-	-	100,0		
B19	VH bližšie nešpecifikované	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
A37	Divý kašeľ	abs.	5	1	-	-	-	-	-	-	-	3	2	-	11		
		%	45,4	9,1	-	-	-	-	-	-	-	27,3	18,2	-	100,0		
A38	Šarlach	abs.	-	-	1	1	5	2	2	-	-	-	2	3	16		
		%	-	-	6,2	6,2	31,3	12,5	12,5	-	-	-	12,5	18,8	100,0		
B01	Ovčie kiahne	abs.	74	52	85	134	130	80	29	4	5	28	47	72	741		
		%	10,0	7,0	11,5	18,1	17,5	10,8	3,9	0,5	0,7	3,8	6,3	9,9	100,0		

Tabuľka VI.3. - Sezónnosť výskytu prenosných chorôb v okrese N i t r a - rok 2017 - pokračovanie

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Mesiace												Spolu
			JAN.	FEB.	MAR	APR.	MAJ	JUN	JÚL	AUG.	SEP.	OKT.	NOV.	DEC.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
B05	Osýpky	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B06	Ružienka	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B26	Mumps	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
J10	Chripka	abs.	10421	8552	8552	5375	5143	4820	2002	2163	4795	7304	7249	5508	71 884
		%	14,5	11,9	11,9	7,5	7,1	6,7	2,8	3,0	6,7	10,2	10,1	7,6	100,0
A39	Meningokokové infekcie	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A85- A89	Vírusové infekcie CNS	abs.	1	-	-	2	-	-	1	1	-	1	1	-	7
		%	14,3	-	-	28,5	-	-	14,3	14,3	-	14,3	14,3	-	100,0
A84	Vir.encefalitída prenáš.kliešťami	abs.	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
		%	-	-	-	-	-	100,0	-	-	-	-	-	-	100,0
G00	Bakteriálny zápal mozgových plien	abs.	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	3
		%	-	-	-	33,3	-	-	33,3	-	-	-	33,4	-	100,0
A21	Tularémia	abs.	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
		%	-	-	-	-	100,0	-	-	-	-	-	-	-	100
B58	Toxoplazmóza	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A78	Q-horúčka	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A27	Leptospiróza	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A32	Listerióza	abs.	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2
		%	50,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50,0	-	100,0
A35	Tetanus	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A69	Lymská borelióza	abs.	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	1	-	4
		%	-	-	-	-	-	50,0	25,0	-	-	-	25,0	-	100,0
B86	Svrab	abs.	9	6	5	3	2	-	3	1	5	5	4	-	43
		%	20,9	14,0	11,6	7,0	4,7	-	7,0	2,3	11,6	11,6	9,3	-	100,0
B02	Herpes zoster	abs.	7	7	4	5	6	7	4	8	13	3	7	10	81
		%	8,7	8,7	4,9	6,2	7,4	8,7	4,9	9,8	16,0	3,7	8,7	12,3	100,0

Tabuľka VI.4. Menšie epidémie alimentárnych nákaz (2-5 prípadov) spolu za okresy Nitra, Šaľa, Zlaté Moravce

Dg.	Agens	Počet epidémií	Počet prípadov	Počet hospitalizovaných	Počet úmrtí	
Salmonella	A02	S. bližšie neurčená	2	6	-	-
		S.enteritidis	21	51	15	-
		S.infantis	-	-	-	-
		S.typhimurium	-	-	-	-
Kampylobakter	A04.5	Campylobacter jejuni	19	41	4	-
Listéria	A32	Listéria monocytogenes	-	-	-	-
		Iné listérie	-	-	-	-
Yersinia	A04.6		-	-	-	-
Escherichia coli (patogénna)	A04.4	Verotoxín produkujúca E. coli (VTEC)	-	-	-	-
Bacillus	A05.4	B. cereus	-	-	-	-
		Iný bacillus	-	-	-	-
Stafylokokové enterotoxíny	A05.0		-	-	-	-
Clostridium	A05.1	Cl. Botulinum	-	-	-	-
	A05.2	Cl. perfringens	-	-	-	-
		Iné clostrídium - Cl.difficile	-	-	-	-
Iné bakteriálne agens	A23	Brucella	-	-	-	-
	A03	Shigella	-	-	-	-
	A04.8	Iné bakteriálne agens (A04.0)	-	-	-	-
Parazity	B75	Trichinella	-	-	-	-
	A07.1	Giardia	-	-	-	-
	A07.2	Cryptosporidium	-	-	-	-
		Anisakis	-	-	-	-
		Iné parazity	-	-	-	-
Vírusy	A08.1	Norovírus	11	26	14	-
	A08.2	Adenovírus	2	4	1	-
	A08.0	Rotavírusy	81	199	121	-
Iné agens		Histamín	-	-	-	-
		Morské biotoxíny	-	-	-	-
	B17.2	Vírus hepatitídy E	-	-	-	-
Neznámy agens	A09	Negat.	2	7	5	-

REGIONÁLNY ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA
SO SÍDLOM V NITRE

Oddelenie epidemiológie

**VÝROČNÁ SPRÁVA
CHARAKTERISTIKA A ROZBOR
EPIDEMIOLOGICKEJ SITUÁCIE
V OKRESE ŠAĽA
ZA ROK 2017**

I. Demografické trendy

Demografické trendy sa do výročnej správy spracovávajú v 5-ročných intervaloch. Naposledy boli spracované vo výročnej správe za rok 2015.

II. Stručná epidemiologická charakteristika okresu Šaľa za rok 2017

V roku 2017 bola epidemiologická situácia v okrese Šaľa, tak ako v posledných rokoch, priaznivá. Z ochorení preventabilných očkovaním neboli hlásené záškrt, tetanus, osýpky, rubeola a parotitída. Viac ako štvornásobne však stúpla chorobnosť na varicellu.

V skupine alimentárnych ochorení nebolo hlásené ochorenie na brušný týfus, bacilovú dyzentériu ani bakteriálne otravy z potravín. Mierne stúpla chorobnosť na salmonelózy a vírusové črevné infekcie. Takmer o polovicu poklesla chorobnosť v skupine bakteriálnych črevných infekcií.

V skupine vírusových hepatítid sme v roku 2017 vykázali v porovnaní s minuloročným nulovým výskytom 6 ochorení na akútnu vírusovú hepatitídu A, ale iba 1 ochorenie na chronickú vírusovú hepatitídu. U ostatných typov hepatítid bola chorobnosť nulová.

Už ôsmy rok po sebe nebolo v okrese hlásené ochorenie na meningokokovú infekciu, rovnakú hodnotu mal počet hlásených vírusových infekcií CNS a nebolo hlásené ochorenie na bakteriálnu meningitídu.

V skupine zoonóz sme zaznamenali iba po 1 ochorení na toxoplazmózu a listeriózu. Oproti minulému roku poklesla aj chorobnosť na svrab.

V priebehu roku 2017 sme v okrese Šaľa nezaznamenali úmrtie na infekčné ochorenie.

Skupina alimentárnych ochorení

V roku 2017 sme v okrese Šaľa vykázali 65 prípadov salmonelóz, čo je chorobnosť 124,2/100 000 obyvateľov. Oproti predchádzajúcemu roku (58 prípadov chorobnosť 110,5/100 000 obyvateľov) došlo k nárastu vykázaných prípadov o 12,1% (index 1,1) a v porovnaní s 5-ročným priemerom (40,8, chorobnosť 22,2/100 000 obyvateľov) je to viac o 59,3% (index 1,6). Z celkového počtu prípadov sa 63 krát (96,9%) jednalo o manifestné ochorenie a 2 krát o inaparentnú infekciu. Výskyt sme zaznamenali vo všetkých vekových skupinách s výnimkou 15-19-ročných osôb, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 1 054,4/100 000 (5 prípadov) bola v skupine 0-ročných detí a 830,3/100 000 obyvateľov (61 ochorení) v skupine 1-4-ročných detí. Charakter výskytu bol prevažne sporadický alebo prebehol v menších rodinných epidémiách. Ako etiologické agens sa tak ako po minulé roky najčastejšie uplatnila *Salm. enteritidis*, vyvolala 47 manifestných ochorení a 2 inaparentné infekcie. Ako faktor prenosu udávali chorí najčastejšie kuracie mäso, vajička a mäsové

výrobky. V priebehu roku 2017 sme v okrese Šaľa zaznamenali 3 importované ochorenia na salmonelózu a to z Egypta.

Už ôsmy rok po sebe sme v okrese Šaľa zaznamenali nulovú chorobnosť na dyzentériu. Naposledy sme 13 prípadov (chorobnosť 24,0/100 000 obyvateľov) vykázali v roku 2009.

Oproti minulému roku, kedy sme v okrese Šaľa vykázali 114 prípadov bakteriálnych črevných infekcií (chorobnosť 217,1/100 000 obyvateľov), došlo k poklesu chorobnosti takmer o polovicu (index 0,6) a spolu bolo hlásených 68 ochorení, čo je chorobnosť 129,9/100 000 obyvateľov. Aj v porovnaní s 5-ročným priemerom (86,6, chorobnosť 163,7/100 000 obyvateľov) je to menej a to o 21,5% (index 0,8). Výskyt ochorení bol vo všetkých vekových skupinách, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola v skupine 1-4-ročných detí a to 1 089,8/100 000 obyvateľov (21 ochorení) a v skupine 0-ročných detí 420,2/100 000 obyvateľov (2 ochorenia). Podľa etiológie boli ochorenia vykázané 65 krát (95,6%) ako kampylobakteriôza, 2 krát (2,9%) ako yersiniôza a 1 krát (1,5%) ako enterokolitída zapríčinená *Clostridium difficile*. Charakter výskytu bol prevažne sporadický alebo rodinný. V priebehu roku bolo v okrese Šaľa hlásené 1 importované ochorenie na kampylobakteriôzu z Talianska.

V skupine vírusových črevných infekcií sme v roku 2017 v okrese Šaľa zaznamenali v porovnaní s minulým rokom (37 ochorení, chorobnosť 70,5/100 000 obyvateľov) nárast chorobnosti o 27,0% (index 1,3) a spolu bolo hlásených 47 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 89,8/100 000 obyvateľov. Aj oproti 5-ročnému priemeru (34,6 prípadu, chorobnosť 65,5/100 000 obyvateľov) je to viac a to o 35,8% (index 1,4). Ochorenia sa vyskytli prevažne v detských vekových skupinách od 0 do 14 rokov s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou 1 470,6/100 000 obyvateľov (7 prípadov) vo vekovej skupine 0-ročných detí a 986,0/100 000 obyvateľov (19 prípadov) v skupine 1-4-ročných detí. Podľa etiológie boli ochorenia vykázané 40 krát (85,1%) ako rotavírusové enteritídy, 5 krát (10,6%) ako norovírusové gastroenteropatie a 2 krát (4,3%) ako adenovírusové enteritídy. Výskyt bol sporadický a rodinný, v priebehu roku sme v okrese Šaľa nezaznamenali väčšie epidémie vírusových črevných infekcií.

Oproti minulému roku, kedy sme v okrese Šaľa vykázali 12 ochorení na nešpecifikované gastroenteritídy (22,9/100 000 obyvateľov), sme v roku 2017 zaznamenali v tejto skupine alimentárnych ochorení nulovú chorobnosť. Priemer za posledných 5 rokov mal hodnotu 10,6 s chorobnosťou 20,0/100 000 obyvateľov.

Skupina vírusových hepatítid

V roku 2017 sme v okrese Šaľa vykázali spolu 7 prípadov vírusových hepatítid, čo je rovnaký počet ako vlani. Rozdiel sme však zaznamenali vo výskyte u jednotlivých typov hepatítid. Oproti minuloročnému nulovému výskytu u akútnej vírusovej hepatítidy A bolo hlásených v roku 2017 až 6 ochorení a v porovnaní s 5-timi prípadmi chronických VH vykázaných vlani sme evidovali iba 1 ochorenie a to na chronickú VHB. U ostatných typov vírusových hepatítid bola v tomto roku v okrese Šaľa chorobnosť nulová. V skupine vírusových hepatítid sme ani v tomto roku nezaznamenali úmrtie.

V porovnaní s minulým rokom, kedy sme v okrese Šaľa nezaznamenali ochorenie na akútnu vírusovú hepatítidu typu A, bolo v roku 2017 hlásených až 6 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 11,5/100 000 obyvateľov. Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov mal hodnotu 3,0/100 000 (1,6 prípadu). Iba 1 ochorenie bolo u detí a to v skupine 1-4-ročných (vekovošpecifická chorobnosť 51,9/100 000 obyvateľov) a ostatné sa vyskytli u dospelých osôb nad 20 rokov veku. Výskyt bol sporadický, v priebehu roku s po 1 ochorení vyskytlo v mesiacoch január, apríl, jún, august, september a október. V ohniskách vírusovej hepatítidy A boli zabezpečené opatrenia u 36 kontaktov, vakcinácia bola indikovaná 23 krát (7 krát vakcínou Havrix, 12 krát vakcínou Avaxim, 4 krát vakcínou Vaqta).

Už druhý rok po sebe sme v okrese Šaľa nevykázali ochorenie na akútnu VHB. Naposledy boli 2 prípady hlásené ešte v roku 2015 (chorobnosť 3,8/100 000 obyvateľov) a priemer chorobnosti za posledných 5 rokov mal hodnotu 1,9/100 000 obyvateľov.

Aj u akútnej VHC sme už druhý rok po sebe zaznamenali v okrese Šaľa nulovú chorobnosť. Naposledy bolo 1 ochorenie hlásené v roku 2015 (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov) a priemer za posledných 5 rokov bol 0,2 s chorobnosťou 0,4/100 000 obyvateľov..

Ochorenie v tejto skupine vírusových hepatítid sme v okrese Šaľa vykázali v roku 2016 po prvý krát a to 2 prípady s chorobnosťou 3,8/100 000 obyvateľov. V tomto roku ochorenie nebolo hlásené.

V priebehu roku 2017 sme v okrese Šaľa vykázali iba 1 ochorenie na chronickú vírusovú hepatítidu (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov). V minulom roku sme evidovali 5 prípadov (chorobnosť 9,5/100 000 obyvateľov) a priemer za posledných 5 rokov bol 5,6 s chorobnosťou 10,6/100 000 obyvateľov. Na základe sérologických vyšetrení bolo ochorenie diagnostikované ako chronická vírusová hepatitída B, vyskytla sa u dospelého muža. Opatrenia vrátane vakcinácie proti VHB boli zabezpečené u 1 kontaktu.

Oproti minulému roku, kedy sme v okrese Šaľa vykázali 5 nosičov HBsAg (chorobnosť 9,5/100 000 obyvateľov), sme v roku 2017 evidovali 6 prípadov (chorobnosť 11,5/100 000 obyvateľov). Išlo o 4 mužov (66,7%) a 2 ženy (33,3%) vo vekových skupinách dospelých osôb od 20 do 64 rokov veku. Z celkového počtu 6 vykázaných nosičov sa v 1 prípade jednalo o gravidnú ženu a 2 krát o cudzincov (zo Srbska a Nigérie). Opatrenia boli vykonané u 10-tich kontaktov, sérologické vyšetrenie a následná vakcinácia bola vykonaná u 5-tich kontaktov.

Skupina nákaz preventabilných očkovaním

Kladný vplyv vysokej zaočkovanosti detskej populácie sa aj v tomto roku prejavil v okrese nulovou chorobnosťou u záškrtu, osýpok, rubeoly a parotitídy.

V priebehu roka 2017 sme v okrese Šaľa evidovali 1 ochorenie na pertussis s chorobnosťou 1,9/100 000 obyvateľov oproti roku 2016, kedy sme vykázali 8 ochorení s chorobnosťou 15,2/100 000 obyvateľov (index 0,1). Chorobnosť mala aj v porovnaní s 5-ročným priemerom (9,4 prípadov, chorobnosť 17,8/100 000 obyvateľov) klesajúci trend.

Skupina respiračných ochorení

Lekári v okrese Šaľa v roku 2017 hlásili 323 ochorení na varicellu, čo je chorobnosť 616,9/100 000 obyvateľov. Oproti minulému roku, kedy sme evidovali 71 prípadov s chorobnosťou 135,2/100 000 obyvateľov, je to niekoľkonásobný nárast (index 4,5). V porovnaní s 5-ročným priemerom (159,0 prípadov, chorobnosť 300,1/100 000 obyvateľov) je to viac ako dvojnásobný nárast chorobnosti (index 2,0). Najviac ochorení sa vyskytlo ako zvyčajne v detských vekových skupinách s maximom 143 prípadov v skupine 5-9-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 5 636,6/100 000 obyvateľov) a 124 prípadov vo vekovej skupine 1-4-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 6 434,9/100 000 obyvateľov). Výskyt ochorení sme zaznamenali s výnimkou mesiaca január vo všetkých mesiacoch v roku s maximom 110 prípadov (34,1%) v máji a 50 prípadov (15,5%) v marci.

V roku 2017 sme v okrese zaznamenali 9 ochorení na infekčnú mononukleózu s chorobnosťou 17,2/100 000 obyvateľov, čo predstavuje pokles o 52,6% oproti minulému roku, kedy bolo hlásených 19 prípadov (chorobnosť 36,2/100 000 obyvateľov). Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 159,9/100 000 obyvateľov (4 ochorenia) boli typicky vo vekovej skupine 15-19-ročných osôb.

V priebehu roku bolo v okrese Šaľa hlásených 30 049 akútnych respiračných ochorení, čo predstavuje chorobnosť 83 772,9/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. V porovnaní s minulým rokom, kedy sme zaznamenali 31 286 ochorení s chorobnosťou 84 058,8/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov, je to menej o 4,0%. Z celkového počtu boli 2 829 krát hlásené ochorenia na chrípku a chrípke podobné stavy (chorobnosť 7 886,9/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov), čo je 9,4% z počtu všetkých hlásených akútnych respiračných ochorení. Ochorenia na ARO a chrípku mali sporadický charakter, alebo charakter lokálnych epidémií. Najvyššiu vekovošpecifickú chorobnosť sme zaznamenali vo vekovej skupine 0-5-ročných detí 318 502,2/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (6 194 ochorení). Z celkového počtu akútnych respiračných ochorení hlásených v roku 2017 bol klinický priebeh komplikovaný u 1 115 prípadov (3,7%). Najvyšší podiel komplikácií tvorili sinusitídy 2,5% z počtu ochorení a 67,4% z počtu komplikácií a otitídy 1,1% z počtu ochorení a 29,9% z počtu komplikácií. Z odobratých nasofaryngeálnych výterov bol rýchlotestom imunochromatograficky potvrdený 5 krát vírus chrípky typu A bez bližšej špecifikácie a 1 krát vírus chrípky typu A/HongKong/4801/2014/H3N2/-like.

V roku 2017 sme v okrese Šaľa vykázali 19 ochorení na sezónnu chrípku s chorobnosťou 36,3/100 000 obyvateľov, pričom výskyt ochorení bol 5 krát sporadický a 14 prípadov prebehlo v epidémii, ktorú sme zaznamenali v domove dôchodcov.

V skupine respiračných ochorení sme v roku 2017 v okrese Šaľa vykázali ešte 2 ochorenia na erysipelas (chorobnosť 3,8/100 000 obyvateľov), 1 ochorenie na herpes simplex s chorobnosťou 1,9/100 000 obyvateľov a 52 ochorení na herpes zoster s chorobnosťou 99,3/100 000 obyvateľov.

Skupina neuroinfekcií

V skupine neuroinfekcií bola v roku 2017 v okrese Šaľa priaznivá situácia. Už ôsmy rok po sebe sme nezaznamenali ochorenie na meningokokovú infekciu a oproti minulému roku, kedy sme vykázali 1 ochorenie na bakteriálnu meningitídu (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov), bola chorobnosť u tejto neuroinfekcie nulová.

V roku 2017 sme v okrese Šaľa zaznamenali 2 ochorenia na nešpecifikovanú vírusovú encefalitídu s chorobnosťou 3,8/100 000 obyvateľov, čo je rovnaký počet ako v minulom roku. V porovnaní s 5-ročným priemerom (2,4 prípadu, chorobnosť 4,5/100 000 obyvateľov) je to menej o 16,7% (index 0,8). Obidve ochorenia diagnostikované ako nešpecifikovaná vírusová encefalitída (A86).

Skupina zoonóz a nákaz s prírodnou ohniskovosťou

V skupine zoonóz sme v roku 2017 vykázali v okrese Šaľa tak ako v minulom roku jedno ochorenie na toxoplazmózu s chorobnosťou 1,9/100 000 obyvateľov. Výskyt ochorení porovnaní s 5-ročným priemerom (1,8 prípadu, chorobnosť 3,4/100 000 obyvateľov) je menší o 44,4% (index 0,6).

Po dvoch rokoch s nulovým výskytom bolo zaznamenané jedno ochorenie na listeriózu (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov). Ochorenie sa klinicky manifestovalo ako listériová meningitída a ako etiologické agens sa uplatnila *Listeria ivanovii*.

V priebehu roku bolo v okrese zaznamenaných 5 poranení zvieratami podozrivými z ochorenia na besnotu (chorobnosť 9,6/100 000 obyvateľov). U všetkých poranených osôb bola antirabická vakcinácia vykonaná v ambulancii Infekčnej kliniky FN v Nitre.

Nákazy kože a slizníc

V roku 2017 sme u ochorení na svrab v porovnaní s minulým rokom (36 prípadov, chorobnosť 68,6/100 000 obyvateľov) zaznamenali pokles chorobnosti o 30,6% (index 0,7). Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov mal hodnotu 23,2/100 000 obyvateľov (12,2 prípadu), index bol 2,0. Vykázali sme 25 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 47,8/100 000 obyvateľov. Sporadický charakter malo 10 ochorení a ostatné prípady prebiehali v rámci rodinného výskytu s počtom od 2 do 4 prípadov.

Iné infekcie – nezaradené

V tejto skupine diagnóz sme vykázali 8 ochorení na septické stavy (chorobnosť 15,3/100 000 obyvateľov), z toho 3 krát išlo o ochorenie nozokomiálneho pôvodu. Všetky ochorenia boli vykázané ako iné septikémie a skončili sa uzdravením.

V skupine pohlavne prenosných ochorení sme oproti minulému roku (6 ochorení, chorobnosť 11,4/100 000 obyvateľov) vykázali iba 2 ochorenia na syfilis (3,8/100 000 obyvateľov) a 6 ochorení na gonokokovú infekciu s chorobnosťou 11,5/100 000 obyvateľov (v minulom roku boli vykázané 2 prípady, chorobnosť 3,8/100 000 obyvateľov).

Hlásené boli 3 ochorenia na enterobiózu s chorobnosťou 5,7/100 000 obyvateľov a 9 prípadov pedikulózy (chorobnosť 17,2/100 000 obyvateľov).

V roku 2017 sme v okrese Šaľa vykázali 1 prípad bezpríznakového nosičstva vírusu HIV (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov).

Nozokomiálne infekcie

Za rok 2017 evidujeme v okrese Šaľa 3 nozokomiálne ochorenia, ktoré boli vyhľadané. Mikrobiologická diagnostika bola využitá vo všetkých prípadoch. Prevalencia nozokomiálnych ochorení je 6,5. Diagnostikovanými nozokomiálnymi ochoreniami boli sepsy, ktoré sa vyskytli v Dialyzačnom stredisku B.Braun Avitum s.r.o. Šaľa.

Izolovaný etiologický agens bol *Staphylococcus aureus*, *Staphylococcus epidermidis* a *Pseudomonas aeruginosa*. V priebehu roku sme v okrese Šaľa nezaznamenali epidémiu ani úmrtie nozokomiálneho charakteru.

V tabuľke č. II.1. je uvedený výskyt prenosných ochorení a porovnávacie indexy v okrese Šaľa v roku 2017.

V tabuľke č. II.2. je uvedený výskyt prenosných ochorení za posledných 20 rokov v okrese Šaľa.

Tabuľka II.1. - Výskyt prenosných ochorení a porovnávacie indexy
v okrese Š a ľ a - rok 2017

Kód MKCH	Ochorenie	Rok 2017	Rok 2016	Index 17/16	Priemer 12-16	Index 17/P	Chorobnosť v r.2017	Priemer chor.12-16
		abs.	abs.	rel.	abs.	rel.	na 100 000	na 100 000
1	2	3	4	5	6	7	8	9
A01	Brušný týfus a paratýfus	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A02	Iné infekcie salmonelami	65	58	1,1	40,8	1,6	124,2	77,2
A03	Bacilová dyzentéria	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A04	Iné bakter. črevnéinfekcie	68	114	0,6	86,6	0,8	129,9	163,7
A05	Iné bakter. otravy potrav.	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A08	Vírus. a inými organizm. vyvol. črevné infekcie	47	37	1,3	34,6	1,4	89,8	65,5
A09	Nešpec.gastroenteritídy	0	12	0,0	10,6	0,0	0,0	20,0
B15	Akútna hepatitída A	6	0	0,0	1,6	3,8	11,5	3,0
B16	Akútna hepatitída B	0	0	0,0	1,0	0,0	0,0	1,9
B17.1	Akútna hepatitída C	0	0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,4
B17.2	Akútna hepatitída E	0	2	0,0	0,4	0,0	0,0	0,8
B18	Chronická hepatitída	1	5	0,2	5,6	0,2	1,9	10,6
B19	VH bližšie nešpecifikov.	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A37	Divý kašeľ	1	8	0,1	9,4	0,1	1,9	17,8
A38	Šarlach	0	1	0,0	0,4	0,0	0,0	0,8
B01	Ovčie kiahne	323	71	4,5	159,0	2,0	616,9	300,1
B05	Osýpky	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
B06	Ružienka	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
B26	Mumps	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
J11	Chrípka	30049	31286	1,0	32264,0	0,9	83772,9	80630,1
A39	Meningokokové infekcie	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A85-87 A89	Vírusové infekcie CNS	2	2	1,0	2,4	0,8	3,8	4,5
A84	Vír.encef.pren.kliešťami	0	2	0,0	0,4	0,0	0,0	0,8
G00	Bakter.zápal mozg.plien	0	1	0,0	0,8	0,0	0,0	1,5
A21	Tularémia	0	0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,8
B58	Toxoplazmóza	1	1	1,0	1,8	0,6	1,9	3,4
A78	Q-horúčka	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A27	Leptospiróza	0	0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,4
A32	Listerióza	1	0	0,0	0,6	1,7	1,9	1,1
A35	Tetanus	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A69	Lymfská borelióza	0	3	0,0	0,8	0,0	0,0	1,5
B86	Svrab	25	36	0,7	12,2	2,0	47,8	23,2

III. Rozbor epidemiologickej situácie v okrese Šaľa za rok 2017

III.1. Skupina alimentárnych infekcií

Brušný týfus a paratýfus (A01)

Za celé sledované 20-ročné obdobie nebolo v okrese Šaľa hlásené ochorenie na brušný týfus a paratýfus.

K 31.12.2017 neevidujeme v okrese žiadneho bacilonosiča *Salmonella typhi* ani *Salmonella paratyphi*.

Iné infekcie salmonelami (A02)

V roku 2017 sme v okrese Šaľa vykázali 65 prípadov salmonelózy, čo je chorobnosť 124,2/100 000 obyvateľov. Oproti predchádzajúcemu roku (58 prípadov chorobnosť 110,5/100 000 obyvateľov) došlo k nárastu vykázaných prípadov o 12,1% a v porovnaní s 5-ročným priemerom (40,8, chorobnosť 22,2/100 000 obyvateľov) je to viac o 59,3%.

Z celkového počtu prípadov sa 63 krát (96,9%) jednalo o manifestné ochorenie a 2 krát o inaparentnú infekciu.

Podľa pohlavia ochorelo rovnako 32 mužov (49,2%) a 33 žien (50,8%) vo všetkých vekových skupinách s výnimkou 15-19-ročných osôb, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 1 054,4/100 000 (5 prípadov) bola v skupine 0-ročných detí a 830,3/100 000 obyvateľov (61 ochorení) v skupine 1-4-ročných detí.

S výnimkou mesiaca januára sa ochorenie vyskytli v priebehu celého roku, s maximom 11 ochorení (17,5%) v auguste.

Ochorenia sa vyskytli v 51 ohniskách, pričom charakter výskytu bol prevažne 41 krát (63,1%) sporadický, 7 krát sme zaznamenali 2 prípady v rodine (21,5%), 2 krát 3 prípady v rodine (9,2%) a 1 krát 4 prípady v rodine (6,2%).

Ako etiologické agens sa tak ako po minulé roky najčastejšie 49 krát (75,4%) uplatnila *Salm. enteritidis*, vyvolala 47 manifestných ochorení a 2 inaparentné infekcie, izolovaná bola 44 krát (60,3%).

Ako faktor prenosu udávali chorí najčastejšie 23 krát (35,4%) kuracie mäso, 18 krát (27,7%) vajička, 7 krát (10,8%) mäsové výrobky a 17 prípadov zostalo epidemiologicky neobjasnených (26,1%).

Fagotypizácia salmonel nebola v roku 2017 z NRC pre salmonely hlásená. V ohniskách neboli odobraté na kultivačné vyšetrenie žiadne potraviny.

Salmonelózy- frekvencia izolovaných typov od chorých a vylučovateľov v roku 2017 v okrese Šaľa

P.č.	Izolovaný typ salmonely	Spolu		z toho			
				u chorých		u vylučovateľov	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Salm.enteritidis	44	67,7	42	66,7	2	100,0
2	Salm.enterica	1	1,5	1	1,6	-	-
3	Salm.typhimurium	1	1,5	1	1,6	-	-
4	Salm.bližšie neurčená	11	16,9	11	17,5	-	-
5	ZES kult.negatívny	2	3,1	2	3,2	-	-
6	ZES kultivačne nevyšetrený	6	9,3	6	9,4	-	-
S p o l u :		65	100,0	63	100,0	2	100,0

Zaznamenali sme 5 manifestných ochorení na salmonelózu vo vekovej skupine 0-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 1 050,4/100 000 obyvateľov).

Prehľad faktorov prenosu nákazy u 0-ročných detí:

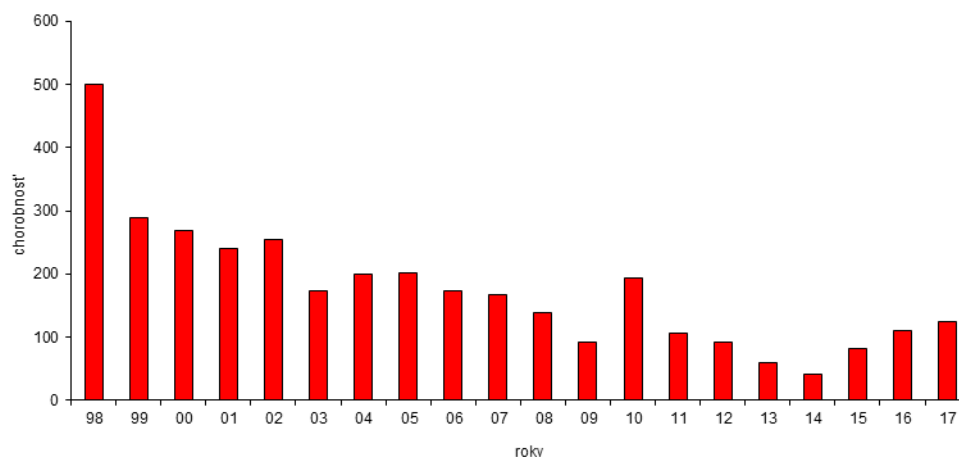
Vek v mesiacoch	Forma ochorenia		Faktor prenosu nákazy		Typ salmonely	
	ochorenie	vylučovanie	kuracie mäso	neobjasnené	Salm.ente-ritidis	Salm.bl. neurčená
3-mesačné	1	-	-	1	-	1
5-mesačné	1	-	-	1	1	-
7-mesačné	1	-	-	1	1	-
9-mesačné	2	-	2	-	2	-
S p o l u	5	-	2	3	4	1

Z celkového počtu 65 prípadov salmonelóz vykázaných v okrese Šaľa v roku 2017 si 22 (33,8%) vyžiadalo hospitalizáciu.

V priebehu roku 2017 sme v okrese Šaľa zaznamenali 3 importované ochorenia na salmonelózu a to z Egypta, u 2 dospelých osôb a školáka.

Regionálna veterinárna a potravinová správa nehlásila v okrese Šaľa v roku 2017 žiadnu epizoóciu salmonelózy u zvierat.

SALMONELÓZY
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

Popis rodinných epidémií:

V dňoch 7.4. až 9.4.2017 ochoreli v obci Tešedíkovo 3 členovia 5-člennej rodiny na salmonelózu (1 dieťa navštevujúce MŠ a 2 dospelé osoby), pravdepodobne po konzumácii domácich vajčiek. U dieťaťa bola zo stolice izolovaná Salm.enteritidis, dospelí neboli kultivačne vyšetrení a ochorenia boli vykázané na základe epidemiologickej súvislosti.

V dňoch 9.8. a 10.8.2017 ochoreli na salmonelózu v rodine v Šali všetci 4 členovia domácnosti (2 dospelí a 2 vysokoškooláci), ktorí dňa 8.8.2017 konzumovali domáci zemiakový majonézový šalát a vyprážené kuracie rezne. Na prípravu jedla boli použité vajčka z VD. Ochorenia si nevyžiadali hospitalizáciu. Kultivačne vyšetrení boli 3 chorí, z toho 2 krát bol izolovaný bližšie neurčený typ salmonely a 1 krát bolo kultivačné vyšetrenie negatívne. Ochorenia si nevyžiadali hospitalizáciu.

Zaznamenali sme rodinnú epidémiu salmonelózy, v ktorej v dňoch 5.8. a 6.8.2017 ochoreli 3 osoby (školák a 2 dospelé osoby) z celkového počtu 4 rodinných príslušníkov. Všetci ochoreli počas dovolenky v Egypte a udávali častý konzum grilovaného kuracieho mäsa. Ochorenia boli vykázané ako importované.

Prehľad salmonelóz v epidemiologickej súvislosti v roku 2017 v okrese Šaľa

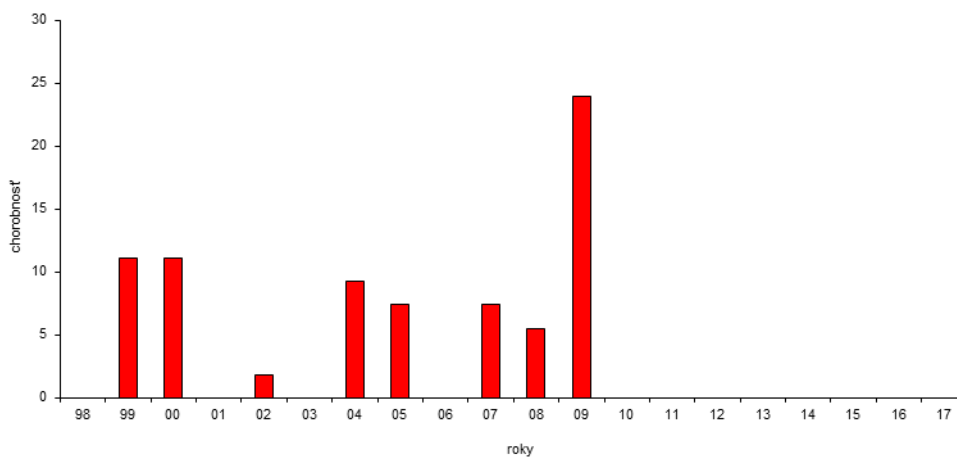
P. č.	Obec	Dátum výskytu	Počet ochorení		Typ salmonely	Factor prenosu nákazy	Typ výskytu
			och.	vył.			
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Tešedíkovo	7.4.-9.4.2017	3	-	S.enteritidis	vajčka D	rodinný
2	Dlhá n/Váhom	20.5.-30.5.2017	1	1	S.enteritidis	mäsové výrobky	rodinný
3	Horná Kráľová	23.5.-25.5.2017	2	-	S.enteritidis	mäsové výrobky	rodinný

4	Tešedíkovo	13.6.-14.6.2017	2	-	S.enteritidis	kuracie mäso	rodinný
5	Močenok	11.7.-12.7.2017	2	-	S.enteritidis	kuracie mäso	rodinný
6	Šaľa	5.8.-6.8.2017	3	-	S.enteritidis	kuracie mäso	rodinný
7	Šaľa	9.8.-10.8.2017	4	-	S.bl.neurčená	vajíčka VD	rodinný
8	Neded	19.8.-20.8.2017	2	-	S.bl.neurčená	vajíčka VD	rodinný
9	Šaľa	12.9.-13.9.2017	2	-	S.enteritidis	vajíčka VD	rodinný
10	Vlčany	23.10.2017	2	-	S.enteritidis	vajíčka VD	rodinný

Bacilová dyzentéria (A03)

Už ôsmy rok po sebe sme v okrese Šaľa zaznamenali nulovú chorobnosť na dyzentériu. Naposledy sme 13 prípadov (chorobnosť 24,0/100 000 obyvateľov) vykázali v roku 2009.

BACILOVÁ DYZENTÉRIA
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

Iné bakteriálne črevné infekcie (A04)

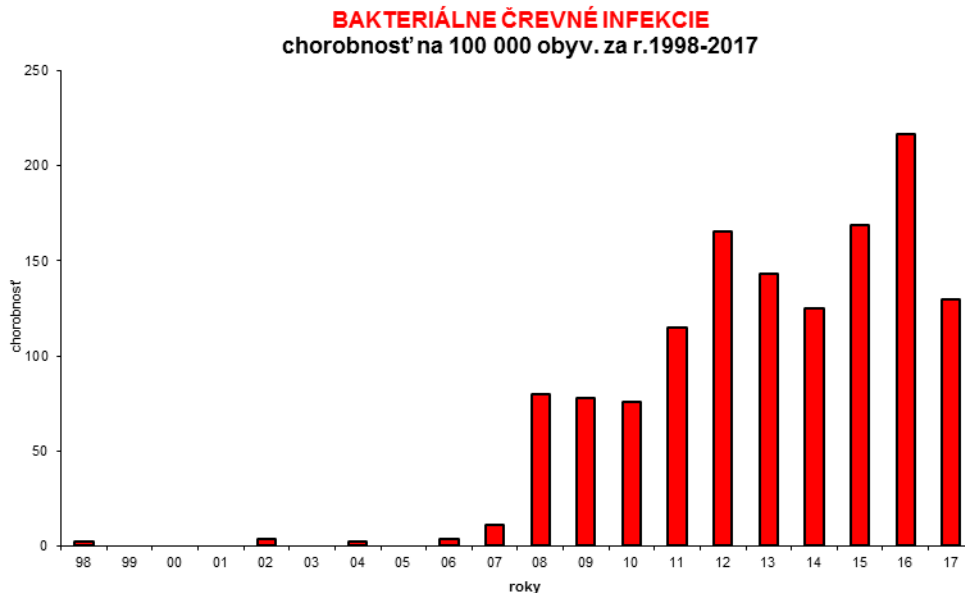
Oproti minulému roku, kedy sme v okrese Šaľa vykázali 114 prípadov bakteriálnych črevných infekcií (chorobnosť 217,1/100 000 obyvateľov), došlo k poklesu chorobnosti takmer o polovicu a spolu bolo hlásených 68 ochorení, čo je chorobnosť 129,9/100 000 obyvateľov. Aj v porovnaní s 5-ročným priemerom (86,6, chorobnosť 163,7/100 000 obyvateľov) je to menej a to o 21,5%.

Podľa pohlavia ochorelo 35 mužov (51,5%) a 33 žien (48,5%) vo všetkých vekových skupinách, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola u 1-4-ročných detí a to 1 089,8/100 000 obyvateľov (21 ochorení) a v skupine 0-ročných detí 420,2/100 000 obyvateľov (2 ochorenia).

Výskyt bol hlásený po celý rok s maximom v letných mesiacoch, najviac prípadov 11 bolo vykázaných v júli (16,2%).

Podľa etiológie boli ochorenia vykázané 65 krát (95,6%) ako kampylobakteriôza, 2 krát (2,9%) ako yersiniôza a 1 krát (1,5%) ako enterokolitída zapríčinená *Clostridium difficile*.

Kampylobakteriôza (A04.5)

Oproti minulému roku, kedy sme v okrese Šaľa vykázaní až 100 ochorení na kampylobakteriôzu (chorobnosť 190,4/100 000 obyvateľov), počet ochorení poklesol o 35,0% a bolo hlásených 65 prípadov, čo je chorobnosť 124,2/100 000 obyvateľov.

Charakter výskytu bol prevažne 57 krát (87,7%) sporadický a 4 krát sme evidovali 2 prípady (12,3%).

Podľa kolektívu ochorelo 13 malých detí mimo kolektívu (20,1%), 2 deti navštevujúce detské jasle (3,1%), 9 detí navštevujúcich MŠ (13,8%), 9 školákov (13,8%), 6 stredoškolákov (9,2%), 2 vysokoškoláci (3,1%) a 24 dospelých osôb (36,9%).

Laboratórne potvrdených bolo 62 (95,4%) ochorení, pričom pôvodcom ochorení bol vo všetkých prípadoch *Campylobacter jejuni* a na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti boli vykázané 3 laboratórne nevyšetrené ochorenia.

V epidemiologickej anamnéze udávali chorí najčastejšie 33 krát (50,9%) konzumáciu kuracieho mäsa.

<u>Faktor prenosu:</u>	<u>počet:</u>	<u>%</u>
kuracie mäso	33 krát	50,9%
mäsové výrobky	14 krát	21,6%
vajíčka	1 krát	1,5%
kontakt s domácimi zvieratami	1 krát	1,5%
kontakt s infikovanou osobou	1 krát	1,5%
kačacie mäso	1 krát	1,5%
bravčové mäso	1 krát	1,5%
ryby (sushi)	1 krát	1,5%
<u>neobjasnený faktor prenosu</u>	<u>12 krát</u>	<u>18,5%</u>
Spolu:	65 prípadov	100,0%

Hospitalizáciu si vyžiadali iba 4 ochorenia (6,2%). V priebehu roku bolo v okrese Šaľa hlásené iba 1 importované ochorenie na kamylobakteriózu a to u dospeljej ženy z Talianska.

Yersinióza (A04.6)

V roku 2017 sme v okrese Šaľa vykázali rovnako ako vlani 2 ochorenia na yersiniózu, čo je chorobnosť 3,8/100 000 obyvateľov.

Ochoreli 2 ženy po 1 krát v skupine 1-4-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 51,9/100 000 obyvateľov a v skupine 20-24-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 31,3/100 000 obyvateľov. Ochorenia boli kultivačne potvrdené, izolovaná bola *Y.enterocolitica* (po 1 krát sérovar 03 a 09). V anamnéze udávali chorí po 1 krát konzumáciu domácich zakáľáčkových výrobkov a bravčového mäsa. Ochorenia si nevyžiadali hospitalizáciu.

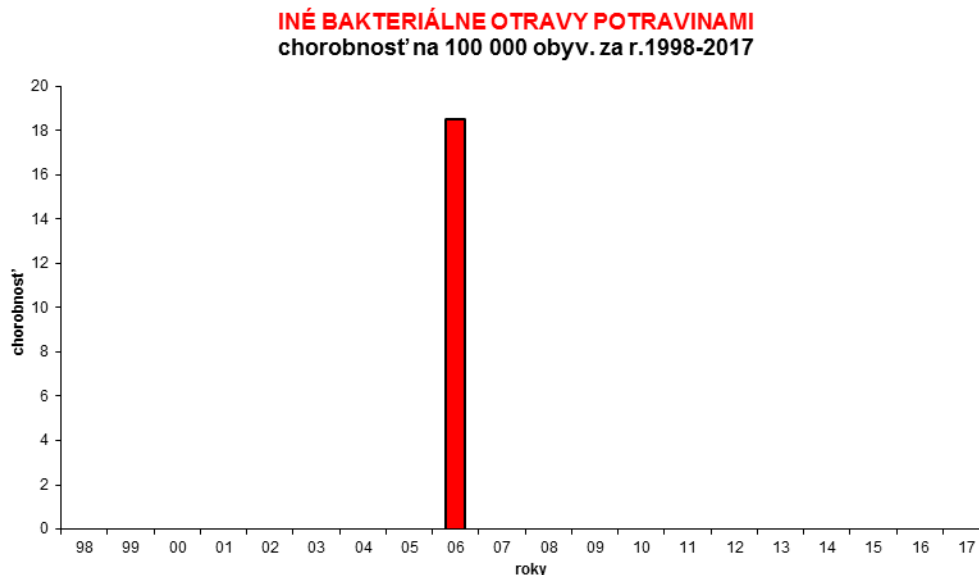
Enterokolitída zapríčinená *Clostridium difficile* (A04.7)

V priebehu roku bolo v tejto skupine diagnóz v okrese Šaľa hlásené iba 1 ochorenie (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov) oproti 7-mim ochoreniam vykázaným v minulom roku (chorobnosť 13,3/100 000 obyvateľov).

Sporadické, laboratórne potvrdené ochorenie na enterokolitídu zapríčinenú *Clostridium difficile* produkujúcim toxín A aj B bolo hlásené u dospelého muža a vyžiadalo si hospitalizáciu.

Iné bakteriálne otravy potravinami (A05)

Za posledných 20 rokov sme ochorenie v tejto skupine alimentárnych infekcií zaznamenali iba raz a to 10 ochorení v roku 2006 (chorobnosť 18,5/100 000 obyvateľov). Aj tento rok bola chorobnosť nulová.

Vírusové a inými organizmami vyvolané črevné infekcie (A08)

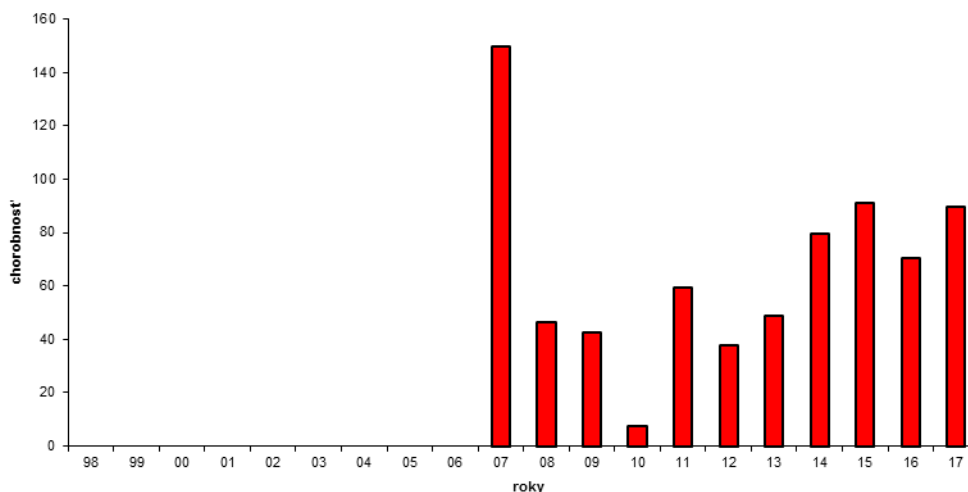
V skupine vírusových črevných infekcií sme v roku 2017 v okrese Šaľa zaznamenali v porovnaní s minulým rokom (37 ochorení, chorobnosť 70,5/100 000 obyvateľov) nárast chorobnosti o 27,0% a spolu bolo hlásených 47 ochorení s chorobnosťou 89,8/100 000 obyvateľov. Aj oproti 5-ročnému priemeru (34,6 prípadu, chorobnosť 65,5/100 000 obyvateľov) je to viac a to o 35,8%.

Podľa pohlavia ochorelo 31 mužov (66,0%) a 16 žien (34,0%). Ochorenia sa vyskytli prevažne v detských vekových skupinách od 0 do 14 rokov s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou 1 470,6/100 000 obyvateľov (7 prípadov) vo vekovej skupine 0-ročných detí a 986,0/100 000 obyvateľov (19 prípadov) v skupine 1-4-ročných detí.

Väčšina ochorení 38 (80,9% sa vyskytla od februára do mája s maximom 14 ochorení (29,8%) v marci.

Podľa etiológie boli ochorenia vykázané 40 krát (85,1%) ako rotavírusové enteritídy, 5 krát (10,6%) ako norovírusové gastroenteropatie a 2 krát (4,3%) ako adenovírusové enteritídy.

VÍRUSMIA INÝMI ORGANIZMAMI VYVOLANÉ ČREVNÉ INFEKČIE
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

Rotavírusová enteritída (A08.0)

Oproti minulému roku, kedy sme evidovali v okrese iba 11 ochorení na rotavírusové enteritídy (chorobnosť 21,0/100 000 obyvateľov) došlo v roku 2017 k takmer štvornásobnému nárastu chorobnosti a vykázali sme 40 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 76,4/100 000 obyvateľov.

Ochorenia sa vyskytli 17 krát sporadicky (42,5%), 7 krát ako 2 prípady v rodine (35,0%) a 3 krát ako 3 prípady v rodine (22,5%).

Ochorelo 18 malých detí mimo kolektívu (45,0%), 6 detí navštevujúcich MŠ (15,0%), 11 školákov (27,5%) a 5 dospelých osôb (12,5%).

Laboratórne potvrdených bolo 31 ochorení (77,5%), 2 negatívne a 7 nevyšetrených ochorení bolo vykázaných na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti.

Hospitalizáciu si vyžiadalo 29 ochorení (72,5%). Nikto z chorých nebol očkovaný proti rotavírusom.

Akútna gastroenteropatia zapríčinená vírusom Norwalk (A08.1)

V roku 2017 sme v okrese Šaľa vykázali iba 5 ochorení na akútnu gastroenteropatiu zapríčinenú vírusom Norwalk, čo je chorobnosť 9,6/100 000 obyvateľov. V minulom roku sme evidovali 25 ochorení (chorobnosť 47,6/100 000 obyvateľov).

Sporadický charakter mali 3 ochorenia (60,0%) a 1 krát sme zaznamenali 2 prípady v rodine (40,0)

Ochoreli 3 malé deti mimo kolektívu (60,0%), 1 dieťa z MŠ (20,0%) a 1 dospelá osoba (20,0%). Laboratórne potvrdené boli 4 ochorenia (80,0%), 1 laboratórne nevyšetrené ochorenie bolo vykázané na základe klinických prípadov a epidemiologickej súvislosti. Hospitalizáciu si vyžiadali 4 ochorenia (80,0%).

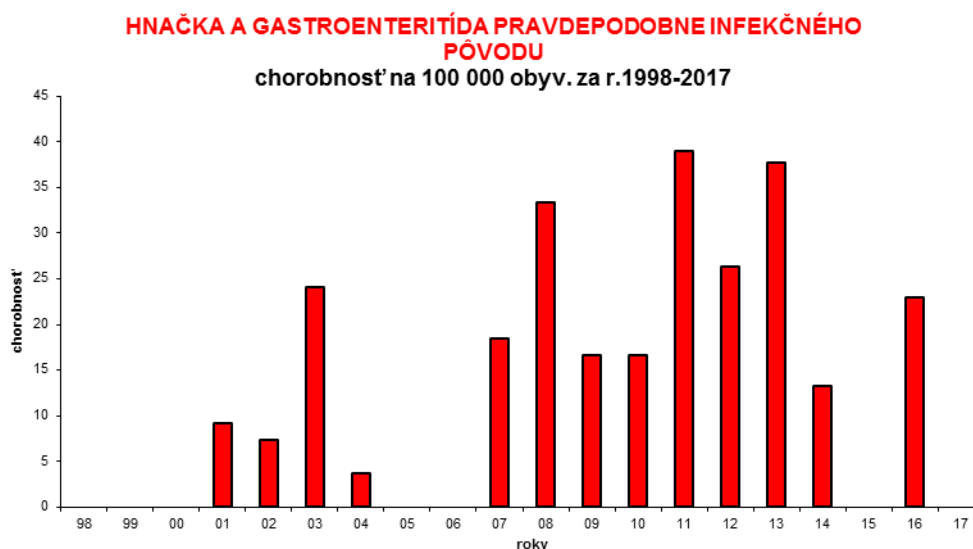
Adenovírusová enteritída (A08.2)

V roku 2017 sme v okrese Šaľa vykázali iba 2 imunochromatografickým vyšetrením potvrdené ochorenia na adenovírusovú enteritídu (chorobnosť 3,8/100 000 obyvateľov). V minulom roku to bolo 1 laboratórne potvrdené ochorenie (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov).

Sporadické ochorenia sa vyskytli 1 krát u dieťaťa mimo kolektívu a 1 krát u školáka a vyžiadali si hospitalizáciu.

Hnačka a gastroenteritída pravdepodobne infekčného pôvodu (A09)

Oproti minulému roku, kedy sme v okrese Šaľa vykázali 12 ochorení na nešpecifikované gastroenteritídy (22,9/100 000 obyvateľov), sme v roku 2017 zaznamenali v tejto skupine alimentárnych ochorení nulovú chorobnosť. Priemer za posledných 5 rokov mal hodnotu 10,6 s chorobnosťou 20,0/100 000 obyvateľov.

III.2. Skupina vírusových hepatítíd

V roku 2017 sme v okrese Šaľa vykázali spolu 7 prípadov vírusových hepatítíd, čo je rovnaký počet ako vlani. Rozdiel sme však zaznamenali vo výskyte u jednotlivých typov hepatítíd. Oproti minuloročnému nulovému výskytu u akútnej vírusovej hepatítidy A bolo hlásených v roku 2017 až 6 ochorení a v porovnaní s 5-timi prípadmi chronických VH vykázaných vlani sme evidovali iba 1 ochorenie a to na chronickú VHB. U ostatných typov vírusových hepatítíd bola v tomto roku v okrese Šaľa chorobnosť nulová.

V skupine vírusových hepatítíd sme ani v tomto roku nezaznamenali úmrtie.

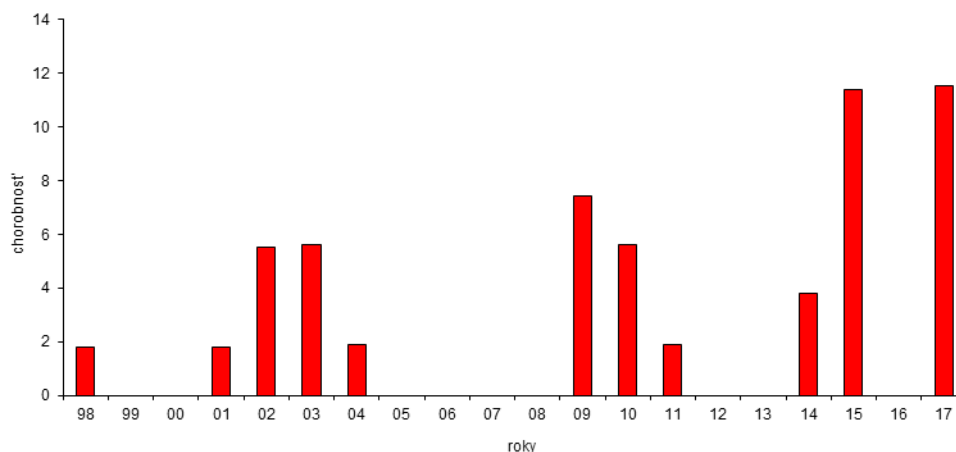
Akútna vírusová hepatitída A (B15)

V porovnaní s minulým rokom, kedy sme v okrese Šaľa nezaznamenali ochorenie na akútnu vírusovú hepatitídu typu A, bolo v roku 2017 hlásených až 6 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 11,5/100 000 obyvateľov. Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov mal hodnotu 3,0/100 000 (1,6 prípadu).

Podľa pohlavia ochoreli 2 muži (33,3% a 4 ženy (66,7%), pričom iba 1 ochorenie bolo u detí a to vo vekovej skupine 1-4-ročných (vekovošpecifická chorobnosť 51,9/100 000 obyvateľov) a ostatné sa vyskytli u dospelých osôb nad 20 rokov veku.

Výskyt bol sporadický, v priebehu roku s po 1 ochorení vyskytlo v mesiacoch január, apríl, jún, august, september a október.

AKÚTNA VÍRUSOVÁ HEPATITÍDA A
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

V januári sme vykázali Sporadické, neobjasnené, sérologicky potvrdené ochorenie na akútnu VHA u 29-ročnej drogovu závislej ženy s i.v. užívaním pervitínu v anamnéze. Hospitalizovaná bola na IK FN Nitra. Vyšetrenie anti-HAV IgM bolo u nej pozitívne, HBsAg negatívne. Súčasne bolo u nej reaktívne vyšetrenie anti-HCV (pristáhovala sa z Bratislavy a údajne je evidovaná od roku 2004). V rodine boli nariadené opatrenia u 4 kontaktov (sérologické vyšetrenie, LD a vakcinácia proti VHA), súčasne bolo zabezpečené u kontaktov sérologické vyšetrenie anti-HCV protilátok. Na vakcináciu bola použitá vakcína HAVRIX.

V apríli bolo hlásené sérologicky potvrdené ochorenie na akútnu VHA u 22-ročnej ženy, ktorá sa infikovala pravdepodobne počas dovolenkového pobytu v zahraničí (Malajzia, Filipíny, Bali) v čase od 31.1.2017 do 8.4.2017. Počas pobytu ochorel aj jej priateľ z okresu Galanta, ktorý bol v zahraničí hospitalizovaný a liečený na infekčnej klinike (vykazoval RÚVZ Galanta). Bývali po ubytovniach a konzumovali domorodú stravu. Očkovani proti VHA neboli. Po návrate sa menovaná hlásila u svojej obvodnej lekárky, ktorá vykonala odbery biologického materiálu, ktoré boli v tom čase negatívne. Od 18.4.2017 sa objavili prvé príznaky ochorenia (nechutenstvo, bolesti žalúdka), odoslaná bola na IK FN Nitra, vyšetrenie anti-HAV IgM bolo pozitívne. V rodine boli zabezpečené opatrenia (sérologické vyšetrenie, LD, vakcinácia) u 6-tich kontaktov (5x Avaxim, 1x Havrix). Ochorenie bolo vykázané ako importované.

V júni sme evidovali sporadické, neobjasnené, sérologicky potvrdené ochorenie na akútnu VHA u 26-ročnej neočkovanej ženy, ktorá bola hospitalizovaná na IK FN Nitra. Vyšetrenie anti-HAV IgM bolo pozitívne, HBsAg, anti-HCV, anti-HEV IgM negatívne. Opatrenia v rodine boli zabezpečené u 4 kontaktov (sérologické vyšetrenie, lekársky dohľad, vakcinácia 1 krát Vaqta, 2 krát Avaxim, 1 kontakt očkovaný v minulosti Twinrixom). Ďalších 21 kontaktov bolo odstúpených príslušným RÚVZ.

V auguste ochorel na akútnu VHA 38-ročný muž, hospitalizovaný bol na IK FN Nitra, vyšetrenie anti-HAV IgM bolo pozitívne, HBsAg, anti-HBc total, anti-HCV, anti-HEV IgM negatívne. Menovaný denne dochádza do Bratislavy, kde je zamestnaný. Opatrenia v rodine (sérologické vyšetrenie, LD, vakcinácia) boli zabezpečené u 2 kontaktov a mimo domácnosti u 6 kontaktov (3 x Vagta, 2x Havrix, 3x Avaxim), kontakty v zamestnaní nahlásené RÚVZ Bratislava.

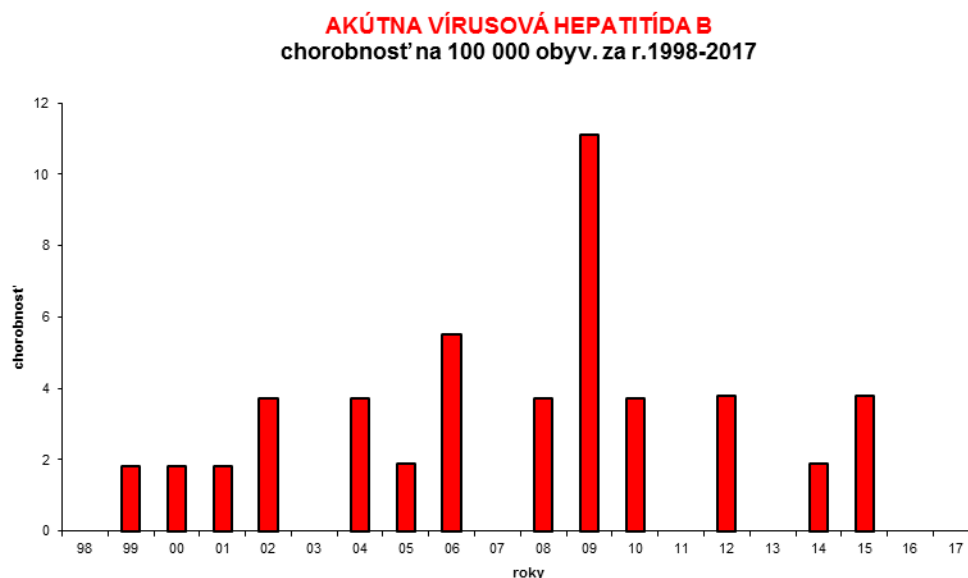
V septembri bolo hlásené ochorenie u 66-ročnej dôchodkyne, hospitalizovaná bola na IK FN Nitra, v anamnéze udávala iba časté cestovanie do Bratislavy, kde príležitostne pracovala. Vyšetrenie anti-HAV IgM bolo pozitívne, HBsAg, anti-HBc total, anti-HCV negatívne. Menovaná žije sama, u 14-tich kontaktov v Dennom centre pre zdravotne

postihnutých, ktoré pacientka navštevuje bol zabezpečený lekársky dohľad. Očkovanie proti VHA nebolo indikované.

V októbri sme vykázali sérologicky potvrdené ochorenie na akútnu VHA u 4-ročného chlapca, umiestneného v profesionálnej rodine v obci Močenok. Hospitalizovaný bol na IK FN Nitra, vyšetrenie anti-HAV IgM bolo pozitívne, ostatné markery VH boli negatívne. Dieťa bolo počas letných prázdnin v kontakte s chlapcom z profesionálnej rodiny v Galante, ktorý bol v septembri 2017 vykázany ako VHA v okrese Galanta. V rámci opatrení bol očkovaný proti VHA vakcínou Havrix dňa 27.9.2017, ochorel 7.10.2017. V ohnisku boli očkovaní 2 profesionálni rodičia (2x Avaxim), ďalšie 2 deti boli už očkované pri opatreniach v súvislosti s predchádzajúcim prípadom.

Akútna vírusová hepatitída B (B16)

Už druhý rok po sebe sme v okrese Šaľa nevykázali ochorenie na akútnu VHB. Naposledy boli 2 prípady hlásené ešte v roku 2015 (chorobnosť 3,8/100 000 obyvateľov). Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov mal hodnotu 1,9/100 000 obyvateľov (1 ochorenie).

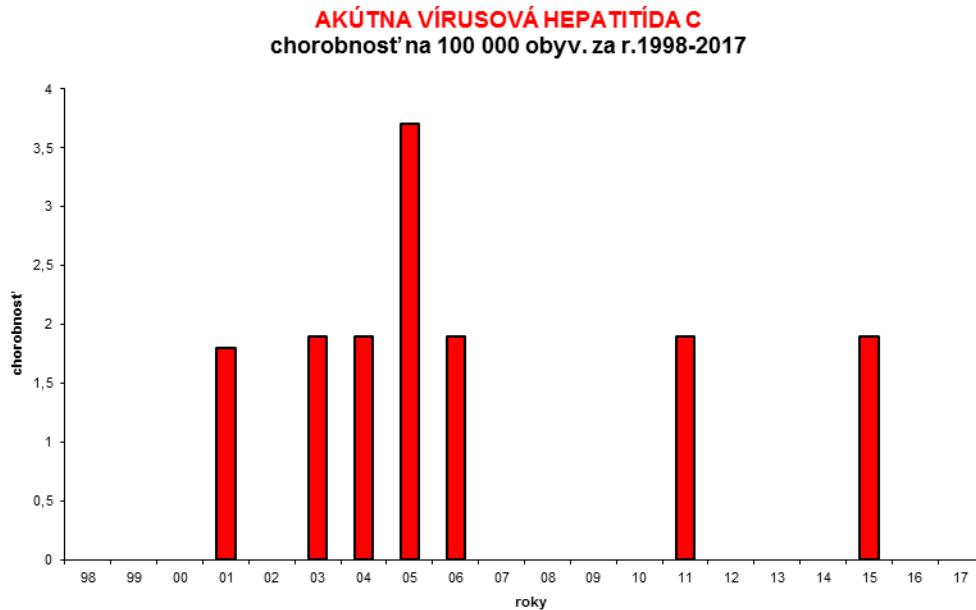

Akútna vírusová hepatitída C (B17.1)

Aj u akútnej VHC sme už druhý rok po sebe zaznamenali v okrese Šaľa nulovú chorobnosť. Naposledy bolo 1 ochorenie hlásené v roku 2015 (chorobnosť 1,9/100 000

obyvateľov) a priemer za posledných 5 rokov bol 0,2 s chorobnosťou 0,4/100 000 obyvateľov.

Akútna vírusová hepatitída E (B17.2)

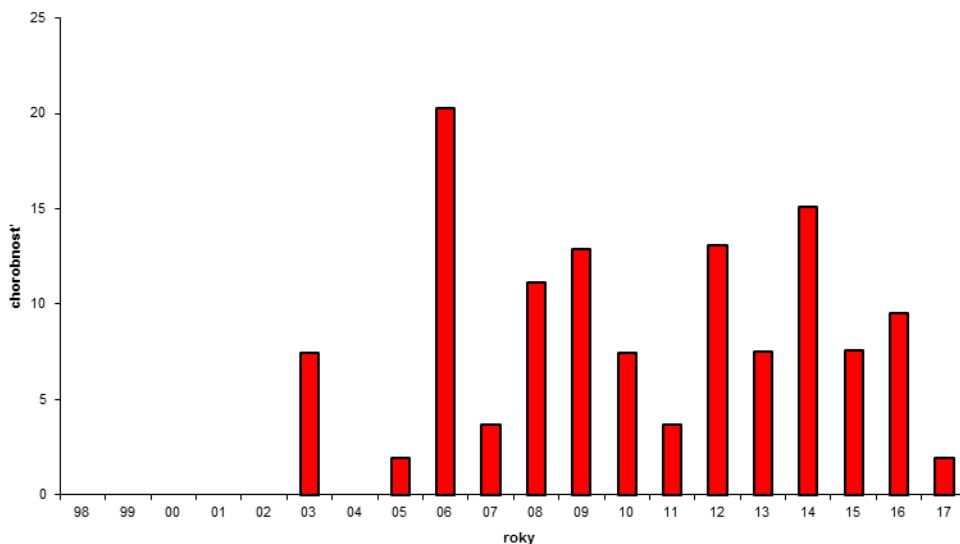
Ochorenie v tejto skupine vírusových hepatitíd sme v okrese Šaľa vykázali v roku 2016 po prvý krát a to 2 prípady s chorobnosťou 3,8/100 000 obyvateľov. V tomto roku ochorenie nebolo hlásené.

Chronické vírusové hepatitídy (B18.1, B18.2)

V priebehu roku 2017 sme v okrese Šaľa vykázali iba 1 ochorenie na chronickú vírusovú hepatitídu (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov). V minulom roku sme evidovali 5 prípadov (chorobnosť 9,5/100 000 obyvateľov) a priemer za posledných 5 rokov bol 5,6 s chorobnosťou 10,6/100 000 obyvateľov.

Na základe sérologických vyšetrení bolo ochorenie diagnostikované ako chronická vírusová hepatitída B.

CHRONICKÁ VÍRUSOVÁ HEPATITÍDA
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

Chronická vírusová hepatitída B (B18.1)

Oproti predchádzajúcemu roku, kedy boli v okrese Šaľa hlásené 2 ochorenia na chronickú VHB (chorobnosť 3,8/100 000 obyvateľov), klesla chorobnosť o polovicu a vykázali sme iba 1 prípad s chorobnosťou 1,9/100 000 obyvateľov.

Ochorel muž vo vekovej skupine 45-54-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 13,2/100 000 obyvateľov).

Sérologicky potvrdené ochorenie na chronickú VHB u 48-ročného, neočkovaného muža bolo zistené v rámci predoperačných vyšetrení. Epidemiologickú anamnézu mal negatívnu. Opatrenia v rodine (sérologické vyšetrenie, vakcinácia) boli zabezpečené u manželky, 2 deti boli riadne očkované proti VHB v rámci pravidelného očkovania.

Analýza chronických VHB vzhľadom na druh anamnézy

Veková skupina	CHVHB spolu	mechanizmus prenosu	
		pozitívna anamnéza	negatívna anamnéza
45-54	1	-	1
Spolu	1	-	1

Chronická vírusová hepatitída C (B18.2)

V priebehu roku sme v okrese Šaľa nezaznamenali ochorenia na chronickú VHC. V roku 2016 boli hlásené 3 prípady s chorobnosťou 5,7/100 000 obyvateľov.

Nosič vírusovej hepatitídy B Z22.5

Oproti minulému roku, kedy sme v okrese Šaľa vykázali 5 nosičov HBsAg (chorobnosť 9,5/100 000 obyvateľov), sme v roku 2017 evidovali 6 prípadov (chorobnosť 11,5/100 000 obyvateľov). Išlo o 4 mužov (66,7%) a 2 ženy (33,3%) vo vekových skupinách dospelých osôb od 20 do 64 rokov veku.

V anamnéze mali 1 krát prekonanie VHB v minulosti, 2 krát kontakt s HBsAg pozitívnou osobou a 3 krát bola anamnéza negatívna. Z celkového počtu 6 vykázaných nosičov sa v 1 prípade jednalo o gravidnú ženu a 2 krát o cudzincov (zo Srbska a Nigérie). Opatrenia boli vykonané u 10-tich kontaktov, sérologické vyšetrenie a následná vakcinácia bola vykonaná u 5-tich kontaktov. V 1 prípade bolo u kontaktu pozitívne vyšetrenie anti-HBc total a 4 krát išlo o deti riadne očkované proti VHB v rámci pravidelného povinného očkovania.

III.3. Skupina nákaz preventabilných očkovaním

Úroveň zaočkovanosti detskej populácie sa pohybovala v rozmedzí 96,5% – 99,4%. Kladný vplyv vysokej zaočkovanosti detskej populácie sa aj v tomto roku prejavil v okrese nulovou chorobnosťou u:

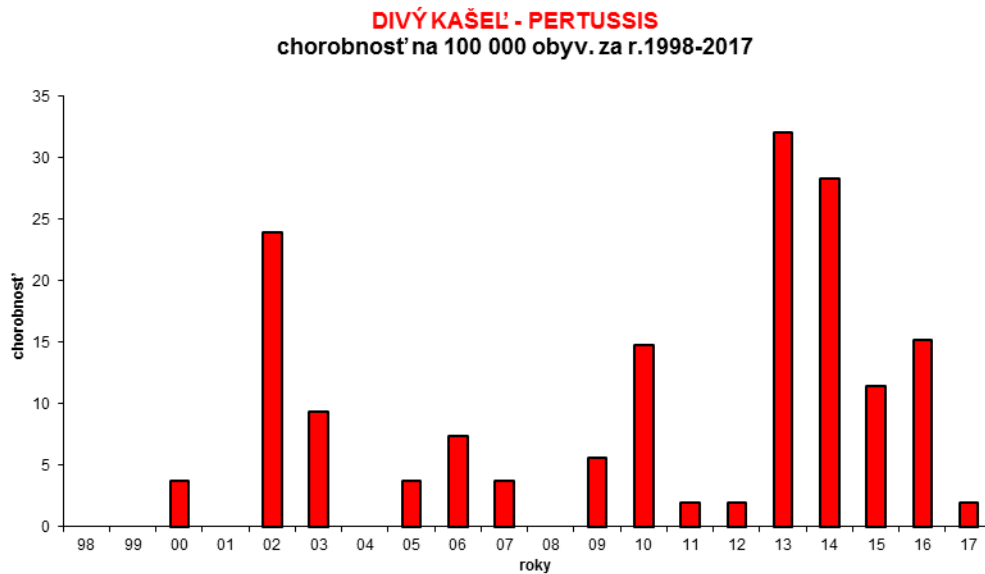
- **diftérie (A36)**, ochorenie nebolo v okrese za posledných 20 rokov diagnostikované;
- **osýpok (B05)**, neboli hlásené od roku 1984;
- **rubeoly (B06)**, nebola evidovaná od roku 1997;
- **parotitídy (B26)**, naposledy bolo evidované 1 ochorenie v roku 2003.

Pertussis - divý kašeľ (A37)

V priebehu roka 2017 sme v okrese Šaľa evidovali 1 ochorenie na pertussis s chorobnosťou 1,9/100 000 obyvateľov oproti roku 2016, kedy sme vykázali 8 ochorení s chorobnosťou 15,2/100 000 obyvateľov. Chorobnosť mala aj v porovnaní s 5-ročným priemerom (9,4 prípadov, chorobnosť 17,8/100 000 obyvateľov) klesajúci trend.

V januári ochorelo 1 dievča vo vekovej skupine 5-9-ročných detí s vekovošpecifickou chorobnosťou 39,4/100 000 obyvateľov. Chorá bola riadne zaočkovaná podľa schémy pravidelného povinného očkovania. Ochorenie sa klinicky manifestovalo suchým dráždivým

kašľom, bolo potvrdené metódou PCR ako parapertussis, nevyžiadalo si hospitalizáciu a skončilo sa uzdravením.

III.4. Skupina respiračných ochorení

Šarlach (A38)

Oproti minulému roku, kedy sme v okrese vykázali 1 ochorenie na šarlach (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov), nebolo v tomto roku hlásené žiadne ochorenie. Priemer za posledných 5 rokov bol 0,4 s chorobnosťou 0,8/100 000 obyvateľov.

Erysipelas – ruža (A46)

V roku 2017 boli v okrese hlásené 2 ochorenia na erysipelas (chorobnosť 3,8/100 000 obyvateľov), čo je nárast o 100% oproti roku 2016 (1 ochorenie, chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov).

Ochorel 1 muž (50,0%) a 1 žena (50,0%) vo vekových skupinách 35-44-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 11,7/100 000 obyvateľov) a 65-ročných a starších osôb (vekovošpecifická chorobnosť 12,4/100 000 obyvateľov). Ochorenia boli evidované po 1 prípade (po 50%) v mesiacoch január a marec. Obe ochorenia si vyžiadali hospitalizáciu na Infekčnej klinike FN v Nitre a skončili sa uzdravením.

Herpes simplex (B00)

V roku 2017 bolo v okrese Šaľa hlásené 1 ochorenie na herpes simplex s chorobnosťou 1,9/100 000 obyvateľov. Ochorel muž vo vekovej skupine 65-ročných a starších osôb (vekovošpecifická chorobnosť 12,4/100 000 obyvateľov). Ochorenie si vyžiadalo hospitalizáciu.

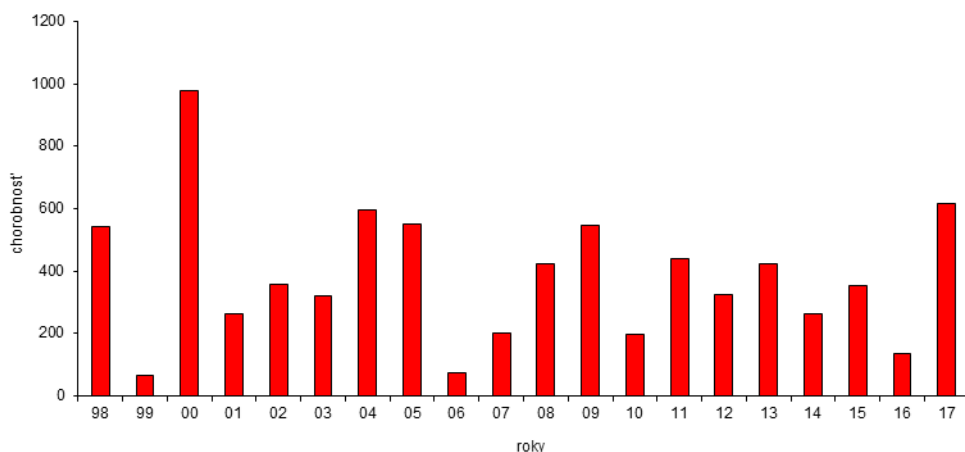
Varicella – ovčie kiahne (B01)

Lekári v okrese Šaľa v roku 2017 hlásili 323 ochorení na varicellu, čo je chorobnosť 616,9/100 000 obyvateľov. Oproti minulému roku, kedy sme evidovali 71 prípadov s chorobnosťou 135,2/100 000 obyvateľov, je to niekoľkonásobný nárast. V porovnaní s 5-ročným priemerom (159,0 prípadov, chorobnosť 300,1/100 000 obyvateľov) je to viac ako dvojnásobný nárast chorobnosti.

Takmer všetky ochorenia (321 prípadov) boli hlásené ako varicella bez komplikácie, iba 2 ochorenia boli vykázané ako varicella s inými komplikáciami.

Podľa pohlavia ochorelo 170 mužov (52,6%) a 153 žien (47,4%). Najviac ochorení sa vyskytlo ako zvyčajne v detských vekových skupinách s maximom 143 prípadov vo vekovej skupine 5-9-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 5 636,6/100 000 obyvateľov) a 124 prípadov v skupine 1-4-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 6 434,9/100 000 obyvateľov). Výskyt ochorení sme zaznamenali s výnimkou mesiaca január vo všetkých mesiacoch v roku s maximom 110 prípadov (34,1%) v máji a 50 prípadov (15,5%) v marci.

OVČIE KIAHNE - VARICELLA
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

Herpes zoster – plazivec pásový (B02)

V priebehu roku 2017 bolo v okrese hlásených 52 ochorení na herpes zoster s chorobnosťou 99,3/100 000 obyvateľov, čo je významný nárast chorobnosti v porovnaní s rokom 2016, kedy sme evidovali 4 ochorenia s chorobnosťou 7,6/100 000 obyvateľov.

Podľa pohlavia ochorelo 29 mužov (55,8%) a 23 žien (44,2%) vo všetkých vekových skupinách nad 5 rokov, s najvyšším výskytom po 12 ochorení v skupinách 55-64-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 164,6/100 000 obyvateľov) a 65-ročných a starších osôb (vekovošpecifická chorobnosť 148,9/100 000 obyvateľov).

Ochorenia boli hlásené po celý rok s maximom po 8 prípadov (po 15,4%) v mesiacoch apríl a júl.

Diagnostikované boli 47 krát ako zoster bez komplikácie (B02.9), 4 krát ako zosterové choroby oka (B02.3) a 1 krát ako diseminovaný zoster (B02.7).

Infekčná mononukleóza (B27)

V roku 2017 sme v okrese zaznamenali 9 ochorení na infekčnú mononukleózu s chorobnosťou 17,2/100 000 obyvateľov, čo predstavuje pokles o 52,6% oproti minulému roku, kedy bolo hlásených 19 prípadov (chorobnosť 36,2/100 000 obyvateľov).

Podľa pohlavia ochoreli 4 muži (44,4%) a 5 žien (55,6%). Ochorenia sme zaznamenali vo vekových skupinách od 10 do 34 rokov veku, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 159,9/100 000 obyvateľov (4 ochorenia) boli typicky vo vekovej skupine 15-19-ročných osôb a 41,1/100 000 obyvateľov (1 ochorenie) vo vekovej skupine 10-14-ročných školákov.

Najviac 3 prípady (33,3%), sme evidovali v mesiaci august. Na základe sérologických vyšetrení boli všetky ochorenia diagnostikované ako gamaherpesvírusová mononukleóza (B27.0).

Chrípka a akútne respiračné ochorenia (J10, J11)

V roku 2017 bolo v okrese Šaľa hlásených 30 049 akútnych respiračných ochorení, čo predstavuje chorobnosť 83 772,9/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. V porovnaní s minulým rokom, kedy sme zaznamenali 31 286 ochorení s chorobnosťou 84 058,8/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov, klesol počet evidovaných ochorení o 4,0%.

Z celkového počtu boli 2 829 krát hlásené ochorenia na chrípku a chrípke podobné

stavy (chorobnosť 7 886,9/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov), čo je 9,4% z počtu všetkých hlásených akútnych respiračných ochorení.

Ochorenia na ARO a chrípku mali sporadický charakter, alebo charakter lokálnych epidémií. Najviac ochorení sme zaznamenali v mesiacoch január 5 534 (18,4%), február 4 446 (14,8%) a marec 3 555 (11,8%).

Výchovno–vzdelávací proces bol prerušený v 10-tich materských školách, v 7-mich základných školách a na 1 strednej škole.

Najvyššiu vekovošpecifickú chorobnosť sme zaznamenali vo vekovej skupine 0-5-ročných detí 318 502,2/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (6 194 ochorení), pričom so stúpajúcim vekom chorobnosť klesala.

Z celkového počtu akútnych respiračných ochorení hlásených v roku 2017 bol klinický priebeh komplikovaný u 1 115 prípadov (3,7%). Najvyšší podiel komplikácií tvorili sinusitídy 2,5% z počtu ochorení a 67,4% z počtu komplikácií a otitídy 1,1% z počtu ochorení a 29,9% z počtu komplikácií. Pneumónie tvorili 0,1% z počtu ochorení a 2,7% z počtu komplikácií.

Z odobratých nasofaryngeálnych výterov bol rýchlotestom imunochromatograficky potvrdený 5 krát vírus chrípky typu A bez bližšej špecifikácie a 1 krát vírus chrípky typu A/HongKong/4801/2014/H3N2/-like.

Sezónna chrípka (J10)

V roku 2017 sme v okrese Šaľa vykázali 19 ochorení na sezónnu chrípku s chorobnosťou 36,3/100 000 obyvateľov.

Ochorel 1 muž (5,3%) a 18 žien (94,7%). Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 111,7/100 000 obyvateľov (9 prípadov) bolo vo vekovej skupine 65-ročných a starších osôb. Všetky ochorenia sa vyskytli v mesiaci január. Výskyt ochorení bol v 5 prípadoch sporadický a 14 prípadov prebehlo v epidémii, ktorú sme zaznamenali v domove dôchodcov.

Z odobratých nasofaryngeálnych výterov bol rýchlotestom imunochromatograficky potvrdený 5 krát vírus chrípky typu A bez bližšej špecifikácie a 1 krát vírus chrípky typu A/HongKong/4801/2014/H3N2/-like.

Očkovanie proti chrípke malo v anamnéze 6 chorých. Žiadne z ochorení si nevyžiadalo hospitalizáciu a všetky sa skončili uzdravením.

Popis epidémie:

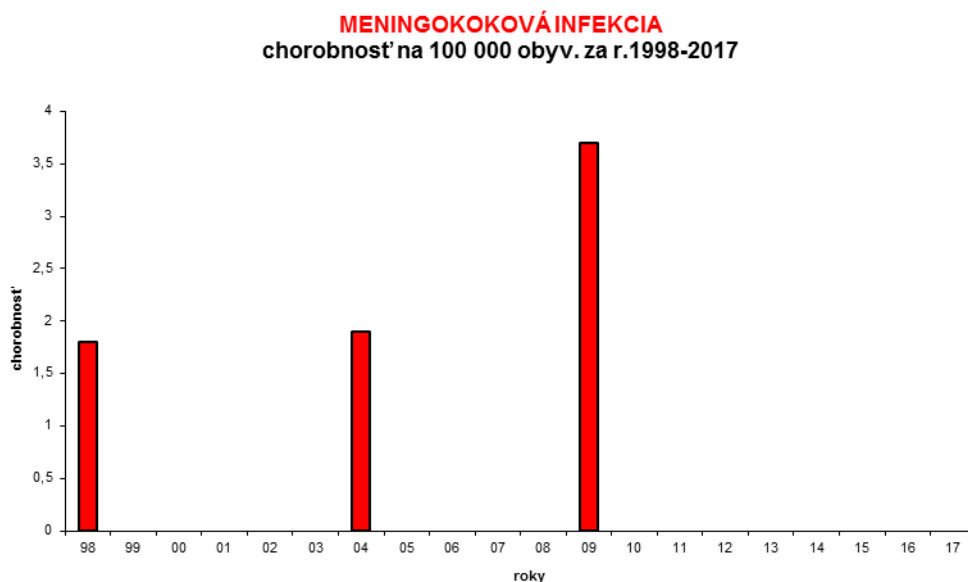
V mesiaci január bol nahlásený zvýšený výskyt respiračných ochorení v zariadení DD Nešporova v Šali. Pri epidemiologickom šetrení bolo zistené, že ochorelo 14 osôb z celkového počtu 112 exponovaných (9 z 72 klientov a 5 zo 40-členného personálu). V klinickom obraze bola nádcha, kašeľ, a zvýšená teplota, ochorenia si nevyžiadali hospitalizáciu. Očkovanie mali v zdravotnom zázname 6-ti chorí (4 krát Vaxigrip, 2 krát Influvac). V zariadení bolo zaočkovaných proti chrípke cca 70% klientov. Od jednej chorej klientky bol odobratý nosohltanový výter, izoláciou na bunkových kultúrach bol v NRC pre chrípku určený vírus chrípky typu A/HongKong/4801/2014/H3N2/-like. Všetky ochorenia sa skončili uzdravením.

III.5. Neuroinfekcie

V skupine neuroinfekcií bola v roku 2017 v okrese Šaľa priaznivá situácia, už ôsmy rok po sebe sme nezaznamenali ochorenie na meningokokovú infekciu. Nezmenil sa počet vykázaných vírusových infekcií CNS a nebolo hlásené ochorenie na bakteriálnu meningitídu.

Meningokoková infekcia (A39)

Ochorenia na meningokokovú infekciu boli hlásené v okrese Šaľa naposledy v roku 2009 a to 2 prípady s chorobnosťou 3,7/100 000 obyvateľov.

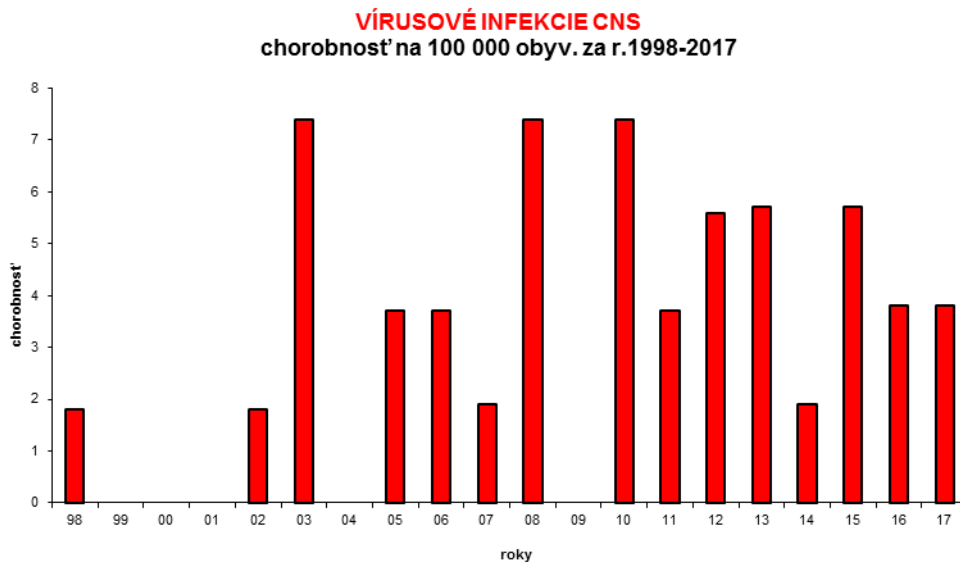
Vírusové infekcie CNS (A86)

V roku 2017 sme v okrese Šaľa zaznamenali 2 ochorenia na nešpecifikovanú vírusovú encefalítidu s chorobnosťou 3,8/100 000 obyvateľov, čo je rovnaký počet ako v minulom roku. V porovnaní s 5-ročným priemerom (2,4 prípadu, chorobnosť 4,5/100 000 obyvateľov) je to menej o 16,7%.

Ochoreli iba ženy a to po 1 krát v skupinách 25-34-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 12,8/100 000 obyvateľov) a 35-44-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 11,7/100 000 obyvateľov). Výskyt ochorení bol hlásený po 1 krát v mesiacoch január a júl.

Na základe klinických príznakov a biochemického vyšetrenia likvoru boli obidve ochorenia diagnostikované ako **nešpecifikovaná vírusová encefalítida (A86)**.

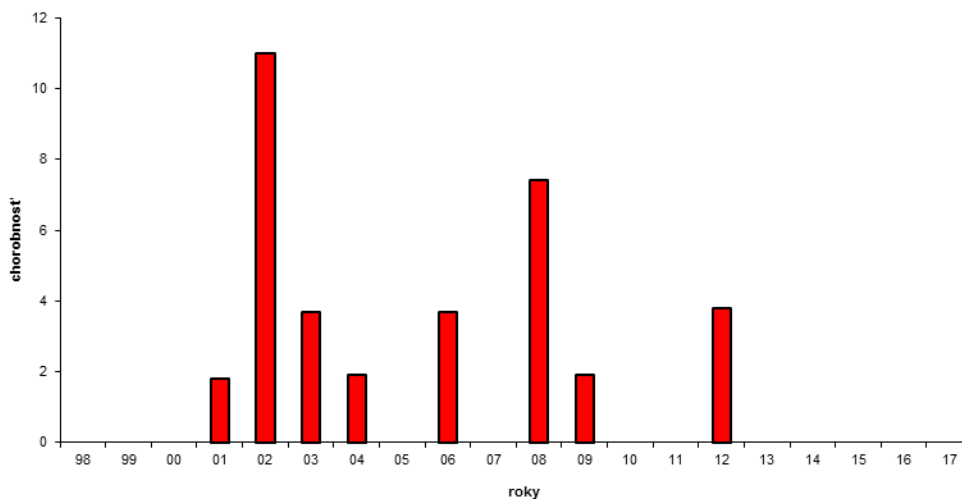
Obidve ochorenia si vyžiadali hospitalizáciu na Infekčnej klinike FN v Nitre a skončili sa uzdravením.

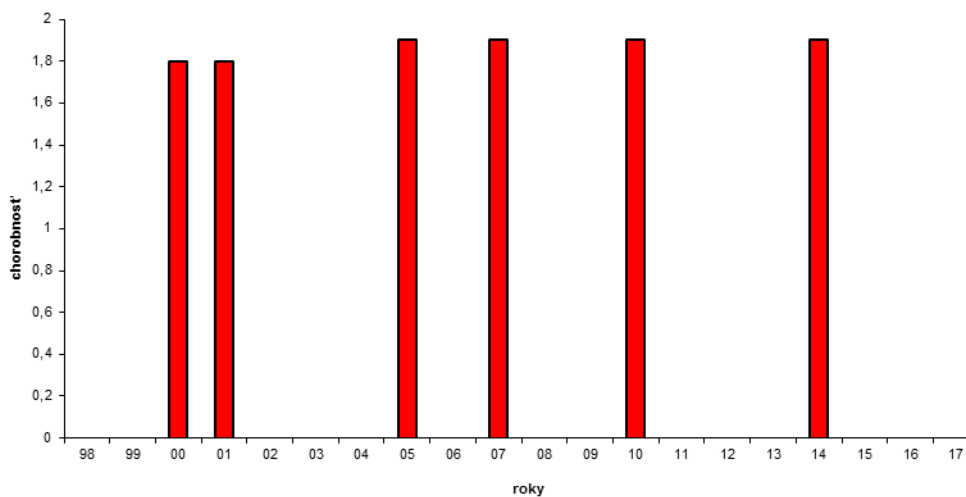
III.6. Zoonózy a nákazy s prírodnou ohniskovosťou

V skupine zoonóz sme v roku 2017 v okrese Šaľa nezaznamenali ochorenie na tularémiu (A21), antrax (A22), brucelózu (A23), leptospirózu (A27), lymskú boreliózu (A69), ornitózu (A70), Q-horúčku (A78), Creutzfeldt - Jakobovu chorobu (A81), kliešťovú encefalítidu (A84), toxokarózu (B83) a teniózu (B68).

TULARÉMIA
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

LEPTOSPIRÓZA
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

Listerióza (A32.1)

Po dvoch rokoch s nulovým výskytom bolo v okrese Šaľa v roku 2017 hlásené jedno ochorenie na listeriózu s chorobnosťou 1,9/100 000 obyvateľov.

Vykázali sme epidemiologicky neobjasnené ochorenie na listerióvu meningitídu u 24-ročného muža, hospitalizovaný bol na Infekčnej klinike FN Nitra. Ochorel 1.1.2017,

počas silvestrovskej oslavy, klinicky sa ochorenie prejavilo EPI záchvatmi, cestou RZP bol prevezený do nemocnice v Rimavskej Sobote s progresiou CRP a opozíciou šije. Odobratý likvor bol biochemicky pozitívny. Dňa 2.1.2017 bol preložený na JIS IK FN Nitra s diagnózou suspektná bakteriálna meningitída. CT vyšetrenie: empyema subdurale l.dx, zrealizovaná punkcia s výsledkom *Listeria ivanovii* subsp.*ivanovii*, mikroskopicky grampozitívne tyčinky. Likvor bol kultivačne aj sérologicky negatívny. Kontakt so zvieratami aj konzumáciu nepasterizovaných mliečnych výrobkov popieral, udával iba konzumáciu syrov typu eidam z verejnej distribúcie. Ochorenie skončilo uzdravením.

Aktinomykóza (A42.1, A42.8)

V roku 2017 sme v okrese Šaľa vykázali 5 ochorení na aktinomykózu (chorobnosť 9,6/100 000 obyvateľov). Naposledy boli ochorenia v okrese evidované v roku 2008 a to 2 prípady s chorobnosťou 3,7/100 000 obyvateľov.

Ochorenia boli zaznamenané u 4 žien (80%) a 1 muža (20%) vo vekových skupinách dospelých osôb nad 35 rokov veku a to po jednom prípade v januári, v auguste a v októbri a 2 krát v mesiaci december. Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 35,0/100 000 obyvateľov s počtom prípadov 3 bola vo vekovej skupine 35-44-ročných osôb.

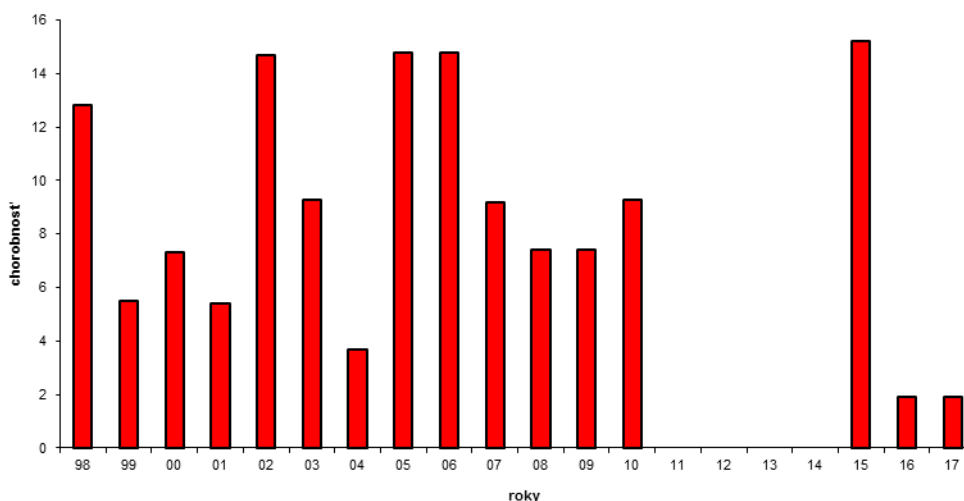
V troch prípadoch išlo o gynekologickú formu aktinomykózy (stav po extrakcii vnútromaternicového telieska) a diagnóza bola potvrdená histologickým nálezom aktinomykotických drúz v bioptickom materiáli. V dvoch prípadoch išlo o kožnú formu s kultivačným nálezom *Actinomyces neuii*. Vo všetkých prípadoch si ochorenia vyžiadali hospitalizáciu na Infekčnej klinike FN v Nitre.

Toxoplazmóza (B58)

V roku 2017 sme rovnako ako v minulom roku vykázali 1 ochorenie na toxoplazmózu s chorobnosťou 1,9/100 000 obyvateľov.

V januári sme vykázali sérologicky potvrdené ochorenie na toxoplazmózu s postihnutím iných orgánov u 25-ročnej ženy v 11. týždni gravidity (vekovošpecifická chorobnosť 12,8/100 000 obyvateľov). Ochorenie bolo zistené v rámci skríningu gravidných žien. Pacientka neudávala žiadne klinické príznaky ochorenia ale sérologické vyšetrenia poukazovali na akútnu infekciu. V epidemiologickej anamnéze pacientka udávala denný kontakt s domácimi zvieratami. Napriek upozorneniu na možné následky sa na vyšetrenie na infekčnú kliniku ani na hospitalizáciu nedostavila.

TOXOPLAZMÓZA
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

Kontakt alebo ohrozenie besnotou (Z20.3)

Rovnako ako vlani bolo v okrese Šaľa aj v roku 2017 vykázaných 5 poranení zvieratami podozrivými z ochorenia na besnotu (chorobnosť 9,6/100 000 obyvateľov).

Poranenia neznámymi nevyšetrenými zvieratami boli podľa pohlavia hlásené u 4 žien (80,0%) a 1 muža (20,0%). Iba 1 poranenie bolo hlásené u študentky a to vo vekovej skupine 15-19-ročných osôb a ostatné ochorenia sa vyskytli u dospelých osôb nad 35 rokov veku.

Rozdelenie podľa druhu poranenia:

Druh poranenia	Počet	%
Pohryznutie	5 x	100,0

Lokalizácia poranení a kontaktu s podozrivými zvieratami:

Lokalizácia poranenia	Počet	%
Noha	3 x	60,0
Ruka	2x	40,0

Počet vakcinovaných osôb pri kontakte so zvierat'om:

Druh zvierat'a	Počet vakcinovaných osôb	%
Pes	4x	80,0
Líška	1x	20,0

Aplikácia vakcín	Počet osôb	%
Len vakcína	5x	100,0

Použitá vakcína:

Druh vakcíny:	Názov a výrobca	Počet vakcinovaných	%
Vakcína z mozgového tkaniva	VERORAB Pasteur-Mérieux, Francúzsko	5x	100,0

Revakcinácia

Druh vakcíny	Počet revakcinovaných
VERORAB	0

Vakcinácia u poranených osôb bola vykonaná vo všetkých prípadoch 5-timi dávkami očkovacej látky ambulantne na Infekčnej klinike FN v Nitre. U vakcinovaných osôb neboli pozorované nežiaduce reakcie po očkovaní. V roku 2017 boli hlásené ešte 4 prípady poranení osôb známymi zvieratami, ktoré boli vyšetrené veterinárnym lekárom a nebolo u nich potvrdené ochorenie na besnotu.

Regionálna veterinárna a potravinová správa nehlásila v priebehu roku v okrese Šaľa žiadne ohnisko besnoty.

III.7. Nákazy kože a slizníc

Svrab (B86)

Oproti minulému roku, kedy sme v okrese Šaľa vykázali 36 ochorení na svrab (chorobnosť 68,6/100 000 obyvateľov), sme v roku 2017 zaznamenali pokles chorobnosti o 30,6% a bolo hlásených 25 prípadov s chorobnosťou 47,8/100 000 obyvateľov. Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov mal hodnotu 23,2/100 000 obyvateľov (12,2 prípadu).

Podľa pohlavia ochorelo 16 žien (64%) a 9 mužov (36%) vo všetkých vekových skupinách, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 259,5/100 000 obyvateľov (5 prípadov) bola zaznamenaná vo vekovej skupine 1-4-ročných detí.

Ochorenia sa vyskytli celoročne okrem mesiacov marec, jún, júl a august s maximom prípadov 8 (32,0%) v mesiaci október.

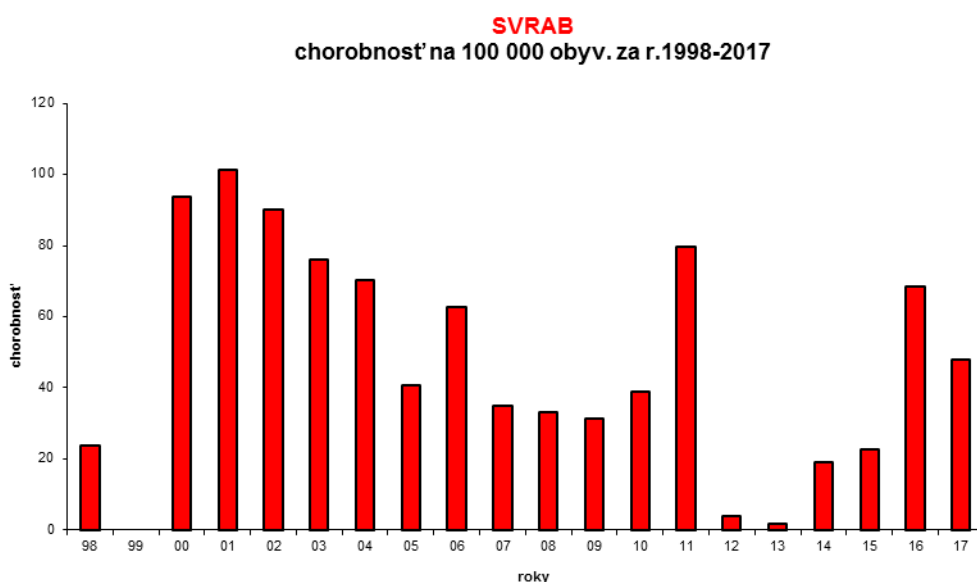
Podľa kolektívov ochorelo 6 školákov (24,0%), po 3 krát (po 12,0%) deti navštevujúce MŠ a deti mimo kolektívu a 13 dospelých osôb (52,0%).

<u>Charakter výskytu:</u>	<u>Počet ohnisk:</u>	<u>Počet prípadov:</u>	<u>%</u>
sporadické ochorenia	10 krát	10 prípadov	40,0%
2 prípady v rodine	4 krát	8 prípadov	32,0%
3 prípady v rodine	1 krát	3 prípady	12,0%
<u>4 prípady v rodine</u>	<u>1 krát</u>	<u>4 prípady</u>	<u>16,0%</u>
S p o l u :	16 ohnisk	25 prípadov	100,0%

Prameň pôvodcu nákazy sa podarilo objasniť v 10-tich prípadoch (40,0%). Ochorenia sme zaznamenali 10 krát u osôb žijúcich v podmienkach s nízkym hygienickým štandardom.

Popis rodinnej epidémie:

V obci Močenok v čase od 5.10.2017 do 20.10.2017 ochoreli na svrab v 11-člennej rodine žijúcej v podmienkach s nízkym hygienickým štandardom 2 školáci, malé dieťa mimo kolektívu a dospelá žena. Prvé ochorenie zostalo neobjasnené, ďalšie sa šírili kontaktom.

III.8. Iné infekcie nezaradené

Streptokokové septikémie (A40)

V priebehu roku 2017 sme v okrese Šaľa nemali hlásené ochorenie na streptokokovú septikémiu. Naposledy boli vykázané 3 prípady v roku 2015 (chorobnosť 5,7/100 000 obyvateľov).

Iné septikémie (A41)

Oproti minulému roku, kedy sme v okrese Šaľa vykázali 10 prípadov ochorení na iné septikémie (chorobnosť 19,0/100 000 obyvateľov), sme v roku 2017 zaznamenali 8 prípadov s chorobnosťou 15,3/100 000 obyvateľov, čo je o 20,0% menej.

Ochoreli rovnako 4 muži a 4 ženy vo vekových skupinách dospelých osôb. Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 62,1/100 000 obyvateľov s počtom prípadov 5 bola zaznamenaná v skupine 65-ročných osôb a starších.

Výskyt iných septikémií podľa diagnózy a vekových skupín

Veková skupina	Diagnóza			Spolu	Vekovošpecifická chorobnosť
	A41.0	A41.1	A41.5		
45-54-roční	1	-	1	2	26,4/100 000
55-64-roční	-	1	-	1	13,7/100 000
65-roční a starší	1	2	2	5	62,1/100 000
S p o l u	2	3	3	8	15,3/100 000

Z celkového počtu mali 3 ochorenia (37,5%) nozokomiálny pôvod (po 1 krát A41.0, A41.1 a A41.5) a sú popísané v časti „Nozokomiálne infekcie“.

Ochorenia, ktoré nemali nozokomiálny pôvod boli podľa etiológie vykázané ako:

A41.0 Septikémia vyvolaná <i>Staphylococcus aureus</i>	1 krát
A41.1 Septikémia vyvolaná inými špecifikovanými stafylokokmi	2 krát
A41.5 Septikémia vyvolaná inými gramnegatívnymi organizmami	2 krát

Ako etiologické agens u nenozokomiálnych ochorení sa uplatnila 2 krát *E.coli* a po 1 krát *Staphylococcus hominis*, *Staphylococcus aureus* a *Staphylococcus haemolyticus*. Všetky ochorenia na septické stavy skončili uzdravením.

Syfilis (A50 - A53)

Oproti minulému roku, kedy sme v okrese Šaľa vykázali 6 ochorení na syfilis (chorobnosť 11,4/100 000 obyvateľov), sme v roku 2017 evidovali iba 2 prípady s chorobnosťou 3,8/100 000 obyvateľov.

Za posledných 5 rokov sa ochorenia v okrese vyskytli nasledovne:

Rok:	počet ochorení:	chorobnosť:
2012	3	5,6/100 000 obyvateľov
2013	-	-
2014	3	5,7/100 000 obyvateľov
2015	2	3,8/100 000 obyvateľov
2016	6	11,4/100 000 obyvateľov

Výskyt ochorení na syfilis v roku 2017 podľa vekových skupín

Veková skupina	Počet prípadov	Vekovošpecifická chorobnosť
45-54-roční	2	26,4/100 000
S p o l u	2	3,8/100 000

Ochorenia boli diagnostikované po 1 krát u muža a ženy, v oboch prípadoch ako nešpecifikovaný syfilis (A51.9). Diagnóza bola potvrdená sérologickým vyšetrením.

Gonokoková infekcia (A54.0)

Oproti minulému roku, kedy boli v okrese Šaľa hlásené 2 ochorenia na gonokokovú infekciu (chorobnosť 3,8/100 000 obyvateľov), sme v tomto roku zaznamenali nárast chorobnosti a bolo hlásených 6 ochorení, čo je chorobnosť 11,5/100 000 obyvateľov.

Ochoreli iba muži vo vekových skupinách od 15 do 44 rokov veku, najviac 3 krát v skupine 25-34-ročných (vekovošpecifická chorobnosť 38,5/100 000 obyvateľov).

Vo všetkých prípadoch bola diagnóza potvrdená pozitívnou izoláciou *Neisseria gonorrhoeae* z hnisavého výtoku.

Ochorenia boli vo všetkých prípadoch diagnostikované ako gonokoková infekcia dolných častí močovopohlavnej sústavy bez abscesu uretrálnych alebo predsieňových žliaz (A54.0).

Ostatné pohlavne prenosné ochorenia (A56.0, A59.0, A60.0, A63.0)

Z ostatných pohlavne prenosných ochorení boli v okrese Šaľa kožnými lekármi v roku 2017 hlásené:

Chlamýdiové infekcie močovopohlavnej sústavy (chorobnosť 5,7/100 000 obyvateľov)	A56.0	3 ochorenia
Urogenitálna trichomonóza (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov)	A59.0	1 ochorenie
Infekcie genitálií a močovopohlavného systému herpetickým vírusom (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov)	A60.0	1 ochorenie
Anogenitálne bradavice (chorobnosť 15,3/100 000 obyvateľov)	A63.0	8 ochorení

Enterobióza (B80)

V priebehu roku 2017 boli v okrese Šaľa hlásené 3 ochorenia na enterobiózu s chorobnosťou 5,7/100 000 obyvateľov.

Ochoreli dvaja chlapci a jedno dievča a to 2 krát vo vekovej skupine 1-4-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 103,8/100 000 obyvateľov) a 1 krát v skupine 10-14-ročných školákov (vekovošpecifická chorobnosť 41,1/100 000 obyvateľov). Ochorenia boli hlásené 2 krát v septembri a 1 krát v októbri. Diagnóza bola potvrdená mikroskopickým vyšetrením perianálneho zlepu. Pôvodcom ochorenia bol *Enterobius vermicularis*.

Pedikulóza (B85)

V tomto roku bolo v okrese Šaľa hlásených 9 prípadov pedikulózy (chorobnosť 17,2/100 000 obyvateľov), vlni to boli 4 prípady s chorobnosťou 7,6/100 000 obyvateľov.

Podľa pohlavia ochorelo 8 žien a 1 muž v detských vekových skupinách od 5 do 14 rokov veku. Výskyt bol hlásený v priebehu roku sporadicky.

Bezpríznakový stav infekcie vírusom ľudskej imunitnej nedostatočnosti (Z21)

V roku 2017 sme v okrese Šaľa vykázali 1 prípad bezpríznakového nosičstva vírusu HIV (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov).

Išlo o muža s homosexuálnou orientáciou z vekovej skupiny 35-44-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 11,7/100 000 obyvateľov). Sérologickým vyšetrením boli dokázané protilátky proti vírusu HIV1.

Izolácia multirezistentného kmeňa *Staphylococcus aureus* (Z22.3)

V roku 2017 bola v okrese Šaľa hlásená u nenoziokomiálneho ochorenia iba 1 izolácia multirezistentného kmeňa *Staphylococcus aureus* (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov) a to bezpríznakové nosičstvo MRSA (Z22.3).

Úmrtia na infekčné ochorenia nenoziokomiálneho charakteru

V priebehu roku 2017 sme v okrese Šaľa nezaznamenali žiadne úmrtie na infekčné ochorenie.

III.9. Noziokomiálne infekcie

Za rok 2017 evidujeme v zdravotníckych zariadeniach okresu Šaľa celkom 3 noziokomiálne nákazy, ktoré boli vyhľadane. Mikrobiologická diagnostika bola využitá vo všetkých troch prípadoch, t.j. 100,0%.

Evidované noziokomiálne ochorenia sa vyskytli v zariadení Dialyzačné stredisko B.Braun Avitum s.r.o. Šaľa.

Vzhľadom k tomu, že sa jedná len o pasívny zber údajov je prevalencia 6,5.

Výskyt noziokomiálnych ochorení neevidujeme v skupine:

- črevných infekcií
  - dýchacích ciest
  - urogenitálnych infekcií
  - infekcie kože a slizníc
  - infekcie rán
  - iné
- v skupine septických ochorení evidujeme 3 noziokomiálne ochorenia, ktoré skončili uzdravením. Z odobratej hemokultúry bol izolovaný po 1 krát *Staphylococcus aureus*, *Staphylococcus epidermidis* a *Pseudomonas aeruginosa*.

Epidémia noziokomiálneho charakteru sa nevyskytla.

Úmrtie na noziokomiálnu nákazu nevykazujeme.

Komisia pre sledovanie a analýzu nozokomiálnych ochorení nezasadala.

Poranenie zdravotníckeho pracovníka kontaminovaným nástrojom od pacienta s neznámym stavom infekciozity nebolo hlásené.

Rozdelenie NN podľa diagnózy

Sepsa 3 B.Braun Avitum s.r.o. Šaľa

Rozdelenie NN podľa výskytu

B.Braun Avitum s.r.o. 3 3-sepsa
Šaľa

Tab. III.9.1 Proporcía výskytu NN v lôžkových zariadeniach z počtu hospitalizovaných v okrese Šaľa v roku 2017

Názov PZS	Počet NN	Počet hospitalizácií	%
Spolu lôžkové zariadenia	-	-	-
B.Braun Avitum s.r.o. Šaľa	3	46	6,5
Spolu dialyzačné pracoviská	3	46	6,5
S p o l u	3	46	6,5

Tab. III.9.2 Proporcía výskytu NN podľa oddelení z počtu hospitalizovaných v okrese Šaľa v roku 2017

Oddelenie	Počet NN	Počet hospit.	%
Dialyzačné - B.Braun Avitum s.r.o. Šaľa	3	46	6,5
S p o l u	3	46	6,5

Tab. III.9.3 Výpis hlásených NN podľa diagnózy v okrese Šaľa za rok 2017

Diagnóza MKCH	Diagnóza – slovom	Počet abs.	Proporcía %
A410	Septikémia (Staphylococcus aureus)	1	33,3
A411	Septikémia vyvolaná iným špecif.stafylokokmi	1	33,3
A415	Septikémia (iné g- mikroorganizmy)	1	33,3
S p o l u		3	100,0

Tab. III.9.4 Výskyt NN podľa oddelení okres Šaľa v roku 2017

Oddelenie	B.Braun Avitum s.r.o. Šaľa		Spolu	
	abs.	%	abs.	%
Dialyzačné	3	100,0	3	100,0
Spolu	3	100,0	3	100,00

IV. Výkon štátneho zdravotného dozoru a posudková činnosť

a. IV.1 ŠZD v ZZ - nozokomiálne nákazy

V okrese Šaľa zabezpečovali v roku 2017 zdravotnícku starostlivosť:

- Poliklinika, Šaľa
- Ambulancie na území mesta Šaľa a v spádových obciach okresu (Tešedíkovo, Žihárec, Neded, Vlčany, Trnovec nad Váhom, Močenok a Selice)
- Centrum zdravotnej starostlivosti - Poliklinika DUSLO, a. s., Šaľa
- B. Braun AVITUM, s.r.o., dialyzačné stredisko, Šaľa
- Domovy opatrovateľskej služby (DOS) - v Šali, Močenku, Vlčanoch, Tešedíkove a v Trnovci nad Váhom
- Zariadenia sociálnej starostlivosti (ZSS)
- Lekárne v meste a v obciach okresu
- Zariadenia pre starostlivosť o ľudské telo – pedikúry

Výkon štátneho zdravotného dozoru (ŠZD)

ŠZD v zdravotníckych zariadeniach (ZZ) okresu Šaľa bol vykonaný 61x komplexnými, previerkami a 2x mikrobiálnym monitoringom na dialýze a v gastroenterologickej ambulancii. **Tab.IV.1.1.**

Poliklinika, Nemocničná 1, Šaľa - je ZZ, ktoré združuje 32 ambulancií (4 ambulancie praktických lekárov pre dospelých, 4 ambulancie detských lekárov, 8 zubných a 16 odborných ambulancií). Sterilizačnú techniku využívajú 4 odborné a 8 zubných ambulancií. Kontroly hygienicko-epidemiologického režimu (HER) boli vykonané v 16-tich ambulanciách (8x v zubných, 4x v odborných a 4x v detských ambulanciách).

Centrum zdravotnej starostlivosti - Poliklinika DUSLO, a.s., Šaľa - je neštátne ZZ poskytujúce zdravotnícku starostlivosť zamestnancom DUSLO, a.s. Združuje 9 ambulancií

(3 ambulancie praktických lekárov pre dospelých, 2 zubné a 4 odborné ambulancie). Sterilizačnú techniku využíva 6 ambulancií a jedna lekáreň, kde boli vykonané aj kontroly HER.

Neštátne ambulancie - v meste Šaľa sa nachádza 21 ambulancií (3 ambulancie všeobecných lekárov, 2 detské, 8 zubných a 8 odborných ambulancií).

Kontrola HER bola vykonaná 14-krát (2x v detských, 8x v zubných a 4x v odborných ambulanciách).

V obciach okresu sa nachádza 25 ambulancií, z toho je 9 ambulancií všeobecných lekárov (po 2 v Močenku a v Nedede, po jednej v Tešedíkove, Trnovci n/Váhom, Žihárce, Seliciach a v Diakovciach), 7 detských ambulancií (2 v Močenku, 1 v Seliciach, Trnovci n/Váhom, Tešedíkove, Nedede a Vlčanoch), 5 zubných (2 v Močenku, 2 v Nedede a 1 v Tešedíkove) a 4 odborné ambulancie (2x v Močenku, 1x v Seliciach a v Nedede). Kontrola HER bola vykonaná 16-krát (7x v detských, 5x v zubných a 4x v odborných ambulanciách).

B.Braun AVITUM s.r.o., - dialyzačné stredisko, Nemocničná 3, Šaľa - jedná sa o súkromné ZZ. V priestoroch dialyzačného strediska sa nachádza aj odborná nefrologická ambulancia pre dospelých. Stredisko sa nachádza v samostatných priestoroch. Pracovisko poskytuje hemodialýzy pre chronických a akútnych pacientov, ambulantné CAPD a starostlivosť o pacientov v nefrologickej ambulancii. Stredisko má dve monitorovacie sály, vo veľkej sa nachádza 9 dialyzačných kresiel a stanovisko pre sestry, v malej sále vyhradenej pre infekčných pacientov sa nachádzajú 3 postele. Upratovanie je zabezpečené svojpomocne vlastnými upratovačkami, ktoré využívajú farebné rozlíšenie upratovacích pomôcok. Pranie bielizne zabezpečuje firma RIO IPO s.r.o. Sereď. Nebezpečný odpad sa zberá a triedi denne. Likvidáciu zabezpečuje firma PolyStar, s.r.o. Šurany. Stredisko má vypracovaný prevádzkový poriadok, ktorý zahŕňa aj sanitačný poriadok s dezinfekciou dialyzačných strojov a úpravne vody. Sterilizáciu nevyužívajú, nakoľko sa používa jednorazový sterilný materiál. Kontrola HER bola vykonaná jedenkrát, spojená s odberom sterov z prostredia a s odberom dezinfekčného prostriedku na účinnosť.

Domovy opatrovateľskej služby a zariadenia sociálnej starostlivosti - v okrese ich je 8 (4 v meste Šaľa a po jednom v Trnovci n/Váhom, Tešedíkove, Močenku a Vlčanoch). Kontrola HER nebola vykonaná.

Lekárske služby - poskytuje 12 lekárni. (7 v meste Šaľa a 3 v Tešedíkove a po jednej Neded a Vlčany). Sterilizačnú techniku využíva 6 lekárni, kde bola vykonaná aj kontrola HER, ostatné lekárne sú vedené ako výdajne liečiv.

V spolupráci s odborom hygieny životného prostredia sme monitorovali sterilizačnú techniku v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo v **pedikúrach**. Z celkového počtu 10 pedikúr sme vykonali kontrolu sterilizátorov v 9-tich zariadeniach.

Vyhodnotenie hygienicko - epidemiologického režimu (HER)

Na mikrobiologické vyšetrenie sme odobrali 31 vzoriek z prostredia, z toho boli 2 vzorky dezinfekčných prostriedkov na zistenie účinnosti a 1 vzorka vody. Zo 76 existujúcich sterilizačných prístrojov sme otestovali 60 prístrojov. **Tab. IV.2 – IV.6.**

Tab. IV.1.2 uvádza výsledky biologického testovania sterov zo sterilného materiálu a z prostredia.

Z celkového počtu 31 vzoriek z prostredia bolo 11 vzoriek pozitívnych (35,5 %).

Tab. IV.1.3 a **Tab. IV.1.4.** uvádzajú kontrolu efektu sterilizácie podľa typu materiálu a druhu sterilizácie. Vzorky neboli odobraté.

Tab. IV.1.5 uvádza kontrolu sterilizačnej techniky. V okrese Šaľa evidujeme 22 autoklávov (AUT) a 54 horúcovzduchových sterilizátorov (HS). V roku 2017 sme skontrolovali 19 AUT a 41 HS. Celkom sme v roku 2017 vykonali 60 (78,9 %) kontrol sterilizačnej techniky.

Tab. IV.1.6 uvádza mikrobiologickú kontrolu dezinfekcie a dezinfekčných roztokov. Celkom sme vyšetrili 31 vzoriek, z nich bolo 11 (35,5 %) pozitívnych.

Grampozitívna mikroflóra bola izolovaná 8x a gramnegatívna 3x. Z izolovaných bakteriálnych kmeňov prevládali stafylokoky.

Sterilizácia na ambulanciách sa vykonávala podľa vyhlášky MZ SR č. 553/2007. O sterilizačných cykloch vedú sterilizačné denníky. V rámci vnútornej kontroly sterilizačnej techniky sa používajú kontrolné chemické indikátory.

Dezinfekcia na ambulanciách je zabezpečovaná podľa platnej legislatívy a doporučení výrobcov. Spôsob, intervaly, expozičný čas a druh použitého dezinfekčného prípravku sú uvedené v sanitačných poriadkoch, ktoré sú vypracované pre jednotlivé ambulancie v rámci prevádzkových poriadkov.

Umývanie a dezinfekcia rúk zdravotníckeho personálu bola zabezpečená na ambulanciách systémom nástenných dávkovačov tekutých mydiel a dezinfekčných prostriedkov. Na utieranie rúk používali jednorazové utierky.

Upratovanie v rámci ambulancií bolo zabezpečené svojpomocne vlastným PZP personálom alebo zmluvnými firmami podľa vypracovaného sanitačno-dezinfekčného programu. Pri upratovaní sa využíva dvojetapový dekontaminačný postup.

Pranie bielizne - v ambulantných zariadeniach je zabezpečené individuálne.

Likvidácia odpadov – v neštátnych ambulanciách polikliniky a v meste Šaľa má každá ambulancia zmluvu o odvoze biologického odpadu s firmami, ktoré majú na to oprávnenie.

Pri kontrolách HER sme zdravotníckych pracovníkov upozorňovali, aby:

- dodržiavali indikácie, spôsob používania a striedania dezinfekčných prostriedkov,
- presne dodržiavali koncentráciu dezinfekčných prostriedkov podľa návodu na použitie a správnosť ich skladovania,
- dodržiavali expozičný čas a kontrolovali dátum expirácie dezinfekčných prostriedkov ako aj ich striedanie v pravidelných intervaloch.

Po zistení nevyhovujúcich výsledkov zo sterov boli jedenkrát písomnou formou nariadené opatrenia na odstránenie nedostatkov.

Konzultácie - boli poskytované zdravotníckym zariadeniam a zdravotníckym pracovníkom hlavne na úseku nozokomiálnych ochorení, dekontaminácie, očkovania proti VHB, pri poranení zdravotníckeho pracovníka a 3x pri vypracovávaní prevádzkových poriadkov.

Rozhodnutia - v roku 2017 neboli vydané.

Poznámka: Vysvetlivky skratiek izolovaných mikróbov viď príloha.

Tab. IV.1.1 Prehľad o výkone ŠZD ZZ v okrese Šaľa za rok 2017

Zdravotnícke zariadenie/oddelenie	Celkový počet ZZ	vykonaný ŠZD				SPOLU
		Komplex previerky	V súvislosti s NN	Kontrola náprav. opatrení	mikrobiálny monitoring	
lôžkové odd. - OKIM/JIS	-	-	-	-	-	-
lôžkové odd.- chirurgický smer	-	-	-	-	-	-
lôžkové odd. - nechirurgický smer	-	-	-	-	-	-
ambulancie VLDD	13	13	0	0	0	13
ambulancie všeobecní lekári	19	0	0	0	0	0
ambulancie odborní lekári	36	13	0	0	1	14
stomatológovia	19	19	0	0	0	19
dialýza	1	1	0	0	1	2
ZSS, DOS, DSS	8	0	0	0	0	0
lekárne	12	6	0	0	0	6
zariadenia starostl. o ľud. telo	10	9	0	0	0	9
SPOLU	118	61	0	0	2	63

Tab. IV.1.2 Výsledky biologického testovania sterov zo sterilného materiálu a z prostredia v okrese Šaľa za rok 2017

Oddelenie - ambulancia	sterilný materiál			prostredie		
	počet	z toho pozit.		počet	z toho pozit.	
	abs.	abs.	%	abs.	abs.	%
gastroenterolog. amb.	0	0	0	16	2	12,5
dialýza	0	0	0	15	9	60,0
SPOLU	0	0	0	31	11	35,5

Tab. IV.1.5 Inventarizácia sterilizačných prístrojov a kontrola ich funkčnosti v okrese Šaľa za rok 2017

Typ prístroja	Celkový počet	Výsledky testovania						
		počet kontrolovaných	% kontrolovaných	počet pozitívnych	% pozit. z počtu kontrolovaných	opakovane kontrolované	počet opakovane pozit.	počet vyradených
AUT	22	19	86,4	0	0	0	0	0
HVZ	54	41	75,9	0	0	0	0	0
FS								
Plazma								
EO								
Iný								
SPOLU:	76	60	78,9	0	0	0	0	0

Tab. IV.1.6 Výsledky mikrobiologickej kontroly dezinfekcie a dezinfekčných roztokov v okrese Šaľa za rok 2017

Miesto odberu vzoriek	Počet odobratých vzoriek			Druhy a počet izolovaných mikroorganizmov		
	Celkom	Pozit.		Grampozitívna mikroflóra	Gramnegatívna mikroflóra	Plesne a kvasinky
		abs.	%			
Ruky personálu	-					
Pokožka a ruky pacientov	-					
Prístroje na udržiavanie vitálnych funkcií	-					0
Inkubátory	-					
Prostredie endoskop. prac. s endoskopmi II.kategórie	12	0	0	0	0	0
Nástroje a pomôcky so suchým prostredím	-					
Nástroje a pomôcky s vlhkým prostredím	3	2	66,7	STA.I STR.I	0	0
Dezinfekčné roztoky	2	0	0	0	0	0
Lekárske roztoky a H ₂ O	1	1	100,0	0	KLE	0
Masti a gély	-					
Pomôcky na stravovanie pacientov	1	1	100,0	0	PS.I	0
Lôžkoviny a bielizeň	-					
Pomôcky na upratovanie a toaletu pacientov	-					
Maloplošná dezinfekcia (odd., lekáreň, ambulancie)	10	7	70,0	4 STA.I, STR.I ENT	PS.I	0
Maloplošná dezinfekcia (operačný trakt)	-					
Veľkoplošná dezinfekcia (oddelenia a ambulancie)	2	0	0	0	0	0
Veľkoplošná dezinfekcia (operačný trakt)	-					
Vyšetrenie ovzdušia (aeroskop, sedimentácia)	-					
SPOLU:	31	11	35,5	8	3	0

Zoznam najčastejšie izolovaných mikrobiálnych druhov a ich skratky:

Názov mikróba:	Skratka:	G+	G-
Acinetobacter	ACI	-	-
Aeromonas /A. hydrophila .../	AER	-	-
Alcaligenes faecalis	AF	-	-
Bordetelly	BOR	-	-
Burkholderie	BUR	-	-
Campylobacter	CAM	-	-
Candida albicans	CAN.A	P	-
Citrobacter	CIT	-	-
Clostridium	CLO	+	-
Corynebacterium	COR	+	-
Escherichia coli, E.hermani	EC	-	-
Enterobacter /agglomerans, cloacae, aerogenes, intermedium.../	ENTB	-	-
Enterokoky /Enterococcus faecalis/	ENT	+	-
Flavobacter species	FLA	-	-
Haemophilus influenzae	HE.I	-	-
Hafnia	HAF	-	-
Klebsiella /K. pneumoniae.../	KLE	-	-
Kvasinky - iné	KV.I	K	-
Legionella	LEG	-	-
Mikrokoky	MIK	+	-
Morganella morgani (predtým Proteus m.)	MM	-	-
Moraxelly /M. lacunata/	MOR	-	-
Mykoplazmy /M. hominis, pneumoniae .../	MYKP	P	-
Mykózy -patogénne huby /Aspergillus fumigatus, flavus, niger/	MYK	P	-
Neisserie	NEI	-	-
Pasteurella species	PAS	-	-
Proteus mirabilis	PR.M	-	-
Proteus vulgaris	PR.V	-	-
Proteus - iný /P. morgani,/	PR.I	-	-
Plesne /Cladosporium sp., .../	PL	P	-
Providencia (P.rettgeri)	PRO	-	-
Pseudomonas aeruginosa	PS.A	-	-
Pseudomonády iné /stutzeri, mendocina, putida, hominis, alcaligenes, cepacia, gram negat. nefermentujúce paličky .../	PS.I	-	-
Salmonella	SAL	-	-
Sarcina	SAR	+	-
Serratia /S. marcescens/	SER	-	-
Shigella	SHI	-	-
Staphylococcus aureus	STA.A	+	-
Staphylococcus epidermidis	STA.E	+	-
Staphylococcus iný /SKN = St. koaguláza negat., hominis, xylosus, warneri/	STA.I	+	-
Streptococcus agalactiae /aj streptokok zo skup. B /	STR.A	+	-
Streptococcus pneumoniae	STR.P	+	-
Streptococcus pyogenes	STR.S	+	-
Streptococcus iný /S. viridans, gama streptokoky.../	STR.I	+	-
Vzdušné sporujúce baktérie /Bacillus subtilis, cereus, megatérium/	VS	+	-
Yersinia	YER	-	-

Tab.III.9.5 Výskyt NN podľa oddelenia a lokalizácie infekcie v okrese Šaľa za rok 2017

Druh oddelenia	Lokalizácia infekcie															
	črevná		respiračná		urogenitálna		kože a slizníc		infekcie v mieste operač. výkonu		sepsy		ostatné		S P O L U	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
B.Braun Avitum s.r.o Šaľa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	100,0	-	-	3	100,0
SPOLU	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	100,0	-	-	3	100,0

Tab.III.9.6 Výskyt NN podľa EA a lokalizácie v okrese Šaľa za rok 2017

Etiologické agens	Lokalizácia infekcie															
	črevná		respiračná		urogenitálna		kože a slizníc		infekcie v mieste operač. výkonu		sepsy		ostatné		S P O L U	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Pseudomonas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100,0	-	-	1	33,3
Stp.aureus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100,0	-	-	1	33,3
Stp.epidermidis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100,0	-	-	1	33,3
SPOLU	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	100,0	-	-	3	100,0

b. IV.2. ŠZD v ohniskách nákaz je uvedený vo výročnej správe za okres Nitra, ako sumár za okresy Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce.

V. Ostatné činnosti

Časť „V. Ostatné činnosti“ je uvedená vo výročnej správe za okres Nitra.

VI. Všeobecné kritériá

V tabuľke č. VI.1. je uvedená špecifická chorobnosť viazaná na pohlavie u prenosných chorôb vykázaných v roku 2017 v okrese Šaľa.

V tabuľke č. VI.2. je uvedená vekovošpecifická chorobnosť na prenosné ochorenia v roku 2017 v okrese Šaľa.

V tabuľke č. VI.3. je uvedená sezónnosť výskytu prenosných ochorení v roku 2017 v okrese Šaľa.

Tabuľka č. VI.4., v ktorej sú uvedené menšie epidémie alimentárnych ochorení s počtom 2 až 5 prípadov, riešené v roku 2017, je uvedená v sumári za okresy Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce vo výročnej správe za okres Nitra.

Tab. VI.1. - Špecifická chorobnosť viazaná na pohlavie
v okrese Š a ľ a - rok 2017

Kód MKCH	Ochorenie	Chorobnosť v roku 2017		Z toho				
		abs.	na 100 000	muži		ženy		
				abs.	na 100 000	abs.	na 100 000	
1	2	3	4	5	6	7	8	
A01	Brušný týfus a paratýfus	o	-	-	-	-	-	
		n	-	-	-	-	-	
A02	Iné infekcie salmonelami	o	63	120,3	30	117,1	33	123,4
		n	2	3,8	2	7,8	-	-
A03	Bacilová dyzentéria	o	-	-	-	-	-	-
		n	-	-	-	-	-	-
A04	Iné bakter.črevné infekcie	68	129,9	35	136,6	33	123,4	
A05	Iné bakter.otravy potrav.	-	-	-	-	-	-	
A08	Vírus. a inými organizm. vyvol. črevné infekcie	47	89,8	31	121,0	16	59,8	
A09	Nešpec.gastroenteritídy	-	-	-	-	-	-	
B15	Akútna hepatitída A	6	11,5	2	7,8	4	14,7	
B16	Akútna hepatitída B	-	-	-	-	-	-	
B17.1	Akútna hepatitída C	-	-	-	-	-	-	
B17.2	Akútna hepatitída E	-	-	-	-	-	-	
B17.8	Iná špecifikovaná VH	-	-	-	-	-	-	
B18	Chronická hepatitída	1	1,9	1	3,9	-	-	
B19	VH bližšie nešpecifikované	-	-	-	-	-	-	
A37	Divý kašeľ	1	1,9	-	-	1	3,7	
A38	Šarlach	-	-	-	-	-	-	
B01	Ovčie kiahne	323	616,9	170	663,6	153	572,2	
B05	Osýpky	-	-	-	-	-	-	
B06	Ružienka	-	-	-	-	-	-	
B26	Mumps	-	-	-	-	-	-	
A39	Meningokokové infekcie	-	-	-	-	-	-	
A85-87 A89	Vírusové infekcie CNS	2	3,8	-	-	2	7,5	
A84	Vír.encefal.pren.kliešťami	-	-	-	-	-	-	
G00	Bakter.zápal mozg.plien	-	-	-	-	-	-	
A21	Tularémia	-	-	-	-	-	-	
B58	Toxoplazmóza	1	1,9	-	-	1	3,7	
A78	Q-horúčka	-	-	-	-	-	-	
A27	Leptospiroza	-	-	-	-	-	-	
A32	Listerióza	1	1,9	1	3,9	-	-	
A35	Tetanus	-	-	-	-	-	-	
A69	Lymfská borelióza	-	-	-	-	-	-	
B86	Svrab	25	47,8	9	35,1	16	59,8	
B02	Herpes zoster	52	99,3	29	113,2	23	86,0	

Tabuľka VI.2. - Vekovošpecifická chorobnosť na prenosné choroby v okrese Š a ľ a - rok 2017 - pokračovanie

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Vekové skupiny											Spolu
			0	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
B01	Ovčie kiahne	abs.	3	124	143	45	4	1	3	-	-	-	-	323
		rel.	630,3	6434,9	5636,6	1849,6	159,9	31,3	38,5	-	-	-	-	616,9
B05	Osýpky	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B06	Ružienka	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B26	Mumps	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A39	Meningokokové infekcie	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A85-A87	Vírusové infekcie CNS	abs.	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	2
		rel.	-	-	-	-	-	-	12,8	11,7	-	-	-	3,8
A84	Vir.encefalitída prenáš.kliešťami	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
G00	Bakteriálny zápal mozgových plien	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A21	Tularémia	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B58	Toxoplazmóza	abs.	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
		rel.	-	-	-	-	-	-	12,8	-	-	-	-	1,9
A78	Q-horúčka	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A27	Leptospiróza	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A32	Listerióza	abs.	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
		rel.	-	-	-	-	-	31,3	-	-	-	-	-	1,9
A35	Tetanus	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A69	Lymeská borelióza	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B86	Svrab	abs.	1	5	3	3	1	1	2	2	3	2	2	25
		rel.	210,1	259,5	118,3	123,3	40,0	31,3	25,7	23,3	39,6	27,4	24,8	47,8
B02	Herpes zoster	abs.	-	-	2	5	2	2	4	4	9	12	12	52
		rel.	-	-	78,8	205,5	79,9	62,7	51,3	46,7	118,7	164,6	148,9	99,3

Tabuľka VI.3. - Sezónnosť výskytu prenosných chorôb v okrese Š a ľ a - rok 2017

Kód MKC	Ochorenie	Hodnota	Mesiace												Spolu		
			JAN.	FEB.	MAR.	APR.	MÁJ	JÚN	JÚL	AUG	SEP.	OKT.	NOV.	DEC.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
A01	Brušný týfus a paratýfus	o	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
			%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		n	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A02	Iné infekcie salmonelami	o	abs.	-	1	3	8	7	3	7	11	8	7	4	4	63	
			%	-	1,6	4,8	12,7	11,1	4,8	11,1	17,5	12,7	11,1	6,3	6,3	100,0	
		n	abs.	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2
			%	-	-	-	-	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0
A03	Bacilová dyzentéria	o	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
			%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		n	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A04	Iné bakteriálne črevné infekcie	abs.	4	3	7	1	3	8	11	9	3	6	5	8	68		
		%	5,9	4,4	10,3	1,5	4,4	11,8	16,2	13,2	4,4	8,8	7,3	11,8	100,0		
A05	Iné bakteriálne otravy potravinami	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
A08	Vírus.a inými org. vyv. črev. infekcie	abs.	-	3	14	8	13	-	-	5	1	-	3	-	47		
		%	-	6,4	29,8	17,0	27,7	-	-	10,6	2,1	-	6,4	-	100,0		
A09	Nešpecifikované gastroenteritídy	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B15	Akútna hepatitída A	abs.	1	-	-	1	-	1	-	1	1	1	-	-	6		
		%	16,6	-	-	16,6	-	16,6	-	16,6	16,7	16,7	-	-	100,0		
B16	Akútna hepatitída B	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B17.1	Akútna hepatitída C	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B17.2	Akútna hepatitída E	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B18	Chronická hepatitída	abs.	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1		
		%	-	-	-	-	-	-	100,0	-	-	-	-	-	100,0		
B19	VH bližšie nešpecifikované	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
A37	Divý kašeľ	abs.	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1		
		%	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0		
A38	Šarlach	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B01	Ovčie kiahne	abs.	-	40	50	35	110	43	11	1	8	5	3	17	323		
		%	-	12,4	15,5	10,8	34,1	13,3	3,4	0,3	2,5	1,5	0,9	5,3	100,0		

Tabuľka VI.3. - Sezónnosť výskytu prenosných chorôb v okrese Š a ľ a - rok 2017 - pokračovanie

Kód MKC	Ochorenie	Hodnota	Mesiace												Spolu
			JAN.	FEB.	MAR.	APR.	MÁJ	JÚN	JÚL	AUG.	SEP.	OKT.	NOV.	DEC.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
B05	Osýpky	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B06	Ružienka	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B26	Mumps	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
J10-J11	Chrípka	abs.	5534	4446	3555	1662	1958	1711	948	828	1676	2499	2882	2350	30 049
		%	18,4	14,8	11,8	5,5	6,5	5,7	3,2	2,8	5,6	8,3	9,6	7,8	100,0
A39	Meningokokové infekcie	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A85-A89	Vírusové infekcie CNS	abs.	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2
		%	50,0	-	-	-	-	-	50,0	-	-	-	-	-	100,0
A84	Vír.encefalitída prenáš.kliešťami	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
G00	Bakteriálny zápal mozgových plien	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A21	Tularémia	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B58	Toxoplazmóza	abs.	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
		%	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0
A78	Q-horúčka	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A27	Leptospiróza	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A32	Listerióza	abs.	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
		%	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0
A35	Tetanus	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A69	Lymská borelióza	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B86	Svrab	abs.	6	3	-	1	2	-	-	-	2	8	2	1	25
		%	24,0	12,0	-	4,0	8,0	-	-	-	8,0	32,0	8,0	4,0	100,0
B02	Herpes zoster	abs.	3	4	2	8	3	6	8	6	4	2	2	4	52
		%	5,8	7,7	3,9	15,4	5,8	11,5	15,4	11,5	7,7	3,8	3,8	7,7	100,0

REGIONÁLNY ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA
SO SÍDLOM V NITRE

Oddelenie epidemiológie

**VÝROČNÁ SPRÁVA
CHARAKTERISTIKA A ROZBOR
EPIDEMIOLOGICKEJ SITUÁCIE
V OKRESE ZLATÉ MORAVCE
ZA ROK 2017**

I. Demografické trendy

Demografické trendy sa do výročnej správy spracovávajú v 5-ročných intervaloch. Naposledy boli spracované vo výročnej správe za rok 2015.

II. Stručná epidemiologická charakteristika okresu Zlaté Moravce za rok 2017

V roku 2017 sme v okrese Zlaté Moravce, rovnako ako v posledných rokoch, zaznamenali pomerne priaznivý vývoj epidemiologickej situácie.

Z ochorení preventabilných očkovaním neboli hlásené ochorenia na záškrt, osýpky, rubeolu ani tetanus, ale vykázali sme 1 ochorenie na parotitídu a 6 ochorení na divý kašeľ. Mierne stúpila chorobnosť na varicellu.

V skupine alimentárnych ochorení nebolo hlásené ochorenie na brušný týfus, oproti minulému roku sa podstatne nezmenila chorobnosť na salmonelózy, nezaznamenali sme ochorenie na bacilovú dyzentériu, ani na bakteriálne otravy z potravín. Takmer o polovicu poklesla chorobnosť na bakteriálne črevné infekcie, ale významne stúpol počet ochorení na vírusové črevné infekcie.

V skupine vírusových hepatitíd sme v roku 2017 zaznamenali iba 1 ochorenie na akútnu vírusovú hepatitídu A a 2 ochorenia na chronické vírusové hepatitídy. U ostatných typov hepatitíd bola chorobnosť nulová.

U neuroinfekcií sme už štvrtý rok po sebe zaznamenali nulovú chorobnosť na meningokokové infekcie, nezaznamenali sme ani vírusové infekcie CNS, ale vykázali sme 2 ochorenia na bakteriálne meningitídy.

V skupine zoonóz a nákaz s prírodnou ohniskovosťou bolo hlásené iba 1 ochorenie na kliešťovú encefalitídu a rovnako 1 prípad lysmskej boreliózy.

U nákaz kože a slizníc sme aj v roku 2017 zaznamenali v porovnaní s minulým rokom vyššiu chorobnosť na svrab.

V priebehu roku 2017 sme v okrese Zlaté Moravce zaznamenali iba 1 úmrtie na infekčné ochorenie a to na nešpecifikovanú septikémiu nenoziokomiálneho pôvodu.

Skupina alimentárnych ochorení

Chorobnosť na salmonelózu sa oproti minulému roku (33 prípadov, chorobnosť 80,5/100 000 obyvateľov) v okrese Zlaté Moravce takmer nezmenila. Hlásených bolo 32 prípadov, čo predstavuje chorobnosť 78,4/100 000 obyvateľov. Iba v 1 prípade išlo o inaparentnú infekciu a 31 krát o manifestné ochorenie. V porovnaní s 5-ročným priemerom (36,2 prípadov, chorobnosť 87,9/100 000 obyvateľov) však chorobnosť poklesla o 10,8% (index 0,9). Ochorenia sme evidovali vo všetkých vekových skupinách s výnimkou

35-44-ročných a 55-64-ročných osôb, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 698,8/100 000 obyvateľov (10 ochorení) bola vo vekovej skupine 1-4-ročných detí a 484,3/100 000 obyvateľov (2 ochorenia) v skupine 0-ročných detí. Ochorenia sa vyskytli od marca do decembra s výnimkou mesiaca november a najviac prípadov 8 (25,0%) bolo vykázanych v októbri. Najčastejšie 22 krát (68,8%) sa jednalo o sporadické prípady a 10 krát išlo o rodinný výskyt s 2 ochoreniami v rodine. Ako etiologické agens sa tak ako v posledných rokoch najčastejšie 29 krát uplatnila *Salm. enteritidis*. Najčastejším faktorom prenosu nákazy boli ako zvyčajne vajíčka, mäsové výrobky a kuracie mäso. V priebehu roku sme v okrese Zlaté Moravce nezaznamenali epidémiu salmonelózy.

Už viac rokov po sebe zaznamenávame vo výskyte bacilovej dyzentérie v okrese Zlaté Moravce priaznivú epidemiologickú situáciu. V roku 2017 bola chorobnosť u tejto črevnej nákazy nulová a v minulom roku sme vykázali iba 1 manifestné ochorenie (chorobnosť 2,4/100 000 obyvateľov). Priemer za posledných 5 rokov mal hodnotu 1,8 a priemerná chorobnosť bola 4,4/100 000 obyvateľov.

V priebehu roku 2017 sme v okrese Zlaté Moravce vykázali 54 ochorení na bakteriálne črevné infekcie, čo predstavuje chorobnosť 132,4/100 000 obyvateľov. Oproti minulému roku (96 ochorení, chorobnosť 234,3/100 000 obyvateľov) je to pokles o 43,7% (index 0,6) a v porovnaní s 5-ročným priemerom (73,2 ochorení, chorobnosť 177,7/100 000 obyvateľov) je to menej o 26,2% (index 0,7). Ochorenia sa vyskytli vo všetkých vekových skupinách s výnimkou 45-54-ročných osôb. Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola typicky v mladších vekových skupinách a to 1 048,2/100 000 obyvateľov (15 prípadov) v skupine 1-4-ročných detí, 555,2/100 000 (10 ochorení) v skupine 5-9-ročných detí a 484,3/100 000 obyvateľov (2 ochorenia) v skupine 0-ročných detí. Na základe etiológie boli ochorenia diagnostikované 2 krát (3,7%) ako infekcie enteropatogénnymi *E.coli*, 47 krát (87,0%) ako kamylobakteriôza, 2 krát (3,7%) ako yersiniôza a 3 krát (5,6%) ako enterokolitída zapríčinená *Clostridium difficile*. Charakter výskytu bol prevažne sporadický.

Oproti minulému roku, kedy bolo v okrese Zlaté Moravce hlásených 77 vírusových črevných infekcií (chorobnosť 187,9/100 000 obyvateľov), došlo v roku 2017 k takmer trojnásobnému nárastu chorobnosti (index 2,6) a vykázali sme spolu 204 prípadov, čo predstavuje chorobnosť 500,1/100 000 obyvateľov. V porovnaní s 5-ročným priemerom (55,6 prípadov, chorobnosť 135,0/100 000 obyvateľov) je to viac ako trojnásobný nárast chorobnosti (index 3,7). Výskyt ochorení bol prevažne v detských vekových skupinách od 0 do 9 rokov veku s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou 4 751,9/100 000 obyvateľov (68 ochorení) v skupine 1-4-ročných detí. Vyšší výskyt (32 ochorení) bol aj u 65-ročných

a starších osôb s vekovošpecifickou chorobnosťou 457,8/100 000 obyvateľov. Podľa etiológie boli ochorenia vykázané 168 krát (82,4%) ako rotavírusová enteritída, 27 krát (13,2%) ako gastroenteropatia zapríčinená vírusom Norwalk a 9 krát (4,4%) ako adenovírusová enteritída. Výskyt ochorení bol prevažne sporadický, alebo v menších rodinných epidémiách, ale zaznamenali sme aj 2 väčšie epidémie, v ktorých ochorelo 53 osôb (epidémia rotavírusových enteritíd v ZSS, epidémia mala nozokomiálny pôvod) a 13 osôb (epidémia norovírusových gastroenteropatií v MŠ v Zlatých Moravciach). V skupine rotavírusových enteritíd sme zaznamenali 1 ochorenie aj u dieťaťa očkovaného 2 dávkami vakcíny Rotarix.

V roku 2017 sme rovnako ako vlani v okrese nezaznamenali ochorenia na nešpecifikované gastroenteritídy.

Skupina vírusových hepatítid

V roku 2017 sme v okrese Zlaté Moravce, rovnako ako vlani, zaznamenali priaznivý vývoj chorobnosti v skupine vírusových hepatítid. Oproti predchádzajúcemu roku, kedy sme v okrese Zlaté Moravce vykážali 2 ochorenia na akútnu VHA (chorobnosť 4,9/100 000 obyvateľov), bolo v roku 2017 hlásené iba 1 ochorenie s chorobnosťou 2,5/100 000 obyvateľov. Priemer za posledných 5 rokov mal hodnotu 8,4 a priemer chorobnosti bol 20,4/100 000 obyvateľov. V októbri sme zaznamenali sporadické, neobjasnené, sérologicky potvrdené ochorenie na akútnu VHA u 14-ročného neočkovaného školáka. V rámci opatrení v ohnisku bolo proti VHA vakcinovaných 25 kontaktov (15 krát vakcínou Havrix, 8 krát vakcínou Vaqta a 2 krát vakcínou Avaxim).

Už druhý rok po sebe bola v okrese Zlaté Moravce chorobnosť na akútnu vírusovú hepatitídu B nulová. Naposledy sme vykážali 1 ochorenie (chorobnosť 2,4/100 000 obyvateľov) v roku 2015 a priemer chorobnosti za posledných 5 rokov mal hodnotu 1,5/100 000 obyvateľov (0,6 prípadu).

Ochorenie na akútnu VHC sme v okrese Zlaté Moravce nezaznamenali už štvrtý rok po sebe. Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov mal hodnotu 1,0/100 000 obyvateľov.

Ochorenie na akútnu vírusovú hepatitídu E sme prvýkrát v okrese Zlaté Moravce zaznamenali v roku 2014 (1 prípad, chorobnosť 2,4/100 000 obyvateľov). V posledných 2 rokoch sme ochorenie v okrese nezaznamenali.

Po minuloročnej nulovej chorobnosti na chronické vírusové hepatitídy sme v roku 2017 v okrese zaznamenali 2 ochorenia, čo je chorobnosť 4,9/100 000 obyvateľov. Priemerná hodnota chorobnosti za posledných 5 rokov bola 4,4/100 000 obyvateľov (1,8). Na základe

sérologických vyšetrení boli ochorenia diagnostikované po 1 krát ako chronická VHB a chronická VHC. Ochorenia sa vyskytli u dospelých osôb nad 25 rokov veku.

Oproti minulému roku, kedy sme v okrese Zlaté Moravce vykázali 3 nových nosičov HBsAg (chorobnosť 7,3/100 000 obyvateľov), sme v roku 2017 nových nosičov nezaznamenali.

Skupina nákaz preventabilných očkovaním

Kladný vplyv vysokej zaočkovanosti detskej populácie sa aj v tomto roku prejavil v skupine nákaz preventabilných očkovaním nulovou chorobnosťou na záškrt, osýpky a rubeolu.

V roku 2017 bolo v okrese Zlaté Moravce hlásených 6 ochorení na pertussis s chorobnosťou 14,7/100 000 obyvateľov, čo je oproti roku 2016, kedy boli hlásené 4 ochorenia (chorobnosť 9,8/100 000 obyvateľov), nárast o 50,0% (index 1,5). V porovnaní s 5-ročným priemerom (4,8, chorobnosť 11,6/100 000 obyvateľov) je to viac o 25,0% (index 1,3). Ochorenia sa vyskytli iba vo vekových skupinách dospelých osôb od 25 do 64 rokov veku a boli potvrdené sérologickým vyšetrením protilátok IgA a IgG proti pertusovému toxínu. Sporadický charakter mali 3 ochorenia a 1 krát boli zaznamenané tri prípady v rodine. Údaje o očkovaní sa v piatich prípadoch nepodarilo zistiť a v jednom prípade bolo očkovanie riadne vykonané. Hospitalizáciu si nevyžiadalo žiadne ochorenie.

Bolo hlásené 1 ochorenie na parotitídu s chorobnosťou 2,5/100 000 obyvateľov. Naposledy sme v okrese vykázali 1 prípad v roku 2004. Ochorenie sa vyskytlo v januári u dvojročného chlapca, ktorý bol vzhľadom k veku riadne očkovaný. Prípad bol potvrdený sérologickým vyšetrením.

V roku 2017 bolo hlásené jedno ochorenie na pneumokokový zápal mozgových plien (chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov) u dospelého muža, neočkovaného proti pneumokokom. Z likvoru a výteru z ucha bol izolovaný kultivačne *Streptococcus pneumoniae* a v NRC pre pneumokoky bol potvrdený sérotyp 3.

Skupina respiračných ochorení

V priebehu roku 2017 boli v okrese hlásené 4 ochorenia na tuberkulózu s chorobnosťou 9,8/100 000 obyvateľov. Tri ochorenia boli diagnostikované ako tuberkulóza pľúc a 1 ochorenie ako tuberkulóza iných špecifikovaných orgánov. Ako etiologické agens bolo vo všetkých prípadoch potvrdené *Mycobacterium tuberculosis*.

V okrese Zlaté Moravce bolo v roku 2017 hlásených 243 ochorení na varicellu s chorobnosťou 595,7/100 000 obyvateľov. Oproti roku 2016, kedy sme zaznamenali 223 prípadov (chorobnosť 544,2/100 000 obyvateľov), je to nárast o 9,0% (index 1,1). V porovnaní s 5-ročným priemerom (155,6 prípadu, chorobnosť 342,0/100 000 obyvateľov) je to viac až o 56,2% (index 1,6). Ochorenia sa typicky vyskytli vo vekových skupinách od 0 do 34 rokov veku s typicky najvyššou chorobnosťou u detí. Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 5 800,1/100 000 obyvateľov (83 prípadov) bola vo vekovej skupine 1-4-ročných detí a 5 774,6/100 000 obyvateľov (104 prípadov) vo vekovej skupine 5-9-ročných detí. Ochorenia boli hlásené po celý rok, najviac 74 krát (30,5%) v januári.

Lekári prvého kontaktu v roku 2017 v okrese Zlaté Moravce hlásili 23 139 akútnych respiračných ochorení, čo predstavuje chorobnosť 78 864,2/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. V porovnaní s rokom 2016, kedy sme zaznamenali 24 565 ochorení (chorobnosť 80 260,3/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov), je to o 5,8% menej. Z celkového počtu ochorení na ARO boli hlásené ochorenia na chrípku a chrípke podobné stavy 1 564 krát (chorobnosť 5 330,6/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov), čo je 6,8% z počtu všetkých hlásených akútnych respiračných ochorení. Ochorenia na ARO a chrípku mali sporadický charakter, alebo charakter lokálnych epidémií. Najviac ochorení sme zaznamenali v mesiacoch január - 3 188 ochorení (13,8%), február - 2 937 ochorení (12,7%) a marec - 2 602 ochorení (11,2%).

Najvyššiu vekovošpecifickú chorobnosť sme zaznamenali v skupine 0-5-ročných detí 286 193,3/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (4 581 ochorení), pričom chorobnosť so stúpajúcim vekom klesala. Z celkového počtu akútnych respiračných ochorení hlásených v roku 2017 bol klinický priebeh komplikovaný u 510 prípadov (2,2%). Najvyšší podiel komplikácií tvorili sinusitídy (1,6% z počtu ochorení a 70,6% z počtu komplikácií) a otitídy (0,4% z počtu ochorení a 21,0% z počtu komplikácií). Pneumónie tvorili 0,2% z počtu ochorení a 8,4% z počtu komplikácií. Z odobratých nasofaryngeálnych výterov bol laboratórne potvrdený 7 krát vírus chrípky typu A bez bližšej špecifikácie a 1 krát vírus chrípky typu AH3.

V roku 2017 sme v okrese vykázali 6 ochorení na sezónnu chrípku (chorobnosť 14,7/100 000 obyvateľov). Z odobratých nosohltanových výterov bol laboratórne rýchlotestom potvrdený 6 krát vírus chrípky typu A bez bližšej špecifikácie. Očkovanie proti chrípke nemal v anamnéze nikto z chorých. Hlásené boli tiež 2 ochorenia na SARI s chorobnosťou 4,9/100 000 obyvateľov. Z odobratých nasofaryngeálnych výterov bol laboratórne rýchlotestom potvrdený 1 krát vírus chrípky typu A bez bližšej špecifikácie

a 1 krát metódou PCR vírus chrípky typu AH3. Očkovanie proti chrípke nemal v anamnéze nikto z chorých.

V tomto roku vykázali v okrese 7 laboratórne potvrdených ochorení vyvolaných RS vírusmi. Ochorenia boli diagnostikované po 3 krát ako pneumónia vyvolaná respiračným syncyálnym vírusom (J12.1) a akútna bronchitída vyvolaná respiračným syncyálnym vírusom (J20.5) a 1 krát ako akútna infekcia horných dýchacích ciest (J06).

V skupine respiračných ochorení sme v priebehu roku vykázali v okrese Zlaté Moravce ešte 6 ochorení na erysipelas, čo je chorobnosť 14,7/100 000 obyvateľov, 1 ochorenie na herpes simplex s chorobnosťou 2,5/100 000 obyvateľov, 28 ochorení na herpes zoster (chorobnosť 68,6/100 000 obyvateľov) a 14 ochorení na infekčnú mononukleózu (chorobnosť 34,3/100 000 obyvateľov).

Skupina neuroinfekcií

V skupine neuroinfekcií bola v roku 2017 v okrese Zlaté Moravce situácia veľmi priaznivá, nezaznamenali sme ochorenie na meningokokovú infekciu ani na vírusovú infekciu CNS a v skupine bakteriálnych zápalov mozgových plien sme zaznamenali iba 2 ochorenia.

V skupine bakteriálnych meningitíd sme v okrese Zlaté Moravce v priebehu roku 2017 zaznamenali 2 ochorenia s chorobnosťou 4,9/100 000 obyvateľov. V minulom roku sme zaznamenali 1 ochorenie s chorobnosťou 2,4/100 000 obyvateľov a rovnakú hodnotu mal aj priemer za posledných 5 rokov. Ochorenia sa vyskytli u dospelých osôb a na základe laboratórných vyšetrení boli diagnostikované po 1 krát ako pneumokokový zápal mozgových plien a nešpecifikovaný bakteriálny zápal mozgových plien.

Skupina zoonóz a nález s prírodnou ohniskovosťou

V skupine zoonóz sme v roku 2017 zaznamenali jedno ochorenie na kliešťovú encefalitídu s chorobnosťou 2,5/100 000 obyvateľov. V minulom roku boli vykázané 3 prípady (chorobnosť 7,3/100 000 obyvateľov) a v porovnaní s 5-ročným priemerom (1,4 prípadu, chorobnosť 3,4/100 000 obyvateľov) to predstavuje pokles o 28,6%. Chorý v epidemiologickej anamnéze udával opakované poštípanie kliešťom, bez očkovania proti KENC.

Po troch rokoch s nulovou chorobnosťou na lymskú boreliózu sme v roku 2017 v okrese Zlaté Moravce vykázali jedno sérologicky potvrdené ochorenie s chorobnosťou 2,5/100 000 obyvateľov.

V priebehu roku bolo hlásených v okrese 5 poranení zvieratami podozrivými z ochorenia na besnotu (chorobnosť 12,3/100 000 obyvateľov), v minulom roku sme evidovali 2 poranenia (chorobnosť 4,9/100 000 obyvateľov). U všetkých poranených bola vykonaná antirabická vakcinácia.

Nákazy kože a slizníc

V skupine nákaz kože a slizníc pozorujeme v posledných rokoch postupný nárast chorobnosti na svrab. V tomto roku bolo hlásených 42 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 103,0/100 000 obyvateľov. Oproti minulému roku, kedy sme vykázali 32 prípadov s chorobnosťou 78,1/100 000 obyvateľov, je to nárast o 31,3% (index 1,3) a v porovnaní s priemerom za posledných 5 rokov (17,8 prípadu, chorobnosť 43,3/100 000 obyvateľov) je to viac ako dvojnásobný nárast (index 2,4). Z celkového počtu bolo iba 12 sporadických prípadov (28,6%). Ostatné prebehli v menších rodinných epidémiách s počtom od 2 do 5 prípadov.

Iné infekcie – nezaradené

V tejto skupine diagnóz sme v roku 2017 vykázali 2 ochorenia na streptokokové septikémie s chorobnosťou 4,9/100 000 obyvateľov. V minulom roku sme ochorenia nezaznamenali. Podľa etiológie boli septikémie vyvolané po 1 krát *Streptococcus pyogenes* a *Streptococcus agalactiae*. V jednom prípade malo ochorenie nozokomiálny pôvod. Ochorenie, ktoré nemalo nozokomiálny pôvod, skončilo úmrtím na inú príčinu (základné onkologické ochorenie C15.0).

V priebehu roku bolo v okrese vykázaných 34 ochorení na iné septikémie, čo predstavuje chorobnosť 83,3/100 000 obyvateľov. Je to o 61,9% viac než v minulom roku, kedy sme evidovali 21 ochorení s chorobnosťou 51,2/100 000 obyvateľov. Ochorenia sa vyskytli prevažne vo vekových skupinách nad 45 rokov veku s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou 357,7/100 000 obyvateľov (25 ochorení) vo vekovej skupine 65-ročných a starších osôb. Z celkového počtu ochorení malo 15 nozokomiálny pôvod (44,1%). Jedno ochorenie na nešpecifikovanú septikémiu, ktoré nemalo nozokomiálny pôvod, skončilo úmrtím.

V skupine pohlavne prenosných ochorení sme už druhý rok po sebe nezaznamenali v okrese Zlaté Moravce ochorenie na syfilis. Naposledy sme vykázali 3 ochorenia v roku 2015 (chorobnosť 7,3/100 000 obyvateľov). Hlásených bolo rovnako ako vlani 6 ochorení na gonokokové infekcie, čo je chorobnosť 14,7/100 000 obyvateľov. Ochorenia sa vyskytli

výlučne u mužov vo vekových skupinách od 15 do 34 rokov veku. Diagnóza bola potvrdená pozitívnou izoláciou *Neisseria gonorrhoeae* z hnisavého výtoku.

V priebehu roku 2017 boli hlásené ešte 4 ochorenia na enterobiózu s chorobnosťou 9,8/100 000 obyvateľov.

Nozokomiálne infekcie

Za rok 2017 evidujeme v zdravotníckych zariadeniach okresu Zlaté Moravce celkom 198 nozokomiálnych nákaz. Z nich bolo 153 (77,3%) hlásených a 45 (22,7%) vyhľadanych. Mikrobiologická diagnostika bola využitá v 161 prípadoch, t.j. 81,3%.

Z celkového počtu evidovaných nozokomiálnych nákaz bolo 144 ochorení v Nemocnici Zlaté Moravce, a.s., 48 ochorení v Zariadení sociálnych služieb (ZSS) „Svetlo“ Olichov a 6 ochorení v Domove sociálnych služieb (DSS) - Dom seniorov ÚSMEV Zlaté Moravce. Aj keď sa ide hlavne o pasívny zber údajov, je prevalencia 5,4 (v roku 2016 bola prevalencia 2,9).

Najčastejšie diagnostikovanými nozokomiálnymi ochoreniami boli: 67 krát infekcie respiračného traktu, 52 krát infekcie urogenitálneho traktu, 48 ochorení črevného traktu (46x rotavírusová enteritída a 2x enterokolitída zapríčinená *Clostridium difficile*), 16 prípadov sepsy, 9 krát infekcie v mieste operačného výkonu, 4 krát flebitídy a po 1 krát svrab a inflamovaný dekubit.

Izolovaný etiologický agens: 33 krát *Staphylococcus aureus* (z toho 19x MRSA kmeň), 32 krát *Klebsiella*, 15 krát *E.coli*, 14 krát *Enterobacter*, 10 krát *Pseudomonas* a *Acinetobacter* 7 krát iný špecifikovaný *staphylococcus*, po 4 krát *Proteus* a rotavírusy, 3 krát *Enterococcus faecalis* a *Candida* (2x *Candida albicans* a 1x *Candida glabrata*), po 2 krát *Clostridium difficile*, *Serratia marcescens*, *Morganella morganii* a iné gramnegatívne mikroorganizmy a sporadicky *Kocuria kristinae*, *Stenotrophomonas maltophilia* a *Streptococcus agalactiae*. V 15-tich prípadoch bol výsledok kultivačného vyšetrenia negatívny a v 37 prípadoch nebol materiál na mikrobiologické vyšetrenie odobratý.

Zaznamenali sme 2 epidémie nozokomiálneho charakteru a to epidémiu akútnych infekcií horných dýchacích ciest so 6-timi prípadmi a epidémiu rotavírusových enteritíd s 53 ochoreniami.

Úmrtie na nozokomiálnu infekciu sme v roku 2017 v okrese Zlaté Moravce nezaznamenali.

V tabulce č. II.1. je uvedený výskyt prenosných ochorení a porovnávacie indexy
v okrese Zlaté Moravce v roku 2017.

V tabulke č. II.2. je uvedený výskyt prenosných ochorení za posledných 20 rokov
v okrese Zlaté Moravce.

Tabuľka II.1. - Výskyt prenosných ochorení a porovnávacie indexy
v okrese Zlaté Moravce - rok 2017

Kód MKCH	Ochorenie	Rok 2017	Rok 2016	Index 17/16	Priemer 12-16	Index 17/P	Chorobnosť v r.2017	Priemer chor.12-16
		abs.	abs.	rel.	abs.	rel.	na 100 000	na 100 000
1	2	3	4	5	6	7	8	9
A01	Brušný týfus a paratyfus	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A02	Iné infekcie salmonelami	32	33	1,0	36,2	0,9	78,4	87,9
A03	Bacilová dyzentéria	0	1	0,0	1,8	0,0	0,0	4,4
A04	Bakteriálne črev. infekcie	54	96	0,6	73,2	0,7	132,4	177,7
A05	Iné bakter. otravy potrav.	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A08	Vírus. a inými organizm. vyvol. črevné infekcie	204	77	2,6	55,6	3,7	500,1	135,0
A09	Nešpec.gastroenteritídy	0	0	0,0	26,8	0,0	0,0	64,9
B15	Akútna hepatitída A	1	2	0,5	8,4	0,1	2,5	20,4
B16	Akútna hepatitída B	0	0	0,0	0,6	0,0	0,0	1,5
B17.1	Akútna hepatitída C	0	0	0,0	0,4	0,0	0,0	1,0
B17.2	Akútna hepatitída E	0	0	0,0	0,6	0,0	0,0	1,5
B18	Chronická hepatitída	2	0	0,0	1,8	1,1	4,9	4,4
B19	VH bližšie nešpecifikov.	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A37	Divý kašeľ	6	4	1,5	4,8	1,3	14,7	11,6
A38	Šarlach	0	2	0,0	1,2	0,0	0,0	2,9
B01	Ovčie kiahne	243	223	1,1	155,6	1,6	595,7	342,0
B05	Osýpky	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
B06	Ružienka	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
B26	Mumps	1	0	0,0	0,0	0,0	2,5	0,0
J11	Chrípka	23139	24565	0,9	25590,0	0,9	78864,2	74728,8
A39	Meningokokové infekcie	0	0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,5
A85-87 A89	Vírusové infekcie CNS	0	5	0,0	4,4	0,0	0,0	10,7
A84	Vír.encef.pren.kliešťami	1	3	0,3	1,4	0,7	2,5	3,4
G00	Bakter.zápal mozg.plien	2	1	2,0	1,0	2,0	4,9	2,4
A21	Tularémia	0	0	0,0	0,4	0,0	0,0	1,0
B58	Toxoplazmóza	0	0	0,0	1,0	0,0	0,0	2,4
A78	Q-horúčka	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A27	Leptospiróza	0	0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,5
A32	Listerióza	0	0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,5
A35	Tetanus	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A69	Lymská borelióza	1	0	0,0	0,2	5,0	2,5	0,5
B86	Svrab	42	32	1,3	17,8	2,4	103,0	43,3

Tabuľka II.2. - Vývoj vybraných prenosných ochorení v okrese Z l a t é M o r a v c e za posledných 20 rokov – pokračovanie

Kód M-KCH	Ochorenie	Hodnota	Rok																			
			1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Skupina neuroinfekcií																						
A 39	Meningokokové infekcie	abs.	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-
		rel.	2,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,3	4,7	-	-	-	-	2,4	-	-	-
A 85-A 87 A89	Vírusové infekcie CNS	abs.	7	1	2	2	3	1	-	5	1	1	3	3	2	1	2	8	6	1	5	-
		rel.	16,1	2,3	4,6	4,6	6,9	2,3	-	11,6	2,3	2,3	7,0	7,0	4,7	2,4	4,8	19,4	14,6	2,4	12,2	-
G 00	Bakteriálny zápal mozgových plien	abs.	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	2	1	-	1	2
		rel.	-	-	-	2,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7,1	2,4	4,8	2,4	-	2,4	4,9
Skupina zoonóz a nákaz s prírodnou ohniskovosťou																						
A 21	Tularémia	abs.	1	3	2	-	21	2	-	1	1	-	3	-	-	-	-	-	-	2	-	-
		rel.	2,3	6,9	4,6	-	48,5	4,6	-	2,3	2,3	-	7,0	-	-	-	-	-	-	4,9	-	-
A 27	Leptospiróza	abs.	-	-	2	1	1	-	1	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	4,6	2,3	2,3	2,3	-	2,3	2,3	-	2,3	-	-	-	2,4	-	-	-	-	-
A 69	Lymfská borelióza	abs.	13	1	5	-	6	1	1	1	1	6	1	2	9	6	-	1	-	-	-	1
		rel.	29,8	2,3	11,5	-	13,8	2,3	2,3	2,3	2,3	13,7	2,3	4,7	21,1	14,0	-	2,4	-	-	-	2,5
A 84	Vir.encefalitída prenáš.kliešťami	abs.	1	-	1	-	2	2	2	3	2	2	2	-	1	3	-	1	3	-	3	1
		rel.	2,3	-	2,3	-	4,6	4,6	4,6	7,0	4,6	4,7	4,7	-	2,3	7,1	-	2,4	7,3	-	7,3	2,5
A 32	Listerióza	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,3	-	-	-	-	2,4	-	-
A 78	Q-horúčka	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B 58	Toxoplazmóza	abs.	6	2	5	2	6	7	-	1	8	4	-	-	-	-	3	2	-	-	-	-
		rel.	13,8	4,6	11,5	4,6	13,8	16,1	-	2,3	18,6	9,3	-	-	-	-	7,3	4,9	-	-	-	-
B 68	Tenióza	abs.	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	2,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Z 20	Kont. alebo ohroz. s besnotou	abs.	23	10	7	11	16	26	21	19	12	11	9	9	4	5	7	8	1	4	2	5
		rel.	52,7	23,0	16,1	25,4	36,9	59,7	48,6	44,0	27,8	25,6	21,0	21,0	9,4	11,7	16,9	19,4	2,4	9,7	4,9	12,3
Skupina nákaz kože a slizníc																						
A 48	Plynová gangréna	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B 86	Svrab	abs.	75	59	7	22	21	5	200	15	1	4	2	8	1	4	-	3	31	23	32	42
		rel.	172,0	135,6	16,6	50,8	48,5	11,5	462,7	34,8	2,3	9,3	4,7	18,7	2,3	9,4	-	7,3	75,2	55,9	78,1	103,0
A 35	Tetanus	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,4	-	-	-	-	-	-

III. Rozbor epidemiologickej situácie v okrese Zlaté Moravce za rok 2017

III.1. Skupina alimentárnych infekcií

Brušný týfus a paratýfus (A01)

Ochorenie na brušný týfus a paratýfus neevidujeme v okrese Zlaté Moravce od roku 1972. K 31.12.2017 sme v okrese neevidovali nosiča *Salmonella typhi* ani *Salmonella paratyphi*.

Iné infekcie salmonelami (A02)

Oproti minulému roku, kedy sme v okrese Zlaté Moravce vykázali spolu 33 prípadov salmonelózy (chorobnosť 80,5/100 000 obyvateľov), zostala chorobnosť na takmer rovnakej úrovni. Hlásených bolo 32 prípadov, čo predstavuje chorobnosť 78,4/100 000 obyvateľov. Iba v 1 prípade išlo o inaparentnú infekciu a 31 krát o manifestné ochorenie. V porovnaní s 5-ročným priemerom (36,2 prípadov, chorobnosť 87,9/100 000 obyvateľov) chorobnosť poklesla o 10,8%.

Podľa pohlavia ochorelo 15 mužov (46,9%) a 17 žien (53,1%) vo všetkých vekových skupinách s výnimkou 35-44-ročných a 55-64-ročných osôb, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 698,8/100 000 obyvateľov (10 ochorení) bola vo vekovej skupine 1-4-ročných detí a 484,3/100 000 obyvateľov (2 ochorenia) v skupine 0-ročných detí.

Ochorenia sa vyskytli od marca do decembra s výnimkou mesiaca november a najviac prípadov 8 (25,0%) bolo vykázaných v októbri.

Ochorenia sa vyskytli v 27-mich ohniskách, z toho sporadických prípadov bolo 22 (68,8%) a 5 krát sme zaznamenali 2 prípady v rodine (31,2%).

Ako etiologické agens sa najčastejšie uplatnila *Salm. enteritidis* vyvolala 28 manifestných ochorení a 1 inaparentnú infekciu (90,6%), izolovaná bola 28 krát. Fagotypizácia nebola u izolovaných kmeňov vyšetrená.

Najčastejším faktorom prenosu nákazy boli vajička, uplatnili sa 11 krát (34,4%), 7 krát (21,9%) udávali chorí v anamnéze konzumáciu mäsových výrobkov, 5 krát kuracie mäso (15,6%), 1 krát (3,1%) rybie mäso (sushi) a tiež 1 krát (3,1%) sa uplatnil kontakt s infikovanou osobou. Ostatných 7 prípadov (21,9%) zostalo epidemiologicky neobjasnených.

Na kultivačné vyšetrenie boli v ohnisku salmonelózy odobraté 1 krát domáce vajíčka s negatívnym výsledkom.

Salmonelózy- frekvencia izolovaných typov od chorých a vylučovateľov v roku 2017 v okrese Zlaté Moravce

P.č.	Izolovaný typ salmonely	Spolu		z toho			
				u chorých		u vylučovateľov	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Salm.enteritidis	28	87,6	27	87,2	1	100,0
2	Salm.newport	1	3,1	1	3,2	-	-
3	Salm.typhimurium	1	3,1	1	3,2	-	-
4	Salm.bližšie neurčená	1	3,1	1	3,2	-	-
5	ZES kult.negatívny	1	3,1	1	3,2	-	-
S p o l u :		32	100,0	31	100,0	1	100,0

Zaznamenali sme 2 ochorenia vo vekovej skupine 0-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 484,3/10 000 obyvateľov).

Prehľad faktorov prenosu nákazy u 0-ročných detí:

Vek v mesiacoch	Forma ochorenia		Faktor prenosu nákazy		Typ salmonely
	ochorenie	vylučovanie	vajíčka VD	neobjasnené	Salm. enteritidis
9-mesačné	1	-	-	1	1
10-mesačné	1	-	1	-	1
S p o l u	2	-	1	1	2

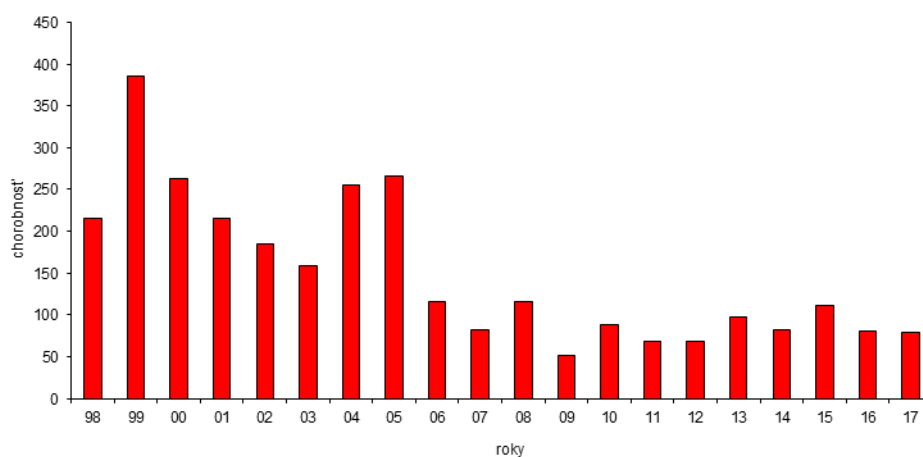
Z celkového počtu 32 vykázaných prípadov si v roku 2017 vyžiadalo hospitalizáciu 14 ochorení (43,8%). Importované ochorenia sme v roku 2017 v okrese Zlaté Moravce nezaznamenali.

Regionálna veterinárna a potravinová správa nehlásila v okrese Zlaté Moravce v roku 2017 žiadnu epizootiu salmonelózy u zvierat.

Prehľad salmonelóz v epidemiologickej súvislosti v roku 2017 v okrese Zlaté Moravce

P.č.	Obec	Dátum výskytu	Počet ochorení		Typ salmonely	Faktor prenosu nákazy	Typ výskytu
			och.	vyl.			
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Tekovské Nemce	25.3.2017	2	-	S.enteritidis	vajíčka VD	rodinný
2	Martin n/Žitavou	11.6.-12.6.2017	2	-	S.enteritidis	vajíčka D	rodinný
3	Sľažany	13.7.-20.7.2017	2	-	S.enteritidis	1x mäsov. výr., 1x kontakt	rodinný
4	Velčice	6.8.2017	2	-	S.enteritidis	mäsové výrobky	rodinný
5.	Mankovce	9.10.-10.10.2017	2	-	S.enteritidis	mäsové výrobky	rodinný

SALMONELÓZY
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

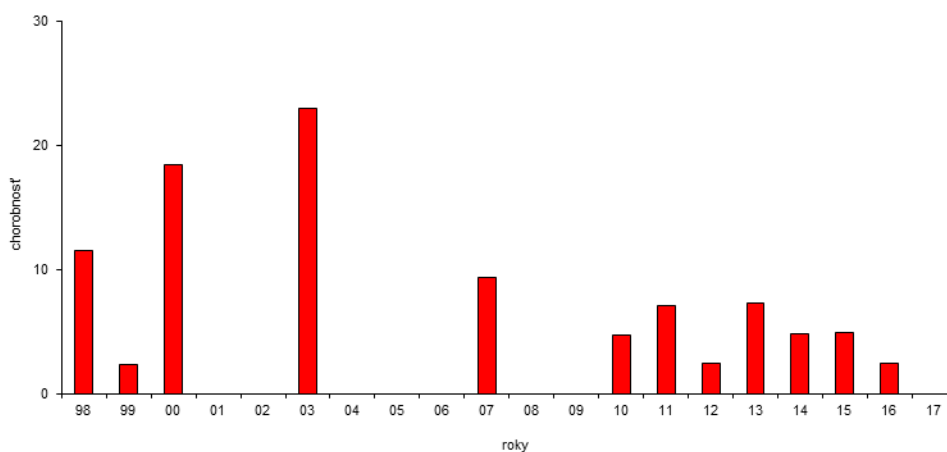

Bacilová dyzentéria (A03)

Už viac rokov po sebe zaznamenávame vo výskyte bacilovej dyzentérie v okrese Zlaté Moravce priaznivú epidemiologickú situáciu.

V roku 2017 bola chorobnosť u tejto črevnej nákazy nulová a v minulom roku sme vykázali iba 1 manifestné ochorenie (chorobnosť 2,4/100 000 obyvateľov). Priemer za posledných 5 rokov mal hodnotu 1,8 a priemerná chorobnosť bola 4,4/100 000 obyvateľov.

BACILOVÁ DYZENTÉRIA
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

Iné bakteriálne črevné infekcie (A04)

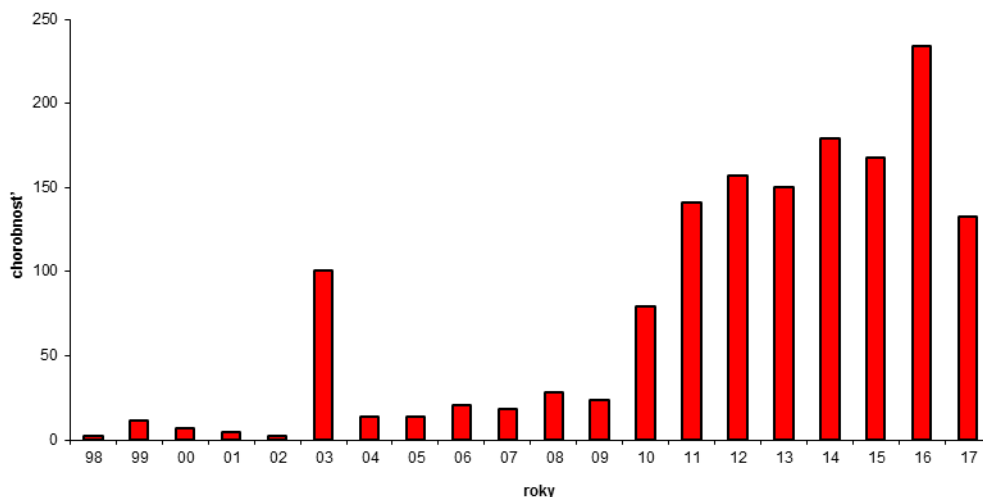
V priebehu roku 2017 sme v okrese Zlaté Moravce vykázali 54 ochorení na bakteriálne črevné infekcie, čo predstavuje chorobnosť 132,4/100 000 obyvateľov. Oproti minulému roku (96 ochorení, chorobnosť 234,3/100 000 obyvateľov) je to pokles o 43,7% a v porovnaní s 5-ročným priemerom (73,2 ochorení, chorobnosť 177,7/100 000 obyvateľov) je to menej o 26,2%.

Podľa pohlavia ochorelo rovnako 27 mužov (50,0%) a 27 žien (50,0%) vo všetkých vekových skupinách s výnimkou 45-54-ročných osôb. Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola typicky v mladších vekových skupinách a to 1 048,2/100 000 obyvateľov (15 prípadov) v skupine 1-4-ročných detí, 555,2/100 000 (10 ochorení) v skupine 5-9-ročných detí a 484,3/100 000 obyvateľov (2 ochorenia) v skupine 0-ročných detí.

Ochorenia sme evidovali v priebehu celého roku s maximom 8 prípadov (14,8%) v máji.

Na základe etiológie boli ochorenia diagnostikované 2 krát (3,7%) ako infekcie enteropatogénnymi E.coli, 47 krát (87,0%) ako kampylobakteriáza, 2 krát (3,7%) ako yersiniáza a 3 krát (5,6%) ako enterokolitída zapríčinená Clostridium difficile.

BAKTERIÁLNE ČREVNÉ INFEKcie
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

Infekcie enteropatogénnymi E.coli (A04.0)

V priebehu roku sme pod touto diagnózou vykázali iba 2 ochorenia s chorobnosťou 4,9/100 000 obyvateľov. V roku 2017 bolo hlásených 8 prípadov a chorobnosť mala hodnotu 19,5/100 000 obyvateľov).

Ochorenia sa vyskytli po 1 krát v dvoch najmladších vekových skupinách, išlo o deti mimo kolektívu a hlásené boli 1 krát v júli a 1 krát v novembri.

Ako etiologické agens sa uplatnili enteropatogénne E.coli O119 a E.coli skupiny B. Hospitalizáciu si vyžiadalo iba 1 ochorenie.

Kampylobakteriôza (A04.5)

Oproti minulému roku (81 prípadov, chorobnosť 197,7/100 000 obyvateľov), chorobnosť na kampylobakteriôzu v okrese poklesla o 42,0% a spolu bolo hlásených 47 ochorení s chorobnosťou 115,2/100 000 obyvateľov.

Podľa pohlavia ochorelo 22 mužov (46,8%) a 25 žien (53,2%) vo všetkých vekových skupinách s výnimkou 45-54-ročných osôb, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 978,3/100 000 obyvateľov (14 ochorení) bola v skupine 1-4-ročných detí a 499,7/100 000 obyvateľov (9 ochorení) v skupine 5-9-ročných detí.

Podľa kolektívov ochorelo 11 malých detí mimo kolektívu (23,4%), 8 detí navštevujúcich MŠ (17,0%), 11 školákov (23,4%), 6 stredoškolákov (12,8%) 11 dospelých osôb (23,4%).

V epidemiologickej anamnéze udávali chorí tak ako vlani najčastejšie 21 krát (44,5%) kuracie mäso.

<u>Faktor prenosu:</u>	<u>počet:</u>	<u>%</u>
kuracie mäso	21 krát	44,7%
mäkké údenárske výrobky	10 krát	21,3%
kontakt s domácimi zvieratami	3 krát	6,4%
vajíčka	2 krát	4,2%
bravčové mäso	1 krát	2,1%
hovädzie mäso	1 krát	2,1%
kontakt s infikovanou osobou	1 krát	2,1%
<u>neobjasnený faktor prenosu</u>	<u>8 krát</u>	<u>17,1%</u>
Spolu:	47 prípadov	100,0%

Sporadický charakter malo 39 ochorení (83,0%) a 4 krát sme zaznamenali 2 prípady v rodine (8 ochorení, 17,0%). Laboratórne potvrdených bolo 43 ochorení (91,5%), pričom ako etiologické agens bol izolovaný 40 krát (85,1%) Campylobacter jejuni, 1 krát (2,1%) Campylobacter coli a 2 krát (4,2%) Campylobacter species. Tri laboratórne nevyšetrené

ochorenia a 1 kultivačne negatívne ochorenie boli vykázané na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti. Hospitalizáciu si vyžiadalo 17 ochorení (36,2%). Importované ochorenie sme v tejto skupine diagnóz v roku 2016 v okrese Zlaté Moravce nezaznamenali.

Yersinióza (A04.6)

Rovnako ako vlani sme v roku 2017 v okrese Zlaté Moravce vykázali 2 ochorenia na yersiniózu, čo je chorobnosť 4,9/100 000 obyvateľov.

Podľa pohlavia ochoreli 2 muži, podľa kolektívu išlo školákov. V 1 prípade mal chorý v anamnéze konzumáciu klobásy z VD a druhé ochorenie zostalo epidemiologicky neobjasnené. V oboch prípadoch bola diagnóza potvrdená izoláciou *Y. enterocolitica* sérovar 03. Ochorenia si nevyžiadali hospitalizáciu.

Enterocolitída zapríčinená *Clostridium difficile* (A04.7)

Pod touto diagnózou sme v roku 2017 v okrese Zlaté Moravce vykázali iba 3 ochorenia, čo predstavuje chorobnosť 7,4/100 000 obyvateľov. V predchádzajúcom roku sme evidovali 5 prípadov s chorobnosťou 12,2/100 000 obyvateľov.

Ochoreli 2 muži a 1 žena vo vekových skupinách dospelých osôb to 1 krát v skupine 20-24-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 38,0/100 000 obyvateľov) a 2 krát vo vekovej skupine 65-ročných a starších osôb (vekovošpecifická chorobnosť 28,6/100 000 obyvateľov). Hospitalizáciu si vyžiadali 2 ochorenia a 2 mali nozokomiálny pôvod. Diagnóza bola u všetkých chorých stanovená na základe dôkazu toxínu *Clostridium difficile* v stolici (2 krát toxín A aj B a 1 krát iba toxín B).

Giardióza (A07.1)

Rovnako ako vlani sme v okrese Zlaté Moravce v roku 2017 nezaznamenali ochorenie na giardiózu. Naposledy boli hlásené 2 prípady s chorobnosťou 4,9/100 000 obyvateľov v roku 2015.

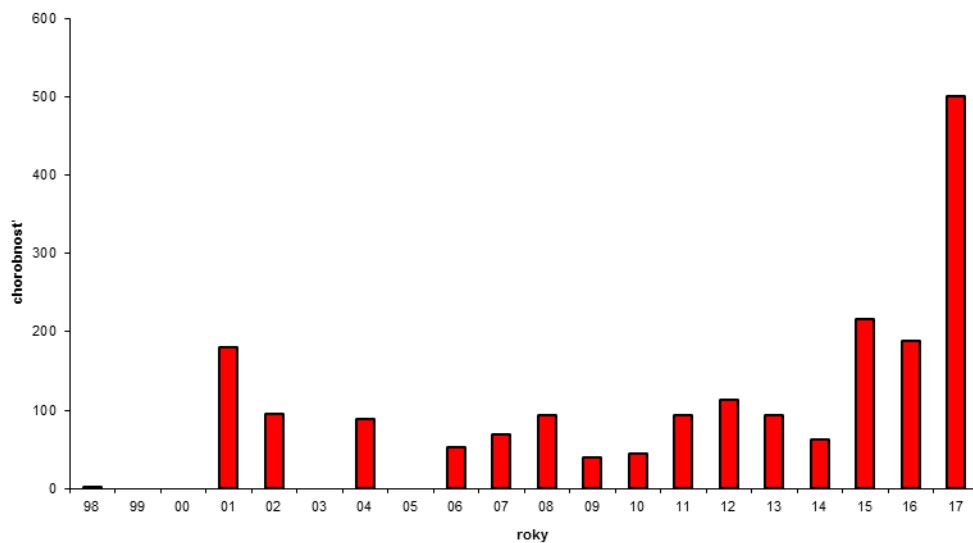
Vírusové a inými organizmami prenášané črevné infekcie (A08)

Oproti minulému roku, kedy bolo v okrese Zlaté Moravce hlásených 77 vírusových črevných infekcií (chorobnosť 187,9/100 000 obyvateľov), došlo v roku 2017 k takmer trojnásobnému nárastu chorobnosti a vykázali sme spolu 204 prípadov, čo predstavuje chorobnosť 500,1/100 000 obyvateľov. V porovnaní s 5-ročným priemerom (55,6 prípadov, chorobnosť 135,0/100 000 obyvateľov) je to viac ako trojnásobný nárast chorobnosti.

Podľa pohlavia ochorelo 89 mužov (43,6%) a 115 žien (56,4%) prevažne v detských vekových skupinách od 0 do 9 rokov veku (119 prípadov) s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou 4 751,9/100 000 obyvateľov (68 ochorení) v skupine 1-4-ročných detí. Vyšší výskyt (32 ochorení) bol aj u 65-ročných a starších osôb s vekovošpecifickou chorobnosťou 457,8/100 000 obyvateľov. Ochorenia boli hlásené po celý rok s maximom 22 ochorení v mesiaci októbri (31,8%).

Podľa etiológie boli ochorenia vykázané 168 krát (82,4%) ako rotavírusová enteritída, 27 krát (13,2%) ako gastroenteropatia zapríčinená vírusom Norwalk a 9 krát (4,4%) ako adenovírusová enteritída.

VÍRUSMIA INÝMI ORGANIZMAMI VYVOLANÉ ČREVNÉ INFEKČIE
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

Rotavírusová enteritída (A08.0)

Chorobnosť na rotavírusové infekcie v okrese Zlaté Moravce oproti minulému roku (54 ochorení, 131,8/100 000 obyvateľov) stúpla viac ako trojnásobne a v roku 2017 bolo hlásených 168 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 411,8/100 000 obyvateľov.

Výskyt sme zaznamenali vo všetkých vekových skupinách, ale až 89 ochorení (53,5%) sa vyskytlo u detí od 0 do 9 rokov veku, najviac 54 krát vo vekovej skupine 1-4-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 3 773,6/100 000 obyvateľov).

Ochorelo 42 malých detí mimo kolektívu (25,0%), 1 dieťa navštevujúce DJ (0,6%), 30 detí navštevujúcich MŠ (17,9%), 22 školákov (13,1%) a 73 dospelých osôb (43,4%).

Charakter výskytu:

sporadické prípady	49 krát	49 prípadov	29,2%
2 prípady v rodine	12 krát	24 prípadov	14,3%
3 prípady v rodine	8 krát	24 prípadov	14,3%
4 prípady v rodine	3 krát	12 prípadov	7,1%
6 prípadov v ohnisku	1 krát	6 prípadov	3,6%
<u>Epidémia (nozokomiálna)</u>	<u>1 krát</u>	<u>53 prípadov</u>	<u>31,5%</u>
S p o l u :	74 ohnísk	168 prípadov	100,0%

Diagnóza bola potvrdená laboratórnym vyšetrením 91 krát (54,2%), 67 laboratórne nevyšetrených a 10 laboratórne negatívnych ochorení bolo vykázanych na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti. Očkované proti rotavírusom bolo iba 1 dieťa a to 2 dávkami vakcíny Rotarix. nezaznamenali sme žiadne importované ochorenia.

Popis epidémií:

V čase od 26.6.2017 do 2.7.2017 sme zaznamenali menšiu epidémiu rotavírusových enteritíd v 3 príbuzných rodinách v okrese Zlaté Moravce, ktoré sa navštevujú. Nákaze bolo exponovaných 13 osôb, z nich ochoreli 4 deti (2 mimo kolektívu, 1 z MŠ a 1 školák). Hospitalizáciu si vyžiadali 3 ochorenia, ktoré boli laboratórne potvrdené. Na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti bolo vykazané 1 nevyšetrené ochorenie.

V rodine v obci Topoľčianky v dňoch 13.4. až 21.3.2017 ochoreli 4 z 5-tich členov domácnosti na rotavírusovú enteritídu (1 dospelý, 2 školáci, 1 dieťa z MŠ). Hospitalizované bolo malé dieťa navštevujúce MŠ, ochorenie bolo laboratórne potvrdené. Ostatní chorí neboli laboratórne vyšetrení, ochorenia boli vykazané na základe epidemiologickej súvislosti.

V rodine v obci Slepčany sa dňa 18.5.2017 konala rodinná oslava, na ktorej sa zúčastnilo 8 osôb z 2 príbuzných rodín. V čase od 19.5.17 do 22.5.17 ochoreli na rotavírusovú enteritídu 4 účastníci oslavy (2 školáci, 1 dieťa z MŠ a 1 malé dieťa mimo kolektívu). Malé dieťa mimo kolektívu, dieťa navštevujúce MŠ a 1 školák boli hospitalizovaní na IK FN Nitra a ochorenia u nich boli laboratórne potvrdené. Ochorenie u druhého školáka nebolo laboratórne vyšetrené.

V čase od 15.5.17 do 19.5.17 sa zúčastnilo 42 žiakov a 4 učiteľky ZŠ v Zlatých Moravciach školy v prírode v Sklených Tepliciach na Chate Daniela (okres Žiar nad Hronom). Dňa 20.5.2017 po návrate ochorelo na rotavírusovú enteritídu 5 žiakov a 1 učiteľka. V klinickom obraze bolo úporné zvracanie, hnačky, bolesti brucha a teplota do 39⁰C.

Hospitalizáciu si vyžiadali 3 ochorenia, ostatní chorí boli ošetrení ambulantne. Stolica bola na imunochromatografické vyšetrenie odobratá iba u 1 chorého s pozitívnym výsledkom. U ostatných chorých nebola stolica vyšetrená. Pri šetrení bolo zistené, že v uvedenom zariadení boli v škole v prírode aj deti z Prievidze, o uvedenej skutočnosti bolo oddelenie epidemiológie RÚVZ Prievidza informované. Informáciu o výskyte ochorení sme hlásili aj RÚVZ Žiar nad Hronom za účelom výkonu ŠZD v zariadení.

Zaznamenali sme epidémiu rotavírusových enteritíd v ZSS Svetlo Volkovce Olichov, v ktorej ochorelo 53 osôb. Epidémia mala nozokomiálny charakter a je popísaná v časti „Nozokomiálne infekcie“.

Akútna gastroenteropatia zapríčinená vírusom Norwalk (A08.1)

V porovnaní s minulým rokom, kedy sme v okrese Zlaté Moravce evidovali 18 ochorení na norovírusové infekcie (chorobnosť 43,9/100 000 obyvateľov), došlo v roku 2017 k nárastu chorobnosti o 50,0% a vykázali sme iba 27 ochorení ochorení, čo je chorobnosť 66,2/100 000 obyvateľov.

Ochorenia sa vyskytli prevažne v detských vekových skupinách od 1 do 9 rokov veku s maximom 14 ochorení (51,9%) v skupine 9-5-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 777,4/100 000 obyvateľov. Sporadický charakter malo 5 ochorení (18,5%), 2 prípady v rodine sa vyskytli 2 krát (14,8%), 3 prípady 1 krát (11,1%) a zaznamenali sme jednu epidémiu s počtom 15 ochorení (55,6%).

Laboratórne potvrdených ochorení bolo 11 (40,7%), 2 negatívne a 14 laboratórne nevyšetrených ochorení bolo vykázaných na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti. Hospitalizáciu si vyžiadalo 6 ochorení (22,2%).

Popis epidémie:

Dňa 19.1.2017 hlásila riaditeľka MŠ v Zlatých Moravciach zvýšený výskyt gastroenteritíd u detí navštevujúcich zariadenie. V ten istý deň bolo v spolupráci s oddelením hygieny detí a dorastu vykonané v MŠ šetrenie, pri ktorom bolo zistené, že z celkového počtu 49 detí ochorelo 12 a z 11-tich osôb personálu ochoreli 2 učiteľky. KO: bolesti brucha, zvracanie, bez teploty v trvaní 1 až 2 dni. Iba 5 detí bolo ošetrených lekármi, z toho v 3 prípadoch bola odobratá stolica na vyšetrenie. Imunochromatografickým vyšetrením boli vo všetkých 3 vzorkách dokázané norovírusy. Pravdepodobne po kontakte v kolektíve ochorelo 23.1.2017 ešte jedno dieťa, laboratórne boli u neho potvrdené norovírusy, hospitalizované nebolo. V zariadení boli zistené nedostatky v prevádzkovej hygiene a boli nariadené príslušné

opatrenia. Odobraté boli vzorky stravy, stery z rúk pracovníčok školskej kuchyne, stery z prostredia kuchyne, výtery z nosa a hrdla a TR. všetko s negatívnym výsledkom. Za nedostatky v prevádzkovej hygiene boli uložené v zariadení sankčné opatrenia.

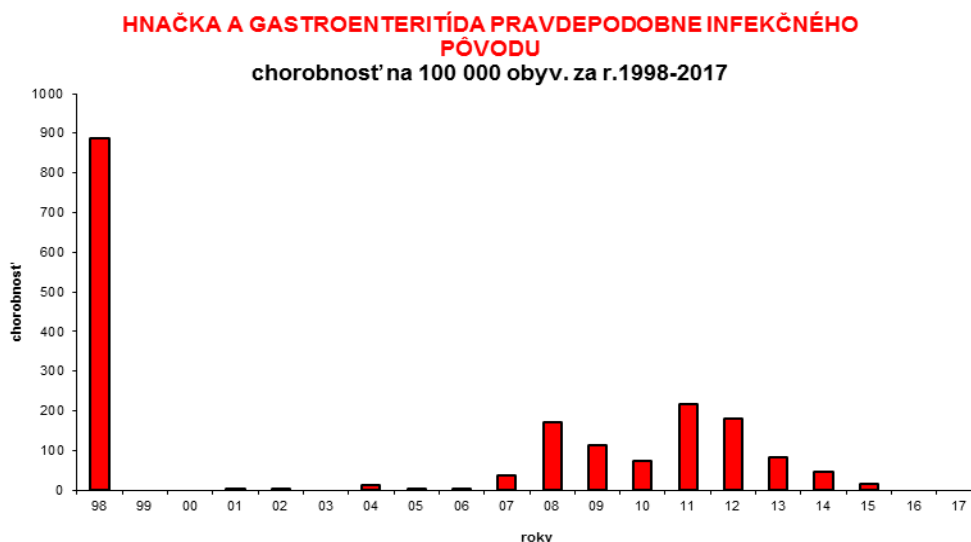
Adenovírusová enteritída (A08.2)

V tejto skupine vírusových črevných infekcií sme v roku 2017 vykázali 9 ochorení s chorobnosťou 22,1/100 000 obyvateľov. V minulom roku bolo hlásených iba 5 ochorení (chorobnosť 12,2/100 000 obyvateľov).

Ochorenia mali výlučne sporadický charakter a boli laboratórne potvrdené. Podľa pohlavia ochorelo 5 mužov a 4 ženy, všetko v dvoch vekových skupinách od 1 do 9 rokov veku. Ochoreli 2 deti navštevujúce MŠ a ostatných 7 ochorení bolo u malých detí mimo kolektívu. Hospitalizáciu si vyžiadalo 8 ochorení (88,9%).

Hnačka a gastroenteritída pravdepodobne infekčného pôvodu (A09)

V roku 2017 sme v okrese Zlaté Moravce rovnako ako vlani nevykázali žiadne ochorenie na nešpecifikované gastroenteritídy. Priemer za posledných 5 rokov mal hodnotu 26,8 s chorobnosťou 64,9/100 000 obyvateľov.

III.2. Skupina vírusových hepatítid

V roku 2017 sme v okrese Zlaté Moravce, rovnako ako vlani, zaznamenali priaznivý vývoj chorobnosti v skupine vírusových hepatítid. V minulom roku boli v okrese hlásené iba 2 ochorenia na vírusové hepatitídy typu A a v tomto roku sme vykázali 1 ochorenie na akútnu

vírusovú hepatitídu A a 2 ochorenia na chronické vírusové hepatitídy (po 1 krát typu B a C). Ani v roku 2017 v okrese Zlaté Moravce nezaznamenali úmrtie na vírusovú hepatitídu.

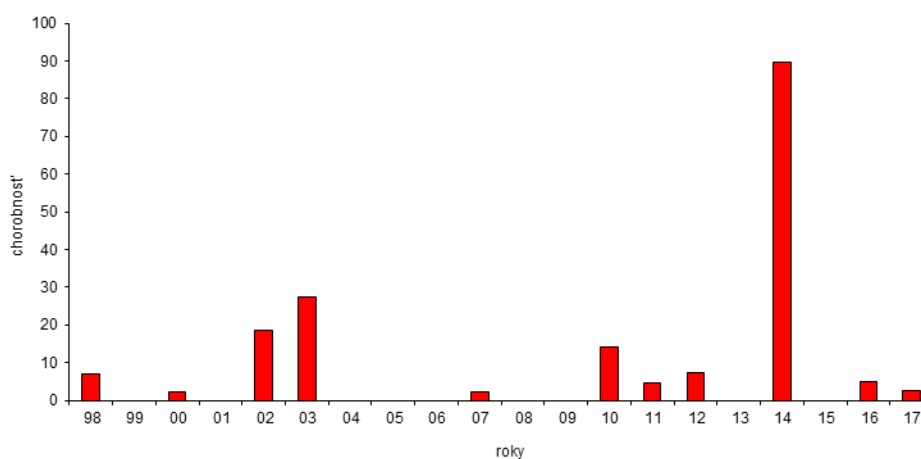
Akútna vírusová hepatitída A (B15)

Oproti predchádzajúcemu roku, kedy sme v okrese Zlaté Moravce vykázali 2 ochorenia na akútnu VHA (chorobnosť 4,9/100 000 obyvateľov), bolo v roku 2017 hlásené iba 1 ochorenie s chorobnosťou 2,5/100 000 obyvateľov. Priemer za posledných 5 rokov mal hodnotu 8,4 a priemer chorobnosti bol 20,4/100 000 obyvateľov, čo bolo dôsledkom epidemického výskytu VHA v okrese v roku 2014.

Podľa pohlavia ochorel muž, išlo o školáka z vekovej skupiny 10-14-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 59,7/100 000 obyvateľov).

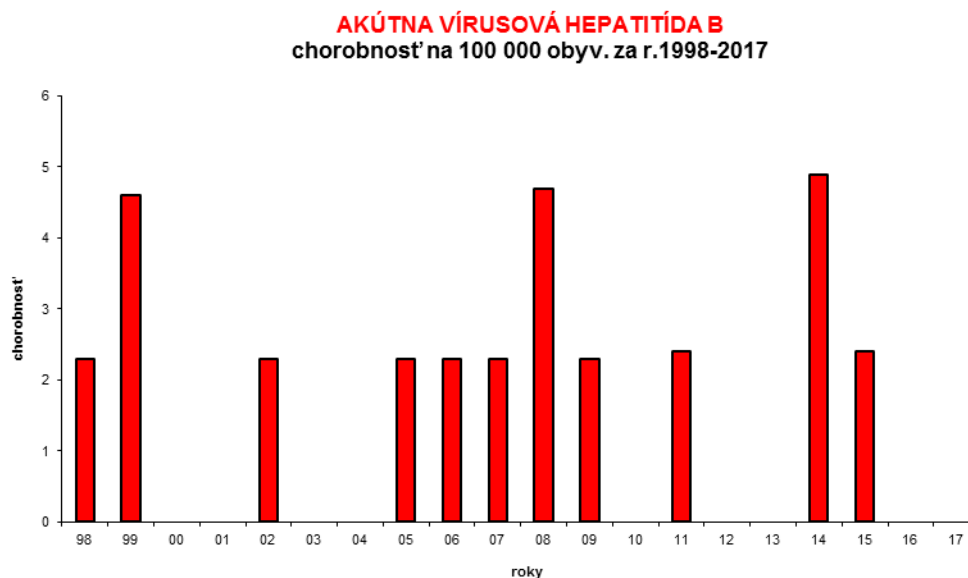
V októbri sme zaznamenali sporadické, neobjasnené ochorenie na akútnu VHA u 14-ročného neočkovaného školáka, hospitalizovaný bol na IK FN Nitra, vyšetrenie anti-HAV IgM bolo pozitívne, ostatné markery VH negatívne. V rodine boli zabezpečené sérologické vyšetrenia u 3 kontaktov, z toho 1 krát bolo u otca chorého dieťaťa pozitívne vyšetrenie anti-HAV IgG. Lekársky dohľad a vakcinácia proti VHA boli zabezpečené u matky (Avaxim) a sestry (Vaqta). V ZŠ boli opatrenia (sérologické vyšetrenie, LD a vakcinácia) zabezpečené u 11-tich kontaktov (10 krát Havrix, 1 krát Avaxim) a v športovom klube, ktorý chorý školák navštevuje u 17-tich kontaktov, 13 krát bolo zabezpečené sérologické vyšetrenie, LD a vakcinácia (5 krát Havrix, 7 krát Vaqta), 3 kontakty boli očkované proti VHA v minulosti a 1 kontakt opatrenia odmietol. V ZŠ bol vykonaný v spolupráci s oddelením hygieny detí a mládeže ŠZD a zabezpečené potrebné opatrenia.

AKÚTNA VÍRUSOVÁ HEPATITÍDA A
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

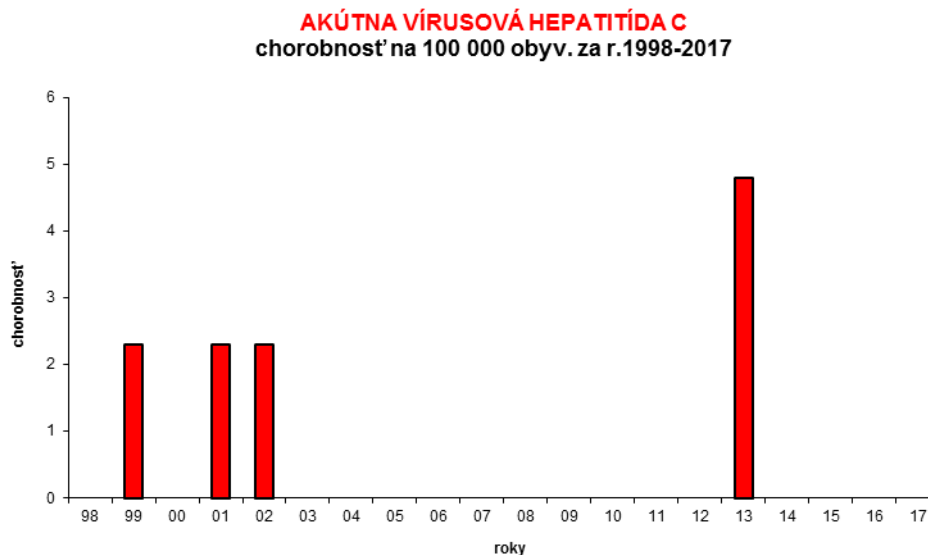
Akútna vírusová hepatitída B (B16.9)

Už druhý rok po sebe bola v okrese Zlaté Moravce chorobnosť na akútnu vírusovú hepatitídu B nulová. Naposledy sme vykázali 1 ochorenie (chorobnosť 2,4/100 000 obyvateľov) v roku 2015 a priemer chorobnosti za posledných 5 rokov mal hodnotu 1,5/100 000 obyvateľov (0,6 prípadu).

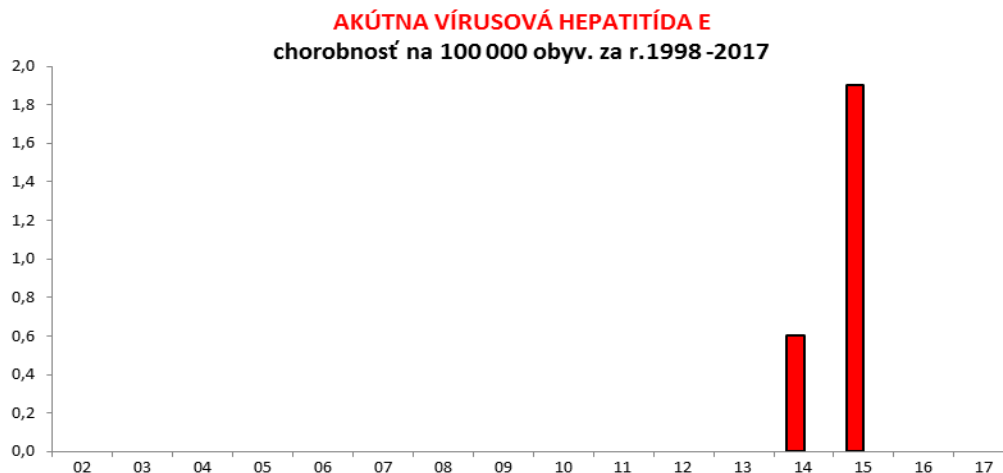
Akútna vírusová hepatitída C (B17.1)

Ochorenie na akútnu VHC sme v okrese Zlaté Moravce nezaznamenali už štvrtý rok po sebe. Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov mal hodnotu 1,0/100 000 obyvateľov.

Akútna vírusová hepatitída E (B17.2)

Ochorenie na akútnu vírusovú hepatitídu E sme prvýkrát v okrese Zlaté Moravce zaznamenali v roku 2014 (1 prípad, chorobnosť 2,4/100 000 obyvateľov). V roku 2015 sme evidovali 2 sérologicky potvrdené ochorenia (chorobnosť 4,9/100 000 obyvateľov). V minulom roku rovnako ako tento rok sme ochorenia na akútnu VHE v okrese nezaznamenali.

Chronické vírusové hepatitídy (B18.1, B18.2)

Po minuloročnej nulovej chorobnosti na chronické vírusové hepatitídy sme v roku 2017 v okrese zaznamenali 2 ochorenia, čo je chorobnosť 4,9/100 000 obyvateľov. Priemerná hodnota chorobnosti za posledných 5 rokov bola 4,4/100 000 obyvateľov (1,8). Na základe sérologických vyšetrení boli ochorenia diagnostikované po 1 krát ako chronická VHB a chronická VHC.

Chronická vírusová hepatitída B

Oproti minulému roku, kedy sme v okrese nezaznamenali ochorenie na chronickú VHB sme v roku 2017 vykázali 1 prípad s chorobnosťou 2,5/100 000 obyvateľov.

V júli sme vykázali na základe sérologických vyšetrení ochorenie na chronickú VHB u 62-ročnej ženy s negatívnou epidemiologickou anamnézou. Ochorenie bolo zistené v rámci predoperačných vyšetrení, HBsAg a HBV DNA PCR bolo pozitívne. Hospitalizovaná nebola. V rodine bolo zabezpečené sérologické vyšetrenie u 3 kontaktov, 2 krát bola zabezpečená aj vakcinácia proti VHB a u 1 kontaktu boli zistené protilátky anti-HBs.

Analýza chronických VHB vzhľadom na druh anamnézy

Veková skupina	CHVHB spolu	mechanizmus prenosu	
		pozitívna anamnéza	negatívna anamnéza
55-64	1	-	1
Spolu	1	-	1

Chronická vírusová hepatitída C

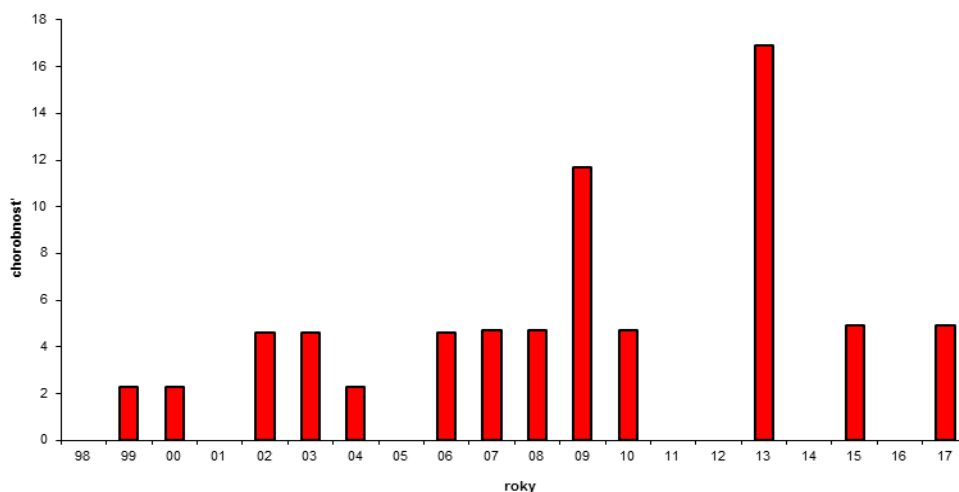
V roku 2017 sme vykázali 1 ochorenie na chronickú VHC (chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov). V minulom roku sa ochorenie v okrese Zlaté Moravce nevyskytlo.

V máji sme vykázali ochorenie na chronickú VHC u 26-ročnej ženy, ktorá mala viacero tetovaní vykonaných v nesterilných podmienkach. Vyšetrenie anti-HCV a HCV RNA PCR bolo pozitívne, genotypizáciou bol určený HCV genotyp 1a. Bližšie údaje sa nepodarilo zistiť, menovaná sa nezdržiava v mieste trvalého bydliska.

Analýza chronických VHC vzhľadom na druh anamnézy

Veková skupina	CHVHC spolu	mechanizmus prenosu	
		tetovanie	negatívna anamnéza
25-34	1	1	-
Spolu	1	1	-

CHRONICKÁ VÍRUSOVÁ HEPATITÍDA chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

Nosič vírusovej hepatitídy B (Z22.5)

Oproti minulému roku, kedy sme v okrese Zlaté Moravce vykázali 3 nových nosičov HBsAg (chorobnosť 7,3/100 000 obyvateľov), sme v roku 2017 nových nosičov nezaznamenali.

III.3. Skupina nákaz preventabilných očkovaním

Kladný vplyv vysokej zaočkovanosti detskej populácie (úroveň zaočkovanosti v rámci pravidelného povinného očkovania 96,2% - 99,4%) sa aj v tomto roku prejavil v skupine respiračných ochorení nulovou chorobnosťou u:

- diftérie (A36), ochorenie nebolo v okrese diagnostikované od roku 1965;
- osýpok (B05), neboli hlásené od roku 1984;
- rubeoly (B06), nebola evidovaná od roku 1999.

Pertussis – divý kašeľ (A37)

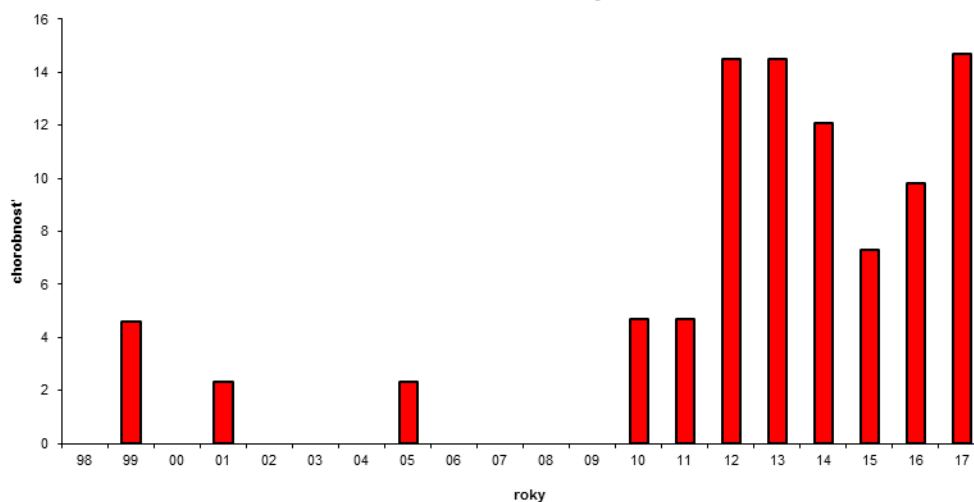
V roku 2017 bolo v okrese Zlaté Moravce hlásených 6 ochorení na pertussis s chorobnosťou 14,7/100 000 obyvateľov, čo je oproti roku 2016, kedy boli hlásené 4 ochorenia (chorobnosť 9,8/100 000 obyvateľov), nárast o 50,0%.

Podľa pohlavia ochorel 1 muž (16,7%) a 5 žien (83,3%) a to po 2 krát vo vekových skupinách 35-44-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 31,4/100 000 obyvateľov) a 45-54-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 35,3/100 000 obyvateľov) a po 1 krát vo vekových skupinách 25–34-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 16,3/100 000 obyvateľov) a 55-64-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 17,5/100 000 obyvateľov). Ochorenia sa vyskytli 3 krát (50,0%) v mesiaci november, 2 krát (33,3%) v mesiaci október a 1 krát (16,7%) v mesiaci február.

Klinicky sa všetky ochorenia manifestovali suchým dráždivým záchvatovitým kašľom a boli potvrdené sérologickým vyšetrením protilátok IgA a IgG proti pertusovému toxínu.

Sporadický charakter mali 3 ochorenia a 1 krát boli zaznamenané tri prípady v rodine. Údaje o očkovaní sa v piatich prípadoch nepodarilo zistiť a v jednom prípade bolo očkovanie riadne vykonané. Hospitalizáciu si nevyžiadalo žiadne ochorenie.

DIVÝ KAŠEL' - PERTUSSIS
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

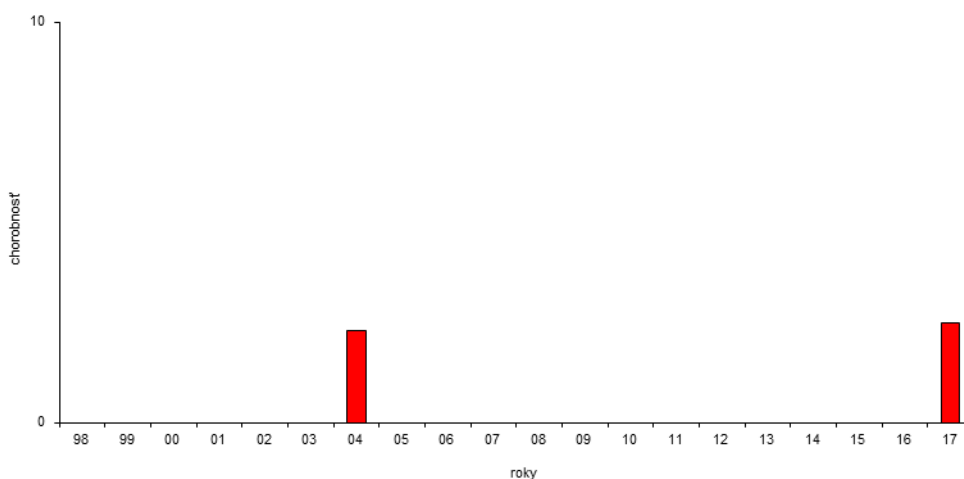

Parotitída – mumps (B26)

V roku 2017 bolo v okrese Zlaté Moravce hlásené jedno ochorenie na parotitídu s chorobnosťou 2,5/100 000 obyvateľov. Naposledy sme v okrese vykázali 1 prípad v roku 2004.

Ochorenie sa vyskytlo v januári u dvojročného chlapca, ktorý nenavštevoval kolektív a bol vzhľadom k veku riadne očkovaný. Prípado bol potvrdený sérologickým vyšetrením a vyžiadal si hospitalizáciu na Infekčnej klinike FN v Nitre.

MUMPS
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

Pneumokokový zápal mozgových plien (G00.1)

V roku 2017 bolo hlásené jedno ochorenie s chorobnosťou 2,5/100 000 obyvateľov. Bližšie popísané je v časti „Neuroinfekcie“.

III.4. Skupina respiračných ochorení

Tuberkulóza (A15 - A19)

V priebehu roku 2017 boli v okrese hlásené 4 ochorenia na tuberkulózu s chorobnosťou 9,8/100 000 obyvateľov.

Ochoreli 2 muži (50,0%) a 2 ženy (50,0%), po 1 krát v skupine 45-54-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 17,7/100 000 obyvateľov) a v skupine 55-64-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 17,5/100 000 obyvateľov) a 2 ochorenia boli vo vekovej skupine 65-ročných a starších osôb (vekovošpecifická chorobnosť 28,6/100 000 obyvateľov).

Tri ochorenia boli diagnostikované ako tuberkulóza pľúc a 1 ochorenie ako tuberkulóza iných špecifikovaných orgánov.

Ako etiologické agens bolo vo všetkých prípadoch potvrdené *Mycobacterium tuberculosis* a to 1 krát mikroskopicky a kultivačne pozitívne zo spúta, 2 krát kultivačne pozitívne zo spúta a 1 krát histopatologicky pozitívne z bioptického materiálu z pečene.

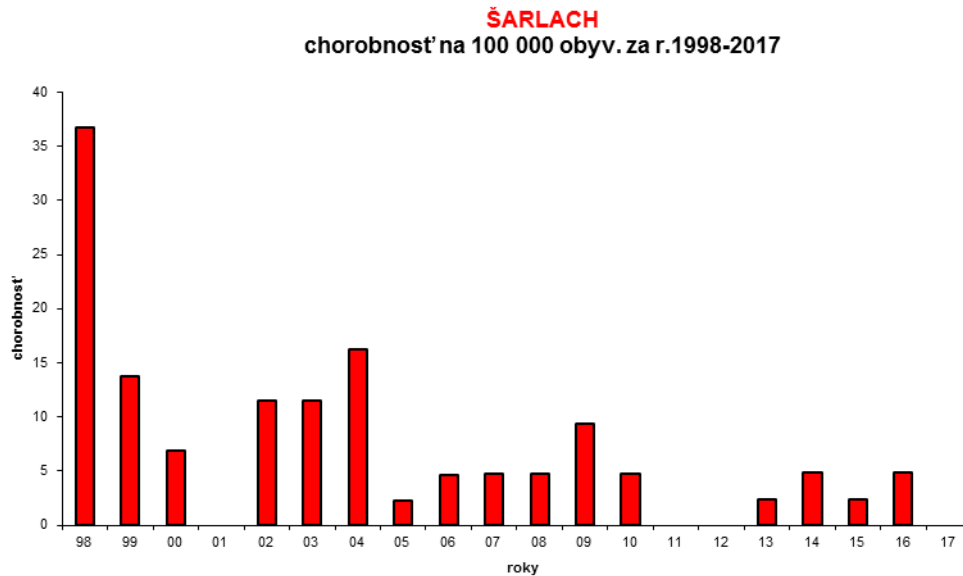
Očkovanie proti TBC sa nepodarilo zistiť u žiadneho z ochorení. Všetky ochorenia si vyžiadali hospitalizáciu a skončili sa uzdravením.

Počty hlásených ochorení na tuberkulózu v okrese Zlaté Moravce za posledných 5 rokov:

<u>Rok</u>	<u>Počet prípadov</u>	<u>Chorobnosť</u>
2012	1	2,4/100 000 obyvateľov
2013	5	12,1/100 000 obyvateľov
2014	2	4,9/100 000 obyvateľov
2015	2	4,9/100 000 obyvateľov
2016	5	12,2/100 000 obyvateľov

Scarlatina – šarlach (A38)

V okrese Zlaté Moravce nebolo v priebehu roku 2017 hlásené ochorenie na šarlach. V minulom roku to boli 2 ochorenia (chorobnosť 4,9/100 000 obyvateľov).

Erysipelas – ruža (A46)

U tejto diagnózy sme v roku 2017 v okrese zaznamenali 6 ochorení, čo je chorobnosť 14,7/100 000 obyvateľov a je to rovnaký počet ako v minulom roku.

Podľa pohlavia ochoreli 3 muži (50,0 %) a 3 ženy (50,0%) vo vekových skupinách dospelých nad 45 rokov veku s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou 42,9/100 000 obyvateľov v skupine 65-ročných a starších osôb (3 ochorenia).

Ochorenia boli hlásené 3 krát (50,0%) v mesiaci apríli a po 1 krát (po 16,7%) v mesiacoch marec, august a november. Hospitalizáciu si vyžiadalo 1 ochorenie (16,7%).

Herpes simplex (B00)

V roku 2017 bolo v okrese Zlaté Moravce hlásené iba 1 ochorenie na herpes simplex s chorobnosťou 2,5/100 000 obyvateľov.

Ochorela žena vo vekovej skupine 25-34-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 16,3/100 000 obyvateľov). Ochorenie bolo hlásené v mesiaci január a bolo diagnostikované

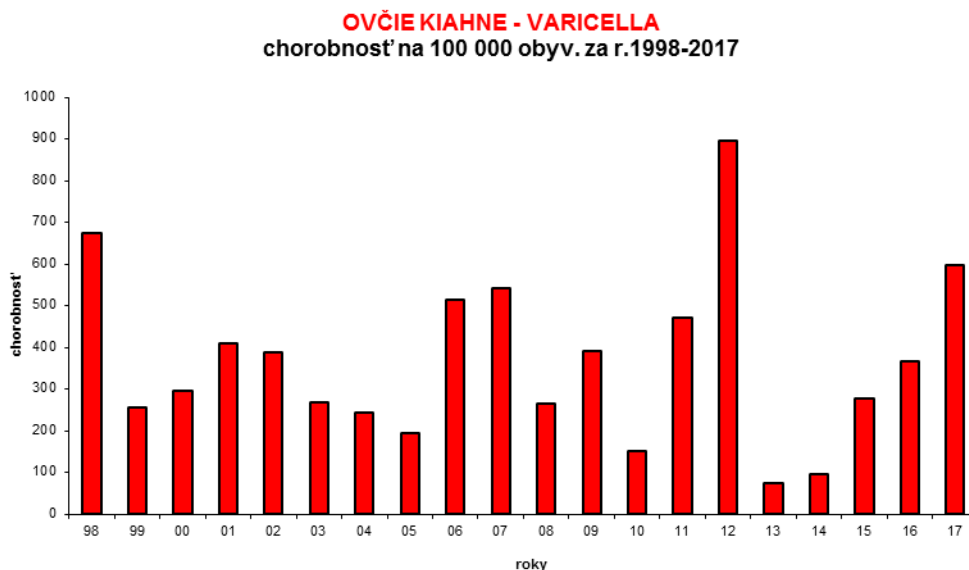
ako herpetickovírusová gingivostomatitída a faryngotonzilitída (B00.2). Chorá bola hospitalizovaná na Infekčnej klinike FN v Nitre.

Varicella – ovčie kiahne (B01)

V okrese Zlaté Moravce bolo v roku 2017 hlásených 243 ochorení na varicellu s chorobnosťou 595,7/100 000 obyvateľov. Oproti roku 2016, kedy sme zaznamenali 223 prípadov (chorobnosť 544,2/100 000 obyvateľov), je to nárast o 9,0%. V porovnaní s 5-ročným priemerom (155,6 prípadu, chorobnosť 342,0/100 000 obyvateľov) je to viac až o 56,2%.

Podľa pohlavia ochorelo 118 mužov (48,6%) a 125 žien (51,4%) vo vekových skupinách od 0 do 34 rokov veku. Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola typicky v detských vekových skupinách a to 5 800,1/100 000 obyvateľov (83 prípadov) v skupine 1-4-ročných detí, 5 774,6/100 000 obyvateľov (104 prípadov) v skupine 5-9-ročných detí a 2 088,3/100 000 obyvateľov (35 prípadov) vo vekovej skupine 10-14-ročných školákov.

Výskyt sme evidovali vo všetkých mesiacoch roka, najviac 74 krát (30,5%) v januári a 44 krát (18,1%) vo februári. Ako varicella bez komplikácie bolo hlásených 241 ochorení a 2 ochorenia boli hlásené ako varicella s inými komplikáciami.

Herpes zoster – plazivec pásový (B02)

V priebehu roku 2017 bolo v okrese Zlaté Moravce hlásených 28 ochorení na herpes zoster (chorobnosť 68,6/100 000 obyvateľov), čo je oproti minulému roku (38 prípadov,

chorobnosť 92,7/100 000 obyvateľov) pokles o 26,3%.

Podľa pohlavia ochorelo 9 mužov (32,1%) a 19 žien (67,9%). Ochorenia sme zaznamenali vo vekových skupinách 5-14-ročných osôb, 25-34-ročných osôb a vo vekových skupinách od 45 rokov a vyššie, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 157,3/100 000 obyvateľov (9 ochorení) bola vo vekovej skupine 55-64-ročných osôb.

Ochorenia boli hlásené po celý rok s maximom po 5 ochorení (po 17,9%) v mesiacoch september a november. Ochorenia boli diagnostikované 3 krát ako zoster s postihnutím iných častí nervového systému (B02.2), 1 krát ako zosterová choroba oka (B02.3), 3 krát ako zoster s inými komplikáciami (B02.8) a 21 krát ako zoster bez komplikácie (B02.9). Hospitalizáciu si vyžiadalo 6 ochorení (21,4%).

Infekčná mononukleóza (B27)

V roku 2017 sme v okrese vykázali 14 ochorení na infekčnú mononukleózu (chorobnosť 34,3/100 000 obyvateľov). V porovnaní s minulým rokom 5 ochorení (chorobnosť 12,2/100 000 obyvateľov) došlo k takmer trojnásobnému nárastu chorobnosti.

Podľa pohlavia ochorelo 6 mužov (42,9%) a 8 žien (57,1%). Ochorenia sa vyskytli vo vekových skupinách od 1 do 9 rokov veku a od 15 do 24 rokov veku s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou 279,5/100 000 obyvateľov (4 prípady) vo vekovej skupine 1-4-ročných detí a 277,6/100 000 obyvateľov (5 prípadov) v skupine 5-9-ročných detí.

Výskyt bol s výnimkou mesiacov apríl a november hlásený po celý rok s maximom 3 ochorenia (21,4%) v auguste. Na základe sérologických vyšetrení bolo 12 ochorení diagnostikovaných ako gamaherpesvírusová mononukleóza (B27.0) a 2 ochorenia ako cytomegalovírusová mononukleóza (B27.1).

Hospitalizáciu si vyžiadali všetky ochorenia.

Chrípka a akútne respiračné ochorenia (J10, J11)

Lekári prvého kontaktu v roku 2017 v okrese Zlaté Moravce hlásili 23 139 akútnych respiračných ochorení, čo predstavuje chorobnosť 78 864,2/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. V porovnaní s rokom 2016, kedy sme zaznamenali 24 565 ochorení (chorobnosť 80 260,3/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov), je to o 5,8% menej.

Z celkového počtu ochorení na ARO boli hlásené ochorenia na chrípku a chrípke podobné stavy 1 564 krát (chorobnosť 5 330,6/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov), čo je 6,8% z počtu všetkých hlásených akútnych respiračných ochorení.

Ochorenia na ARO a chrípku mali sporadický charakter, alebo charakter lokálnych

epidemií. Najviac ochorení sme zaznamenali v mesiacoch január - 3 188 ochorení (13,8%), február - 2 937 ochorení (12,7%) a marec - 2 602 ochorení (11,2%).

Výchovno–vzdelávací proces bol prerušený v 1 detských jasliach, 3 materských školách a v 4 základných školách.

Najvyššiu vekovošpecifickú chorobnosť sme zaznamenali v skupine 0-5-ročných detí 286 193,3/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (4 581 ochorení), pričom chorobnosť so stúpajúcim vekom klesala.

Z celkového počtu akútnych respiračných ochorení hlásených v roku 2017 bol klinický priebeh komplikovaný u 510 prípadov (2,2%). Najvyšší podiel komplikácií tvorili sinusitídy (1,6% z počtu ochorení a 70,6% z počtu komplikácií) a otitídy (0,4% z počtu ochorení a 21,0% z počtu komplikácií). Pneumónie tvorili 0,2% z počtu ochorení a 8,4% z počtu komplikácií. Z odobratých nasofaryngeálnych výterov bol laboratórne potvrdený 7 krát vírus chrípky typu A bez bližšej špecifikácie a 1 krát vírus chrípky typu AH3.

Sezónna chrípka (J10)

V roku 2017 sme v okrese vykázali 6 ochorení na sezónnu chrípku s chorobnosťou 14,7/100 000 obyvateľov.

Ochoreli 4 muži (66,7%) a 2 ženy (33,3%), vo vekových skupinách 1-9-ročných detí a 55-ročných a starších osôb s najvyššou vekovo špecifickou chorobnosťou 69,9/100 000 obyvateľov (1 prípad) v skupine 1-4-ročných detí. Výskyt bol zaznamenaný po 3 krát (po 50%) v mesiacoch január a február.

Z odobratých nasofaryngeálnych výterov bol laboratórne imunochromatograficky rýchlotestom potvrdený 6 krát vírus chrípky typu A bez bližšej špecifikácie. Očkovanie proti chrípke nemal v anamnéze nikto z chorých. Ochorenia sa vyskytli 4 krát sporadicky a 1 krát sme zaznamenali 2 prípady v rodine. Všetky ochorenia sa skončili uzdravením. Hospitalizáciu si vyžiadalo 5 ochorení.

SARI (J10.7)

V roku 2017 sme v okrese vykázali 2 ochorenia na SARI s chorobnosťou 4,9/100 000 obyvateľov.

V januári ochorel 1 muž a 1 žena, obaja vo vekovej skupine 65-ročných a starších osôb (vekovo špecifická chorobnosť 28,6/100 000 obyvateľov).

Z odobratých nasofaryngeálnych výterov bol laboratórne imunochromatograficky rýchlotestom potvrdený 1 krát vírus chrípky typu A bez bližšej špecifikácie a 1 krát metódou PCR vírus chrípky typu AH3. Očkovanie proti chrípke nemal v anamnéze nikto z chorých. Obe ochorenia sa vyskytli sporadicky, skončili sa uzdravením a vyžiadali si hospitalizáciu.

Infekcie vyvolané respiračným syncyálnym vírusom (J06, J12, J20)

V roku 2017 sme v okrese Zlaté Moravce vykázali spolu 7 laboratórne potvrdených ochorení vyvolaných RS vírusmi.

Ochorenia boli diagnostikované po 3 krát ako pneumónia vyvolaná respiračným syncyálnym vírusom (J12.1) a akútna bronchitída vyvolaná respiračným syncyálnym vírusom (J20.5) a 1 krát ako akútna infekcia horných dýchacích ciest (J06).

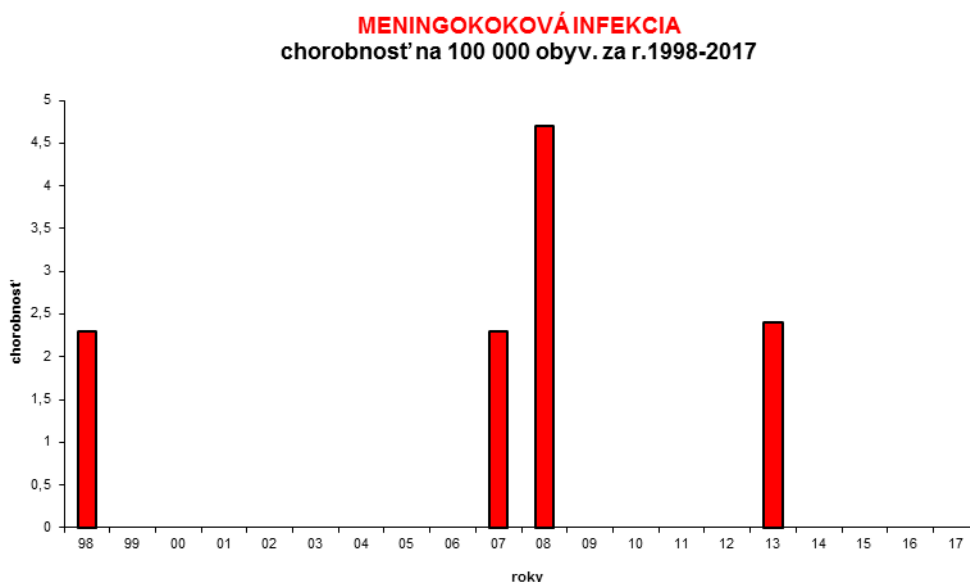
Podľa veku sa ochorenia vyskytli 4 krát v skupine 0-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 968,5/100 000 obyvateľov) a 3 krát v skupine 1-4-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 209,6/100 000 obyvateľov).

III.5. Neuroinfekcie

V skupine neuroinfekcií bola v roku 2017 v okrese Zlaté Moravce situácia vcelku priaznivá, nezaznamenali sme ochorenie na meningokokovú infekciu ani na vírusovú infekciu CNS a v skupine bakteriálnych zápalov mozgových plien sme zaznamenali iba 2 ochorenia.

Meningokoková infekcia (A39)

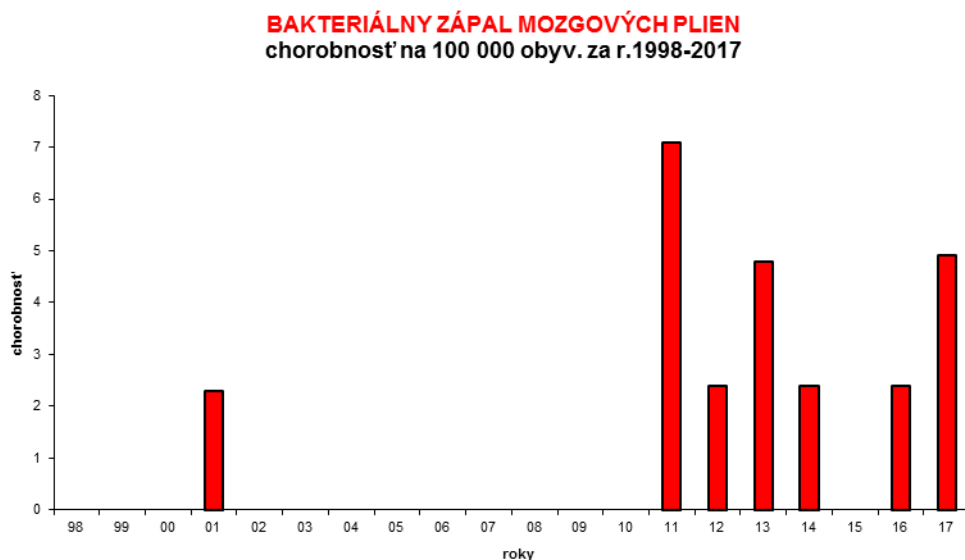
Ochorenie na meningokokovú infekciu sme už štvrtý rok po sebe v okrese nezaznamenali a za posledných 5 rokov sme vykázali iba 1 prípad v roku 2013 (chorobnosť 2,4/100 000 obyvateľov).

Bakteriálny zápal mozgových plien (G00)

V skupine bakteriálnych meningitíd sme v okrese Zlaté Moravce v priebehu roku 2017 zaznamenali 2 ochorenia s chorobnosťou 4,9/100 000 obyvateľov. V minulom roku sme zaznamenali 1 ochorenie s chorobnosťou 2,4/100 000 obyvateľov a rovnakú hodnotu mal aj priemer za posledných 5 rokov.

Ochoreli 2 muži vo vekových skupinách 55-64-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 17,5/100 000 obyvateľov) a 65-ročných a starších osôb (vekovošpecifická chorobnosť 14,3/100 000 obyvateľov). Výskyt ochorení bol hlásený v mesiacoch marec a december. Na základe laboratórnych vyšetrení boli ochorenia diagnostikované po 1 krát ako pneumokokový zápal mozgových plien a nešpecifikovaný bakteriálny zápal mozgových plien.

Pneumokokový zápal mozgových plien (G00.1)

V mesiaci marec bolo hlásené ochorenie u 65-ročného muža, neočkovaného proti pneumokokom. Pacient bol cestou RZP prijatý na Interné oddelenie MN Zlaté Moravce s bolesťami hlavy, teplotou nad 39°C, schvátený, somnolentný až soporózný, s príznakmi otitídy. Pre zhoršenie stavu a prítomnosť meningeálnych príznakov bol preložený na Infekčnú kliniku FN Nitra. Z likvoru a výteru z ucha bol izolovaný kultivačne Streptococcus

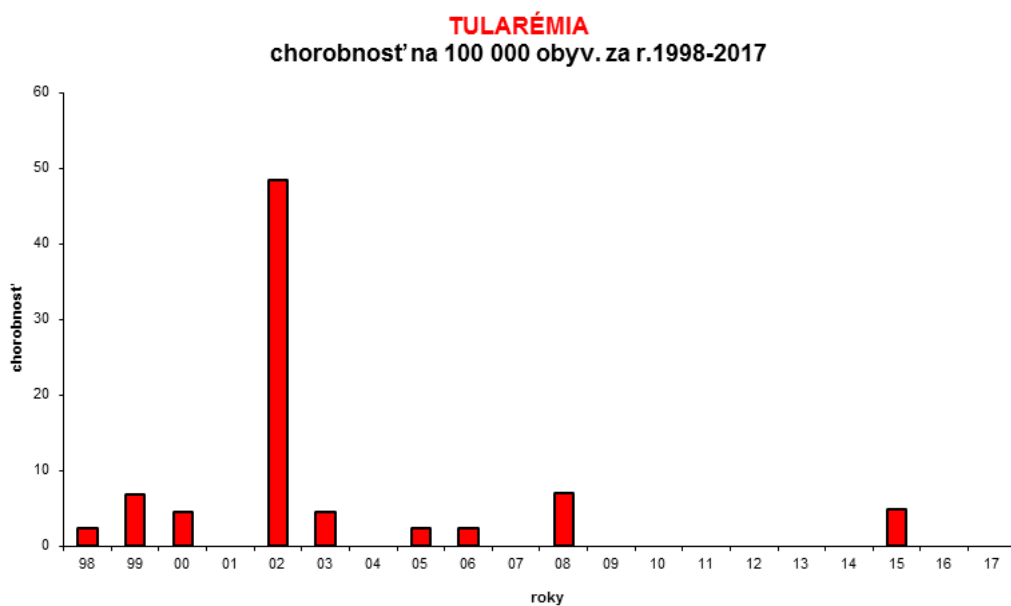
pneumoniae, mikroskopicky v likvore grampozitívne koky. V NRC pre pneumokoky bol potvrdený sérotyp 3. Ochorenie skončilo uzdravením.

Nešpecifikovaný bakteriálny zápal mozgových plien (G00.9)

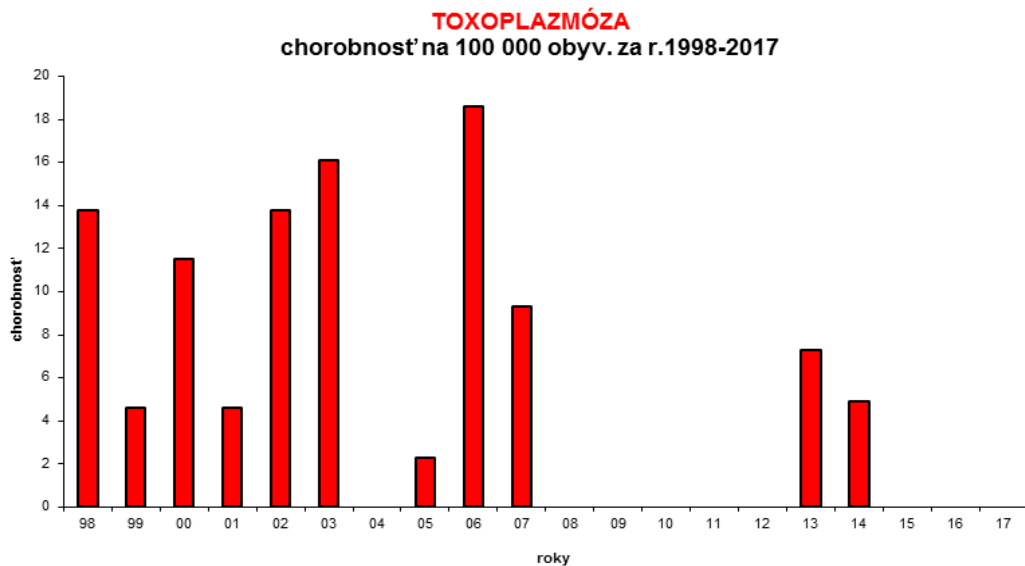
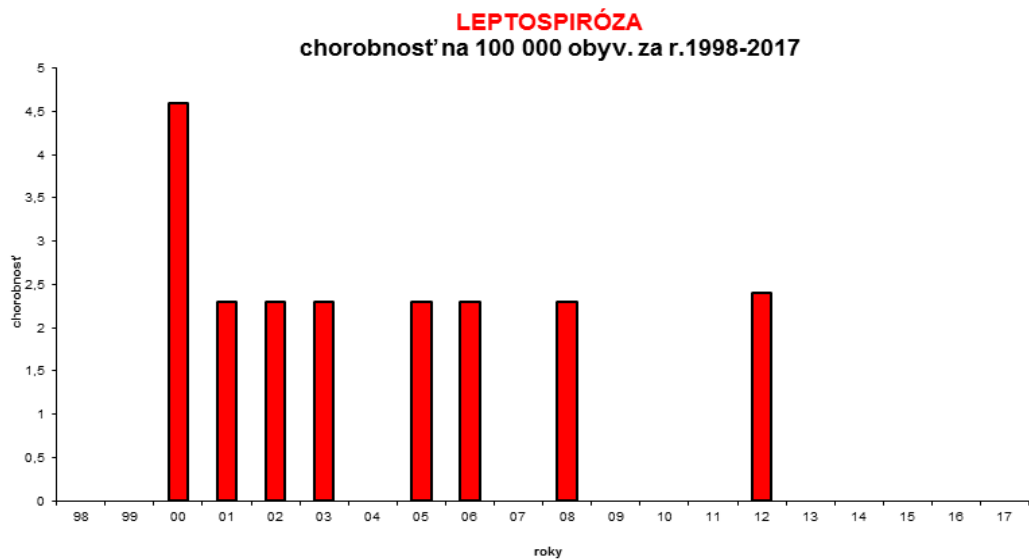
V mesiaci december sme zaznamenali ochorenie u 63-ročného dôchodcu. Išlo o onkologického pacienta, ktorý bol prijatý ako febrilný stav s poruchami vedomia, somnolentný, stav sa postupne zhoršoval až do kómy. Diagnóza bola stanovená na základe klinických príznakov a pozitívneho biochemického vyšetrenia likvoru. Kultivačné a mikroskopické vyšetrenie likvoru bolo negatívne. Pacient exitoval na kardiorespiračné zlyhanie (I50.9), pitvaný nebol.

III.6. Zoonózy a nákazy s prírodnou ohniskovosťou

V skupine zoonóz sme v roku 2017 v okrese Zlaté Moravce nezaznamenali ochorenie na tularémiu (A21), antrax (A22), brucelózu (A23), leptospirózu (A27), listeriózu (A32), ornitózu (A70), Q-horúčku (A78), Creutzfeldt - Jakobovu chorobu (A81), toxoplazmózu (B58), teniózu (B68) a toxokarózu (B83).

Aktinomykóza (A42.1)

V roku 2017 v okrese vykazujeme jedno ochorenie na aktinomykózu s chorobnosťou 2,5/100 000 obyvateľov.

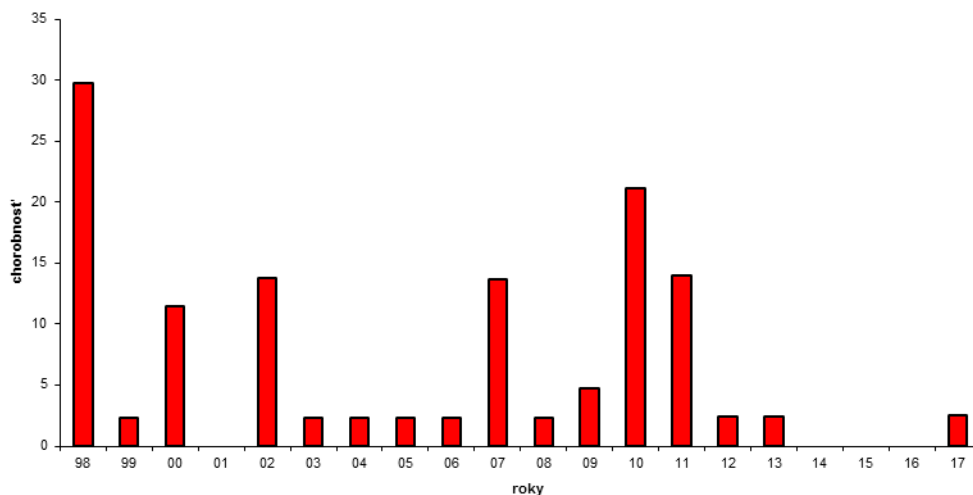
V marci ochorela 20-ročná žena na gynekologickú formu aktinomykózy (vekovošpecifická chorobnosť 38,0/100 000 obyvateľov). Diagnóza bola potvrdená histologickým nálezom aktinomykotických drúz v bioptickom materiáli (stp. extrakcii vnútromaternicového telieska). Pacientka bola hospitalizovaná na Infekčnej klinike FN v Nitre.

Lymská borelióza (A69.2)

Po troch rokoch s nulovou chorobnosťou na lymskú boreliózu vykazujeme v roku 2017 v okrese Zlaté Moravce jedno sérologicky potvrdené ochorenie s chorobnosťou 2,5/100 000 obyvateľov.

V júli ochorela 27-ročná žena (vekovošpecifická chorobnosť 16,3/100 000 obyvateľov), ktorá v epidemiologickej anamnéze udávala poštípanie iným hmyzom - ovad (hudobný festival „Pohoda“ letisko Trenčín). Klinicky sa ochorenie manifestovalo ako kožná forma (erythema migrans). Diagnóza bola potvrdená pozitívnym sérologickým dôkazom protilátok proti LB a ochorenie si vyžiadalo hospitalizáciu na Infekčnej klinike FN v Nitre.

LYMSKÁ BORELIÓZA
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

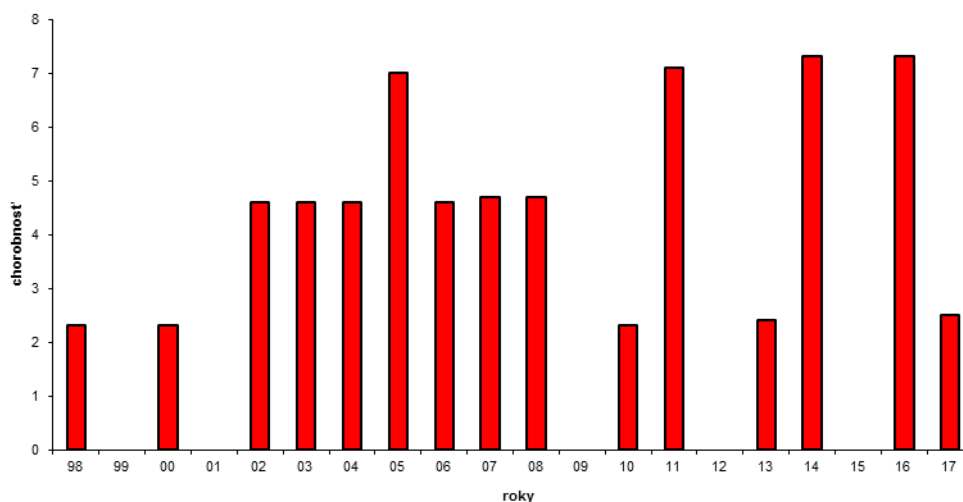

Stredoeurópska kliešťová encefalitída (A84.1)

V roku 2017 sme v okrese Zlaté Moravce vykázali jedno ochorenie na kliešťovú encefalitídu s chorobnosťou 2,5/100 000 obyvateľov. V minulom roku boli vykázané 3 prípady s chorobnosťou 7,3/100 000 obyvateľov.

V septembri ochorel 60-ročný muž (vekovošpecifická chorobnosť 17,5/100 000 obyvateľov), neočkovaný proti KENC. V epidemiologickej anamnéze udával opakované poštípanie kliešťom bez profesionálnej expozície. Diagnóza bola potvrdená sérologickým vyšetrením protilátok proti KENC. Ochorenie malo netypický jednofázový priebeh a vyžiadalo si hospitalizáciu na Infekčnej klinike FN v Nitre.

KLIEŠŤOVÁ ENCEFALITÍDA
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1998-2017

Kontakt alebo ohrozenie besnotou (Z20.3)

V priebehu roku bolo v okrese hlásených 5 poranení zvieratami podozrivými z ochorenia na besnotu (chorobnosť 12,3/100 000 obyvateľov). V predchádzajúcom roku sme evidovali 2 poranenia (chorobnosť 4,9/100 000 obyvateľov).

Poranenia boli zaznamenané u 3 žien (60%) a 2 mužov (40%) vo vekových skupinách dospelých osôb nad 20 rokov veku.

V mesiaci september boli hlásené 3 poranené osoby a po jednom prípade v mesiacoch marec a október.

Rozdelenie podľa druhu poranenia:

Druh poranenia	Počet	%
Pohryznutie	5x	100,0

Lokalizácia poranení

Lokalizácia poranenia	Počet	%
Ruka	3x	60,0
Noha	2x	40,0

Počet vakcinovaných osôb

Druh zvierat'a	Počet vakcinovaných osôb	%
Mačka	3x	60,0
Pes	2x	40,0

Aplikácia vakcín	Počet osôb	%
Len vakcína	5x	100,0

Druh vakcíny:	Názov a výrobca	Počet vakcinovaných	%
Vakcína z mozgového tkaniva	VERORAB Pasteur-Mérieux, Francúzsko	5x	100,0

Revakcinácia bola vykonaná

Druh vakcíny	Počet revakcinovaných
VERORAB	-

Vakcinácia u osôb prebehla bez nežiaducich reakcií, vykonaná bola piatimi dávkami očkovacej látky. V roku 2017 bol hlásený ešte jeden prípad poranenia osoby známym zvierat'om, ktoré bolo vyšetrené veterinárnym lekárom a nebolo u neho potvrdené ochorenie na besnotu.

Regionálna veterinárna a potravinová správa nehlásila v okrese Zlaté Moravce v roku 2017 žiadne ohnisko besnoty.

III.7. Nákazy kože a slizníc

Dermatofytóza (B35.8)

V roku 2017 boli hlásené 2 ochorenia na dermatofytózu s chorobnosťou 4,9/100 000 obyvateľov. Naposledy boli v okrese Zlaté Moravce vykazované 4 prípady dermatofytózy v roku 2015 (chorobnosť 9,7/100 000 obyvateľov).

V máji ochorela 12-ročná školáčka (vekovošpecifická chorobnosť 59,7/100 000 obyvateľov), ktorá mala v epidemiologickej anamnéze priamy kontakt s domácimi zvieratami. Ako etiologické agens bol mikroskopickým nálezom zo šupín z tváre zistený *Trichophyton* bez bližšej špecifikácie. Pacientka bola liečená ambulantne.

V októbri bolo zaznamenané ochorenie u 6-ročného chlapca (vekovošpecifická chorobnosť 55,5/100 000 obyvateľov), u ktorého sa mechanizmus prenosu nepodarilo

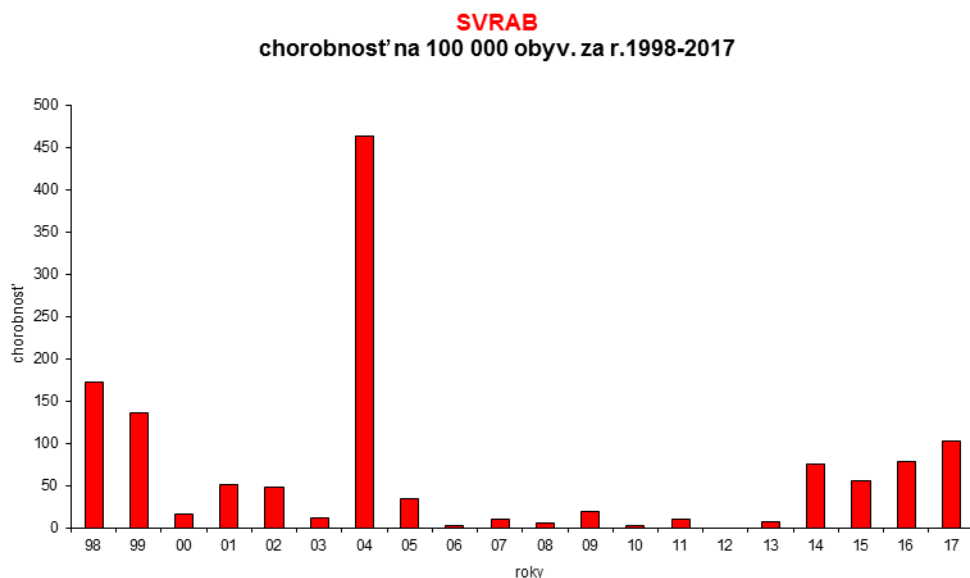
objasniť. Ochorenie bolo potvrdené kultivačným nálezom *Trichophyton mentagrophytes* zo steru z kožnej lézie a vyžiadalo si hospitalizáciu.

Svrab (B86)

U ochorení na svrab pozorujeme v posledných rokoch postupný nárast chorobnosti. V roku 2017 sme v okrese evidovali 42 ochorení na svrab, čo predstavuje chorobnosť 103,0/100 000 obyvateľov. Oproti minulému roku, kedy bolo hlásených 32 ochorení s chorobnosťou 78,1/100 000 obyvateľov, je to o 31,3% viac a v porovnaní s 5-ročným priemerom (17,8 prípadu, chorobnosť 43,3/100 000 obyvateľov) došlo k viac ako dvojnásobnému nárastu chorobnosti.

Podľa pohlavia ochorelo 22 mužov (52,4%) a 20 žien (47,6%) vo všetkých vekových skupinách, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 596,7/100 000 obyvateľov (10 ochorení) bola v skupine 10-14-ročných detí.

Podľa kolektívov ochoreli 4 malé deti mimo kolektívu (9,5%), 2 deti navštevujúce MŠ (4,7%), 12 školákov zo ZŠ (28,6%), 1 stredoškólák (2,4%), 1 vysokoškólák (2,4%) a 22 dospelých osôb (52,4%).

Výskyt bol zaznamenaný po celý rok s výnimkou mesiacov júl, august a december, s maximom 9 prípadov (21,4%) v júni.

Charakter výskytu

sporadické ochorenia	12 krát	12 prípadov	28,6%
2 prípady v rodine	2 krát	4 prípady	9,5%
3 prípady v rodine	3 krát	9 prípadov	21,4%
4 prípady v rodine	3 krát	12 prípadov	28,6%
5 prípadov v rodine	1 krát	5 prípadov	11,9%
S p o l u :	21 ohnisk	42 prípadov	100,0%

Prameň pôvodcu nákazy sa podarilo objasniť u 22 ochorení (52,4%), ostatné zostali epidemiologicky neobjasnené. Nozokomiálny pôvod malo jedno ochorenie (2,4%).

V 18-tich prípadoch (42,9%) boli ochorenia zaznamenané u osôb žijúcich v podmienkach s nízkym hygienickým štandardom.

Popis rodinných epidémií:

V rodine v obci Velčice v čase od 1.1.2017 do 15.2.2017 ochoreli 4 členovia domácnosti na svrab (2 deti navštevujúce MŠ a 2 dospelí). Prvé ochorenie u jedného z detí súvisí pravdepodobne s ochorením v obci vykázaným v decembri 2016, ostatné sa v rodine šírili pravdepodobne kontaktom. Išlo o rodinu žijúcu v štandardných hygienických pomeroch.

V rodine v Zlatých Moravciach s veľmi nízkym hygienickým štandardom v čase od 28.2.2017 do 11.3.2017 ochoreli 4 členovia domácnosti (1 malé dieťa mimo kolektívu, 2 školáci a 1 dospelý). Prvé ochorenie u školáka zostalo neobjasnené, ďalšie sa v rodine šírili pravdepodobne kontaktom. V rodine žije celkom 8 osôb, rodinní príslušníci u ktorých v čase šetrenia nebolo zistené ochorenie boli preventívne preliečení sírnou masťou.

V Zlatých Moravciach v rodine s nízkym hygienickým štandardom boli v mesiaci novembri vykázané 4 ochorenia. Z celkového počtu 7 exponovaných ochoreli postupne 3 školopovinné deti zo ZŠ a jedna dospelá osoba, u zdravých kontaktov bola preventívne aplikovaná sírna masť.

V obci Čaradice sme zaznamenali v rodine s veľmi nízkym hygienickým štandardom epidémiu svrabu, v ktorej v čase od 21.6.2017 do 23.6.2017 ochorelo 5 z celkového počtu 7 členov domácnosti (2 malé deti mimo kolektívu, 2 dospelí a 1 školák). V ohnisku nákazy bolo dňa 27.6.2017 za spoluúčasti starostu obce vykonané šetrenie a boli nariadené príslušné protiepidemické opatrenia. Zároveň bolo informované a poučené o opatreniach vedenie ZŠ Tekovské Nemce, ktorú navštevuje chorý školák.

III.8. Iné infekcie nezaradené

Streptokokové septikémie (A40.0, A40.8)

V tejto skupine diagnóz sme v roku 2017 vykázali 2 ochorenia na streptokokové septikémie s chorobnosťou 4,9/100 000 obyvateľov. V minulom roku sme ochorenia nezaznamenali.

Podľa pohlavia ochoreli dvaja muži po 1 krát vo vekových skupinách 45-54 ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 17,7/100 000 obyvateľov) a 55-64 ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 17,5/100 000 obyvateľov). Podľa etiológie boli septikémie vyvolané po 1 krát *Streptococcus pyogenes* a *Streptococcus agalactiae*. V jednom prípade malo ochorenie nozokomiálny pôvod a je popísané v časti „Nozokomiálne infekcie“.

Jedno z ochorení, ktoré nemalo nozokomiálny pôvod, skončilo úmrtím na inú príčinu (základné onkologické ochorenie C15.0). Išlo o 51-ročného muža, ktorý bol hospitalizovaný na Internom oddelení MN Zlaté Moravce a z hemokultúry bol izolovaný *Streptococcus pyogenes* (netestovaný na PNC). Pitvaný nebol.

Iné septikémie (A41.0, A41.1, A41.5, A41.8, A41.9)

V priebehu roku bolo v okrese vykázaných 34 ochorení na iné septikémie, čo predstavuje chorobnosť 83,3/100 000 obyvateľov. Je to o 61,9% viac než v minulom roku, kedy sme evidovali 21 ochorení s chorobnosťou 51,2/100 000 obyvateľov.

Ochorelo 19 mužov (55,9%) a 15 žien (44,1%). Ochorenia sa vyskytli prevažne vo vekových skupinách nad 45 rokov veku s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou 357,7/100 000 obyvateľov (25 ochorení) vo vekovej skupine 65-ročných a starších osôb

Výskyt iných septikémií podľa diagnózy a vekových skupín

Veková skupina	Diagnóza					Spolu	Vekovošpecifická chorobnosť
	A41.0	A41.1	A41.5	A41.8	A41.9		
1-4-roční	1	-	-	-	-	1	69,9/100 000
20-24-roční	-	1	-	-	-	1	38,0/100 000
45-54-roční	-	1	1	-	1	3	53,0/100 000
55-64-roční	-	1	1	2	-	4	69,9/100 000
65-roční a starší	1	11	11	1	1	25	357,7/100 000
S p o l u	2	14	13	3	2	34	83,3/100 000

Z celkového počtu ochorení malo 15 nozokomiálny pôvod (44,1%) a sú popísané v časti „Nozokomiálne infekcie“.

Ostatných 19 ochorení, ktoré nemali nozokomiálny pôvod, boli na základe etiológie diagnostikované ako:

Septikémia vyvolaná <i>Staphylococcus aureus</i>	(A41.0)	1 krát
Septikémia vyvolaná inými špecifikovanými stafylokokmi	(A41.1)	9 krát
Septikémia vyvolaná inými gramnegatívnymi organizmami	(A41.5)	5 krát
Iná špecifikovaná septikémia	(A41.8)	2 krát
Nešpecifikovaná septikémia	(A41.9)	2 krát

U septikémií, ktoré nemali nozokomiálny pôvod, sa ako etiologické agens uplatnili po 4 krát *Staphylococcus epidermidis* a *E.coli*, 3 krát *Staphylococcus hominis* a po 1 krát *Staphylococcus koaguláza negatívny*, *Enterobacter agglomerans*, *Staphylococcus aureus*, *Corynebacter xerosis*, *Haemophilus parainfluenzae*, a *Staphylococcus haemolyticus*. V dvoch prípadoch nebola odobratá hemokultúra, diagnóza u týchto ochorení bola stanovená na základe typických klinických príznakov a vysokých hodnôt zápalových parametrov.

Jedno ochorenie na nešpecifikovanú septikémiu, ktoré nemalo nozokomiálny pôvod, skončilo úmrtím a je popísané v časti „Úmrtia na infekčné ochorenia nenozokomiálneho pôvodu“.

Syfilis (A50, A51, A52, A53)

Už druhý rok po sebe nebolo v okrese Zlaté Moravce hlásené ochorenie na syfilis. Naposledy sme vykázali 3 ochorenia v roku 2015 (chorobnosť 7,3/100 000 obyvateľov).

Za posledných 5 rokov sa ochorenia v okrese vyskytli nasledovne:

<u>Rok:</u>	<u>počet ochorení:</u>	<u>chorobnosť:</u>
2012	-	-
2013	-	-
2014	-	-
2015	3	(7,3/100 000 obyvateľov)
2016	-	-

Gonokoková infekcia (A54.0)

V priebehu roku 2017 bolo v okrese Zlaté Moravce hlásených rovnako ako vlani 6 ochorení na gonokokové infekcie, čo je chorobnosť 14,7/100 000 obyvateľov.

Ochorenia sa vyskytli výlučne u mužov vo vekových skupinách od 15 do 34 rokov veku. Diagnóza bola potvrdená pozitívnou izoláciou *Neisseria gonorrhoeae* z hnisavého výtoku.

Výskyt gonokokových infekcií podľa vekových skupín

Veková skupina	Počet prípadov	Chorobnosť
15-19-roční	2	102,0/100 000 obyvateľov
20-24-roční	3	113,9/100 000 obyvateľov
25-34-roční	1	16,3/100 000 obyvateľov
Spolu	6	14,7/100 000 obyvateľov

Ostatné pohlavne prenosné ochorenia (A56.0, A59.0, A60.0)

Z ostatných pohlavne prenosných ochorení boli v okrese Zlaté Moravce v roku 2017 hlásené:

A56.0 – Chlamýdiové infekcie dolných častí močovopohlavnej sústavy	7 krát
A63.8 – Iné špecifikované prevažne pohlavne prenášané choroby	1 krát

Enterobióza (B80)

V priebehu roku 2017 boli hlásené 4 ochorenia na enterobiózu s chorobnosťou 9,8/100 000 obyvateľov.

Ochorenia boli zaznamenané u 3 žien a 1 muža v mesiacoch august (1 krát), október (2 krát) a december (1 krát), pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 139,8/100 000 obyvateľov bola vo vekovej skupine 1-4-ročných detí (2 prípady). Diagnóza bola potvrdená mikroskopickým vyšetrením perianálneho zlepu.

Izolácia multirezistentného kmeňa *Staphylococcus aureus* (J00, J06, J15, J20, L02, Z22.3)

V priebehu roku bola v okrese Zlaté Moravce hlásená u ochorení nenozokomiálneho pôvodu 30 krát izolácia multirezistentných kmeňov *Staphylococcus aureus*. Izolácia bola najčastejšie 8 krát hlásená pri diagnóze J15 (bakteriálny zápal pľúc), po 7 krát pri diagnózach J06 (akútna infekcia horných dýchacích ciest) a L02 (kožný absces), 4 krát pri diagnóze Z22.3

(bezpríznakové nosičstvo MRSA) a po 2 krát u diagnóz J00 (akútny zápal nosohltana) a J20 (akútny zápal priedušiek).

Úmrtia na infekčné ochorenia nenozokomiálneho charakteru

V priebehu roku 2017 bolo v okrese Zlaté Moravce hlásené iba 1 úmrtie na infekčné ochorenie a to nešpecifikovanú septikémiu (A41.9) nenozokomiálneho pôvodu.

Nešpecifikovaná septikémia (A41.9)

Na nešpecifikovanú septikémiu exitoval 47-ročný muž, hospitalizovaný bol dňa 22.5.2017 na internej klinike FN v Nitre pre akútne zhoršenie renálnej insuficiencie. Pacient 1 krát dialyzovaný, po dialýze došlo k poruche vedomia, preložený bol na KAIM a napojený bol na umelú pľúcnu ventiláciu. Od prijatia bol pacient s príznakmi sepsy, febrilný s ťažkou leukopéniou, trombocytopéniou, s vysoko elevovanými zápalovými parametrami. Podľa udania rodiny mal pacient príznaky sepsy už od 18.5.2017, ale odmietal návštevu lekára. Napriek intenzívnej liečbe stav progredoval a dňa 23.5.2017 pacient exitoval na septicko toxický šok. Hemokultúra na kultivačné vyšetrenie nebola odobratá. Pitvaný nebol.

III.9. Nozokomiálne infekcie

Za rok 2017 evidujeme v zdravotníckych zariadeniach okresu Zlaté Moravce celkom 198 nozokomiálnych nákaz. Z nich bolo 153 (77,3%) hlásených a 45 (22,7%) vyhľadanych. Mikrobiologická diagnostika bola využitá v 161 prípadoch, t.j. 81,3%.

Z celkového počtu evidovaných nozokomiálnych nákaz bolo 144 ochorení v Nemocnici Zlaté Moravce, a.s., 48 ochorení v Zariadení sociálnych služieb (ZSS) „Svetlo“ Olichov a 6 ochorení v Domove sociálnych služieb (DSS) - Dom seniorov ÚSMEV Zlaté Moravce. Aj keď sa jedná hlavne o pasívny zber údajov, je prevencia nozokomiálnych ochorení 5,4 (v roku 2016 – 2,9).

Epidémia nozokomiálneho charakteru v okrese Zlaté Moravce bola zaznamenaná 2-krát:

Akútne infekcie horných dýchacích ciest – chirurgické oddelenie (J06)

V Nemocnici Zlaté Moravce, a.s. evidujeme výskyt akútnych respiračných ochorení u pacientov chirurgického oddelenia. V čase od 3.1.2017 – 10.1.2017 z celkového počtu 79

exponovaných (57 pacientov a 22 zdravotníckych pracovníkov) ochorelo 6 pacientov. Klinický obraz ochorení: nádcha, suchý dráždivý kašeľ, v štyroch prípadoch teplota od 38°C do 38,5°C. U pacientov bola podávaná symptomatická terapia. Odber materiálu na virologické vyšetrenie - nosohltanový výter bol vykonaný v jednom prípade s negatívnym výsledkom vyšetrenia. Na oddelení boli nariadené príslušné protiepidemické opatrenia.

Rotavírusová enteritída - ZSS „Svetlo“ Olichov (A080)

V Zariadení sociálnych služieb „Svetlo“ Olichov evidujeme od 9.10. do 30.10.2017 epidémiu rotavírusových enteritíd. Epidemiologickým šetrením dňa 16.10.2017 a následným telefonickým dohlasovaním nových prípadov bolo zistené, že z celkového počtu 245 exponovaných (190 klientov a 55 osôb ošetrojúceho personálu) ochorelo 46 klientov a 7 osôb personálu. V klinickom obraze dominovali zvracania a hnačky, v 4-och prípadoch s teplotami do 38°C trvajúce 1-3 dni. Liečba bola symptomatická – rehydratácia, diéta, Hylac, Endiex, Reasec a Smecta. Od 20 akútne chorých klientov bol odobratý biologický materiál – od všetkých výter z rekta na kultivačné vyšetrenie a od 11-ich aj stolica na dôkaz vírusovej etiológie. V 4-och prípadoch bola potvrdená rotavírusová infekcia. Traja chorí boli hospitalizovaní na infekčnej klinike v Nitre. Od chorého personálu nebol na vyšetrenie odobratý žiadny materiál, chorý personál bol vylúčený z práce. V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru boli v zariadení odobraté stery z prostredia zariadenia, výsledky s doporučenými opatreniami boli prejednané s riaditeľkou ZSS Olichov na RÚVZ v Nitre dňa 26.10.2017. V zariadení boli nariadené protiepidemické opatrenia formou rozhodnutia.

Rozdelenie nozokomiálnych nákaz:

V skupine **črevných infekcií** evidujeme 48 nozokomiálnych ochorení, t.j. 24,2%. V dvoch prípadoch sa jednalo o enterokolitídu zapríčinenú *Clostridium difficile* na internom a chirurgickom oddelení v Nemocnici Zlaté Moravce a v 46-tich prípadoch o rotavírusovú enteritídu u klientov ZSS „Svetlo“ Olichov. Ako etiologické agens bol laboratórne zo stolice potvrdený 2-krát *Clostridium difficile* produkujúci toxín A/B. V 4 prípadoch boli potvrdené rotavírusy, 14-krát bol výsledok vyšetrenia negatívny a 28-krát nebol materiál na vyšetrenie odobratý.

Výskyt **ochorení dýchacích ciest** bol zaznamenaný 67-krát, t.j. 33,8 %. Najčastejšie diagnostikovanými ochoreniami boli: 19-krát bronchopneumónia, 18-krát bronchopneumónia po umelej ventilácii pľúc, 17-krát infekcia horných dýchacích ciest, 4-krát tonzilitída, po 2-krát nazofaryngitída, faryngitída a laryngitída a 1-krát bronchitída, sinusitída a pľúcna kandidóza. Výskyt ochorení bol zaznamenaný 27x na internom oddelení, 22x na oddelení

anesteziológii a intenzívne medicíny (OAIM), 14x na chirurgickom oddelení a po 2x v DSS „Úsmev“ a ZSS „Svetlo“ Olichov. Izolovaným etiologickým agens boli: 28x *Staphylococcus aureus* (z toho 16x MRSA kmeň), 11x *Klebsiella* (10x *Klebsiella pneumoniae* a 1x *Klebsiella oxytoca*), 6x *Enterobacter* (5x *Enterobacter cloacae* a 1x *Enterobacter kobei*), 5x *Acinetobacter baumannii*, 4x *E.coli*, 3x *Pseudomonas aeruginosa* a 1x *Candida albicans*, *Serratia marcescens* a *Stenotrophomonas maltophilia*. V jednom prípade bol výsledok vyšetrenia negatívny a v 6-tich prípadoch materiál na vyšetrenie nebol odobratý.

Výskyt **urogenitálnych infekcií** evidujeme 52-krát – 26,3% a to: 31-krát infekcia močových orgánov po zavedení permanentného močového katétra, 10-krát infekcia močovej sústavy bez určenia miesta, 7-krát cystitída a po 2-krát kandidóza iných urogenitálnych miest a nefritída. Ochorenia sa vyskytli 26x na internom oddelení, 12x na chirurgickom oddelení, 11x na OAIM a 3x v DSS „Úsmev“. Kultivačne boli izolované: 18x *Klebsiella pneumoniae*, 9x *E.coli*, 7x *Pseudomonas aeruginosa*, po 4x *Proteus mirabilis* a *Enterobacter* (2x *Enterobacter cloacae* a 1x *Enterobacter aerogenes* a *Enterobacter asburiae*), po 2x *Morganella morganii*, *Staphylococcus haemolyticus*, a *Enterococcus faecalis* a sporadicky *Candida albicans*, *Candida glabrata*, *Acinetobacter baumannii* a *Serratia marcescens*.

V skupine infekcií **kože a slizníc** evidujeme 2 ochorenia, t.j. 1,0% a to: svrab a inflamovaný dekubit. Ochorenia boli zaznamenané v DSS „Úsmev“ a na OAIM. Ako etiologické agens bola v jednom prípade izolovaná *Klebsiella pneumoniae*. V druhom prípade nebol materiál na vyšetrenie odobratý.

Skupinu infekcií **v mieste operačného výkonu** tvorí 9 prípadov, t.j. 4,5% na chirurgickom oddelení. Z odobratého materiálu boli kultivačne izolované: 3-krát *Staphylococcus aureus*–MRSA kmeň, po 2-krát *E.coli* a *Enterobacter cloacae* a sporadicky *Acinetobacter baumannii* a *Enterococcus faecalis*.

Výskyt **sepsy** evidujeme 16-krát – 8,1%. Z nich bolo 5 hlásených a 11 vyhľadanych. V 14-tich prípadoch skončili ochorenia uzdravením a v dvoch prípadoch úmrtím na základné ochorenie. Ochorenia boli zaznamenané 7x na internom oddelení, 6x na chirurgickom oddelení a 3x na OAIM. Mikrobiologická diagnostika bola využitá vo všetkých prípadoch. Z hemokultúr boli izolované: 3x *Acinetobacter baumannii*, po 2x *Klebsiella pneumoniae*, *Staphylococcus capitis*, *Staphylococcus haemolyticus* a *Achromobacter xylosoxidans* a sporadicky *Streptococcus agalactiae*, *Staphylococcus aureus*, *Staphylococcus hominis*, *Enterobacter cloacae* a *Kocuria kristinae*.

Skupinu **iné** tvoria 4 nozokomiálne ochorenia – 2,0% - flebitídy. Tri prípady boli zaznamenané na chirurgickom oddelení a jedno ochorenie na internom oddelení. Kultivačne bol sporadicky izolovaný *Staphylococcus aureus* a *Enterobacter cloacae* a 2x nebol materiál na vyšetrenie odobratý.

Z celkového počtu 161 mikrobiologicky diagnostikovaných nozokomiálnych nákaz bol *Staphylococcus aureus* izolovaný 33-krát, t.j. 20,5%, z toho 19-krát, t.j. 57,6% sa jednalo o MRSA kmeň (8x na internom oddelení, 5x na chirurgickom oddelení, 3x na OAIM, 2x DSS „Úsmev“ a 1x ZSS „Svetlo“ Olichov).

Úmrtie na nozokomiálnu nákazu v okrese Zlaté Moravce nevykazujeme.

Komisia pre sledovanie a analýzu nozokomiálnych nákaz zasadala dňa 11.10.2017, na ktorej bol analyzovaný výskyt hlásených a vyhľadaných nozokomiálnych ochorení za obdobie január-september 2017 a zhodnotenie Bodového prevalenčného sledovania NN a užívania antibiotík vykonaného v Nemocnici Zlaté Moravce a.s. dňa 23.5.2017. Vzhľadom na zhoršujúcu sa situáciu s výskytom rezistentných kmeňov boli opakovane prejednávané protiepidemické opatrenia v súvislosti s výskytom bakteriálnych pôvodcov infekčných ochorení s klinicky a epidemiologicky významnými mechanizmami rezistencie, ďalej boli upozornení na dodržiavanie postupu hygieny rúk podľa vyhlášky MZ SR č. 192/2015 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 553/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na prevádzku zdravotníckych zariadení z hľadiska ochrany zdravia. Taktiež bola prejednávaná interná smernica - Pracovné postupy v prípade výskytu vysoko nebezpečnej nákazy, podľa usmernenia HH SR č. 190/2013.

Dňa 23.5.2017 bolo vykonané v Nemocnici Zlaté Moravce, a.s. Bodové prevalenčné sledovanie nozokomiálnych nákaz a užívania antibiotík.

Poranenie zdravotníckeho pracovníka kontaminovaným nástrojom od pacienta s neznámym stavom infekciozity bolo hlásené v jednom prípade.

Rozdelenie NN podľa diagnózy:

Rotavírusová enteritída	46	46-ZSS „Svetlo“ Olichov
Infekcia močových orgánov	31	15-interné odd., 8-OAIM, 7-chirurgické odd., 1-DSS „Úsmev“

Bronchopneumónia	19	8-interné odd., 6-chirurgické odd.,3-OAIM, 1-DSS „Úsmev“, 1-ZSS „Svetlo“ Olichov
Bronchopneumónia po umelej ventilácii pľúc	18	18-OAIM
Infekcia hor.dýchacích ciest	17	9-interné odd., 7-chirurgické odd., 1-ZSS „Svetlo“ Olichov
Sepsa	16	7-interné odd., 6-chirurgické odd., 3-OAIM
Infekcia močovej sústavy	10	5-interné odd., 3-chirurgické odd., 1-OAIM, 1-DSS „Úsmev“
Akútna cystitída	7	6-interné odd., 1-DSS „Úsmev“
Infekcia v mieste operačného výkonu	7	7-chirurgické odd.
Flebitída	4	3-chirurgické odd., 1-interné odd.
Tonzilitída	4	4-interné odd.
Enterokolitída zapríč.	2	1-interné odd., 1- chirurgické odd.
Clostridium difficile		
Kandidóza iných urogenitálnych miest	2	2-OAIM
Infekcia amputačného kýtľa	2	2-chirurgické odd.
Akútna nefritída	2	2-chirurgické odd.
Nazofaryngitída	2	2-interné odd.
Faryngitída	2	1-interné odd., 1-chirurgické odd.
Laryngitída	2	2-interné odd.
Sinusitída	1	1-interné odd.
Akútna bronchitída	1	1-DSS „Úsmev“
Pľúcna kandidóza	1	1-OAIM
Inflamovaný dekubit	1	1-OAIM
Svrab	1	1-DSS „Úsmev“

Rozdelenie NN podľa výskytu:

Interné odd.	62	15-infekcia močových orgánov, 9-infekcia horných dýchacích ciest, 8 -bronchopneumónia, 7-sepsa, 6-cystitída, 5-infekcia močovej sústavy,4-tonzilitída,
--------------	----	---

		2-nazofaryngitída, 2-laryngitída, 1-sinusitída, 1-faryngitída, 1-flebitída, 1-enterokolitída zapríč. Clostridium difficile
Chirurgické odd.	45	7-infekcia v mieste operačného výkonu, 7-infekcia močových orgánov, 6-bronchopneumónia, 7-infekcia horných dýchacích ciest, 6-sepsa, 3-flebitída, 3-infekcia močovej sústavy, 2-nefritída, 2-infekcia amputačného kýt'ľa, 1-faryngitída, 1-enterokolitída zapríč. Clostridium difficile,
OAIM	37	18-bronchopneumónia po UVP, 8-infekcia močových orgánov, 3-bronchopneumónia, 3-sepsa, 2-kandidóza iných urogenitálnych miest, 1-infekcia močovej sústavy, 1-plúcna kandidóza, 1-inflamovaný dekubit
ZSS „Svetlo“ Olichov	48	46-rotavírusová enteritída, 1-bronchopneumónia, 1- infekcia horných dýchacích ciest
DSS-Dom seniorov „Úsmev“ Zlaté Moravce	6	1-svrab, 1-cystitída, 1-bronchopneumóna, 1-bronchitída, 1-infekcia močovej sústavy, 1-infekcia močových orgánov

Tab. III.9.1 Proporcia výskytu NN v lôžkových zariadeniach z počtu hospitalizovaných v okrese Zlaté Moravce v roku 2017

Názov PZS	Počet NN	Počet hospit.	%
Nemocnica Zlaté Moravce, a.s.	144	3 452	4,2
DSS „Úsmev“ Zlaté Moravce	6	57	10,5
ZSS „Svetlo“ Olichov	48	190	25,3
Spolu lôžkové zariadenia	198	3 699	5,4
Spolu dialyzačné pracoviská	-	-	-
S p o l u	198	3 699	5,4

Tab. III.9.2 Proporcia výskytu NN podľa oddelení z počtu hospitalizovaných v okrese Zlaté Moravce v roku 2017

Oddelenie	Počet NN	Počet hospit.	%
Interné	62	1 595	3,9
Chirurgické	45	1 679	2,7
OAIM	37	178	20,8
Nemocnica Zl.Moravce spolu	144	3 452	4,2
DSS „Úsmev“ Zlaté Moravce	6	57	10,5
ZSS „Svetlo“ Olichov	48	190	25,3
S p o l u	198	3 699	5,4

Tab. III.9.4 Výskyt NN podľa oddelení v okrese Zlaté Moravce v roku 2017

Oddelenie	Nemocnica Zl.Moravce, a.s.		DSS „Úsmev“ Zl.Moravce		ZSS „Svetlo“ Olichov		Spolu	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
interné	62	43,1	-	-	-	-	62	31,3
chirurgické	45	31,3	-	-	-	-	45	22,7
OAIM	37	25,7	-	-	-	-	37	18,7
Zariadenie soc. starostlivosti	-	-	6	100,0	48	100,0	54	27,3
Spolu	144	100,0	6	100,0	48	100,0	198	100,0

Tab. III.9.3 Výpis hlásených NN podľa diagnózy v okrese Zlaté Moravce za rok 2017

Diagnóza - MKCH	Diagnóza – slovom	Počet abs.	Proporcia %
A047	Enterokolitída zapríč. Clostridium difficile	2	1,0
A080	Rotavírusová enteritída	46	23,2
A408	Iná streptokoková septikémia	1	0,5
A410	Septikémia (Staphylococcus aureus)	1	0,5
A411	Septikémia vyvolaná iným špecif.stafylokokmi	5	2,5
A415	Septikémia (iné g- mikroorganizmy)	8	4,0
A418	Iná špecifikovaná septikémia	1	0,5
B371	Plúcna kandidóza	1	0,5
B374	Kandidóza iných urogenitálnych miest	2	1,0
B86	Svrab	1	0,5
J00	Akútny zápal nosohltana-nasopharyngitis ac.	2	1,0
J01	Akútny zápal prinosových dutín-sinusitída ac.	1	0,5
J02	Akútny zápal hltana-pharyngitis ac.	2	1,0
J03	Akútny zápal mandlí-tonsillitis ac.	4	2,0
J040	Akútny zápal hrtana	2	1,0
J06	Akútna infekcia horných dýchacích ciest	13	6,6
J069	Nešpecif. akútna infekcia hor.dýchacích ciest	4	2,0
J150	Pneumónia (Klebsiella pneumoniae)	5	2,5
J152	Pneumónia (Staphylococcus)	7	3,5
J155	Pneumónia (E.coli)	2	1,0
J156	Pneumónia (iné g- baktérie)	4	2,0
J180	Pneumónia (bližšie neurčená)	1	0,5
J208	Akútna bronchitída	1	0,5
L89	Dekubitálny vred-preležanina	1	0,5
N10	Akútna nefritída	2	1,0
N300	Akútna cystitída	7	3,5
N390	Infekcia močovej sústavy bez určenia miesta	10	5,1
T802	Infekcia po infúzii,transfúzii, liečeb.injekcii –flebitída	4	2,0
T813	Infekcia v mieste operačného výkonu	7	3,5
T835	Infekcia močových orgánov	31	15,7
T857	Pneumónia po umelej ventilácii pľúc	18	9,1
T874	Infekcia amputačného kýt'ra	2	1,0
S p o l u		198	100,0

IV. Výkon štátneho zdravotného dozoru a posudková činnosť

a. IV.1 ŠZD v ZZ - nozokomiálne nákazy

V okrese Zlaté Moravce zabezpečovali v roku 2017 zdravotnícku starostlivosť:

- Nemocnica Zlaté Moravce a.s.
- Neštátne ambulantné zdravotnícke zariadenia v poliklinike
- Ambulancie na území mesta Zlaté Moravce a v spádových obciach okresu (Topoľčianky, Obyce, Tesárske Mlyňany, Beladice, Sľažany a Hronský Beňadik)
- B. Braun Avitum s.r.o., dialyzačné stredisko, Zlaté Moravce
- Vox Lauri, s.r.o., Jednodňová zdravotnícka starostlivosť v odbore gynekológia a pôrodníctvo
- Zariadenie sociálnej starostlivosti „Svetlo“ Volkovce - Olichov
- Domovy sociálnej starostlivosti (2x Zlaté Moravce a Machulince)
- Lekárne v meste Zlaté Moravce a v obciach okresu (Topoľčianky a Tesárske Mlyňany)
- Zariadenia pre starostlivosť o ľudské telo – pedikúry

Výkon štátneho zdravotného dozoru (ŠZD)

ŠZD v okrese Zlaté Moravce bol vykonaný komplexnými previerkami 51x, jedenkrát v súvislosti s výskytom nozokomiálneho ochorenia a 4x mikrobiálnym monitoringom **Tab.IV.1.1**, v nasledujúcich zdravotníckych zariadeniach (ZZ):

Nemocnica Zlaté Moravce a.s. – je ZZ pavilónového typu, ktorého prevádzkovateľom je AGEL SK a.s. Nemocnica disponuje celkom s 95 lôžkami (chirurgické oddelenie 36 lôžok, oddelenie anesteziológie a intenzívnej medicíny (OAIM) 4 lôžka, interné oddelenie 50 a JIS pri internom oddelení 5 lôžok). Nelôžkové oddelenia sú tri: FBLR, RTG a laboratórnej medicíny, ktoré pozostáva z úseku hematologicko-transfuziologického a klinickej biochémie. Nemocnica má 9 ambulancií (internú, ortopedickú, traumatologickú, anesteziologickú, kardiologickú, hematologickú, chirurgickú, fyziatrisko-rehabilitačnú a sonografickú), 2 chirurgické operačné sály (OS) s trojstupňovou filtráciou vzduchu. Na OS je zabezpečený denný monitoring sterilizačných procesov chemickými, šaržovými indikátormi a Bowie dick testom. RÚVZ v Nitre vykonáva monitoring sterilizačnej techniky na operačných sálach biologickými testami jedenkrát mesačne a 2x ročne na oddelení laboratórnej medicíny. Samostatné oddelenie centrálnej sterilizácie sa v areáli nemocnice nenachádza. Sterilizáciu

pre OS ako aj pre jednotlivé oddelenia nemocnice vykonávajú pracovníci operačných sál, kde na sterilizáciu využívajú 1 horúcovzduchový sterilizátor (HS) a 2 autoklávy (AUT). Okrem toho sa nachádza 1 HS na oddelení laboratórnej medicíny v OKB laboratóriu.

Kontroly HER boli vykonané na oddeleniach nemocnice nasledovne: 1x na chirurgických operačných sálach a 1x na OAIM.

Na 2 chirurgických operačných sálach sme prekontrolovali aj evidenciu vyžiarených hodín germicídnych žiaričov.

Poliklinika, Bernolákova 24, Zlaté Moravce – je zdravotnícke zariadenie, ktoré združuje 49 neštátnych ambulancií (3 ambulancie praktických lekárov pre dospelých, 4 ambulancie detských lekárov, 6 zubných, 34 odborných ambulancií a 2 ambulancie dentálnej hygieny). Sterilizačnú techniku využíva 9 odborných, 6 zubných ambulancií, 2 ambulancie dentálnej hygieny a 1 lekárňu.

Kontroly HER boli vykonané v štyroch ambulanciách detských lekárov, v 5-tich ambulanciách zubných lekárov, v 2 ambulanciách dentálnej hygieny a v 8-mich ambulanciách odborných lekárov.

Zdravotné stredisko ŽITAVA, Hviezdoslavova 62, Zlaté Moravce - združuje 5 ambulancií (1 ambulancia praktického lekára pre dospelých, 1 detská ambulancia, 1 odborná a 2 zubné ambulancie).

Kontrola HER bola vykonaná v ambulancii detskej, odbornej a v dvoch zubných.

Ostatné neštátne ambulancie: v meste Zlaté Moravce sa nachádza ďalších 18 ambulancií súkromných lekárov (3 ambulancie praktických lekárov pre dospelých, 5 zubných a 10 odborných ambulancií). Sterilizačnú techniku využíva 5 zubných a 2 odborné ambulancie. Kontrola HER bola vykonaná v 5-tich ambulanciách zubných lekárov a v 2 ambulanciách odborných lekárov.

V obciach okresu sa nachádza 14 ambulancií, z toho je 7 ambulancií všeobecných lekárov (2x Topoľčianky, 1x Sľažany, Tesárske Mlyňany, Beladice, Obyce a Hronský Beňadik), 4 detské ambulancie (Obyce, Sľažany, Topoľčianky a Beladice), 2 zubné ambulancie (Topoľčianky a Tesárske Mlyňany) a 1 odborná ambulancia v Topoľčiankach. Sterilizačnú techniku využívajú 3 ambulancie.

Kontrola HER bola vykonaná v štyroch detských, dvoch zubných a v jednej odbornej ambulancii.

B.Braun AVITUM, s.r.o., dialyzačné stredisko je neštátne ZZ, ktoré poskytuje dialyzačné služby pre pacientov mesta a okolia. Nachádza sa v zrekonštruovaných priestoroch mestskej nemocnice. Stredisko má celkom 8 lôžok v 4 boxoch, z toho 2 lôžka slúžia na izoláciu

infekčných pacientov. Súčasťou zariadenia je nefrologická ambulancia, šatne a filtre pre pacientov, čakárne, pomocné miestnosti a úpravňa vody. Stredisko funguje v dvojzmennej prevádzke.

Kontrola HER bola vykonaná 1x spojená s mikrobiálnym monitoringom.

Vox Lauri, s.r.o., jednodňová zdravotnícka starostlivosť v odbore gynekológia a pôrodnictvo sa nachádza v priestoroch mestskej nemocnice. Jej súčasťou je gynekologicko-pôrodná ambulancia a zákrokovňa.

Kontrola HER bola vykonaná jedenkrát. Zároveň bola vykonaná aj kontrola sterilizačnej techniky.

Lekárske služby poskytuje 8 lekární, (6x v meste Zlaté Moravce a 1x Topoľčianky a Tesárske Mlyňany). Sterilizačnú techniku sme skontrolovali v 3 lekárnach v Zlatých Moravciach a 1x v Tesárskych Mlyňanoch.

V spolupráci s odborom hygieny životného prostredia sme monitorovali sterilizačnú techniku v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo v 5-tich pedikúrach.

Vyhodnotenie hygienicko - epidemiologického režimu:

V okrese Zlaté Moravce sme v roku 2017 odobrali 14 vzoriek zo sterilného materiálu a 66 vzoriek z prostredia (z toho sú 2 vzorky z ovzdušia operačných sál a 3 vzorky dezinfekčných roztokov). Otestovali sme 78 sterilizačných prístrojov, z toho bolo 21 prístrojov kontrolovaných opakovane. **Tab.IV.2 – IV.6.**

Tab. IV.1.2 uvádza výsledky biologického testovania sterov zo sterilného materiálu a z prostredia: všetkých 14 odobratých vzoriek **zo sterilných materiálov** bolo negatívnych.

Zo 66 vzoriek **z prostredia** odobratých v ZZ okrese bolo 16 pozitívnych (24,2 %): na operačných sálach bolo z 21 vzoriek 5 pozitívnych (23,8 %), na OAIM boli z 21 vzoriek 2 pozitívne (9,5 %), na dialýze bolo zo 16 vzoriek 6 pozitívnych (37,5 %) a v zariadení sociálnej starostlivosti boli z 8 sterov 3 pozitívne (37,5 %).

Tab. IV.1.3 a 4 uvádza kontrolu efektu sterilizácie podľa typu materiálu, druhu sterilizácie a obalu. Všetkých 14 vzoriek bolo negatívnych.

Tab. IV.1.6 uvádza mikrobiologickú kontrolu dezinfekcie a dezinfekčných roztokov.

Z celkového počtu 66 odobratých vzoriek bolo 16 pozitívnych (24,2%). Grampozitívna mikroflóra bola izolovaná 13x a gramnegatívna 3x. Z izolovaných bakteriálnych kmeňov prevládali stafylokoky.

Tab. IV.1.5. uvádza kontrolu sterilizačnej techniky. Na operačných sálach a ambulanciách okresu evidujeme 23 AUT a 36 HS. V roku 2017 sme otestovali spolu 38 AUT a 40 HS.

Z toho opakovane bolo skontrolovaných 16 AUT a 5 HS. Celkom bolo v roku 2017 vykonaných 78 kontrol sterilizačnej techniky.

Sterilizácia na jednotlivých oddeleniach a ambulanciách sa vykonávala podľa platnej vyhlášky MZ SR č. 553/2007. O sterilizačných cykloch sa vedú sterilizačné denníky. V rámci vlastného monitoringu účinnosti sterilizačnej techniky sa používajú chemické indikátory.

Upratovanie v rámci nemocnice je zabezpečené svojpomocne vlastným PZP personálom podľa vlastného sanitačno-dezinfekčného programu. Na oddeleniach majú zabezpečenú diferenciáciu upratovacích pomôcok podľa pracovísk a využívajú systém dvoch vedier. Dezinfekčné prípravky sú v pravidelných intervaloch striedané. Upratovanie v neštátnych ambulanciách je zabezpečené individuálne a v poliklinike upratuje spoločné priestory súkromná firma.

Manipulácia s bielizňou - na lôžkových oddeleniach sa použitá bielizeň odstraňuje a počíta vo vyhradených miestnostiach. Pranie bielizne zabezpečuje práčovňa LAVATON Trnava. Transport použitej bielizne je zabezpečený kontajnermi. Čistá bielizeň sa skladuje v skrinách na jednotlivých oddeleniach. Na jednotlivých ambulanciách polikliniky je pranie osobných ochranných pracovných prostriedkov a bielizne zabezpečené individuálne.

Manipulácia s odpadom - v nemocnici sa využíva separovaný zber odpadu. Odpadkové nádoby sú vybavené jednorazovými igelitovými vrecami. Nebezpečný biologický odpad sa ukladá do plastických obalov na jedno použitie, skladuje sa v chladiacom boxe a odváža sa do spaľovne. Likvidácia odpadov je centrálné riadená a koordinovaná. Komunálny odpad likviduje mesto Zlaté Moravce. Neštátne ambulancie majú zmluvne zabezpečený odvoz a likvidáciu biologického odpadu súkromnými firmami, ktoré majú na to oprávnenie.

Vzduchotechnické zariadenie – na 2 operačných sálach nemocnice je trojstupňová filtrácia vzduchu a je zabezpečený pravidelný servis filtračných zariadení.

Dezinfekcia - na lôžkových oddeleniach, operačných sálach a ambulanciách sa dodržiava zásada striedania dezinfekčných roztokov. Spôsob, intervaly, expozičný čas a druh použitého dezinfekčného prípravku majú uvedené v prevádzkových poriadkoch jednotlivých oddelení a ambulancií.

Umývanie a dezinfekcia rúk zdravotníckeho personálu je zabezpečená systémom dávkovačov tekutých mydiel a dezinfekčných prostriedkov. Na utieranie rúk sa používajú jednorazové papierové utierky.

Pri kontrolách HER sme zdravotníckych pracovníkov upozorňovali:

- na využívanie striedania dezinfekčných prípravkov v pravidelných intervaloch

- na presné dodržiavanie koncentrácie a expozičného času dezinfekčných prostriedkov podľa návodu na použitie a spôsob ich skladovania - kontrolovanie dátumu expirácie.

Po zistení nevyhovujúcich výsledkov zo sterov boli na jednotlivých oddeleniach písomnou formou nariadené opatrenia na odstránenie nedostatkov.

Konzultácie - boli poskytované zdravotníckym zariadeniam a zdravotníckym pracovníkom hlavne na úseku nozokomiálnych ochorení, dekontaminácie, očkovania proti VHB, pri poranení zdravotníckeho pracovníka a 5x pri vypracovávaní prevádzkových poriadkov.

Rozhodnutia - v roku 2017 boli vydané 2 rozhodnutia na schválenie prevádzkových poriadkov a 1 rozhodnutie na schválenie priestorov a prevádzkového poriadku novej ambulancie.

Poznámka: Vysvetlivky skratiek izolovaných mikróbov viď príloha.

Tab. IV.1.1 Prehľad o výkone ŠZD ZZ v okrese Zlaté Moravce
za rok 2017

Zdravotnícke zariadenie/oddelenie	Celkový počet ZZ	vykonaný ŠZD				SPOLU
		Komplex previerky	V súvislosti s NN	Kontrola náprav. opatrení	mikrobiálny monitoring	
lôžkové odd. - OAIM/JIS	1	1	-	-	1	2
lôžkové odd.- chirurgický smer	1	-	-	-	1	1
lôžkové odd. - nechirurgický smer	1	-	-	-	-	-
ambulancia pre deti a dorast	9	9	-	-	-	9
ambulancia pre dospelých	15	-	-	-	-	-
ambulancie odborní lekári	46	14	-	-	-	14
stomatológovia	17	17	-	-	-	17
dialýza	1	1	-	-	1	2
jednodňová ZS	1	-	-	-	-	-
lekárne	4	4	-	-	-	4
zariadenia starostlivosti o ľudské telo (pedikúry)	7	5	-	-	-	5
ZSS, DOS, DSS	5	-	1	-	1	2
SPOLU	108	51	1	-	4	56

Tab. IV.1.2 Výsledky biologického testovania sterov zo sterilného materiálu a z prostredia v okrese Zlaté Moravce za rok 2017

Oddelenie	sterilný materiál			prostredie		
	počet	z toho pozit.		počet	z toho pozit.	
	abs.	abs.	%	abs.	abs.	%
Chirurgické OS	14	0	0	21	5	23,8
OAIM	-	-	-	21	2	9,5
dialýza	-	-	-	16	6	37,5
zariadenie soc. starostlivosti	-	-	-	8	3	37,5
SPOLU	14	0	0	66	16	24,2

Tab. IV.1.3 Kontrola efektu sterilizácie podľa typu materiálu a obalu v okrese Zlaté Moravce za rok 2017

názov zdravotníckej pomôcky	Vzorky sterilizované v												% pozit.
	jednoraz. kombin. obaloch		kontajne roch		kazetách dózach		v inom obale		voľne		Spolu		
	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	
Kov							2	0	4	0	6	0	0
Sklo													
Guma									2	0	2	0	0
Textil	2	0									2	0	0
Plasty													
Liečivá													
endoskopy I. kateg.									4	0	4	0	0
Šitie													
Roztoky													
Iné													
SPOLU	2	0					2	0	10	0	14	0	0
% pozit		0						0		0		0	

Tab. IV.1.4 Kontrola efektu sterilizácie podľa typu materiálu a druhu sterilizácie v okrese Zlaté Moravce za rok 2017

Názov zdravot. pomôcok	Vzorky sterilizované v																% pozit.
	HVS		autokláv		chemicky		fyzikálne chemicky		plazma		inak		VSD		SPOLU		
	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	
Kov			6	0											6	0	0
Sklo																	
Guma			2	0											2	0	0
Textil			2	0											2	0	0
Plasty																	
Liečivá																	
endosk. I. kateg.			4	0											4	0	0
Šitie																	
Roztoky																	
iné																	
SPOLU			14	0											14	0	0
% pozit				0												0	

Tab. IV.1.5 Inventarizácia sterilizačných prístrojov a kontrola ich funkčnosti v okrese Zlaté Moravce za rok 2017

Typ prístroja	Celkový počet	Výsledky testovania						
		počet kontrolovaných	% Kontrolovaných	počet pozitívnych	% pozit. z počtu kontrolovaných	opakovane kontrolované	počet opakovane pozit.	počet vyradených
AUT	23	22	95,6	0	0	16	0	0
HVS	36	35	97,2	0	0	5	0	3
FS								
Plazma								
EO								
Iný								
Spolu:	59	57	96,6	0	0	21	0	3

Tab. IV.1.6 Výsledky mikrobiologickej kontroly dezinfekcie
a dezinfekčných roztokov v okrese Zlaté Moravce za rok 2017

Miesto odberu vzoriek	Počet odobratých vzoriek			Druhy a počet izolovaných mikroorganizmov		
	Celkom	Pozit.		Grampozitívna mikroflóra	Gramnegatívna mikroflóra	Plesne a kvasinky
		abs	%			
Ruky personálu	1	1	100,0	STA.I	0	0
Pokožka a ruky pacientov						
Prístroje na udržiavanie vitálnych funkcií	4	1	25,0	ENT	0	0
Inkubátory						
Prostredie endoskop. prac. s endoskopmi II. kat.						
Nástroje a pomôcky so suchým prostredím						
Nástroje a pomôcky s vlhkým prostredím	6	2	33,3	STA.I	ENTB	0
Dezinfekčné roztoky	3	0	0	0	0	0
Lekárske roztoky a H ₂ O						
Masti a gély						
Pomôcky na stravovanie pacientov	1	0	0	0	0	0
Lôžkoviny a bielizeň	2	1	50,0	STR.I	0	0
Pomôcky na upratovanie a toaletu pacientov						
Maloplošná dezinfekcia (odd., lekárne, ambulancie)	29	8	27,6	2ENT, 2MIK STA.A, STA.I	2ENTB	0
Maloplošná dezinfekcia (operačný trakt)	11	0	0	0	0	0
Veľkoplošná dezinfekcia (oddelenia a ambulancie)	3	0	0	0	0	0
Veľkoplošná dezinfekcia (operačný trakt)	4	1	25,0	MIK	0	0
Vyšetrenie ovzdušia (aeroskop, sedimentácia)	2	2	100,0	STA.I, MIK	0	0
SPOLU	66	16	24,2	13	3	0

Zoznam najčastejšie izolovaných mikrobiálnych druhov a ich skratky:

Názov mikróba:

Skratka: G+ G-

Acinetobacter	ACI	-
Aeromonas /A. hydrophila .../	AER	-
Alcaligenes faecalis	AF	-
Bordetella	BOR	-
Burkholderia	BUR	-
Campylobacter	CAM	-
Candida albicans	CAN.A	P
Citrobacter	CIT	-
Clostridium	CLO	+
Corynebacterium	COR	+
Escherichia coli	EC	-
Enterobacter /agglomerans, cloacae, aerogenes, intermedium.../	ENTB	-
Enterokoky /Enterococcus faecalis/	ENT	+
Flavobacter species	FLA	-
Haemophilus influenzae	HE.I	-
Hafnia	HAF	-
Klebsiella /K. pneumoniae.../	KLE	-
Kvasinky - iné	KV.I	K
Legionella	LEG	-
Mikrokoky	MIK	+
Morganella morgani (predtým Proteus m.)	MM	-
Moraxella /M. lacunata/	MOR	-
Mykoplazmy /M. hominis, pneumoniae .../	MYKP	P
Mykózy -patogénne huby /Aspergillus fumigatus, flavus, niger/	MYK	P
Neisseria	NEI	-
Pasteurella species	PAS	-
Proteus mirabilis	PR.M	-
Proteus vulgaris	PR.V	-
Proteus - iný /P. morgani./	PR.I	-
Plesne /Cladosporium sp., .../	PL	P
Providencia (P.rettgeri)	PRO	-
Pseudomonas aeruginosa	PS.A	-
Pseudomonády iné /stutzeri, mendocina, putida, hominis, alcaligenes, cepacia, gram negat. nefermentujúce paličky .../	PS.I	-
Salmonella	SAL	-
Sarcina	SAR	+
Serratia /S. marcescens/	SER	-
Shigella	SHI	-
Staphylococcus aureus	STA.A	+
Staphylococcus epidermidis	STA.E	+
Staphylococcus iný /SKN = St. koaguláza negat., hominis, xylosus, warneri/	STA.I	+
Streptococcus agalactiae /aj streptokok zo skup. B /	STR.A	+
Streptococcus pneumoniae	STR.P	+
Streptococcus pyogenes	STR.S	+
Streptococcus iný /S. viridans, gama streptokoky.../	STR.I	+
Vzdušné sporujúce baktérie /Bacillus subtilis, cereus, megatérium/	VS	+
Yersinia	YER	-

Tab.III.9.5 Výskyt NN podľa oddelenia a lokalizácie infekcie v okrese Zlaté Moravce za rok 2017

Druh oddelenia	Lokalizácia infekcie														S P O L U	
	črevná		respiračná		urogenitálna		koža a sliznice		infekcie v mieste operač. výkonu		sepsy		ostatné			
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
OAIM	-	-	22	59,5	11	29,7	1	2,7	-	-	3	8,1	-	-	37	18,7
Interné	1	1,6	27	43,5	26	41,9	-	-	-	-	7	11,3	1	1,6	62	31,3
Chirurgické	1	2,2	14	31,3	12	26,7	-	-	9	20,0	6	13,3	3	6,6	45	22,7
DSS „Úsmev“ Zlaté Moravce	-	-	2	33,3	3	50,0	1	16,7	-	-	-	-	-	-	6	3,0
ZSS „Svetlo“ Olichov	46	95,8	2	4,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	48	24,2
SPOLU	48	24,2	67	33,8	52	26,3	2	1,0	9	4,5	16	8,1	4	2,0	198	100,0

(Koža a sliznice: 1x svrab, 1x inflamovaný dekubit
Ostatné : 4x flebitída)

Tab.III.9.6 Výskyt NN podľa EA a lokalizácie v okrese Zlaté Moravce za rok 2017

Etiologické agens	Lokalizácia infekcie															
	črevná		respiračná		urogenitálna		kože a slizníc		infekcie v mieste operač. výkonu		sepsy		ostatné		S P O L U	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Acinetobacter	-	-	5	50,0	1	10,0	-	-	1	10,0	3	30,0	-	-	10	6,2
Candida albicans	-	-	1	50,0	1	50,0	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1,2
Candida iná	-	-	-	-	1	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,6
Clostridium diff.	2	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1,2
E.coli	-	-	4	26,7	9	60,0	-	-	2	13,3	-	-	-	-	15	9,3
Enterobacter	-	-	6	42,9	4	28,6	-	-	2	14,3	1	7,1	1	7,1	14	8,7
Enterococcus faecalis	-	-	-	-	2	66,7	-	-	1	33,3	-	-	-	-	3	1,7
Iné g- mikroorgan.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	100,0	-	-	2	1,2
Klebsiella	-	-	11	34,4	18	56,3	1	3,1	-	-	2	6,3	-	-	32	19,9
Kocuria kristinae	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100,0	-	-	1	0,6
Morganella morganii	-	-	-	-	2	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1,2
Proteus	-	-	-	-	4	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2,5
Pseudomonas	-	-	3	30,0	7	70,0	-	-	-	-	-	-	-	-	10	6,2
Rotavírusy	4	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2,5
Serratia marcescens	-	-	1	100,0	1	50,0	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1,2
Stp.aureus	-	-	12	85,7	-	-	-	-	-	-	1	7,1	1	7,1	14	8,7
Stp.aureus-MRSA	-	-	16	84,2	-	-	-	-	3	15,8	-	-	-	-	19	11,8
Stp.iný špecifikovaný	-	-	-	-	2	28,6	-	-	-	-	5	71,4	-	-	7	4,3
Stenotrop.maltophilia	-	-	1	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,6
Streptococcus iný šp.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100,0	-	-	1	0,6
Negat.	14	93,3	1	6,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	9,3
Spolu vyšetrených	20	12,4	61	37,9	52	32,3	1	0,6	9	6,0	16	9,9	2	1,2	161	81,3
Bez odberu	28	75,7	6	16,2	-	-	1	2,7	-	-	-	-	2	5,4	37	18,7
S P O L U	48	24,2	67	33,8	52	26,3	2	1,0	9	4,5	16	8,1	4	2,0	198	100,0

b. IV.2. ŠZD v ohniskách nákaz je uvedený vo výročnej správe za okres Nitra ako sumár za okresy Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce.

V. Ostatné činnosti

Časť „V. Ostatné činnosti“ je uvedená vo výročnej správe za okres Nitra.

VI. Všeobecné kritériá

V tabuľke č. VI.1. je uvedená špecifická chorobnosť viazaná na pohlavie u prenosných chorôb vykázaných v roku 2017 v okrese Zlaté Moravce

V tabuľke č. VI.2. je uvedená vekovošpecifická chorobnosť na prenosné ochorenia v roku 2017 v okrese Zlaté Moravce.

V tabuľke č. VI.3. je uvedená sezónnosť výskytu prenosných ochorení v roku 2017 v okrese Zlaté Moravce.

Tabuľka č. VI.4., v ktorej sú uvedené menšie epidémie alimentárnych ochorení s počtom 2 až 5 prípadov, riešené v roku 2017, je uvedená v sumári za okresy Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce vo výročnej správe za okres Nitra.

Tab. VI.1. - Špecifická chorobnosť viazaná na pohlavie
v okrese Zlaté Moravce - rok 2017

Kód MKCH	Ochorenie	Chorobnosť v roku 2017		Z toho				
		abs.	na 100 000	muži		ženy		
				abs.	na 100 000	abs.	na 100 000	
1	2	3	4	5	6	7	8	
A01	Brušný týfus a paratýfus	o	-	-	-	-	-	-
		n	-	-	-	-	-	-
A02	Iné infekcie salmonelami	o	31	76,0	14	70,0	17	81,8
		n	1	2,5	1	5,0	-	-
A03	Bacilová dyzentéria	o	-	-	-	-	-	-
		n	-	-	-	-	-	-
A04	Iné bakter.črevné infekcie	54	132,4	27	135,0	27	129,9	
A05	Iné bakter.otravy potrav.	-	-	-	-	-	-	
A08	Vírus. a inými organizmami vyvolané črevné infekcie	204	500,1	89	444,8	115	553,3	
A09	Nešpec. gastroenteritídy	-	-	-	-	-	-	
B15	Akútna hepatitída A	1	2,5	1	5,0	-	-	
B16	Akútna hepatitída B	-	-	-	-	-	-	
B17.1	Akútna hepatitída C	-	-	-	-	-	-	
B17.2	Akútna hepatitída E	-	-	-	-	-	-	
B18	Chronická hepatitída	2	4,9	-	-	2	9,6	
B19	VH bližšie nešpecifikované	-	-	-	-	-	-	
A37	Divý kašeľ	6	14,7	1	5,0	5	24,1	
A38	Šarlach	-	-	-	-	-	-	
B01	Ovčie kiahne	243	595,7	118	589,7	125	601,4	
B05	Osýpky	-	-	-	-	-	-	
B06	Ružienka	-	-	-	-	-	-	
B26	Mumps	1	2,5	1	5,0	-	-	
A39	Meningokokové infekcie	-	-	-	-	-	-	
A85-87 A89	Vírusové infekcie CNS	-	-	-	-	-	-	
A84	Vír.encefal.pren.kliešťami	1	2,5	1	5,0	-	-	
G00	Bakter.zápal mozg.plien	2	4,9	2	10,0	-	-	
A21	Tularémia	-	-	-	-	-	-	
B58	Toxoplazmóza	-	-	-	-	-	-	
A78	Q-horúčka	-	-	-	-	-	-	
A27	Leptospiróza	-	-	-	-	-	-	
A32	Listerióza	-	-	-	-	-	-	
A35	Tetanus	-	-	-	-	-	-	
A69	Lymská borelióza	1	2,5	0	0	1	4,8	
B86	Svrab	42	103,0	22	110,0	20	96,2	
B02	Herpes zoster	28	68,6	9	45,0	19	91,4	

Tabuľka VI.2. - Vekovošpecifická chorobnosť na prenosné choroby v okrese Zlaté Moravce - rok 2017

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Vekové skupiny											Spolu		
			0	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
A01	Brušný týfus	o	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
			rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		n	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A02	Iné infekcie salmonelami	o	abs.	2	10	6	1	2	1	4	-	1	-	4	31	
			rel.	484,3	698,8	333,2	59,7	102,0	38,0	65,1	-	35,3	-	57,2	78,4	
		n	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
			rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	17,7	-	-	-	2,5
A03	Bacilová dyzentéria	o	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
			rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		n	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A04	Iné bakteriálne črevné infekcie	abs.	2	15	10	7	4	4	4	1	-	1	6	54		
		rel.	484,3	1048,2	555,2	417,7	204,1	151,9	65,1	15,7	-	17,5	85,8	132,4		
A05	Iné bakteriálne otravy potrav.	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
A08	Vírus.a inými organ. vyvol. črev. infekcie	abs.	10	68	41	5	4	3	15	8	9	9	32	204		
		rel.	2421,3	4751,9	2276,5	298,3	204,1	113,9	244,2	125,7	159,0	157,3	457,8	500,1		
A09	Nešpecifikovaná gastroenteritída	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B15	Akútna hepatitída A	abs.	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1		
		rel.	-	-	-	59,7	-	-	-	-	-	-	-	2,5		
B16	Akútna hepatitída B	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B17.1	Akútna hepatitída C	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B17.2	Akútna hepatitída E	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B17.8	Iná špecifikovaná vírusová hepatitída	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B18	Chronická hepatitída	abs.	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	2		
		rel.	-	-	-	-	-	-	16,3	-	-	17,5	-	4,9		
B19	VH bližšie nešpecifikované	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
A37	Divý kašeľ	abs.	-	-	-	-	-	-	1	2	2	1	-	6		
		rel.	-	-	-	-	-	-	16,3	31,4	35,3	17,5	-	14,7		
A38	Šarlach	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B01	Ovčie kiahne	abs.	6	83	104	35	8	3	4	-	-	-	-	243		
		rel.	1452,8	5800,1	5774,6	2088,3	408,2	113,9	65,1	-	-	-	-	595,7		

Tabuľka VI.2. - Vekovošpecifická chorobnosť na prenosné choroby v okrese Zlaté Moravce - rok 2017 - pokračovanie

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Vekové skupiny											Spolu
			0	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
B05	Osýpky	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B06	Ružienka	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B26	Mumps	abs.	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
		rel.	-	69,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,5
A39	Meningokokové infekcie	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A85-A87 A89	Vírusové infekcie CNS	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A84	Vir.encefalitída prenáš.kliešťami	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17,5	-	2,5
G00	Bakteriálny zápal mozgových plien	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17,5	14,3	4,9
A21	Tularémia	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B58	Toxoplazmóza	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A78	Q-horúčka	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A27	Leptospiróza	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A32	Listerióza	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A35	Tetanus	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A69	Lymská borelióza	abs.	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
		rel.	-	-	-	-	-	-	16,3	-	-	-	-	2,5
B86	Svrab	abs.	1	3	4	10	6	4	3	3	3	1	4	42
		rel.	242,1	209,6	222,1	596,7	306,1	151,9	48,8	47,1	53,0	17,5	57,2	103,0
B02	Herpes zoster	abs.	-	-	1	1	-	-	6	-	1	9	10	28
		rel.	-	-	55,5	59,7	-	-	97,7	-	17,7	157,3	143,1	68,6

Tabuľka VI.3. - Sezónnosť výskytu prenosných chorôb v okrese Zlaté Moravce - rok 2017

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Mesiace												Spolu		
			JAN.	FEB.	MAR.	APR.	MAJ	JÚN	JÚL	AUG.	SEP.	OKT.	NOV.	DEC.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
A01	Brušný týfus a paratýfus	o	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
			%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		n	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
			%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
A02	Iné infekcie salmonelami	o	abs.	-	-	3	2	2	2	3	4	4	8	-	3	31	
			%	-	-	9,7	6,5	6,5	6,5	9,7	12,8	12,8	25,8	-	9,7	100,0	
		n	abs.	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
			%	-	-	-	-	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0
A03	Bacilová dyzentéria	o	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
			%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		n	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A04	Iné bakteriálne črevné infekcie	abs.	2	3	2	3	8	6	6	5	6	6	4	3	54		
		%	3,7	5,6	3,7	5,6	14,8	11,1	11,1	9,2	11,1	11,1	7,4	5,6	100,0		
A05	Iné bakteriálne otravy potrav.	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
A08	Vírus.a inými org. vyv. črev. infekcie	abs.	18	9	21	19	22	13	7	4	11	65	11	4	204		
		%	8,8	4,4	10,3	9,3	10,8	6,4	3,4	2,0	5,4	31,8	5,4	2,0	100,0		
A09	Nešpecifikovaná gastroenteritída	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B15	Akútna hepatitída A	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1		
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0	-	-	100,0		
B16	Akútna hepatitída B	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B17.1	Akútna hepatitída C	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B17.2	Akútna hepatitída E	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B17.8	Iná špecifikovaná vírusová hepatitída	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B18	Chronická hepatitída	abs.	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2		
		%	50,0	-	-	-	50,0	-	-	-	-	-	-	-	100,0		
B19	VH bližšie nešpecifikované	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
A37	Divý kašeľ	abs.	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	3	-	6		
		%	-	16,7	-	-	-	-	-	-	-	33,3	50,0	-	100,0		
A38	Šarlach	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B01	Ovčie kiahne	abs.	74	44	20	13	15	34	8	1	1	4	7	22	243		
		%	30,5	18,1	8,2	5,3	6,2	14,0	3,3	0,4	0,4	1,6	2,9	9,1	100,0		

Tabuľka VI.3. - Sezónnosť výskytu prenosných chorôb v okrese Zlaté Moravce - rok 2017 - pokračovanie

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Mesiace												Spolu
			JAN.	FEB.	MAR.	APR.	MAJ	JÜN	JÜL	AUG.	SEP.	OKT.	NOV.	DEC.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
B05	Osýpky	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B06	Ružienka	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B26	Mumps	abs.	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
		%	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0
J10	Chrípka	abs.	3188	2937	2602	1349	1538	1784	776	867	1738	2297	2403	1660	23 139
		%	13,8	12,7	11,2	5,8	6,6	7,7	3,4	3,7	7,5	10,0	10,4	7,2	100,0
A39	Meningokokové infekcie	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A85-A89	Vírusové infekcie CNS	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A84	Vír.encefalitída prenáš.kliešťami	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0	-	-	-	100,0
G00	Bakteriálny zápal mozgových plien	abs.	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2
		%	-	-	50,0	-	-	-	-	-	-	-	-	50,0	100,0
A21	Tularémia	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B58	Toxoplazmóza	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A78	Q-horúčka	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A27	Leptospiróza	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A32	Listerióza	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A35	Tetanus	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A69	Lymeská borelióza	abs.	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
		%	-	-	-	-	-	-	100,0	-	-	-	-	-	100,0
B86	Svrab	abs.	8	7	4	1	2	9	-	-	2	3	6	-	42
		%	19,0	16,7	9,5	2,4	4,8	21,4	-	-	4,8	7,1	14,3	-	100,0
B02	Herpes zoster	abs.	2	4	2	3	1	1	1	1	5	2	5	1	28
		%	7,1	14,2	7,1	10,7	3,6	3,6	3,6	3,6	17,9	7,1	17,9	3,6	100,0

REGIONÁLNY ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA
so sídlom v Nitre

VÝCHOVA K ZDRAVIU

VÝROČNÁ SPRÁVA

2017

Vypracovala
Mgr. IngridBáreková

7.2.2018

A. Organizácia a podmienky činnosti oddelenia výchovy k zdraviu vrátane Poradenského centra ochrany a podpory zdravia

a. Organizačná štruktúra

Oddelenie výchovy k zdraviu RÚVZ so sídlom v Nitre je samostatné oddelenie, ktoré podlieha pod priame vedenie regionálnej hygieničky MUDr. Mgr. Kataríny Tinárovej, MPH, MHA – vedúcej služobného úradu. Podľa organizačnej štruktúry je zaradené do úseku pre výkon verejnej správy. Oddelenie výchovy k zdraviu realizuje preventívnu a edukačnú činnosť so zameraním na neinfekčné ochorenia s hromadným výskytom. Poradenskú činnosť zabezpečuje v rámci základnej poradne zdravia, ktorá poskytuje poradenskú činnosť pre okresy Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce. Na RÚVZ so sídlom v Nitresú zriadené nadstavbové poradne zdravia, poradňa HIV/AIDS, poradňa zdravej výživy, poradňa na odvykanie od fajčenia, poradňa pre deti a mládež, environmentálna poradňa a poradňa ochrany a podpory zdravia pri práci. Činnosť nadstavbových poradní personálne zabezpečujú zamestnanci jednotlivých oddelení RÚVZ Nitra, ktorí v nich pracujú.

b. Personálne obsadenie oddelenia

Na oddelení výchovy k zdraviu pracuje 1 pracovník s vysokoškolským vzdelaním v odbore verejné zdravotníctvo s plným pracovným úväzkom (1,0). Základná poradňa zdravia je personálne obsadená 1 zdravotnou sestrou s čiastočným pracovným úväzkom (0,6). Pracovníci oddelenia výchovy k zdraviu a základnej poradne zdravia vykonávajú prácu vo verejnom záujme.

B. Vzdelávanie pracovníkov

P.č.	Vzdelávanie a odborné aktivity - zameranie	dátum a miesto	mená účastníkov
1.	Školenie „Prevenia je v našich rukách – najnovšie poznatky v oblasti ústnej hygieny detí a dorastu“	ÚVZSR Bratislava 23.2.2017	Mgr. Báreková
2.	6.zasadnutie Poradného zboru hlavného hygienika SR pre odbor výchova k zdraviu	RUVZ Spišská Nová Ves 27.4.2017	Mgr. Báreková
3.	Porada vedúcich oddelení výchovy k zdraviu v Nitrianskom kraji	RÚVZ Nitra 16.5.2017	Mgr. Báreková
4.	Pracovné stretnutie k projektu „Viem, čo zjem“	RÚVZ Žilina 6.9.2017	Mgr. Báreková
5.	Zasadnutie Poradného zboru hlavného hygienika SR pre odbor výchovy k zdraviu	RÚVZ Stará Ľubovňa 5. – 6.10.2017	Mgr. Báreková

6.	Pracovná porada vedúcich oddelení výchovy k zdraviu v Nitrianskom kraji	RÚVZ Nitra 24.10.2017	Mgr. Báreková
7.	Pracovná porada pre užívateľov programu „Test zdravé srdce“	RÚVZ Banská Bystrica 10.11.2017	Dúbravická Júlia
8.	Jesenný celoústavný seminár	RÚVZ Nitra 13.11.2017	Mgr. Báreková p. Dúbravická

C. Rozbor činnosti

1. Prioritné celospoločenské intervenčné aktivity podpory zdravia

- zvýšenie pohybovej aktivity

Zvýšeniu pohybovej aktivity bolo venovaných **42aktivít**, z toho boli 29 pre cieľovú skupinu deti a mládež, 9 aktivít pre osoby v produktívnom veku a 4 pre cieľovú skupinu osôb v poproduktívnom veku. Prednášky mali za cieľ informovať jednotlivé cieľové skupiny obyvateľstva o zdravotných benefítoch a význame pohybu v prevencii civilizačných ochorení.

V rámci činnosti Poradne zdravia sme vykonávali odborné poradenstvo pre klientov s nadváhou, ktorým boli poskytnuté individuálne konzultácie a odborné poradenstvo s dôrazom na zdravú výživu, dodržiavanie správneho pitného režimu a vhodnú pohybovú aktivitu s cieľom predísť nadváhe a obezite, prípadne nadmernú hmotnosť redukovať a znížiť zdravotné riziká.

V súvislosti s napĺňaním intervencií zameraných na podporu zdravia schválil pre rok 2017 Hlavný hygienik Slovenskej republiky 7. ročník celoslovenskej kampane „Vyzvi srdce k pohybu“, ktorá sa uskutočnila od marca do júna na celom území Slovenska. Kampaň sa konala na výzvu Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO), pod záštitou Úradu verejného zdravotníctva (ÚVZ) SR a Slovenskej epidemiologickej a vakcinologickej spoločnosti - SLS. Cieľom kampane bolo zvýšiť informovanosť obyvateľstva o význame pohybovej aktivity v prevencii chronických neinfekčných ochorení a propagovanie minimálneho objemu a intenzity pohybovej aktivity, ktoré už môžu byť efektívne pri priaznivom ovplyvnení zdravia jedinca, zdôrazňovať zdravotne orientované formy pohybovej aktivity a zdraviu prospešné cvičenia, vytvárať partnerstvá, ktoré by pohybové aktivity dospelým ľuďom umožňovali, uľahčovali a sprístupňovali, na všetkých úrovniach a propagácia priaznivých účinkov pohybovej aktivity na zdravie u dospelého obyvateľstva vo všetkých médiách a na podporných podujatiach. Oddelenie výchovy k zdraviu RÚVZ so sídlom v Nitre na začiatku intervenčnej fázy oslovilo a požiadalo o spoluprácu v oblasti propagácie viaceré inštitúcie. Sprievodný list spolu s metodickým usmernením a účastníckym listom elektronicky odoslali do všetkých školských zariadení, vybraným samosprávam (Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja, vybraným obecným a mestským úradom, mestským kultúrnym strediskám, denným centram seniorov. Oslovené boli inštitúcie a podniky, v ktorých pracujú prevažne osoby so sedavým zamestnaním v produktívnom veku. Informácie o súťaži sme umiestnili do liniekestskej hromadnej dopravy v Nitre. S cieľom prezentovať kampaň širokej verejnosti sme kontaktovali regionálne médiá a regionálne televízne vysielanie. Účastníkom súťaže boli poskytnuté možnosti vyšetrení v Poradni zdravia na RÚVZ so sídlom v Nitre - vstupné a výstupné

vyšetrenia rizikových parametrov srdcovo-cievnych ochorení. V rámci Nitrianskeho regiónu sa do súťaže zapojilo celkovo 48 osôb.

- ozdravenie výživy

V roku 2017 bolo problematike ozdravenia výživy a zlepšeniu pitného režimu venovaných celkovo **76 edukačných aktivít** vo forme prednášok, besied a školení vo vzťahu k jednotlivým cieľovým skupinám. Z toho boli 67 venovaných pre deti a mládež, 2 pre cieľovú skupinu osôb v produktívnom veku a 7 pre skupinu osôb v poproduktívnom veku. Prednášky boli zamerané na propagáciu a uplatňovanie hlavných zásad zdravej výživy, predovšetkým na pestrosť a vyváženosť stravy a na pozitívne ovplyvňovanie stravovacích návykov, na zníženie konzumácie živočíšnych tukov a cukrov, a tým k zníženiu energetickej hodnoty stravy, na zvýšenie konzumácie ovocia a zeleniny, strukovín, celozrnných obilovín, morských produktov, nízkotučných mliečnych produktov a pitný režim.

V školskom roku 2016/2017 oddelenie výchovy k zdraviu uskutočnilo v rámci projektu „**Školské ovocie**“ celkovo 19 prednášok na základných školách, špeciálnych základných školách a žiakov 8 ročného gymnázia. Témami prednášok boli: Stop obezite – prevencia nadváhy, Význam ovocia a zeleniny vo výžive, Pyramída zdravej výživy, Zásady správnej výživy, Čo je zdravá výživa, Vitamíny a naše zdravie.

V roku 2017 sme pokračovali v realizácii projektu „**Viem, čo zjem**“, ktorého cieľom bolo viesť deti v spolupráci s odborníkmi a pedagógmi k zdravej výžive a vyváženému životnému štýlu. Odborným gestorom tohto projektu bol ÚVZ SR. V roku 2017 sme uskutočnili celkovo **42 vzdelávacích aktivít** formou interaktívnych prednášok v 7 zapojených školách do projektu:

I. Báreková: Viem, čo zjem, Piaristická spojená škola sv. J.Kalazanského, (4., 6. 7..ročník, prima, sekunda), 7.2.2017, 3x prednášky.

I. Báreková: Viem, čo zjem, ZŠ Fatranská - 2 triedy (4.A, 4.C) 14.2.2017 2x prednášky.

I.Báreková:Viem, čo zjem,ZŠ Gorazdova - 4 triedy (4.,5.,6..ročník) 28.2.2017, 4x prednášky.

I. Báreková: Viem, čo zjem, ZŠ Unitedelementary schol - 1 trieda: 3.ročník, 2.3.20107, 1 x prednáška

I. Báreková:Viem, čo zjem, ZŠ Nábřežie mládeže - 6 tried: 4. – 7.ročník, 7.3.2017, 8.3.2017, 8 x prednášky.

I. Báreková: Viem, čo zjem, ZŠ sv. Svorada a Benedikta, Farská – 6 tried: 4.A,4.B, 5.A, 5.B, 6.A, 7.A(21.3.2017 a 24.3.2017), 6 x prednášky.

I. Báreková: Viem, čo zjem, ZŠ Nábřežie mládeže – 7 tried (3.A, 3.B, 3.C, 4.A, 4.B, 4.C, 4 D), 9.11.2017 4 prednášky

I. Báreková: Viem, čo zjem, ZŠ Unitedelementary schol, 2.triedy: 3..a 4.ročník, 19.10.2017 2x prednášky.

I. Báreková: Viem, čo zjem, ZŠ Nábřežie mládeže, 2 triedy (3.A, 3.B, 3.C, 4.A, 4.B, 4.C, 4 D), 9.11.2017, 23.11.2017, 24.11.2017, 29.11.2017 4 prednášky

I. Báreková: Viem, čo zjem, Piaristická spojená škola sv. J.Kalazanského, 5 tried (3.ročník, 4 ročník, 5.ročník, prima A, sekunda A) 26.10.2017, 27.10.2017, 30.11.2017, 4 prednášky

I. Báreková: Viem, čo zjem, ZŠ Ščasného, 4 triedy (3. – 6.ročník) 20.11.2017 4 prednášky.

Žiakov daný projekt „Viem, čo zjem“ zaujal. Vzdelávacie aktivity viedli deti k zamysleniu nad vlastným prístupom k lepšiemu zdravému životnému štýlu.

Zdravá výživa je súčasťou odborného poradenstva aj v základnej poradni zdravia ale aj špecializovanej poradne zdravej výživy. Informácie o zdravej výžive sme poskytovali

širokej verejnosti aj prostredníctvom príspevkov do regionálnych médií ako aj na webovu stránku RÚVZ so sídlom v Nitre.

- **zdravá rodina**

V oblasti výchovy k partnerstvu, rodičovstvu, manželstvu a prevencie pohlavných chorôb HIV/AIDS oddelenie výchovy k zdraviu RÚVZ so sídlom v Nitre zrealizovalo 5 výchovne vzdelávacích aktivít, ktoré sme doplnili o distribúciu zdravotne výchovných materiálov.

V rámci prevencie vo vzťahu k zvyšovaniu povedomia a informovanosti o nepriaznivých zdravotných a sociálnych dôsledkoch konzumácie alkoholu sme uskutočnili 7 prednášok na základných a stredných školách. Celkovo bolo edukovaných 198 poslucháčov.

Z informačne – propagačnej činnosti môžeme uviesť účasť na edukačnom programe BECEP . Realizuje sa na základe Národného plánu SR pre bezpečnosť cestnej premávky na roky 2011 – 2020. Aktivity v rámci programu BECEP sú zamerané na prevenciu rizika požitia alkoholu, omamných látok, liečiv počas vedenia vozidla, na používanie reflexných a ochranných prvkov, cyklistických prilb a na prevenciu dopravných úrazov prioritne u detí a mládeže.

Pre cieľovú skupinu seniorov sme uskutočnili v roku 2017 **celkovo 21 aktivít**, ktoré pozostávali z prednáškovej činnosti a poskytovaním služieb mobilnej poradne zdravia. Jednotlivé denné centrá pre seniorov, kluby dôchodcov a domovy dôchodcov boli vopred oslovené ponukovým listom edukačných aktivít. V spolupráci s Miestnym spolkom červeného kríža v Šali sme zorganizovali pre seniorov prednášky na tému: „Rizikové faktory starnutia, Aktívne starnutie – pohybová aktivita, Životospráva v staršom veku, Aktívne využívanie voľného času“. V ZPS Nitra -Zobor boli odprezentované 4 prednášky na tému: Inkontinencia, Prevencia osteoporózy, Prevencia úrazovosti v staršom veku. Seniori boli motivovaní, aby sa zapojili do súťaže „Vyzvi srdce k pohybu“. Záujem o edukačné aktivity prejavili aj návštevníci Denného centra seniorov v Zlatých Moravciach na Mojmirovej ulici, ktorým boli odprezentované prednášky na témy: Zdravé a aktívne starnutie, Rizikové faktory srdcovo-cievnych ochorení, Demencie a zdravý životný štýl.

Počas kampane MOST – Mesiac o srdcových témach, ktorý vrcholí **Svetovým dňom srdca** sme uskutočnili celodennú akciu pre seniorov ZPS Zobor, počas ktorej sme odprezentovali prednášku na tému: Zdravý životný štýl – cesta k prevencii srdcovo-cievnych ochorení. V rámci podujatia sme seniorom poskytli služby mobilnej poradne zdravia. Záujemcom sme vyšetřovali krvný tlak, celkový cholesterol, BMI a WHR. Celkovo bolo vyšetřených 38 osôb. V prípade zvýšenej alebo rizikovej hladiny jednotlivých parametrov sa klientovi odporučila nielen úprava životného štýlu, ale o ďalšom postupe bol pozvaný na opakované vyšetřenie do základnej poradne zdravia alebo do nadstavbovej poradne pre zdravú výživu, prípadne sa odporučil klient do starostlivosti ošetrujúceho lekára.

Propagačnou formou sme podporili informačnú kampaň „**Týždeň mozgu** – BrainAwarenessWeek“ 13. – 19.3.2017, celosvetovo organizovanú od roku 1996, na Slovensku po desiatykrát. Hlavnými partnermi Týždňa mozgu sú Slovenská Alzheimerova spoločnosť, Centrum MEMORY n.o. a Neuroimunologický ústav SAV - organizácie, ktoré svoju činnosť orientujú na problematiku čoraz rozšírenejšieho ochorenia mozgu - Alzheimerovej choroby. Záštitu nad kampaňou prevzal ÚVZ SR. Seniorom sme odprezentovali prednášky o zdravom starnutí, cvičeniach mozgu a zabezpečili sme distribúciu zdravotne výchovných materiálov. Záujemcovia si mohli precvičiť mozog a pomocou dotazníka otestovať, či netrpia poruchou pamäti.

Pri príležitosti „Október – mesiac úcty k starším“ sme uskutočnili **Dni zdravia pre seniorovna vidieku**, ktoré sa konali v kultúrnych domoch v obciach Močenok, Hostie

a v Dennom centre pre seniorov na Mojzírovej ul. v Zlatých Moravciach. V rámci týchto akcií sme vyšetrovali seniorom celkový cholesterol, stanovili hodnoty BMI, WHR, poskytli poradenstvo zamerané na zdravý životný štýl v prevencii rizikových faktorov civilizačných ochorení. Celkovo bolo vyšetrených 90 osôb.

U fajčiarov sme vyšetrovali množstvo oxidu uhľnatého vo vydychovanom vzduchu prístrojom Smokerlyzer. Súčasťou vyšetrení bolo poskytnutie odborného poradenstva.

- **prevencia závislostí (tabak, alkohol, drogy)**

Realizácia Národnej protidrogovej stratégie SR sa vykonávala formou edukačných aktivít zameraných na prevenciu užívania drog, tabaku, alkoholu, ktoré boli súčasťou prezentácií. Cieľom prednášok bola edukácia k zdravému životnému štýlu a osveta v oblasti drogovej problematiky a užívania psychoaktívnych látok. V danej oblasti sme uskutočnili **31 aktivít**, z toho boli 18 aktivít venovaných problematike fajčenia, 7 prevencii závislosti na alkohol a 6 aktivít bolo venovaných problematike drogových závislostí. Mnohé aktivity boli spájané s vyhlásenými dňami Svetovej zdravotníckej organizácie ako napr. Svetový deň bez tabaku, Európsky týždeň boja proti drogám a Medzinárodný deň povedomia o Fetálnom alkoholovom syndróme.

V rámci Európskeho týždňa boja proti drogám sme poskytli odborné príspevky do regionálnych médií a na webovu stránku RÚVZ so sídlom v Nitre. Pre žiakov 7. – 9. ročníkov ZŠ Klokočina sme uskutočnili 2 interaktívne prednášky so zameraním na problematiku legálnych a nelegálnych návykových látok zo zdravotného hľadiska. Cieľom bolo podporiť objektívne informovanie o drogách a upozorniť na nežiaduce následky ich užívania.

Pri príležitosti Medzinárodného dňa povedomia o Fetálnom alkoholovom syndróme sme uskutočnili 2 prednášky pre študentky SOŠ Nitra s názvom „Alkohol a gravidita – zdravotné riziká“. Prednášky boli koncipované ako interaktívna beseda s využitím Powerpointovej prezentácie, kde mali poslucháčky možnosť v ktoromkoľvek okamžiku položiť otázky týkajúce sa danej problematiky, vyjadriť svoj názor a prejavíť svoje vedomosti. Cieľom prednášky bolo poskytnúť relevantné informácie o zdravotných rizikách konzumácie alkoholu, následkami expozície alkoholu počas gravidity matky, zdravotnými problémami spôsobenými FAS. Prednášky prebiehali na SOŠ Nitra bez pedagogického dozoru, čím sa dopomohlo vytvoriť uvoľnenejšiu atmosféru.

V období od 13.1.2017 – 27.1.2017 poradňa na odvykanie od fajčenia RÚVZ Nitra poskytovala telefonické poradenstvo prostredníctvom Linky pomoci na odvykanie od fajčenia, ktorá bola zriadená na základe zákona č. 89/2016 o výrobe, označovaní a predaji tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, usmernená v § 8 ods.) 1, písm. b. Počas pôsobenia telefonической Linky pomoci na odvykanie od fajčenia na RÚVZ so sídlom v Nitre pracovníčka Poradne na odvykanie od fajčenia poskytovala volajúcim odbornú pomoc a relevantné informácie o spôsoboch odvykania od fajčenia, vrátane farmaceutických preparátov, psychologickéj a sociálnej väzbe na nikotín a pod. V prípade potreby boli volajúci odkázaní na ďalšie služby v tejto oblasti podľa miesta bydliska na príslušný Regionálny úrad verejného zdravotníctva. Za hodnotené obdobie 13.1.2017 – 27.1.2017 bolo zaznamenaných celkovo 56 volaní, z ktorých bolo 23 opodstatnených. Informovanosť obyvateľstva o negatívnom dopade užívania návykových látok na zdravie sa realizovala aj v rámci Poradne na odvykanie od fajčenia. Odborné poradenstvo ako prestať s fajčením a zvládnuť abstinenčné príznaky bolo poskytnuté celkovo 12 x. Poradenstvo bolo poskytované anonymne, bez založenia karty klienta, zaevidovaní boli len pohlavím a vekom. Klienti vzhľadom na pretrvávajúcu neuropsychickú

záťaž neboli schopní skoncovať s fajčením aj napriek teoretickým vedomostiam o jeho škodlivosti.

2. Verejné kampane a zdravotno - výchovnéaktivity pri príležitosti významných dní

V roku 2017 sa oddelenie výchovy k zdraviu RÚVZ so sídlom v Nitre aktívne zapojilo do edukačných a preventívnych aktivít pri príležitosti svetových dní vyhlásených Svetovou zdravotníckou organizáciou (Svetový deň proti rakovine, Svetový deň zdravia, Svetový deň pohybu, Svetový deň bez tabaku, Medzinárodný deň povedomia o fetálnomalkoholom syndróme, Svetový deň ústneho zdravia, Svetový deň Alzheimerovej choroby, Svetový deň srdca, Medzinárodný deň starších, Svetový deň duševného zdravia, Svetový deň osteoporózy, Svetový deň diabetu, Európsky týždeň boja proti drogám, Svetový deň boja proti AIDS. Realizácia aktivít spočívala v rôznych intervenčno - vzdelávacích prístupoch ako boli prednášková činnosť, skrining rizikových faktorov v rámci poradne zdravia, individuálna a skupinová edukácia, u rizikových osôb aj následná opakovaná a pravidelná starostlivosť v poradni zdravia. Prezentáciuaktuálnych tém a informácií sme zabezpečovali poskytovaním príspevkov na webovu stránku RÚVZ so sídlom v Nitre, do regionálnychmédií Nitrianske noviny MY a ECHO, živých vstupov do regionálnej televízie Nitrička a Močenok.

3. Výskumná a prieskumná činnosť

„**Viem, čo zjem**“–projekt je súčasťou celosvetového programu na podporu zdravej výživy „NestléHealthyKidsGlobalProgramme“ a zameraný je na podporu zdravého stravovania sa u detí školského veku 9 – 12 rokov (práve v detskom veku sa utvárajú stravovacie návyky , ktoré do významnej miery ovplyvnia celkový zdravotný stav človeka vo vyššom veku. ÚVZ SR je odborným gestorom projektu. V roku 2017 sme uskutočnili celkovo 42 vzdelávacích aktivít formou interaktívnych prednášok v 7 zapojených školách do projektu. V zmysle metodického usmernenia k realizácii projektu „Viem, čo zjem“ pre školský rok 2017/2018 sme uskutočnili dotazníkový prieskum efektivity projektu „Viem, čo zjem“.Prieskumu sa zúčastnilo 42 respondentov, žiakov tretieho až šiesteho ročníka ZŠ Ščasného v Nitre.

Program „**Školské ovocie**“ v rámci tohto projektu sme uskutočnili 19 vzdelávacích aktivít týkajúcich sa spotreby ovocia a zeleniny, fyzickej aktivity a zdravého životného štýlu detí, žiakov a rodičov.

„**Deň zdravia seniorov na vidieku**“ - V zmysle metodického pokynu ÚVZ SR sme v rámci spomínanej aktivity prostredníctvom výjazdovej poradne zdravia seniorom na vidieku v obciach Močenok, Hostie a Zlaté Moravce vyšetřovali celkový cholesterol, stanovili hodnoty BMI, WHR, poskytli poradenstvo zamerané na zdravý životný štýl v prevencii rizikových faktorov civilizačných ochorení. Namerané hodnoty boli zaznamenané do excelovej tabuľky, ktorá bola odoslaná na ÚVZ SR, kde bude prebiehať vyhodnocovanie vyhodnotenie Celkovo bolo vyšetřených 90 osôb.

4. Ďalšie špecifické programy, projekty alebo úlohy riešené na regionálnej úrovni

Na regionálnej úrovni bola zdravotno-výchovná činnosť zameraná na zníženie chorobnosti a úmrtnosti na vybrané skupiny civilizačných ochorení so zameraním na zníženie prevalencie osôb s rizikovým životným štýlom. V rámci „Dní zdravia“ pracovníci oddelenia výchovy k zdraviu zisťovali pomocou invazívnych a neinvazívnych vyšetrovacích metód vybrané ukazovatele zdravotného stavu (celkový cholesterol, skrytý tuk, BMI, krvný tlak atď.). Zúčastnení mohli využiť ponúknuté odborné poradenstvo v oblasti zdravej výživy, podpore nefajčenia, v oblasti podpory pohybovej aktivity alebo prevencie kardiovaskulárnych a onkologických ochorení. Súčasne boli distribuované zdravotne – výchovné materiály spracované ÚVZ SR. Pozornosť bola venovaná aj zvyšovaniu povedomia o preventívnych prehliadkach a screeningových programoch. V roku 2017 bolo zrealizovaných v rámci „Dní zdravia“ celkovo 14 výjazdov mobilnej poradne zdravia a vyšetrených bolo 455 osôb.

P.č.	Názov organizácie, v ktorej sa uskutočnili Dni zdravia	Dátum podujatia	Celkový počet vyšetrených osôb
1.	Dni zdravia obyvateľov obce Močenok- občianske združenie Rubín	7.4.2017	29
2.	Dni zdravia pre zamestnancov Firmy Telekom, a.s. Nitra, Sládkovičova ul.	20.4.2017	34
3.	Dni zdravia zamestnancov PK Solvent, Nitra - Lužianky	21.4.2017	31
4.	Dni zdravia zamestnancov PK Solvent, Nitra - Lužianky	24.4.2017	29
5.	Dni zdravia obyvateľov mesta Šaľa Organizátor Červený kríž Šaľa	8.6.2017	32
6.	Dni zdravia zamestnancov Coop Jednota, a.s., Mojmírovce	29.8.2017	31
7.	Dni zdravia zamestnancov firmy LowBonar, s.r.o. Nitra - Novozámocká	25.9.2017	43
8.	Dni zdravia zamestnancov firmy LowBonar, s.r.o. Nitra - Novozámocká	26.9.2017	42
9.	Dni zdravia seniorov ZPS Zobor, v rámci Svetového dňa srdca, Jánskeho ul., Nitra	29.9.2017	21
10.	Dni zdravia seniorov obce Hostie	8.11.2017	30
11.	Dni zdravia seniorov obce Močenok	15.11.2017	30
12.	Dni zdravia seniorov, Zlaté Moravce, Mojmírova 9	14.11.2017	30
13.	Dni zdravia obyvateľov mesta Nitry počas Svetového dňa osteoporózy, MsÚ Nitra	20.10.2017	41
14.	Dni zdravia zamestnancov Allianz – poisťovňa, a.s., Coborihu 9, Nitra	27.11.2017	32

Oddelenie výchovy k zdraviu v spolupráci s očnou optikou – Petra Hunčíková, Banská Bystrica pripravili pre zamestnancov RÚVZ so sídlom v Nitre preventívne zdravotné podujatie s názvom: „**Komplexné riešenie problematiky starostlivosti o zrak**“. Optometristi a oftalmológovia vykonali meranie vízusu a následnú korekciu vrátane kontroly predného segmentu oka. V prípade nálezu boli klienti nasmerovaný do konkrétnej ambulancie (glaukómovej, kataraktovej...). Túto možnosť využilo vyšetrenia využilo 68 zamestnancov.

5. Spolupráca so štátnym, verejným, súkromným a tretím sektorom

V roku 2017 pokračovala spolupráca s týmito organizáciami:

- Aktívna spolupráca prebiehala v rámci rezortu i medzirezortne so štátnou správou a samosprávou v rámci účasti na úlohách, projektoch a programoch s cieľom zvyšovania zdravotného uvedomenia širokej verejnosti v oblasti podpory zdravia a presadzovania zdravotnej výchovy.
- Veľmi dobrú spoluprácu vykazujeme so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a.s. pri realizácii preventívnych vyšetrení a poradenstva v rámci Dní zdravia na pracoviskách viacerých organizácii a spoločností.
- Vzájomná spolupráca so zdravotníckymi zariadeniami spočívala v distribúcii zdravotno-výchovných materiálov, letákov, brožúr do ambulancií lekárov prvého kontaktu.
- Pri zabezpečovaní vzdelávacích aktivít pre laickú verejnosť sme spolupracovali so Slovenskou úniou proti osteoporóze.
- V rámci plnenia aktivít oddelenia výchovy k zdraviu sme spolupracovali s Dennými centrami pre seniorov, Jednotou dôchodcov na Slovensku a Miestnymi spolkami Červeného kríža.
- Oddelenie výchovy k zdraviu úzko spolupracovalo s jednotlivými oddeleniami RÚVZ Nitra - s oddelením hygieny detí a mládeže, oddelením epidemiológie, oddelením hygieny výživy, zdravotníckej informatiky a štatistiky. Vzájomná spolupráca spočívala v oblasti plnenia konkrétnych projektov (Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín, Program ovocie a zelenina do škôl).
- Veľmi dobrú spoluprácu vykazujeme s oddelením zdravotníckej informatiky a štatistiky, ktoré zabezpečovali pravidelné uverejňovanie informácií na webovu stránku RÚVZ Nitra
- Dlhodobo pretrvávala spolupráca s masovo – komunikačnými prostriedkami na regionálnej úrovni (Nitrianske noviny MY, ECHO, Nitriansky newsletter, regionálne televízne vysielanie Nitrička a TV Centrál) a celoslovenskej úrovni rádio Lumen.

6. Iné činnosti odboru (legislatíva, členstvo v pracovných skupinách, organizovanie konferencií, seminárov....)

- Vedenie dokumentácie oddelenia podpory zdravia.
- Pripomienkovanie dokumentu Programy a projekty úradov verejného zdravotníctva v SR na rok 2017 a na ďalšie roky.

- Vypracovanie výročnej správy 2017 za oddelenie výchovy k zdraviu RÚVZ Nitra
- Vypracovanie výročnej správy 2017 za Nitriansky kraj
- Vyhodnotenia činnosti a úloh súvisiacich s plnením dokumentu „Programy a projekty úradov verejného zdravotníctva v SR na rok 2017 a na ďalšie roky“.
- Poskytnutie informácie pre ÚVZ SR o existujúcom vybavení poradne zdravia a o potrebe nového vybavenia v poradni zdravia
- Vypracovanie SWOT analýzy poradne zdravia pri RÚVZ Nitre pre ÚVZ SR
- Poskytnutie údajov pre ÚVZ SR ohľadne aktualizácie údajov nadstavbových poradní zdravia
- Vypracovanie návrhu spolupráce medzi Poradenským centrom zdravia pri RÚVZ Nitra a poskytovateľmi zdravotníckej starostlivosti
- Odpočty realizácie aktivít súvisiacich s významnými dňami vyhlásených Svetovou zdravotníckou organizáciou.
- Odpočet plnení úloh z Národného akčného plánu v prevencii obezity a na roky 2015 – 2025 – prioritná oblasť Podpora zdravého štaru do života
- Informovanie obyvateľstva o činnosti poradne zdravia a medializácia aktuálnych tém v oblasti ochrany a podpory zdravia.
- Spolupráca s médiami, pravidelné poskytovanie aktuálnych informácií do regionálnych printových médií, webovu stránku RÚVZ Nitra a poskytovanie rozhovorov do televízneho vysielania Nitrička a Centrál.
- Evidencia a distribúcia vlastných materiálov
- Zapožičiavanie DVD filmov so zdravotnou tematikou pre základné a stredné školy.
- Organizácia, príprava a realizácia súťaží a kvízov v súvislosti s prevenciou fajčenia
- Vedenie dokumentácie oddelenia podpory zdravia
- Poskytovanie školení v rámci odbornej praxe študentom z Fakúlt verejného zdravotníctva

Členstvo v pracovných skupinách:

- členstvo v Poradnom zbore hlavného hygienika Slovenskej republiky pre odbor Výchova k zdraviu
- členstvo v pracovnej skupine „Prevencia fajčenia“ pri Úrade verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (Celoslovenská pôsobnosť)
- pracovníčka oddelenia výchovy k zdraviu RÚVZ so sídlom v Nitre je krajskou odborníčkou pre odbor Výchova k zdraviu.

Agenda krajského odborníka hlavného hygienika SR za Nitriansky kraj pre odbor výchova k zdraviu zahŕňala nasledovné činnosti:

- Metodické usmerňovanie pracovníkov oddelení výchovy k zdraviu na regionálnych úradoch verejného zdravotníctva v Nitrianskom kraji.
- Príprava a vedenie krajskej porady vedúcich oddelení výchovy k zdraviu RÚVZ v Nitrianskom kraji RÚVZ Nitra, ktorá sa uskutočnila dňa 16.5.2017 na RÚVZ Nitra.
- Vypracovanie výročnej správy za Nitriansky kraj – odbor výchova k zdraviu
- Účasť na zasadnutiach Poradného zboru hlavného hygienika SR pre odbor výchova k zdraviu, ktoré sa konali v Spišskej Novej Vsi dňa 27.4.2017 a v Starej Ľubovni v dňoch 5. -10.2017.

Činnosť poradenského centra ochrany a podpory zdravia.

6.1. Základná poradňa

Poradňa zdravia poskytovala základné spektrum vyšetrení, ktoré určovali hladinu individuálneho rizika klienta ohrozeného ochoreniami, na ktorých vzniku a vývoji sa do značnej miery podieľal životný štýl. Medzi tieto ochorenia patria hlavne srdcovo-cievne, nádorové a metabolické ochorenia. Analýza týchto rizík umožňovala odporučiť zmeny v stravovacích návykoch, spotrebe alkoholu, fajčiarskych návykoch, pohybovej aktivite a zvládání stresu. V prípade potreby sa klientovi odporúčala návšteva ošetrojúceho lekára a ďalšie potrebné vyšetrenia. Vyšetrenia v základnej poradni zdravia boli poskytované klientom za štandardných podmienok v zmysle „Metodickej príručky pre prácu v poradniach zdravia“ a vyhodnotené v Teste zdravé srdce. Skrínigové vyšetrenia klientov zahŕňali antropometrické vyšetrenia (meranie hmotnosti, výšky, obvodu pása a bokov podľa štandardných metodík merania s následným výpočtom indexov BMI a WHR), štandardné merania krvného tlaku a vyšetrenia biochemických parametrov. Z biochemických ukazovateľov boli vyšetřované krvné lipidy (celkový cholesterol, glukóza, triglyceridy, HDL a LDL cholesterol). Zo zozbieraných údajov sa vypočítal index kardiovaskulárneho rizika TC/HDL, TG/HDL a LDL/HDL.

V roku 2017 bolo v základnej poradni zdravia vyšetřených celkovo **64 klientov** za štandardných podmienok a ich výsledky boli zaznamenané do programu Test zdravé srdce. Základné – prvé vyšetřenie absolvovalo 48 klientov z toho boli **22 mužov a 26 žien**. Kontrolné vyšetřenie absolvovalo 16 klientov, z toho boli 8 mužov a 8 žien. V roku 2017 vo vekovej skupine 0 – 14 a 15 – 19 rokov neabsolvovali základné vyšetřenia žiadni klienti. Najviac prvovyšetřených klientov bolo v roku 2017 vo vekovej skupine 35 – 44 rokov a v tejto vekovej skupine sa vyšetřilo 18 osôb, čo predstavuje 37,5 % v danej vekovej skupine. V ostatných vekových skupinách bolo zastúpenie klientov viac menej rovnomerné a pohybovalo sa od 2,1 % - 20,8 %. Na opakované vyšetřenie prichádzali klienti vo vekovej skupine 55 – 64 rokov (43,8 %). / tab.č.3. Podľa vzdelanostnej úrovne to boli najčastejšie klienti so stredoškolským vzdelaním s maturitou 63 %. Priemerné hodnoty krvného tlaku u prvovyšetřených klientov: Normálny krvný tlak mali 18,3 % mužov a 20,2 % žien. Hypertenzia bola zistená u 28,6 % mužov a 46,7 % žien. Pri opakovaných vyšetřeniach u mužov mali 16,7 % normálny krvný tlak a u žien 28,6 % . Hypertenzia bola zaznamenaná u 33,3 % mužov a 28,6 % žien. Zvýšené hodnoty celkového cholesterolu u prvýkrát vyšetřených klientov boli evidované u 17 mužov (77,2 %) a 18 žien (69,2 %). Pri opakovanom vyšetření boli zvýšené hodnoty celkového cholesterolu u 7 mužov a 5 žien, pričom z analýzy dynamiky opakovane vyšetřených klientov vyplýva, že zo skupiny klientov, u ktorých boli prvé hodnoty celkového cholesterolu zvýšené došlo k poklesu o 16,7 % u mužov a u žien nebol zaznamenaný pokles hodnôt. Odporúčané hodnoty HDL cholesterolu prvovyšetřených klientov boli zistené u 5 mužov (22,7 %) a 8 žien (30,7 %). Zvýšené hodnoty triglyceridov malo 6 prvovyšetřených mužov, čo predstavuje 28,5 % a 8 žien (36,3 %). Hodnoty triglyceridov pri opakovanom vyšetření boli zvýšené u 3 mužov a 2 žien. Analýza dynamiky pre skupinu so zvýšenými hodnotami ukazovateľov prvých vyšetření vykazuje nezmenené hodnoty rovnako u mužov ako aj u žien. Hodnoty rizikového indexu TC/HDL prvovyšetřených osôb boli zvýšené u 9 mužov (69, %) a 8 žien (61,5 %). U opakovane vyšetřených klientov boli hodnoty zvýšené u 5 mužov a 6 žien. Dynamika výsledkov opakovane vyšetřených klientov so zvýšenými vstupnými hodnotami nevykazuje pokles ani u mužov a ani u žien.

6.2. Nadstavbové poradne

Poradňa na odvykanie od fajčenia

V období od 13.1.2017 – 27.1.2017 poradňa na odvykanie od fajčenia RÚVZ Nitra poskytovala telefonické poradenstvo prostredníctvom Linky pomoci na odvykanie od fajčenia, ktorá bola zriadená na základe zákona č. 89/2016 o výrobe, označovaní a predaji tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, usmernená v § 8 ods.) 1, písm. b. Na základe rozhodnutia hlavného hygienika Slovenskej republiky Linku pomoci prevádzkujú všetky regionálne úrady verejného zdravotníctva v dvojtyždňových intervaloch. Poradenstvo je poskytované na telefónnom čísle 0908 222 722 počas pracovných dní v čase od 8:00 do 15:00 hod. Počas pôsobenia telefonической Linky pomoci na odvykanie od fajčenia na RÚVZ Nitra pracovníci Poradne na odvykanie od fajčenia poskytovali volajúcim odbornú pomoc a relevantné informácie o spôsoboch odvykania od fajčenia, vrátane farmaceutických preparátov, psychologickej a sociálnej väzbe na nikotín a pod. V prípade potreby boli volajúci odkázaní na ďalšie služby v tejto oblasti podľa miesta bydliska na príslušný Regionálny úrad verejného zdravotníctva. Za hodnotené obdobie 13.1.2017 – 27.1.2017 bolo zaznamenaných celkovo 56 volaní, z ktorých bolo 23 opodstatnených.

V roku 2017 poradňu v odvykaní od fajčenia navštívilo 12 klientov. Poradenstvo bolo poskytované anonymne, bez založenia karty klienta, zaevidovaní boli len pohlavím a vekom. Klienti vzhľadom na pretrvávajúcu neuropsychickú záťaž neboli schopní skončiť s fajčením aj napriek teoretickým vedomostiam o jeho škodlivosti. V poradni na odvykaní od fajčenia bolo evidovaných 84 výkonov.

Environmentálna poradňa

Činnosť environmentálnej poradne zdravia veľmi úzko súvisí s každodennou prácou oddelenia HŽP a jej zamestnancov. V rámci environmentálnej poradne zdravia bolo odborné poradenstvo zamestnancami oddelenia HŽP poskytované klientom rôzneho vekového zloženia od študentov po dôchodcov pri rôznych príležitostiach ako boli Svetový deň vody, životného prostredia, zeme, zdravia a pod. počas celého roku.

V rámci Svetového dňa vody, ktorý sa v roku 2017 niesol v znamení motta „**Odpadová voda**“, bolo:

- zabezpečené bezplatné vyšetrenie vzoriek vôd z individuálnych vodných zdrojov obyvateľov okresov Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce pracovníkmi odboru OCHA N-testom na prítomnosť dusičnanov a dusitanov. Vyšetrené boli aj 4 vzorky z okresu Nové Zámky a 4 vzorky z okresu Topoľčany
- pracovníkmi odd. HŽP obyvateľom bolo poskytované odborné poradenstvo v oblasti zabezpečenia ochrany vlastných vodných zdrojov, o vyhovujúcich zdrojoch vôd v obciach okresov Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce, o prameňoch v meste Nitra a verejných vodných zdrojoch v obciach uvedených okresov, o kvalite vody verejných vodovodov v dozore RÚVZ Nitra, o zdravotných indikáciách v súvislosti s nevyhovujúcou kvalitou vody, o ochranných pásmach vodných zdrojov najmä v súvislosti s haváriami v celkovom počte 355 klientov /poradenstvo bolo poskytované pri osobnej návšteve na RÚVZ, telefonicky resp. v teréne v rámci výkonu ŠZD / a pod. V rámci problematiky kvality pitnej vody bol naďalej zo strany obyvateľov záujem počas celého roku najmä o pramene v lokalite Nitra - Zobor a artézske studne v okrese Nitra a Šaľa.

Na úseku kvality vody pre kúpanie boli počas leta okrem informácií zadávaných cez informačný systém poskytované tiež informácie obyvateľom a médiám o aktuálnej situácii na letných kúpaliskách ale aj v krytých plavárňach. Neoddeliteľnou súčasťou činnosti poradne je aj komunikácia s médiami.

V neposlednom rade bola venovaná pozornosť a odborná pomoc študentom a pedagógom, ktorým boli poskytované odborné konzultácie a informácie pri spracovaní odborných prác SOČ a ŠVOČ.

Poradňa správnej výživy

Klientmi poradne zdravej výživy v roku 2017 boli respondenti dotazovaní ohľadom svojich stravovacích návykoch formou dotazníkov v rámci projektu „Monitoring príjmu kuchynskej soli“, projektu „Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách“, ako i zamestnanci z vybraných potravinárskych prevádzok, ktorí prejavili záujem o poradenstvo ohľadom problematiky prevencie neprenosných chorôb súvisiacich s výživou - najmä srdcovo-cievnych, metabolických (diabetes, obezita, osteoporóza) a onkologických ochorení prostredníctvom preventívnych vyšetrení. V roku 2017 boli v poradni zdravej výživy u jednotlivých klientov zisťované anamnestické údaje, antropometrické merania, merania TK, výpočet BMI a WHR indexov, biochemické parametre (cholesterol, glukóza, triglyceridy). Celkovo bolo od 32 klientov spracovaných 288 údajov príslušným software pre HVBPKV. Zistená bola hypertenzia u 34% klientov (4 ženy, 8 mužov), z toho u 5 klientov aj po opakovaných meraniach boli hodnoty vyššie ako 160/90 mmHg. Títo boli odporúčaní do siete zdravotníckych zariadení na ďalšie vyšetrenia, stanovenie presnej diagnózy s následnou medikamentóznou liečbou. Zvýšené hodnoty boli namerané u (46,8%) klientov vyšetrených na cholesterol, u (15,6%) klientov na triglyceridy, a u 12,5 % vyšetrených klientov sa zistila zvýšená hladina krvného cukru.

Súčasťou zhodnotenia zistených údajov pri poskytovaní individuálneho poradenstva bolo aj vyhodnotenie energetickej a výživovej hodnoty stravy jednotlivých klientov na základe údajov získaných dotazníkovou metódou z jednodňových jedálnych lístkov. U klientov, ktorých hodnoty určitých ukazovateľov prekračovali resp. nedosahovali odporúčané výživové dávky boli poskytnuté konkrétne odporúčania na úpravu jedálneho lístka, boli oboznamovaní o zásadách správnej výživy a bolo poskytnuté poradenstvo ohľadom údajov uvedených v označení potravín, aby ich vedeli správne posúdiť a využiť na ovplyvnenie svojho zdravotného stavu zmenou svojich stravovacích zvyklostí. V rámci poradenstva boli klientom poskytnuté informácie i o ďalších pozitívnych faktoroch životného štýlu na zdravotný stav, vrátane vyzdvihnutia dôležitosti pohybovej aktivity.

Vyhodnotených bolo 40 dotazníkov z toho 20 od klientov v rámci projektu „Monitoring príjmu kuchynskej soli“ na základe 24 hodinového príjmu potravy. Jednalo sa o dospelú populáciu mužov a žien v rovnakom počte v produktívnom veku v dvoch kategóriách 19 - 34 rokov a 35 a 62 rokov. Získané údaje boli spracované v programe Alimenta, pričom vybrané výživové faktory (vrátane príjmu soli) boli porovnané s odporúčanými výživovými dávkami pre danú skupinu obyvateľstva. U 55% respondentov bol zistený vysoký príjem soli v porovnaní s odporúčanými výživovými dávkami pre jednotlivé vekové skupiny, pričom v skupine mužov vo veku 35-62 rokov to bolo až 70%.

V rámci monitoringu spotreby vybraných prídavných látok v potravinách sa formou dotazníkov u 20 respondentov na základe 24 hodinovej spotreby potravín zisťovala úroveň spotreby vybraných prídavných látok a porovnal sa príjem každej vybranej prídavnej látky s jej stanoveným prijateľným denným príjmom. V roku 2017 bola sledovaná spotreba vybraných prídavných látok – chinolínovej žltej E-104, acesulfam K E 950 a cyklamáty E 952 na základe dotazníkovej metódy.

Poradňa pre deti a mládež

Zamestnankyne oddelenia hygieny detí a mládeže RÚVZ v Nitre zabezpečili v spolupráci s odborom školstva Okresného úradu Nitra, Štefánikova 69, 949 01 Nitra dňa

14.06.2017 pracovnú poradu pre vedúcich zamestnancov zariadení školského stravovania na Gymnáziu Párovská ul. 1, Nitra. Súčasťou porady boli aktivity spojené s meraním nasledovných parametrov zúčastneným klientom:

- antropometrické vyšetrenie (telesná hmotnosť, výška, BMI),
- somatické vyšetrenie (štandardné meranie tlaku krvi, % telesného tuku).

Na základe zhodnotenia výsledkov a po posúdení získaných anamnestických údajov boli navrhnuté vyšetreným klientom možnosti intervencie, kontrolné vyšetrenie v poradni zdravia, príp. odporúčenie do starostlivosti odborného lekára. Celkovo bolo vyšetrených 33 klientov a poskytnutých 137 výkonov. Klientom bola zabezpečená distribúcia zdravotno-výchovných materiálov, ktoré informovali o najčastejších rizikách srdcovo-cievnych ochorení a o možnostiach primárnej, sekundárnej i terciárnej prevencie.

Ďalej priebežne zabezpečujeme vzdelávacie a zdravotno-výchovné aktivity. Aktivity sú cieleň predovšetkým na vykonávanie edukácie za účelom dosiahnutia zdravšieho spôsobu života všetkých, ktorí v škole pracujú, učia alebo s ňou prichádzajú do styku.

Aktivity realizované v školách a škôlkach boli zameriavané na podporu zdravej výživy, a to podporou zvyšovania konzumácie ovocia a zeleniny, nahrádzaním sladkých jedál ovocím a zeleninou, ochutnávkami zdravých jedál pre rodičov, podporou pitného režimu, sprístupňovaním poznatkov o zdravej výžive deťom i rodičom.

V rámci výkonu ŠZD v školských jedálňach pri školách všetkých typov sledujeme zostavovanie jedálnych lístkov so zameraním na správne zloženie podávanej stravy v zmysle zásad racionálnej výživy a v súlade so zásadami na zostavovanie vzorových jedálnych lístkov, presadzujeme pravidelné zaraďovanie menej atraktívnych a obľúbených jedál (ryba, čerstvé ovocie, zelenina, strukoviny), a tým podporujeme aj edukatívnu funkciu školského stravovania a podporu zabezpečenia zdravého vývoja detí a mládeže.

Na školách sledujeme zabezpečenie pitného režimu deťom a najmä podávanie zdravotne vhodných nápojov hygienicky vyhovujúcim spôsobom.

Výkonom ŠZD na školách sledujeme a podporujeme konzumáciu mlieka a mliečnych výrobkov v rámci zariadení školského stravovania. Priebežne sledujeme počet škôl zapojených do školského mliečného programu.

Ďalšie aktivity boli cieleň na zlepšovanie telesného, duševného a sociálneho zdravia detí: ranné rozcvičky, plavecké výcviky, branné vychádzky a podpora pohybu na čerstvom vzduchu, školy v prírode, športové krúžky, aktívnejšie využívanie hodín telesnej výchovy, protidrogová, prosociálna a environmentálna výchova, výchova k prevencii úrazov. Pri požiadaní poskytujeme jednotlivým školám prednášky na vybrané témy.

Ďalej informuje pedagógov o výsledkoch projektov hygieny detí a mládeže a podpory zdravia – TAD, ESPAD, Správne držanie tela detí, Zdravotné uvedomenie a správanie obyvateľov SR.

Pravidelne niekoľkokrát ročne sa zúčastňujeme pracovných porád pre riaditeľov materských škôl, špeciálnych škôl, špeciálnych výchovných zariadení a pre vedúcich zamestnancov ŠJ organizovanými v spolupráci s odbormi školstva Okresného úradu v Nitre. Tieto porady sa konali dňa 17.10.2017 pre MŠ v okrese Zlaté Moravce, dňa 23.10.2017 pre okres Šaľa, dňa 25.10.2017 pre okres Nitra a dňa 14.11.2017 pre riaditeľov špeciálnych škôl a špeciálnych výchovných zariadení v Nitrianskom kraji. Cieľom pracovných porád je poskytnutie poznatkov a skúseností z výkonu štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín v ŠJ, informovanie o nových metodických usmerneniach ÚVZ SR, o výsledkoch mimoriadnych cieleň kontrol v zariadeniach školského stravovania, ale aj o najnovších poznatkoch v oblasti zdravej výživy a prevencii neprenosných ochorení.

Školy, ktoré sa aktívne zapájajú do aktivít, uvádzajú nasledovné dosiahnuté výsledky: zlepšenie dochádzky a zníženie chorobnosti u detí, hlavne predškolského veku, zvýšenie telesnej zdatnosti, zvýšený záujem o pohybové aktivity aj vyššia úspešnosť v športových

aktivitách, zlepšenie stravovacích návykov, slušnosť a ohľaduplnosť v správaní detí voči sebe navzájom i voči dospelým, negatívny postoj a odmietavý postoj k drogám, zlepšenie vzťahu detí k prírode a záujem o jej ochranu, pocit zodpovednosti za vlastné zdravie a snaha viesť zdravý spôsob života.

Tabuľka č. 1

Personálne obsadenie odboru (oddelenia) podpory zdravia a Poradenského centra ochrany a podpory zdravia v roku 2017

Tabuľka č. 2a

Intervenčné a zdravotno-výchovné aktivity odboru podpory zdravia v roku 2017

Tabuľka č. 2b

Program podpory zdravia znevýhodnených komunít v roku 2017

Tabuľka č. 3

Návštevnosť základnej poradne od 1.1. 2017 do 31.12. 2017

Tabuľka č. 4

Počet štandardných vyšetrení u klientov, ktorým sa vyšetrilo riziko kardiovaskulárnych chorôb za obdobie od 1.1.2017 do 31.12.2017

Tabuľka č. 5

Spektrum klientov vo veku od 0 do 99 rokov vyšetrených v poradni zdravia podľa vzdelania za obdobie od 1.1.2017 do 31.12.2017

Tabuľka č. 6

Ročný výkaz Poradenského centra ochrany a podpory zdravia za obdobie od 1.1.2017 do 31.12.2017

Tabuľka č. 7

Prehľad o počte výkonov Poradenského centra ochrany a podpory zdravia v roku 2017

Tabuľka č. 8a, b

Výsledky biochemických vyšetrení prvýkrát vyšetrených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1.1.2017 do 31.12.2017

Tabuľka č. 9a, b

Výsledky biochemických vyšetrení opakovane vyšetrených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1.1.2017 do 31.12.2017

Tabuľka č. 10a, b

Výsledky hodnotenia skríningu tlaku krvi u prvý raz vyšetrených klientov za obdobie od 1.1.2017 do 31.12.2017

Tabuľka č. 11a, b

Výsledky hodnotenia skríningu tlaku krvi u opakovane vyšetrených klientov za obdobie od 1.1.2017 do 31.12.2017

Tabuľka č. 12a

Analýza dynamiky zistených parametrov opakovane vyšetrených klientov z prvého a posledného vyšetrenia za obdobie od 1.1.2017 do 31.12.2017

Tabuľka č. 12b

Analýza dynamiky zistených parametrov opakovane vyšetrených klientov z prvého a posledného vyšetrenia pre skupiny klientov so zvýšenými hodnotami ukazovateľov prvých vyšetrení za obdobie od 1.1.2017 do 31.12.2017

Pozn: Tabuľka č. 12 b/ nebolo možné vytlačiť tabuľku pre systémovú chybu v TZS

Personálne obsadenie oddelenia výchovy k zdraviu v roku 2017

RÚVZ so sídlom v Nitre

tab. č. 1

Pracovníci	Odbornosť - kvalifikácia (atestácia)	prac. miesta	Počet
-------------------	---	---------------------	--------------

		úväzok	osôb
Lekár - ved. odboru			
Lekár - metodológ			
Iný vysokoškolák I. stupňa			
Iný vysokoškolák II. stupňa	Verejný zdravotník	1,0	1
DAHE			
AHE			
Zdravotná sestra	Všeobecná zdravotná sestra	0,6	1
Iný zdravotnícky pracovník			
Iný nezdravotnícky pracovník			
S P O L U		1,6	2

Personálne obsadenie oddelenia výchovy k zdraviu v roku 2017

RÚVZ so sídlom v Nitre

tab. č. 1

Pracovníci	Odbornosť - kvalifikácia (atestácia)	prac. miesta úväzok	Počet osôb
------------	--------------------------------------	------------------------	---------------

Lekár - ved. odboru			
Lekár - metodológ			
Iný vysokoškolák I. stupňa			
Iný vysokoškolák II. stupňa	Verejný zdravotník	1,0	1
DAHE			
AHE			
Zdravotná sestra	Všeobecná zdravotná sestra	0,6	1
Iný zdravotnícky pracovník			
Iný nezdravotnícky pracovník			
S P O L U		1,6	2

Intervenčné a zdravotno-výchovné aktivity odboru podpory zdravia v roku 2017

tab.č.2

Poradové číslo	NÁZOV AKTIVITY	Počty aktivít/poslucháčov vzhľadom k jednotlivým cieľovým skupinám								
		deti a mládež		produktívny vek		poproduktívny vek		SPOLU		
		počet aktivít	počet poslucháčov	počet aktivít	počet poslucháčov	počet aktivít	počet poslucháčov	počet aktivít	počet poslucháčov	
1.	Realizácia besied, prednášok a iných zdravotno- výchovných metód (panelová diskusia, tvorivé dielne, bábka, interaktívne hry súťaže, kampane...) pre vybrané cieľové skupiny obyvateľstva so zameraním na zdravotnú osvetu a zvyšovanie zdravotného uvedomenia	Zvýšenie pohybovej aktivity	29	281	9	180	4	60	42	521
		Ozdravenie výživy a zlepšenie pitného režimu	67	623	2	25	7	93	76	741
		Prevenencia sociálne patologických javov								
		- Fajčenie	18	214	4	8	0	0	22	222
		- Alkohol	7	198	0	0	0	0	7	198
		- Drogy – látkové závislosti	6	182	0	0	0	0	6	182
		- nelátkové závislosti	0	0	0	0	0	0	0	0
		Podpora zdravia obyvateľov rómskych osád	0	0	0	0	0	0	0	0
		Výchova k partnerstvu a rodičovstvu	3	40	0	0	0	0	3	40
		Zdravé starnutie	0	0	0	0	7	98	7	98
		Duševné zdravie	3	58	0	0	4	72	7	130
		Prevenencia úrazov a prvá pomoc	2	48	0	0	2	56	4	104
		Prevenencia sexuálne prenosných chorôb (vrátane HIV/AIDS)	2	34	0	0	0	0	2	34
		Stomatohygiena	12	247	0	0	0	0	12	247
		Prevenencia civilizačných ochorení								
		- srdco-cievne	0	0	4	91	3	56	7	147
		- diabetes mellitus	0	0	0	0	0	0	0	0
		- osteoporóza	0	0	0	0	2	40	2	40
		- onkologické ochorenia	0	0	0	0	0	0	0	0
		- alergické ochorenia	0	0	0	0	0	0	0	0
- iné	0	0	0	0	0	0	0	0		
Iné témy (napr. chrípka, salmonelóza,...a pod.)	0	0	0	0	1	68	1	68		
SPOLU	149	1925	19	304	30	543	198	2772		

			Počet aktivít	
2.	Realizácia jednorazových aktivít pri príležitosti významných dní podľa kalendára WHO (počet všetkých aktivít realizovaných pri príležitosti Svetových dní podľa WHO)		14	
3.	Iné intervenčné a informačné zdravotno-výchovné aktivity (napr. konzultácie, distribúcia zdravotno-výchovného materiálu, premietanie videokaziet a pod.)		37	
4.	Medializácia výchovy k zdraviu (komunikácia s médiami)	TV vysielanie	1	
		Rozhlas	0	
		Printové médiá	29	
		Webová stránka RÚVZ	15	
		Iné formy	8	
5.	Vytvorenie vlastných propagačných materiálov (<i>neuvádza sa počet výtlačkov, ale len konkrétna zdravotnícka téma</i>)	Plagáty, letáky, skladačky...	14	
		Brožúry, manuály...	0	
		Informačné panely	18	
		Iné	0	
6.	Odborné publikácie (časopisy, zborníky, monografie, ktoré majú ISBN, ISSN)		Počet publikácií 1	
7.	Zapožičanie DVD a CD nosičov, USB, videokaziet		Počet zapožičaní 87	
			Počet absolvovaných školení	
			Aktívna účasť	Pasívna účasť
8.	Školenia, odborné semináre, porady, konferencie, pracovné stretnutia, kurzy ... (<i>pri aktívnej účasti uvádzať počet príspevkov – nie autorov, pri pasívnej účasti uvádzať počet pracovníkov</i>)	regionálne	1	0
		celoštátne	0	5
		medzinárodné	0	0
		v rámci RÚVZ	1	0
		SPOLU	2	5

9.	Školenie lektorov a laikov (počet organizovaných školení pre lektorov a laikov)		Počet školení
			0
10.	Realizované projekty, prieskumné a výskumné úlohy		Počet
		Medzinárodné projekty, štúdie ...	0
		Iné národné programy, projekty, štúdie...	8
		Regionálne a lokálne (mestské, miestne) projekty	1
		Iné (viazané na jeden subjekt , alebo cieľovú skupinu - napr. znevýhodnené skupiny)	1
11.	Členstvo v pracovných skupinách Poradného zboru hlavného hygienika SR a iných pracovných skupín, komisií (uviesť len číslo v kolíkych pracovných skupinách ste)		Počet členstiev
			3
12.	Spolupráca so štátnym, verejným, súkromným a tretím sektorom		Počet subjektov
			12
13.	Odborné materiály predkladané vláde SR, MZ SR, ÚVZ SR a iným subjektom		Počet materiálov
		Vlastné vytvorené	0
		Pripomienkované v rámci gremiálnej porady ministra zdravotníctva, vnútrorezortného, medzirezortného a predbežného pripomienkového konania	2
		Stanoviská k materiálom z MZ SR a ÚVZ SR	9
		Iné (napr. stanoviská, pripomienky a k materiálom WHO, EU, OECD a pod.)	0
14.	Iné písomnosti (Správy, vyjadrenia, rozbor)		Počet písomnosti
		Analytické správy (napr. rozbor, výročné správy)	6
		Informatívne správy (napr. odpočet plnenia úloh)	9
		Iné (napr. stanovisko, vyjadrenia)	25
15.	Poskytovanie odbornej praxe pre študentov VŠ a postgraduálneho vzdelávania (počet študentov = počet fyzických osôb; počet dní je počet dní na odbornej praxi každého študenta – napr. 3 študenti za sledované obdobie po 5 dní je 3x5= 15 dní)	Počet študentov: 8	Počet dní 24

Tab. č. 2b

	Aktivita	Počet intervenovaných osôb
PROGRAM PODPORY ZDRAVIA ZNEVÝHODNENÝCH KOMUNÍT	Preventívna prehliadka/na podnet KP	0
	Očkovanie/na podnet KP	0
	Odber krvi/na podnet KP	0
	Detské poradne/na podnet KP	0
	Liečba choroby u lekára/na podnet KP	0
	Kontrola/na podnet KP	0
	Zdravotný preukaz poistenca/na podnet KP	0
	Prieskum monitorovania zdravotného stavu	0
	Edukácia/Zdrav. Výchova	0
	Návšteva novorodencov	0
	Počet návštev - obvodní lekári	0
	Počet návštev - obecné úrady	0
	Počet návštev - základné školy	0
	spolupráca s terénnymi sociálnymi pracovníkmi	0
	meranie tlaku krvi	0
	odvšivenie	0
	vypísanie žiadosti	0
	športové aktivity	0

Návštevnosť základnej poradne od 1.1.2017 do 31.12.2017

Základné - prvé vyšetrenie

Tab.č.3

VEKOVÁ SKUPINA	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]
0-14	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15-19	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20-24	1	4,5	8,7	0	0,0	0,0	1	2,1	4,0
25-34	7	31,8	19,5	3	11,5	12,3	10	20,8	11,5
35-44	10	45,5	20,8	8	30,8	17,7	18	37,5	13,7
45-54	1	4,5	8,7	9	34,6	18,3	10	20,8	11,5
55-64	3	13,6	14,3	5	19,2	15,1	8	16,7	10,5
65 a viac	0	0,0	0,0	1	3,8	7,4	1	2,1	4,0
SPOLU :	22	100,0		26	100,0		48	100,0	

Kontrolné vyšetrenie

VEKOVÁ SKUPINA	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]
0-14	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15-19	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20-24	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25-34	2	25,0	30,0	0	0,0	0,0	2	12,5	16,2
35-44	2	25,0	30,0	1	12,5	22,9	3	18,8	19,1
45-54	0	0,0	0,0	2	25,0	30,0	2	12,5	16,2
55-64	2	25,0	30,0	5	62,5	33,5	7	43,8	24,3
65 a viac	2	25,0	30,0	0	0,0	0,0	2	12,5	16,2
SPOLU :	8	100,0		8	100,0		16	100,0	

CELKOM: 30

34

64

Počet štandardných vyšetrení u klientov, ktorým sa vyšetrilo riziko kardiovaskulárnych chorôb za obdobie od 1.1.2017 do 31.12.2017

Základné - prvé vyšetrenie

Tab. č. 4

Veková skupina	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ [%]	Abs.	%	+ [%]	Abs.	%	+ [%]
0 -14	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
15-19	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
20-24	1	8,3	15,6	0	0,0	0,0	1	4,2	8,0
25-34	3	25,0	24,5	3	25,0	24,5	6	25,0	17,3
35-44	6	50,0	28,3	2	16,7	21,1	8	33,3	18,9
45-54	0	0,0	0,0	4	33,3	26,7	4	16,7	14,9
55-64	2	16,7	21,1	3	25,0	24,5	5	20,8	16,2
65 a viac	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SPOLU:	12	100,0		12	100,0		24	100,0	1

Kontrolné vyšetrenie

Veková skupina	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ [%]	Abs.	%	+ [%]	Abs.	%	+ [%]
0 -14	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
15-19	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
20-24	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
25-34	1	25,0	42,4	0	0,0	0,0	1	12,5	22,9
35-44	0	0,0	0,0	1	25,0	42,4	1	12,5	22,9
45-54	0	0,0	0,0	1	25,0	42,4	1	12,5	22,9
55-64	1	25,0	42,4	2	50,0	49,0	3	37,5	33,5
65 a viac	2	50,0	49,0	0	0,0	0,0	2	25,0	30,0
SPOLU:	4	100,0		4	100,0		8	100,0	

Spektrum klientov vo veku od 0 do 99 rokov vyšetrených v poradni zdravia podľa vzdelania za obdobie od 1.1.2017 do 31.12.2017

Tab. č. 5

Vzdelanie	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ [%]	Abs.	%	+ [%]	Abs.	%	+ [%]
Základné	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Učňovské	2	8,0	10,6	0	0,0	0,0	2	3,7	0,0
Stredoškolské s maturitou	14	56,0	19,5	20	39,0	16,8	34	63,0	16,8
Vysokoškolské	7	28,0	17,6	9	31,0	16,8	16	29,6	16,8
Neregistrované	2	8,0	10,6	0	0,0	0,0	2	3,7	0,0
SPOLU:	25	100,0		29	100,0		54	100,0	

Ročný výkaz Poradenského centra ochrany a podpory zdravia za obdobie od 1.1.2017 do 31.12.2017

Tab.č.6

		do 14		15 – 19		20 – 24		25 – 34		35 – 44		45 – 54		55 – 64		65 +		Spolu
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	
Základná poradňa	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	0	0	1	0	7	3	10	8	1	9	3	5	0	1	48
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	0	0	0	0	0	9	42	22	85	29	108	10	96	26	78	505
	Počet návštev	0	0	0	0	1	0	16	45	32	93	30	117	13	101	26	79	553
Poradňa zdravej výživy	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odb. poradenstvo v sledovanom roku	0	0	0	0	4	5	8	12	4	11	5	6	3	2	0	0	60
	Počet návštev	0	0	0	0	4	5	8	12	4	11	5	6	3	2	0	0	60
Poradňa optimalizácie pohybovej aktivity	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Počet návštev	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Poradňa odvykania od fajčenia	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	3	0	1	1	0	0	3	0	0	0	2	2	0	0	12
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	0	12	2	1	1	0	0	3	0	0	0	5	5	0	0	29
	Počet návštev	0	0	15	2	2	2	0	0	6	0	0	0	7	7	0	0	41
Poradňa podpory psychického ho zdravia	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Počet návštev	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Poradňa pre deti a mládež	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	1	10	0	17	0	0	33
	Počet návštev	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	1	10	0	17	0	0	33

Prehľad o počte výkonov Poradenského centra ochrany a podpory zdravia v roku 2017

tab.č.7

	Výkon	Počet výkonov	
		TZS	Mimo TZS
<p>1. Merania a iné výkony v poradni zdravia</p> <p>Počet klientov TZS (počet prvovýšetrených a opakovane vyšetrených klientov, ktorí sú v TZS):64</p> <p>Počet klientov mimo TZS (počet klientov vyšetrených v rámci realizovaných aktivít výjazdovou PZ, ktorí nie sú v TZS):455</p>	Antropometrické meranie	64	455
	- výška		
	- váha	64	455
	- BMI	64	455
	- obvod pása	48	379
	- obvod bokov	48	379
	- WHR	48	379
	- WHtR	0	0
	- % celkového tuku (Bodystat, Kaliper, Omron)	58	237
	- Iné (kostrové svalstvo, bazálny metabolizmus...) * balík vyšetrenia získaný jedným meraním sa vykazuje ako jeden výkon	21	189
	Biochemické vyšetrenia	64	398
	- Celkový cholesterol		
	- HDL cholesterol	52	0
	- LDL cholesterol	52	0
	- Triacylglyceroly	52	0
	- Glukóza	43	58
	- Iné biochemické vyšetrenie (AST, ALT, kyselina močová, laktát a pod.)	0	0
	Somatické vyšetrenia	64	455
	- Krvný tlak + pulz *(u jedného klienta rátame vyšetrenie TK + pulz spolu ako jeden výkon)		
	Vyšetrenie smokerlyzérom	5	38
	Vyšetrenie spirometrom	0	0
	Založenie karty klienta pre Test zdravé srdce	48	0
	Osobná a rodinná anamnéza	48	0
	Vyplnenie dotazníka celkovej životnej pohody	48	0
	Stanovenie rizikového skóre KVCH podľa TZS	48	0
	Odborné poradenstvo a konzultácie	129	376
	Iné (telefonické, istom, e-mailom a pod.)	38	27
Odporúčanie do siete zdravotníckych zariadení	5	18	
Iné	0	0	

pokračovanie tab.č.7

		Počet výkonov
2. Poradňa zdravej výživy Počet klientov: 30	Odborné poradenstvo	30
	Založenie karty klienta	0
	Vyplnenie dotazníka o stravovacích zvyklostiach	60
	Odporúčanie do siete zdravotníckych zariadení	5
	Iné (Zadanie údajov do príslušného software pre HVBPKV)	288
3. Poradňa odvykania od fajčenia Počet klientov: 12	Odborné poradenstvo	39
	Založenie karty klienta	0
	Meranie spirometrom	0
	Meranie smokerlyzénom	47
	Meranie krvného tlaku, pulzu	21
	Vyplnenie dotazníka (Fagerstromov a iné)	12
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení	2
	Telefonické poradenstvo	63
Iné	0	
4. Poradňa optimalizovania pohybovej aktivity Počet klientov: 0	Odborné poradenstvo	0
	Založenie karty klienta	0
	Meranie spirometrom	0
	Vyšetrenie funkčnej zdatnosti	0
	Vyšetrenie aeróbnej výkonnosti	0
	Vyšetrenie EKG	0
	Meranie flexibility	0
	Držanie tela	0
	Pohybová inštrukcia	0
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení	0
	Iné	0
5. Poradňa podpory psychického zdravia Počet klientov: 0	Odborné poradenstvo	0
	Psychologické vyšetrenie	0
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení.	0
	Založenie karty klienta	0
	Iné	0
6. Poradňa pre deti a mládež Počet klientov: 33	Odborné poradenstvo	33
	Odporúčanie do siete zdravot. zariadení	5
	Založenie karty klienta	0
	Iné	137

		Počet výkonov
7. Poradňa pre HIV/AIDS a drogové závislosti Počet klientov: 29	Odborné poradenstvo	58
	Odber krvi na HIV/AIDS	29
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení	1
	Založenie karty klienta	0
	Iné	0
8. Poradňa ochrany a podpory zdravia pri práci Počet klientov: 168	Odborné poradenstvo	202
	Vyšetrenie pracovného rizika	49
	Založenie karty klienta	0
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení	1
	Iné	0
SPOLU počet výkonov		6491

Výsledky biochemických vyšetrení prvýkrát vyšetrených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1.1.2017 do 31.12.2017

Muži

Tab. č. 8a

Veková skupina		Cholesterol		Glukóza		Triglyceridy		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR	
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z
0-14	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	+-%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15-19	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	+-%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20-24	abs.	0	1	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	1	0
	rel.	0,0	5,9	11,1	0,0	6,7	0,0	10,0	0,0	20,0	0,0	0,0	11,1	0,0	16,7	14,3	0,0	0,0	7,1	6,3	0,0
	+-%	0,0	11,2	20,5	0,0	12,6	0,0	18,6	0,0	35,1	0,0	0,0	20,5	0,0	29,8	25,9	0,0	0,0	13,5	11,9	0,0
25-34	abs.	2	6	4	4	5	3	3	2	2	3	2	3	2	3	3	2	3	5	4	3
	rel.	40,0	35,3	44,4	33,3	33,3	50,0	30,0	66,7	40,0	37,5	50,0	33,3	28,6	50,0	42,9	33,3	37,5	35,7	25,0	60,0
	+-%	42,9	27,7	32,5	26,7	23,9	40,0	28,4	53,3	42,9	33,5	49,0	30,8	33,5	40,0	36,7	37,7	33,5	25,1	21,2	42,9
35-44	abs.	2	7	4	5	7	2	4	1	2	3	2	3	4	1	3	2	2	7	7	2
	rel.	40,0	41,2	44,4	41,7	46,7	33,3	40,0	33,3	40,0	37,5	50,0	33,3	57,1	16,7	42,9	33,3	25,0	50,0	43,8	40,0
	+-%	42,9	23,4	32,5	27,9	25,2	37,7	30,4	53,3	42,9	33,5	49,0	30,8	36,7	29,8	36,7	37,7	30,0	26,2	24,3	42,9
45-54	abs.	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
	rel.	0,0	5,9	0,0	8,3	6,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,1	6,3	0,0
	+-%	0,0	11,2	0,0	15,6	12,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	13,5	11,9	0,0
55-64	abs.	1	2	0	2	1	1	2	0	0	2	0	2	1	1	0	2	3	0	3	0
	rel.	20,0	11,8	0,0	16,7	6,7	16,7	20,0	0,0	0,0	25,0	0,0	22,2	14,3	16,7	0,0	33,3	37,5	0,0	18,8	0,0
	+-%	35,1	15,3	0,0	21,1	12,6	29,8	24,8	0,0	0,0	30,0	0,0	27,2	25,9	29,8	0,0	37,7	33,5	0,0	19,1	0,0
65 a viac	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	+-%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SPOLU: 100%		5	17	9	12	15	6	10	3	5	8	4	9	7	6	7	6	8	14	16	5

Ženy

Tab. č. 8b

Veková skupina		Cholesterol		Glukóza		Triglyceridy		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR	
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z
0-14	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
15-19	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
20-24	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
25-34	abs.	3	0	2	1	3	0	2	1	3	0	3	0	1	2	3	0	2	1	0	3
	rel.	37,5	0,0	28,6	6,7	21,4	0,0	40,0	12,5	42,9	0,0	60,0	0,0	20,0	25,0	27,3	0,0	15,4	8,3	0,0	13,0
	+-%	33,5	0,0	33,5	12,6	21,5	0,0	42,9	22,9	36,7	0,0	42,9	0,0	35,1	30,0	26,3	0,0	19,6	15,6	0,0	13,8
35-44	abs.	2	7	1	6	5	2	2	1	2	1	2	1	2	1	3	0	5	4	1	8
	rel.	25,0	38,9	14,3	40,0	35,7	25,0	40,0	12,5	28,6	16,7	40,0	12,5	40,0	12,5	27,3	0,0	38,5	33,3	50,0	34,8
	+-%	30,0	22,5	25,9	24,8	25,1	30,0	42,9	22,9	33,5	29,8	42,9	22,9	42,9	22,9	26,3	0,0	26,4	26,7	69,3	19,5
45-54	abs.	3	5	4	4	5	3	1	3	2	2	0	4	2	2	4	0	5	2	0	7
	rel.	37,5	27,8	27,1	26,7	35,7	37,5	20,0	37,5	28,6	33,3	0,0	50,0	40,0	25,0	36,4	0,0	38,5	16,7	0,0	30,4
	+-%	33,5	20,7	36,7	22,4	25,1	33,5	35,1	33,5	33,5	37,7	0,0	34,6	42,9	30,0	28,4	0,0	26,4	21,1	0,0	18,8
55-64	abs.	0	5	0	4	1	3	0	3	0	3	0	3	0	3	1	2	1	4	1	4
	rel.	0,0	27,8	0,0	26,7	7,1	37,5	0,0	37,5	0,0	50,0	0,0	37,5	0,0	37,5	9,1	100,0	7,7	33,3	50,0	17,4
	+-%	0,0	20,7	0,0	22,4	13,5	33,5	0,0	33,5	0,0	40,0	0,0	33,5	0,0	33,5	17,0	0,0	14,5	26,7	69,3	15,5
65 a viac	abs.	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	rel.	0,0	5,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,3	0,0	4,3
	+-%	0,0	10,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	15,6	0,0	8,3
SPOLU: 100%		8	18	7	15	14	8	5	8	7	6	5	8	5	8	11	2	13	12	2	23

Výsledky biochemických vyšetrení opakovane vyšetrených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1.1.2017 do 31.12.2017

Muži

Tab.č.9a

Veková skupina		Cholesterol		Glukóza		Triglyceridy		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR	
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z
0-14	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
15-19	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
20-24	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
25-34	abs.	0	2	1	0	1	1	1	1	0	2	0	2	0	2	0	2	0	1	1	0
	rel.	0,0	28,6	33,3	0,0	50,0	33,3	33,3	50,0	0,0	40,0	0,0	40,0	0,0	40,0	0,0	40,0	0,0	33,3	25,0	0,0
	+-%	0,0	33,5	53,3	0,0	69,3	53,3	53,3	69,3	0,0	42,9	0,0	42,9	0,0	42,9	0,0	42,9	0,0	53,3	42,4	0,0
35-44	abs.	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	14,3	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	25,9	0,0	69,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
45-54	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
55-64	abs.	0	2	1	0	0	1	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	1	0
	rel.	0,0	28,6	33,3	0,0	0,0	33,3	33,3	0,0	0,0	20,0	0,0	20,0	0,0	20,0	0,0	20,0	0,0	33,3	25,0	0,0
	+-%	0,0	33,5	53,3	0,0	0,0	53,3	53,3	0,0	0,0	35,1	0,0	35,1	0,0	35,1	0,0	35,1	0,0	53,3	42,4	0,0
65 a viac	abs.	0	2	1	1	1	1	1	1	0	2	0	2	0	2	0	2	1	1	2	0
	rel.	0,0	28,6	33,3	50,0	50,0	33,3	33,3	50,0	0,0	40,0	0,0	40,0	0,0	40,0	0,0	40,0	100,0	33,3	50,0	0,0
	+-%	0,0	33,5	53,3	69,3	69,3	53,3	53,3	69,3	0,0	42,9	0,0	42,9	0,0	42,9	0,0	42,9	0,0	53,3	49,0	0,0
SPOLU:	100 %	0	7	3	2	2	3	2	2	0	5	0	5	0	5	0	5	1	3	4	0

Ženy

Tab.č.9a

Veková skupina		Cholesterol		Glukóza		Triglyceridy		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR	
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z
0-14	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
15-19	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
20-24	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
25-34	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
35-44	abs.	0	1	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1
	rel.	0,0	20,0	25,0	0,0	0,0	50,0	0,0	20,0	0,0	20,0	0,0	16,7	0,0	20,0	0,0	33,3	0,0	25,0	0,0	25,0
	+-%	0,0	35,1	42,4	0,0	0,0	69,3	0,0	35,1	0,0	35,1	0,0	29,8	0,0	35,1	0,0	53,3	0,0	42,4	0,0	42,4
45-54	abs.	1	0	0	2	1	0	0	1	1	0	0	1	0	1	1	0	1	0	0	1
	rel.	100,0	0,0	0,0	50,0	25,0	0,0	0,0	20,0	100,0	0,0	0,0	16,7	0,0	20,0	33,3	0,0	100,0	0,0	0,0	25,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	49,0	42,4	0,0	0,0	35,1	0,0	0,0	0,0	29,8	0,0	35,1	53,3	0,0	0,0	0,0	0,0	42,4
55-64	abs.	0	4	3	2	3	1	1	3	0	4	0	4	1	3	2	2	0	3	0	2
	rel.	0,0	80,0	75,0	50,0	75,0	50,0	100,0	60,0	0,0	80,0	0,0	66,7	100,0	60,0	66,7	66,7	0,0	75,0	0,0	50,0
	+-%	0,0	35,1	42,4	49,0	42,4	69,3	0,0	42,9	0,0	35,1	0,0	37,7	0,0	42,9	53,3	53,3	0,0	42,4	0,0	49,0
65 a viac	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
SPOLU:	100 %	1	5	4	4	4	2	1	5	1	5	0	6	1	5	3	3	1	4	0	4

Výsledky hodnotenia skríningu tlaku krvi u prvý raz vyšetrených klientov za obdobie od 1.1.2017 do 31.12.2017

Tab. č. 10a

Muži	Počet klientov vo vekových skupinách:									Spolu
		0-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a viac	
1. Optimálny (<120 a <80)	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Normálny (120-129 alebo 80-84)	abs.	0	0	0	0	1	0	1	0	2
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	20,0	0,0	33,3	0,0	14,3
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	35,1	0,0	53,3	0,0	18,3
3. Vyšší normálny (130-139 alebo 85-89)	abs.	0	0	1	3	2	0	2	0	8
	rel.	0,0	0,0	100,0	60,0	40,0	0,0	66,7	0,0	57,1
	+-%	0,0	0,0	0,0	42,9	42,9	0,0	53,3	0,0	25,9
4. Hypertenzia I (140-159 alebo 90-99)	abs.	0	0	0	2	2	0	0	0	4
	rel.	0,0	0,0	0,0	40,0	40,0	0,0	0,0	0,0	28,6
	+-%	0,0	0,0	0,0	42,9	42,9	0,0	0,0	0,0	23,7
5. Hypertenzia II (160-179 alebo 100-109)	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6. Hypertenzia III (>179 alebo >109)	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
S P O L U	abs.	0	0	1	5	5	0	3	0	14
HYPERTENZIA	abs.	0	0	0	2	2	0	0	0	4
	rel.	0,0	0,0	0,0	40,0	40,0	0,0	0,0	0,0	28,6
	+-%	0,0	0,0	0,0	42,9	42,9	0,0	0,0	0,0	23,7

Tab. č. 10b

Ženy	Počet klientov vo vekových skupinách:									Spolu
		0-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a viac	
1. Optimálny (<120 a <80)	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Normálny (120-129 alebo 80-84)	abs.	0	0	0	0	2	1	0	0	3
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	40,0	33,3	0,0	0,0	20,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	42,9	53,3	0,0	0,0	20,2
3. Vyšší normálny (130-139 alebo 85-89)	abs.	0	0	0	3	1	0	1	0	5
	rel.	0,0	0,0	0,0	100,0	20,0	0,0	25,0	0,0	33,3
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	35,1	0,0	42,4	0,0	23,9
4. Hypertenzia I (140-159 alebo 90-99)	abs.	0	0	0	0	2	2	3	0	7
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	40,0	66,7	75,0	0,0	46,7
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	42,9	53,3	42,4	0,0	25,2
5. Hypertenzia II (160-179 alebo 100-109)	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
HYPERTENZIA III (>179 alebo >109)	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
S P O L U	abs.	0	0	0	3	5	3	4	0	15
HYPERTENZIA	abs.	0	0	0	0	2	2	3	0	7
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	40,0	66,7	75,0	0,0	46,7
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	42,9	53,3	42,4	0,0	25,2
CELKOM (M+Ž)	abs.	0	0	1	8	10	3	7	0	29

Výsledky hodnotenia skríningu tlaku krvi u opakovane vyšetrených klientov za obdobie od 1.1.2017 do 31.12.2017

Tab. č. 11a

Muži	Počet klientov vo vekových skupinách:									Spolu
		0-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a viac	
1. Optimálny (<120 a <80)	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Normálny (120-129 alebo 80-84)	abs.	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	50,0	0,0	16,7
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	69,3	0,0	29,8
3. Vyšší normálny (130-139 alebo 85-89)	abs.	0	0	0	1	0	0	0	2	3
	rel.	0,0	0,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	100,0	50,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	69,3	0,0	0,0	0,0	0,0	40,0
4. Hypertenzia I (140-159 alebo 90-99)	abs.	0	0	0	1	0	0	1	0	2
	rel.	0,0	0,0	0,0	50,0	0,0	0,0	50,0	0,0	33,3
	+-%	0,0	0,0	0,0	69,3	0,0	0,0	69,3	0,0	37,7
5. Hypertenzia II (160-179 alebo 100-109)	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6. Hypertenzia III (>179 alebo >109)	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
S P O L U	abs.	0	0	0	2	0	0	2	2	6
HYPERTENZIA	abs.	0	0	0	1	0	0	1	0	2
	rel.	0,0	0,0	0,0	50,0	0,0	0,0	50,0	0,0	33,3
	+-%	0,0	0,0	0,0	69,3	0,0	0,0	69,3	0,0	37,7

Tab. č. 11.b

Ženy	Počet klientov vo vekových skupinách:									Spolu
		0-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a viac	
1. Optimálny (<120 a <80)	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Normálny (120-129 alebo 80-84)	abs.	0	0	0	0	0	0	2	0	2
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	40,0	0,0	28,6
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	42,9	0,0	33,5
3. Vyšší normálny (130-139 alebo 85-89)	abs.	0	0	0	0	0	1	2	0	3
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	40,0	0,0	42,9
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	42,9	0,0	36,7
4. Hypertenzia I (140-159 alebo 90-99)	abs.	0	0	0	0	1	0	1	0	2
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	20,0	0,0	28,6
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	35,1	0,0	33,5
5. Hypertenzia II (160-179 alebo 100-109)	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	,0	0,0
HYPERTENZIA III (>179 alebo >109)	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
S P O L U	abs.	0	0	0	0	1	0	5	0	7
HYPERTENZIA	abs.	0	0	0	0	1	0	1	0	2
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	20,0	0,0	28,6
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	35,1	,0	33,5
CELKOM (M+Ž)	abs	0	0	0	2	1	1	7	2	13

Analýza dynamiky zistených parametrov opakovane vyšetrených klientov z prvého a posledného vyšetrenia za obdobie od 1.1.2017 do 31.12.2017

Tab. č. 12a

Dynamika		Cholesterol	Glukóza	Triglyceridy	TK-S	TK-D	HDL	LDL	TC / HDL	TG / HDL	LDL / HDL	BMI	WHR	
Muži	Abs	1	1	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	
	Pokles	Rel	16,7	33,3	0,0	20,0	0,0	0,0	0,0	33,3	33,3	0,0	0,0	
		+-%	29,8	53,3	0,0	35,1	0,0	0,0	0,0	0,0	53,3	53,3	0,0	0,0
		Abs	4	2	2	4	5	2	2	3	1	1	3	0
	Nezmenené	Rel	66,7	66,7	66,7	80,0	100,0	66,7	66,7	100,0	33,3	33,3	100,0	0,0
		+-%	37,7	53,3	53,3	35,1	0,0	53,3	53,3	0,0	53,3	53,3	0,0	0,0
		Abs	1	0	1	0	0	1	1	0	1	1	0	1
	Nárast	Rel	16,7	0,0	33,3	0,0	0,0	33,3	33,3	0,0	33,3	33,3	0,0	100,0
		+-%	29,8	0,0	53,3	0,0	0,0	53,3	53,3	0,0	53,3	53,3	0,0	0,0
	Celkom	100%	6	3	3	5	5	3	3	3	3	3	1	
Ženy	Abs	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	
	Pokles	Rel	0,0	16,7	0,0	0,0	16,7	0,0	0,0	25,0	25,0	0,0	0,0	
		+-%	0,0	29,8	0,0	0,0	29,8	0,0	0,0	42,4	42,4	0,0	0,0	
		Abs	3	4	0	5	4	3	2	4	0	2	3	4
	Nezmenené	Rel	50,0	66,7	0,0	83,3	66,7	75,0	50,0	100,0	0,0	50,0	75,0	100,0
		+-%	40,0	37,7	0,0	29,8	37,7	42,4	49,0	0,0	0,0	49,0	42,4	0,0
		Abs	3	1	4	1	1	1	2	0	3	1	1	0
	Nárast	Rel	50,0	16,7	100,0	16,7	16,7	25,0	50,0	0,0	75,0	25,0	25,0	0,0
		+-%	40,0	29,8	0,0	29,8	29,8	42,4	49,0	0,0	42,4	42,4	42,4	0,0
	Celkom	100%	6	6	4	6	6	4	4	4	4	4	4	
Spolu	Abs	1	2	0	1	1	0	0	0	2	2	0	0	
	Pokles	Rel	8,3	22,2	0,0	9,1	9,1	0,0	0,0	28,6	28,6	0,0	0,0	
		+-%	15,6	27,2	0,0	17,0	17,0	0,0	0,0	33,5	33,5	0,0	0,0	
		Abs	7	6	2	9	9	5	4	7	1	3	6	4
	Nezmenené	Rel	58,3	66,7	28,6	81,8	81,8	71,4	57,1	100,0	14,3	42,9	85,7	80,0
		+-%	27,9	30,8	33,5	22,8	22,8	33,5	36,7	0,0	25,9	36,7	25,9	35,1

ODBOR LABORATÓRNYCH ČINNOSTÍ

Oddelenia chemických analýz

NRC pre zdravotnú problematiku vláknitých prachov

Mikrobiológia životného prostredia

Biológia životného prostredia

Fyzikálne faktory v životnom a pracovnom prostredí

Odbor laboratórných činností na RÚVZ so sídlom v Nitre je akreditované pracovisko, ktoré má svedčenie o akreditácii podľa STN EN ISO/IEC 17025:2005, udelené Slovenskou národnou akreditačnou službou. Odbor laboratórných činností zabezpečuje laboratórnu činnosť pre RÚVZ v regióne Nitrianskeho kraja. Predmetom akreditácie Odboru laboratórných činností je chemické, fyzikálnochemické, mikrobiologické a biologické skúšanie vôd, potravín, predmetov bežného používania, mikrobiologické skúšanie kontroly funkcie sterilizátorov, merania fyzikálnych veličín v zložkách životného a pracovného prostredia, odber vzoriek pre chemické a fyzikálne skúšky pracovného a životného prostredia.

Odbor laboratórných činností sa organizačne člení na:

- **Oddelenie chemických a fyzikálnych analýz**
- **Mikrobiológia a biológia životného prostredia**
- **Národné referenčné centrum pre zdravotnú problematiku vlákнитých prachov**

Laboratóriá v priebehu roka 2017 analyzovali vzorky životného a pracovného prostredia na základe požiadaviek terénnych oddelení RÚVZ v regióne Nitrianskeho kraja, právnických a fyzických osôb. Národné referenčné centrum pre zdravotnú problematiku vlákнитých prachov zabezpečovalo odbery a analýzy anorganických vlákнитých prachov v ovzduší a v pevných materiáloch elektrónovým mikroskopom pre celé územie Slovenskej republiky.

CHEMICKÉ ANALÝZY

Laboratóriá chemických analýz vykonávajú chemické, fyzikálnochemické, zmyslové a fyzikálne skúšky v oblasti skúšania vôd, potravín, predmetov bežného používania, ovzdušia, odber vzoriek pre chemické a fyzikálne skúšky pracovného a životného prostredia.

1. Personálne obsadenie pracovísk a stav akreditácie v roku 2017

- pracovníci NRC sú zahrnutí v celkovom počte pracovníkov jednotlivých RÚVZ

Názov úradu	Pracovníci				Akreditácia				platnosť do	
	VŠ	SZP	NZP	Spolu	počet skúšok / ukazovateľov		počet odberov / ukazovateľov			
					A	N	A	N		
RÚVZ Nitra	3,9	11	1	15,9	S	35	62	3	5	30.9.2019
z toho:					U	72	104	21	10	
- NRC pre zdrav. problemat. vláknitých prachov										

- vysokoškolsky vzdelaní pracovníci (VŠ)
- strední zdravotnícki pracovníci (SZP)
- pomocný personál (NZP)

A – akreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)
N – neakreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)
S – skúška
U – ukazovateľ

2. Analytická činnosť pracovísk OCHA v roku 2017

a) podľa typu komodít

Názov úradu	Druh výkonu	Typ vzorky										Spolu
		Voda pitná	Voda na kúpanie	Minerálne vody	Potraviny	Materské mlieko	PBP	Kozmetika	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	
RÚVZ	vzorky	1418	426	0	578	0	0	0	132	0	-	3155
Nitra	ukazovatele	22434	902	0	1317	0	0	0	152	0	-	26077
	analýzy	34485	1202	0	3262	0	0	0	382	0	-	41135

b) zabezpečenie kvality skúšok

Názov úradu		Typ vzorky									Spolu
		Vody	Potraviny	Materské mlieko	PBP	Kozmetika	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné		
RÚVZ	ukazovatele	1346	197	0	0	0	35	0	0	1578	
Nitra	analýzy	1492	324	0	0	0	35	0	0	1871	

c) meranie mikroklimatických faktorov pri odbere ovzdušia

Názov úradu	Počet ukazovateľov	Počet analýz
RÚVZ Nitra	232	464

3. Účasť na medzilaboratórnych porovnávacích testoch a porovnaníach pracovísk v roku 2017

Názov úradu	Počet		Typ vzorky					Spolu
			Vody	Potraviny	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	
RÚVZ Nitra	testov	prihlásené	1	3	-	-	-	4
		ukončené	1	3	-	-	-	4
	ukazovateľov	prihlásené	1	10	-	-	-	11
		ukončené	1	10	-	-	-	11

4. Organizovanie medzilaboratórnych porovnávacích testov v roku 2017

Organizátor	Názov testu	Typ testu	Počet ukazovateľov	Počet účastníkov testu
ÚVZ SR – NRC pre ETX				
RÚVZ Bratislava				
RÚVZ Banská Bystrica				
RÚVZ Košice				
RÚVZ Nitra	MPV-1P/17	BP	5	2

Typ testu: BP – bilaterálne porovnanie

5. Nové analytické metódy a postupy meraní (a odberov) zavedené v pracoviskách v roku 2017

Názov úradu	Typ vzorky (komodita)	Ukazovateľ	Druh metódy	Pôvod metódy (STN, ISO, EN, vlastná metóda)
RÚVZ Nitra	výrobky z ovocia a zeleniny	cukry	spektrofotometrická	Modifikovaná metóda podľa Luffa a Schroola

6. Odborná činnosť pracovísk v roku 2017

a. programy, projekty, ťažiskové úlohy verejného zdravotníctva

Číslo úlohy:	NÁZOV ÚLOHY:	
1.3	Ľudský biomonitring – sledovanie záťaže skupín obyvateľstva vybraným chemickým faktorom v životnom prostredí a pracovnom prostredí medziodborová úloha (odbory HŽP, PPL a OFŽP)	
RÚVZ Nitra	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
	0	0

Číslo úlohy: 1.4	NÁZOV ÚLOHY: Sledovanie vplyvu škodlivých látok vo vnútornom ovzduší škôl na zdravie detí v rôznych regiónoch Slovenska medziodborová úloha (odbory HŽP, HDM a OFŽP)	
RÚVZ Nitra	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
	0	0

Číslo úlohy: 3.4	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring príjmu jódu. Úloha nadväzuje na aktualizovaný Program ozdravenia výživy obyvateľov SR na r. 2008 – 2015 a na úlohy PVV na r. 2012-2016 na úseku verejného zdravotníctva	
RÚVZ Nitra	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
	121	242

Číslo úlohy: 3.5	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring spotreby vybraných prídavných látok a aróm v potravinách. Úloha nadväzuje na spoločnú EU legislatívu v danej oblasti	
RÚVZ Nitra	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
	45	108

Číslo úlohy: 3.8	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring príjmu kuchynskej soli. Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2012-2016 na úseku verejného zdravotníctva a ochranu zdravia obyvateľov SR.	
RÚVZ Nitra	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
	84	84

Číslo úlohy: 7.18	NÁZOV ÚLOHY: Skúsenosti pri stanovení a monitorovaní arzénu v potravinách	
RÚVZ Nitra	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
	10	10

Číslo úlohy: 7.20	NÁZOV ÚLOHY: Optimalizácia odberu a stanovenia minerálnych olejov vo vzorkách pracovného prostredia.	
RÚVZ Nitra	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
	0	0

b. Plnenie ďalších úloh a projektov v rámci SR

Názov úradu	Organizátor úlohy, projektu	Názov úlohy	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
RÚVZ Nitra	ÚVZ SR	Deň vody	355	710	710

c. Iná odborná činnosť

Okrem výkonu laboratórnych skúšok a meraní pracovníci OCHFA vykonávali nasledovné odborné činnosti:

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
RÚVZ Nitra	OCHFA	<ul style="list-style-type: none"> • organizovanie odborných seminárov RÚVZ Nitra • vypracovanie odborných podkladov pre rozhodovaciu činnosť orgánov na ochranu zdravia, • výkon funkcie členov pracovných skupín poradného zboru HH SR pre spektrofotometrickú, chromatografickú, chemometrickú skupinu a pre PS pre chémiu ovzdušia • účasť na odborných konferenciách a seminároch v SR, • vypracovanie výročnej správy a výkazníctvo za chemické analýzy OOFŽP ÚVZ • konzultačná a poradenská činnosť pre verejnosť

NÁRODNÉ REFERENČNÉ CENTRUM PRE ZDRAVOTNÚ PROBLEMATIKU VLÁKNITÝCH PRACHOV

1. Národné referenčné centrum pre zdravotnú problematiku vláknitých prachov na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre bolo zriadené Ministrom zdravotníctva Slovenskej republiky rozhodnutím č. 163/97- A zo dňa 15.1.1997 s účinnosťou od 1. februára 1997.

2. Personálne obsadenie

Ing. Kadlecová Iveta – vedúca NRC
Marta Oborová

3. Platnosť akreditácie 30.9. 2014 - 30.09.2019

- STN EN ISO/IEC 17 025:2005
- pracovné ovzdušie, vnútorné prostredie budov, pevné materiály
- ukazovatele - anorganické vláknité častice

4. Odborné analýzy

Národné referenčné centrum s pôsobnosťou pre územie Slovenskej republiky zabezpečovalo v zmysle schváleného štatútu v referenčnom období v roku 2017 nasledovné ciele :

- analýzu a vyhodnotenie vzoriek odobratých v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru,
- analýzu a vyhodnotenie vzoriek na základe požiadaviek fyzických a právnických osôb,
- analýzu a vyhodnotenie vzoriek na základe podnetov a sťažností osôb.

5. Metodická a konzultačná činnosť

NRC zabezpečuje:

- a/ odber a analýzu vzoriek ovzdušia na prítomnosť anorganických vláknitých častíc (azbestové vlákna, umelé minerálne vlákna) vo vnútornom prostredí budov a pracovnom prostredí, rastrovacím elektrónovým mikroskopom (REM) a energiovodisperzným spektrometrom (EDXA)
- b/ odber a analýzu vzoriek pevného materiálu na prítomnosť anorganických vláknitých častíc
- c/konzultačnú činnosť (telefonicky, elektronicky alebo v písomnej forme) pre fyzické a právnické osoby o problematike ochrany zdravia pred pôsobením anorganických vláknitých častíc na zdravie ľudí
- d/usmerňuje odborných pracovníkov RÚVZ v Slovenskej republike o problematike správneho odberu vzoriek ovzdušia
- e/ v prípade vzoriek štátneho zdravotného dozoru neodkladne informuje príslušné RÚVZ o výsledkoch merania
- f/ vydáva rozhodnutia o poskytovaní služieb - odber, analýzu a spracovanie vzoriek s obsahom azbestového materiálu pre spoločnosti

Bolo vydaných 8 rozhodnutí o poskytovaní služby.

g/ zúčastňuje sa spolu s terénnym oddelením preventívneho pracovného lekárstva na riešení podnetov a sťažností od občanov, odoberá vzorky materiálu

6. Činnosť NRC za rok 2017

V roku 2017 bolo metódou elektrónovej mikroskopie vyšetrených celkovo 324 vzoriek. Z tohto počtu bolo 219 vzoriek vo vnútornom prostredí budov, 105 vzoriek pevného materiálu. Celkový počet analýz bol 345. Za rok 2017 bolo vyšetrených 288 vzoriek platených služieb. V rámci štátneho zdravotného dozoru bolo vyšetrených 36 vzoriek.

Naše oddelenie v roku 2017 odobralo 62 vzoriek ovzdušia vo vnútornom prostredí budov. Zúčastnili sme sa medzilaboratórnych porovnávacích skúšok so spoločnosťou ALS Czech Republic, s.r.o., Praha. Boli vyhodnotené 4 vzorky pevného materiálu a 5 vzoriek filtrov. Úspešnosť 100%.

Boli sme pozvaní na spoločné pracovné stretnutie zástupcov inštitúcií: Asociácie podnikateľov v odpadovom hospodárstve, ÚVZ SR - odbor PPL, RÚVZ BA – odbor PPL, ktoré sa konalo v Bratislave. Rokovalo sa o aktuálnej situácii pri odstraňovaní azbestových materiálov zo stavieb a minimálnych požiadavkách na technologický postup pri odstraňovaní azbestových materiálov a ich možnosti kontroly.

Tab.č.1: Činnosť NRC za rok 2017

Počet vzoriek	Počet analýz	Platené služby	ŠZD	Pevný materiál	Odber vzoriek ovzdušia RÚVZ NR
324	345	288	36	105	62

Z počtu vzoriek za rok 2017 vidieť záujem o odstraňovanie a sanáciu azbestových materiálov v zmysle platnej legislatívy, čomu napomáha aj činnosť NRC pre zdravotnú problematiku vlákнитých prachov.

MIKROBIOLOGIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Pracovisko MŽP v roku 2017 vykonávalo mikrobiologické vyšetrenia zložiek životného prostredia v súlade s koncepciou odboru MŽP. Podieľalo sa na plnení úloh v rámci výkonu úradnej kontroly potravín so zameraním sa na mikrobiologické riziko, zabezpečovalo mikrobiologické analýzy vzoriek pitných vôd, vôd na kúpanie, vnútorného ovzdušia budov a detských pieskoviek. Pracovisko MŽP sa v spolupráci s oddelením epidemiológie na primárnej prevencii nozokomiálnych nákaz v zdravotníckych zariadeniach, pri sledovaní účinnosti sanitácie a dekontaminácie povrchov plôch, predmetov, kontroly sterility predmetov, ovzdušia, ako aj účinnosti sterilizačnej techniky a dezinfekčných prostriedkov. V spolupráci s oddeleniami epidemiológie a hygieny výživy sa spolupodieľa na šetrení v súvislosti s alimentárnymi nákazami.

1. Personálne obsadenie pracovísk MŽP v SR a stav akreditácie v roku 2017

ÚVZ a RÚVZ v SR	Pracovníci				U	Akreditácia				
	VŠ	SZP	NZP	Spolu		počet		počet		platnosť do
						skúšok / počet ukazovateľov	A	N	odberov / počet ukazovateľov	
RÚVZ Nitra	1,5	4	1	6,5	S	21	10	0	0	30.9.2019
					U	24	10	0	0	

vysokoškolsky vzdelaní pracovníci (VŠ)
strední zdravotníckí pracovníci (SZP)
pomocný personál (NZP)

A – akreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)
N - neakreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)

2. Analytická činnosť pracovísk MŽP v roku 2017

a) prehľad o počte a druhu vzoriek vyšetrených v pracoviskách MŽP v SR

Komodita	Počet		
	vzoriek	ukazovateľov	analýz
voda	2 377	11 777	18 889
ovzdušie	468	1 404	1 638
potraviny	2 131	10 655	21 310
kozmetika a predmety bežného používania	10	50	100
dekontaminácia prostredia skúšky sterility	4 763	5 788	15 250
vzorky zabezpečenia kvality meraní	799	818	986
iné	242	726	1 452
SPOLU	10 790	31 218	59 625

2. Analytická činnosť pracovísk MŽP v roku 2017

b) podľa typu komodít

Úrad		Druh analyzovaného materiálu							spolu
		voda	ovzdušie	potraviny	PBP	dekontaminácia prostredia, skúšky sterility	vzorky zabezpečenia kvality meraní	iné	
RÚVZ Nitra	vzorky	2 377	468	2 131	10	4 763	799	242	10 790
	ukazovatele	11 777	1 404	10 655	50	5 788	818	726	31 218
	analýzy	18 889	1 638	21 310	100	15 250	986	1 452	59 625

PBP – predmety bežného používania

Prehľad o vyšetreniach účinnosti sterilizácie, dezinfekcie pomôcok a prostredia vyšetrených v pracoviskách MŽP v SR v roku 2017

Názov úradu		Sanitárne mikrobiologické testy	Kontrola sterilizačných prístrojov	Zisťovanie účinnosti dezinfekčných roztokov	Kontrola sterility predmetov	Ovzdušie	Iný materiál	Spolu
RÚVZ Nitra	vzorky	1 927	2 065	45	734	468	0	5 239
	ukazovatele	2 120	2 065	135	1 468	1 404	0	7 192
	analýzy	9 635	3 098	315	2 202	1 638	0	16 888

Prehľad o druhoch a počte vôd vyšetrených v pracoviskách MŽP v SR v roku 2017

Názov úradu		Druh analyzovanej vody									iné	spolu
		vodovody	studne	pramene	vrty	technologické vody	nádrže	štrkoviská	bazény			
									termálne	netermálne		
RÚVZ Nitra	vzorky	1 347	236	35	6	3	13	23	334	380	127	2 504
	ukazovatele	6 735	1 180	175	30	15	26	46	1 670	1 900	381	12 158
	analýzy	9 429	1 652	245	42	21	130	230	3 340	3 800	508	19 397

Prehľad o druhoch a počte vyšetrených vzoriek potravín, kozmetiky a predmetov bežného používania v pracoviskách MŽP v SR v roku 2017

č.	Druh potraviny	Počet		
		vzoriek	ukazovateľov	analýz
1	Syry a bryndza	4	20	40
2	Ostatné mliečne výrobky	0	0	0
3	Vajcia a výrobky z vajec	14	70	140
4	Mäso a výrobky z mäsa	24	120	240
5	Ryby a morské živočíchy	2	10	20
6	Tuky a oleje	0	0	0
7	Polievky, bujóny, omáčky	4	20	40
8	Cereálie a pekárenské výrobky	30	150	300
9	Ovocie a zelenina	2	15	30
10	Byliny a koreniny	55	272	550
11	Nealkoholické nápoje	0	0	0
12	Víno a alkoholické nápoje	3	15	30
13	Zmrzlina a mrazené dezerty	515	2 575	5 150
14	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaj (okrem bylinných)	4	20	40
15	Ovocné a bylinné čaje	8	40	80
16	Pokrm pre spoločné stravovanie	589	2 945	5 890
17	Polotovary	1	5	10
18	Detská a dojčenská výživa	56	280	560
19	Výživové doplnky	28	140	280
20	Prídavné látky (aditíva)	0	0	0
21	Lahôdkarske výrobky	454	2 270	4 540
22	Cukrárske výrobky	322	1 610	3 220
23	Cukrovinky	0	0	0
24	Minerálne, pramenité a balené vody	15	75	150
25	Materské mlieko	0	0	0
	SPOLU	2 131	10 655	21 310
26	PBP	10	50	100
27	Kozmetika	0	0	0
28	Ostatné	242	726	1 452
	SPOLU	2 383	11 431	22 862

Prehľad výskytu a identifikácie salmonel vo vzorkách potravín a životného prostredia v roku 2017

č.	Dátum spracovania	Názov vzorky	Epidemiologická súvislosť ŠZD	Výsledok identifikácie	
				sérotyp	fágotyp
1	25. 1.2017	Voda z akvária korytnačky	Epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> <i>Potsdam</i>	-
2	9. 3. 2017	Tampón z recta	Epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> <i>Enteritidis</i>	PT2
3	9. 3. 2017	Tampón z recta	Epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> <i>Enteritidis</i>	PT2
4	6. 6. 2017	Voda z akvária korytnačky	Epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> <i>Minnesota</i>	-
5	12. 7. 2017	Stolica hada	Epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> <i>Braenderup</i>	-

Prehľad izolácií *Cronobacter* spp. v sušenej mliečnej detskej výžive v pracoviskách MŽP v SR v roku 2017

Ukazovateľ	počet vzoriek detskej mliečnej výživy počiatočnej		počet vzoriek detskej mliečnej výživy následnej	
	vyšetrených	pozitívnych	vyšetrených	pozitívnych
<i>Cronobacter</i> spp.	25	0	28	0

3. Účasť na medzilaboratórnych porovnávacích testoch a porovnaníach pracovísk MŽP v SR v roku 2017

Názov úradu	Počet		Typ vzorky						
			Vody	Potraviny	Ovzdušie	Biologický materiál	Bakteriálny kmeň	iné	Spolu
RÚVZ Nitra	testov	prihlásené	0	0	0	0	1	0	1
		ukončené	0	0	0	0	1	0	1
	ukazovateľov	prihlásené	0	0	0	0	3	0	3
		ukončené	0	0	0	0	3	0	3

4. Organizovanie medzilaboratórnych porovnávacích testov pracoviskami MŽP v SR v roku 2017

Organizátor	Názov testu	Typ testu	Počet ukazovateľov	Počet účastníkov testu
RÚVZ Nitra	MPV-2MP/17 Stanovenie <i>Bacillus cereus</i> , <i>Escherichia coli</i> , <i>Listeria monocytogenes</i> , Koagulázopozitívnych stafylokokov v potravinách	BP	4	2

Typ testu: BP – bilaterálne porovnaní

5. Odborná činnosť pracovísk MŽP v SR v roku 2017

a) programy, projekty, ťažiskové úlohy verejného zdravotníctva

Číslo úlohy: 6. 5	NÁZOV ÚLOHY: Mimoriadne spidemiologické situácie	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Nitra	92	184

Číslo úlohy: 7. 2	NÁZOV ÚLOHY: Legionelly a améby v zdravotníckych zariadeniach, nebytových budovách a v oddychových zónach	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Nitra	29	29

b) Plnenie ďalších úloh a projektov v rámci SR

Názov úradu	Organizátor úlohy, projektu	Názov úlohy	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
RÚVZ Nitra	SZU BA, VŠ sv. Alžbety BA, Trnavská Univerzita v Trnave	Hospital – Enviro - Rez	1 927	2 120	9 635

c) Iná odborná činnosť

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
RÚVZ Nitra	MŽP	- školiťské pracovisko pre študentov UKF a SPU Nitra

6. Medzinárodná činnosť pracovísk MŽP v SR v roku 2017

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
RÚVZ Nitra	MŽP	Kontaktný bod ECDC pre šigely

BIOLÓGIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Pracovisko biológie životného prostredia vykonáva biologické analýzy vzoriek pitných vôd, povrchových, minerálnych a bazénových vôd, pieskov a monitoring peľových častíc v ovzduší.

1. Personálne obsadenie pracovísk BŽP v SR a stav akreditácie v roku 2017

ÚVZ a RÚVZ v SR	Pracovníci				Akreditácia				platnosť do	
	VŠ	SZP	NZP	Spolu	počet skúšok/počet ukazovateľov		počet odberov/počet ukazovateľov			
					A	N	A	N		
					U					
RÚVZ Nitra	0,5	0,5	0	1	S	2	5	0	0	30. 9. 2019
					U	7	5	0	0	
					U					

VŠ – vysokoškolsky vzdelaní pracovníci

SZP – strední zdravotnícki pracovníci

NZP – pomocný personál

A – akreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)

N - neakreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)

S – skúšky

U – ukazovatele

2. Analytická činnosť pracovísk BŽP v roku 2017

a) podľa typu komodít

Názov úradu		Vody pitné a užitkové	Vody minerálne, pramenité, bal. pitné	Vody bazénové	Vody z prírodných kúpalísk	Vodné kvety	Makrofyty	Stery	Piesok	Ovzdušie a bytový prach	Pele	Biol. materiál	Zabezpečenie kvality	Iné	SPOLU
RÚVZ	vzorky	1 600	27	750	34	0	0	0	127	0	161	0	35	0	2 734
Nitra	ukazovatele	11 200	108	1 500	68	0	0	0	127	0	483	0	252	0	13 738
	analýzy	14 400	162	2 250	102	0	0	0	1 524	0	831	0	258	0	19 527

b) prehľad výkonov analytických skúšok BŽP

Názov úradu		Abiosetón a biosetón pitných vôd	Biosetón prírodných kúpalísk	Vodné kvety kvalita - kvantita	Biosetón umelých kúpalísk	Améby	Chlorofyl a	Makrofyty	Testy ekotoxicity	Vajčka helmintov	Cytogenetika	Pele	Biologický materiál	Roztoče	Iné
RÚVZ	vzorky	1 627	34	0	750	0	9	0	0	127	0	161	0	0	0
Nitra	ukazovatele	11 308	68	0	1 500	0	18	0	0	127	0	483	0	0	0
	analýzy	14 562	102	0	2 250	0	18	0	0	1 524	0	831	0	0	0

3. Účasť na medzilaboratórnych porovnávacích testoch a porovnaníach pracovísk BŽP v SR v roku 2017

Názov úradu	Počet		Typ vzorky					
			Vody	Potraviny	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	Spolu
RÚVZ Nitra	testov	prihlásené	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0
	ukazovateľov	prihlásené	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0

4. Odborná činnosť pracovísk BŽP v SR v roku 2017

a) programy, projekty, ťažiskové úlohy verejného zdravotníctva

Číslo úlohy: 7.2	NÁZOV ÚLOHY: Legionely a améby v zdravotníckych zariadeniach, nebytových budovách a v oddychových zónach	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Nitra	29	29

Číslo úlohy: 7.10	NÁZOV ÚLOHY: Peľová informačná služba (PIS) - Monitoring biologických alergénov v ovzduší	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Nitra	161	483

b) Iná odborná činnosť

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
RÚVZ Nitra	BŽP	Metodická, konzultačná a výuková činnosť • Školské pracovisko pre študentov UKF a SPU v Nitre

FYZIKÁLNE FAKTORY V ŽIVOTNOM A PRACOVNOM PROSTREDÍ

Personálne obsadenie pracovísk FF v SR a stav akreditácie v roku 2017

ÚVZ a RÚVZ v SR	Pracovníci					Akreditácia				
	VŠ	SZP	NZP	Spolu		počet skúšok / počet ukazovateľov		počet odberov / počet ukazovateľov		platnosť do
						A	N	A	N	
RÚVZ Nitra	1	2		3	S	2	6			
					U	6	17			

vysokoškolsky vzdelaní pracovníci (VŠ)
strední zdravotnícki pracovníci (SZP)
pomocný personál (NZP)

A – akreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)
N - neakreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)

Prehľad meraní veličín fyzikálných faktorov v životnom a pracovnom prostredí v SR v roku 2017

Názov úradu	HLUK			VIBRÁCIE			OPTICKÉ ŽIARENIE (osvetlenie, lasery, UV, IR)			TEPELNO-VLHKOSTNÁ MIKROKLÍMA			ELEKTROMAGN. POLE		
	POČET			POČET			POČET			POČET			POČET		
	vzoriek	ukaz.	analýz	vzoriek	ukaz.	analýz	vzoriek	ukaz.	analýz	vzoriek	ukaz.	analýz	vzoriek	ukaz.	analýz
RÚVZ Nitra	441	1378	1378	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Poznámky k tabuľke:

počet vzoriek = počet meraných miest, napr. vysieláč, miestnosť, pracovné miesto, stroj, stanovište apod. (označených kódovým číslom centrálného príjmu)

počet ukazovateľov = počet fyz. veličín (faktorov) zmeraných na meraných miestach

počet analýz = počet meraní

Iná odborná činnosť

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
RÚVZ Nitra		lektorská činnosť – meranie a hodnotenie fyzikálnych faktorov pracovného prostredia na Základnej odbornej príprave bezpečnostných technikov v Agroinštitúte Nitra, štátny podnik (autorizované školiace stredisko)

RÚVZ so sídlom v Nitre

Publikačná a prednášková činnosť v roku 2017

1. Publikačná činnosť

OLČ

BDF

BARÁTOVÁ, E. 2017. Trendy v laboratórnej diagnostike rodu *Salmonella* a ich význam pri objasňovaní epidemiologických súvislostí. In. Zdravotnícke listy, 2017, vol. 5, no. 1, p. 26-34, ISSN 1339-3022

AFH

LOPAŠOVSKÝ, L., ZELEŇÁKOVÁ, L., KUNOVÁ, S., BOBKOVÁ, A., KAČÁNIOVÁ, M., TINÁKOVÁ, K., BARÁTOVÁ, E., ŠVECOVÁ, G. Mikrobiologická bezpečnosť sušených mliek pre detskú výživu. In Zborník prác z XIV. vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou: Bezpečnosť a kontrola potravín, Piešťany, 2017, s. 64. ISBN 978-80-552-1649-2.

2. Prednášková činnosť

Hygiena životného prostredia

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára, atď.	Miesto konania	Dátum
Kraváriková M, Moravčíková E, Dragúňová K,	22. marec Svetový deň vody	Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre	Nitra	13.11.2017
Kucserová K, Kunkelová E Szóradová M,	Prehľad o kvalite vody verejných vodných zdrojov – prameňov na území mesta Nitra za roky 2013 – 2017	Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre	Nitra	13.11.2017

Podpora ku zdraviu

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára, atď.	Miesto konania	Dátum
Mgr. Ingrid Báreková	Efektivita telefonickej linky na odvykanie od fajčenia	Jesenný celoústavný seminár	RÚVZ so sídlom v Nitre	13.11.2017

Hygiena detí a mládeže

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára, atď.	Miesto konania	Dátum
Gregušová, A., Tináková, K., Hupková, A.	Prvé skúsenosti z projektu „Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním“	„XIII. Dni hygieny detí a mládeže“.	Bratislava	22. – 23. mája 2017
Gregušová, A., Fikselová, P.	Systém umelého riadeného vetrania a jeho vplyv na kvalitu vnútorného prostredia v zariadeniach pre deti a mládež	„XIII. Dni hygieny detí a mládeže“.	Bratislava	22. – 23. mája 2017
Gregušová, A., Bencová, M.	Systém riadeného vetrania s rekuperáciou a jeho vplyv na kvalitu vnútorného prostredia v zariadeniach pre deti a mládež	„XIII. Dni hygieny detí a mládeže“.	Bratislava	22. – 23. mája 2017
Bencová, M., Gregušová, A., Hupková, A.	Sledovanie vplyvu škodlivých látok vo vnútornom ovzduší vo vybraných základných školách Nitrianskeho kraja a ich vplyv na zdravie detí	„XIII. Dni hygieny detí a mládeže“.	Bratislava	22. – 23. mája 2017
Gregušová, A., Tináková, K., Hupková, A.	Systém riadeného vetrania s rekuperáciou a jeho vplyv na kvalitu vnútorného ovzdušia – prípady Univerzitná knižnica UKF v Nitre	Jesenný odborný seminár na RÚVZ so sídlom v Nitre	RÚVZ so sídlom v Nitre	13.11.2017

OLČ

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára, atď.	Miesto konania	Dátum
ŠABÍK, R. PINDEŠOVÁ, A. LANGHEITEROVÁ, E.	Meranie hluku vo vonkajšom prostredí – príklady z praxe	Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre, Jeseň-2017	RÚVZ so sídlom v Nitre	13.11.2017
ČEPELOVÁ, D. ROSINSKÁ, H. KAVULJAKOVÁ, D.	Problematika stanovenia cukrov v požívatinách.	Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre, Jeseň-2017	RÚVZ so sídlom v Nitre	13.11.2017
PAVLÍK, V. BALVANOVÁ, Ľ. ĎURIŠOVÁ, A.	Výskyt dusičnanov vo vodných zdrojoch individuálneho zásobovania v SR.	Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre, Jeseň-2017	RÚVZ so sídlom v Nitre	13.11.2017
ZVALO, M. KADLECOVÁ, I. OBOROVÁ, M.	Laboratórna metodika odberu vzoriek ovzdušia a stanovenie koncentrácie aerosólu minerálnych olejov v pracovnom prostredí.	Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre, Jeseň-2017	RÚVZ so sídlom v Nitre	13.11.2017
ŠMOTLÁKOVÁ, Z. SMATANOVÁ, A. BARTOLENOVÁ, M.	Metrologické zabezpečenie na RÚVZ so sídlom v Nitre.	Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre, Jeseň-2017	RÚVZ so sídlom v Nitre	13.11.2017
HEGEDŮS, O. ADAMICOVÁ, H. PAVLOVIČOVÁ, M.	Akreditácia systémov kvality v SR.	Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre, Jeseň-2017	RÚVZ so sídlom v Nitre	13.11.2017

EVA BARÁTOVÁ, E DOMANICKÁ, M	Stanovenie vybraných mikrobiologických ukazovateľov v kauze „Brazílske mäso“ v Nitrianskom kraji v roku 2017.	Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre, Jeseň-2017	RÚVZ so sídlom v Nitre	13.11.2017
ŠVECOVÁ, G. ŤAŽÁROVÁ, M. TÓTHOVÁ, Z.	Skríning rezistentných kmeňov koliformných mikroorganizmov vo vzorkách zmrzlín.	Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre, Jeseň-2017	RÚVZ so sídlom v Nitre	13.11.2017

Hygiena výživy

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára, atď.	Miesto konania	Dátum
Molnárová, S., Maková, T., Strejšková, T.,	Výkon ŠZD v ZSS – uplatňovanie legislatívnych zmien v súvislosti s novelou 533/2007 v znení vyhl.125/2017 Z.z.	Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre	Nitra	13.11.2017
Čapová, E., Jankušiková, E., Csánová, M.	Zameranie a výsledky ŠZD nad kozmetickými výrobkami	Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre	Nitra	13.11.2017

Epidemiológia

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára, atď.	Miesto konania	Dátum
Kuželovská, E. Nováková, N., Škrlová, A.	Vírusová hepatitída B	Odborný seminár RÚVZ so sídrom v Nitre	Nitra	13.11.2017
Smreková, L. Valenčíková, M. Hečková, J.	Protiepidemické opatrenia pri výskyte osýpok	Odborný seminár RÚVZ so sídrom v Nitre	Nitra	13.11.2017
Polačiková, Z. Rábeková, B. Martincová, J.	Pozor na rotavírusy!	Odborný seminár RÚVZ so sídrom v Nitre	Nitra	13.11.2017

Preventívne pracovné lekárstvo

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára, atď.	Miesto konania	Dátum
Černáková, S. Trebichalský, V. Halášová, I.	Hodnotenie rádiologických ukazovateľov v pitnej vode	Odborný seminár RÚVZ so sídrom v Nitre	Nitra	13.11.2017

Zbojeková, J. Cverčková, S. Zubčáková, A.	Zdravotné riziká pri práci s chemickými látkami na oddelení laboratórnych činností	Odborný seminár RÚVZ so sídлом v Nitre	Nitra	13.11.2017
Halzlová, E.	Odborné vzdelávanie pre prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami	Agroinštitút Nitra	Nitra	3 x
Halzlová, E.	Odborné vzdelávanie pre práce s dezinfekčnými prípravkami na profesionálne použitie a na prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne použitie	Agroinštitút Nitra	Nitra	2 x
Trebichalský, V.	Odborná príprava v radiačnej ochrane pre lekárske ožiarenie podľa § 8 ods. 5 -8 NV SR č. 340/2006 Z.z. v znení NV SR č. 85/2007 Z.z.	Nemocnica A.Wintera	Piešťany	4.12.2017